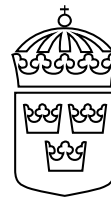

Regeringens proposition

2025/26:223

En ny konsumentkreditlag

Prop.
2025/26:223

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 26 mars 2026

Ebba Busch

Gunnar Strömmer
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Regeringen föreslår åtgärder för att stärka konsumentskyddet när det gäller konsumentkrediter.

Det ska ställas höga krav på skydd för konsumenter i förhållande till näringsidkare när det gäller krediter. Konsumenter ska ges goda förutsättningar att förstå kreditavtalet och sina rättigheter. Det är också viktigt att konsumentskyddande regler gäller brett och att det ställs höga krav på kreditprövning. På så sätt kan riskfylld kreditgivning och överskuld-sättning motverkas.

Regeringen föreslår en ny konsumentkreditlag som syftar till att stärka konsumentskyddet och anpassa det efter de senaste årens utveckling. Den nya lagen ska reglera många olika aspekter av kreditgivning till konsumenter. Det rör sig bland annat om information, ångerrätt, marknadsföring och ränte- och kostnadstak. För att motverka överskuldssättning föreslår regeringen också skärpta regler för kreditprövning. Ett nytt tillståndskrav införs som innebär att fler näringsidkare som lämnar eller förmedlar krediter bland annat ska stå under tillsyn och efterleva krav på tillräcklig kunskap och kompetens.

Förslagen i propositionen genomför ett EU-direktiv om konsumentkrediter.

Den nya konsumentkreditlagen och lagändringarna föreslås träda i kraft den 20 november 2026.

1	Förslag till riksdagsbeslut	5
2	Lagtext	6
2.1	Förslag till konsumentkreditlag	6
2.2	Förslag till lag om ändring i utsökningsbalken	34
2.3	Förslag till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173)	35
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl.	37
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1989:567) om ändrade betalningsvillkor för vissa statliga bostadslån m.m.	38
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.	39
2.7	Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1179) om ändrade förutsättningar för vissa statligt reglerade bostadslån m.m.	40
2.8	Förslag till lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler	41
2.9	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	42
2.10	Förslag till lag om ändring i lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt	43
2.11	Förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder	44
2.12	Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter	45
2.13	Förslag till lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism	64
2.14	Förslag till lag om ändring i lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation	66
2.15	Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (2023:200)	69
2.16	Förslag till lag om ändring i lagen (2023:254) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet	70
2.17	Förslag till lag om ändring i lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal	73
2.18	Förslag till lag om ändring i lagen (2026:226) om begränsning av bostadskrediter	75
3	Ärendet och dess beredning	76
4	Det nya konsumentkreditdirektivet	77
4.1	Direktivets syfte och karaktär	77
4.2	Direktivets innehåll	77
5	Genomförandet av det nya konsumentkreditdirektivet	80
5.1	Det nya direktivet	80

5.2	Allmänt om genomförande av direktivet.....	81
5.3	Hur direktivet ska genomföras	81
6	En ny konsumentkreditlag.....	83
6.1	Den nya konsumentkreditlagens tillämpningsområde	83
6.2	Definitioner	89
6.3	Grundläggande bestämmelser.....	94
6.4	Allmän information	96
6.5	Marknadsföring	98
6.6	Förhandsinformation	106
6.7	Information vid rådgivning.....	111
6.8	Påföljder om information inte ges	114
6.9	Villkor om kompletterande tjänster	115
6.10	Kreditprövningskravet.....	117
6.11	Kreditgivarens informationsskyldighet vid kreditprövning	124
6.12	Regler om kreditavtalet	127
6.13	Åtgärder för att begränsa räntor och kostnader	131
6.14	Dokumentation, underrättelser och ändringar av avtalsvillkor m.m.	134
6.15	Konsumentens ångerrätt	137
6.16	Betalning av krediten i förtid och vissa frågor om uppsägning och kontokrediter	141
6.17	Återtaganderätt vid kreditköp av vara	145
6.18	Betalningsdröjsmål och anståndsåtgärder.....	146
6.19	Skuldrådgivning	149
6.20	Lagval.....	152
7	Kreditupplysningsverksamhet.....	153
8	En ny näringsrättslig reglering för konsumentkrediter.....	158
8.1	Tillämpningsområde och vissa följdändringar	158
8.2	Tillståndsplikt.....	160
8.3	Förutsättningarna för tillstånd	166
8.4	Ett övergripande hederlighetskrav	168
8.5	Kunskap och kompetens.....	170
8.6	Ersättningssystem	171
8.7	Rådgivning	174
8.8	Dokumentation av kreditärendets hantering	177
9	Tillsyn.....	178
9.1	Tillsynsmyndigheternas ansvarsområden	178
9.2	Myndigheternas verktyg för tillsyn och ingripande.....	181
9.3	Sekretess i myndigheternas tillsynsverksamhet.....	184
10	Övriga frågor.....	186
10.1	Twistlösning utanför domstol.....	186
10.2	Finansiell utbildning av konsumenter.....	187
10.3	Förbud mot diskriminering.....	188
10.4	Ändringar i andra lagar.....	189
11	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	190
12	Konsekvenser	192

Prop. 2025/26:223	13	Författningskommentar.....	197
	13.1	Förslaget till konsumentkreditlag	197
	13.2	Förslaget till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173)	256
	13.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter	257
	13.4	Övriga lagförslag.....	281
	Bilaga 1	Konsumentkreditdirektivet.....	282
	Bilaga 2	Sammanfattning av delbetänkandet Ett nytt konsumentkreditdirektiv (SOU 2024:69)	349
	Bilaga 3	Delbetänkandets lagförslag	356
	Bilaga 4	Förteckning över remissinstanserna	430
	Bilaga 5	Jämförelsetabell: Direktivet och svensk lag	431
	Bilaga 6	Jämförelsetabell: Den nuvarande och den nya konsumentkreditlagen	438
	Bilaga 7	Lagrådsremissens lagförslag (En ny konsumentkreditlag).....	442
	Bilaga 8	Lagrådets yttrande	512
	Bilaga 9	Lagrådsremissens lagförslag i relevanta delar (Ersättningsregler med brottsoffret i fokus)	534
	Bilaga 10	Lagrådets yttrande	536
		Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 26 mars 2026	537

Regeringens förslag:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till konsumentkreditlag.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i utsökningsbalken.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1989:567) om ändrade betalningsvillkor för vissa statliga bostadslån m.m.
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:1179) om ändrade förutsättningar för vissa statligt reglerade bostadslån m.m.
8. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler.
9. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).
10. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt.
11. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.
12. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.
13. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.
14. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation.
15. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i mervärdeskattelagen (2023:200).
16. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2023:254) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet.
17. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal.
18. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2026:226) om begränsning av bostadskrediter.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till konsumentkreditlag

Härigenom föreskrivs¹ följande.

1 kap. Grundläggande bestämmelser

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om skydd för konsumenter när det gäller krediter.

2 § Lagen är indelad i följande kapitel.

- Grundläggande bestämmelser (1 kap.)
- Allmän information och marknadsföring (2 kap.)
- Näringsidkarens skyldigheter innan ett avtal ingås (3 kap.)
- Kreditavtalet (4 kap.)
- Konsumentens ångerrätt (5 kap.)
- Förtidsbetalning av krediter och vissa frågor om uppsägning (6 kap.)
- Återtaganderätt vid kreditköp av vara (7 kap.)
- Bostadskrediter (8 kap.)
- Tillsyn, påföljder och överklagande (9 kap.)

Uttryck i lagen

3 § I lagen avses med

bostadskredit:

– en kredit som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet, eller

– en kredit som tas i syfte att förvärva eller behålla äganderätt till sådan egendom, om det inte är fråga om en tillfällig finansieringslösning under övergången till ett annat finansiellt arrangemang och krediten har en obestämd löptid eller ska återbetalas inom 12 månader,

bostadskredit i utländsk valuta: en bostadskredit i en annan valuta än

– valutan i det land inom EES där konsumenten är bosatt,

– valutan som konsumenten får sin inkomst i, eller

– valutan som konsumenten har de tillgångar i som ska användas som betalning av krediten,

effektiv ränta: kreditkostnaden angiven som en årlig ränta beräknad på kreditbeloppet, i förekommande fall med hänsyn tagen till att delbetalningar ska göras under den löpande kredittiden,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2225 av den 18 oktober 2023 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG, i den ursprungliga lydelsen.

förbehåll om återtaganderätt: ett avtalsvillkor som ger kreditgivaren möjlighet att återta en vara, om köparen inte fullgör sin del av kreditköpsavtalet,

konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

kontantpris: det pris till vilket en vara eller tjänst vanligen erbjuds konsumenter mot kontant betalning,

kontokredit: ett kreditavtal som innebär en fortlöpande rätt att utnyttja ett kreditutrymme,

kreditavtal: ett avtal om lån, kontokredit, betalningsanstånd eller liknande,

kreditfordran: summan av kreditbeloppet och kreditkostnaden,

kreditförmedlare: en näringsidkare som, utan att vara kreditgivare och mot ersättning, erbjuder ett kreditavtal, bistår en konsument innan ett kreditavtal ingås eller ingår ett kreditavtal som ombud för kreditgivaren,

kreditgivare: den som lämnar krediten eller övertar den ursprungliga kreditgivarens fordran,

kreditkostnad: summan av räntor, avgifter och andra kostnader som konsumenten ska betala med anledning av krediten, inklusive nödvändiga kostnader för värdering, dock med undantag för notariatavgifter,

kreditköp: ett köp av en vara eller tjänst som finansieras genom en kredit som lämnas av

– säljaren, eller

– annan kreditgivare, om det görs på grund av en överenskommelse mellan denne och säljaren eller om varan eller tjänsten anges i kreditavtalet,

kreditränta: räntekostnaden per år för den vid varje tid obetalda delen av krediten angiven som en ränta,

mindre företag: ett företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år,

näringsidkare: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten,

referensvärde: det värde som anges i artikel 3.1.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1011 av den 8 juni 2016 om index som används som referensvärden för finansiella instrument och finansiella avtal eller för att mäta investeringsfonders resultat, och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU och förordning (EU) nr 596/2014,

rådgivning: personanpassade rekommendationer till en konsument om kreditavtal,

särskild fakturakredit: ett kreditköp som finansieras genom en kredit som lämnas av säljaren, inte medför några kreditkostnader och ska betalas tillbaka inom 50 dagar från den dag då varan eller tjänsten levererades; om avtalet är ett distansavtal som ingås online och säljaren inte är ett mindre företag ska dock krediten betalas tillbaka inom 14 dagar och fordran inte säljas under kreditens löptid,

värdepapperskredit: en kredit som lämnas av ett kreditinstitut eller värdepappersbolag för finansiering av ett köp av finansiella instrument från institutet eller bolaget.

Lagens tillämpningsområde

4 § Denna lag gäller för krediter som en näringsidkare lämnar eller erbjuder en konsument. Lagen gäller också för krediter som någon annan än en näringsidkare lämnar eller erbjuder en konsument, om en kreditförmedlare agerar som ombud för kreditgivaren.

5 § Vad som i denna lag sägs om kreditavtal ska också gälla för avtal om nyttjanderätt till lös sak, om konsumenten enligt avtalet har en möjlighet eller skyldighet att förvärva saken.

6 § Lagen gäller inte författningsreglerade lån som lämnas av offentliga medel och inte heller lån som lämnas i pantbanksverksamhet enligt pantbankslagen (1995:1000).

7 § Bestämmelserna i 2–7 kap. gäller för bostadskrediter i den utsträckning som framgår av 8 kap.

Lagens bestämmelser gäller inte för särskilda fakturakrediter eller värdepapperskrediter när det är särskilt angivet.

Avtalsvillkor som avviker från lagen

8 § Ett avtalsvillkor som i jämförelse med bestämmelserna i denna lag är till nackdel för konsumenten är utan verkan mot denne, om inte något annat anges i lagen.

God kreditgivningssed

9 § En näringsidkare ska i sitt förhållande till en konsument agera på ett sätt som stämmer överens med god kreditgivningssed. Näringsidkaren ska då omsorgsfullt ta till vara konsumentens intressen.

Kostnadsfri information

10 § Informationen, dokumentationen och förklaringarna som näringsidkaren ska lämna enligt denna lag ska vara kostnadsfria för konsumenten.

2 kap. Allmän information och marknadsföring

Allmän information

1 § En näringsidkare ska tillhandahålla allmän information om krediter som näringsidkaren erbjuder konsumenterna.

Informationen ska innehålla uppgifter om

1. näringsidkarens namn, organisationsnummer, postadress, telefonnummer och e-postadress,
2. de ändamål som krediten får användas för,
3. kreditavtalets löptid,
4. vilket slags kreditränta som kan erbjudas, inklusive huruvida räntan är rörlig eller bunden och vilka räntebindningstider som erbjuds, och en kort beskrivning av vad som kännetecknar olika räntor och vad de innebär för konsumenten,

5. vilket referensvärde som kreditavtalet i förekommande fall hänvisar till och vem som kontrollerar tillhandahållandet av referensvärdet samt en beskrivning av vad det innebär för konsumenten att referensvärdet används,

6. kreditfordran, med angivande av kreditbeloppet och kreditkostnaden, och den effektiva räntan genom att använda representativa exempel,

7. eventuella andra kostnader som ska betalas i samband med ett kreditavtal,

8. olika alternativ för återbetalning av krediten med angivande av amorteringarnas antal, regelbundenhet och belopp,

9. villkoren för återbetalning i förtid,

10. en beskrivning av ångerrätten enligt 5 kap.,

11. konsekvenserna av att kreditavtalet inte följs,

12. huruvida det krävs att konsumenten öppnar ett konto som möjliggör betalning av amorteringar och kostnader, och

13. huruvida konsumenten förutsätts köpa andra tjänster för att kunna få krediten på de marknadsförda villkoren och, i så fall, om dessa även kan köpas av någon annan.

2 § Informationen i 1 § ska tillhandahållas på ett klart och begripligt sätt i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och som konsumenten får välja.

Om informationen tillhandahålls i näringsidkarens lokaler ska den finnas tillgänglig i en handling.

Måttfullhet vid marknadsföring

3 § Vid marknadsföring av krediter ska måttfullhet iakttas.

Marknadsföring av krediter får inte innehålla formuleringar som

1. hos en konsument kan skapa oriktiga förväntningar på krediters tillgänglighet, kreditkostnader eller det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten,

2. anger att skulder och betalningsförsummelser har liten eller ingen betydelse för kreditprövningen, eller

3. antyder att krediter ersätter besparingar, leder till förbättrade ekonomiska förutsättningar eller ökad levnadsstandard.

Information vid marknadsföring

4 § En näringsidkare ska vid marknadsföring av kreditavtal lämna information om den effektiva räntan för krediten med angivande av ett representativt exempel.

Om någon annan räntesats eller sifferuppgift utöver den effektiva räntan anges i marknadsföringen, ska näringsidkaren dessutom, med angivande av ett representativt exempel, lämna information om

1. krediträntan, med angivande av om den är bunden eller rörlig,

2. avgifter och andra kostnader som utgör en del av kreditkostnaden,

3. kreditbeloppet,

4. kreditavtalets löptid,

5. det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten och antalet avbetalningar och storleken på dessa, och

6. kontantpriset och den kontantinsats som krävs vid kreditköp.

Om konsumenten är skyldig att ingå ett avtal om en kompletterande tjänst till kreditavtalet, ska skyldigheten anges i marknadsföringen i anslutning till informationen om den effektiva räntan.

5 § Information enligt 4 § ska lämnas på ett klart, kortfattat och framträdande sätt. Den effektiva räntan ska anges på ett minst lika framträdande sätt som andra förekommande räntesatser.

Informationen ska i tillämpliga fall lämnas på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används. Om informationen lämnas i elektronisk form ska informationen enligt 4 § andra stycket 1–4 vara omedelbart synlig för konsumenten. Om informationen inte kan lämnas i läsbar form får informationen enligt 4 § andra stycket 5 och 6 utelämnas.

6 § En näringsidkare ska vid marknadsföring av kreditavtal även lämna en särskild upplysning med information om att en kredit medför kostnader för konsumenten. Upplysningen ska också innehålla information om riskerna med skuldsättning och om vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i upplysningen och om hur den ska lämnas i marknadsföringen.

7 § Om ett personligt anpassat erbjudande om en kredit helt grundar sig på en automatiserad behandling av personuppgifter ska konsumenten på ett klart och begripligt sätt informeras om detta.

8 § En kreditförmedlare ska vid marknadsföring lämna information om huruvida förmedlingen sker i samarbete med någon viss kreditgivare eller är oberoende.

Undantag för vissa slags krediter

9 § För en särskild fakturakredit gäller inte 1, 2 och 4–8 §§.

För en värdepapperskredit gäller inte 1, 2 och 7 §§.

3 kap. Näringsidkarens skyldigheter innan ett avtal ingås

Information innan ett kreditavtal ingås

1 § Innan ett kreditavtal ingås ska näringsidkaren lämna information till konsumenten om

1. kreditgivarens och kreditförmedlarens namn, organisationsnummer, postadress, telefonnummer och e-postadress,

2. kreditbeloppet,

3. kreditavtalets löptid,

4. krediträntan,

5. den effektiva räntan och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten,

6. varan eller tjänsten och dess kontantpris vid kreditköp,

7. dröjsmålsräntan och villkoren för ändring av den samt avgifter som ska betalas när avtalsförpliktelser inte fullgörs,

8. avbetalningarnas storlek, antal och förfallotidpunkter samt, i förekommande fall, den ordning enligt vilken betalningarna ska fördelas på krediter med olika krediträntor; om en betalning inte avräknas utan sparas eller investeras för konsumentens räkning, ska det anges,

9. påföljder vid dröjsmål med betalning,

10. förekomst eller avsaknad av ångerrätt och ångerfristens längd,

11. konsumentens rätt till förtidsbetalning samt kreditgivarens rätt till ränteskillnadsersättning,

12. vilket slags kredit det rör sig om,

13. villkoren för utnyttjandet av krediten,

14. villkoren för krediträntan med angivande av referensindex eller referensräntor samt tidpunkter, förfaranden och andra villkor för ändring av krediträntan,

15. ett representativt exempel som visar den effektiva räntan och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten,

16. avgifter med anledning av kreditavtalet och villkoren för ändring av avgifterna,

17. notariatavgifter,

18. skyldighet att ingå ett avtal om en kompletterande tjänst till kreditavtalet,

19. begärda säkerheter,

20. hur ränteskillnadsersättningen ska beräknas,

21. konsumentens rätt att få information om att en kredit inte beviljats,

22. konsumentens rätt att få ett utkast till kreditavtalet enligt 9 §,

23. personanpassning av priset på grund av automatiserad behandling av personuppgifter,

24. den tid under vilken erbjudandet gäller,

25. vilka möjligheter som finns att få en tvist med näringsidkaren prövad utanför domstol och hur konsumenten i så fall ska gå till väga,

26. påföljder vid konsumentens avtalsbrott samt en förklaring till dessa, och

27. en betalningsplan som visar när kapital, ränta och avgifter under kreditavtalets löptid ska betalas; om olika krediträntor tillämpas under olika omständigheter ska betalningar och återbetalningar baseras på rimliga höjningar av krediträntan.

Om kreditavtalet hänvisar till ett referensvärde, ska näringsidkaren även ge konsumenten information om vilket referensvärde som används och vem som kontrollerar tillhandahållandet av referensvärdet samt en beskrivning av vad det innebär för konsumenten att referensvärdet används.

2 § Informationen enligt 1 § ska lämnas i rimlig tid innan ett kreditavtal ingås.

Om informationen lämnas senare än en dag innan kreditavtalet ingås, ska näringsidkaren inom sju dagar efter avtalets ingående på nytt ge en konsument som har ångerrätt information enligt 1 § första stycket 10 och om hur ångerrätten utövas. Informationen ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 4 kap. 3 §.

3 § Informationen enligt 1 § första stycket ska lämnas i enlighet med formuläret ”Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation”. Informationen i formuläret ska begränsas till det som anges i 1 § första stycket. All information ska vara lika framträdande.

Informationen ska lämnas klart och begripligt och i tillämpliga fall på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används.

4 § Informationen enligt 1 § ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och som konsumenten får välja.

Information vid telefonförsäljning

5 § Vid sådan telefonförsäljning av en kredit som avses i 3 kap. 11 § första stycket lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler tillämpas det stycket och 3 kap. 9 § samma lag i stället för 1 § första stycket. Den beskrivning av den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper som ska ges enligt den lagen ska innehålla information i enlighet med 1 § första stycket 1–11.

Snarast efter det att avtalet har ingåtts ska näringsidkaren ge konsumenten all den information som avses i 1 § första stycket på det sätt som anges i 3 § i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Information och dokumentation vid rådgivning

6 § Om näringsidkaren erbjuder rådgivning om krediter ska konsumenten upplysas om det. En sådan upplysning ska lämnas senast när näringsidkaren inhämtat upplysningar om konsumentens ekonomiska och personliga förhållanden samt konsumentens önskemål och särskilda krav.

7 § Om näringsidkaren erbjuder en konsument rådgivning om krediter, ska konsumenten få information om

1. vilket produktsortiment som rådgivningen utgår från,
2. hur stor avgift konsumenten ska betala för rådgivningen, eller, om beloppet inte kan fastställas, metoden för att beräkna avgiften, och
3. huruvida rådgivningen är oberoende.

Informationen ska ges i rimlig tid innan ett avtal om rådgivning ingås eller, om ett sådant avtal inte ska ingås, innan några råd lämnas. Informationen ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och som konsumenten får välja.

Näringsidkaren ska varna konsumenten när en kredit med hänsyn till dennes ekonomiska situation kan medföra en särskild risk.

8 § Näringsidkaren ska dokumentera vilka råd om krediter som har getts till konsumenten och vad som i övrigt förekommit vid rådgivningstillfället. Dokumentationen ska lämnas till konsumenten i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och som konsumenten får välja.

Konsumentens rätt till ett utkast till kreditavtalet

9 § Om konsumenten begär det ska näringsidkaren ge honom eller henne ett utkast till kreditavtalet. Utkastet ska ges i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Vissa skyldigheter för kreditförmedlare

10 § En kreditförmedlare ska informera konsumenten om avgifter som konsumenten ska betala till kreditförmedlaren för dennes tjänster. Sådana avgifter får tas ut endast om informationen har lämnats samt kreditförmedlaren och konsumenten innan kreditavtalet ingås har avtalat om det i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

En kreditförmedlare ska informera kreditgivaren om avgifter som konsumenten ska betala för dennes tjänster.

11 § En kreditförmedlare ska till kreditgivaren vidarebefordra de uppgifter som konsumenten har lämnat om förhållanden som är av betydelse för kreditprövningen.

Näringsidkarens förklaringskyldighet

12 § En näringsidkare ska på begäran av en konsument ge de förklaringar som konsumenten behöver för att avgöra om avtalet och kompletterande tjänster är anpassade till hans eller hennes behov och ekonomiska situation.

Förklaringarna ska omfatta avtalets viktigaste egenskaper, de verkningar som avtalet kan medföra och information enligt 1, 5 och 10 §§, 17 § andra stycket och 2 kap. 8 §.

Kreditprövning

13 § En näringsidkare ska pröva om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra vad han eller hon åtar sig enligt kreditavtalet. Kreditprövningen ska vara grundlig och göras i konsumentens intresse. Krediten får beviljas endast om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra sitt åtagande.

Om kreditavtalet innebär ett gemensamt åtagande för flera konsumenter ska kreditprövningen göras utifrån konsumenternas gemensamma förutsättningar.

Inför en väsentlig ökning av krediten ska en ny kreditprövning göras.

14 § Kreditprövningen ska grundas på uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden.

Uppgifterna ska avse

1. konsumentens inkomster, utgifter och skulder, och
2. de andra ekonomiska förhållanden som är nödvändiga och proportionerliga med hänsyn till vilket slags kredit det rör sig om, kreditavtalets löptid, kreditbeloppet och riskerna för konsumenten.

Näringsidkaren ska på ett lämpligt sätt kontrollera uppgifterna.

15 § Om kreditprövningen innefattar automatiserad behandling av personuppgifter ska näringsidkaren på konsumentens begäran och genom mänsklig medverkan

1. granska kreditprövningen,
2. ge en förklaring av kreditprövningen och vilken betydelse den automatiserade behandlingen av personuppgifter har för ställningstagandet till kreditansökan, och
3. informera om riskerna med automatiserad behandling.

Näringsidkaren ska i samband med kreditprövningen informera konsumenten om möjligheterna enligt första stycket.

16 § Beviljas inte krediten, ska näringsidkaren snarast underrätta konsumenten om orsaken till det. Beror det på uppgifter som härrör från en extern databas, ska konsumenten underrättas om uppgifterna och vilken databas som använts.

Näringsidkaren ska, om det finns anledning till det, lämna information om vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor.

Villkor om kompletterande tjänster

17 § En näringsidkare får inte ställa upp som villkor för att bevilja en kredit att konsumenten också köper andra finansiella produkter eller tjänster. Näringsidkaren får dock ställa upp som villkor att konsumenten öppnar ett konto som möjliggör betalning av krediten.

En näringsidkare som tillsammans med en kredit erbjuder andra finansiella produkter eller tjänster än ett konto som möjliggör betalningar av krediten, utan att det utgör ett villkor för att bevilja krediten, ska förklara för konsumenten vilken ränta som tillämpas om bara ett kreditavtal ingås. Näringsidkaren ska också förklara vilka avgifter och andra kostnader som var och en av de andra produkterna eller tjänsterna medför samt om avtal om dessa kan ingås separat. Förklaringarna ska ges till konsumenten innan ett kreditavtal ingås.

18 § En kreditgivare som erbjuder försäkring för beviljade krediter ska säkerställa att en försäkring vägras endast om det finns särskilda skäl för det. Att en konsument har haft cancer utgör aldrig ett särskilt skäl för en sådan vägran, om det har gått mer än 15 år sedan den medicinska behandlingen avslutades.

Undantag för vissa slags krediter

19 § För en särskild fakturakredit gäller inte 1–9, 13–16 och 18 §§.

För en värdepapperskredit gäller inte 1–9, 17 och 18 §§.

För en kredit som förmedlas av en säljare av varor eller en tjänsteleverantör vid sidan om den huvudsakliga verksamheten gäller inte 1 §.

4 kap. Kreditavtalet

Uttryckligt samtycke

1 § En konsument är bunden av ett kreditavtal eller ett avtal om en kompletterande tjänst till kreditavtalet endast om konsumenten uttryckligen samtyckt till att ingå avtalet.

Dokumentation av kreditavtalet

2 § Näringsidkaren ska dokumentera kreditavtalet genom att nedteckna avtalet i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Detsamma gäller ändringar av kreditavtalet.

Dokumentationen av kreditavtalet ska, förutom avtalsvillkoren, innehålla de uppgifter som anges i 3 kap. 1 § första stycket 1–14, 16, 17, 19, 20 och 25. Dokumentationen ska därutöver innehålla uppgifter om

1. konsumentens namn, personnummer, postadress, telefonnummer och e-postadress,

2. den effektiva räntan med de antaganden som ligger till grund för beräkningen av räntan samt kreditfordran,

3. konsumentens rätt att få en betalningsplan,

4. avseende en kontokredit, förekomsten av en möjlighet för konsumenten att enligt avtalet överskrida en kreditgräns,

5. begärda försäkringar,

6. villkor för utövande av ångerrätten, inbegripet den form som konsumenten enligt 3 § valt att lämna ett meddelande om frånträde i, skyldigheten att betala kapital och ränta, samt räntebeloppet per dag,

7. konsumentens rätt att framställa invändningar enligt 20 § vid kreditköp,

8. hur kreditavtalet sägs upp,

9. den form som konsumenten enligt 3 § valt att ta emot information i,

10. vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor samt en rekommendation till konsumenten att vid dröjsmål med betalning vända sig dit, och

11. tillsynsmyndigheten med angivande av postadress.

Uppgifterna ska dokumenteras på ett klart och begripligt sätt.

Konsumenten ska få en kopia av dokumentationen som i tillämpliga fall ska ges på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används.

3 § Konsumenten ska ges möjlighet att välja i vilken läsbar och varaktig form han eller hon vill ta emot information enligt 11 § första stycket, 14 och 18 §§, 3 kap. 2 § andra stycket och 6 kap. 8 §, om informationen inte lämnas i en handling. Detsamma gäller ett meddelande som konsumenten lämnar enligt 5 kap. 3 §.

Räntetak och kostnadstak

4 § Krediträntan eller dröjsmålsräntan per år får inte överstiga den vid varje tid gällande referensräntan enligt 9 § räntelagen (1975:635) med ett tillägg av 20 procentenheter.

En konsument som är i dröjsmål med betalning av en kredit är inte skyldig att betala någon annan form av ersättning med anledning av dröjsmålet än dröjsmålsränta.

5 § Kostnaderna för en kredit får inte överstiga ett belopp som motsvarar kreditbeloppet eller, i fråga om en kontokredit, varje enskilt utnyttjande av kreditbeloppet som konsumenten har gjort.

Med kostnader i första stycket avses

1. kreditkostnader,
2. dröjsmålsränta, och
3. kostnader enligt lagen (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m.

Om kreditgivaren, eller någon annan som kreditgivaren har nära förbindelser med i den mening som avses i 1 kap. 6 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, lämnar konsumenten en ny kredit som helt eller delvis finansierar återbetalning av den befintliga krediten, avses med kostnader i första stycket för den nya krediten även sådana kostnader som är hänförliga till den befintliga krediten.

Första–tredje styckena gäller inte för en kontokredit som huvudsakligen avser kreditköp eller för en kredit som avser kreditköp där kreditbeloppet inte överstiger två procent av det prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken som gällde när kreditavtalet ingicks.

6 § Kreditkostnaden får i den del som avser avgift för uppläggning av en kredit inte överstiga en procent av det prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken som gällde när kreditavtalet ingicks.

Kontantinsats vid kreditköp

7 § Vid ett kreditköp av en vara ska säljaren ta ut en kontantinsats av köparen i enlighet med god kreditgivningssed. Kontantinsatsen ska motsvara minst 20 procent av varans kontantpris, om inte särskilda förhållanden ger anledning till något annat.

Som kontantinsats anses inte betalning med medel som köparen får låna av säljaren eller av någon annan kreditgivare på grund av en överenskommelse mellan denne och säljaren.

Förbud mot löpande fordringshandling vid kreditköp

8 § Vid ett kreditköp får kreditgivaren inte ta emot en av konsumenten ingången växelförbindelse som avser en fordran på grund av kreditköpet. Kreditgivaren får inte heller till bevis för sin fordran ta emot ett av konsumenten utfärdat löpande skuldebrev eller någon annan av denne ingången skuldförbindelse som är av ett sådant slag att konsumentens rätt att framställa invändningar på grund av köpet inskränks om skuldförbindelsen överläts eller pantsätts till en borgenär som är i god tro.

Första stycket första meningen gäller inte egna växlar som är utställda av banker.

Den som uppsåtligt bryter mot förbud enligt denna paragraf döms till böter.

Förbud mot avräkning

9 § Ett belopp som konsumenten betalat för avräkning på en viss fordran på grund av krediten får kreditgivaren inte först räkna av på någon annan fordran.

Betalningsplan

10 § Konsumenten har rätt att när som helst få en betalningsplan som visar när kapital, ränta och avgifter ska betalas. Om räntan inte är bunden eller om avgifter kan ändras, ska betalningsplanen innehålla en upplysning om att den gäller till dess att räntan eller avgifterna ändras.

Information vid ändringar i kreditavtalet

11 § Kreditgivaren ska informera konsumenten om en ändring i kreditavtalet i rimlig tid innan den börjar gälla. Informationen ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 3 §. Informationen ska innehålla uppgifter om

1. ändringen och att konsumentens samtycke till ändringen krävs,
2. när ändringen börjar gälla eller föreslås börja gälla, och
3. möjligheterna att lämna klagomål till tillsynsmyndigheten.

Särskilda bestämmelser om ändring av ränta och avgifter finns i 12–14 §§ och om kontokrediter i 6 kap. 9 §.

Ränta och avgifter

12 § Räntesatsen får ändras endast om det har avtalats.

Räntesatsen får ändras till konsumentens nackdel endast i den utsträckning som det motiveras av kreditpolitiska beslut, ökade upplåningskostnader för kreditgivaren eller andra kostnadsökningar som kreditgivaren inte skäligen kunde förutse när avtalet ingicks.

Trots andra stycket får räntesatsen ändras på visst sätt i anslutning till ändringar i en referensränta som kreditgivaren inte har något betydande inflytande över. En sådan referensränta ska vara tydlig och tillgänglig för konsumenten. Ett avtalsvillkor om detta får förenas med ett undantag om att räntesatsen under särskilda förutsättningar ska ändras mer eller mindre än vad som följer av anknytningen till referensräntan. Undantaget ska bestämmas så att det inte blir mindre förmånligt för konsumenten än för kreditgivaren. Det ska uppfylla kraven i andra stycket.

Kreditgivaren är skyldig att tillämpa ett avtalsvillkor om ränteändringar på samma sätt till konsumentens förmån som till hans eller hennes nackdel.

13 § Konsumenten är skyldig att, utöver eller i stället för ränta, betala andra kreditkostnader endast om det har avtalats. Om kostnaderna kan särskiljas, får avgift tas ut särskilt för varje sådan kostnad.

Sådana kreditkostnader som avses i första stycket får ändras till konsumentens nackdel endast om det har avtalats och i den utsträckning som det motiveras av ökning av kreditgivarens kostnader.

14 § Kreditgivaren ska underrätta konsumenten om en ränteändring i rimlig tid innan den börjar gälla. Underrättelsen ska innehålla en upp-

lysning om hur konsumentens betalningar med anledning av krediten påverkas av ränteändringen. Underrättelsen ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 3 §.

Beror en ränteändring enbart på en ändring i en referensränta som kreditgivaren inte har något bestämmande inflytande över, får konsumenten i stället informeras periodvis, under förutsättning att parterna har avtalat om det och den nya referensräntan har offentliggjorts och är tillgänglig hos kreditgivaren.

Förlängning av löptiden

15 § Löptiden för ett kreditavtal får inte förlängas mer än en gång.

Trots första stycket får löptiden förlängas, om

1. förlängningen inte medför en kostnad för konsumenten, eller
2. konsumenten beviljas en skälig avbetalningsplan för att kunna betala sin skuld.

Om kreditgivaren, eller någon annan som kreditgivaren har nära förbindelser med i den mening som avses i 1 kap. 6 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, lämnar konsumenten en ny kredit som helt eller delvis finansierar återbetalning av den befintliga krediten, ska den nya krediten vid tillämpning av första stycket anses vara en förlängning av löptiden för den befintliga krediten.

Kontoutdrag och underrättelse vid kontokrediter

16 § För en kontokredit ska kreditgivaren regelbundet, åtminstone en gång i månaden, tillhandahålla konsumenten kontoutdrag. Ett kontoutdrag ska innehålla uppgift om

1. vilken period det avser,
2. föregående kontoutdrags utgående datum och saldo,
3. uttag och datum för uttagen,
4. betalningar och datum för betalningarna,
5. det nya saldot,
6. den kreditränta och de avgifter som tillämpats för perioden, och
7. det belopp som konsumenten är skyldig att betala.

17 § För en kontokredit ska kreditgivaren underrätta konsumenten om en avgiftshöjning i rimlig tid innan den börjar gälla.

Om det enligt avtalet är möjligt för konsumenten att överskrida en kreditgräns, ska kreditgivaren regelbundet informera konsumenten om krediträntan och villkoren för krediträntan med angivande av referensindex eller referensräntor samt avgifter och villkoren för ändring av avgifterna. Har överskridandet varat i en månad, ska kreditgivaren snarast informera konsumenten om den överskjutande skulden och krediträntan på den skulden, om avgift eller dröjsmålsränta på grund av överskridandet samt om skuldens förfallodag.

Om det enligt avtalet är möjligt för konsumenten att överskrida en kreditgräns och konsumenten regelbundet överskrider kreditgränsen ska kreditgivaren informera konsumenten om vart denne kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor samt, i de fall rådgivning tillhandahålls av kreditgivaren, erbjuda konsumenten det.

18 § Ett kontoutdrag enligt 16 § och information enligt 17 § första och tredje styckena ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 3 §.

Konsumentens rättigheter vid överlåtelse av fordran

19 § Om kreditgivaren har överlåtit sina rättigheter enligt kreditavtalet, får konsumenten mot den nye kreditgivaren göra samma invändningar som han eller hon vid överlåtelsen kunde göra mot överlåtaren. Detsamma gäller när kreditgivaren har pantsatt sina rättigheter enligt kreditavtalet.

Överlåtaren ska informera konsumenten om överlåtelsen.

Konsumentens rätt att framställa invändningar vid kreditköp

20 § Vid ett kreditköp får konsumenten mot kreditgivarens krav på betalning framställa samma invändningar på grund av köpet som han eller hon kan göra mot säljaren. Konsumenten får också invända att han eller hon har betalat till säljaren eller har en överenskommelse med denne. Detta gäller dock inte om konsumenten visste att säljaren saknade rätt att ta emot betalningen eller ingå överenskommelsen och inte heller om konsumenten uppsåtligt eller av grov oaktsamhet underlät att skaffa sig kunskap om detta.

Om konsumenten på grund av köpet har anspråk på återbetalning, skadestånd eller annan penningprestation, svarar kreditgivaren lika med säljaren för att anspråket fullgörs. Kreditgivaren är dock inte skyldig att betala mer än vad konsumenten har tagit emot med anledning av krediten.

Undantag för vissa slags krediter

21 § För en särskild fakturakredit gäller inte 2 §.

För en värdepapperskredit gäller inte 2 § andra–fjärde styckena.

5 kap. Konsumentens ångerrätt

Ångerrätt och ångerfrist

1 § Konsumenten har rätt att frånträda kreditavtalet (ångerrätt) genom att till kreditgivaren lämna eller sända ett meddelande om detta inom 14 dagar från den dag som anges i 2 § (ångerfrist).

Om det vid kreditköp av en vara har avtalats om öppet köp och den tidsfrist som gäller enligt köpeavtalet är längre än tiden i första stycket, ska ångerfristen för kreditavtalet motsvara tidsfristen för köpet.

2 § Ångerfristen börjar löpa den dag då kreditavtalet ingås. Ångerfristen börjar dock löpa tidigast den dag då information och avtalsvillkor i enlighet med 4 kap. 2 § kommer konsumenten till handa.

Om information enligt 4 kap. 2 § andra stycket 6 har lämnats börjar ångerfristen trots första stycket aldrig löpa senare än den dag som infaller ett år efter kreditavtalets ingående.

3 § Om konsumenten i rätt tid och i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 4 kap. 3 § har lämnat eller sänt ett meddelande om att han eller hon frånträder kreditavtalet, får meddelandet återopas även om det försenas, förvanskas eller inte kommer fram.

Verkan av att konsumenten utövar sin ångerrätt

4 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt, ska konsumenten snarast och senast inom 30 dagar betala tillbaka vad kreditgivaren betalat till konsumenten. Tiden ska räknas från den dag då konsumenten lämnade eller sände sitt meddelande om att avtalet frånträds.

Konsumenten ska även betala ränta på det belopp som ska återbetalas enligt första stycket från och med den dag då konsumenten fick tillgång till krediten till och med den dag då den återbetalas.

Om kreditgivaren med anledning av kreditavtalet har betalat en avgift till det allmänna som inte återbetalas, är konsumenten skyldig att ersätta kreditgivaren för denna.

5 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt, ska kreditgivaren snarast och senast inom 30 dagar betala tillbaka de avgifter som konsumenten har betalat med anledning av krediten. Tiden ska räknas från den dag då kreditgivaren tog emot konsumentens meddelande om att kreditavtalet frånträds.

Anknytande avtal

6 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt och det med anledning av kreditavtalet har ingåtts ett anknytande avtal om tjänster som tillhandahålls av kreditgivaren eller av någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och kreditgivaren, ska det anknytande avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta.

Undantag för särskilda fakturakrediter

7 § För en särskild fakturakredit gäller inte bestämmelserna i detta kapitel.

6 kap. Förtidsbetalning av krediter och vissa frågor om uppsägning

Konsumentens rätt att betala krediten i förtid

1 § Konsumenten har rätt att betala krediten till kreditgivaren före den avtalade förfallotiden. Om krediten betalas i förtid, har kreditgivaren rätt till ersättning i den omfattning som anges i 5–7 §§.

Kreditgivaren ska på begäran snarast ge konsumenten information om vad en betalning av krediten i förtid innebär. Om en sådan betalning medför kostnader för konsumenten, ska informationen innehålla en uppskattning av kostnaderna och en förklaring av de antaganden som uppskattningen bygger på. Informationen ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Kreditgivarens rätt att få betalning i förtid

2 § Kreditgivaren har rätt att få betalning i förtid endast om det har gjorts förbehåll om detta i avtalet och

1. konsumenten sedan mer än en månad är i dröjsmål med betalning av ett belopp som överstiger tio procent av kreditfordran,

2. konsumenten sedan mer än en månad är i dröjsmål med betalning av ett belopp som överstiger fem procent av kreditfordran och dröjsmålet avser två eller flera poster som förfallit vid olika tidpunkter,

3. konsumenten på något annat sätt är i väsentligt dröjsmål med betalning,

4. säkerhet som ställts för krediten har avsevärt försämrats, eller

5. det står klart att konsumenten genom att avvika, skaffa undan egendom eller förfara på något annat sätt undandrar sig att betala sin skuld.

Om säkerhet som ställts för krediten utgörs av förbehåll om återtaganderätt, har kreditgivaren rätt till betalning i förtid på grund av försämrad säkerhet endast om konsumenten uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet har orsakat att säkerheten avsevärt försämrats.

3 § Om det i annan lag finns bestämmelser om kreditgivarens rätt till betalning i förtid på grund av att en säkerhet som ställts för krediten har försämrats, får kreditgivaren åberopa dem i stället för 2 § första stycket 4.

4 § Om kreditgivaren vill få betalt i förtid enligt 2 § första stycket 1–3, gäller en uppsägningstid av minst 30 dagar räknat från den tidpunkt då kreditgivaren sänder ett meddelande om uppsägningen i rekommenderat brev till konsumenten under dennes vanliga postadress eller uppsägningen utan en sådan åtgärd kommer konsumenten till handa.

Om kreditgivaren har krävt betalning i förtid enligt 2 § första stycket 1–3, är konsumenten ändå inte skyldig att betala i förtid, om han eller hon före utgången av uppsägningstiden betalar det belopp som förfallit jämte dröjsmålsränta. Detsamma gäller om konsumenten vid uppsägning enligt 2 § första stycket 4 eller 5 eller enligt andra stycket i samma paragraf genast efter uppsägningen eller inom medgiven uppsägningstid ställer godtagbar säkerhet för fordran.

Om konsumenten tidigare med stöd av andra stycket har befriats från skyldigheten att betala krediten i förtid, gäller inte det stycket.

Hur kreditfordran ska beräknas vid betalning av krediten i förtid

5 § Vid förtidsbetalning enligt 1–4 §§ ska konsumenten betala ränta för krediten för tiden fram till förtidsbetalningen men inte för tiden därefter. De avgifter och andra kostnader som konsumenten ska betala med anledning av krediten ska sättas ned i förhållande till avtalets återstående löptid. När fordran beräknas ska de grunder som överensstämmer med god kreditgivningssed tillämpas.

6 § Kreditgivaren får inte tillgodoräkna sig någon ersättning för att krediten betalas i förtid. Om krediträntan är bunden när förtidsbetalningen görs, har kreditgivaren dock rätt att ta ut ränteskillnadsersättning av konsumenten enligt 7 § för den tid som återstår, om förbehåll har gjorts

om detta och i den utsträckning som det överensstämmer med god kreditgivningssed.

7 § Ränteskillnadsersättningen får högst motsvara en procent av det förtidsbetalade beloppet eller, om det vid tidpunkten för förtidsbetalningen är kortare tid än ett år kvar av kreditavtalets löptid, en halv procent av det förtidsbetalade beloppet. Ersättningen får dock inte vara större än det belopp som konsumenten skulle ha betalat i ränta under den återstående löptiden enligt kreditavtalet.

Ränteskillnadsersättning får inte tas ut för den del av räntan som motsvaras av en kreditgarantiavgift, när statlig kreditgaranti har lämnats och avgift tas ut för garantin. Ersättning får inte heller tas ut vid en betalning av en kontokredit eller vid en betalning från en försäkring som garanterar återbetalning av krediten.

Om kreditgivaren utnyttjar en rätt att återta varan enligt 7 kap. 1 §, tillämpas 7 kap. 3 och 4 §§.

Uppsägning av vissa kreditavtal

8 § Konsumenten får när som helst säga upp ett kreditavtal med obestämd löptid. Om någon uppsägningstid inte har avtalats, upphör avtalet att gälla omedelbart. Om en uppsägningstid har avtalats, upphör avtalet att gälla den dag då uppsägningstiden löper ut. Uppsägningstiden får inte vara längre än en månad.

Kreditgivaren får säga upp ett kreditavtal med obestämd löptid endast om det har avtalats. Uppsägningstiden ska vara minst två månader. Har konsumenten inte utnyttjat krediten, får kreditgivaren säga upp kreditavtalet att upphöra omedelbart, om det har avtalats och är skäligt. Konsumenten ska innan han eller hon förlorar rätten till krediten informeras om uppsägningen och om skälen för den. Om det finns särskilda skäl, får information i stället lämnas omedelbart därefter.

Uppsägning eller information enligt andra stycket ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 4 kap. 3 §.

9 § Om kreditgivaren vill säga upp en kontokredit med en avtalad löptid eller ändra avtalsvillkoren för en kontokredit på så sätt att kreditutrymmet minskar ska konsumenten informeras på ett överenskommet sätt minst 30 dagar innan uppsägningen eller ändringen av avtalsvillkoren får verkan.

10 § Om kreditgivaren säger upp en kontokredit eller ändrar avtalsvillkoren för en sådan kredit på så sätt att kreditutrymmet minskar ska kreditgivaren erbjuda konsumenten en möjlighet att återbetala det förfallna beloppet genom tolv lika stora månadsbetalningar jämte kreditränta. Erbjudandet ska lämnas innan verkställighetsåtgärder vidtas.

Kreditgivarens skyldigheter vid betalningssvårigheter hos konsumenten

11 § En kreditgivare ska ha rutiner och riktlinjer för att tidigt upptäcka om konsumenten har ekonomiska svårigheter att fullgöra kreditavtalet.

Om kreditgivaren upptäcker att konsumenten har ekonomiska svårigheter att fullgöra kreditavtalet ska kreditgivaren informera konsumenten om vart han eller hon kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor.

12 § Om konsumenten är i dröjsmål med en betalning enligt kreditavtalet ska kreditgivaren, när det är lämpligt, erbjuda konsumenten alternativ till verkställighetsåtgärder som innefattar en ändring av kreditavtalet. Vid bedömningen av om det är lämpligt med ett erbjudande ska kreditgivaren beakta konsumentens personliga omständigheter och återbetalningsförmåga.

Undantag för vissa slags krediter

13 § För en särskild fakturakredit gäller inte 8 §.
För en värdepapperskredit gäller inte 8, 11 och 12 §§.

7 kap. Återtaganderätt vid kreditköp av vara

Förutsättningar för återtaganderätt

1 § Ett förbehåll om återtaganderätt får göras gällande endast om

1. säljaren har gjort förbehållet i samband med köpet, och
2. den tidpunkt har inträtt då konsumenten enligt 6 kap. 2 och 4 §§ ska fullgöra sin skyldighet att betala i förtid.

Om köparen, innan varan återtas, betalar vad som har förfallit till betalning jämte dröjsmålsränta och kostnader enligt de grunder som anges i 3 § tredje–femte styckena, får kreditgivaren inte återta varan på grund av dröjsmål med betalningen. Grundas återtaganderätten på att säkerhet för krediten har försämrats eller att köparen undandrar sig att betala sin skuld, får kreditgivaren inte återta varan om köparen innan varan återtas ställer godtagbar säkerhet för fordran.

2 § Om näringsidkaren använder ett förbehåll om återtaganderätt vid försäljning av en vara som med hänsyn till sin beskaffenhet eller sitt värde eller på grund av förhållandena på marknaden inte är lämpad som kredit-säkerhet, kan näringsidkaren förbjudas att i framtiden i liknande fall använda sådana förbehåll. I fråga om förbud gäller i övrigt lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden.

Genomförande av återtaganderätt

3 § Om kreditgivaren vill utnyttja en rätt att återta varan, ska avräkning göras mellan kreditgivaren och köparen.

Vid avräkningen ska köparen tillgodoräknas varans värde vid återtagandet. Värdet beräknas efter vad kreditgivaren kan antas få ut genom att på lämpligt sätt sälja varan.

Kreditgivaren får tillgodoräkna sig den obetalda delen av kreditfordran efter avräkning enligt 6 kap. 5–7 §§ samt i förekommande fall dröjsmålsränta, dock inte enligt högre räntesats än som anges i 6 § räntelagen (1975:635).

Kreditgivaren får dessutom tillgodoräkna sig ersättning för utsokningsavgift, skälighetskostnad för transport av varan samt utgift för inställelse vid förrättning för återtagande, om kreditgivaren har behövt inställa sig för att tillvarata sin rätt. När ersättning bestäms för utgift för inställelse tillämpas bestämmelserna om beräkning av ersättning av allmänna medel till vittne.

I mål om handräckning för återtagande får kreditgivaren tillgodoräkna sig även skälighetsersättning för eget arbete med anledning av målet samt arvode till ombud eller biträde.

4 § Om köparen vid avräkningen tillgodoräknas ett större belopp än kreditgivaren, får varan återtas endast om kreditgivaren betalar mellanskillnaden till köparen eller, när varan värderats av Kronofogdemyndigheten, nedsätter mellanskillnaden hos myndigheten.

Om kreditgivaren för att kunna återta varan har varit tvungen att betala en skuld som köparen har, får kreditgivaren när första stycket tillämpas räkna av sådan betalning mot mellanskillnad till köparens förmån. Detsamma gäller om kreditgivaren för att varan efter återtagande ska kunna användas på avsett sätt har varit tvungen att betala en sådan skuld.

Tillgodoräknas kreditgivaren ett större belopp än köparen, får kreditgivaren inte kräva ut mellanskillnaden (restskulden) i annat fall än då varan har minskat väsentligt i värde genom att köparen vanvårdat varan.

Återlösande av en vara som återtagits

5 § Köparen får inom 14 dagar återlösa en vara som har återtagits. Om köparen vill återlösa varan, ska han eller hon betala kreditgivaren varans värde vid återtagandet samt den restskuld som kan finnas enligt avräkningen.

Handräckning för att återta en vara

6 § Kreditgivaren får hos Kronofogdemyndigheten ansöka om handräckning för att återta varan under förutsättning att det för kreditköpet i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för köparen har dokumenterats uppgifter om förbehållet om återtaganderätt, kontantpriset, kreditbeloppet, kreditavtalets löptid, kreditfordran och tidpunkterna för betalning. Dokumentet ska ha undertecknats av köparen eller skrivits under av denne med en sådan avancerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen.

En ansökan om handräckning ska göras skriftligen. Det ska anges i ansökan hur stor del av kreditfordran som är obetald. Om kreditgivaren gör anspråk på dröjsmålsränta, ska det också uppges i ansökan vad kreditgivaren fordrar i den delen. En styrkt kopia av det dokument som anges i första stycket ska bifogas ansökan.

7 § Handräckning får beviljas endast om det är uppenbart att de förutsättningar för återtaganderätt som anges i 1 § föreligger.

Om ett förbehåll om återtaganderätt har använts i strid med förbud enligt 2 §, får handräckning inte beviljas.

Handräckning eller verkställighet av dom, varigenom köparen har förpliktats att lämna tillbaka en vara som har sålts med förbehåll om återtaganderätt, får inte beviljas i fråga om sådana varor som enligt 5 kap. 1–3 §§ utsökningsbalken ska undantas från utmätning.

8 § I fråga om handräckning och verkställighet av dom, som anges i 7 § tredje stycket, tillämpas i övrigt 12 § andra och tredje styckena samt 15–18 §§ lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl., varvid hänvisningen i 16 § tredje stycket till 10 § första stycket ska avse 4 § första stycket denna lag.

Förbud mot utmätning

9 § En vara som har sålts med förbehåll om återtaganderätt får inte utmätas för en fordran som grundar sig på kreditköpet.

8 kap. Bostadskrediter

Allmän information

1 § En näringsidkare ska tillhandahålla allmän information om bostadskrediter som näringsidkaren erbjuder konsumenter. Informationen ska innehålla de uppgifter som avses i 2 kap. 1 § andra stycket samt uppgifter om

1. säkerheter som kan komma att krävas för ingående av kreditavtalet,
2. vilken valuta som krediten kan erbjudas i och, i förekommande fall, en förklaring av vad det innebär för konsumenten att ta en kredit i utländsk valuta,
3. att iakttagande av kreditvillkoren i förekommande fall inte garanterar att hela kreditbeloppet är återbetalt vid kredittidens slut,
4. vilka krav på värdering av en säkerhet som ställs, vem som är ansvarig för att värderingen utförs och huruvida kostnader för värderingen kommer att uppstå för konsumenten, och
5. huruvida det krävs att konsumenten, i stället för att öppna ett konto, ansluter sig till en tjänst som möjliggör betalning av amorteringar och kostnader.

Informationen enligt första stycket behöver inte tillhandahållas av en kreditförmedlare som inte uppträder som ombud för en kreditgivare.

2 § Informationen enligt 1 § ska tillhandahållas på ett klart och begripligt sätt i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten eller i någon annan elektronisk form.

Marknadsföring

3 § För marknadsföring av bostadskrediter gäller 2 kap. 3 § om måttfullhet vid marknadsföring.

4 § En näringsidkare ska vid marknadsföring av avtal om bostadskrediter lämna information enligt 2 kap. 4 § och 5 § första stycket. I de fall

som avses i 2 kap. 4 § andra stycket ska näringsidkaren även lämna information om

1. näringsidkarens namn, organisationsnummer och postadress,
2. huruvida kreditavtalet förutsätter att krediten ska vara förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller vara förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet, och
3. valutakursförändringar som kan komma att påverka de belopp som ska betalas av konsumenten.

5 § En kreditförmedlare ska vid marknadsföring av bostadskrediter lämna information om huruvida förmedlingen sker i samarbete med någon viss kreditgivare eller är oberoende.

Information innan ett avtal ingås

6 § Innan ett avtal om en bostadskredit ingås ska näringsidkaren lämna information till konsumenten i enlighet med det standardiserade EU-faktabladet, som ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Faktabladet ska lämnas i rimlig tid innan ett kreditavtal ingås och utan onödigt dröjsmål efter det att konsumenten lämnat uppgifter om sina önskemål och behov samt de uppgifter som behövs för en kreditprövning.

Om faktabladet har lämnats före ett bindande erbjudande enligt 16 § och villkoren i erbjudandet skiljer sig från uppgifterna i faktabladet, ska ett nytt faktablad lämnas tillsammans med erbjudandet.

7 § Vid sådan telefonförsäljning av en bostadskredit som avses i 3 kap. 11 § första stycket lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler tillämpas det stycket och 3 kap. 9 § samma lag i stället för 6 §. Den beskrivning av den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper som ska ges enligt den lagen ska åtminstone innehålla de uppgifter som avses i det i 6 § angivna standardiserade EU-faktabladets del A, avsnitten 3–6.

8 § För en bostadskredit där kreditfordran ska betalas tillbaka först i samband med att den egendom som utgör säkerhet överläts med anledning av att låntagaren uppnår en viss ålder eller på grund av låntagarens sviktande hälsa eller död gäller 3 kap. 1 eller 5 § i stället för 6 eller 7 §.

Information och dokumentation vid rådgivning

9 § För rådgivning om bostadskrediter gäller kraven på information och dokumentation i 3 kap. 6–8 §§.

Informationen och dokumentationen ska i stället för vad som anges i 3 kap. 7 och 8 §§ lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Vissa skyldigheter för kreditförmedlare

10 § En kreditförmedlare av bostadskrediter ska i rimlig tid innan kreditförmedling inleds, i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten, informera konsumenten om

1. kreditförmedlarens namn, organisationsnummer och postadress,
2. det register där kreditförmedlaren är upptagen som kreditförmedlare och hur detta kan kontrolleras,
3. i tillämpliga fall, att kreditförmedlaren förmedlar kreditavtal uteslutande för en eller vissa kreditgivare och vilka dessa är,
4. huruvida kreditförmedlaren kan erbjuda rådgivning,
5. möjligheterna att framställa klagomål mot kreditförmedlaren eller få en tvist prövad utanför domstol,
6. de avgifter som konsumenten ska betala till kreditförmedlaren för dennes tjänster eller, om avgifterna inte kan fastställas i förväg, metoden för att beräkna avgifterna, och
7. den ersättning som kreditförmedlaren får för förmedlingen från någon annan än konsumenten.

Om ersättningen enligt första stycket 7 inte går att fastställa till beloppet när informationen lämnas, ska kreditförmedlaren informera konsumenten om att ersättningsbeloppet kommer att anges i det standardiserade EU-faktabladet. Om ersättningen skiljer sig åt beroende på vilken kreditgivare som konsumenten ingår ett kreditavtal med, ska kreditförmedlaren dessutom informera konsumenten om detta och, om konsumenten begär det, på vilket sätt ersättningen skiljer sig åt. Om kreditförmedlaren får ersättning från konsumenten för samma förmedling, ska kreditförmedlaren även informera konsumenten om huruvida den ersättning som någon annan än konsumenten betalar kommer att räknas av mot den ersättning som konsumenten betalar.

11 § En kreditförmedlare får ta ut avgifter för sina tjänster endast om information om avgifterna har lämnats samt kreditförmedlaren och konsumenten innan kreditavtalet ingås har avtalat om det i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Kreditförmedlaren ska informera kreditgivaren om avgifter som konsumenten ska betala för dennes tjänster.

Näringsidkarens förklaringskyldighet

12 § En näringsidkare ska ge konsumenten förklaringar i anledning av bostadskrediter enligt 3 kap. 12 § första stycket. Förklaringarna ska omfatta avtalets viktigaste egenskaper, de verkningar som avtalet kan medföra och information enligt 6 och 7 §§. För en kreditförmedlare ska förklaringarna även omfatta information enligt 5 och 10 §§.

Kreditprövning

13 § En näringsidkare ska enligt 3 kap. 13 och 14 §§ pröva om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra vad han eller hon åtar sig enligt ett avtal om en bostadskredit. Näringsidkaren ska vid sin kreditprövning även tillämpa 3 kap. 15 och 16 §§.

En kreditförmedlare ska till kreditgivaren vidarebefordra de uppgifter som konsumenten har lämnat om förhållanden som är av betydelse för kreditprövningen.

14 § För kreditprövningen ska näringsidkaren även på ett klart och begripligt sätt informera konsumenten om vilka handlingar och uppgifter i övrigt som konsumenten behöver lämna för kreditprövningen och om att brister i detta avseende kan leda till att krediten inte beviljas.

Om kreditprövningen innebär att uppgifter kommer att inhämtas från en extern databas, ska konsumenten upplysas om detta.

Kreditprövningen får inte till övervägande del grunda sig på att den avsedda säkerhetens värde överstiger kreditbeloppet eller att säkerheten antas komma att stiga i värde. Detta gäller inte för en kredit där kreditfordran ska betalas först i samband med att den egendom som utgör säkerhet överläts med anledning av att låntagaren uppnår en viss ålder eller på grund av låntagarens sviktande hälsa eller död.

Villkor om kompletterande tjänster

15 § En näringsidkare får inte ställa upp som villkor för att bevilja en bostadskredit att konsumenten också köper andra finansiella produkter eller tjänster. Näringsidkaren får dock ställa upp som villkor att konsumenten öppnar ett konto eller ansluter sig till en annan tjänst som möjliggör betalning av amorteringar och kostnader.

En näringsidkare som tillsammans med en kredit erbjuder andra finansiella produkter eller tjänster än ett konto eller en annan tjänst som möjliggör betalningar av krediten, utan att det utgör ett villkor för att bevilja krediten, ska förklara för konsumenten vilken ränta som tillämpas om bara ett kreditavtal ingås. Näringsidkaren ska också förklara vilka avgifter och andra kostnader som var och en av de andra produkterna eller tjänsterna medför samt om avtal om dessa kan ingås separat. Förklaringarna ska ges till konsumenten tillsammans med och i samma form som ett erbjudande enligt 16 §.

Om konsumenten begär att få förklaringar under kreditavtalets löptid, ska kreditgivaren snarast ge konsumenten sådana.

Erbjudande om bostadskrediter

16 § En näringsidkare som vill ingå ett avtal om en bostadskredit med en konsument ska lämna konsumenten ett bindande erbjudande i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Erbjudandet ska innehålla samtliga kreditvillkor.

Näringsidkaren får inte i erbjudandet ge konsumenten en kortare betänketid än sju dagar för att överväga erbjudandet.

17 § I fråga om en kredit som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet ska en näringsidkare förklara vilka faktorer som har påverkat den erbjudna räntan. Förklaringen ska ges till konsumenten tillsammans med och i samma form som ett erbjudande enligt 16 §.

Förklaringen ska innehålla information om

1. den genomsnittliga räntan för motsvarande krediter som allmänheten erbjuds och som kreditgivaren avtalat om under de närmast föregående tolv månaderna med samma räntebindningstid som den konsumenten erbjuds, redovisad per månad,

2. kreditgivarens finansieringskostnad för motsvarande krediter med samma räntebindningstid som den som konsumenten erbjuds, och

3. vilka faktorer hänförliga till konsumenten, krediten och säkerheten som näringsidkaren har tagit hänsyn till vid bestämmandet av räntan.

Om konsumenten begär att få en förklaring under avtalets löptid, ska kreditgivaren snarast ge konsumenten en sådan.

18 § Näringsidkaren ska senast när ett erbjudande enligt 16 § lämnas föra en diskussion med konsumenten om amortering och lägga fram ett förslag till en individuellt anpassad amorteringsplan som ligger i konsumentens långsiktiga intresse. Amorteringsplanen ska tillhandahållas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Konsumenten har under kreditavtalets löptid rätt till ett nytt förslag till amorteringsplan, om hans eller hennes förhållanden har ändrats på ett sätt som har betydelse för amorteringsvillkoren eller om det annars finns skäl för det.

Kreditavtalet

19 § För en bostadskredit gäller kraven på uttryckligt samtycke i 4 kap. 1 §, dokumentation av kreditavtalet i 4 kap. 2 § och information vid ändringar i kreditavtalet i 4 kap. 11 §.

I stället för vad som anges i 4 kap. 11 § ska informationen lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Ränta och avgifter

20 § För en bostadskredit gäller 4 kap. 12–14 §§ om ränta och avgifter.

För en kredit med en sammanlagd löptid om minst tio år och med en ränta som är bunden under viss del av avtalstiden, minst tre månader, har kreditgivaren, utöver vad som anges i 4 kap. 12 § andra stycket, rätt att vid utgången av en sådan del av avtalstiden ändra räntan så att den motsvarar den ränta som kreditgivaren vid den tidpunkten allmänt tillämpar för nya krediter av motsvarande slag. Det gäller dock endast om det finns förbehåll om det i avtalet.

En underrättelse enligt 4 kap. 14 § första stycket ska, i stället för vad som anges i det stycket, lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Kreditgivaren får underrätta konsumenten om en ränteändring även genom annonsering i dagspress. Sker underrättelsen genom annonsering, ska konsumenten underrättas personligen senast i samband med nästa avisering eller kontoutdrag.

Utöver vad som anges i 4 kap. 14 § andra stycket, ska konsumenten också underrättas personligen om den nya referensräntan senast i samband med nästa avisering eller kontoutdrag.

Kontokrediter

21 § Om en bostadskredit ges i form av en kontokredit gäller 4 kap. 16–18 §§ och 6 kap. 9 och 10 §§. I stället för vad som anges i 4 kap. 18 § ska kontoutdraget och underrättelsen lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Krediter i utländsk valuta

22 § En kreditgivare som beviljar en bostadskredit i utländsk valuta ska, om det finns risk för att valutakursförändringar försämrar konsumentens förmåga att betala kreditfordran, tillhandahålla konsumenten ett arrangemang som begränsar risken.

23 § Kreditgivaren ska varna en konsument som har beviljats en kredit i utländsk valuta när beloppet som den återstående krediten eller de regelbundna amorteringarna uppgår till, på grund av valutakursförändringar tar 20 procent mer i anspråk av konsumentens betalningsutrymme än vad beloppet hade gjort när kreditavtalet ingicks.

Varningar ska lämnas regelbundet under den tid de angivna förhållandena består. Varningarna ska tillhandahållas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och ska, i förekommande fall, upplysa konsumenten om möjligheten till ett arrangemang enligt 22 §.

24 § Dokumentation av ett kreditavtal i utländsk valuta ska innehålla uppgifter om hur konsumenten skyddas mot valutakursförändringar som har inverkan på konsumentens betalningsförmåga.

Konsumentens rättigheter vid överlåtelse av fordran

25 § Om kreditgivaren har överlåtit eller pantförskrivit sina rättigheter enligt ett avtal om en bostadskredit gäller 4 kap. 19 §.

Förbud mot avräkning

26 § För en bostadskredit gäller 4 kap. 9 § om förbud mot viss avräkning.

Konsumentens rätt att betala krediten i förtid

27 § Konsumenten har rätt att betala en bostadskredit till kreditgivaren före den avtalade förfallotiden. Om krediten betalas i förtid, har kreditgivaren rätt till ersättning i den omfattning som anges i 29 och 30 §§.

Kreditgivaren ska på begäran snarast ge konsumenten information enligt 6 kap. 1 § andra stycket.

Kreditgivarens rätt att få betalning i förtid

28 § Kreditgivaren har rätt att få betalning i förtid för en bostadskredit under de förutsättningar som anges i 6 kap. 2–4 §§.

Kreditgivaren har rätt till betalning i förtid på grund av försämrad säkerhet endast om säkerheten har avsevärt försämrats till följd av någon annan orsak än en allmän prisnedgång på den relevanta marknaden.

I fråga om en kredit som har bunden ränta för hela eller en del av avtalstiden, dock minst tre månader, har kreditgivaren trots vad som anges i andra stycket och 6 kap. 2 § rätt att få betalning i förtid på den dag då den tid för vilken räntan är bunden löper ut. Detta gäller dock endast om det har gjorts förbehåll om det i avtalet och det finns synnerliga skäl.

Om kreditgivaren vill få betalt i förtid enligt tredje stycket gäller en uppsägningstid av minst 30 dagar räknat från den tidpunkt då kreditgivaren sänder ett meddelande om uppsägningen i rekommenderat brev till konsumenten under dennes vanliga postadress eller uppsägningen utan en sådan åtgärd kommer konsumenten till handa.

Om kreditgivaren har krävt betalning i förtid vid uppsägning enligt andra stycket är konsumenten ändå inte skyldig att betala i förtid, om han eller hon genast efter uppsägningen eller inom medgiven uppsägningstid ställer godtagbar säkerhet för fordran. Det gäller dock inte om konsumenten tidigare med stöd av detta stycke har befriats från skyldigheten att betala skulden i förtid.

Hur kreditfordran ska beräknas vid betalning av skulden i förtid

29 § Vid förtidsbetalning enligt 27 eller 28 § ska konsumenten betala ränta, avgifter och andra kostnader i enlighet med vad som anges i 6 kap. 5 §.

30 § En kreditgivare får inte tillgodogöra sig någon ersättning för att krediten betalas i förtid. Om förutsättningarna i 6 kap. 6 § för att ta ut ränteskillnadsersättning är uppfyllda får dock kreditgivaren ta ut sådan ersättning för den tid som återstår.

Ränteskillnadsersättningen får högst uppgå till ett belopp som beräknas utifrån den genomsnittliga marknadsräntan för avtal om byte av räntebetalningar under 20 handelsdagar och som motsvarar skillnaden mellan

- marknadsräntan närmast före det att räntebindningstiden inleddes, med en löptid motsvarande räntebindningstiden, och
- marknadsräntan närmast före det att förtidsbetalningen gjordes, med en löptid motsvarande den återstående räntebindningstiden.

Kreditgivarens skyldigheter vid betalningssvårigheter hos konsumenten

31 § En kreditgivare av bostadskrediter ska ha rutiner och riktlinjer för att tidigt upptäcka om konsumenten har ekonomiska svårigheter att fullgöra kreditavtalet.

Om kreditgivaren upptäcker att konsumenten har ekonomiska svårigheter att fullgöra kreditavtalet ska kreditgivaren informera konsumenten om vart han eller hon kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor.

Om konsumenten är i dröjsmål med en betalning enligt ett avtal om en bostadskredit gäller 6 kap. 12 §.

9 kap. Tillsyn, påföljder och överklagande

Tillsynsmyndighet

1 § Konsumentverket utövar tillsyn över att denna lag följs. Verkets tillsyn omfattar dock inte Sveriges riksbank, verksamhet som står under tillsyn av Finansinspektionen eller verksamhet hos Kronofogdemyndigheten.

Upplysningar och inspektioner

2 § En näringsidkare som omfattas av denna lag ska lämna de upplysningar om verksamheten som Konsumentverket begär för tillsynen.

Konsumentverket, eller den som verket förordnar, har rätt att för tillsynen göra inspektioner hos näringsidkaren och ta del av de dokument som behövs.

Om näringsidkaren inte lämnar upplysningarna eller inte tillhandahåller dokumenten, får Konsumentverket förelägga näringsidkaren att fullgöra sin skyldighet. Ett sådant föreläggande får förenas med vite.

Påföljder

3 § Om näringsidkaren inte lämnar information i enlighet med 2 kap. 1, 2 eller 4–8 §, 3 kap. 1–9 § eller 10 § första stycket eller 8 kap. 1, 2, 4–10 § eller 11 § första stycket ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas. Sådan information ska anses vara väsentlig vid tillämpning av 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

4 § Om näringsidkaren handlar i strid med 2 kap. 3 §, 3 kap. 12 § eller 8 kap. 3 eller 12 § ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas. Sådant handlande ska vid tillämpningen av 5, 23 och 26 §§ marknadsföringslagen anses som otillbörligt mot konsumenter.

5 § Om en näringsidkare för sin egen eller någon annans räkning säljer en vara utan att följa 4 kap. 7 §, ska det anses utgöra en åtgärd i strid med 5 § marknadsföringslagen (2008:486).

6 § Om näringsidkaren inte följer 3 kap. 13, 14, 15 eller 16 § eller 8 kap. 13 § första stycket, får Konsumentverket meddela näringsidkaren en varning. En varning ska förenas med en sanktionsavgift, om överträdelsen inte är ringa. Avgiften tillfaller staten.

Om näringsidkaren tidigare har meddelats en varning eller om överträdelsen är särskilt allvarlig, får Konsumentverket förbjuda näringsidkaren att lämna krediter. Ett beslut om förbud får förenas med vite.

Vid bedömningen av om en överträdelse är särskilt allvarlig ska särskild hänsyn tas till om näringsidkaren vid upprepade tillfällen har brutit i sin skyldighet enligt 3 kap. 13, 14, 15 eller 16 § eller 8 kap. 13 § första stycket och om bristerna är systematiska.

Ett beslut om förbud gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet.

7 § Sanktionsavgiften ska bestämmas till lägst femtusen kronor och högst tio miljoner kronor.

Avgiften får inte överstiga tio procent av näringsidkarens omsättning närmast föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett under näringsidkarens första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

När avgiftens storlek bestäms ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig den överträdelse är som föranlett varningen.

Avgiften får efterges helt eller delvis, om det finns särskilda skäl.

8 § Sanktionsavgiften ska betalas till Konsumentverket inom 30 dagar från det att beslutet fick laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

Om avgiften inte betalas inom den tid som anges i första stycket ska Konsumentverket lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Avgiften faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

Överklagande

9 § Konsumentverkets beslut enligt 2 § tredje stycket, 6 och 7 §§ får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut av Konsumentverket enligt 2 § får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

-
1. Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.
 2. Genom lagen upphävs konsumentkreditlagen (2010:1846).
 3. Den upphävda lagen gäller fortfarande för kreditavtal som har ingåtts före ikraftträdandet. För kreditavtal med obestämd löptid gäller dock 4 kap. 14, 16–18 och 19 §§, 6 kap. 8–10 §§ från ikraftträdandet.
 4. Den upphävda lagen gäller fortfarande för marknadsföring som har skett före ikraftträdandet.

2.2 Förslag till lag om ändring i utsökningsbalken

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 10 § utsökningsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

10 §¹

Har utmätning skett av egendom som gäldenären har förvärvat på kredit under förbehåll om återtaganderätt för kreditgivaren, får egendomen säljas endast om köpeskillingen *försår* till betalning av kreditgivarens fordran eller försäljningen med kreditgivarens samtycke i målet sker med förbehåll för hans eller hennes rätt enligt avtalet.

Kreditgivarens fordran bestäms enligt 36 § konsumentkreditlagen (2010:1846) eller enligt 5 § lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. Är inte någon av dessa lagar tillämplig på avtalet, bestäms fordringen likväl enligt sistnämnda paragraf, varvid jämkning får ske efter vad som är skäligt.

Sker försäljningen med förbehåll för kreditgivarens rätt, svarar därefter den som förvärvar egendomen i stället för gäldenären för dennes skyldigheter enligt avtalet.

Har utmätning skett av egendom som gäldenären har förvärvat på kredit under förbehåll om återtaganderätt för kreditgivaren, får egendomen säljas endast om köpeskillingen *räcker* till betalning av kreditgivarens fordran eller försäljningen med kreditgivarens samtycke i målet sker med förbehåll för hans eller hennes rätt enligt avtalet.

Kreditgivarens fordran bestäms enligt 6 kap. 5–7 §§ och 8 kap. 29 och 30 §§ konsumentkreditlagen (2026:000) eller enligt 5 § lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. Är inte någon av dessa lagar tillämplig på avtalet, bestäms fordringen likväl enligt sistnämnda paragraf, varvid jämkning får ske efter vad som är skäligt.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

2.3 Förslag till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om kreditupplysningslagen (1973:1173)²
dels att 5 a § ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas en ny paragraf, 10 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 a §³

Vad som gäller om tystnadsplikt i verksamheten hos svenska kreditinstitut, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, värdepappersbolag och företag som med tillstånd driver verksamhet enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter, hindrar inte att uppgifter om lämnade krediter, betalningsförsummelser och kreditmissbruk utväxlas för kreditupplysningsändamål inom en krets som utgörs av dessa företag samt sådana företag som har tillstånd av Integritetsskyddsmyndigheten enligt 3 § första stycket.

I den krets som anges i första stycket ingår även utländska kreditinstitut som avses i 4 kap. 1, 2, 4 och 6 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, utländska företag som avses i 3 kap. 26 och 27 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster, utländska företag som avses i 3 kap. 26–28 §§ lagen (2011:755) om elektroniska pengar, utländska företag som avses i 4 kap. 1 och 4 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och utländska företag som avses i 1 kap. 3 § lagen om verksamhet med bostadskrediter.

Vad som gäller om tystnadsplikt i verksamheten hos svenska kreditinstitut, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, värdepappersbolag och företag som med tillstånd driver verksamhet enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter *och vissa andra konsumentkrediter*, hindrar inte att uppgifter om lämnade krediter, betalningsförsummelser och kreditmissbruk utväxlas för kreditupplysningsändamål inom en krets som utgörs av dessa företag samt sådana företag som har tillstånd av Integritetsskyddsmyndigheten enligt 3 § första stycket.

I den krets som anges i första stycket ingår även utländska kreditinstitut som avses i 4 kap. 1, 2, 4 och 6 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, utländska företag som avses i 3 kap. 26 och 27 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster, utländska företag som avses i 3 kap. 26–28 §§ lagen (2011:755) om elektroniska pengar, utländska företag som avses i 4 kap. 1 och 4 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och utländska företag som avses i 1 kap. 3 § lagen om verksamhet med bostadskrediter *och vissa andra konsumentkrediter*.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2225 av den 18 oktober 2023 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG, i den ursprungliga lydelsen.

² Lagen omtryckt 1981:737.

³ Senaste lydelse 2025:597.

Bestämmelser om användningen av uppgifter om betalningsförsummelser och kreditmissbruk finns även i 7 §.

10 a §

När en uppgift om betalningsförsummelse eller kreditmissbruk i anledning av ett kreditavtal registreras och uppgiften gäller en fysisk person som inte är näringsidkare, ska den som avses med uppgiften informeras om registreringen inom 30 dagar från att registreringen sker. Informationen ska även omfatta personens rättigheter enligt 11 och 12 §§ samt EU:s dataskyddsförordning.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl.

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Denna lag gäller avbetalningsköp som sluts mellan näringsidkare i deras yrkesmässiga verksamhet eller som annars faller utanför konsumentkreditlagen (2010:1846).

Denna lag gäller avbetalningsköp som sluts mellan näringsidkare i deras yrkesmässiga verksamhet eller som annars faller utanför konsumentkreditlagen (2026:000).

Med avbetalningsköp avses avtal om köp av vara, om

1. betalningen ska erläggas i särskilda poster, varav minst en sedan varan har lämnats ut till köparen, och

2. avtalet innehåller villkor som ger säljaren möjlighet att återta varan om köparen inte fullgör sin del av avtalet (förbehåll om återtaganderätt).

Har avtalet betecknats som uthyrning eller betalningen som vederlag för varans nyttjande föreligger ändå avbetalningsköp, om det är avsett att den till vilken varan utlämnas ska bli ägare av denna.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

¹ Senaste lydelse 2010:1847.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:567) om ändrade betalningsvillkor för vissa statliga bostadslån m.m.

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1989:567) om ändrade betalningsvillkor för vissa statliga bostadslån m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Om en låntagare säger upp ett sådant bostadslån som anges i 1 a eller 1 b § till omedelbar betalning eller gör inbetalning utöver föreskriven amortering, har långivaren rätt att av låntagaren ta ut ersättning för sin förlust, beräknad med utgångspunkt i skillnaden mellan räntan på lånet och långivarens återplaceringsränta. I fråga om lån som lämnats huvudsakligen för enskilt bruk har dock långivaren rätt till ersättning endast i den utsträckning det följer av en tillämpning av 36 § konsumentkreditlagen (2010:1846).

Om en låntagare säger upp ett sådant bostadslån som anges i 1 a eller 1 b § till omedelbar betalning eller gör inbetalning utöver föreskriven amortering, har långivaren rätt att av låntagaren ta ut ersättning för sin förlust, beräknad med utgångspunkt i skillnaden mellan räntan på lånet och långivarens återplaceringsränta. I fråga om lån som lämnats huvudsakligen för enskilt bruk har dock långivaren rätt till ersättning endast i den utsträckning det följer av en tillämpning av 8 kap. 29 och 30 §§ konsumentkreditlagen (2026:000).

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Om rätt för vissa utländska företag att driva verksamhet i Sverige finns särskilda bestämmelser, nämligen

1. för kreditinstitut 4 kap. 1, 2 och 4–6 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

2. för värdepappersföretag 4 kap. 1 och 4 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

3. för finansiella institut 4 kap. 3 § lagen om bank- och finansieringsrörelse,

4. för utländska försäkringsgivare lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige,

5. för börser 12 kap. 9 § lagen om värdepappersmarknaden,

6. för förvaltningsbolag och fondföretag 1 kap. 6–7, 10 och 11 §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

7. för utgivare av elektroniska pengar 3 kap. 26–28 §§ lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

8. för utländska försäkringsförmedlare 3 kap. lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution,

9. för företag som tillhandahåller betaltjänster 3 kap. 26 och 27 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster,

10. för utländska AIF-förvaltare 5 kap. lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

11. för företag som bedriver verksamhet med *bostadskrediter* 2 kap. 7 § och 3 kap. 6 och 7 §§ lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter,

11. för företag som bedriver verksamhet med *konsumentkrediter* 2 kap. 7 §, 3 kap. 6 och 7 §§ och 3 a kap. 5 § lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter,

12. för kreditförvaltare 5 kap. 5 och 6 §§ lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal, och

13. för clearingbolag, 1 kap. 2 § lagen (2024:114) om clearing och avveckling av betalningar.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

¹ Senaste lydelse 2025:598.

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1179) om ändrade förutsättningar för vissa statligt reglerade bostadslån m.m.

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1996:1179) om ändrade förutsättningar för vissa statligt reglerade bostadslån m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Vid tillämpningen av avtalsvillkoren ska låneförvaltaren ta till vara låntagarens intressen med tillbörlig omsorg och även i övrigt iaktta god kreditgivningssed.

Konsumentkreditlagen (2010:1846)
gäller inte i fråga om sådana lån eller
lånedelar som avses i 1 §.

Konsumentkreditlagen (2026:000)
gäller inte i fråga om sådana lån eller
lånedelar som avses i 1 §.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 16 § och 3 kap. 7 § lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

16 §²

Om konsumenten utövar sin ångerrätt och med anledning av avtalet har ingått ett anknytande avtal med näringsidkaren eller med någon annan på grund av en överenskomst mellan denne och näringsidkaren, ska det anknytande avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta. Detsamma ska gälla om konsumenten utövar ångerrätten och det är fråga om ett sådant kreditköp som avses i konsumentkreditlagen (2010:1846).

Om konsumenten utövar sin ångerrätt och med anledning av avtalet har ingått ett anknytande avtal med näringsidkaren eller med någon annan på grund av en överenskomst mellan denne och näringsidkaren, ska det anknytande avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta. Detsamma ska gälla om konsumenten utövar ångerrätten och det är fråga om ett sådant kreditköp som avses i konsumentkreditlagen (2026:000).

Lydelse enligt SFS 2026:246

Föreslagen lydelse

3 kap.

7 §

Bestämmelserna i 4, 5, 8, 9 och 11 §§ gäller inte om förhandsinformation ska ges enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, lagen (2010:751) om betaltjänster, *konsumentkreditlagen* (2010:1846), lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution eller en EU-förordning, om inte annat föreskrivs där.

Bestämmelserna i 4, 5, 8, 9 och 11 §§ gäller inte om förhandsinformation ska ges enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, lagen (2010:751) om betaltjänster, lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution, *konsumentkreditlagen* (2026:000) eller en EU-förordning, om inte annat föreskrivs där.

Trots första stycket ska information enligt 4 § första stycket 8 ges till en konsument som har ångerrätt enligt 13 §.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2014:14.

² Senaste lydelse 2014:14.

2.9 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 30 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 kap.

5 §¹

Sekretess gäller för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i ett ärende hos en statlig myndighet om innehav av

1. aktier i bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag, värdepappersbolag, fondbolag, försäkringsaktiebolag eller tjänstepensionsaktiebolag,

2. andelar i medlemsbank eller kreditmarknadsförening, eller

3. aktier eller andelar i börs, central motpart, clearingbolag, svensk värdepapperscentral, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, kreditförvaltare eller företag som driver verksamhet enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.

3. aktier eller andelar i börs, central motpart, clearingbolag, svensk värdepapperscentral, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, kreditförvaltare eller företag som driver verksamhet enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter *och vissa andra konsumentkrediter.*

Sekretessen gäller inte beslut av myndigheten och inte heller för uppgift från en annan myndighet om uppgiften inte är sekretessreglerad där.

För uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

2.10 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 4 § lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

4 §

Bestämmelserna i 28–30 §§ konsumentkreditlagen (2010:1846) ska tillämpas då näringsidkaren har lämnat konsumenten anstånd med betalningen eller då någon del ska betalas med ett belopp som konsumenten har lånat av näringsidkaren eller någon annan kreditgivare på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren.

Bestämmelserna i 4 kap. 8, 19 och 20 §§ konsumentkreditlagen (2026:000) ska tillämpas då näringsidkaren har lämnat konsumenten anstånd med betalningen eller då någon del ska betalas med ett belopp som konsumenten har lånat av näringsidkaren eller någon annan kreditgivare på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

2.11 Förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder

Härigenom föreskrivs att 8 a kap. 12 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2025/26:186 Föreslagen lydelse

8 a kap.

12 §

En svensk eller utländsk AIF-förvaltare ska säkerställa att en alternativ investeringsfond som den förvaltar inte ger ut andra direkta eller indirekta lån till konsumenter i Sverige än bostadskrediter och överbrygningskrediter som avses i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.

En svensk eller utländsk AIF-förvaltare ska säkerställa att en alternativ investeringsfond som den förvaltar inte ger ut andra direkta eller indirekta lån till konsumenter i Sverige än bostadskrediter och överbrygningskrediter som avses i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter *och vissa andra konsumentkrediter.*

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

2.12 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter

dels att 4 kap. ska upphöra att gälla,

dels att rubriken till lagen samt 1 kap. 1–3 och 5–7 §§, 2 kap. 1 och 4–7 §§, 3 kap. 1, 3, 5 och 7 §§, 5 kap. 1, 2, 4 a, 7 och 9 §§, 6 kap. 1–4, 6–9, 13 a och 16 §§, 7 kap. 1 § och 8 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast efter rubriken till 6 kap. ska lyda ”Ingripanden mot andra än utländska kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES”,

dels att rubriken närmast före 6 kap. 14 § ska lyda ”Ingripanden mot utländska kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES”,

dels att det ska införas två nya kapitel, 3 a och 4 kap., nio nya paragrafer, 1 kap. 1 a och 2 a §§, 5 kap. 2 a §, 6 kap. 1 a–1 c, 7 a, 7 b och 8 a §§, och närmast före 6 kap. 8 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Lag om verksamhet med bostadskrediter

Lag om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter

Lydelse enligt SFS 2026:229

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

Denna lag gäller yrkesmässig verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning i fråga om bostadskrediter och överbrygningskrediter till konsumenter.

Bestämmelser om bostadskrediter finns också i konsumentkreditlagen (2010:1846) och lagen (2026:226) om begränsning av bostadskrediter.

Denna lag gäller näringsidkares verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning i fråga om bostadskrediter, överbrygningskrediter och andra konsumentkrediter till konsumenter.

Bestämmelser om konsumentkrediter finns också i lagen (2026:226) om begränsning av bostadskrediter och konsumentkreditlagen (2026:000).

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §

Ett tillstånd att driva verksamhet med bostadskrediter enligt denna lag omfattar även motsvarande verksamhet med överbrygningskrediter. Det som föreskrivs om bo-

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2023/2225 av den 18 oktober 2023 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG, i den ursprungliga lydelsen.

*stadskrediter ska då gälla även för
överbrygningskrediter.*

2 §

För verksamhet som drivs av ett kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse gäller denna lag endast såvitt avser

1. 4 kap. 1–12 §§ samt 7 kap. 1 § 5–9, om institutet är svenskt, och

2. 4 kap. 1, 2 och 7–10 §§ samt 7 kap. 1 § 5 och 6, om institutet är utländskt.

För verksamhet *med bostadskrediter* som drivs av ett kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse gäller denna lag endast såvitt avser

1. 4 kap. 1–9 och 13–15 §§ samt 7 kap. 1 § 5–9, om institutet är svenskt, och

2. 4 kap. 1, 2, 7–9 och 13 §§ samt 7 kap. 1 § 5 och 6, om institutet är utländskt.

2 a §

För verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter som drivs av ett kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, ett betalningsinstitut enligt lagen (2010:751) om betaltjänster eller ett institut för elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar gäller denna lag endast såvitt avser 4 kap. 1–9 och 11 §§ samt 7 kap. 1 § 5–7 och 9.

För verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter som drivs av ett mindre företag gäller denna lag endast såvitt avser 4 kap. 1–9 och 11 §§, 5 kap. 2 a § samt 7 kap. 1 § 5–7 och 9 om verksamheten avser

1. krediter som lämnas av företaget för att finansiera ett köp av företagets vara eller tjänst om krediten är räntefri och inte förbunden med andra avgifter än lagstadgade dröjsmålsavgifter, eller

2. förmedling av krediter.

3 §

För utländska kreditgivares och kreditförmedlares verksamhet i Sverige gäller denna lag i tillämpliga delar. Beträffande 4 kap. gäller för utländska kreditförmedlare från ett land inom EES endast 1, 2 och 7–10 §§.

För utländska kreditgivares och kreditförmedlares verksamhet i Sverige gäller denna lag i tillämpliga delar. Beträffande 4 kap. gäller för utländska kreditförmedlare *av bostadskrediter* från ett land inom EES endast 1, 2, 7–9 och 13 §§.

Bestämmelser som gäller för filialer till utländska kreditgivare och kreditförmedlare finns också i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

5 §

Kreditgivare och kreditförmedlare som driver verksamhet enligt denna lag får tillhandahålla rådgivning om *bostadskrediter till konsumenter*.

Andra än de som anges i första stycket får tillhandahålla rådgivning om *bostadskrediter till konsumenter* endast om det sker vid enstaka tillfällen i samband med annan yrkesmässig verksamhet som regleras av bestämmelser i lag eller annan författning eller av etiska regler som avser yrkesverksamheten i fråga.

Kreditgivare och kreditförmedlare som driver verksamhet enligt denna lag får tillhandahålla rådgivning om *konsumentkrediter*.

Andra än de som anges i första stycket får tillhandahålla rådgivning om *konsumentkrediter* endast om det sker vid enstaka tillfällen i samband med annan yrkesmässig verksamhet som regleras av bestämmelser i lag eller annan författning eller av etiska regler som avser yrkesverksamheten i fråga.

6 §

Med kreditförmedlare, konsument och bostadskredit avses detsamma som i konsumentkreditlagen (2010:1846).

Med kreditförmedlare, konsument, bostadskredit, *näringsidkare, rådgivning och mindre företag* avses detsamma som i konsumentkreditlagen (2026:000).

7 §²

I denna lag avses med

1. *behörig myndighet*: en utländsk myndighet eller ett annat utländskt organ som har utsetts av ett annat land enligt bolånedirektivet,

2. *bolånedirektivet*: Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU av den 4 februari 2014 om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010, i den ursprungliga lydelsen,

3. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

4. *filial*: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även en utländsk kreditgivares eller kreditförmedlares etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

5. *hemland*: det land där en kreditförmedlare är upptagen i ett register över kreditförmedlare enligt bolånedirektivet,

6. *konsumentkredit*: en kredit som omfattas av konsumentkreditlagens (2026:000) tillämpningsområde, med undantag för värdepapperskrediter och särskilda fakturakrediter enligt 1 kap. 3 § i den lagen,

6. *kreditgivare*: den som lämnar bostadskredit,

7. *kreditgivare*: den som lämnar konsumentkredit,

² Senaste lydelse 2025:601.

7. kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet, beräknat på det sätt som anges i 1 kap. 5 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, representerar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

8. rådgivning: *personliga rekommendationer till en konsument om bostadskreditavtal*,

9. utländsk kreditförmedlare från ett land inom EES: en fysisk eller juridisk person som är upptagen i ett register över kreditförmedlare i ett annat land inom EES enligt bolånedirektivet, och

8. kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet, beräknat på det sätt som anges i 1 kap. 5 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, representerar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

9. utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES: en fysisk eller juridisk person som är upptagen i ett register över kreditförmedlare i ett annat land inom EES enligt bolånedirektivet, och

10. överbrygningskredit: en kredit som har en obestämd löptid eller ska återbetalas inom 12 månader och som tas av en konsument som en tillfällig finansieringslösning under övergången till ett annat finansiellt arrangemang, i syfte att förvärva eller behålla äganderätt till fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet.

2 kap.

1 §

Ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening eller ett svenskt försäkringsföretag kan få tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet med kreditgivning enligt denna lag.

Ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening eller ett svenskt försäkringsföretag kan få tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet med kreditgivning *av bostadskrediter* enligt denna lag.

4 §

En svensk kreditgivares bolagsordning eller stadgar ska godkännas av Finansinspektionen i samband med att kreditgivaren får tillstånd att driva verksamhet enligt denna lag.

En svensk kreditgivares bolagsordning eller stadgar ska godkännas av Finansinspektionen i samband med att kreditgivaren får tillstånd att driva verksamhet *med bostadskrediter* enligt denna lag.

Om kreditgivaren har beslutat att ändra sin bolagsordning eller sina stadgar, ska kreditgivaren ansöka om godkännande av ändringen hos Finansinspektionen. Ändringen ska godkännas om bolagsordningen eller stadgarna inte strider mot denna lag eller mot andra författningar av betydelse för verksamheten och i övrigt innehåller de särskilda bestämmelser som behövs med hänsyn till omfattningen och arten av verksamheten.

Ett beslut om ändring av bolagsordning eller stadgar får inte registreras innan det har godkänts.

5 §

Bestämmelserna om prövning av ägarförändringar i kreditinstitut i 14 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska tillämpas även beträffande en svensk kreditgivare som driver verksamhet enligt denna lag. Bestämmelsen i 14 kap. 2 a § ska dock inte tillämpas.

Första stycket gäller inte företag som omfattas av motsvarande bestämmelser om ägarprövning enligt annan lag.

Bestämmelserna om prövning av ägarförändringar i kreditinstitut i 14 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska tillämpas även beträffande en svensk kreditgivare som driver verksamhet *med bostadskrediter* enligt denna lag. Bestämmelsen i 14 kap. 2 a § ska dock inte tillämpas.

6 §

En svensk kreditgivare som driver verksamhet enligt denna lag får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett annat land. Ett sådant tillstånd ska ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar kreditgivarens verksamhet.

En svensk kreditgivare som driver verksamhet *med bostadskrediter* enligt denna lag får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett annat land. Ett sådant tillstånd ska ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar kreditgivarens verksamhet.

7 §

En utländsk kreditgivare får ges tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet i Sverige enligt denna lag från en filial här i landet. Tillstånd ska ges om

En utländsk kreditgivare får ges tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet *med bostadskrediter* i Sverige enligt denna lag från en filial här i landet. Tillstånd ska ges om

1. företaget driver motsvarande verksamhet i det land där det har sitt säte,
2. företaget står under betryggande tillsyn av en myndighet i det land där det har sitt säte och har tillåtelse att etablera sig i Sverige, och
3. det finns skäl att anta att verksamheten här i landet kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten.

3 kap.

1 §

Ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening eller ett svenskt försäkringsföretag kan få tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet med kreditförmedling enligt denna lag.

Tillstånd behövs inte för sådan kreditförmedling som sker vid enstaka tillfällen i samband med annan yrkesmässig verksamhet som regleras av

Ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening eller ett svenskt försäkringsföretag kan få tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet med kreditförmedling *av bostadskrediter* enligt denna lag.

bestämmelser i lag eller annan författning eller av etiska regler som avser yrkesverksamheten i fråga.

3 §

Bestämmelserna i 2 kap. 4 och 5 §§ gäller även för svenska kreditförmedlare.

Bestämmelserna i 2 kap. 4 och 5 §§ gäller även för svenska kreditförmedlare *av bostadskrediter*.

5 §

En svensk kreditförmedlare som driver verksamhet enligt denna lag får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett land utanför EES. Ett sådant tillstånd ska ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar kreditförmedlarens verksamhet.

En svensk kreditförmedlare som driver verksamhet *med bostadskrediter* enligt denna lag får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett land utanför EES. Ett sådant tillstånd ska ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar kreditförmedlarens verksamhet.

7 §

En kreditförmedlare från ett land utanför EES får ges tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet i Sverige enligt denna lag från en filial här i landet.

En kreditförmedlare *av bostadskrediter* från ett land utanför EES får ges tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet i Sverige enligt denna lag från en filial här i landet.

Tillstånd ska ges om företaget uppfyller kraven i 2 kap. 7 § 1–3 och 3 kap. 2 § första stycket 4 och 6.

3 a kap. Förutsättningar för kreditgivare och kreditförmedlare att driva verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter

Svenska kreditgivare och kreditförmedlare

Tillståndsplikt

1 § Ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening kan få tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet med kreditgivning eller kreditförmedling av andra konsumentkrediter än bostadskrediter enligt denna lag.

Tillstånd enligt första stycket får inte ges till ett företag som driver sådan verksamhet som kräver tillstånd enligt 1 kap. 7 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Förutsättningar för tillstånd

2 § Tillstånd enligt 1 § ska ges om

1. bolagsordningen eller stadgarna inte strider mot denna lag eller någon annan författning,

2. det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet,

3. den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget bedöms som lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen i företaget, och

4. den som ska ingå i företagets styrelse eller vara verkställande direktör, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift.

Om företaget har eller kan förväntas komma att få en nära förbindelse med någon annan, får dock tillstånd ges bara om förbindelsen inte hindrar en effektiv tillsyn av företaget.

Bedömningen enligt första stycket 3 av om en innehavare är lämplig ska göras i enlighet med 2 kap. 3 §.

Första stycket 3 och 4 gäller inte för verksamhet som avser endast kreditförmedling.

3 § Bestämmelserna i 2 kap. 4 § gäller även för svenska kreditgivare och kreditförmedlare av andra konsumentkrediter än bostadskrediter. För sådana svenska kreditgivare gäller även 2 kap. 5 §.

Verksamhet som drivs utomlands genom filial

4 § En svensk kreditgivare eller kreditförmedlare som driver verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett annat land. Ett sådant tillstånd ska ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar kreditgivarens och kreditförmedlarens verksamhet.

Utländska kreditgivare och kreditförmedlare

5 § En utländsk kreditgivare eller kreditförmedlare får ges tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet i Sverige med andra konsumentkrediter än bostadskrediter från en filial här i landet. Tillstånd ska ges om

1. företaget driver motsvarande verksamhet i det land där det har sitt säte,

2. företaget står under betryggande tillsyn av en myndighet i det land där det har sitt säte och har tillåtelse att etablera sig i Sverige, och

3. det finns skäl att anta att verksamheten här i landet kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten.

Tillstånd enligt första stycket får inte ges till ett företag som driver sådan verksamhet som kräver tillstånd enligt 1 kap. 7 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

4 kap. Bestämmelser om verksamhet med konsumentkrediter

Allmänna bestämmelser

Övergripande krav

1 § Kreditgivare och kreditförmedlare ska handla hederligt, rättvist, transparent och professionellt, med beaktande av konsumentens rättigheter och intressen. Verksamheten ska grunda sig på information om konsumentens förhållanden och särskilda krav samt rimliga antaganden om de risker för konsumenten som kan komma att uppstå under kreditavtalets löptid.

Kunskap och kompetens

2 § Kreditgivare och kreditförmedlare ska ha personal, inklusive dem som direkt leder eller ansvarar för arbetet med konsumentkrediter, som har tillräcklig kunskap och kompetens för att sätta samman, erbjuda, bevilja eller förmedla konsumentkreditavtal eller ge råd om konsumentkrediter. Personalen ska även ha tillräcklig kunskap och kompetens om kompletterande tjänster som tillhandahålls tillsammans med en konsumentkredit samt om konsumenters rättigheter.

Ersättningssystem

3 § Kreditgivares och kreditförmedlares system för ersättning till personal som sätter samman, erbjuder, beviljar eller förmedlar konsumentkreditavtal eller ger råd om konsumentkrediter, inklusive dem som direkt leder eller ansvarar för detta arbete, ska vara uppbyggt på ett sätt som inte negativt påverkar skyldigheterna enligt 1 §. Detsamma ska gälla för ersättningar från en kreditgivare till en kreditförmedlare.

I 9 och 13 §§ finns särskilda bestämmelser om ersättning till oberoende rådgivare och kreditförmedlare.

4 § En kreditgivares system för ersättning till den som utför kreditprövning av konsumenten, och till den som direkt leder eller ansvarar för detta arbete, ska vara uppbyggt så att det

1. främjar en sund och effektiv riskhantering,
2. motverkar ett överdrivet risktagande,
3. överensstämmer med kreditgivarens affärsstrategi, mål, värderingar och långsiktiga intressen, och
4. undviker intressekonflikter.

Ersättningen får inte vara beroende av antalet eller andelen beviljade låneansökningar.

5 § Kreditgivares och kreditförmedlares system för ersättning till personal som tillhandahåller rådgivning om konsumentkrediter, inklusive dem som direkt leder eller ansvarar för detta arbete, ska vara uppbyggt så att personalens förmåga att agera i konsumentens bästa intresse inte påverkas negativt. Ersättningssystemen får inte heller vara beroende av försäljningsmål.

6 § En kreditgivares eller kreditförmedlares ersättningssystem enligt 3–5 §§ ska vara utformat på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till företagets storlek och interna organisation samt verksamhetens art, omfattning och komplexitet.

Rådgivning

7 § Rådgivning om konsumentkrediter ska ske med utgångspunkt i aktuella upplysningar som har inhämtats om konsumentens ekonomiska och personliga förhållanden samt önskemål och särskilda krav.

8 § Rådgivning ska grundas på en bedömning av ett tillräckligt stort antal konsumentkreditavtal.

De konsumentkreditavtal som rekommenderas ska vara lämpliga för konsumenten med beaktande av hans eller hennes behov, ekonomiska situation och personliga förhållanden. Rådgivaren ska ta rimlig hänsyn till risker för konsumenten som kan uppstå under kreditavtalets löptid.

9 § En kreditgivare får inte utge sig för att vara en oberoende rådgivare. Detsamma gäller en kreditförmedlare som verkar som ombud för eller har en nära förbindelse med en kreditgivare.

Den som utger sig för att vara en oberoende rådgivare får inte ta emot ersättning i samband med rådgivningen från någon annan än konsumenten.

Uppdragsavtal

10 § Kreditgivare och kreditförmedlare som driver verksamhet enligt denna lag får uppdra åt någon annan att utföra ett visst arbete eller vissa operativa funktioner som ingår i verksamheten. En kreditförmedlare av bostadskrediter får dock ge ett sådant uppdrag endast till en annan kreditförmedlare som har rätt att förmedla bostadskrediter. Uppdragsgivaren ska anmäla detta till Finansinspektionen.

Uppdrag åt någon annan att utföra sådant som är av väsentlig betydelse för verksamheten får ges bara om uppdragsgivaren ansvarar för att

1. verksamheten drivs av uppdragstagaren under kontrollerade och säkerhetsmässigt betryggande former, och

2. uppdraget inte väsentligt försämrar kvaliteten på verksamhetens internkontroll och Finansinspektionens möjligheter att övervaka att uppdragsgivaren följer de regler som gäller för den.

Dokumentation

11 § En kreditgivares kreditbeslut ska dokumenteras så att beslutsunderlaget redovisas och att kreditärendets hantering även i övrigt kan följas.

En kreditförmedlare av bostadskrediter ska dokumentera ett förmedlingsärendes hantering.

Tystnadsplikt

12 § Enskildas förhållanden till ett företag som driver verksamhet enligt denna lag får inte obehörigen röjas.

I det allmännas verksamhet tillämpas offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) i stället för första stycket.

Ansvar enligt 20 kap. 3 § brottsbalken ska inte följa för den som bryter mot förbudet i första stycket.

I 5 a § kreditupplysningslagen (1973:1173) finns bestämmelser om att det som gäller om tystnadsplikt enligt första stycket inte hindrar att uppgifter i vissa fall utväxlas för kreditupplysningsändamål.

Vissa särskilda bestämmelser för verksamhet med bostadskrediter

Oberoende kreditförmedling

13 § En kreditförmedlare av bostadskrediter får utge sig för att vara oberoende endast om kreditförmedlaren i sin förmedlingsverksamhet utgår från ett tillräckligt stort antal kreditavtal från kreditgivarna på marknaden.

Den som utger sig för att vara en oberoende kreditförmedlare får inte ta emot ersättning i samband med kreditförmedlingen från någon annan än konsumenten.

Riktlinjer för utlåning

14 § En kreditgivare av bostadskrediter ska fastställa och tillämpa riktlinjer för sin utlåning, inbegripet vilken typ av egendom som accepteras som säkerhet för en bostadskredit. Riktlinjerna ska bevaras hos kreditgivaren.

Värdering av säkerheten för krediten

15 § Vid en värdering av en konsuments bostad som ställs som säkerhet för en bostadskredit ska kreditgivaren se till att i förväg fastställda riktlinjer tillämpas. Av riktlinjerna ska framgå vilka tillförlitliga standarder som ska användas vid värderingen.

Den som utför en värdering ska vara tillräckligt oberoende i förhållande till kreditriskbedömningen och ha den kunskap och kompetens som krävs för att fastställa ett tillförlitligt värde.

Dokumentation av värderingen ska bevaras hos kreditgivaren.

5 kap.

1 §

Finansinspektionen ska föra ett register över kreditgivare och kreditförmedlare som har tillstånd att driva verksamhet enligt denna lag och över utländska kreditförmedlare från ett land inom EES som driver verksamhet här i landet.

Finansinspektionen ska föra ett register över kreditgivare och kreditförmedlare som har tillstånd att driva verksamhet enligt denna lag och över utländska kreditförmedlare *av bostadskrediter* från ett land inom EES som driver verksamhet här i landet.

2 §

Finansinspektionen har tillsyn över kreditgivare och kreditförmedlare. Tillsynen omfattar att verksamheten drivs enligt

1. denna lag,
2. andra författningar som reglerar verksamheten,

3. företagets bolagsordning eller stadgar, och
4. interna instruktioner som har sin grund i författningar som reglerar företagets verksamhet.

För utländska kreditgivare och kreditförmedlare omfattar tillsynen dock inte företagets bolagsordning eller stadgar.

Finansinspektionens tillsyn omfattar dock inte verksamhet enligt 1 kap. 2 a § andra stycket.

2 a §

Konsumentverket har tillsyn över verksamhet enligt 1 kap. 2 a § andra stycket. Tillsynen omfattar att verksamheten drivs enligt 4 kap. 1–9 och 11 §§.

För Konsumentverkets tillsyn enligt denna lag tillämpas 9 kap. 2 och 6–9 §§ konsumentkreditlagen (2026:000). Hänvisningen i 9 kap. 6 § första stycket till 3 kap. 13, 14, 15 eller 16 § och 8 kap. 13 § första stycket i den lagen ska avse 4 kap. 1–9 och 11 §§ i denna lag.

Det som föreskrivs i 9 kap. 6 § konsumentkreditlagen om att Konsumentverket får förbjuda näringsidkaren att lämna krediter gäller även förbud att förmedla krediter.

4 a §³

Finansinspektionen får förelägga var och en att lämna upplysningar och tillhandahålla de handlingar som behövs i ett ärende om tillämpningen av 1 kap. 5 § eller 4 kap. 7, 8, 9, 10, 11 eller 14 §.

Finansinspektionen får förelägga var och en att lämna upplysningar och tillhandahålla de handlingar som behövs i ett ärende om tillämpningen av 1 kap. 5 § eller 4 kap. 7, 8, 9, 11, 13 eller 14 §.

7 §

Finansinspektionen ska i sin tillsyns-
verksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter i den utsträckning som följer av *bolånedirektivet*. Finansinspektionen får begära Europeiska bankmyndighetens bistånd i de fall som anges i artiklarna 34 och 37 i bolånedirektivet.

Finansinspektionen ska i sin tillsyns-
verksamhet *över verksamhet med bostadskrediter* samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter och *Europeiska centralbanken* i den utsträckning som följer av *Sveriges medlemskap i Europeiska unionen*. Finansinspektionen får begära Europeiska bankmyndighetens bistånd i de fall som anges i artiklarna 34 och 37 i bolånedirektivet.

³ Senaste lydelse 2020:343.

9 §

Efter underrättelse till Finansinspektionen kan en behörig myndighet genomföra en undersökning hos en i Sverige inrättad filial till en utländsk kreditförmedlare från ett land inom EES.

Efter underrättelse till Finansinspektionen kan en behörig myndighet genomföra en undersökning hos en i Sverige inrättad filial till en utländsk kreditförmedlare *av bostadskrediter* från ett land inom EES.

6 kap.

1 §

Om en kreditgivare, *en svensk kreditförmedlare eller en kreditförmedlare från ett land utanför* EES åsidosätter sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, bolagsordning, stadgar eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar verksamheten, ska Finansinspektionen ingripa.

Om en kreditgivare *eller en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES* åsidosätter sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, bolagsordning, stadgar eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar verksamheten, ska Finansinspektionen ingripa.

Finansinspektionen ska då utfärda ett föreläggande för företaget att inom viss tid vidta en åtgärd för att komma till rätta med situationen, ett förbud att verkställa beslut eller en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig, ska kreditgivarens eller kreditförmedlarens tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

Finansinspektionen får avstå från ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om kreditgivaren eller kreditförmedlaren gör rättelse eller om någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot kreditgivaren eller kreditförmedlaren och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

1 a §

Finansinspektionen ska ingripa mot någon som ingår i företagets styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, om företaget har befunnits ansvarigt för överträdelse av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen.

Ett ingripande enligt första stycket får ske endast om överträdelsen är allvarlig, upprepad eller systematisk och personen i fråga uppsåtlig

eller av grov oaktsamhet orsakat överträdelsen.

Ingripande sker genom

1. beslut att personen i fråga under en viss tid, lägst tre och högst tio år, inte får upprätthålla en funktion som avses i första stycket hos ett företag, eller

2. beslut om sanktionsavgift.

1 b §

Vid valet av ingripande ska Finansinspektionen ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till skador som har uppstått och graden av ansvar.

Finansinspektionen får avstå från ingripande om

1. en överträdelse är ringa eller ursäktlig,

2. företaget gör rättelse eller om den fysiska personen verkat för att företaget gör rättelse, eller

3. någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot företaget eller den fysiska personen och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

1 c §

I försvårande riktning ska det beaktas om företaget tidigare har begått en överträdelse eller om den fysiska personen tidigare orsakat en sådan överträdelse.

I förmildrande riktning ska det beaktas om

1. företaget eller den fysiska personen i väsentlig utsträckning genom ett aktivt samarbete har underlättat Finansinspektionens utredning, och

2. företaget snabbt har upphört med överträdelsen, eller den fysiska personen snabbt verkat för att överträdelsen ska upphöra, sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen.

2 §

Finansinspektionen ska återkalla tillståndet för en kreditgivare, *en* Finansinspektionen ska återkalla tillståndet för en kreditgivare *eller en*

svensk kreditförmedlare eller en kreditförmedlare från ett land utanför EES, om kreditgivaren eller kreditförmedlaren

annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES, om kreditgivaren eller kreditförmedlaren

1. har fått tillståndet genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt,
2. under en sammanhängande tid av sex månader inte har drivit sådan verksamhet som tillståndet avser,
3. inte uppfyller villkoren för tillstånd i 3 kap. 2 § första stycket 5 eller 6,
4. har förklarat sig avstå från tillståndet,
5. har överlåtit hela sin verksamhet, eller
6. har försatts i konkurs eller om beslut har fattats om att företaget ska gå i tvångslikvidation.

I fall som avses i första stycket 1–3 får i stället varning meddelas, om det är tillräckligt.

3 §

Om någon som ingår i styrelsen eller är verkställande direktör för en kreditgivare, *en svensk kreditförmedlare eller en kreditförmedlare från ett land utanför EES* inte uppfyller de krav som anges i 2 kap. 2 § första stycket 4 *respektive* 3 kap. 2 § första stycket 4, ska Finansinspektionen återkalla företagets tillstånd. Det får dock bara ske om inspektionen först beslutat att anmärka på att personen ingår i styrelsen eller är verkställande direktör och om han eller hon, sedan en av inspektionen bestämd tid om högst tre månader har gått, fortfarande finns kvar i styrelsen eller är verkställande direktör.

Om någon som ingår i styrelsen eller är verkställande direktör för en kreditgivare *eller en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES*, inte uppfyller de krav som anges i 2 kap. 2 § första stycket 4, 3 kap. 2 § första stycket 4, *respektive 3 a kap. 2 § första stycket 4*, ska Finansinspektionen återkalla företagets tillstånd. Det får dock bara ske om inspektionen först beslutat att anmärka på att personen ingår i styrelsen eller är verkställande direktör och om han eller hon, sedan en av inspektionen bestämd tid om högst tre månader har gått, fortfarande finns kvar i styrelsen eller är verkställande direktör.

I stället för att återkalla tillståndet får Finansinspektionen besluta att en styrelseledamot eller verkställande direktör inte längre får vara det. Inspektionen får då förordna en ersättare. Ersättarens uppdrag gäller till dess företaget har utsett en ny styrelseledamot eller verkställande direktör.

Det som sägs i första och andra styckena om verkställande direktör ska tillämpas även på en ställföreträdare eller ersättare för verkställande direktör.

4 §

Om en behörig myndighet i ett annat land inom EES underrättar Finansinspektionen om att en svensk kreditförmedlare har överträtt föreskrifter för förmedlarens verksam-

Om en behörig myndighet i ett annat land inom EES underrättar Finansinspektionen om att en svensk kreditförmedlare *av bostadskrediter* har överträtt föreskrifter för förmed-

het som gäller i det land där den behöriga myndigheten finns, ska inspektionen vidta åtgärd enligt 1–3 §§, om det föreligger någon omständighet som avses där.

Inspektionen ska underrätta den behöriga myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

larens verksamhet som gäller i det land där den behöriga myndigheten finns, ska inspektionen vidta åtgärd enligt 1–3 §§, om det föreligger någon omständighet som avses där.

behöriga myndigheten om vilka

6 §

Om en kreditgivare, *en svensk kreditförmedlare eller en kreditförmedlare från ett land utanför EES* har fått en anmärkning eller varning enligt 1 § andra stycket, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en sanktionsavgift.

Avgiften tillfaller staten.

Om en kreditgivare *eller en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES* har fått en anmärkning eller varning enligt 1 § andra stycket, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en sanktionsavgift.

7 §

Sanktionsavgiften ska uppgå till lägst 5 000 kronor och högst 50 miljoner kronor. Avgiften får inte överstiga tio procent av kreditgivarens eller kreditförmedlarens omsättning det närmast föregående räkenskapsåret.

Om överträdelsen har skett under företagets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

För ett företag som även driver annan verksamhet än den tillståndspliktiga enligt denna lag ska omsättningen avse endast verksamheten med *bostadskrediter*.

För ett företag som även driver annan verksamhet än den tillståndspliktiga enligt denna lag ska omsättningen avse endast verksamheten med *konsumentkrediter*.

7 a §

När det är fråga om en överträdelse av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen gäller i stället för 7 § att sanktionsavgiften ska uppgå till lägst 5 000 kronor och som högst fastställas till det högsta av

1. tio procent av företagets omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå,

2. två gånger den vinst som företaget gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller

3. ett belopp i kronor motsvarande fem miljoner euro.

Avgiften tillfaller staten.

7 b §

En sanktionsavgift för en fysisk person enligt 1 a § ska som högst fastställas till det högsta av

1. två gånger den vinst som den fysiska personen gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller

2. ett belopp som per den 25 juni 2015 i kronor motsvarade fem miljoner euro.

Avgiften tillfaller staten.

8 §

När sanktionsavgiftens storlek beslutas ska *särskild* hänsyn tas till hur allvarlig den överträdelse är som har föranlett anmärkningen eller varningen och hur länge överträdelsen har pågått.

När sanktionsavgiftens storlek beslutas ska hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 1 b § första stycket och 1 c §. Hänsyn ska också tas till företagets eller den fysiska personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som gjorts till följd av regelöverträdelsen.

Sanktionsföreläggande

8 a §

Frågor om ingripanden mot fysiska personer för överträdelser enligt 1 a § tas upp av Finansinspektionen genom sanktionsföreläggande.

Finansinspektionen ska då tillämpa bestämmelserna om sanktionsföreläggande i 15 kap. 9 a–9 d §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Lydelse enligt SFS 2026:229

Föreslagen lydelse

9 §

Om en kreditgivare, en svensk kreditförmedlare eller en kreditförmedlare från ett land utanför EES inte i tid lämnar de upplysningar som kreditgivaren eller kreditförmedlaren är skyldig att lämna enligt föreskrifter som med-

Om en kreditgivare eller en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES inte i tid lämnar de upplysningar som kreditgivaren eller kreditförmedlaren är skyldig att lämna enligt föreskrifter

delats med stöd av 7 kap. 1 § 12, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en förseningsavgift på högst 100 000 kronor.

Avgiften tillfaller staten.

Nuvarande lydelse

som meddelats med stöd av 7 kap. 1 § 12, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en förseningsavgift på högst 100 000 kronor.

Föreslagen lydelse

13 a §⁴

Om en näringsidkare genom sitt agerande på internet bryter mot 1 kap. 5 § andra stycket eller 4 kap. 7, 8, 9, 10, 11 eller 14 § och inga andra effektiva medel är tillgängliga, får Finansinspektionen förelägga näringsidkaren, en värdtjänstleverantör eller en internetleverantör att upprätta ett varningsmeddelande som tydligt visas i samband med besök på webbplatsen.

Ett föreläggande som avses i första stycket får bara meddelas om

1. överträdelsens allvar motiverar det, och
2. webbplatsen inte omfattas av tryckfrihetsförordningens eller yttrandefrihetsgrundlagens skydd.

Varningsmeddelandet ska ange i vilket avseende agerandet bryter mot någon av bestämmelserna som anges i första stycket och i övrigt vara utformat på ändamålsenligt sätt.

16 §

Om någon driver verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling eller rådgivning i fråga om *bostadskrediter* utan att ha rätt till det, ska Finansinspektionen förelägga den som driver verksamheten att upphöra med den. Inspektionen får besluta hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

Om det är osäkert om lagen är tillämplig på en viss verksamhet, får inspektionen förelägga den som driver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som inspektionen behöver för att bedöma om så är fallet.

Ett föreläggande enligt denna paragraf som avser ett utländskt företag får riktas mot såväl företaget som den som i Sverige är verksam för företagets räkning.

Om en näringsidkare genom sitt agerande på internet bryter mot 1 kap. 5 § andra stycket eller 4 kap. 7, 8, 9, 11, 13 eller 14 § och inga andra effektiva medel är tillgängliga, får Finansinspektionen förelägga näringsidkaren, en värdtjänstleverantör eller en internetleverantör att upprätta ett varningsmeddelande som tydligt visas i samband med besök på webbplatsen.

Om någon driver verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling eller rådgivning i fråga om *konsumentkrediter* utan att ha rätt till det, ska Finansinspektionen förelägga den som driver verksamheten att upphöra med den. Inspektionen får besluta hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

⁴ Senaste lydelse 2020:343.

7 kap.**1 §**

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilket innehåll en ansökan om tillstånd enligt denna lag ska ha,
2. de krav på insikt och erfarenhet som ska gälla för deltagande i ledningen av en kreditförmedlare enligt 3 kap. 2 § första stycket 4,
3. sådan försäkring för skadeståndsskyldighet som avses i 3 kap. 2 § första stycket 6,
4. vilka uppgifter som ska ingå i en anmälan enligt 3 kap. 4 §,
5. vad en kreditgivare eller kreditförmedlare ska iaktta för att uppfylla skyldigheterna i 4 kap. 1 §,
6. vilka krav som ska gälla avseende kunskap och kompetens enligt 4 kap. 2 §,
7. en kreditgivares eller kreditförmedlares ersättningssystem enligt 4 kap. 3–6 §§,

8. vilka uppgifter som ska ingå i en anmälan enligt 4 kap. 10 § och vad en kreditgivare eller kreditförmedlare i övrigt ska iaktta när det gäller uppdragsavtal,

9. vad som ska ingå i dokumentation enligt 4 kap. 11 §,

8. riktlinjer för utlåning enligt 4 kap. 11 §,

10. riktlinjer för utlåning enligt 4 kap. 14 §,

9. riktlinjer för värdering av säkerhet enligt 4 kap. 12 § och vad som ska iaktas när det gäller dokumentation av värderingen,

11. riktlinjer för värdering av säkerhet enligt 4 kap. 15 § och vad som ska iaktas när det gäller dokumentation av värderingen, och

10. vilka uppgifter som ska ingå i en anmälan enligt 4 kap. 13 § och vad en kreditgivare eller kreditförmedlare i övrigt ska iaktta när det gäller uppdragsavtal,

11. vad som ska ingå i dokumentation enligt 4 kap. 14 §, och

12. vilka upplysningar ett företag ska lämna till Finansinspektionen för dess tillsynsverksamhet enligt 5 kap. 3 och 5 §§.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.**1 §⁵**

Finansinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Finansinspektionens beslut enligt 6 kap. 16 §

Finansinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Finansinspektionens beslut enligt 6 kap. 16 §

andra stycket får dock inte överklagas.

andra stycket *och beslut om sanktionsföreläggande* får dock inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse ska gälla omedelbart.

1. Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

2. En kreditgivare eller en kreditförmedlare som vid ikraftträdandet driver och har rätt att driva verksamhet med kreditgivning eller kreditförmedling av andra konsumentkrediter än bostadskrediter får driva verksamheten utan tillstånd enligt denna lag fram till den 20 november 2027 eller, om ansökan om tillstånd till Finansinspektionen har kommit in inom denna tid, till dess att ansökan har prövats slutligt.

3. En sanktionsavgift enligt 6 kap. 1 a eller 6 § får beslutas endast för överträdelser som skett efter ikraftträdandet.

2.13 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §¹

Denna lag gäller för fysiska och juridiska personer som driver

1. bank- eller finansieringsrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

2. livförsäkringsrörelse, dock inte

a) sådan som drivs av försäkringsföreningar som har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 d § försäkringsrörelselagen (2010:2043), eller

b) tjänstepensionsverksamhet enligt lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag,

3. värdepappersrörelse enligt 2 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

4. verksamhet enligt lagen (1996:1006) om viss finansiell verksamhet,

5. försäkringsdistribution enligt lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution, i fråga om sådan verksamhet rörande livförsäkring, bedriven av sådana försäkringsförmedlare som har tillstånd enligt 2 kap. 1 § den lagen eller bedriver verksamhet enligt 3 kap. 1 § andra stycket 2 eller 3 § den lagen,

6. verksamhet enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

7. fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

8. verksamhet som betalningsinstitut enligt lagen (2010:751) om betaltjänster,

9. verksamhet som registrerad betaltjänstleverantör enligt lagen om betaltjänster,

10. verksamhet som förvaltare av alternativa investeringsfonder enligt lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

11. verksamhet enligt lagen om verksamhet med bostadskrediter (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter,

och vissa andra konsumentkrediter,

12. verksamhet som leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/1503 av den 7 oktober 2020 om europeiska leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster för företag och om ändring av förordning (EU) 2017/1129 och direktiv (EU) 2019/1937, om företaget är en juridisk person som är etablerad i Sverige,

13. verksamhet som leverantör av kryptotillgångstjänster enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1114 av den 31 maj 2023

om marknader för kryptotillgångar och om ändring av förordningarna (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 1095/2010 samt direktiven 2013/36/EU och (EU) 2019/1937,

14. verksamhet som fastighetsmäklare eller fastighetsmäklarföretag med särskild registrering för hyresförmedling eller fullständig registrering enligt fastighetsmäklarlagen (2021:516),

15. spelverksamhet som bedrivs med licens eller registrering enligt spellagen (2018:1138),

16. yrkesmässig handel med varor, om det kan antas att det i verksamheten eller i en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att ett utbetalt eller mottaget belopp i kontanter uppgår till motsvarande 5 000 euro eller mer,

17. verksamhet enligt pantbankslagen (1995:1000),

18. verksamhet som auktoriserad eller godkänd revisor eller registrerat revisionsbolag,

19. yrkesmässig verksamhet som avser bokföringstjänster eller revisions-tjänster som inte omfattas av 18,

20. yrkesmässig rådgivning avseende skatter och avgifter (skatteråd-givare),

21. verksamhet som advokat eller advokatbolag, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § första stycket,

22. yrkesmässig verksamhet som annan oberoende jurist än den som avses i 21, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § första stycket,

23. yrkesmässig verksamhet till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § andra stycket och verksamhetsutövaren inte är en sådan person som avses i 18–22, eller

24. yrkesmässig verksamhet som avser förmedling, förvaring eller handel med konstverk, om det kan antas att det i verksamheten eller i en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att ett utbetalt eller mottaget belopp uppgår till motsvarande 10 000 euro eller mer.

Vissa speltjänster får undantas från tillämpning av lagen eller bestämmelser i den enligt föreskrifter som meddelas med stöd av 8 kap. 1 § 1.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

2.14 Förslag till lag om ändring i lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 33 § lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

33 §¹

Den som tillhandahåller ett elektroniskt kommunikationsnät eller en elektronisk kommunikationstjänst som inte är en nummeroberoende interpersonell kommunikationstjänst och som har fått del av eller tillgång till en uppgift som avses i 31 § första stycket ska på begäran lämna

1. en uppgift som avses i 31 § första stycket 1 till

a) en myndighet som i ett särskilt fall behöver en sådan uppgift för delgivning enligt delgivningslagen (2010:1932), om myndigheten bedömer att det kan antas att den som söks för delgivning håller sig undan eller att det annars finns synnerliga skäl,

b) Finansinspektionen, om inspektionen bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse för utredningen av en misstänkt överträdelse av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG och kommissionens direktiv 2003/124/EG, 2003/125/EG och 2004/72/EG,

c) Finansinspektionen, om inspektionen bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn när det gäller någon av bestämmelserna i 4 a kap. 1–8 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster eller 1 kap. 5 § eller 4 kap. 7, 8, 9, 10, 11 eller 14 § lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter,

c) Finansinspektionen, om inspektionen bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn när det gäller någon av bestämmelserna i 4 a kap. 1–8 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster eller 1 kap. 5 § eller 4 kap. 7, 8, 9, 11, 13 eller 14 § lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter,

d) Konsumentombudsmannen, om ombudsmannen bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn enligt lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden eller marknadsföringslagen (2008:486), när det är fråga om en misstänkt överträdelse av unionslagstiftning som skyddar konsumenternas intressen enligt bilagan till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 av den 12 december 2017 om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen och om upphävande av förordning (EG) nr 2006/2004,

e) Konsumentverket, om verket bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn enligt lagen (2019:59) med kompletterande bestämmelser till EU:s geoblockeringsförordning,

f) Kronofogdemyndigheten, om myndigheten behöver uppgiften i exekutiv verksamhet och myndigheten bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse för handläggningen av ett ärende,

g) Läkemedelsverket, om verket bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn när det gäller bestämmelserna om marknadsföring i 12 kap. läkemedelslagen (2015:315),

h) Polismyndigheten, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i samband med underrättelse, efterforskning eller identifiering vid olyckor eller dödsfall eller för att myndigheten ska kunna fullgöra en uppgift som avses i 12 § polislagen (1984:387),

i) Polismyndigheten, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i ett särskilt fall för att myndigheten ska kunna lokalisera en person som är dömd till fängelse, rättspsykiatrisk vård eller slutet ungdomsvård i syfte att möjliggöra verkställighet av påföljden,

j) Polismyndigheten eller en åklagarmyndighet, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i ett särskilt fall för att myndigheten ska kunna fullgöra en underrättelseskyldighet enligt 33 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare,

k) Skatteverket, om verket bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse för handläggningen av ett ärende som avser kontroll av skatt eller avgift eller rätt folkbokföringsort enligt folkbokföringslagen (1991:481), och

l) Säkerhetspolisen, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i ett särskilt fall för att myndigheten ska kunna lokalisera en utlänning som inte har fullgjort sin anmälningsskyldighet enligt lagen (2022:700) om särskild kontroll av vissa utlänningar,

2. en uppgift som avses i 31 § första stycket 1 och som gäller brottslig verksamhet eller misstanke om brott till Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket, Åklagarmyndigheten eller någon annan myndighet som ska ingripa mot brottet eller den brottsliga verksamheten,

3. en uppgift som avses i 31 § första stycket 1 eller 3 till en regional alarmeringscentral som avses i lagen (1981:1104) om verksamheten hos vissa regionala alarmeringscentraler,

4. en uppgift som avses i 31 § första stycket 1 eller 3 samt uppgift om i vilket geografiskt område en viss elektronisk kommunikationsutrustning finns eller har funnits till Polismyndigheten, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i samband med efterforskning av personer som har försvunnit under sådana omständigheter att det kan antas att det då fanns eller fortfarande finns fara för deras liv eller allvarlig risk för deras hälsa, och

5. en uppgift som avses i 31 § första stycket 3 om vilka övriga tillhandahållare av elektroniska kommunikationsnät eller elektroniska kommunikationstjänster som har deltagit vid överföringen av ett meddelande som omfattas av ett föreläggande enligt 27 kap. 16 § rättegångsbalken att bevara en viss lagrad uppgift till den myndighet som meddelat föreläggandet.

Ersättning för att lämna ut andra uppgifter enligt första stycket 3 än lokaliseringssuppgifter ska vara skälig med hänsyn till kostnaderna för utlämnandet.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

2.15 Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (2023:200)

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 15 § mervärdesskattelagen (2023:200) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

15 §

Om en vara återtas med stöd av förbehåll om återtaganderätt enligt konsumentkreditlagen (2010:1846) eller lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl., får leverantören minska beskattningsunderlaget med vad denne vid avräkning med förvärvaren tillgodoräknar förvärvaren för den återtagna varans värde. Denna rätt gäller bara om leverantören kan visa att den ingående skatt som hänför sig till förvärvet av varan inte till någon del varit avdragsgill för förvärvaren.

Om en vara återtas med stöd av förbehåll om återtaganderätt enligt konsumentkreditlagen (2026:000) eller lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl., får leverantören minska beskattningsunderlaget med vad denne vid avräkning med förvärvaren tillgodoräknar förvärvaren för den återtagna varans värde. Denna rätt gäller bara om leverantören kan visa att den ingående skatt som hänför sig till förvärvet av varan inte till någon del varit avdragsgill för förvärvaren.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

2.16 Förslag till lag om ändring i lagen (2023:254) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (2023:254) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

I denna lag avses med

audiovisuella medietjänster: beställ-tv och tv-sändningar enligt 3 kap. 1 § 6 och 22 radio- och tv-lagen (2010:696),

banktjänster för konsument: tillhandahållande för konsument av följande banktjänster och finansiella tjänster:

- kreditavtal som omfattas av konsumentkreditlagen (2010:1846),
- kreditavtal som omfattas av konsumentkreditlagen (2026:000),
- tjänster som anges i 2 kap. 1 § 1, 2, 4 och 5 samt 2 § 1, 2, 4 och 5 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

- betaltjänster enligt 1 kap. 2 § lagen (2010:751) om betaltjänster,
- tjänster med anknytning till öppnande, användning och avslutande av ett betalkonto, däribland betaltjänster och betalningstransaktioner som omfattas av 1 kap. 7 § 1 lagen om betaltjänster samt kontokrediter och tjänster som tillåter överskridande av behållningen på ett bankkonto, och

- elektroniska pengar enligt 1 kap. 2 § 2 lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

betalningsterminal: anordning vars huvudsyfte är att göra det möjligt att genomföra betalningar med användning av betalningsinstrument enligt 1 kap. 4 § lagen om betaltjänster vid ett fysiskt försäljningsställe men inte i en virtuell miljö,

distributör: fysisk eller juridisk person i leveranskedjan, förutom tillverkaren eller importören, som tillhandahåller en produkt på marknaden,

e-bok: tjänst som innefattar ett tillhandahållande av digitala filer som innehåller en elektronisk version av en bok som mestadels finns som text eller i grafisk form,

e-handeltjänster: tjänster som tillhandahålls på distans, genom webbplatser och tjänster för mobila enheter, på elektronisk väg och på individuell begäran av en konsument i syfte att ingå ett konsumentavtal,

ekonomisk aktör: tillverkare, representant, importör, distributör eller tjänsteleverantör,

elektroniska biljetter: system i vilka resebevis, i form av en eller flera resebiljetter, reseabonnemang eller resekredit, lagras elektroniskt på ett fysiskt transportkort eller en annan enhet i stället för att skrivas ut som pappersbiljett,

elektroniska biljettförsäljningstjänster: system i vilka biljetter för persontrafik köps, inbegripet onlineköp med hjälp av en enhet med interaktiv datorkapacitet, för leverans till köparen i elektronisk form för att möjliggöra att de kan skrivas ut i pappersform eller visas upp på en mobil enhet med interaktiv datorkapacitet,

elektronisk kommunikationstjänst: detsamma som i 1 kap. 7 § lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation,

harmoniserad standard: harmoniserad standard enligt artikel 2.1 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 av den 25 oktober 2012 om europeisk standardisering och om ändring av rådets direktiv 89/686/EEG och 93/15/EEG samt av Europaparlamentets och rådets direktiv 94/9/EG, 94/25/EG, 95/16/EG, 97/23/EG, 98/34/EG, 2004/22/EG, 2007/23/EG, 2009/23/EG och 2009/105/EG samt om upphävande av rådets beslut 87/95/EEG och Europaparlamentets och rådets beslut 1673/2006/EG,

importör: fysisk eller juridisk person som är etablerad inom unionen och som släpper ut en produkt från ett tredjeland på unionsmarknaden,

interaktiv datorkapacitet: funktion till stöd för interaktion mellan människa och utrustning som möjliggör behandling och överföring av data, tal eller video, eller en kombination därav,

konsument: fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

läsplatta: särskild utrustning, inklusive både maskinvara och programvara, som används för att disponera, navigera i, läsa och använda e-bokfiler,

mikroföretag: företag med färre än tio anställda och som har en årsomsättning eller en årlig balansomslutning som inte överstiger 2 miljoner euro,

operativsystem: programvara som bland annat hanterar gränssnittet till yttre maskinvara, schemalägger uppgifter, tilldelar lagring och presenterar ett standardgränssnitt för användaren när inget tillämpningsprogram körs, inklusive ett grafiskt användargränssnitt, oavsett om sådan programvara är inbyggd i datormaskinvara med generella användningsområden som är avsedd för konsumenter eller utgör fristående programvara som är avsedd att köras på datormaskinvara med generella användningsområden som är avsedd för konsumenter, men exklusive operativsystemladdare, bios (basic input-output system) eller andra fasta program som behövs vid start av en dator eller när operativsystemet installeras,

passagerartransporttjänster med buss: tjänster som anges i artikel 2.1 och 2.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 181/2011 av den 16 februari 2011 om passagerares rättigheter vid busstransport och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004,

passagerartransporttjänster med fartyg: persontrafiktjänster enligt artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1177/2010 av den 24 november 2010 om passagerares rättigheter vid resor till sjöss och på inre vattenvägar och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004, med undantag för de tjänster som avses i artikel 2.2 i den förordningen,

passagerartransporttjänster med luftfartyg: kommersiella luftfartstjänster för passagerare enligt artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2006 av den 5 juli 2006 om rättigheter i samband med flygresor för personer med funktionshinder och personer med nedsatt rörlighet i samband med avfärd från, transitering genom eller ankomst till en flygplats, när flygplatsen är belägen inom en medlemsstats territorium, inbegripet flygningar som avgår från en flygplats som är belägen i ett tredjeland till en flygplats som är belägen inom en medlemsstats territorium, om tjänsterna tillhandahålls av ett unionslufttrafikföretag,

passagerartransporttjänster med tåg: persontrafik på järnväg enligt artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/782 av den 29 april 2021 om rättigheter och skyldigheter för tågresenärer,

produkt: ämne, preparat eller annan vara framställd genom en tillverkningsprocess, dock inte livsmedel, foder, levande växter eller djur, produkter av mänskligt ursprung samt produkter av växter eller djur med direkt koppling till deras framtida fortplantning,

regionaltransporter: regional trafik enligt artikel 3.7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/34/EU av den 21 november 2012 om inrättande av ett gemensamt europeiskt järnvägsområde, i den ursprungliga lydelsen, dock endast avseende järnväg, buss, tunnelbana, spårväg och trådbuss,

representant: fysisk eller juridisk person som är etablerad inom unionen och som enligt en skriftlig fullmakt från tillverkaren har rätt att i dennes ställe utföra särskilda uppgifter,

släppa ut på marknaden: det första tillhandahållandet av en produkt på unionsmarknaden,

stads- och förortstransporter: stads- och förortstrafik enligt artikel 3.6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/34/EU, i den ursprungliga lydelsen, dock endast avseende järnväg, buss, tunnelbana, spårväg och trådbuss,

tekniska specifikationer: tekniska specifikationer enligt artikel 2.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 som ger förutsättningar för att uppfylla de tillgänglighetskrav som gäller för en produkt eller tjänst,

tillhandahållande på marknaden: leverans av en produkt för distribution, förbrukning eller användning på unionsmarknaden i samband med kommersiell verksamhet, mot betalning eller kostnadsfritt,

tillverkare: fysisk eller juridisk person som tillverkar eller låter konstruera eller tillverka en produkt och saluför den produkten, i eget namn eller under eget varumärke,

tjänst: tjänst enligt 4 § lagen (2009:1079) om tjänster på den inre marknaden,

tjänstелеverantör: fysisk eller juridisk person som tillhandahåller en tjänst på unionsmarknaden eller som erbjuder sig att tillhandahålla en sådan tjänst till konsumenter i unionen,

tjänster som ger åtkomst till audiovisuella medietjänster: tjänster som överförs via ett elektroniskt kommunikationsnät som används för att identifiera, välja, ta emot information om samt använda sådana audiovisuella medietjänster och eventuella tillhandahållna funktioner (såsom undertexter för döva eller hörselskadade personer, syntolkning, talad textning eller teckenspråkstolkning) som följer av att tjänsterna tillgängliggörs i enlighet med 5 kap. 12 § radio- och tv-lagen.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

2.17 Förslag till lag om ändring i lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 3 och 8 §§ lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

3 §¹

I denna lag avses med

1. *bostadskreditinstitut*: ett institut som inte är ett kreditinstitut och som står under tillsyn av Finansinspektionen enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter eller av en behörig myndighet i ett annat land inom EES i enlighet med artikel 35 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU av den 4 februari 2014 om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010 när det bedriver verksamhet i det landet,

1. *bostadskreditinstitut*: ett institut som *bedriver verksamhet med bostadskrediter och* som inte är ett kreditinstitut och som står under tillsyn av Finansinspektionen enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter *och vissa andra konsumentkrediter* eller av en behörig myndighet i ett annat land inom EES i enlighet med artikel 35 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU av den 4 februari 2014 om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010 när det bedriver verksamhet i det landet,

2. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

3. *hemland*: det land där en kreditförvaltare, en kreditförvärvare, en representant eller en låntagare har hemvist eller registrerat säte eller, om aktören enligt sin nationella rätt inte har något registrerat säte, huvudkontor,

4. *kreditförvaltare*: en juridisk person med tillstånd att inom ramen för sin näringsverksamhet inom EES bedriva kreditförvaltning för en kreditförvärvares räkning av ett nödlidande kreditavtal,

5. *kreditförvaltning*: att vidta en eller flera av följande åtgärder när det gäller ett nödlidande kreditavtal:

a) indrivning av betalning från en låntagare för en kreditförvärvares räkning,

b) omförhandling av villkor med en låntagare enligt en kreditförvärvares instruktioner,

c) hantering av en låntagares klagomål, och

d) hantering av information till en låntagare om den fordran som är förfallen till betalning, om avgifter eller om förändring av ränta,

¹ Senaste lydelse 2025:602.

6. *kreditförvärvare*: en fysisk eller juridisk person som inte är ett kreditinstitut och som inom ramen för sin näringsverksamhet förvärvat ett nödlidande kreditavtal,

7. *kreditinstitut*: detsamma som kreditinstitut och utländskt kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

8. *kvalificerat innehav*: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet, beräknat på det sätt som anges i 1 kap. 5 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse, representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

9. *mindre företag*: ett företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro, eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år,

10. *nödlidande kreditavtal*: ett kreditavtal som har ingåtts av ett kreditinstitut, eller en kreditgivares rättigheter enligt ett sådant kreditavtal, som klassificeras som en nödlidande exponering enligt artikel 47a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012,

11. *representant*: en fysisk eller juridisk person som företräder en kreditförvärvare från ett land utanför EES och som har hemvist eller registrerat säte, eller, om representanten enligt nationell rätt inte har något registrerat säte, huvudkontor, inom EES,

12. *tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster*: en fysisk eller juridisk person som för en kreditförvaltares räkning utför kreditförvaltningsverksamhet,

13. *utländskt konsumentkreditinstitut*: ett institut som inte är ett kreditinstitut och som står under tillsyn av en behörig myndighet i ett annat land inom EES i enlighet med artikel 20 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG när det bedriver verksamhet i det landet, och

14. *värmland*: ett annat land inom EES än hemlandet där en kreditförvaltare har etablerat en filial eller utför kreditförvaltning.

8 §

Bestämmelser om inkassoverksamhet finns i inkassolagen (1974:182).

Ytterligare bestämmelser som gäller för krediter som har lämnats till en konsument finns i konsumentkreditlagen (2010:1846).	Ytterligare bestämmelser som gäller för krediter som har lämnats till en konsument finns i konsumentkreditlagen (2026:000).
--	---

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

2.18 Förslag till lag om ändring i lagen (2026:226) om begränsning av bostadskrediter

Härigenom föreskrivs att 2 och 11 §§ lagen (2026:226) om begränsningar av bostadskrediter ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2026:226

Föreslagen lydelse

2 §

I denna lag betyder

belåningsgrad: det aktuella totala kreditbeloppet i förhållande till bostadens marknadsvärde,

bostadskredit: en kredit som lämnas för en bostad i Sverige och som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt, eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet,

kreditgivare: ett svenskt eller utländskt kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse eller en svensk eller utländsk kreditgivare enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter, och

kreditgivare: ett svenskt eller utländskt kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse eller en svensk eller utländsk kreditgivare enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter, och

marknadsvärde: det pris som skulle uppnås vid en marknadsmässig försäljning av bostaden.

11 §

Kreditgivaren får medge att kredittagaren inte amorterar en sådan kredit som avses i 4 § fjärde stycket andra meningen konsumentkreditlagen (2010:1846).

Kreditgivaren får medge att kredittagaren inte amorterar en sådan kredit som avses i 8 kap. 8 § konsumentkreditlagen (2026:000).

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

3 Ärendet och dess beredning

I oktober 2023 antogs Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2225 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG (härefter 2023 års direktiv). Direktivet ska tillämpas från och med den 20 november 2026. Direktivet finns som *bilaga 1*.

Regeringen gav i oktober 2023 en särskild utredare i uppdrag att analysera direktivet och föreslå hur det ska genomföras i svensk rätt.

Utredningen överlämnade i oktober 2024 delbetänkandet Ett nytt konsumentkreditdirektiv (SOU 2024:69). En sammanfattning av betänkandet finns i *bilaga 2*. Delbetänkandets lagförslag finns i *bilaga 3*.

Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. Remissyttrandena finns tillgängliga på regeringens webbplats (regeringen.se) och i lagstiftningsärendet (Ju2024/02164).

I Europeiska kommissionens regi har ett antal möten hållits om genomförandet av direktivet.

Jämförelsetabeller med en sammanställning av bestämmelserna i direktivet och närmast motsvarande bestämmelser i svensk lag, liksom av bestämmelserna i den föreslagna nya konsumentkreditlagen och den nuvarande konsumentkreditlagen finns i *bilaga 5* och *bilaga 6*.

I denna proposition behandlas betänkandets lagförslag. I propositionen behandlas också en hemställan om ändring av reglerna om marknadsföring av betaltjänster online som gavs in av Finansinspektionen till Justitiedepartementet i december 2024 (Ju2024/02659). Regeringen avser inte att gå vidare med förslagen i hemställan.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 18 december 2025 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 7*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 8*. Regeringen följer i delar Lagrådets förslag, som behandlas i avsnitt 5.3, 6.1, 6.2, 6.3, 6.5, 6.9, 6.10, 6.11, 6.12, 6.13, 6.19, 8.1, 8.2, 9.1, 9.2 och i författningskommentaren.

Vidare beslutade regeringen den 5 mars 2026 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 9*. Lagrådet lämnar förslaget utan erinran. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 10*.

I förhållande till lagförslagen i lagrådsremisserna görs vissa språkliga och redaktionella ändringar. Vidare tillkommer ett förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Förslaget i denna del är författningstekniskt och även i övrigt av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Regeringen har därför inte inhämtat Lagrådets yttrande över förslaget.

4 Det nya konsumentkreditdirektivet

4.1 Direktivets syfte och karaktär

Denna proposition behandlar ett EU-direktiv på konsumenträttens område, som antogs 2023. Direktivet reglerar frågor om avtal mellan kreditgivare och konsument och upphäver Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG (2008 års direktiv). 2023 års direktiv reglerar i stor utsträckning samma områden som 2008 års direktiv. Det rör sig bland annat om informationskrav till konsumenten, krav på marknadsföring, konsumentens ångerrätt, skyldigheten att genomföra en kreditprövning och konsumentens rätt att betala krediten i förtid. En stor del av bestämmelserna har dock ändrats och ytterligare krav ställs på kreditgivare. Exempelvis har informationskraven utökats och det ställs strängare krav på kreditprövningen jämfört med 2008 års direktiv. Direktivets tillämpningsområde har dessutom breddats och flera av de undantag som möjliggjordes i 2008 års direktiv har tagits bort. Bland annat omfattas nu räntefria krediter som lämnas i handeln av en annan aktör än säljaren, det vill säga krediter av typen köp-nu-betala-senare, av direktivet.

I 2023 års direktiv regleras även vissa aspekter av kreditgivarens verksamhet. Det ställs exempelvis krav på registrering, tillstånd och tillsyn över kreditgivare som även ska efterleva krav på kunskap- och kompetens hos sin personal.

Direktivet är fullharmoniserande förutom i vissa särskilt angivna fall. Medlemsstaterna får vissa valmöjligheter (se exempelvis artiklarna 2.5–2.8, 8.8, 14.2–14.3, 16.4, 16.6, 18.11, 24.5, 25.6, 26.4, 26.8, 29.4, 31.2, 32.4–32.5, 35.3–35.4, 37.3 och 41.9) och kan även tillämpa direktivets bestämmelser utanför dess tillämpningsområde (se skäl 14). Bestämmelserna i direktivet är i likhet med 2008 års direktiv tvingande till konsumentens förmån.

Syftet med direktivet är att säkerställa en hög nivå av konsumentskydd samt underlätta framväxten av en väl fungerande inre marknad för konsumentkrediter i EU.

4.2 Direktivets innehåll

Direktivet innehåller 50 artiklar och har en bilaga med en jämförelsetabell mellan direktivet och 2008 års direktiv. Det äldre direktivet upphävs samma dag som medlemsstaterna ska börja tillämpa de bestämmelser som genomför det nya direktivet om konsumentkrediter (*artikel 47*).

I *artikel 1* anges att direktivet fastställer en gemensam ram för harmonisering av vissa aspekter av medlemsstaternas lagar och andra författningar om konsumentkreditavtal.

I *artikel 2* anges direktivets tillämpningsområde. Utgångspunkten är att direktivet är tillämpligt på kreditavtal men med de undantag som framgår i artikeln. Det rör bland annat undantag för bostadskrediter, avtal som är resultatet av en förlikning i domstol, vissa hyres- och leasingavtal och betalningsanstånd för en befintlig skuld.

Artikel 3 innehåller definitioner av 22 uttryck som används i direktivet, t.ex. konsument, kreditgivare, kreditförmedlare och kreditavtal. Även vissa typer av kreditavtal definieras, såsom kontokredit och kombinerat kreditavtal.

Artikel 4 reglerar omvandling av belopp i euro till nationell valuta.

I *artikel 5* anges att den information som tillhandahålls enligt direktivet ska vara utan kostnad för konsumenten.

I *artikel 6* finns ett förbud mot diskriminering.

I *artiklarna 7 och 8* finns regler om marknadsföring av kreditavtal och information som ska ingå i marknadsföring. Artiklarna innehåller också vissa kriterier och förbud för marknadsföring.

Artiklarna 9–13 innehåller bestämmelser om information och förklaringar som ska lämnas till konsumenten innan denne ingår ett kreditavtal.

Artikel 14 innehåller bestämmelser om kopplingsförbehåll och paketeringsförfaranden. Kopplingsförbehåll förbjuds men från förbudet finns undantag för betal- eller sparkonto med vissa angivna syften. Det finns även bestämmelser om försäkringar som är kopplade till kreditavtalet.

Artikel 15 innehåller regler om ingående av avtal genom standardalternativ såsom förkryssade rutor.

Artikel 16 innehåller bestämmelser om rådgivningstjänster som tillhandahålls av kreditgivare och kreditförmedlare. Det rör sig bland annat om uppgifter till konsumenten, inhämtning av information om konsumenten och användning av vissa termer.

Artikel 17 innehåller ett förbud mot beviljande av krediter utan föregående beställning och medgivande.

Artikel 18 reglerar skyldigheten att bedöma konsumentens kreditvärdighet och hur kreditprövningen ska göras. Det framgår bland annat att prövningen ska ske i konsumentens intresse och i syfte att hindra oansvarig utlåning och överskuldsetting.

Artikel 19 reglerar databaser som används för kreditupplysningsändamål såsom tillgång och innehåll.

Artiklarna 20 och 21 innehåller regler om utformning av kreditavtalet och information som ska ingå i det.

Artiklarna 22 och 23 innehåller bestämmelser om information vid ändringar av kreditavtalet och undantag från informationsskyldigheten gällande kreditränta.

Artikel 24 innehåller regler om kontokrediter såsom information om saldot på kontot och om ändrade villkor.

Artikel 25 innehåller regler om checkkonton med möjlighet till överskridande såsom information vid överskridandet och vad som krävs av kreditgivaren efter uppsägning men innan det att verkställighet inleds.

Artikel 26 reglerar konsumentens ångerrätt och under vilka tidsfrister den kan utnyttjas. En borte tidsgräns för ångerrättens utnyttjande gäller även om konsumenten inte fått del av viss information som krävs för att fristen ska börja löpa.

Artikel 27 innehåller regler om kombinerade kreditavtal, dvs. ett avtal om varor eller tjänster som ingås i samband med kreditavtalet och vad som ska gälla bland annat i fråga om ångerrätt eller fel i varan eller tjänsten.

Artikel 28 innehåller regler om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid.

Artikel 29 innehåller regler om rätten att betala en kredit i förtid och nedsättning av konsumentens sammanlagda kreditkostnad och om ränteskillnadsersättning till kreditgivaren vid bunden kreditränta.

Artikel 30 innehåller regler om beräkning av den effektiva räntan.

Artikel 31 innehåller regler om åtgärder för att begränsa räntor och kreditkostnader. Dessa åtgärder ska syfta till att förhindra missbruk och alltför höga räntor och kreditkostnader.

Artiklarna 32 och 33 innehåller bestämmelser om uppföranderegler för kreditgivare och kreditförmedlare respektive kunskapskrav för dess personal. Kreditgivare och kreditförmedlare ska bland annat handla hederligt, rättvist, transparent och professionellt samt ta hänsyn till konsumenters rättigheter och intressen.

Artikel 34 innehåller bestämmelser om främjande av åtgärder för att stödja finansiell utbildning av konsumenter när det gäller ansvarsfullt låntagande och skuldhantering.

Artikel 35 reglerar betalningsdröjsmål och anståndsåtgärder. Enligt artikeln ska, när det är lämpligt, kreditgivare medge skäligt anstånd innan verkställighetsförfarande inleds. Det anges också vad anståndsåtgärderna kan bestå i.

Artikel 36 innebär krav på att oberoende skuldrådgivningstjänster görs tillgängliga för konsumenter som har eller kan få svårt att uppfylla sina ekonomiska åtaganden och att kreditgivare ska ha förfaranden för att tidigt upptäcka konsumenter med ekonomiska svårigheter.

Artikel 37 innehåller krav på tillfredsställande förfaranden för godkännande, registrerings- och tillsynsarrangemang.

Artikel 38 innehåller särskilda skyldigheter för kreditförmedlare när det gäller bland annat marknadsföring och information.

Artikel 39 reglerar bland annat konsumentens rättigheter när kreditavtalet överläts till en tredje part.

Artikel 40 innehåller bestämmelser om tvistelösningsförfaranden utanför domstol.

Artikel 41 anger att det ska finnas behöriga myndigheter med befogenhet att se till att direktivet tillämpas och efterlevs.

Artikel 42 anger direktivets harmoniseringsnivå. I artikeln hänvisas till de artiklar där medlemsstaterna har lagstiftningsval. Det anges också att kommissionen ska informeras om de val som görs.

Artikel 43 behandlar direktivets tvingande karaktär till konsumentens förmån.

Artikel 44 innehåller bestämmelser om sanktioner för att säkerställa att direktivet efterlevs. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

Artiklarna 45 och 46 innehåller regler som avser kommissionens möjlighet att anta delegerade akter respektive bestämmelser om kommissionens översyn och övervakning av direktivets ändamålsenlighet.

Artikel 47 innehåller vissa övergångsbestämmelser och anger att 2008 års direktiv ska upphöra att verka från och med den 20 november 2026.

Artikel 48 anger att medlemsstaterna senast den 20 november 2025 ska anta och offentliggöra de lagar som krävs för att efterfölja direktivet och att bestämmelserna ska tillämpas från den 20 november 2026.

Artiklarna 49 och 50 föreskriver att direktivet träder i kraft den tjugonde dagen efter offentliggörandet och att direktivets adressater är medlemsstaterna.

5 Genomförandet av det nya konsumentkreditdirektivet

5.1 Det nya direktivet

Behovet av konsumentskydd på kreditmarknaden

I denna proposition föreslås regler för att genomföra ett nytt EU-direktiv på konsumenträttens område när det gäller krediter. EU-direktivet antogs 2023 och ersätter 2008 års konsumentkreditdirektiv.

Sedan 2008 års direktiv antogs har det skett en omfattande utveckling på konsumentkreditmarknaden. Krediter är en del av många människors vardag och har en betydelsefull roll i samhället och för samhällsekonomin i stort. Det är viktigt med ett heltäckande konsumentskydd och att konsumenter endast beviljas krediter som de har råd att betala tillbaka. I takt med den pågående digitaliseringen utvecklas nya kreditprodukter på marknaden som exempelvis krediter av typen köp-nu-betala-senare. Kreditköp sker ofta online och konsumenter exponeras för möjligheten att ta en kredit i såväl traditionella mediaflöden och reklam som i marknadsföring online och i smarta telefoner och applikationer. Samtidigt har överskuld-sättningen hos konsumenter ökat både i Sverige och inom EU. 2023 års direktiv motiveras bland annat av den utveckling som skett sedan 2008 års direktiv antogs och som vid tidpunkten för det direktivets tillkomst inte kunde förutses. Centrala frågor som kreditprövning, information till konsumenter och ångerrätt regleras på EU-nivå. Det nya direktivet utgör därmed en viktig del av konsumentskyddet på kreditmarknadens område.

Regeringen har under senare tid vidtagit ett flertal åtgärder som syftar till att reglera kreditmarknaden och öka konsumentskyddet. I mars 2025 trädde skärpta regler om ränte- och kostnadstak i kraft (prop. 2024/25:17 Ett förstärkt konsumentskydd mot riskfylld kreditgivning och överskuld-sättning) och den 1 juni 2025 började nya skärpta näringsrättsliga krav för kreditgivare och kreditförmedlare att gälla (prop. 2024/25:138 Stärkt konsumentskydd på kreditmarknaden). Vidare beslutade regeringen i april 2025 att ge en särskild utredare i uppdrag att överväga åtgärder som syftar till att hjälpa så kallade evighetsgäldenärer (Fi 2025:05). Utredningen ska redovisa sitt uppdrag i juli 2026.

Genomförandet av det nya konsumentkreditdirektivet utgör en viktig del av regeringens arbete för ett högt och balanserat konsumentskydd vid kreditgivning. Samtidigt som konsumenter får tillgång till en sund och väl fungerande kreditmarknad med ett högt konsumentskydd, gynnar det näringsidkarna att det harmoniserade området på konsumentkreditområdet utökas och att det skapas enhetliga regler på den inre marknaden.

5.2 Allmänt om genomförande av direktivet

Ett EU-direktiv är bindande för medlemsstaterna när det gäller det resultat som ska uppnås, men överläter åt medlemsstaterna att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet (artikel 288 tredje stycket i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt). En medlemsstat behöver vid genomförandet inte använda sig av samma terminologi och systematik som i direktivet, så länge genomförandet innebär att det avsedda resultatet uppnås. Konsumentkreditdirektivet är ett så kallat fullharmoniseringsdirektiv. Det innebär att medlemsstaterna inte får behålla eller införa andra bestämmelser i sin nationella rätt som skiljer sig från vad som fastställs genom direktivet, såvida inte annat anges. I de delar direktivet är fullharmoniserat finns ändå utrymme för medlemsstaterna att anpassa såväl terminologi och systematik som valda lagtekniska lösningar.

Det svenska genomförandet av det nya konsumentkreditdirektivet bör ske på ett sådant sätt att direktivets konsumentskydd säkerställs. Enskilda ska ha möjlighet att identifiera sina rättigheter enligt direktivet och göra dessa rättigheter gällande.

Det finns anledning att i genomförandet anpassa regleringen till den terminologi och systematik som finns i den svenska konsumentlagstiftningen och i förekommande fall närliggande rörelselagstiftning. Hänsyn bör tas till att det i flera fall finns liknande regler och till den praxisbildning som skapats på området.

5.3 Hur direktivet ska genomföras

Regeringens förslag

2023 års direktiv ska i huvudsak genomföras dels genom en ny konsumentkreditlag som ersätter 2010 års lag, dels genom ändringar i lagen om verksamhet med bostadskrediter.

Utredningens förslag

Utredningens förslag stämmer i huvudsak överens med regeringens. Utredningen föreslår dock en annan struktur för den nya konsumentkreditlagen.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. Bland annat *Finansinspektionen*, *Svea hovrätt*, *Göteborgs tingsrätt*, *Svensk Inkasso* och *Svenska Bankföreningen* anser att det är lämpligt att införa en ny konsumentkreditlag för att göra regelverket mer lättöverskådligt. Finansinspektionen och Svenska Bankföreningen anser vidare att det framstår som en ändamålsenlig lösning att placera direktivets näringsrättsliga regler i lagen om verksamhet med bostadskrediter.

Skälen för regeringens förslag

En ny konsumentkreditlag

2008 års konsumentkreditdirektiv har genomförts i huvudsak i 2010 års konsumentkreditlag. I de delar 2023 års direktiv inte ändrats jämfört med 2008 års direktiv är svensk rätt redan förenlig med det nya direktivet. Det gäller exempelvis flertalet definitioner och lagens huvudsakliga tillämpningsområde. Att behandla de regler i 2023 års direktiv som är av civilrättslig och marknadsrättslig karaktär i en och samma lag framstår som en lämplig lösning.

Sedan 2010 års lag tillkom har det gjorts ett flertal ändringar i lagen. Bland annat genomförs även Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU av den 4 februari 2014 om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010 (härefter bolånedirektivet) i lagen, se prop. 2015/16:197 Stärkt konsumentskydd på bolånemarknaden. Detta har lett till att lagen blivit svåröverskådlig och saknar en tydlig struktur. Jämfört med 2008 års direktiv innehåller det nya konsumentkreditdirektivet fler och mer detaljerade bestämmelser. Om 2010 års lag behålls, skulle det krävas omfattande ändringar och tillägg i lagen för att genomföra direktivet. 2010 års lag bör därför upphävas och en ny lag med samma namn införas. För att åstadkomma en tydligare struktur bör lagen delas in i kapitel, vilket också förordas av bland andra *Finansinspektionen*, *Svea hovrätt*, *Göteborgs tingsrätt*, *Svensk Inkasso* och *Svenska Bankföreningen*.

Lagrådet förordar att lagens disposition blir mer kronologisk genom att kapitlet om kreditavtalet delas upp i ett kapitel med bestämmelser om avtalets ingående och ett kapitel med bestämmelser om vad som gäller under avtalstiden samt att reglerna om ångerrätt placeras däremellan. Regeringen kan se fördelar med att reglerna om avtalet följer en kronologi där regler om avtalets ingående följs av regler om avtalets innehåll och därefter regler om vad som ska gälla under avtalstiden. Som *Lagrådet* framhåller är det dock i vissa fall svårt att avgöra hur vissa paragrafer bör inplaceras. Regeringen anser därför att reglerna om avtalet bör vara samlade i ett och samma kapitel. Då reglerna om ångerrätt är av särskild vikt för konsumenter och bör ges en framträdande roll i lagen, anser regeringen vidare att de bör framgå av ett eget kapitel som läggs efter reglerna om avtalet. I 2023 års direktiv finns ett flertal regler som motsvarar dem som enligt bolånedirektivet gäller för bostadskrediter. Enligt regeringens mening är det eftersträvarsvärt med en så heltäckande reglering som möjligt på området för konsumentkrediter. Den nya lagen bör därför omfatta även bostadskrediter. De regler som rör bostadskrediter i 2010 års lag bör i huvudsak flyttas över oförändrade till den nya lagen. Regeringen återkommer dock till frågan om att vissa av de regler som ändras till följd av 2023 års direktiv ska gälla även för bostadskrediter. Utredningen föreslår att bostadskrediter regleras löpande i den nya lagens kapitel. För att åstadkomma en tydligare struktur i lagen anser regeringen dock att bostadskrediter bör regleras i ett särskilt kapitel.

I lagen finns också bestämmelser som inte har sin grund i EU-rätten. Utgångspunkten bör vara att de regler som inte berörs av 2023 års direktiv förs över oförändrade till den nya lagen i den mån det är möjligt enligt direktivet.

Näringsrättsliga regler

2023 års direktiv innehåller regler av näringsrättslig karaktär som saknar motsvarighet i 2008 års direktiv. Det gäller bland annat krav på tillstånd, uppföranderegler vid tillhandahållande av konsumentkrediter, krav på ersättningssystem och krav på kunskap och kompetens hos näringsidkarens personal. Sådana krav ställs på flertalet näringsidkare som erbjuder eller lämnar konsumentkrediter. Vissa näringsidkare som inte i dag omfattas av krav på tillstånd kommer att göra det framöver. Flera av reglerna motsvarar dem som enligt bolånedirektivet gäller för bostadskrediter.

Bolånedirektivets näringsrättsliga regler har genomförts i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter. Vid genomförandet ansågs det lämpligt att föreslå en ny näringsrättslig lag då det inte fanns någon näringsrättslig lag som omfattade samtliga kreditgivare eller kreditförmedlare som lämnar bostadskrediter (prop. 2015/16:197 s. 63). Detsamma gäller andra konsumentkrediter än bostadskrediter. Med hänsyn till likheterna mellan 2023 års direktiv och bolånedirektivet anser regeringen att det framstår som lämpligt att genomföra direktivets näringsrättsliga regler i lagen om verksamhet med bostadskrediter. Att samla regler som gäller för näringsidkares verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning och som ska gälla konsumentkrediter, såväl bostadskrediter som andra krediter, framstår som en ändamålsenlig lösning för en överskådlig lagstiftning. En sådan lösning får stöd av *Finansinspektionen* och *Svenska Bankföreningen*.

6 En ny konsumentkreditlag

6.1 Den nya konsumentkreditlagens tillämpningsområde

Regeringens förslag

Den nya lagen ska omfatta i princip alla slags krediter som näringsidkare lämnar eller erbjuder konsumenter. Lagen ska även omfatta avtal om nyttjanderätt till lös sak, om konsumenten har en möjlighet att förvärva saken.

Vissa kredittyper ska även i den nya lagen undantas från ett antal av lagens regler. Det gäller bostadskrediter, särskilda fakturakrediter och värdepapperskrediter.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringens. Utredningen föreslår en annan lagteknisk lösning för flera av reglerna och ett särskilt undantag för krediter i form av fortlöpande avtal.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *Finansinspektionen* anser att konsumentskyddet förbättras i och med att fler kredittyper omfattas så att bland annat kreditprövningskravet omfattar fakturor i e-handeln. Inspektionen stödjer vidare att flera av de undantag som direktivet tillåter inte utnyttjas. *Konsumentverket* anser att värdepapperskrediter inte bör undantas från den nya lagens informationskrav.

Vissa remissinstanser, bland andra *Finansinspektionen* och *Svensk Handel*, anser att utredningens förslag till undantag för fakturakrediter är otydligt. *Svensk Handel* menar dessutom att handlare som tillhandahåller egna betalningslösningar kan missgynnas jämfört med när en tredje part tillhandahåller krediter. *Riverty Sweden AB* anser att ett undantag från den nya konsumentkreditlagen avseende kort med uppskjuten debitering bör övervägas ytterligare och *Svensk Inkasso* efterfrågar förtydliganden av vissa uttryck med koppling till betalningsanstånd. Bland annat *Klarna Bank AB* och *Swedish FinTech Association* för fram att regleringen bör vara densamma för betalningsanstånd oavsett vilken typ av aktör som lämnar det. *Svensk Handel* och *Zalando* anser i stället att det bör göras fler undantag från regleringen gällande betalningsanstånd som lämnas av säljaren.

Skälen för regeringens förslag

Tillämpningsområdet

Vid införandet av såväl 1992 års som 2010 års konsumentkreditlag ansågs att tillämpningsområdet som utgångspunkt bör omfatta alla konsumentkrediter som en näringsidkare lämnar eller erbjuder en konsument. Vidare uttalades att undantag från tillämpningsområdet bör göras endast i den utsträckning det finns speciella och tungt vägande skäl samt att eventuella undantag i princip bör avse enskilda bestämmelser, inte hela lagen (se prop. 1991/92:83 s. 31 och 97 och prop. 2009/10:242 s. 39). Enligt regeringen bör detta gälla även fortsättningsvis. Utgångspunkten bör alltså vara att den nya lagen ska ha samma breda tillämpningsområde som 2010 års lag.

Det nu anförda innebär att lagen bör tillämpas även för ett flertal kredittyper där det i och för sig möjliggörs undantag i det nya konsumentkreditdirektivet. Till att börja med bör de beloppsbegränsningar som 2023 års direktiv erbjuder inte utnyttjas (artikel 2.2 c). Det bör inte heller föreskrivas några undantag för krediter från arbetsgivare (jämför artikel 2.2 d), krediter som ges i form av ett överskridande (jämför artikel 2.4) eller medlemslån i organisationer med socialt syfte (jämför artikel 2.6). Dessa kredittyper bör omfattas av den nya lagen på samma sätt som andra kreditavtal.

Inte heller bör det införas något undantag för förlikningsavtal (jämför artikel 2.2 f). Som uttalas i förarbetena till 2010 års lag saknas behov av ett uttryckligt undantag då det inte är fråga om ett nytt kreditavtal utan om en anpassning av avtalet till en senare uppkommen situation (prop. 2009/10:242 s. 41). Detsamma bör gälla ett kostnadsfritt betalningsanstånd för en befintlig skuld (jämför artikel 2.2 i).

Vissa kredittyper bör dock även fortsättningsvis undantas helt från den nya lagens tillämpningsområde. Det gäller lån där konsumenten lämnar ett föremål som säkerhet hos kreditgivaren, dvs. lån som ges inom ramen för pantbanksverksamhet (jämför artikel 2.2 j), och författningsreglerade lån som lämnas av offentliga medel (jämför artikel 2.2 k). Regeringen bedömer att intresset av ett starkt konsumentskydd för dessa kredittyper tillgodoses av annan reglering (se prop. 2009/10:242 s. 39 och prop. 1991/92:83 s. 97).

När det gäller bostadskrediter omfattas inte dessa av det nya konsumentkreditdirektivet. De regleras i stället av bolånedirektivet. Som redogörs för i avsnitt 5.3 bör den nya lagens tillämpningsområde vara så brett som möjligt och omfatta även bostadskrediter. I den mån det krävs enligt bolånedirektivets bestämmelser eller annars är motiverat, bör bostadskrediter fortsatt särregleras i förhållande till andra konsumentkrediter. Det gäller bland annat undantag för viss förhandsinformation, bestämmelserna om ångerrätt och bestämmelserna om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid. Dessutom finns bestämmelser för bostadskrediter som inte tillämpas för andra konsumentkrediter. Det gäller bland annat särskilda bestämmelser om kreditprövning, erbjudande om bostadskrediter och vissa bestämmelser om förmedling av bostadskrediter.

Klarna Bank AB, Riverty Sweden AB och Zalando efterfrågar, bland annat med hänvisning till bestämmelserna om förhandsinformation, dokumentation av kreditavtalet och regleringen om en påminnelse om ångerrätten, en översyn av om regleringen är proportionerlig för de krediter som omfattas av direktivet. Regeringen konstaterar att Sverige har en skyldighet att leva upp till direktivet och endast kan avvika från dess bestämmelser i den mån direktivet möjliggör detta. De överväganden som efterfrågas är i många fall inte möjliga att göra. Regeringen återkommer dock till frågan om vissa låtnader som direktivet möjliggör för ränte- och avgiftsfria krediter.

Värdepapperskrediter

Värdepapperskrediter omfattas av 2010 års konsumentkreditlag trots att de undantas från 2008 års direktiv. Även 2023 års direktiv undantar värdepapperskrediter från tillämpningsområdet. Utgångspunkten bör dock vara att de omfattas av den nya lagen men med motsvarande låtnader som gäller i dag i fråga om vilka regler som ska tillämpas. Det innebär till exempel att reglerna om kreditprövning fortsatt kommer gälla även för värdepapperskrediter.

Konsumentverket för fram synpunkten att värdepapperskrediter är förenade med betydande risker för konsumenter och att sådana krediter därför inte bör undantas från informationskraven i den nya lagen. Enligt regeringens bedömning är dock informationskraven som gäller enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden bättre lämpade för värdepapperskrediter. Dessa krav grundas dessutom på EU-rätten (Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv 2011/61/EU). Det framstår därför inte som lämpligt att låta fler informationskrav än i dag omfatta värdepapperskrediter (jämför även prop. 2009/10:242 s. 51).

Hyres- och leasingavtal

Enligt 2023 års direktiv undantas hyres- och leasingavtal från tillämpningsområdet om det saknas en skyldighet eller möjlighet för konsumenten att förvärva objektet (artikel 2.2 g). Som undantaget är utformat ger det uttryck för avsikten att ett hyres- eller leasingavtal där det finns en möjlighet att förvärva objektet ska betraktas som ett kreditavtal och omfattas av tillämpningsområdet (se skäl 15 i direktivet).

Enligt svensk rätt har hyres- och leasingavtal som utgångspunkt ansetts falla utanför definitionen av kreditavtal, och därmed utanför konsumentkreditlagens tillämpningsområde, även utan ett uttryckligt undantag. För det fall det enligt avtalet varit avsikten att konsumenten ska bli ägare efter att ha betalat hyrorna eller leasingavgifterna, framgår det av förarbetsuttalanden att avtalet är att betrakta som ett kreditavtal oavsett benämning och därmed omfattas av tillämpningsområdet (prop. 2009/10:242 s. 41).

Med dessa utgångspunkter är det mer tveksamt om ett hyres- eller leasingavtal med endast en möjlighet att förvärva objektet skulle anses vara ett kreditavtal och omfattas av regleringen. Det bör därför införas en uttrycklig bestämmelse som tar sikte på hyres- och leasingavtal och som medför att även sådana avtal med en förvärvsmöjlighet omfattas av lagens tillämpningsområde och behandlas som kreditavtal i lagens mening. Till skillnad från vad utredningen föreslår bör bestämmelsen alltså inte ange vilka hyres- och leasingavtal som undantas från lagens tillämpningsområde.

Som *Lagrådet* föreslår bör uttrycket avtal om nyttjanderätt till lös sak användas i lagtext. De avtal som omfattas av direktivet bedöms avse lösa saker, bland annat utifrån att direktivet inte omfattar krediter avseende fast egendom. De hyres- och leasingavtal som omfattas ska avse ett objekt med förvärvsmöjlighet.

Betalningsansånd

I 2023 års direktiv saknas de undantag för kortfristiga och räntefria krediter som finns i 2008 års direktiv (artikel 2.2 e och 2.2 f). I 2010 års lag inkluderas samtliga dessa krediter i tillämpningsområdet men med vissa lättnader i fråga om vilka bestämmelser som ska tillämpas (se 4 § första–tredje styckena).

2023 års direktiv föreskriver i stället mer begränsade undantag från tillämpningsområdet för ränte- och avgiftsfria betalningsansånd (artikel 2.2 h). Det handlar om näringsidkare som själva lämnar ett betalningsansånd för en vara eller tjänst vid ett kreditköp och där betalningsvillkoren är antingen 50 dagar, eller om företaget är ett större företag som säljer varan över internet, 14 dagar (se mer gällande definitionen av särskild fakturakredit i avsnitt 6.2). I linje med de hur kortfristiga och räntefria krediter behandlades i 2010 års lag bör betalningsansånd enligt artikel 2.2. h omfattas av den nya lagens tillämpningsområde. Med hänsyn till att regelverket skulle riskera att skapa en onödig administration för många företag som inte har som huvuduppgift att lämna krediter, som en tandläkare eller en snickare som utställer en faktura, finns det dock skäl att även fortsättningsvis undanta dem från flera av lagens regler.

Direktivets undantag för ränte- och avgiftsfria betalningsansånd gäller inte betalningsansånd för en vara eller tjänst som lämnas av en tredje part.

Ett exempel på när en tredje part lämnar ett betalningsansånd är när en konsument köper en vara på faktura och fakturan ställs ut av en annan näringsidkare än den som säljer varan. Sådana betalningsansånd omfattas alltså fullt ut av direktivet. *Finansinspektionen* anser att det är särskilt positivt att tillämpningsområdet omfattar fakturor i e-handeln som erbjuds av tredje part och framhåller att denna typ av kreditgivning kan leda till betalningsproblem och vara ett första steg på vägen till överskuldssättning. Det saknas möjlighet att i den nya lagen undanta sådana krediter från lagens tillämpning.

Bland andra *Klarna Bank AB* och *Swedish FinTech Association* anser att betalningsansånd bör regleras på samma sätt oavsett vilken aktör som lämnar krediten. Detta skulle förutsätta att direktivets bestämmelser utsträcktes även till de varu- och tjänsteleverantörer där direktivet medger undantag. Enligt regeringens mening kunde konkurrensaspekter tala för en sådan ordning. Med hänsyn till direktivets breda definition av kreditavtal skulle dock näringsidkare som inte har som huvudsakligt ändamål att lämna krediter omfattas. En tredje part som vid exempelvis ett internetköp beviljar en kredit genom ett betalningsansånd bedriver yrkesmässig kreditgivning. I likhet med vad *Finansinspektionen* framhåller kan sådana krediter utgöra de första stegen mot överskuldssättning. Det finns därför starka skäl för att just de bolagen ska omfattas av regleringen, medan samma skäl inte gör sig gällande för aktörer vars huvudsakliga verksamhet inte består i att lämna krediter.

Svensk Handel och *Zalando* för fram att det bör göras fler undantag från regleringen gällande betalningsansånd som lämnas av säljaren. Regeringen anser dock att de undantag som gäller enligt 2010 års lag är väl avvägda och att särskilda fakturakrediter bör undantas från motsvarande regler i den nya lagen.

Flera remissinstanser lyfter att utredningens förslag till undantag för vissa betalningsansånd är otydligt. *Finansinspektionen* anser att utredningens förslag är utformat på ett komplicerat sätt och efterfrågar att det på ett mer strukturerat sätt anges vilka fakturatyper som omfattas av tillämpningsområdet. *Svensk Handel* framför liknande synpunkter. *Svensk Handel* menar dessutom att handlare som tillhandahåller egna betalningslösningar kan missgynnas jämfört med när en tredje part tillhandahåller krediten.

För att åstadkomma en tydlig reglering bör den enligt regeringens mening utformas på ett annat sätt än vad utredningen föreslår. En särskild definition, *särskild fakturakredit*, som omfattar de betalningsansånd för vilka direktivet möjliggör undantag bör införas i den nya lagen. På så sätt kan det i anslutning till de materiella reglerna tydligare anges när det görs undantag för dessa krediter. Se närmare om definitionens innebörd i avsnitt 6.2.

Kontokrediter

Undantag och lättnader för kontokrediter motsvarande det som finns i 2008 års konsumentkreditdirektiv saknas i 2023 års direktiv. Utgångspunkten för kontokrediter bör alltså vara att de omfattas av den nya lagen. 2023 års direktiv möjliggör dock vissa begränsade undantag. Medlemsstater får från tillämpningsområdet undanta kreditavtal i form av kort med

uppskjuten betalning som tillhandahålls av ett kredit- eller betalningsinstitut, är räntefria med begränsade avgifter för tillhandahållandet av betaltjänsten och där krediten ska återbetalas inom 40 dagar (artikel 2.5). Något generellt undantag för dessa kreditavtal finns inte i 2010 års lag. Att utnyttja undantaget skulle i praktiken innebära att konsumentskyddet sänks. Detta framstår inte som lämpligt och till skillnad från vad *Riverty Sweden AB* anför anser regeringen att ett undantag från tillämpningsområdet inte bör aktualiseras. Frågan blir i stället om det finns skäl att undanta dessa kreditavtal från delar av lagens bestämmelser.

En utgångspunkt bör vara ett högt och balanserat konsumentskydd för alla kredittyper. Ett kreditkort med uppskjuten debitering påminner om ett betalningsansånd som lämnas av en tredje part, det vill säga en kreditgivare som inte själv är den som levererar en vara eller en tjänst till konsumenten vid ett kreditköp. När det gäller den typen av betalningsansånd erbjuder direktivet inga undantag och direktivet gäller alltså fullt ut. I likhet med en sådan tredje part bedöms även kredit- och betalningsinstitut som har till syfte att lämna krediter ha goda förutsättningar att leva upp till direktivet krav. Det finns därför goda skäl för att betalkort med uppskjuten debitering ska omfattas av den nya lagen och att några undantag inte ska föreskrivas.

Vissa överväganden om ränte- och avgiftsfria krediter

2023 års direktiv ger medlemsstaterna en möjlighet att utnyttja en lättare reglering för kreditavtal under 200 euro, ränte- och avgiftsfria kreditavtal eller kreditavtal där krediten ska betalas tillbaka inom tre månader och där bara obetydliga avgifter utgår (artikel 2.8). Det handlar därmed om en vidare grupp av avtal än de betalningsansånd som helt undantas från tillämpningsområdet. För dessa krediter kan medlemsstaterna undanta vissa informationskrav för en eller flera av de angivna kredittyperna, men det är inte möjligt för en medlemsstat att välja att undanta endast vissa av de uppräknade informationskraven. Den lättnad som möjliggörs rör viss standardinformation i samband med reklam, viss förhandsinformation och viss avtalsinformation. Reglerna medför att bland annat information inte behöver lämnas om avtalets löptid, kontantpriset för en vara eller tjänst vid ett betalningsansånd och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten. Det är alltså fråga om information som är väsentlig för konsumenten. Enligt regeringens mening bör möjligheten i artikel 2.8 därför inte utnyttjas.

Swedish FinTech Association anger att skyldigheten att lämna upplysningen om att en kredit medför kostnader i marknadsföring är missvisande när det gäller ränte- och kostnadsfria krediter och att skyldigheten därför inte bör införas. Regeringen konstaterar att direktivet inte erbjuder någon möjlighet att generellt undanta upplysningen från ränte- och avgiftsfria krediter (jämför artikel 2.8 och artikel 8). Direktivets krav på att lämna en upplysning om att lån medför kostnader bör därför gälla samtliga krediter som omfattas av direktivets tillämpningsområde.

6.2 Definitioner

Regeringens förslag

De uttryck som definieras i 2010 års lag ska föras över till den nya lagen. Dessutom ska ett antal ytterligare definitioner införas. Det gäller bland annat uttrycken särskild fakturakredit, värdepapperskredit, kreditförmedlare, rådgivning och mindre företag.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens. Utöver de uttryck som definieras i 2010 års lag föreslår utredningen att det ska införas definitioner av rådgivning och kreditförmedlare.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. Bland andra *Finansinspektionen*, *Klarna Bank AB* och *Svensk Handel* anser att det bör tydliggöras hur definitionen av kreditförmedlare ska användas. *Uppsala universitet* anser att uttrycket kreditbelopp bör definieras.

Allmänt om definitionerna

Enligt svensk rättstradition är det brukligt att i första hand låta definitionerna framgå i den relevanta materiella bestämmelsen i fråga eller att närmare utveckla betydelsen av ett uttryck i förarbetena. Metoden att definiera vissa använda uttryck har dock använts sedan länge när det gäller krediträttslig lagstiftning på konsumenträttens område. Såväl 2010 års lag som dess föregångare från 1992 och 1977 innehåller en lista med uttryck som används i lagen. Flera av de definierade uttrycken är betydande för lagens tillämpning och används i ett antal paragrafer. Att i varje enskild bestämmelse återge dessa uttrycks betydelse skulle tynga lagstiftningen och göra den otillgänglig. Det bör därför finnas en lista med definitioner även i den nya lagen.

De definitioner som finns i 2010 års lag och som inte berörs av 2023 års direktiv bör föras över oförändrade till den nya lagen. Det rör sig om uttrycken bostadskredit, kontantpris, bostadskredit i utländsk valuta och referensvärde. Även de definitioner som genomför 2008 års direktiv och som har en motsvarighet i 2023 års direktiv bör föras över oförändrade till den nya lagen. Det rör sig om merparten av definitionerna i 2010 års lag, bland annat kontokredit, konsument, kreditkostnad, kreditköp, kreditkostnad, kreditränta och effektiv ränta.

Uttrycket kreditfordran motsvarar direktivets uttryck sammanlagt belopp som ska betalas av konsumenten och bör därför användas även i den nya lagen. Det har inte framkommit något som tyder på att uttrycket är förenat med några tillämpningsproblem. Det finns alltså inte något behov av att, som *Lunds universitet* efterfrågar, förtydliga uttrycket.

Kreditköp motsvarar vad som i direktivet benämns kombinerat kreditavtal. Överskridande är en kontokredit med en underförstått accepterad

möjlighet att överskrida kreditgränsen. I den utsträckning det finns skäl att särreglera överskridanden från andra kontokrediter bör det anges i de materiella reglerna vilken kredittyp som avses och någon definition behöver därför inte införas.

Uttrycket kreditgivare är oförändrat jämfört med 2008 års direktiv. I 2010 års lag har uttrycket en vidare innebörd än i direktivet genom att en kreditgivare även anses vara den som har övertagit en fordran och genom att denne inte behöver vara en näringsidkare (se prop. 2009/10:242 s. 43). Detta utsträcker lagens konsumentskyddande regler till fler aktörer vilket bör gälla även i den nya lagen. *Lagrådet* förordar att endast näringsidkare ska kunna vara kreditgivare i lagens mening och att den som överlåter en kredit till någon som inte är en näringsidkare själv bör svara för att lagens marknads- och näringsrättsliga regler efterlevs. Detsamma bör enligt *Lagrådet* gälla för en kreditförmedlare som förmedlar en kredit som ombud för en kreditgivare som inte är näringsidkare. *Lagrådet* föreslår även att lagens tillämpningsområde formuleras i linje med detta.

Som regeringen konstaterar ovan har uttrycket kreditgivare en vidare innebörd än vad som följer av definitionen i direktivet. Denna ordning har gällt i svensk rätt sedan lång tid tillbaka (se bland annat prop. 1976/77:123 s. 152). Att någon som inte är en näringsidkare i vissa situationer ska ses som en kreditgivare i lagens mening är ett medvetet val. Enligt regeringen är det inte givet att den ordning *Lagrådet* förespråkar är mer ändamålsenlig än den gällande. Den som förvärvar en fordran bör naturligtvis sätta sig in i vilka skyldigheter som följer med detta oavsett om denne är näringsidkare eller ej. Det har vidare inte förts fram av vare sig utredningen eller av remissinstanserna att det i praktiken föreligger några tillämpnings-svårigheter avseende kreditgivare som inte är näringsidkare. Det bedöms inte heller annat än undantagsvis förekomma att en kreditgivare i lagens mening är någon annan än en näringsidkare. Regeringen anser sammantaget att den justering som *Lagrådet* föreslår inte bör övervägas närmare i detta sammanhang. Som *Lagrådet* lyfter bör dock lagens inledande paragraf justeras så att den ligger mer i linje med lagens tillämpningsområde.

I 2010 års lag används begreppet näringsidkare. Begreppet omfattar bland annat både kreditgivare och kreditförmedlare (jämför prop. 2009/10:242 s. 43 och prop. 2015/16:197 s. 70). Definitionen av näringsidkare bör föras över till den nya lagen.

Även uttrycket kreditavtal är oförändrat i 2023 års direktiv. I 2010 års lag saknas direktivets led om att kreditavtal inte omfattar avtal om fort-löpande tillhandahållande av tjänster eller leveranser av varor där konsumenten betalar genom avbetalningar. Därigenom omfattas dessa kreditavtal av lagen i den mån de inte uttryckligen undantas (prop. 2009/10:242 s. 40). Detsamma bör gälla fortsättningsvis. Definitionen av kreditavtal bör föras över oförändrad till den nya lagen.

Det saknas skäl att i den nya lagen införa vissa av definitionerna i direktivet. Det gäller till exempel uttrycket varaktigt medium, där i stället uttrycket läsbar och varaktig form används i både 2010 års lag och annan närliggande lagstiftning. Även för uttrycket fast kreditränta saknas fortsatt ett behov av en definition. I 2010 års lag används i stället det vedertagna uttrycket bunden kreditränta, bland annat i reglerna om ränteskillnads-ersättning.

Direktivet innehåller vidare ett antal nya definitioner. Det rör exempelvis uttrycken kopplingsförbehåll, paketeringsförfarande och kompletterande tjänst. Ett behov av att använda dessa uttryck finns endast i ett fåtal sammanhang i den nya lagen. Uttryckens innebörd bör framgå genom att det i den materiella regeln anges vad som avses (jämför prop. 2015/16:197 s. 70).

Ytterligare nya uttryck i 2023 års direktiv är självförklarande och behöver av den anledningen inte någon definition. Det handlar exempelvis om uttrycken förhandsinformation och skuldrådgivningstjänster.

Uppsala universitet anser att uttrycket kreditbelopp bör definieras då det används för att definiera kreditfordran. Som regeringen konstaterar ovan täcker uttrycket kreditfordran det som i direktivet benämns sammanlagt belopp som ska betalas av konsumenten. Uttrycket kreditbelopp definieras varken i 2010 års lag eller i de tidigare konsumentkreditlagarna men används bland annat i reglerna om ränte- och kostnadstak samt vissa informationsbestämmelser. Även utan en definition av uttrycket står det genom tidigare förarbetsuttalanden klart vad som avses, nämligen antingen det som lånas, eller vid ett kreditköp, den del som inte betalas kontant. För en kontokredit avses i stället det belopp som ställs till konsumentens förfogande. Ränta och avgifter ingår inte (se t.ex. prop. 1976/77:123 s. 174–175 och prop. 2009/10:242 s. 93). Enligt regeringens mening saknas anledning att nu definiera uttrycket. I det följande redogör regeringen för vissa ytterligare uttryck som bör definieras i den nya lagen eller där ändringar av befintliga uttryck bör göras.

Förbehåll om återtaganderätt

I 2010 års lag finns regler om förbehåll om återtaganderätt. Regeringen föreslår att reglerna ska föras över oförändrade till den nya lagen (se avsnitt 6.17). Förbehåll om återtaganderätt är ett avtalsvillkor som ger kreditgivaren möjlighet att återta en vara, om köparen inte fullgör sin del av kreditköpsavtalet. Mot bakgrund av att uttrycket används i flera paragrafer bör en förklaring av uttrycket föras in i listan på definitioner.

Kreditförmedlare

I såväl 2023 års direktiv som 2008 års direktiv finns en definition av kreditförmedlare. Uttrycket används i 2010 års lag men utan att framgå av listan över definitioner. I stället förklaras det i 48 § i 2010 års lag med att det är fråga om en näringsidkare som utan att vara kreditgivare och mot ersättning, erbjuder ett kreditavtal, bistår en konsument innan ett kreditavtal ingås eller ingår ett kreditavtal som ombud för kreditgivaren. I den nya lagen finns ett behov av att införa fler paragrafer som rör kreditförmedlare jämfört med 2010 års lag. Det finns därför skäl att definiera uttrycket kreditförmedlare. I direktivet har det gjorts ett tillägg i definitionen av kreditförmedlare genom att det anges att en kreditförmedlare inte endast ska introducera konsumenten för kreditgivaren. Utredningen föreslår ett tillägg med denna innebörd. Regeringen anser dock att innebörden av tillägget redan följer av att en kreditförmedlare är den som erbjuder ett kreditavtal, bistår en konsument innan ett kreditavtal ingås eller ingår ett kreditavtal som ombud för kreditgivaren. Det saknas därför behov av tillägget.

Ett antal remissinstanser efterfrågar förtydliganden av begreppet kreditförmedlare. *Svensk Handel* anser att det bör klargöras om ett handelsföretag som säljer varor och tjänster via e-handel eller i fysisk butik och som erbjuder någon form av kredit ska omfattas av definitionen. *Finansinspektionen* har synpunkter på vad som ska anses vara ersättning på det sätt som krävs för att en aktör kan anses uppfylla definitionen för kreditförmedlare. Enligt inspektionen bör uttrycket ges en vid innebörd så att även en handlare som har tillgång till kreditgivarens betalplattform eller kassalösning anses vara sådan ersättning som nämns i definitionen av kreditförmedlare.

Regeringen konstaterar att en handlare som möjliggör för konsumenten att betala en vara eller tjänst med en kredit från en annan aktör i många fall bör kunna anses erbjuda konsumenten en kredit. Ytterligare ett krav för att handlaren i ett sådant fall ska anses vara en kreditförmedlare, är att erbjudandet sker mot ersättning från kreditgivaren. Vad som kan utgöra ersättning och om handlaren lever upp till kravet på att erbjuda en kredit får dock avgöras mot bakgrund av omständigheterna i det enskilda fallet.

Mindre företag

I 2023 års direktiv hänvisas till mikroföretag och små och stora företag enligt Kommissionens rekommendation 2003/361/EG (se artikel 2.2. h). För de betalningsansånd som undantas från direktivets tillämpningsområde är det relevant att göra skillnad på dessa företag och andra företag (se definitionen av *särskild fakturakredit*). För att inte tynga lagtexten i onödan anser regeringen att det bör införas en definition av de mikroföretag, små eller medelstora företag, som avses i artikeln. En sådan definition finns i lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal. Där används uttrycket mindre företag för sådana företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro, eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år. Motsvarande definition bör föras in i den nya lagen.

Rådgivning

I 2023 års direktiv finns en ny definition av uttrycket rådgivningstjänster. Med detta avses personliga rekommendationer som ges till en konsument avseende en eller flera kreditavtalstransaktioner och som utgör en verksamhet som är skild från beviljandet av kredit och kreditförmedling. Motsvarande definition finns i bolånedirektivet, vilket har föranlett att uttrycket rådgivning definieras i den nu gällande lagen om verksamhet med bostadskrediter. Det nya direktivet innehåller ett antal regler om rådgivning som medför ett behov av att uttrycket används på ett antal ställen i den nya lagen. Det bör därför införas en definition av uttrycket.

Särskild fakturakredit

För vissa typer av betalningsansånd medger 2023 års direktiv undantag från tillämpningsområdet (artikel 2.2 h). Som regeringen redogör för i avsnitt 6.1 bör den nya lagens tillämpningsområde omfatta dessa betalningsansånd. De lättnader som hittills gällt enligt 2010 års lag för räntefria krediter med en obetydlig avgift bör dock fortsatt gälla för de betalningsansånd som omfattas av artikel 2.2 h.

Utredningen föreslår att det införs en paragraf där det för nämnda betalningsansånd anges vilka av lagens regler som undantas. Regeringen föreslår dock en annan struktur i lagen, där undantag från lagens regler anges i närmare anslutning till de regler undantaget gäller. Av detta skäl, och för att inte tynga lagtexten i onödan, bör det införas en definition av betalningsansånden i artikel 2.2 h och som bör undantas från vissa av lagens regler. Regeringen föreslår att uttrycket särskild fakturakredit används för att omfatta dessa betalningsansånd.

Till att börja med ställer direktivet krav på att en varu- eller tjänstleverantör, utan att en tredje part erbjuder kredit, ger konsumenten tid att betala den vara eller tjänst som levereras. Det är alltså fråga om ett kreditköp men där krediten lämnas av säljaren och inte av någon annan part (jämför definitionen av kreditköp). Därtill ställs krav på att anskaffningspriset ska betalas ränte- och avgiftsfritt och med endast begränsade avgifter som konsumenten ska betala på grund av sena betalningar. Ytterligare ett krav är att varan eller tjänsten enligt avtalet ska betalas 50 dagar efter leveranstidpunkten. Detta bör framgå av definitionen. Från kravet på betalningstid om 50 dagar görs dock undantag om det rör sig om ett annat företag än ett mindre företag och avtalet är ett distansavtal som ingås online. I dessa fall är det bara möjligt att föreskriva undantag från direktivet, om betaltiden för varan eller tjänsten är 14 dagar och om säljaren inte överlåter fordran under kreditavtalets löptid. En säljare som vill omfattas av definitionen måste därmed lägga upp sin verksamhet så att fordran inte säljs under avtalets löptid. Även detta bör framgå av definitionen.

Svensk Inkasso efterfrågar ett förtydligande av om uttrycket lagstadgad dröjsmålsavgift innefattar dröjsmålsränta eller sådana påminnelseavgifter som får tas ut enligt lagen (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m. Regeringen konstaterar att de avgifter som får tas ut enligt inkassokostnadslagen bör vara typfallet av en sådan avgift som avses i direktivet. Att avgifter enligt inkassokostnadslagen förutsätter att det avtalats om avgiften medför ingen annan bedömning. Vidare bör direktivet inte tolkas som ett hinder mot att ta ut dröjsmålsränta (jämför EU-domstolens mål nr C-409/23). Definitionen bör därmed utformas med angivande av att kreditkostnader inte får tas ut för krediten.

Utredningen föreslår att det införs en särreglering för fortlöpande avtal i den nya lagen. Med detta avses avtal om fortlöpande tillhandahållande av tjänster eller om fortlöpande leveranser av varor av samma slag, där konsumenten betalar genom avbetalningar så länge som varorna eller tjänsterna tillhandahålls (artikel 3.3). Dessa avtal undantas från definitionen av kreditavtal i såväl 2008 års direktiv som 2023 års direktiv. I 2010 års lag omfattas fortlöpande kreditavtal av lagens tillämpningsområde men omfattas av undantagen som gäller ränte- och avgiftsfria kreditavtal (se 4 § första stycket). Denna ordning motiverades vid genomförandet av 2008 års direktiv med att fortlöpande kreditavtal i praktiken uppbär många likheter med betalningsansånd (prop. 2009/10:242 s. 40). Till skillnad från utredningens förslag anser regeringen att fortlöpande kreditavtal inte bör särregleras. De bör i stället undantas från lagens bestämmelser i den mån de uppfyller kraven på att vara en särskild fakturakredit. På så sätt följer den nya lagen samma systematik som 2010 års lag. För fortlöpande avtal där tjänsten går ut på att konsumenten under en tidsperiod utnyttjar en

tjänst och betalar för utnyttjandet i efterhand ska alltså betalning ske 50 eller 14 dagar efter tidsperiodens slut.

Värdepapperskredit

Tillämpningsområdet för 2010 års lag omfattar så kallade värdepapperskrediter, men undantar dem från ett antal av lagens krav. Som redogörs för i avsnitt 6.1 bör detsamma gälla även fortsättningsvis. Till följd av den nya lagens struktur finns det anledning att införa en definition av uttrycket värdepapperskredit.

6.3 Grundläggande bestämmelser

Regeringens förslag

Avtalsvillkor som i jämförelse med bestämmelserna i lagen är till nackdel för konsumenten ska vara utan verkan mot konsumenten.

Näringsidkaren ska vara skyldig att iaktta god kreditgivningssed i förhållande till konsumenten och ska då omsorgsfullt ta till vara konsumentens intressen. Näringsidkaren ska också vara skyldig att lämna konsumenten de förklaringar som konsumenten behöver för att avgöra om krediten och kompletterande tjänster passar hans eller hennes behov och ekonomiska situation.

Information, förklaringar och dokumentation som ska lämnas enligt lagen ska vara kostnadsfri för konsumenten.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringens. Utredningen föreslår en annan lagteknisk lösning när det gäller näringsidkarens förklaringskyldighet och att bl.a. dokumentationen ska vara kostnadsfri.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *Finansinspektionen* anser att näringsidkarens förklaringskyldighet kan genomföras genom reglerna om god kreditgivningssed.

Skälen för regeringens förslag

God kreditgivningssed m.m.

Enligt 2023 års direktiv ska medlemsstaterna säkerställa att konsumenter inte kan avsäga sig de rättigheter som tillkommer dem genom de nationella bestämmelser som införlivar direktivet (artikel 43). Reglerna i 2010 års lag om att avtalsvillkor som i jämförelse med lagen är till nackdel för konsumenten är utan verkan mot denne om inte annat anges, bör därför flyttas över till den nya lagen.

2010 års lag innehåller regler om att näringsidkaren i sitt förhållande till konsumenten ska iaktta god kreditgivningssed. Näringsidkaren ska därvid ta till vara konsumentens intressen med tillbörlig omsorg och ge de

förklaringar som konsumenten behöver. Regleringen har sin grund i 1992 års konsumentkreditlag och infördes för att betona kreditgivarens ansvar mot konsumenten. God kreditgivningssed utgör en grundval för lagens mer konkreta regler om näringsidkarens skyldigheter och utgör en utfyllande norm (prop. 1991/92:83 s. 108). Reglerna om god kreditgivningssed understryker regleringens konsumentskyddande syfte och bör därför finnas även i den nya lagen.

Lagrådet anser att innebörden av begreppet god kreditgivningssed bör konkretiseras i författningskommentaren och att detta skulle underlätta både förståelsen och tillämpningen av paragrafen. Regeringen konstaterar att reglerna om god kreditgivningssed inte har ändrats i något avgörande avseende sen de infördes. Vad som vid införandet avsågs med god kreditgivningssed framgår av författningskommentaren till 1992 års konsumentkreditlag (prop. 1991/92:83 s. 106–108). Utöver att god kreditgivningssed utgör en grundval för lagens regler om näringsidkarens mer konkreta skyldigheter och en utfyllande norm, framgår bland annat att etiska villkor som branschföreträdare och myndigheter har förhandlat fram ger god ledning för tolkningen av begreppet. Detsamma gäller bland annat rekommendationer och uttalanden från tillsynsmyndigheterna. Innebörden av uttrycket kan ändras med tiden och påverkas av kringliggande omständigheter. Huruvida en kreditgivare iakttagit god kreditgivningssed får ofta bedömas med utgångspunkt i det enskilda fallet. Enligt regeringen saknas skäl till ytterligare förtydliganden av vad god kreditgivningssed innebär. De uttalanden som gjorts i tidigare förarbetsuttalanden gäller alltså och det är varken möjligt eller lämpligt att i denna proposition ge en fullständig beskrivning av vad som rymms i god kreditgivningssed. Det finns inte heller behov av att nu förtydliga den i något särskilt avseende.

Ledet om att näringsidkaren ska ge de förklaringar som konsumenten behöver lades till vid genomförandet av 2008 års direktiv som, i likhet med 2023 års direktiv (artikel 12) och bolånedirektivet, innehåller en artikel om förklaringar till konsumenten (prop. 2009/10:242 s. 52–53 och prop. 2015/16:197 s. 83–84). Artikeln innebär att näringsidkaren på konsumentens begäran ska lämna upplysningar som medför att konsumenten kan bedöma om avtalet och kompletterande tjänster är anpassade till sina behov och ekonomiska situation. Vid genomförandet av 2008 års direktiv övervägdes om uttrycket upplysningar borde användas i stället för förklaringar. Förklaringar ansågs dock vedertaget i sammanhanget och bättre ge uttryck för vad som åsyftas (prop. 2009/10:242 s. 90–91).

Även den nya lagen bör innehålla regler om förklaringar till konsumenten. En skillnad jämfört med 2008 års direktiv är att det ställs krav på vad förklaringarna ska omfatta. För att tillförsäkra artikelns genomförande bör näringsidkarens förklaringskyldighet, till skillnad från vad *Finansinspektionen* för fram, inte längre framgå av samma paragraf som god kreditgivningssed. I stället bör en ny paragraf om näringsidkarens förklaringskyldighet införas. I praktiken kommer dock reglerna om god kreditgivningssed och näringsidkarens förklaringskyldighet vara överlappande. *Lagrådet* ifrågasätter om lagtexten i lagrådsremissen, på sätt som anges i författningskommentaren, är förenlig med att reglerna är tillämpliga under avtalstiden och inte bara inför avtalets ingående. Regeringen anser att så är fallet (jämför prop. 2025/26:84 s. 55–57). Som *Lagrådet* föreslår bör detta dock förtydligas i lagtext.

Kostnadsfri information

2023 års direktiv föreskriver att information som ska ges enligt direktivet ska vara kostnadsfri för konsumenten (artikel 5). Vidare anges i flera av direktivets artiklar att konsumenten inte ska behöva utge ersättning för bland annat de förklaringar och den dokumentation av kreditavtalet som näringsidkaren är skyldig att lämna en kopia av. 2010 års lag innehåller en bestämmelse om att den information näringsidkaren ska lämna till konsumenten ska vara kostnadsfri (5 a §). Motsvarande bör gälla enligt den nya lagen. Det bör också anges att även näringsidkarens förklaringar ska vara utan kostnad. Till skillnad från utredningen anser regeringen dock att det därtill ska framgå att dokumentation som ska lämnas till konsumenten ska vara kostnadsfri. På så sätt omfattas alla situationer där konsumenten ska få någon typ av information eller dokumentation av näringsidkaren.

6.4 Allmän information

Regeringens förslag

Näringsidkare ska tillhandahålla allmän information om krediter som erbjuds konsumenter. Informationen ska innehålla uppgifter om bland annat kreditavtalets löptid, kreditkostnaden och vilka räntor som erbjuds. Informationen ska ges i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och som konsumenten får välja. Om informationen tillhandahålls i en lokal ska den åtminstone finnas tillgänglig i en handling. Särskilda regler ska gälla för bostadskrediter.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att bostadskrediter ska undantas från kravet på information om näringsidkarens telefonnummer och e-postadress.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *Klarna Bank AB* anser bland annat att kraven riskerar att bli överflödiga med hänsyn till att liknande information ska lämnas innan avtalet ingås och i kreditavtalet. *Konsumentverket* anser att bostadskrediter inte bör särregleras i fråga om konsumentens rätt att välja i vilken form informationen ska ges. *Sparbankernas Riksförbund* och *Finansbolagens Förening* anser att det bör klargöras att konsumentens valmöjlighet är begränsad till medium som är vanligt förekommande i kreditgivningsverksamhet. Enligt *Svenska Bankföreningen* bör konsumenten inte kunna välja ett medium som innebär en risk för att information inte lämnas på ett säkert sätt.

Skälen för regeringens förslag

I 2023 års direktiv finns en rad regler om information till konsumenten. En nyhet är att kreditgivare och kreditförmedlare är skyldiga att tillhandahålla tydlig och begriplig allmän information om de kreditprodukter som erbjuds till konsumenter (artikel 9). Informationen ska, utöver kontaktuppgifter till uppgiftslämnaren, bland annat innehålla upplysningar om hur krediten får användas, kreditens löptid, typer av kreditränta, villkoren för återbetalning och en beskrivning av ångerrätten (artikel 9.2). Till skillnad från bland annat kraven på information som ska lämnas innan kreditavtalet ingås och som tar sikte på ett specifikt avtal, syftar den allmänna informationen till att ge konsumenten förutsättningar att fatta beslut med full kännedom om det breda urval av kreditprodukter som erbjuds på marknaden (skäl 35).

Det finns inga regler om allmän information i 2010 års lag som gäller för konsumentkrediter generellt. Sådana regler finns dock för bostadskrediter (6 b §). Skyldigheten att lämna allmän information gäller dock inte för kreditförmedlare som inte uppträder som ombud för en kreditgivare. Kraven har sin grund i bolånedirektivet och motsvarar till stora delar kraven i 2023 års direktiv. I den mån 2023 års direktiv inte innebär någon materiell skillnad bör bestämmelserna om allmän information för bostadskrediter föras över till den nya lagen och göras tillämpliga på alla krediter som omfattas av den nya lagen.

Som utgångspunkt bör de krav som finns i 2010 års lag och som saknar motsvarighet i 2023 års direktiv fortsatt gälla enbart för bostadskrediter. Det gäller bland annat krav på information om säkerheter som kan komma att krävas för ingående av kreditavtalet och om värdering av säkerheter. Vidare är det inte möjligt enligt 2023 års direktiv att undanta kreditförmedlare på det sätt som gäller enligt 2010 års lag för bostadskrediter. Undantaget bör därför även fortsatt endast omfatta bostadskrediter.

För bostadskrediter gäller i förekommande fall ett krav på information om vilket referensvärde som kreditavtalet hänvisar till. Motsvarande krav finns inte i 2023 års direktiv. Sådant information ska dock lämnas som förhandsinformation, i god tid innan konsumenten blir bunden av ett kreditavtal (artikel 10.5 andra stycket). För att åstadkomma en enhetlig reglering bör kravet på att lämna allmän information om referensvärde gälla för såväl bostadskrediter som för andra krediter. Detta bedöms möjligt med hänsyn till att 2023 års direktiv endast ställer upp minimikrav på den allmänna informationens innehåll.

Enligt 2023 års direktiv ska den allmänna informationen omfatta även uppgiftslämnarens telefonnummer och e-postadress (artikel 9.2 a). Bestämmelserna om allmän information i den nya lagen behöver därför kompletteras i det avseendet. Denna skyldighet bör gälla även för bostadskrediter. Därigenom blir regelverket enklare och mer konsekvent. En sådan reglering är förenlig med bolånedirektivet, som också endast uppställer minimikrav på den allmänna informationens innehåll.

Enligt 2023 års direktiv ska näringsidkaren även lämna en beskrivning av ångerrätten till konsumenten (artikel 9.2 i). En skyldighet att lämna sådan information när ångerrätt finns behöver därför införas i den nya lagen.

Kraven i 2023 års direktiv på hur informationen ska lämnas till konsumenten överensstämmer delvis med regleringen i 2010 års lag. Enligt direktivet ska informationen tillhandahållas på papper eller på ett annat varaktigt medium som konsumenten väljer (artikel 9.1). Ett tillägg om konsumentens valmöjlighet för andra krediter än bostadskrediter bör införas i den nya lagen. Som bland annat *Sparbankernas Riksförbund* påpekar ska det vara fråga om ett varaktigt medium som är allmänt använt i kreditgivningsverksamhet (jämför skäl 34). För att uppfylla kravet på att informationen ska vara tydlig och begriplig bör det som i annan konsumentskyddande lagstiftning föreskrivas att informationen ska ges på ett klart och begripligt sätt. Liknande krav uppställs även i bolånedirektivet. Skyldigheten bör därför gälla även för bostadskrediter. För de kreditavtal som kreditgivare eller kreditförmedlare tillhandahåller i sina lokaler uppställs krav i 2023 års direktiv på att den allmänna informationen åtminstone ska finnas tillgänglig i pappersform. En sådan skyldighet bör införas i den nya lagen för andra krediter än bostadskrediter.

För bostadskrediter ges en möjlighet i 2010 års lag att göra informationen tillgänglig i elektronisk form utan att den behöver vara varaktigt tillgänglig för konsumenten (se prop. 2015/16:197 s. 73). Samma möjlighet finns inte i 2023 års direktiv. Det är alltså inte möjligt att, så som *Konsumentverket* föreslår, ha en reglering för hur den allmänna informationen ska ges som är gemensam för alla kredittyper. Möjligheten att lämna information i elektronisk form utan att den behöver vara varaktigt tillgänglig för konsumenten bör därför även i fortsättningen gälla enbart för bostadskrediter.

6.5 Marknadsföring

Regeringens förslag

Bestämmelser i 2010 års lag om måttfullhet och om en särskild upplysning vid marknadsföring av krediter ska föras över till den nya konsumentkreditlagen. Detsamma gäller med vissa justeringar bestämmelserna om den information som ska lämnas vid marknadsföring.

Marknadsföring som innehåller formuleringar som hos en konsument kan skapa oriktiga förväntningar på krediters tillgänglighet, kreditkostnader eller det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten ska vara förbjuden. Detsamma ska gälla i fråga om marknadsföring som anger att skulder eller betalningsförsummelser saknar betydelse för kreditprövningen eller antyder att krediter leder till förbättrade ekonomiska förutsättningar. Marknadsföring som är i strid med detta ska anses som otillbörlig mot konsumenterna.

Om ett erbjudande om en kredit helt grundar sig på automatiserad behandling ska konsumenten upplysas om det.

För marknadsföring av bostadskrediter ska särskilda krav gälla.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att information vid personanpassade erbjudanden ska ha ett snävare tillämpningsområde och att endast vissa förbjudna marknadsföringsåtgärder i 2023 års direktiv ska preciseras i lag.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *Stockholms tingsrätt (patent- och marknadsdomstolen)* och *Svea hovrätt (patent- och marknadsöverdomstolen)* lyfter frågan om inte samtliga marknadsföringsåtgärder som är förbjudna enligt direktivet bör preciseras i lag. Även *Svensk Inkasso* har synpunkter på utredningens förslag i denna del och anser att den föreslagna exemplifieringen av marknadsföring som aldrig är att anse som måttfull bör göras mer generell eller utelämnas helt. *Sparbankernas riksförbund* och *Sveriges Annonsörer* anser att kravet på att vid marknadsföring av krediter upplysa om riskerna med skuldsättning och om vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor går utöver vad direktivet kräver.

Tidningsutgivarna avstyrker förslaget om krav på en särskild upplysning och menar att det riskerar att komma i konflikt med tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen.

Skälen för regeringens förslag

Allmänt om kraven på marknadsföring

I 2023 års direktiv finns regler om marknadsföring (artikel 7 och 8). Artiklarna innebär bland annat att viss standardinformation ska lämnas vid marknadsföring av kreditavtal och att vissa marknadsföringsåtgärder ska vara förbjudna. Reklam för kreditavtal ska innehålla en varning för att krediter medför kostnader för konsumenten. Vidare uppställs för kreditförmedlare en särskild skyldighet att i marknadsföringen ange bland annat om förmedlingen sker oberoende eller i samarbete med en eller vissa kreditgivare (artikel 38 a).

Kraven enligt 2023 års direktiv på standardinformation och de särskilda reglerna för kreditförmedlare överensstämmer i stort med motsvarande krav i 2008 års direktiv. Dessa har genomförts i 7 § och 48 § första stycket i 2010 års lag. I den utsträckning 2023 års direktiv inte innebär några materiella ändringar bör reglerna därför föras över oförändrade till den nya lagen.

Kraven på standardinformation har dock genomgått vissa förändringar, bland annat genom tillägg om hur informationen ska lämnas. Bestämmelserna om standardinformation i den nya lagen bör därför anpassas till 2023 års direktiv. Övriga krav på marknadsföring i direktivet är nya i förhållande till 2008 års direktiv, men motsvarar i flera avseenden vad som redan gäller enligt svensk rätt.

Standardinformation och hur den ska lämnas till konsumenten

Regleringen om standardinformation i 2023 års direktiv överensstämmer i stora delar med 2008 års direktiv och med vad som gäller enligt 2010 års lag (7 §). Reglerna innebär att reklam för kreditavtal, där det anges en räntesats eller andra sifferuppgifter som rör kreditkostnaden, även i fortsättningen ska innehålla information om bland annat krediträntan, kreditavtalets löptid och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten. Sådan information ska anges med hjälp av ett representativt exempel. Regleringen om standardinformation behöver i vissa avseenden justeras mot bakgrund av 2023 års direktiv.

Enligt direktivet ska informationen lämnas på ett klart, kortfattat och framträdande sätt. Den ska vara lätt läsbar eller tydligt hörbar beroende på vad som är lämpligt och anpassad till de tekniska begränsningarna hos det medium som används för reklamen (artikel 8.3). I 2010 års lag uppställs motsvarande krav om att informationen vid marknadsföring ska lämnas på ett klart, kortfattat och framträdande sätt (7 § fjärde stycket). Även god kreditgivningssed är relevant i detta avseende eftersom god kreditgivningssed innefattar ett krav på god och rättvisande information som är saklig, korrekt och fullständig om sådant som konsumenten bör känna till (prop. 1991/92:83 s. 107–108). För att uppfylla direktivets krav bör det införas ett krav på att informationen ska anpassas till det medel för distanskommunikation som används.

När information lämnas på elektronisk väg och det medium som används inte gör det möjligt att visa informationen på ett framträdande och tydligt sätt, ska konsumenten kunna få tillgång till informationen genom att klicka, scrolla eller svajpa (artikel 8.6). Den information som därigenom inte behöver göras omedelbart synlig avser bland annat det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten och avbetalningarnas storlek. Syftet med bestämmelsen är att konsumenten ska kunna få en snabb överblick över all viktig information, även när den visas på exempelvis en mobiltelefon (skäl 33). Om det medium som används för att förmedla informationen inte medger att den visas visuellt, såsom vid radioreklam, ska viss information utelämnas (artikel 8.3 tredje stycket). Genom att begränsa mängden information på detta sätt förbättras konsumentens förståelse för den information som lämnas (skäl 33). Regler med denna innebörd bör införas i den nya lagen. Det bör i lagen uttryckas som att viss information ska vara omedelbart synlig för konsumenten när information ges i elektronisk form. Det bör även framgå att om informationen inte kan ges i läsbar form ska viss angiven information utelämnas.

En nyhet i 2023 års direktiv är att information om konsumentens skyldighet att ingå ett avtal om en kompletterande tjänst ska lämnas även i de fall där tjänstens kostnad inte kan fastställas i förväg (artikel 8.5). Denna information ska i så fall framgå på samma sätt och tillsammans med övrig standardinformation. En regel med motsvarande innebörd bör införas i den nya lagen.

Enligt 2010 års lag finns ett krav på att näringsidkare vid all marknadsföring av kreditavtal ska lämna information om den effektiva räntan. Informationen ska anges med hjälp av ett representativt exempel och ska anges på ett minst lika framträdande sätt som andra förekommande räntesatser (7 § första och fjärde styckena). Det är fråga om en grundläggande

konsumentskyddande bestämmelse som gällt sedan länge enligt svensk rätt och som ansetts vara ett i princip neutralt och fullständigt mått på kreditkostnaden som möjliggör jämförelser (se prop. 1991/92:83 s. 38 och prop. 2009/10:242 s. 45). Direktivet innehåller inte någon motsvarande bestämmelse. Av direktivet framgår dock att medlemsstaterna är oförhindrade att föreskriva krav på att information om effektiv ränta ska anges även i marknadsföring som inte innehåller någon ränte- eller sifferuppgift (artikel 8.2 andra stycket). I samband med genomförandet av 2008 års direktiv bedömdes en liknande reglering möjliggöra att skyldigheten om att ange den effektiva räntan i all reklam enligt 1992 års konsumentkreditlag kunde behållas (se prop. 2009/10:242 s. 45). Det saknas skäl att nu göra någon annan bedömning. Bestämmelsen ligger i linje med det övergripande syftet i direktivet att stärka konsumentens förmåga att fatta informerade och välgrundade beslut. Det bör därför även i fortsättningen finnas en skyldighet för näringsidkaren att i all marknadsföring av krediter lämna information om den effektiva räntan. Det saknas anledning att, såsom *Sveriges Annonssörer* förespråkar, avskaffa kravet på att informationen ska ges med hjälp av ett representativt exempel. Först om det i reklamen anges någon annan räntesats eller sifferuppgift som rör kreditkostnaden ska övrig standardinformation anges.

Det nuvarande kravet på att information om den effektiva räntan ska anges i marknadsföringen på ett minst lika framträdande sätt som andra förekommande räntesatser har sitt ursprung i bolånedirektivet. Regeringen delar utredningens bedömning att regleringen är förenlig med 2023 års direktiv och att den bör föras över till den nya lagen.

I artikel 30 i direktivet finns bestämmelser om beräkning av den effektiva räntan. Bestämmelser om detta kan fastställas på lägre föreskriftsnivå än lag.

Information vid personanpassade erbjudanden

Enligt 2023 års direktiv ska kreditgivare och kreditförmedlare, om tillämpligt, på ett tydligt och begripligt sätt informera om att ett erbjudande har personanpassats på grundval av automatisk behandling av personuppgifter (artikel 13). Det handlar exempelvis om när AI-system används för att personanpassa priset på erbjudanden till specifika konsumenter eller grupper av konsumenter, baserat på automatiserat beslutsfattande (skäl 46). Det är alltså fråga om erbjudanden som uteslutande ges genom en automatisk process, det vill säga utan att någon person tagit ställning till de uppgifter som rör konsumenten. Syftet med bestämmelsen är att konsumenter ska informeras om detta förhållande för att kunna ta hänsyn till eventuella risker som en sådan behandling innebär. En bestämmelse som motsvarar den i direktivet bör införas i den nya lagen. Till skillnad från bestämmelsen i direktivet gällande information om personanpassning av priset till följd av sådan behandling som ska lämnas innan ett kreditavtal ingås, har denna skyldighet en vidare tillämpning och gäller personanpassade erbjudanden generellt, även vid marknadsföring (jämför artikel 10.5 m). Till skillnad från utredningens förslag bör detta därför regleras i anslutning till övriga bestämmelser om marknadsföring. Vidare bör i lagen uttrycket automatiserad behandling användas i stället för automatisk behandling, eftersom det förra språkligt sett bättre ger uttryck för vad som avses (jämför prop. 1997/98:44 s. 39).

Vissa förbjudna marknadsföringsåtgärder

I 2023 års direktiv uppställs ett generellt krav på att all marknadsföring om kreditavtal ska vara rättvisande, klar och inte vilseledande. Direktivet anger även att vissa marknadsföringsåtgärder ska vara förbjudna. Det handlar om formuleringar som kan skapa falska förväntningar på kreditens tillgänglighet, kostnader eller det sammanlagda belopp som konsumenten ska betala (artikel 7). Detsamma gäller marknadsföring som specificerar att lämnade krediter och registrerade krediter i databaser har liten eller ingen betydelse vid bedömningen av en kreditansökan (artikel 8.7 b). Även marknadsföring som uppmuntrar konsumenter att söka kredit genom att antyda att krediten skulle förbättra deras ekonomiska situation ska vara förbjuden liksom marknadsföring som felaktigt antyder att krediter leder till ökade ekonomiska resurser, ersätter besparingar eller kan höja konsumentens levnadsstandard (artikel 8.7 a och c). Medlemsstaterna är oförhindrade att uppställa ytterligare förbud, exempelvis mot marknadsföring som visar hur lätt eller snabbt det går att få en kredit (artikel 8.8).

I svensk rätt finns generella bestämmelser om marknadsföring i marknadsföringslagen (2008:486). Lagen syftar till att främja konsumenternas och näringsidkarnas intressen i samband med marknadsföring och till att motverka marknadsföring som är otillbörlig mot konsumenter och näringsidkare (3 §). För all marknadsföring gäller att den ska stämma överens med god marknadsföringssed, vilket bland annat innebär ett krav på vederhäftighet (5 §). Marknadsföringen får inte heller vara aggressiv eller vilseledande, exempelvis i fråga om en produkts förekomst, risker eller pris (7–17 §§).

Marknadsföring är enligt marknadsföringslagen otillbörlig om den påverkar eller sannolikt påverkar mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut (6 §, 7 § tredje stycket och 8 § första stycket). I fråga om marknadsföring som inte stämmer överens med god marknadsföringssed krävs dessutom att denna påverkar konsumenterna i märkbar mån för att vara otillbörlig. Prövningen av om viss marknadsföring påverkar konsumenterna brukar kallas för transaktionstestet. Om marknadsföringen är otillbörlig kan näringsidkaren bland annat vid vite förbjudas att fortsätta med marknadsföringen (23 och 26 §§).

Vid sidan av marknadsföringslagens generella bestämmelser uppställs i 2010 års lag ett särskilt måttfullhetskrav vid marknadsföring av konsumentkrediter (6 a § första stycket). Begreppet måttfullhet är väl inarbetat i svensk rätt och återfinns även i annan skyddslagstiftning, exempelvis 7 kap. 1 § alkohollagen (2010:1622) och 15 kap. 1 § spellagen (2018:1138). Kravet på måttfullhet infördes i konsumentkreditlagen för att det vid marknadsföringen skulle tas större hänsyn till de generella riskerna med konsumentkrediter och i syfte att minska risken för att marknadsföringen lockar konsumenter till oöverlagda beslut. Begreppets närmare innebörd överensstämmer i huvudsak med vad som hittills ansetts följa av god marknadsföringssed och god kreditgivningssed.

För att avgöra om en marknadsföringsåtgärd är måttfull ska en helhetsbedömning göras utifrån dess innehåll, den krets till vilken den riktar sig och det medium som används. De generella risker konsumentkrediter är förknippade med ska också beaktas. Enligt äldre förarbeten innebär detta bland annat att marknadsföringen ska vara saklig och balanserad samt

neutral i den meningen att den bör överlåta till konsumenten själv att avgöra om krediten är förmånlig. Konsumenten får inte heller missledas om de ekonomiska konsekvenserna av krediten, genom att krediten till exempel framställs som en bekymmersfri lösning på konsumentens ekonomiska problem. Vidare får marknadsföringen inte vara påträngande eller genom sin utformning väcka särskild uppmärksamhet (prop. 1991/92:83 s. 107 och prop. 2017/18:72 s. 49–50 och 62).

Marknadsföring som inte är måttfull anses som otillbörlig mot konsumenter (6 a § andra stycket). Det innebär att marknadsföringslagens sanktionsbestämmelser, exempelvis om förbud, kan tillämpas utan en bedömning av om marknadsföringen i märkbar mån påverkar eller sannolikt påverkar mottagararens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut. Ett exempel på marknadsföring som, beroende på sin utformning, har ansetts brista i måttfullhet är ett alltför starkt framhävande av ett litet månadsbelopp, när marknadsföringen avser krediter som ska betalas över en längre tid (se prop. 1991/92:83 s. 107 och prop. 2017/18:72 s. 49–50 och 62). I praxis har också budskap såsom ”säg hej då till dyra lån”, ”samla lån och få mer pengar över i sommar” och ”ett smart lån ger mer pengar över” ansetts stå i strid med kravet på måttfullhet (Patent- och marknadsdomstolens dom den 31 maj 2023 i mål nr PMT 7180-22).

Kraven på marknadsföring i 2023 års direktiv bedöms inte innebära någon skillnad i sak mot vad som redan följer av gällande rätt. Motsvarande bedömning gjordes vid genomförandet av de delvis liknande kraven i bolånedirektivet (se prop. 2015/16:197 s.74). Det skulle därför i och för sig vara tillräckligt för direktivets genomförande att bestämmelserna om god kreditgivningssed och måttfullhet vid marknadsföring förs över till den nya lagen. Mer preciserade förbud kan emellertid bidra till att göra regleringen tydligare och mer rättssäker.

Utredningen föreslår att förbuden i artikel 8.7, men inte artikel 7, ska genomföras genom ett tillägg i bestämmelsen om måttfullhet. Det föreslagna tillägget innebär att marknadsföring som anger att lämnade krediter, betalningsförsummelser och kreditmissbruk saknar betydelse för kreditprövningen eller antyder att krediter leder till förbättrade ekonomiska förutsättningar eller förbättrar konsumentens situation på något sätt aldrig är att anse som måttfull. Som framgår ovan innebär detta att förbud i enlighet med marknadsföringslagens regler kan utfärdas utan att något transaktionstest behöver göras. Enligt regeringens uppfattning bör samma princip emellertid gälla även för förbuden enligt artikel 7. Det bör lämpligen framgå i lagen på motsvarande sätt. Såväl *Stockholms tingsrätt* (Patent- och marknadsdomstolen) som *Svea hovrätt* (Patent- och marknadsöverdomstolen) lämnar synpunkter av liknande slag. Domstolarna, liksom *Svensk Inkasso*, gör därutöver gällande att den reglering utredningen föreslår inte är helt ändamålsenlig. För att underlätta för rättstillämparen och säkerställa ett korrekt genomförande bör lagtexten utformas i närmare överensstämmelse med direktivet. Utformningen av förbuden bör ansluta till den systematik som gäller för marknadsföring inom andra områden, såsom på spel- och alkoholområdet. Förbuden bör därför regleras fristående från måttfullhetsprövningen. Även domstolarna förespråkar en sådan lösning. Som *Lagrådet* framhåller bör förbuden och regleringen om måttfullhetskravet samlas i samma paragraf.

Det bör därför i den nya lagen föreskrivas att marknadsföring inte får innehålla formuleringar som hos en konsument kan skapa falska förväntningar på krediters tillgänglighet, kreditkostnader eller det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten. Enligt Lagrådet är det möjligt att även för det sistnämnda uttrycket använda det som i lagens inledande kapitel definierar det sammanlagda belopp som konsumenten ska betala, nämligen kreditfordran. Regeringen anser dock att det inte blir helt rättvisande att använda uttrycket kreditfordran eftersom någon fordran ännu inte uppkommit vid tidpunkten för marknadsföringen. Det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten bör i stället användas i lagtexten. Marknadsföring bör därutöver inte få innehålla formuleringar som anger att skulder och betalningsförsummelser har liten eller ingen betydelse för kreditprövningen eller som antyder att krediter ersätter besparingar, leder till förbättrade ekonomiska förutsättningar eller ökad levnadsstandard. Marknadsföring som är i strid med detta bör anses som otillbörlig, oavsett om marknadsföringen i det enskilda fallet har påverkat konsumentens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut eller inte. Något behov av att därutöver utnyttja direktivets möjligheter att precisera ytterligare förbud finns inte. Överträdelser av förbuden bör sanktioneras på motsvarande sätt som vid överträdelser av måttfullhetskravet. För en enhetlig reglering bör de uttryckliga förbuden gälla även vid marknadsföring av bostadskrediter. En sådan ordning är förenligt med bolånedirektivet.

Reglerna om en särskild upplysning ska gälla oförändrade

I 2023 års direktiv finns bestämmelser om att reklam för kreditavtal ska innehålla en tydlig och framträdande varning. I varningen ska det stå ”Obs! Att låna kostar pengar” eller en motsvarande formulering (artikel 8.1).

Sedan den 1 mars 2025 finns det i 2010 års lag en generell skyldighet för näringsidkare att vid marknadsföring av kreditavtal lämna en särskild upplysning om att en kredit medför kostnader (7 b §). Reglerna har utformats med beaktande av bestämmelsen om en tydlig och framträdande varning i 2023 års direktiv (se prop. 2024/25:17 s. 34). Kravet innefattar även en skyldighet att upplysa om riskerna med skuldsättning och vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor. I denna del motsvarar skyldigheten vad som tidigare gällde enbart för s.k. högkostnadskrediter. Vad gäller det närmare innehållet i upplysningen och hur den ska lämnas får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer utfärda föreskrifter.

Regeringen konstaterar att den svenska regleringen väl överensstämmer med direktivets krav. Den bör därför i sak föras över oförändrad till den nya lagen. *Lagrådet* föreslår en annan utformning av paragrafens första stycke jämfört med 2010 års lag. Bland annat föreslår Lagrådet att kravet på att näringsidkaren ska lämna en särskild upplysning med information om att en kredit medför kostnader ska bytas ut till att näringsidkaren ska informera konsumenten om att en kredit medför kostnader. Eftersom marknadsföring av krediter riktar sig till ett obestämt antal personer är det dock enligt regeringens bedömning inte lämpligt att utforma bestämmelsen efter vad en enskild konsument ska informeras om. Att det ska röra sig om en särskild upplysning med information om att en kredit medför

kostnader för konsumenten understryker att informationen måste vara tydligt avskild från annan information och överensstämmer väl med direktivets krav på en tydlig och framträdande varning. Detta bör enligt regeringen framgå även i den nya lagen. Bestämmelsen bör därför behålla sin nuvarande utformning.

Vissa remissinstanser, däribland *Sparbankernas Riksförbund*, framhåller att kravet på att upplysningen ska innehålla riskinformation och information om vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor går utöver vad 2023 års direktiv kräver. Sparbankerna ifrågasätter dessutom, med hänvisning bland annat till det sänkta räntetaket, om det är motiverat, ändamålsenligt och proportionerligt med en reglering som träffar alla kreditgivares marknadsföring.

Syftet med den nyligen utvidgade upplysningsskyldigheten är att öka konsumenternas riskmedvetenhet generellt för att därigenom motverka problem relaterade till riskfylld kreditgivning och överskuldsättning. Att fler konsumenter får information om innebörden av att ingå kreditavtal och ökad kunskap om den kommunala budget- och skuldrådgivningen bedömdes kunna bidra till att konsumenter med ekonomiska problem söker hjälp i ett tidigare skede, vilket ökar förutsättningarna för att komma till rätta med problemen (se prop. 2024/25:17 s. 34 och 44). Det finns ingen anledning att nu göra någon annan bedömning. Det nya direktivets harmoniseringskrav innebär inte heller något hinder mot en sådan ordning (se art. 7 och skäl 32). Mot denna bakgrund bör det alltså även i fortsättningen uppställas krav på att den särskilda upplysningen ska innehålla information om riskerna med skuldsättning och om vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor. Bemyndigandet i fråga om upplysningens närmare innehåll bör utformas på samma sätt som i 2010 års lag. Det saknas alltså anledning att, som Sparbankerna föreslår, reglera skyldigheten i lag. Liksom hittills bör det framhållas att det vid framtagandet av föreskrifter bör beaktas att upplysningen är tydlig och lätt att skilja från annan information samtidigt som hänsyn också tas till att kraven inte leder till onödiga kostnader eller hinder för näringsidkarna (se prop. 2024/25:17 s. 35).

Förenligheten med tryck- och yttrandefriheten

Vid utformning av regler som innebär en begränsning av hur marknadsföring får ske finns det anledning att särskilt överväga hur dessa förhåller sig till yttrandefriheten. Yttrandefriheten är grundlagsskyddad genom tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. De båda mediegrundlagarna har till syfte bland annat att säkerställa ett fritt meningsutbyte och en allsidig upplysning (1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 § yttrandefrihetsgrundlagen). Formuleringen av tryck- och yttrandefrihetens innebörd och syfte innebär att inte all användning av ett grundlagsskyddat medium omfattas fullt ut av det skydd som grundlagarna ger för tryck- och yttrandefriheten. Om det visar sig att ett visst innehåll i ett grundlagsskyddat medium inte alls har med yttrandefriheten att göra, kan de begränsningar som föreskrivs i grundlagarna i fråga om ingripanden mot det som publiceras sättas åt sidan (jämför Axberger, *Yttrandefrihetsgrundlagarna*, 5 uppl. 2023, s. 68). Som en följd av detta har exempelvis reklam som har ett utpräglat kommersiellt syfte och avser rent kommersiella

förhållanden ansetts falla utanför grundlagarnas materiella tillämpningsområde (jämför prop. 2017/18:72 s. 53). Reklam som har ett kommersiellt syfte, och avser rent kommersiella förhållanden, kan därför regleras i vanlig lag. När en bestämmelse tillämpas på grundval av en ändamåls-tolkning av mediegrundlagarna, måste dock en bedömning i varje enskilt fall göras av om en marknadsföringsåtgärd omfattas av tryck- och yttrandefrihetslagstiftningens skyddsområde. Regeringen konstaterar att de förbud som nu föreslås inte omfattar budskap som är av åsiktpåverkande eller opinionsbildande karaktär. De båda mediegrundlagarna hindrar alltså inte de begränsningar som nu föreslås för marknadsföring av konsumentkrediter.

Tidningsutgivarna anser att det kan ifrågasättas om den särskilda upplysningen ryms inom undantagen för produktinformation i 1 kap. 12 § 4 tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 18 § yttrandefrihetsgrundlagen. I samband med att upplysningsskyldigheten utvidgades anlade regeringen ett synsätt som motsvarar de som anges ovan. Eftersom upplysningen endast bör ha ett objektivet och sakligt innehåll och inte vara av åsiktpåverkande eller opinionsbildande karaktär bedömdes informationskravet vara godtagbart ur ett tryck- och yttrandefrihetsrättsligt perspektiv (se prop. 2024/25:17 s. 36). Det finns inte skäl att nu göra någon annan bedömning.

6.6 Förhandsinformation

Regeringens förslag

Innan ett kreditavtal ingås ska näringsidkaren ge konsumenten förhandsinformation i ett särskilt formulär. Formuläret ska lämnas till konsumenten i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och som konsumenten får välja. Skyldigheten att lämna förhandsinformation ska inte gälla för säljare av varor och tjänsteleverantörer som vid sidan om sin huvudsakliga verksamhet förmedlar krediter.

Förhandsinformationen ska lämnas i rimlig tid innan kreditavtalet ingås. Om den lämnas senare än en dag innan avtalet ingås och det föreligger ångerrätt ska näringsidkaren vara skyldig att inom sju dagar efter ingåendet på nytt informera om konsumentens rätt att ångra avtalet.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen lämnar inget förslag på att informationen ska ges klart och begripligt eller att det ska införas ett uttryckligt undantag för säljare av varor och tjänsteleverantörer som vid sidan om sin huvudsakliga verksamhet förmedlar krediter. Utredningen föreslår att regler om hur förhandsinformationen ska struktureras ska införas i den nya lagen. Utredningen föreslår även en annan lagteknisk lösning.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *Svensk Handel* lyfter att konsumentens rätt att välja i vilken form informationen ska ges kan skapa utmaningar för digitala affärsmodeller. *Zalando* anser att det fortfarande bör vara upp till kreditgivaren att välja om informationen ska lämnas i en handling eller i en annan läsbar och varaktig form och att konsumentens valmöjlighet endast omfattar i vilken annan läsbar och varaktig form informationen i så fall ska ges. Enligt bolaget bör konsumentens valmöjlighet i vart fall inte leda till att obligatorisk information endast kan lämnas till en konsument i digital form efter konsumentens uttryckliga samtycke.

Konsumentverket välkomnar förslaget om en skyldighet att påminna konsumenten om dennes ångerrätt och anser att det kan bidra till att konsumentens möjligheter att sätta sig in i informationen och fatta ett välgrundat beslut ökar. Bland annat *Klarna Bank AB* är kritisk till förslaget och anser att bestämmelsen är opraktisk, särskilt i fråga om kortfristiga fakturakrediter eftersom informationen sällan lämnas en dag i förväg och därför innebär att ytterligare information behöver lämnas vid de flesta transaktioner.

Sparbankernas Riksförbund efterfrågar ett förtydligande av att konsumentens rätt till ett utkast till kreditavtal enbart gäller i de fall då kreditgivaren vid tidpunkten för begäran är beredd att ingå kreditavtalet med konsumenten.

Skälen för regeringens förslag

Allmänt om kraven på förhandsinformation

I 2023 års direktiv finns regler om näringsidkares skyldighet att lämna information till konsumenten innan ett kreditavtal ingås (artikel 10). Reglerna preciserar de uppgifter som informationen ska innehålla och anger hur den ska lämnas och struktureras. Dessutom finns särskilda regler om hur information ska lämnas vid telefonförsäljning.

I flera hänseenden motsvarar direktivets krav de som gäller enligt 2010 års lag (8 och 10 §§). I den utsträckning det nya direktivet inte innebär någon materiell skillnad jämfört med 2008 års direktiv bör bestämmelserna om förhandsinformation föras över oförändrade till den nya lagen. Bestämmelserna bör dock i vissa delar anpassas för att motsvara direktivet. Med tanke på omfattningen av informationskraven bör de struktureras om och delas upp i fler paragrafer.

Informationen ska innehålla fler uppgifter

Liksom i 2008 års direktiv är det kreditgivaren eller kreditförmedlaren som ska lämna förhandsinformation. Varu- och tjänsteleverantörer som vid sidan om sin huvudsakliga verksamhet förmedlar krediter undantas dock alltså (artikel 10.10). För att förtydliga att det i en sådan situation är kreditgivaren som ansvarar för att förhandsinformationen ges till konsumenten, bör ett uttryckligt undantag för sådana aktörer införas.

I förhållande till de nuvarande reglerna i 2010 års lag föranleder 2023 års direktiv vissa ändringar när det gäller den information som ska lämnas till konsumenten. Till att börja med innebär direktivet att de uppgifter som

näringsidkaren ska tillhandahålla bör kompletteras med en uppgift om kreditgivarens och kreditförmedlarens telefonnummer och e-postadress, om ångerfristen och om konsumentens rätt att få ett utkast till ett kreditavtal i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Informationen ska vidare inkludera uppgifter om en återbetalningsplan med visst innehåll, de rättsliga och ekonomiska påföljderna vid konsumentens avtalsbrott, inklusive en förklaring av dem, samt de möjligheter som finns att få en tvist prövad utanför domstol. Därutöver ställer direktivet krav på att konsumenten ska få information om att priset har personanpassats på grundval av automatiserad behandling, inbegripet profilering (se artikel 10.3 j och l samt 10.5 l, m, o, p och q). En skyldighet för näringsidkaren att lämna denna information bör införas i den nya lagen.

Enligt 2023 års direktiv ska vidare ett utkast till ett kreditavtal kostnadsfritt överlämnas till konsumenten, om denne begär det, på papper eller på ett annat varaktigt medium (artikel 10.8). Det förutsätter dock att kreditgivaren vid tidpunkten för begäran är beredd att ingå kreditavtalet med konsumenten. *Sparbankernas Riksförbund* menar att förbehållet uttryckligen bör framgå av lagen eftersom det annars finns en risk att konsumenten får en missvisande uppfattning om sin rätt. I likhet med vad som uttalades när motsvarande bestämmelse infördes i 2010 års lag får denna begränsning anses vara en självklarhet och följer redan av att det i den situationen inte kan anses vara fråga om förhandsinformation (se prop. 2009/10:242 s. 48). Något behov av att förtydliga detta har inte framkommit. Det bör däremot anges i den nya lagen att utkastet ska ges i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Hur informationen ska lämnas och struktureras

Enligt direktivet ska förhandsinformation tillhandahållas på papper eller på ett annat varaktigt medium som konsumenten valt. Informationen ska ges med hjälp av blanketten för standardiserad europeisk konsumentkreditinformation som finns bilagd till direktivet. All information i blanketten ska vara lika framträdande. (Se artikel 10.2.)

Direktivets bestämmelser om hur informationen ska lämnas överensstämmer delvis med regleringen i 2010 års lag. De nuvarande reglerna bör därför som utgångspunkt föras över till den nya lagen. Det gäller bland annat kravet på att informationen ska ges i formuläret Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation. Formuläret bör fastställas på lägre författningsnivå än lag. Vissa andra anpassningar till 2023 års direktiv krävs dock i lag. Det handlar till att börja med om att konsumenten ska ha rätt att välja på vilket varaktigt medium informationen ska ges. Enligt regeringen bör direktivet förstås så att det i likhet med vad som gäller i dag är upp till näringsidkaren att välja om informationen ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form. Om informationen inte lämnas i en handling bör konsumenten däremot ha möjlighet att välja i vilken annan läsbar och varaktig form informationen ska ges. Det måste dock vara fråga om ett varaktigt medium som är allmänt använt i kreditgivningsverksamhet (jämför skäl 34). Som bland annat *Zalando* framhåller bör det inte heller krävas att konsumenten uttryckligen anger sitt val. Näringsidkaren bör i stället kunna utgå från att informationen kan lämnas

på det sätt som parterna redan använt när de har kommunicerat. En bestämmelse med denna innebörd bör införas i den nya lagen. Vidare ställer direktivet krav på hur informationen ska ges på blanketten. Den ska enligt direktivet vara konsekvent, tydligt läsbar och anpassad till de tekniska begränsningar hos det medium på vilket den används. Informationen ska visas på ett adekvat och lämpligt sätt via de olika kanalerna med beaktande av interoperabilitet (artikel 10.6). En motsvarande skyldighet bör föreskrivas i den nya lagen. Det bör i lagen uttryckas som att informationen som lämnas ska anpassas efter det medium som används när avtalsinformationen lämnas genom ett medel för distanskommunikation. Det bör även införas en bestämmelse om att all information på blanketten ska vara lika framträdande

Enligt direktivet ska informationen även vara tydlig och begriplig (artikel 10.1). I enlighet med hur motsvarande krav uttrycks i annan konsumentskyddande lagstiftning bör det föreskrivas att informationen ska ges klart och begripligt.

2023 års direktiv innehåller också bestämmelser om hur förhandsinformationen ska struktureras som saknar motsvarighet 2010 års lag. Enligt direktivet ska viss information framgå på en sida i första delen av den blankett som ska användas, bland annat uppgifter om kreditavtalets löptid och det sammanlagda belopp som konsumenten ska betala. Om samtliga uppgifter inte kan visas på ett tydligt sätt på en sida ska de visas på högst två sidor i första delen av blanketten. Om två sidor behövs ska viss information visas på första sidan. Därefter och tydligt åtskilda från dessa uppgifter ska resterande uppgifter visas, bland annat en uppgift om villkoren för utnyttjande av krediten och om avgifter med anledning av kreditavtalet. Det bör införas en reglering om att informationen ska struktureras på detta sätt. Bestämmelser om informationens struktur bör fastställas på lägre författningsnivå än lag.

Enligt direktivet ska eventuell ytterligare information som kreditgivaren ger konsumenten vara tydligt läsbar och ges i ett separat dokument som får bifogas formuläret (artikel 10.6 andra stycket). Det är alltså inte tillåtet att i formuläret ange någon ytterligare information. Även detta bör framgå av den nya lagen.

Påminnelse om ångerrätten

Utgångspunkten enligt 2023 års direktiv är att förhandsinformationen ska lämnas i god tid innan konsumenten blir bunden av ett kreditavtal eller ett erbjudande (artikel 10.1 första stycket). Om informationen lämnas mindre än en dag innan konsumenten blir bunden av avtalet eller erbjudandet ska kreditgivare och kreditförmedlare skicka en påminnelse om hur konsumenten kan utöva sin ångerrätt. Påminnelsen ska lämnas i en handling eller på annat varaktigt medium som konsumenten har valt, mellan en och sju dagar efter att avtalet ingåtts (artikel 10.1 andra stycket). En bestämmelse med denna innebörd bör införas i den nya lagen.

Regeringen konstaterar att direktivet inte erbjuder någon generell möjlighet att undanta påminnelsen från de krediter som omfattas av direktivets tillämpningsområde, se avsnitt 6.1 (jämför artikel 2.8 och artikel 8). Någon möjlighet att, som *Klarna Bank AB* är inne på, begränsa skyldigheten finns alltså inte. Det förtjänar också att påpekas att

påminnelsen endast avser konsumentens ångerrätt. Som *Konsumentverket* framhåller kan skyldigheten bidra till att stärka konsumentens möjlighet att fatta välgrundade beslut. För de räntefria kreditköp som inte omfattas av direktivets tillämpningsområde, men som föreslås omfattas av den nya lagen, föreslår regeringen att undantaget från ångerrätt ska kvarstå, se avsnitt 6.1. Skyldigheten att påminna konsumenten om hans eller hennes ångerrätt bör av naturliga skäl endast omfatta sådana avtal där det finns en ångerrätt.

Särskilda regler vid telefonförsäljning

2023 års direktiv innehåller särskilda regler om förhandsinformation vid distansavtal (artikel 10.7). Artikel 10 reglerar såväl innehållet i förhandsinformationen som tidpunkten för när informationen ska ges. Bestämmelserna överensstämmer i stort med 2008 års direktiv, men har i 2023 års direktiv begränsats till att enbart omfatta distansavtal som ingås genom telefonsamtal.

Vid telefonsamtal ska förhandsinformation lämnas enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (2002/65/EG) om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter. Dessa regler har nyligen justerats och förts in i Europaparlamentets och rådets direktiv (2011/83/EG) om konsumenträttigheter som genomförs i distansavtalslagen (prop. 2025/26:84 Ett stärkt konsumentskydd vid distansavtal). Liksom 2008 års direktiv ställer det nya konsumentkreditdirektivet fortsatt krav på att beskrivningen av den finansiella tjänstens viktigaste egenskaper ska innehålla ett visst minimum av uppgifter. Antalet uppgifter har utökats genom 2023 års direktiv och motsvarar de uppgifter som enligt den generella bestämmelsen om förhandsinformation ska anges på första sidan av formuläret.

Motsvarande krav i 2008 års direktiv har genomförts i 10 § i 2010 års lag. Av regleringen följer att vissa av distansavtalslagens bestämmelser om förhandsinformation ska tillämpas i stället för viss informations-skyldighet enligt konsumentkreditlagen. Vissa uppgifter om den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper ska dock alltid lämnas. Regleringen bör föras över till den nya lagen men anpassas för att uppfylla det nya direktivets utökade minimikrav.

Förutom vid telefonförsäljning medger direktivet inte att informations-skyldigheten kan uppfyllas efter att avtalet har ingåtts. En sådan möjlighet finns dock i 2010 års lag (8 § andra stycket andra meningen). Eftersom 2023 års direktiv utgår från att all information ska lämnas innan ett distansavtal ingås, bör den möjligheten inte föras över till den nya lagen. I stället bör en bestämmelse om uppskjuten informationsskyldighet införas endast för telefonförsäljning av krediter.

Vissa särskilda skyldigheter för kreditförmedlare

I 2023 års direktiv finns regler om vilken information en kreditförmedlare ska lämna till en konsument (artikel 38). Reglerna innebär en skyldighet för kreditförmedlare att informera konsumenten om eventuella avgifter som ska betalas till kreditförmedlaren. Kreditförmedlaren ska även ingå avtal med konsumenten om avgifterna i en handling eller på något annat varaktigt medium innan kreditavtalet ingås och meddela avgifterna till kreditgivaren. Bestämmelserna är oförändrade i förhållande till mot-

svarande reglering i 2008 års direktiv, vilken har genomförts i 2010 års lag (48 § andra stycket). De nuvarande bestämmelserna bör därför överföras oförändrade till den nya lagen. I lagen finns ytterligare skyldigheter för kreditförmedlare av bostadskrediter (49 §). Bestämmelserna har sin grund i bolånedirektivet och påverkas inte av det nya direktivets genomförande. Bestämmelserna kan därför behållas och bör föras över oförändrade till den nya lagen.

Förhandsinformation för kontokreditavtal, medlemslån i organisationer med socialt syfte och kreditavtal vid betalningsförsummelse

I 2008 års direktiv finns särskilda regler om förhandsinformation för kontokrediter som ska betalas tillbaka på uppmaning eller inom tre månader. Reglerna har genomförts i 2010 års lag (9 §). Några motsvarande bestämmelser finns inte i 2023 års direktiv. Någon möjlighet att särreglera frågan om förhandsinformation för kontokrediter finns alltså inte. Bestämmelserna bör därför inte föras över till den nya lagen.

6.7 Information vid rådgivning

Regeringens förslag

Den nya lagen ska innehålla bestämmelser om information vid rådgivning som i huvudsak motsvarar det som enligt 2010 års lag tillämpas för bostadskrediter. Bestämmelserna ska gälla för alla krediter som omfattas av lagen och anpassas till 2023 års direktiv.

Om en kredit innebär en särskild risk för konsumenten med hänsyn till dennes ekonomiska förhållanden ska näringsidkaren varna konsumenten.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag.

Skälen för regeringens förslag

Allmänt om rådgivning och 2023 års direktiv

I 2023 års direktiv finns bestämmelser om rådgivning som kreditgivare och kreditförmedlare kan tillhandahålla (artikel 16). Regleringen i direktivet innehåller krav på information som ska ges, hur den ska lämnas och dokumenteras samt regler om den standard som rådgivningen ska ha. Någon motsvarande generell reglering om rådgivning finns inte i 2010 års lag. Den innehåller däremot regler om rådgivning för bostadskrediter (51, 52 och 54 §§). Dessa regler har sin grund i bolånedirektivet. Liksom bolånedirektivet lämnar 2023 års direktiv vissa valmöjligheter till medlemsstaterna. En av dem är möjligheten att förbjuda användningen av

termen rådgivning eller liknande uttryck (artikel 16.4). Vid genomförandet av bolånedirektivet gjordes bedömningen att ett förbud inte utgör en effektiv åtgärd för att stärka konsumentskyddet. Bland annat ansågs ett sådant förbud riskera att förstärka oseriösa aktörers benägenhet att försöka undgå ansvar genom att framställa råd som marknadsföring eller försäljning. Motsvarande förbud saknas också för andra finansiella produkter och att begreppet bara får användas i vissa sammanhang blir svårförståeligt för konsumenten (se prop. 2015/16:197 s. 105). Argumenten gör sig fortfarande gällande. Regeringen anser därför att det inte bör införas något sådant förbud. Ett högt konsumentskydd kan i stället säkerställas genom särskilda krav på den som vill tillhandahålla rådgivning. I den utsträckning 2023 års direktiv motsvarar bolånedirektivets krav bör bestämmelserna om rådgivning för bostadskrediter i 2010 års lag föras över till den nya lagen men utvidgas så det omfattar även andra krediter. Kraven på rådgivningens standard och vem som får tillhandahålla rådgivning bör däremot, på samma sätt som motsvarande krav i bolånedirektivet, regleras i den näringsrättsliga lagstiftningen (se avsnitt 8.7).

Konsumenten ska få information om rådgivning

2023 års direktiv ställer krav på kreditgivare och kreditförmedlare att i samband med en viss transaktion underrätta konsumenten om huruvida rådgivning tillhandahålls eller kan tillhandahållas (artikel 16.1). Motsvarande bestämmelse i bolånedirektivet har genomförts genom 51 § i 2010 års lag. Varken i bolånedirektivet eller i 2023 års direktiv anges någon specifik tidpunkt för när underrättelsen ska lämnas. För att ge näringsidkaren utrymme att fatta ett välgrundat beslut i frågan om råd kan lämnas infördes vid genomförandet av bolånedirektivet ett krav på att upplysningen ska lämnas senast när näringsidkaren inhämtat upplysningar om konsumentens ekonomiska och personliga förhållanden samt konsumentens önskemål och särskilda krav (se prop. 2015/16:197 s. 106). Detta bör gälla även andra krediter än bostadskrediter.

2023 års direktiv innehåller vidare krav på att kreditgivare och kreditförmedlare lämnar viss information i de fall rådgivning tillhandahålls. Det handlar om vilket produktutbud som rekommendationer kommer att utgå ifrån och den avgift som konsumenten ska betala för rådgivningstjänsterna. Om avgiften inte kan fastställas när informationen lämnas, ska i stället uppgift om metoden för att beräkna avgiften anges. Uppgifterna ska lämnas på papper eller på annat varaktigt medium som konsumenten valt (artikel 16.2). Uppgifterna får också lämnas i form av kompletterande förhandsinformation, vilket innebär att de kan lämnas i ett separat dokument som bifogas till blanketten för standardiserad europeisk konsumentkreditinformation (artikel 10.6 andra stycket).

Motsvarande reglering i bolånedirektivet har genomförts genom 52 § i 2010 års lag. Vid genomförandet av det direktivet bedömdes frågan om vilket produktutbud som rådgivningen utgår ifrån hänga samman med de särskilda krav som infördes för oberoende rådgivning. Det infördes därför en skyldighet att också informera om huruvida rådgivningen är oberoende. Enligt 2023 års direktiv är medlemsstaterna fria att införa strängare regler för tillhandahållandet av oberoende rådgivning (artikel 16.4 fjärde stycket). Direktivet utgör därför inget hinder mot att låta motsvarande regel gälla

även för andra krediter än bostadskrediter. Av 52 § andra stycket framgår att informationen ska ges i rimlig tid innan ett avtal om rådgivning ingås eller annars innan råd lämnas, vilket ska ske i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Det bör därför införas en möjlighet för konsumenten att, i fråga om andra krediter än bostadskrediter, välja genom vilket medium informationen ska ges. I övrigt bör motsvarande bestämmelser som de som i dag gäller för bostadskrediter införas även för andra krediter.

Konsumenten ska varnas om en kredit kan medföra en särskild risk

Enligt 2023 års direktiv ska kreditgivare och kreditförmedlare varna konsumenten när ett kreditavtal kan medföra en särskild risk med hänsyn till dennes ekonomiska situation (artikel 16.5). Något motsvarande krav finns inte i 2010 års lag. Det följer dock av god kreditgivningssed att näringsidkaren i vissa fall bör avråda konsumenten från att ingå ett kreditavtal (se prop. 2009/10:242 s. 91). Av artikel 32.1 andra stycket i 2023 års direktiv, som regeringen nu föreslår ska genomföras som ett övergripande hederlighetskrav i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter, framgår vidare att all verksamhet med konsumentkrediter ska grundas på rimliga antaganden om riskerna för konsumentens situation under kreditavtalets löptid (se avsnitt 8.4). Detsamma föreslår regeringen ska gälla i fråga om den standard som rådgivning om konsumentkrediter bör hålla (se avsnitt 8.7). Dessutom kan förtydligandet av kravet på att kreditprövningen ska ske i konsumentens intresse motverka att de krediter som konsumenter erbjuds är av sådan art att de medför en särskild risk för konsumenten. En näringsidkare som ägnar sig åt verksamhet med konsumentkrediter kan alltså redan genom dessa bestämmelser i många situationer vara skyldig att avråda konsumenten från att ta en kredit i de fall den innebär en särskild risk för konsumentens ekonomiska förhållanden. Regeringen anser trots detta att det bör införas en uttrycklig skyldighet för näringsidkare att vid rådgivning varna konsumenten när en kredit kan medföra en särskild risk. Eftersom bolånedirektivet erbjuder en möjlighet att införa motsvarande krav (artikel 22.5) och det finns ett intresse av att så långt som möjligt ha en enhetlig reglering bör kravet gälla även vid rådgivning av bostadskrediter.

Den rådgivning som ges ska dokumenteras och lämnas till konsumenten

Om en kreditgivare eller kreditförmedlare beslutar sig för att lämna råd, ska konsumenten enligt 2023 års direktiv få en redogörelse av den rekommendation som lämnats. Redogörelsen ska ges antingen på papper eller på ett annat varaktigt medium som konsumenten valt och som anges i avtalet som gäller tillhandahållandet av rådgivningstjänsten (artikel 16.3 e). Motsvarande krav i bolånedirektivet har genomförts genom 54 § i 2010 års lag. Av paragrafen följer att näringsidkaren ska dokumentera vilka råd som har getts till konsumenten och vad som i övrigt förekommit vid rådgivningstillfället. Dokumentation ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Förutom att införa motsvarande dokumentationskrav även för andra krediter än bostadskrediter bör det i den nya lagen införas en möjlighet för

konsumenten att i fråga om sådana krediter välja i vilken form som dokumentationen ska ges.

6.8 Påföljder om information inte ges

Regeringens förslag

En näringsidkare som åsidosätter sin informationsskyldighet ska kunna åläggas sanktioner enligt marknadsföringslagen. Sådana överträdelser ska kunna leda till utdömande av marknadsstörningsavgift.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringen. Utredningen föreslår dock en annan lagteknisk lösning.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag.

Skälen för regeringens förslag

I 2023 års direktiv uppställs ett generellt krav på att medlemsstaterna ska fastställa regler om effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner för överträdelser av nationella bestämmelser som genomför direktivet (artikel 44). En nyhet är att det måste finnas en möjlighet att påföra sanktionsavgifter vid gränsöverskridande överträdelser av nationella bestämmelser som har antagits med stöd av direktivet (artikel 44.2). Skyldigheten gäller dock enbart vid samordnade insatser inom EU, se artikel 21 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen. Enligt direktivet ska det i sådana situationer finnas en möjlighet antingen att ålägga sanktionsavgifter via administrativa förfaranden eller att inleda rättsliga förfaranden för åläggande av sanktionsavgifter, eller bådadera.

Enligt 2010 års lag ska marknadsföringslagen tillämpas om information som föreskrivs enligt lagen inte ges (11, 48, 49 och 53 §§). Informationen som rätteligen skulle ha lämnats ska då anses väsentlig enligt marknadsföringslagen. Det innebär t.ex. att Konsumentombudsmannen eller Patent- och marknadsdomstolen på talan av Konsumentombudsmannen vid vite får ålägga näringsidkaren att i fortsättningen lämna den nödvändiga informationen. Marknadsföringslagens regler om marknadsstörningsavgift är dock uttryckligen undantagna.

Med hänsyn till kraven i det nya direktivet bör det i den nya lagen införas en möjlighet att vid utebliven information påföra marknadsstörningsavgift. Motsvarande sanktionsbestämmelser vid samordnade insatser har genom ändringsdirektiv införts även i andra konsumentskyddande EU-direktiv, se exempelvis artikel 24 i Europaparlamentets och Rådets direktiv (EU) 2011/83 om konsumenträttigheter. I samband med genom-

förandet av dessa regler uttalades att det ur ett konsumentskyddsperspektiv är viktigt att inte bara beakta överträdelse som berör flera EU-medlemsstater, utan även de som primärt drabbar den svenska konsumentmarknaden. Det ansågs därför som välgrundat att utforma sanktionssystemet på ett enhetligt sätt och göra reglerna generellt tillämpliga (se prop. 2021/22:174 s. 106 och 124). På motsvarande sätt bör inte heller i den nya lagen möjligheten att påföra marknadsstörningsavgift begränsas till samordnade insatser inom EU. Reglerna om marknadsstörningsavgift bör därför göras generellt tillämpliga genom att undantaget för bestämmelserna i hänvisningen till marknadsföringslagen tas bort. En sådan ordning är förenlig även med bolånedirektivet som uppställer motsvarande generella krav om effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner.

6.9 Villkor om kompletterande tjänster

Regeringens förslag

En näringsidkare ska, med vissa undantag, inte få kräva att konsumenten för att få en kredit också måste köpa andra produkter eller tjänster. Näringsidkarens ska vara skyldig att ge konsumenten vissa förklaringar när en kredit erbjuds tillsammans med andra finansiella produkter eller tjänster utan att dessa utgör ett villkor för att bevilja krediten.

En kreditgivare som erbjuder försäkring för beviljade krediter ska säkerställa att försäkringen vägras endast om det finns särskilda skäl för det. Att en konsument haft cancer ska aldrig utgöra ett särskilt skäl för en sådan vägran, om det har gått mer än 15 år sedan den medicinska behandlingen avslutades.

Regeringens bedömning

Möjligheten att låta kreditgivare kräva att konsumenten har en relevant försäkring för krediten bör inte utnyttjas.

Utredningens förslag och bedömning

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen lämnar inget förslag om erbjudande av försäkringar.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *American Express* efterfrågar ett förtydligande av om reglerna om kopplingsförbehåll medger att en gruppörsäkring, t.ex. en reseförsäkring, utan kostnad följer med krediten.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

I 2023 års direktiv anges att medlemsstaterna ska tillåta paketeringsförfaranden men förbjuda kopplingsförbehåll (artikel 14.1). Med kopp-

lingsförbehåll avses erbjudande eller försäljning av ett kreditavtal i ett paket med andra separata finansiella produkter eller tjänster där kreditavtalet inte görs tillgängligt för konsumenten separat. Innebörden är att näringsidkaren inte får uppställa villkor för att bevilja en kredit i form av att konsumenten även måste ingå avtal om andra produkter eller tjänster. Med paketeringsförfarande avses erbjudande eller försäljning av ett kreditavtal i ett paket med andra separata finansiella produkter eller tjänster där kreditavtalet också görs tillgängligt för konsumenten separat. Från reglerna om kopplingsförbehåll finns undantag för exempelvis krav på att konsumenten ska öppna ett konto för att avbetala krediten. Liknande regler finns i bolånedirektivet och som för bostadskrediter genomförts i 2010 års lag (13 c §). Paragrafen innehåller även de särskilda krav på förklaringar som gäller vid paketeringsförfaranden. Dessa regler bör föras över till den nya lagen. Liknande regler som omfattar även andra krediter än bostadskrediter bör också föras in.

Från reglerna om kopplingsförbehåll finns undantag för konton som möjliggör avbetalning av krediten (artikel 14.2). Ett sådant konto kan antas vara förenat endast med begränsade kostnader för konsumenten och undantaget bör därför föras över till nya lagen (jämför prop. 2015/16:197 s. 85). Till skillnad från vad som gäller enligt bolånedirektivet är det dock inte möjligt att uppställa krav på att konsumenten ansluter sig till en annan tjänst.

Medlemsstaterna får vidare tillåta kopplingsförbehåll som ger kreditgivare rätt att kräva att konsumenten har en försäkring med anknytning till kreditavtalet (artikel 14.3). När krav på försäkring uppställs har konsumenten vissa rättigheter, som en rätt till betänketid om tre dagar (artikel 14.5). Motsvarande möjlighet i bolånedirektivet har inte utnyttjats. Inte heller för andra konsumentkrediter bör näringsidkare kunna uppställa ett krav på försäkring för att bevilja krediten. Förbudet mot kopplingsförbehåll bedöms dock inte träffa en situation där kreditgivaren ställer krav på att en säkerhet är försäkrad. Detta bör alltså alltjämt vara möjligt.

American Express efterfrågar ett förtydligande av om reglerna om kopplingsförbehåll medger att en gruppförsäkring, t.ex. en reseförsäkring, utan kostnad följer med krediten. Enligt regeringen bör reglerna förstås som att något krav på att ingå en individuellt avtalad försäkring inte får uppställas. Reglerna bör dock inte hindra att det med en kreditprodukt följer en kostnadsfri gruppförsäkring.

Lagrådet föreslår att lagtexten utformas något annorlunda. Regeringen följer endast delvis förslaget. Regeringen konstaterar att den aktuella paragrafen fick sin lydelse vid genomförandet av en närmast likalydande artikel i bolånedirektivet. Den genomför vidare regler om såväl kopplingsförbehåll som paketeringsförfaranden och för att tillförsäkra direktivets efterlevnad bör de förutsättningar som *Lagrådet* menar kan utgå fortsatt uttryckligen anges.

I direktivet anges vidare att medlemsstaterna ska kräva att personuppgifter om konsumentens diagnos av onkologiska sjukdomar, dvs. cancer, inte används för en försäkring med anknytning till en kredit om det gått en viss tid efter att behandlingen avslutades (artikel 14.4). Medlemsstaterna får själva fastställa tiden, men den får inte överstiga 15 år efter att behandlingen avslutades. Utredningen lämnar inget förslag på genomförande av reglerna utan gör bedömningen att de är kopplade till möjliggörandet för kreditgivare

att ställa krav på en försäkring för krediten. Till skillnad från utredningen anser regeringen att direktivets krav bör förstås på ett annat sätt. Kravet på försäkringar för krediten bör kunna aktualiseras även i de fall kreditgivaren erbjuder en försäkring med anledning av krediten utan att det utgör ett villkor för beviljande av den. För att svensk lagstiftning ska leva upp till direktivets krav anser regeringen därför att det bör införas en bestämmelse som ställer krav på kreditgivares erbjudande om försäkring.

Lagrådet anger att förslaget i lagrådsremissen ger intryck av att den avsedda tillämpningssituationen är ett konkret erbjudande och anser att det bör åstadkommas ett mer generellt angreppssätt. Lagrådet efterfrågar också ett klargörande av vad som blir följderna om näringsidkaren åsidosätter sina skyldigheter.

Regeringen anser att bestämmelsen bör utformas i huvudsak som Lagrådet föreslår. Direktivet tar dock sikte på kreditgivares verksamhet och inte på försäkringsgivning eller försäkringsfrågor i stort. Vad som gäller för försäkringar, bland annat i fråga om kontraheringsplikt för försäkringsgivare, regleras i stället i försäkringsavtalslagen (2005:104). Direktivet bör förstås som att det avser situationen att en kreditgivare erbjuder konsumenter försäkringsavtal för ingångna kreditavtal. Reglerna bör utformas mot bakgrund av detta. Med hänsyn till att regleringen tar sikte på kreditgivares erbjudande om försäkringar bör reglernas efterlevnad, till skillnad från vad som gäller enligt 16 kap. 7 § försäkringsavtalslagen, tillgodoses inom ramen för den marknadsrättsliga tillsynen.

Det saknas skäl att undanta fortlöpande avtal och fakturakrediter från bestämmelsen om kopplingsförbehåll. Med hänsyn till kredittypens karaktär bör bestämmelsen däremot inte tillämpas för värdepapperskrediter.

6.10 Kreditprövningskravet

Regeringens förslag

Näringsidkarens skyldighet att göra en kreditprövning innan ett kreditavtal ingås ska skärpas. Av den nya lagen ska framgå att kreditprövningen ska vara grundlig och göras i konsumentens intresse. En kredit ska få beviljas endast om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra sitt åtagande. Om krediten innebär ett solidariskt betalningsansvar för mer än en konsument ska kreditprövningen göras utifrån konsumenternas gemensamma ekonomiska förutsättningar. En väsentlig ökning av krediten ska föregås av en ny kreditprövning.

Kreditprövningen ska grundas på uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden. Uppgifterna ska alltid avse konsumentens inkomster, utgifter och skulder. Därutöver ska kreditprövningen grundas på konsumentens andra finansiella och ekonomiska åtaganden om det är nödvändigt och proportionerligt i förhållande till vilken slags kredit det rör sig om, kreditavtalets löptid och belopp samt riskerna med krediten för konsumenten. Kreditgivaren ska vara skyldig att på ett lämpligt sätt kontrollera uppgifterna.

Kreditförmedlare ska vara skyldiga att vidareförmedla information som är av betydelse för kreditprövningen.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår dock att kreditprövningen ska grundas på uppgifter om konsumentens inkomster, utgifter, tillgångar och skulder och andra ekonomiska åtaganden endast om det inte är oproportionerligt med hänsyn till vilken slags kredit det rör sig om, kreditavtalets löptid och belopp samt kreditens risker för konsumenten. Utredningen föreslår även i övrigt en annan lagteknisk lösning.

Remissinstanserna

De flesta av remissinstanserna, bland annat *Finansinspektionen*, *Konsumentverket*, *Konkurrensverket* och *Kronofogdemyndigheten* tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. Flera remissinstanser, bland annat *Finansinspektionen*, välkomnar en skärpning av kreditprövningskravet.

Finansbolagens Förening, *Sparbankernas riksförbund* och *Sveriges advokatsamfund* anser att utredningens förslag i fråga om informationsinhämtning går längre än vad direktivet kräver bland annat då direktivet inte uppställer någon presumptionsregel om vilken information som ska inhämtas. Andra remissinstanser, däribland *Uppsala universitet*, *Stockholms tingsrätt* och *Svea hovrätt*, anser i stället att direktivet ställer krav på ett minimum av uppgifter som ska beaktas vid kreditprövning och att utredningens förslag till presumptionsregel kan medföra att dessa uppgifter inte läggs till grund för kreditprövningen.

Några remissinstanser, bland annat *Dun & Bradstreet*, anser att det bör införas en skyldighet att vid kreditprövning inhämta en kreditupplysning från företag som bedriver kreditupplysningsverksamhet. *Uppsala universitet* efterfrågar en civilrättslig sanktion kopplad till bristande kreditprövning.

Skälen för regeringens förslag

Allmänt om kreditprövningskravet och 2023 års direktiv

Krediter har en viktig plats i samhället. Många konsumenter har inte möjlighet göra större inköp som av en bil eller bostad utan att ta lån. Genom kredit kan konsumenten få möjlighet att planera sin ekonomi och periodisera sina utgifter över tid. Det är dock angeläget att konsumenter endast beviljas krediter som de har ekonomiska förutsättningar att återbetala. Kreditprövningskravet har en central betydelse för att motverka överskuldsättning och riskfylld kreditgivning. Med ett väl balanserat kreditprövningskrav kan intresset av att motverka överskuldsättning tillgodoses samtidigt som konsumenter kan få tillgång till kredit.

Kreditprövningen kan sägas bestå av tre moment. Näringsidkaren ska samla in uppgifter om konsumenten, utifrån uppgifterna bedöma konsumentens betalningsförmåga och med ledning av den bedömningen avgöra om krediten ska beviljas eller avslås (prop. 2009/10:242 s. 100). En ändamålsenlig reglering om kreditprövning bör ta sikte på samtliga dessa moment.

Kreditprövningskraven i 2008 års direktiv har genomförts i 2010 års lag (12 §). Kravet innebär att näringsidkaren ska pröva om konsumenten har

ekonomiska förutsättningar att fullgöra vad han eller hon åtar sig enligt kreditavtalet. Vidare ska kreditprövningen grundas på tillräckliga uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden. Det finns också ett krav på att krediten får beviljas endast om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra avtalet. Jämfört med 2008 års direktiv anger 2023 års direktiv vilken information som kreditprövningen ska grundas på, hur bedömningen av konsumentens återbetalningsförmåga ska göras och förutsättningarna för att näringsidkaren ska få bevilja krediten. Det framgår också vilka hänsyn som bör tas av näringsidkaren och att kreditprövningen ska göras i konsumentens intresse för att motverka oansvarig utlåning och överskuldsättning.

Övergripande krav på kreditprövningen

Enligt direktivet ska bedömningen av konsumentens kreditvärdighet vara grundlig och kreditprövningen ska göras i konsumentens intresse för att hindra oansvarig utlåning och överskuldsättning. Kreditgivaren ska vid prövningen ta hänsyn till faktorer som är relevanta för att kontrollera konsumentens utsikter att uppfylla sina skyldigheter enligt kreditavtalet (artikel 18.1).

Att det finns ett konsumentskyddande syfte med kreditprövningskravet gäller även enligt 2010 års lag. Detta kommer bland annat till uttryck genom att lagen är en skyddslagstiftning, genom kravet på god kreditgivningssed och av förarbetsuttalanden (prop. 2002/03:139 s. 587). I EU-rättslig praxis har uttalats att kreditprövningskravet i 2008 års direktiv syftar till ett skydd för konsumenter mot att kreditgivare på ett oansvarigt sätt beviljar krediter som överstiger deras finansiella förmåga och kan leda till obestånd (se EU-domstolens avgöranden i mål C-565/12 punkterna 43, 52 och 53 och mål C-679/18 punkt 31). Det nya direktivets krav på att kreditprövningen ska göras i konsumentens intresse utgör därmed ett förtydligande av det som redan gäller. Förtydligandet bör komma till uttryck i lag. På så sätt tydliggörs att kreditprövningskravet i sin helhet ska förstås mot bakgrund av intresset av att motverka överskuldsättning hos konsumenter. Detta får stöd av bland andra *Finansinspektionen* och *Konsumentverket*.

Av direktivet framgår vidare att bedömningen av konsumentens kreditvärdighet ska vara grundlig. Detta understryker vikten av att kreditgivare gör en noggrann kreditprövning och beaktar de omständigheter som kan ha betydelse för att bedöma konsumentens återbetalningsförmåga. Även detta bör framgå av lag, vilket också tillstyrks av flera remissinstanser, däribland *Finansinspektionen*, *Konsumentverket* och *Kronofogdemyndigheten*. *Sveriges advokatsamfund* lyfter frågan om uttrycket grundlig innebär en skärpning jämfört med begreppet tillräcklig i 2010 års lag. I 2010 års lag anges att kreditprövningen ska grundas på tillräckliga uppgifter. Enligt regeringens mening har uttrycket grundlig en bredare innebörd än vilka uppgifter kreditprövningen ska grundas på. Att kreditprövningen ska vara grundlig tar sikte på alla de led som ingår i kreditprövningen och kan därför inte jämföras med begreppet tillräcklig.

Av 2023 års direktiv framgår att en kredit bara får beviljas om kreditprövningen visar att de skuldförbindelser som följer av kreditavtalet sannolikt kommer att kunna återbetalas på det sätt som krävs enligt avtalet

(artikel. 18.6). Något motsvarande krav finns inte i 2008 års direktiv men gäller enligt 2010 års lag. Den nu gällande regeln bör i denna del framgå även av den nya lagen. Kravet innebär att krediten bara får beviljas om kreditgivarens prognos visar att konsumenten kommer kunna fullgöra sina åtaganden enligt kreditavtalet.

Vidare ska kreditprövningen enligt 2023 års direktiv göras på grundval av konsumenternas gemensamma ekonomiska förutsättningar om fler än en konsument gemensamt ansöker om en kredit (artikel 18.5). Kravet bör gälla om konsumenterna är solidariskt ansvariga för återbetalning av krediten. Har konsumenterna delat betalningsansvar i förhållande till kreditgivaren bör i stället kreditprövningen göras för var och en av konsumenterna i förhållande till den andel av krediten som betalningsansvaret gäller. Den nya lagen bör innehålla regler med denna innebörd.

Liksom 2008 års direktiv innehåller 2023 års direktiv en bestämmelse om att en ny kreditprövning ska göras om kreditbeloppet efter ingånget avtal höjs (artikel 18.10). Enligt de svenska språkversionerna krävs det i 2008 års direktiv en väsentlig höjning för att en ny kreditprövning ska göras, medan motsvarande uttryck i 2023 års direktiv är betydande. I den engelska språkversionen används dock samma begrepp i 2023 års direktiv som i 2008 års direktiv och någon ändring tycks inte vara avsedd. Bestämmelsen i 2010 års lag som anger att det ska göras en ny kreditprövning om en ökning av krediten är väsentlig bör därför föras över till den nya lagen.

Enligt artikel 18.7 får en kreditgivare inte frånträda ett kreditavtal eller ändra kreditavtalet till konsumentens nackdel på grund av en felaktigt utförd kreditprövning. Av artikeln framgår dock att detta inte gäller om det visas att konsumenten medvetet har undanhållit eller förfalskat information som legat till grund för bedömningen. Det finns ingen bestämmelse i svensk rätt som ger kreditgivaren möjlighet att frånträda eller ändra ett kreditavtal på grund av att kreditgivaren själv har gjort en felaktig eller bristfällig kreditprövning. De allmänna avtalsrättsliga ogiltighetsgrunderna blir inte heller tillämpliga, om inte konsumenten medvetet lämnar felaktiga eller förfalskade uppgifter. Inte heller bör kreditgivaren kunna åberopa 36 § avtalslagen för att jämka ett kreditavtal vid brister i kreditprövningen eftersom det är näringsidkaren som är skyldig att göra en ordentlig kreditprövning. Regeringen anser därför, i likhet med den bedömning som gjordes vid genomförandet av bolånedirektivet, att direktivets krav motsvarar gällande rätt (jämför prop. 2015/17:197 s. 95).

Uppgifter till grund för kreditprövningen

I 2023 års direktiv anges att kreditprövningen ska utföras på grundval av relevant och korrekt information om konsumentens inkomster och utgifter och andra finansiella och ekonomiska förhållanden som är nödvändig och står i proportion till kreditens art, varaktighet, värde och risker för konsumenten. Känsliga personuppgifter eller uppgifter från sociala nätverk ska däremot inte användas (artikel 18.3.) Detta är en skillnad jämfört med nu gällande regler, som anger att kreditprövningen ska grundas på tillräckliga uppgifter (prop. 2009/10:242 s. 100). I praxis har nu gällande krav ansetts medföra att kreditgivaren har ett visst utrymme att skönsmässigt bedöma om de tillgängliga uppgifterna är tillräckliga (se till exempel EU-domstolens

avgörande CA Consumer Finance SA, C-449/13, EU:C:2014:2464 och Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2017 ref. 64).

Kraven i 2023 års direktiv på att kreditprövningen ska utföras på grundval av relevant information bör förstås som dels att uppgifter som är ovidkommande för konsumentens återbetalningsförmåga inte ska beaktas, dels som att kreditgivaren inte kan bortse från, eller undvika att samla in, information som är relevant för bedömningen av konsumentens återbetalningsförmåga av den erbjudna krediten. Att uppgifterna ska vara relevanta behöver dock inte uttryckligen anges i lag då det följer av reglerna i stort vilken typ av uppgifter som krävs och för vilket syfte.

Till att börja med bör det framgå uttryckligen i den nya lagen att kreditprövningen ska grundas på uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden. I detta ligger till att börja med att uppgifterna ska vara relevanta för kreditprövningen och att känsliga personuppgifter eller uppgifter inhämtade från sociala medier inte bör beaktas. Av detta följer också att uppgift om exempelvis förvaltare inte bör ligga till grund för bedömningen av om konsumenten har återbetalningsförmåga. En sådan uppgift bör dock kunna hanteras i syfte att kontrollera konsumentens behörighet att ingå avtal (jämför 5 § kreditupplysningslagen). Att kreditgivare bara ska ta hänsyn till korrekta uppgifter är en självklarhet. Detta bör också säkerställas av kravet på att uppgifterna ska kontrolleras på ett lämpligt sätt och behöver därför inte komma till uttryck i lag.

När de gäller de uppgifter som ska ligga till grund för prövningen föreslår utredningen att de ska avse konsumentens inkomster, utgifter, tillgångar och skulder och uppgifter om andra ekonomiska åtaganden, om det inte med hänsyn till vilket slags kredit det rör sig om, kreditavtalets löptid och belopp samt kreditens risker för konsumenten skulle vara oproportionerligt. Förslaget ger uttryck för en presumtion om att vissa uppgifter ska beaktas om det inte är oproportionerligt. En sådan presumtion kan enligt utredningen bidra till en mer förutsebar och tydlig reglering.

Bland remissinstanserna finns motstående uppfattningar gällande om utredningens förslag går längre än direktivets krav, respektive om utredningens förslag innebär att direktivets krav tillgodoses fullt ut.

I likhet med *Uppsala universitet*, *Stockholms tingsrätt* och *Svea hovrätt* anser regeringen att regleringen i direktivet innebär att vissa uppgifter alltid ska beaktas vid kreditprövningen. Som framgår av skälen till direktivet ska kreditprövningen alltid grundas på uppgift om konsumentens inkomster och utgifter vilket även bör innefatta skulder till följd av andra krediter som konsumenten har (se skäl 55). Regleringen i den nya lagen bör utformas med ledning av detta och den presumtionsbestämmelse utredningen föreslår är därför inte lämplig. *Finansbolagens Förening*, *Sparbankernas riksförbund* och *Sveriges advokatsamfund* anser att det inte bör föreskrivas en presumtionsregel och att direktivet inte innebär att det är obligatoriskt att inhämta vissa uppgifter. En sådan tolkning förefaller dock inte förenlig med direktivet. Regeringens förslag innebär i stället att det skönsmässiga utrymmet för vilka uppgifter som ska ligga till grund för prövningen begränsas genom att vissa uppgifter alltid bör ligga till grund för kreditprövningen. En sådan ordning kan också, som *Konkurrensverket* framhåller, motverka att enskilda aktörer konkurrerar med lägre kvalitet på kreditprövningar, vilket skapar en jämnare spelplan för aktörerna på marknaden.

Utöver nämnda uppgifter framgår av direktivet att andra finansiella och ekonomiska förhållanden som är nödvändiga och står i proportion till kreditens art, varaktighet, värde och risken för konsumenten ska beaktas. Även detta bör komma till uttryck i lag. *Sveriges advokatsamfund* föreslår att det av lagen bör framgå att uppgifter om tillgångar, krediter och andra ekonomiska åtaganden kan ligga till grund för kreditprövningen. Enligt regeringen skulle en sådan lagtext vara mindre förenlig med direktivtexten.

Direktivet ställer krav på att informationen som kreditprövningen grundas på ska kontrolleras på lämpligt sätt, vid behov genom dokumentation vars ursprung kan kontrolleras på oberoende sätt (artikel 18.3 andra stycket). I likhet med de överväganden som gjordes vid genomförandet av bolånedirektivet anser regeringen att ett sådant krav i viss mån kan anses följa av kravet på god kreditgivningssed, men att det för ett korrekt genomförande ändå krävs en uttrycklig lagregel (se prop. 2015/16:197 s. 91). I den nya lagen bör det därför införas en regel som anger att näringsidkaren på ett lämpligt sätt ska kontrollera de uppgifter som är nödvändiga för att bedöma konsumentens ekonomiska förutsättningar att fullgöra åtagandet enligt kreditavtalet. Regeln bör gälla såväl bostadskrediter som andra krediter (se prop. 2015/16:197 s. 260).

I direktivet finns en valmöjlighet för medlemsstater att kräva att kreditgivaren vid en kreditprövning gör en sökning i en databas (artikel 18.11). I en svensk kontext motsvaras det av möjligheten att inhämta en kreditupplysning från ett kreditupplysningsföretag som bedriver verksamhet med stöd av kreditupplysningslagen. Det framstår som lämpligt att kravet på att kontrollera uppgifterna i många fall uppfylls genom att en kreditupplysning inhämtas. Det bör dock finnas ett utrymme för kreditgivaren att i stället kontrollera uppgifterna på andra sätt, t.ex. genom att själv begära ut uppgifter om taxerad inkomst eller kontrollera hos Kronofogdemyndigheten om konsumenten gjort sig skyldig till en betalningsförsummelse. Det bör även vara möjligt att kontrollera uppgifterna mot den kundkännedom som näringsidkaren kan ha i övrigt. Det avgörande är att uppgifterna kan anses vara rättvisande och aktuella. För vardagsnära inköp om lägre belopp som sker med en viss frekvens genom samma kreditgivare, bör under alla förhållanden en kreditupplysning inte behöva inhämtas inför varje kreditköp. Någon skyldighet att inhämta en kreditupplysning, bör därför, till skillnad från vad *Dun & Bradstreet Credit AB* efterfrågar, inte införas.

Uppsala universitet förespråkar en civilrättslig sanktionsregel vid bristande kreditprövning. En sådan sanktionsregel krävs inte för att genomföra direktivet. Lagstiftaren har tidigare valt att inte införa någon civilrättslig sanktionsregel vid bristande kreditprövning med hänsyn till att det skulle medföra flera svårigheter (se prop. 2009/10:242 s. 56–57 och prop. 2017/18:72 s. 38). Det har bland annat framförts att en sådan regel skulle bli svårtillämpad och brista i förutsebarhet samt att det finns en risk för att konsumenter försöker utnyttja den mot näringsidkaren. Det saknas skäl att nu göra en annan bedömning. Som *Lagrådet* påpekar finns det ett särskilt värde i att i författningskommentaren klargöra att bestämmelsen inte är avsedd att ha någon civilrättslig verkan.

Uppsala universitet efterfrågar vidare att det i den nya lagen införs en hänvisning till de näringsrättsliga dokumentationskrav som gäller för

kreditprövningen. Regeringen anser dock att det saknas behov av en sådan hänvisning som inte är förenlig med systematiken i lagen i övrigt.

Kreditförmedlare ska vidareförmedla information

Enligt direktivet ska medlemsstaterna säkerställa att kreditförmedlare på ett korrekt sätt lämnar den nödvändiga information som erhållits från konsumenten till den relevanta kreditgivaren för att kreditprövningen ska kunna göras (artikel 18.2). I bolånedirektivet finns en liknande bestämmelse för bostadskrediter (artikel 20.2) som har genomförts i 2010 års lag (50 §). Bestämmelsen bör överföras till den nya lagen för både bostadskrediter och andra krediter.

Svenska Bankföreningen anser att det bör tydliggöras att kreditförmedlaren ska vidareförmedla den information som krävs för att det ska vara möjligt att göra en grundlig kreditprövning i enlighet med kreditprövningskravet. Direktivets krav syftar dock till att kreditförmedlare som fått information av betydelse för kreditprövningen ska vidareförmedla den till kreditgivaren (se prop. 2015/16:197 s. 278). I slutänden är det kreditgivaren som fattar beslutet om ifall en kredit kan beviljas eller inte. För det fall en kreditförmedlare samlar in information om konsumenten för kreditgivarens räkning bör det åligga kreditgivaren att genom avtal med kreditförmedlaren försäkra sig om kreditförmedlaren samlar in den information som krävs.

Bostadskrediter

Enligt 2010 års lag gäller de allmänna reglerna om kreditprövningskrav för såväl bostadskrediter som för övriga konsumentkrediter (se 12 §). För bostadskrediter finns därutöver särskilda bestämmelser som har sin grund i bolånedirektivet och som innefattar bland annat vissa informationskrav om vilka handlingar och uppgifter som konsumenten behöver lämna för kreditprövningen samt om hur kreditprövningen förhåller sig till kreditens säkerhet m.m. (12 a §). De senare bestämmelserna är alltså nödvändiga för att genomföra bolånedirektivet och de bör därför föras över oförändrade till den nya lagen. För att leva upp det 2023 års direktiv krävs att kreditprövningskravet genomgår förändringar. Enligt regeringens mening framstår det som ändamålsenligt att i så hög utsträckning som möjligt ha en enhetlig reglering för bostadskrediter och andra konsumentkrediter. De ändringar som gjorts i konsumentkreditdirektivets kreditprövningskrav är i konsumentskyddande riktning och att tillämpa kraven även för bostadskrediter är förenligt med de harmoniseringskrav som finns i bolånedirektivet (se artikel 2).

6.11 Kreditgivarens informationsskyldighet vid kreditprövning

Regeringens förslag

Kreditgivaren ska vara skyldig att på konsumentens begäran och genom mänsklig medverkan granska beslutet om kreditprövning. Kreditgivaren ska även förklara bland annat vilken betydelse automatiserad behandling av personuppgifter haft för ställningstagandet till kreditansökan och informera om riskerna med automatiserad behandling.

När en kredit inte beviljas ska kreditgivaren snarast underrätta konsumenten om orsakerna till det och när det finns anledning informera om vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att konsumenten, när en kreditansökan inte beviljas, ska få information om rätten att få krediten omprövad av någon person. Utredningen föreslår också att näringsidkaren ska informera konsumenten om rätten att få en kreditprövning som grundar sig på automatiserade uppgifter omprövad.

Remissinstanserna

Merparten av remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *Yrkesföreningen för budget- och skuldrådgivare i kommunal tjänst* välkomnar att kreditgivarens informationsskyldighet när en kreditansökan avslås utökas men anser att kreditgivaren alltid bör hänvisa konsumenten till budget- och skuldrådgivning, det vill säga inte bara när det finns anledning. Ett antal remissinstanser avstyrker förslagen eller efterfrågar förtydliganden eller ändringar. *Integritetsskyddsmyndigheten* anser att det krävs förtydliganden om vad kreditgivaren ska informera om när det gäller automatiserade beslut. *Klarna Bank AB*, *Riverty Sweden AB* och *Svensk Handel* anser att en rätt till mänsklig medverkan för konsumenten medför en oproportionerlig administration. *Uppsala universitet* anser att begreppet någon person medför oklarheter och att begreppet mänskligt ingripande i stället bör användas.

Skälen för regeringens förslag

Konsumentens rättigheter vid automatiserad behandling

Enligt direktivet har konsumenten vissa rättigheter gentemot kreditgivaren vid en kreditprövning som inbegriper automatiserad behandling av personuppgifter. Artikel 6 gäller alltså när det i kreditprövningen används exempelvis AI-system för att utvärdera fysiska personers kreditbetyg eller kreditvärdighet (skäl 56). Konsumenten ska då kunna begära och erhålla ett mänskligt ingripande från kreditgivaren. En människa ska därmed kunna lämna en tydlig och begriplig förklaring av den automatiserade behandlingen, inbegripet logiken bakom och riskerna med en sådan

behandling av personuppgifter och dess betydelse och inverkan på ställningstagandet till kreditansökan. Konsumenten ska även kunna uttrycka sin ståndpunkt till kreditgivaren och begära en granskning av kreditprövningen och kreditgivarens beslut om beviljande av krediten (artikel 18.8).

Artikel 18.8 liknar vad som gäller enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (se artiklarna 15.1 h, 22 och skäl 71). Rätten gäller i förhållande till den som enligt dataskyddsförordningen är personuppgiftsansvarig. Vid automatiserat beslutsfattande i kreditupplysnings-sammanhang är detta ofta kreditupplysningsföretaget (se nedan om EU-domstolens mål C-634/21 OQ mot Land Hessen). Artikel 18.8 i 2023 års direktiv ger i stället konsumenten liknande rättigheter gentemot kreditgivaren. Lagstiftningsåtgärder krävs därför för att genomföra artikel 18.8.

Utredningen föreslår att uttrycket någon person ska användas i lagtext. Uttrycket förekommer i den numera upphävda personuppgiftslagen (1998:204) som ersatts av dataskyddsförordningen där i stället uttrycket mänskligt ingripande används. I likhet med *Uppsala universitet* anser regeringen att uttrycket någon person inte är tillräckligt tydligt. Uttrycket mänskligt ingripande kan dock ge intrycket av att det skulle vara fråga om en mer omfattande mänsklig hantering än vad som följer av direktivet. I lagtext bör i stället anges att konsumenten genom mänsklig medverkan ska kunna få förklaringar. *Lagrådet* invänder mot att uttrycket mänsklig medverkan används och förespråkar i stället ”en fysisk person” eller ”en människa”. Regeringen konstaterar att ordet mänsklig inte används i betydelsen human, som *Lagrådet* menar, utan för att förklara att det är en människa och inte en maskin. I det sammanhang uttrycket nu föreslås användas kan det inte råda tvekan om att det är det senare som avses (se även prop. 2025/26:84 s. 34 och s. 55–57 där motsvarande uttryck nyligen använts i lag). Vidare bör mänsklig medverkan kunna ske på olika sätt vilket möjliggörs av att uttrycket medverkan innehåller ett mått av flexibilitet.

Uttrycket förklaringar används även i artikel 12 om att näringsidkaren ska lämna konsumenten tillräckliga förklaringar. Artikeln har en motsvarighet i 2008 års direktiv och har genomförts i 6 § i 2010 års lag. Motsvarande artikel i bolånedirektivet genomförs också delvis i 6 § men har även genomförts i nuvarande 13 c § i 2010 års lag. Begreppet förklaringar innebär att näringsidkaren ska lämna konsumenten upplysningar. Vid genomförandet av 2008 års direktiv övervägdes om uttrycket upplysningar borde användas i stället för förklaringar. Förklaringar ansågs dock vedertaget i sammanhanget och bättre ge uttryck för vad som åsyftas (prop. 2009/10:242 s. 90–91). Uttrycket förklaringar bör därför användas även i detta sammanhang (jämför även prop. 2025/26:84 s. 33).

Vidare tar artikel 18.8 sikte på kreditprövningen som sådan oberoende av utgången (jämför 13 § i 2010 års lag och artiklarna 18.9 och 19.6 i 2023 års direktiv). Reglerna som genomför artikel 18.8 bör alltså gälla kreditprövning oavsett om krediten beviljas eller avslås. Detta bör innefatta även situationen att konsumenten ska underrättas om att kreditprövningen grundar sig på automatiserad behandling vid ett avslagsbeslut. En särskild

bestämmelse för detta behövs därför inte längre (jämför 13 § sista meningen i 2010 års lag). Vidare bör framgå att reglerna ska gälla om kreditprövningen innefattar automatiserad behandling av personuppgifter.

Klarna Bank AB, Riverty Sweden AB och Svensk Handel anser att en rätt till mänsklig medverkan för konsumenten medför en oproportionerlig administration. Klarna Bank AB ifrågasätter om de krav som ställs gynnar konsumenten och anger att krav på en manuell process utförd av en människa inte nödvändigtvis innebär en lägre risk. Liknande synpunkter förs fram av *Riverty Sweden AB*. Enligt regeringen bör den mänskliga medverkan närmast ta sikte på att konsumenten ska ha möjlighet att prata med en människa som ska kunna lämna vissa besked, inte en manuell kreditprövning. Detta är en skyldighet som framgår av direktivet.

Integritetsskyddsmyndigheten lyfter frågan om vilken information kreditgivaren ska vara skyldig att lämna till konsumenten. Detta mot bakgrund av att kreditgivaren sällan har tillgång till den bakomliggande information som ett kreditupplysningsföretag använder vid t.ex. fastställande av ett sannolikhetsvärde som kreditgivaren tar del av (jämför EU-domstolens mål C-634/21 OQ mot Land Hessen samt prop. 2017/18:120 s. 46). Detta innebär att kreditgivaren i många fall saknar möjlighet att lämna den specifika informationen kopplad till kreditprövningen eftersom denne i allmänhet inte förfogar över sådan. Kravet att kreditgivare ska förklara hur kreditprövningen gjorts bör därför ta sikte på att kreditgivaren ska upplysa om vilka bedömningskriterier som använts och hur stor vikt som lagts vid de automatiserat behandlade uppgifterna i form av exempelvis ett kreditbetyg från ett kreditupplysningsföretag. Någon skyldighet för kreditgivaren att lämna uppgifter som denne inte förfogar över bör dock inte följa av reglerna.

Att konsumenten ska ha möjlighet att uttrycka sin ståndpunkt till kreditgivaren är närmast en självklarhet. Möjligheten tillförsäkras genom förslaget om att konsumenten ska ha möjlighet att få vissa förklaringar genom mänsklig medverkan. Någon uttrycklig bestämmelse om konsumentens möjlighet att uttrycka sin ståndpunkt behövs därför inte.

Att konsumenten ska kunna begära en granskning av kreditprövningen och kreditgivarens beslut om beviljande av krediten, bör inte förstås som att konsumenten har rätt till en omprövning av kreditprövningen. En kreditgivare beslutar i regel själv vem denne ska ingå ett avtal med och på vilka grunder. Konsumenter har inte någon rätt att beviljas kredit. Ett sådant synsätt följer inte heller av direktivet (se skäl 54). Till skillnad från utredningens förslag bör därför inte uttrycket omprövning användas i lagtext. Upptäcks vid granskningen att något fel gjorts vid kreditprövningen, som att de uppgifter som prövningen utgått ifrån är felaktiga, kan givetvis en ny kreditprövning göras. Inte heller något krav på manuell kreditprövningsprocess följer av bestämmelserna.

Senast i samband med kreditprövningen ska kreditgivaren lämna information om konsumentens möjligheter enligt paragrafen.

Information till konsumenten vid avslag på en kreditansökan

I 2023 års direktiv ställs krav på att konsumenten ska få viss information vid avslag på kreditansökan (artikel 19.6). Om en kredit inte beviljas ska kreditgivaren snarast underrätta konsumenten om orsaken till det. I

tillämpliga fall ska kreditgivaren dessutom upplysa om att kreditprövningen grundar sig på automatiserad behandling av personuppgifter. Motsvarande bestämmelser i 2008 års direktiv har genomförts i 13 § 2010 års lag. Skyldigheten att informera om att prövningen grundar sig på automatiserad behandling av personuppgifter gäller enligt nuvarande regler endast för bostadskrediter. I 2023 års direktiv finns jämfört med 2008 års direktiv ytterligare krav på vad informationen ska innehålla (artikel 18.9).

Konsumenten ska i relevanta fall hänvisas till skuldrådgivningstjänster och få information om ifall kreditbeslutet grundar sig på automatiserad behandling av uppgifter, om rätten till en bedömning som utförs av en människa och slutligen om förfarandet för att bestrida beslutet. 13 § i 2010 års lag bör därmed överföras till den nya lagen men anpassas till lydelsen i 2023 års direktiv. Näringsidkaren ska därmed, när det finns anledning, lämna information om vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor, liksom informera om möjligheten att få beslutet granskat genom mänsklig medverkan. Vad gäller förfarandet att bestrida beslutet finns som nämns ovan inte någon rätt till omprövning av kreditbeslutet och en sådan rätt framgår inte heller av direktivet. Informationskravet bör därför närmast förstås som att konsumenten ska få kännedom om sin möjlighet att begära mänsklig medverkan bestående i en granskning av kreditprövningen.

Yrkesföreningen för budget- och skuldrådgivare i kommunal tjänst anser att kreditgivaren alltid bör hänvisa konsumenten till budget- och skuldrådgivning vid ett avslag på krediten och inte bara när det finns anledning. Regeringen konstaterar dock att någon sådan skyldighet inte framgår av direktivet. Direktivet bör vidare förstås som att det finns anledning att hänvisa konsumenten till budget- och skuldrådgivning när det framkommer omständigheter som tyder på att konsumenten har betalningssvårigheter såsom betalningsanmärkningar i närtid. Bara det att kreditansökan avslås behöver bör dock, till skillnad från vad utredningen kommit fram till, inte innebära att det finns anledning att hänvisa till budget- och skuldrådgivning.

För en enhetlig reglering bör reglerna om kreditgivarens informations-skyldighet vid kreditprövning gälla även bostadskrediter även i den mån det inte följer av bolånedirektivet. En sådan ordning är förenlig med det direktivet.

6.12 Regler om kreditavtalet

Regeringens förslag

En konsument ska vara bunden av ett kreditavtal eller ett avtal om en kompletterande tjänst till kreditavtalet endast om konsumenten uttryckligen samtyckt till att ingå avtalet.

Flera nu gällande bestämmelser om kreditavtalet ska föras över oförändrade till den nya lagen. Det gäller bland annat bestämmelserna om konsumentens rättigheter vid överlåtelse av fordran, konsumentens rätt att framställa invändningar vid kreditköp och krav på kontantinsats.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår en annan lagteknisk lösning för kravet på uttryckligt samtycke.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *Finansinspektionen* anser att direktivets krav innebär att reglerna om marknadsföring av betaltjänster i betaltjänstlagen bör föras in i den nya lagen. Även *Svenska Bankföreningen* anser att reglerna bör flyttas och *Konsumentverket* att frågan borde få en närmare genomlysning. *Klarna Bank AB* anser att det bör klargöras att en ändring av avtalsvillkor inte förutsätter uttryckligt samtycke.

Klarna Bank AB, *Swedish FinTech Association* och *Finansinspektionen* har synpunkter på bestämmelsen om krav på kontantinsats. *Klarna Bank AB* och *Swedish FinTech Association* anser bland annat att kravet bör tas bort då det är omodernt och borde omvärderas i ljuset av att lagen reglerar kortfristiga krediter av typen köp-nu-betala-senare. *Finansinspektionen* anser att bestämmelsen bör utformas så att den endast omfattar objektsfinansiering.

Skälen för regeringens förslag

Uttryckligt samtycke och förbud mot beviljande av krediter utan föregående beställning

Direktivet innehåller nya bestämmelser som ska förhindra kreditgivare och kreditförmedlare att utgå från att konsumenten samtycker till ett kreditavtal eller kompletterande tjänst som presenteras i form av standardalternativ eller förkryssade rutor. Konsumentens samtycke ska i stället ges genom en entydig och tydligt bekräftande handling (artikel 15). Artikel 15 kräver alltså att konsumenten aktivt accepterar avtalsvillkoren för kreditavtalet eller en tjänst som erbjuds i anslutning till det. Direktivets krav gäller oavsett hur avtalet ingås, exempelvis online eller i en fysisk lokal.

Ett avtal kan enligt svensk rätt ingås på olika sätt. Bedömningen av om ett avtal har kommit till stånd avgörs i det enskilda fallet utifrån reglerna i lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område och allmänna rättsgrundsatser (avtalslagen), liksom allmänna avtalsrättsliga principer. Ett avtal kan exempelvis ingås genom en implicit accept av ett anbud. Direktivets krav på uttryckligt samtycke medger dock inte att ett avtal ingås på detta sätt. Det krävs därför en ny lagregel för konsumentkrediter som ställer krav på uttryckligt samtycke.

Liknande krav på medgivande eller uttryckligt samtycke för avtalsbundenhet finns i konsumenträttighetsdirektivet och har föranlett lagbestämmelser i distansavtalslagen (2 kap. 9 §) och avtalsvillkorslagen (13 §). Till skillnad från konsumenträttighetsdirektivet anger 2023 års direktiv inte någon följd om ett uttryckligt samtycke inte lämnas. Det framstår dock som en naturlig följd att avtalsbundenhet uppstår först när avtalet accepteras uttryckligen av konsumenten. Det bör därför i den nya

lagen införs regler om att en konsument är bunden av ett avtal endast om denne uttryckligen samtyckt till att ingå det. För en konsekvent reglering bör detsamma gälla även för bostadskrediter.

Klarna Bank AB efterfrågar ett klargörande med innebörden att uttryckligt samtycke inte bör krävas för ändringar av kreditavtalet. Regeringen konstaterar att uttryckligt samtycke bör gälla kreditavtalet och tjänster som erbjuds i anslutning till det. Om kraven gäller även vid ändringar av kreditavtalet bör vara beroende av om avtalsändringen kan vidtas inom ramen för avtalet eller inte. Är ändringen sådan att konsumentens samtycke krävs bör också krävas att samtycket är uttryckligt. *Lagrådet* lyfter frågan om hur uttrycklighetskravet närmare ska tillämpas när en fortvarig avtalstillämpning innebär avvikelser från det ursprungliga kreditavtalet. Om avvikelserna uppenbarligen måste ha insetts av konsumenten men avtalet utan någon invändning under en längre tid har tillämpats så såsom ändrat, så bör enligt *Lagrådet* en erforderligt tydlig konkludent accept beroende på omständigheterna i övrigt kunna anses föreligga. Enligt regeringen bör direktivet dock förstås som ett förbud även mot att avtalsvillkor som avviker från det ursprungliga avtalet ingås genom konkludent handlande. Det är visserligen inte möjligt att en gång för alla ange vad som i det enskilda fallet ska krävas för att ett uttryckligt samtycke ska anses föreligga i ett sådant fall. Bara den omständigheten att konsumenten måste ha insett avvikelserna och inte invänder mot dem bör dock inte ensamt kunna innebära ett uttryckligt samtycke. Samtycket behöver i stället komma till uttryck på ett tydligare sätt än så. Risker för att konsumenten inte uttryckligen samtyckt till en avtalsändring bör ligga på kreditgivaren.

Direktivet innehåller också en ny regel som innebär ett förbud mot att krediter beviljas utan föregående beställning och uttryckligt medgivande från konsumenten (artikel 17). Vad gäller förbudet mot beviljande utan föregående beställning finns en liknande bestämmelse i konsumenträttighetsdirektivet (artikel 27). Vid genomförandet av det direktivet gjordes bedömningen att svensk rätt genom regleringen i avtalslagen redan lever upp till direktivets krav (prop. 2013/14:15 s. 32, se även prop. 2025/26:84 s. 25–26). Det saknas skäl att nu göra en annan bedömning. Vad gäller kravet i artikel 17 på att krediten inte får beviljas utan uttryckligt medgivande bedöms det omfattas av bestämmelsen om uttryckligt samtycke som nu föreslås.

Finansinspektionen föreslår i en hemställan till Justitiedepartementet att bestämmelserna om marknadsföring av betaltjänster online i lagen (2010:751) om betaltjänster flyttas till konsumentkreditlagen. I sitt remissyttrande anger inspektionen att detta krävs för att leva upp till direktivets krav i artiklarna 15 och 17. *Finansinspektionen* framför även att den nuvarande regleringen där bestämmelserna är placerade i betaltjänstlagen inte är ändamålsenlig då den ofta träffar andra aktörer än de som har kontroll över försäljningen av varor och tjänster online. *Svenska Bankföreningen* delar uppfattningen att reglerna bör flyttas och *Konsumentverket* anser frågan borde få en närmare genomlysning. Regeringen konstaterar att liknande synpunkter framfördes när bestämmelserna infördes i betaltjänstlagen och att lagstiftaren då tog ställning mot att reglerna skulle införas i konsumentkreditlagen (prop. 2019/20:79 s. 6 och s. 11). Vidare skiljer sig reglerna i betaltjänstlagen från bestämmelserna i direktivet på så sätt att de reglerar

hur olika betaltjänstalternativ ska presenteras. Någon åtgärd utöver regeringens förslag om krav på uttryckligt samtycke krävs inte för att leva upp till direktivets krav. Det finns inte heller i övrigt skäl att nu överväga placeringen av reglerna om presentation av betalningsalternativ.

Vissa bestämmelser om kreditavtalet ska föras över oförändrade till den nya lagen

Enligt 2010 års lag har konsumenten vissa rättigheter när näringsidkaren överlåter eller pantsätter fordran (28 §). Konsumenten får i en sådan situation gentemot den nya kreditgivaren göra gällande samma invändningar som mot den ursprungliga. Den som överlåter fordran ska underrätta konsumenten om det. Paragrafen genomför artikel 17 i 2008 års direktiv, som motsvarar artikel 39 i 2023 års direktiv. Reglerna bör därför föras över oförändrade till den nya lagen.

I 2010 års lag finns regler om konsumentens rätt att vid kreditköp framställa samma invändningar mot kreditgivaren som mot säljaren (29 §). Reglerna genomför artikel 15.2 och 15.3 i 2008 års direktiv och har sina motsvarigheter i 2023 års direktiv (artikel 27.2 och 27.3). Bestämmelserna bör därför överföras till den nya lagen.

Lagrådet för utförliga resonemang och lyfter flera frågeställningar med koppling till nämnda regler, liksom reglerna om förbud mot löpande fordringshandling vid kreditköp och förbud mot avräkning. Samtliga dessa är regler som regeringen föreslår ska överföras oförändrade till den nya lagen (jämför 30 och 31 §§ i 2010 års lag). Enligt *Lagrådet* finns, för det fall att regeringen anser sig förhindrad att följa *Lagrådet*s förslag i dessa delar, ett behov av en snar översyn av reglerna.

Regeringen konstaterar att de frågor som *Lagrådet* lyfter rör regler som sedan länge utgör gällande rätt. De ligger också utanför de överväganden som krävs för att genomföra det nya direktivet. Varken utredningen eller remissinstanserna pekar på några praktiska problem i tillämpningen eller behov av att justera reglerna. Det är under alla förhållanden inte möjligt att inom ramen för detta lagstiftningsärende närmare överväga de förslag till ändringar som *Lagrådet* för fram.

Vidare innehåller 2010 års lag regler om kontantinsats vid kreditköp (26 §). Reglerna har sitt ursprung i 1977 års konsumentkreditlag och saknar motsvarighet i unionsrätten. Enligt paragrafen ska säljaren ta ut en kontantinsats i enlighet med god kreditgivningssed. Kontantinsatsen ska motsvara 20 procent av varans kontantpris om inte särskilda förhållanden föranleder annat. *Klarna Bank AB* och *Swedish FinTech Association* anser att kravet bör tas bort bland annat då det är omodernt och borde omvärderas i ljuset av att lagen reglerar kortfristiga krediter av typen köp-nu-betala-senare. Vidare anser de att kravet kan gynna kontokrediter. Regeringen konstaterar att reglerna redan i dag är tillämpliga för såväl kortfristiga krediter som kontokrediter liksom andra krediter som omfattas av lagen, såvida det rör sig om kreditköp. Det finns dock ett utrymme för att kravet på kontantinsats tillämpas utifrån de speciella förhållanden som kan gälla för en viss vara, bransch eller kreditform samt att man i vissa fall helt kan efterge det (prop. 1976/77:123 s. 105 och s. 166–167). Exempel som nämns i förarbetena på krediter där det kan finnas anledning att undanta kravet på kontantinsats är kontokrediter, fortlöpande krediter, köp av varor av

förhållandevis lågt belopp eller där kredittiden är kort. Enligt regeringen finns det skäl att behålla reglerna eftersom de bidrar till ett högt konsumentskydd. *Finansinspektionen* anser i stället att bestämmelsen bör ändras så att den endast omfattar objektslån såsom billån. I likhet med vad som framhålls i tidigare förarbeten är det angeläget att ha en flexibel reglering som kan fortsätta att tillämpas i en föränderlig kreditmarknad. Reglerna bör därför inte begränsas jämfört med idag. De bör i stället föras över oförändrade till den nya lagen. Det gäller även möjligheten att påföra sanktioner genom marknadsföringslagens sanktionssystem vid underlåtenhet att följa reglerna. *Lagrådet* efterlyser klargörande uttalanden om hur god kreditgivningssed i detta avseende ska bestämmas. Regeringen konstaterar att reglerna om god kreditgivningssed inte har ändrats i något avgörande hänseende sedan 1977 års lag (jämför prop. 1991/92:83 s. 122). Av tidigare förarbeten framgår att det med god kreditgivningssed avses dels frågan om kontantinsats över huvud taget ska tas ut, dels kontantinsatsens storlek (prop. 1976/77:123 s. 166–168).

6.13 Åtgärder för att begränsa räntor och kostnader

Regeringens förslag

Reglerna om räntetak, kostnadstak och tak för uppläggningsavgifter i 2010 års lag ska föras över till den nya lagen. Detsamma gäller det särskilda taket för uppläggningsavgifter och bestämmelserna som begränsar kreditgivares möjligheter att ta ut avgifter för krediten.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. Bland annat *Finansbolagens Förening*, *Svenska Bankföreningen* och *Sparbankernas Riksförbund* anser att det bör förtydligas hur kostnadstaket ska tillämpas för kontokrediter och att tillämpningen är förenad med tekniska svårigheter. De efterfrågar också en ventil för kostnadstaket för det fall referensräntan skulle höjas avsevärt. Sparbankernas Riksförbund anser att den grupp företag som anses vara ett närstående företag enligt bestämmelserna är för omfattande. *Svensk Inkasso* efterfrågar vissa förtydliganden av utformningen av räntetaket vad avser möjligheten att ta ut en dröjsmålsavgift. Bland annat *Svenska Bankföreningen* anser att kontokrediter med säkerhet i finansiella instrument bör undantas från reglerna om kostnadstak och om begränsningar av förlängningen av kreditens löptid. *Sveriges Konsumenter* anger att räntetaket bör sänkas från 20 till 15 procentenheter jämte gällande referensränta.

Skälen för regeringens förslag

Direktivets krav på åtgärder för att begränsa räntor och avgifter

För att förhindra missbruk och säkerställa att konsumenter inte debiteras alltför höga räntor eller kostnader är medlemsstaterna enligt 2023 års direktiv skyldiga att införa åtgärder för att begränsa krediträntor, effektiva räntor eller konsumentens sammanlagda kreditkostnad (artikel 31.1). Direktivets krav på åtgärder är allmänt hållna men exemplifierar att en åtgärd kan vara att införa tak för räntor eller kostnader. Enligt artikeln får medlemsstaterna också anta förbud eller begränsningar avseende specifika avgifter som tas ut av kreditgivare (artikel 31.2). För medlemsstater som redan har åtgärder på plats, är det möjligt att behålla dessa (se skäl 73).

Enligt direktivet får medlemsstaterna kräva att avgifter i anledning av betalningsförsummelse inte får vara högre än vad som är nödvändigt för att ersätta kreditgivaren för dennes kostnader (artikel 35.3). Om medlemsstaterna tillåter högre avgifter än så i anledning av betalningsförsummelse, ska de införa tak för dessa avgifter (artikel 35.4). Dessa artiklar motsvarar artikel 16a.3 och 16a.4 i 2008 års direktiv.

Gällande rätt lever upp till direktivets krav

I 2010 års lag finns bestämmelser om ränte- och kostnadstak (19 a och 19 b §§), en särskild bestämmelse om tak för uppläggningsavgifter (19 c §) och bestämmelser med begränsningar av möjligheten att förlänga löptiden för en kredit (36 a §). Dessa regler har gällt i sin nuvarande utformning sedan den 1 mars 2025 och omfattar merparten av de kreditavtal som regleras av lagen. Undantaget är bostadskrediter och, vad avser kostnadstaket, kontokrediter som huvudsakligen avser kreditköp eller en kredit som avser kreditköp för lägre belopp. Bestämmelserna om kostnadstak i 19 b § och regeln om begränsningar för förlängning av löptiden utsträcker kostnadstaket respektive begränsningarna av förlängning av löptiden till situationer när kreditgivaren eller någon som kreditgivaren har nära förbindelser med lämnar konsumenten en ny kredit för att finansiera återbetalning av den befintliga krediten (se mer i prop. 2024/25:17 s. 25 och 32). I 2010 års lag finns också bestämmelser som begränsar konsumentens skyldighet att betala avgifter för krediten i stället för eller vid sidan av ränta (18 §). För att konsumenten ska vara skyldig att betala en avgift krävs enligt bestämmelserna att avgiften motsvarar en kostnad för krediten och att det framgår av avtalet att avgiften tas ut. Det är alltså i dag inte tillåtet för en kreditgivare att ta ut en avgift förutom om den motsvarar en kostnad för krediten (prop. 1991/92:83 s. 118–121 och prop. 2009/10:242 s. 105). Därtill finns i inkassokostnadslagen regler som begränsar de avgifter kreditgivaren kan ta ut vid konsumentens betalningsdröjsmål.

Regeringen föreslår att 18 § i 2010 års lag förs över oförändrad till den nya lagen men med vissa justeringar för att anpassa bestämmelserna till den terminologi som i övrigt används i lagen. *Lagrådet* anser att bestämmelsen bör utformas mer i enlighet med 2010 års lag och att paragrafens andra stycke passar bättre med den tidigare lydelsen. Regeringen anser att reglerna blir tydligare om begreppet kreditkostnad används utifrån att uttrycket definieras i lagen. Mot bakgrund av Lagrådets

synpunkter bör dock även paragrafens andra stycke justeras i enlighet med detta.

Regeringen konstaterar att det i dag finns ett flertal bestämmelser som begränsar konsumentens skyldighet att betala kreditränta och kreditkostnader. Därigenom begränsas också indirekt den effektiva räntan. Befintliga regler begränsar också de avgifter och andra kostnader som konsumenten kan bli skyldig att betala i anledning av betalningsdröjsmål (jämför artikel 35.3 och 35.4). Det finns alltså i svensk rätt redan regler om tak som direkt eller indirekt tar sikte på såväl kreditränta, effektiv ränta och den sammanlagda kreditkostnaden. Reglerna om begränsning av förlängning av löptiden syftar till att hindra att konsumenter betalar höga kostnader utan att krediten återbetalas. De utgör därför en åtgärd för att effektivt motverka allt för höga kreditkostnader. Vidare utgör bestämmelsen om ett särskilt tak för uppläggningsavgifter en sådan begränsning av en särskild avgift som medlemsstaterna enligt direktivet har möjlighet att anta. Gällande rätt lever alltså upp till direktivets krav enligt artikel 31. Bestämmelserna om ränte- och kostnadstak, kostnadstaket för uppläggningsavgifter och bestämmelsen om begränsningar av möjligheten att förlänga löptiden bör därför föras över till den nya lagen.

Flera remissinstanser framför liknande synpunkter som när reglerna infördes. Bland annat *Svenska Bankföreningen*, *Sparbankernas riksförbund* och *Finansbolagens Förening* lämnar synpunkter på reglernas närmare utformning, såsom att det föreligger svårigheter att tillämpa kostnadstaket för kontokrediter och att den grupp företag som anses vara närstående företag är för vid. *Svensk Inkasso* anser att det ska förtydligas att förbudet att ta ut annan ersättning än dröjsmålsränta inte omfattar kostnader som anges i inkassokostnadslagen. *Sveriges Konsumenter* anser att räntetaket bör sänkas från 20 procentenheter jämte referensränta till 15 procent.

Regeringen konstaterar att reglerna endast varit i kraft en kortare tid och att 2023 års direktiv inte motiverar några ändringar av bestämmelserna. Det saknas därför skäl att nu ändra regelverket eller att i övrigt göra de förtydliganden som efterfrågas och som berörs i tidigare förarbeten (se bland annat prop. 2024/25:17 s. 16, 19, 22–24 och 29–31).

Vad gäller direktivets bestämmelser om avgifter i anledning av betalningsdröjsmål ansågs vid genomförandet av artikel 16a.3 och 16a.4 i 2008 års direktiv, med hänvisning till inkassokostnadslagen, att det saknas behov av ytterligare åtgärder för att nå upp till direktivets krav (prop. 2023/24:23 s. 80). Motsvarande bedömning gjordes vid genomförandet av bolånedirektivet (prop. 2015/16:197 s. 185–186). Regeringen, som även konstaterar att reglerna om bland annat ränte- och kostnadstak har fått ett bredare tillämpningsområde och numera träffar i stort sett alla krediter som omfattas av det nya konsumentkreditdirektivet, anser att ytterligare åtgärder för att genomföra artikel 35.3 och 35.4 inte behövs.

Bland annat *Svenska Bankföreningen* anser att kontokrediter med säkerhet i finansiella instrument bör undantas från kostnadstaket och bestämmelsen om förlängning av löptid och anser att dessa krediter inte medför särskilda risker för överskuldssättning. Regeringen konstaterar att även förhållandet att värdepapperskrediter omfattas av kostnadstaket gällt sedan den 1 mars 2025. Någon ändring är därför inte påkallad.

6.14 Dokumentation, underrättelser och ändringar av avtalsvillkor m.m.

Regeringens förslag

Bestämmelserna i 2010 års lag om dokumentation av kreditavtalet och ändringar av det ska med vissa justeringar föras över till den nya lagen. Detsamma gäller bestämmelserna om ändring av ränta samt underrättelse och information vid avtalsändringar och ränteändringar.

För kontokrediter ska det införas ett krav på att kreditgivare minst en gång i månaden ska tillhandahålla konsumenten ett kontoutdrag. Det ska även införas krav på att information om avtalsändringar och kontoutdrag ska lämnas i en handling eller i den form som angetts i kreditavtalet.

Bestämmelserna i 2010 års lag om konsumentens rätt till en betalningsplan ska föras över oförändrade till den nya lagen.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna

De flesta av remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *Riverty Sweden AB* anser att dokumentationskraven av kreditavtalet är oproportionerliga i fall där konsumenter återkommande ingår kreditavtal med samma kreditgivare om kortfristiga fakturakrediter.

Skälen för regeringens förslag

Dokumentation av kreditavtalet

I likhet med 2008 års direktiv innehåller 2023 års direktiv regler om att avtalet ska dokumenteras och i vilken form dokumentationen ska ske (artiklarna 20, 21 och 35.1). Ett antal uppräknade avtalsvillkor och annan information ska därvid nedtecknas på ett papper eller ett annat varaktigt medium som alla avtalsslutande parter ska få en kopia av. Reglerna utgör inget formkrav för avtalet utan medlemsstaternas nationella regler styr ingåendet och giltigheten av avtalet (artikel 20.2). Bestämmelserna i 2023 års direktiv motsvarar i stora delar 2008 års direktiv, som genomförts i 14 § 2010 års lag. Vissa ändringar har dock gjorts. De nuvarande reglerna bör därför föras över till den nya lagen med de justeringar som motiveras av det nya direktivet.

Till att börja med ska flera av de uppgifter som även framgår av förhandsinformationen dokumenteras. Detta bör ske genom en hänvisning till reglerna om förhandsinformation.

Jämfört med de kraven på dokumentation av kreditavtalet i 2010 års lag har det gjorts vissa tillägg. Det rör sig bland annat om att näringsidkarens och konsumentens telefonnummer och e-postadress, kontaktuppgifter till skuldrådgivning och en rekommendation att vid dröjsmål med betalning vända sig dit samt vilket varaktigt medium konsumenten valt för att ta emot viss information, när den inte ska lämnas via en handling, ska doku-

menteras. Det bör därför i lag införas ytterligare krav på vad som ska dokumenteras (se artikel 21.1 punkterna b, p, q och x).

I direktivet har det införts ytterligare krav på avtalsvillkor som ska dokumenteras som får anses redan följa av gällande rätt. Det gäller vissa uppgifter med koppling till den effektiva räntan, en varning för konsekvenserna av inte bara uteblivna betalningar utan också sena betalningar, samt att hänvisningen till den rätt till förtidsbetalning som konsumenten har och förfarandet för förtidsbetalningen också ska innehålla en överskådlig och begriplig förklaring av hur den ersättning konsumenten ska betala till kreditgivaren beräknats (artiklarna 21.1 g, 21.1 m och 21.1 s). Någon åtgärd utöver att överföra motsvarande regler i 2010 års lag till den nya lagen krävs därför inte.

En nyhet i direktivet är att även ändringar av avtalet ska dokumenteras på papper eller ett annat varaktigt medium (artikel 20.1). Bestämmelsen saknar motsvarighet i 2010 års lag och en regel denna innebörd bör införas i den nya lagen.

Ytterligare en nyhet är en bestämmelse om hur informationen som dokumenteras ska lämnas till konsumenten (artikel 21.1 andra stycket). Enligt bestämmelsen ska informationen bland annat vara tydligt läsbar och anpassad till de tekniska begränsningar hos det medium på vilka de visas. Det bör därför införas en bestämmelse med innebörden att uppgifterna som dokumenteras ska lämnas på ett klart och begripligt sätt som, om ett medel för distanskommunikation används, ska ges på ett sätt som är anpassat till det medel som används.

Regleringen i direktivet om att konsumenten har rätt till en betalningsplan (artikel 21.1 j och 21.2) är oförändrad jämfört med 2008 års direktiv. Motsvarande bestämmelser i 2010 års lag (16 §) bör därför föras över till den nya lagen.

De särskilda dokumentationsregler som enligt 2008 års direktiv gällt för kontokrediter som ska betalas tillbaka på uppmaning eller inom tre månader återfinns inte i 2023 års direktiv. Motsvarande regler i 2010 års lag (15 §) bör därför inte föras över till den nya lagen. I likhet med vad som gäller idag bör samma krav på dokumentation gälla för bostadskrediter som för andra krediter.

Riverty Sweden AB invänder mot dokumentationskraven av kreditavtalet och anger att de är oproportionerliga när konsumenter som återkommande ingår kreditavtal med samma kreditgivare om kortfristiga fakturakrediter. Regeringen konstaterar att det för fakturakrediter som omfattas av direktivets tillämpningsområde inte finns någon möjlighet att avstå från att tillämpa dokumentationskraven. För särskilda fakturakrediter anser regeringen dock att det i likhet med den ordning som gäller för räntefria krediter enligt 2010 års lag, bör föreskrivas undantag från dokumentationskraven.

Ändringar och underrättelser

I 2008 års direktiv finns krav på att viss information till konsumenten ska lämnas innan en avtalsändring görs. Reglerna har genomförts i 2010 års lag och innebär att konsumenten ska få information om en ändring i kreditavtalet i rimlig tid innan ändringen börjar gälla. Konsumenten ska få information om ändringen och att konsumentens samtycke till ändringen

krävs, när ändringen börjar gälla eller föreslås börja gälla, och möjligheterna att lämna klagomål till tillsynsmyndigheten (16 a §). I 2023 års direktiv finns motsvarande krav (artikel 22). Det har dock gjorts ett tillägg om att informationen ska lämnas i en handling eller på ett annat varaktigt medium som konsumenten kan välja och som anges i dokumentationen av kreditavtalet. Reglerna i 2010 års lag bör föras över till den nya lagen men justeras med avseende på hur informationen ska lämnas.

I 2010 års lag regleras förutsättningarna för att ändra räntan (17 §). Räntan får till att börja med ändras endast om det har avtalats. Vidare anges i paragrafen förutsättningar för att räntan ska få ändras till konsumentens nackdel. Ett exempel är om kreditgivaren använder sig av en referensränta som kreditgivaren inte har något betydande inflytande över. Bestämmelserna har inte sin grund i EU-rätten men uppfyller ett viktigt konsumentskyddande syfte och bör överföras till den nya lagen.

2023 års direktiv innehåller regler om underrättelse till konsumenten i anledning av ränteändringar (artikel 23). Motsvarigheten i 2008 års direktiv har genomförts i 2010 års lag (19 §). Kreditgivare ska informera konsumenten på papper eller på ett annat varaktigt medium som anges i kreditavtalet om varje ändring av krediträntan i god tid innan ändringen träder i kraft. Informationen ska omfatta betalningarnas belopp efter det att den nya krediträntan har trätt i kraft och, om betalningarnas antal och periodicitet ändras, uppgift om det. Under vissa förutsättningar får kreditgivaren i stället ge informationen regelbundet. I förhållande till gällande rätt har det skett vissa preciseringar i 2023 års direktiv, t.ex. att underrättelsen ska lämnas i god tid innan ändringen träder i kraft och att informationen ska lämnas på ett varaktigt medium som anges i kreditavtalet. De nu gällande reglerna bör föras över till den nya lagen med de justeringar som 2023 års direktiv kräver.

För kontokrediter finns särskilda bestämmelser om underrättelse i såväl 2008 års direktiv (artikel 12) som 2023 års direktiv (artikel 24). I stora delar motsvarar 2023 års direktivs bestämmelser de i 2008 års direktiv. Det har bland annat i artikeln specificerats att ett kontoutdrag, som tidigare endast skulle lämnas regelbundet, ska lämnas minst en gång i månaden. Ett sådant krav bör införas i den nya lagen. Det har också förtydligats att skyldigheten att tillhandahålla kontoutdrag gäller under hela avtalstiden. Enligt regeringen bör detta gälla även utan någon särskild regel. Någon justering av bestämmelsen krävs alltså inte i det avseendet. Kontoutdraget ska tillhandahållas på ett papper eller ett annat varaktigt medium som konsumenten valt. Även detta bör framgå.

De bestämmelser som gäller kontokrediter i 2010 års lag gäller även de krediter som i direktivet definieras som överskridanden. Så bör vara fallet även fortsatt. Ett överskridande definieras i 2023 års direktiv som en underförstått accepterad kontokredit där konsumenten kan överskrida kreditgränsen (artikel 3 punkten 19). Liksom 2008 års direktiv innehåller 2023 års direktiv vissa bestämmelser för överskridanden som inte gäller andra kontokrediter (artikel 25). Dessa motiverar en särreglering i lagen. Bestämmelserna i artikel 25.1, 25.2 och 25.3 motsvarar i huvudsak bestämmelserna i 2008 års direktiv som genomförts i 2010 års lag (20 § tredje och fjärde styckena). Vissa justeringar har dock gjorts vad gäller hur informationen ska lämnas. Bestämmelserna bör föras över till den nya lagen men justeras i enlighet med den nya lydelsen. En nyhet är också att

det i dokumentationen av avtalet ska anges om överskridande tillåts. Den befintliga regleringen uppfyller detta krav i och med att det framgår att den gäller när det enligt avtalet är möjligt att överskrida en kreditgräns. Något ytterligare tillägg behöver därför inte göras. När det gäller bestämmelsen om vilken information konsumenten ska få om ett överskridande är väsentligt och varat under längre tid än en månad har det gjorts ett tillägg i 2023 års direktiv (artikel 25.2). Konsumenten ska utöver den information som gäller idag, få uppgift om förfallodag. Bestämmelsen i den nya lagen bör formuleras i enlighet med detta. I direktivet anges vidare att konsumenten vid regelbundna överskridanden ska erbjuda konsumenten rådgivningstjänster om sådana finns tillgängliga och kostnadsfritt hänvisa konsumenten till skuldrådgivningstjänster. Även detta medför tillägg i lagtexten jämfört med idag.

6.15 Konsumentens ångerrätt

Regeringens förslag

Bestämmelserna i 2010 års lag om konsumentens ångerrätt och följderna av att ångerrätten utövas ska, med vissa ändringar och tillägg, föras över till den nya lagen.

Om det vid ett kreditköp har avtalats om öppet köp för varan och den tidsfrist som gäller enligt avtalet överstiger 14 dagar ska ångerfristen för kreditavtalet förlängas i motsvarande mån.

Ångerfristen ska aldrig börja löpa senare än ett år efter kreditavtalets ingående. Detta ska dock bara gälla om konsumenten fått föreskriven information om sin ångerrätt.

Om konsumenten lämnar eller sänder sitt meddelande om att han eller hon frånträder kreditavtalet i rätt tid och på det sätt som anges i dokumentationen av kreditavtalet ska meddelandet få åberopas även om det försenas, förvanskas eller inte kommer fram.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att den längre ångerfristen för sådana kreditköp där det avtalats om öppet köp ska omfatta även tjänster.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker utredningens förslag och delar eller har inga synpunkter på utredningens bedömning.

Skälen för regeringens förslag

Konsumenten ska även i fortsättningen ha 14 dagar på sig att ångra avtalet

Enligt 2023 års direktiv ska konsumenten ha en möjlighet att frånträda avtalet inom 14 dagar utan att behöva ange något skäl (artikel 26). Ånger-

fristen börjar löpa antingen den dag då avtalet ingås eller när konsumenten fått del av avtalsvillkoren och viss föreskriven information.

Regleringen i direktivet överensstämmer i stort med 2008 års direktiv, vilket har genomförts i 2010 års lag (21–25 §§). Vissa ändringar har dock gjorts. Dagens regler bör därför föras över till den nya lagen med de justeringar som motiveras av direktivet.

Till skillnad från 2008 års direktiv finns i 2023 års direktiv en bestämmelse om att det vid kreditköp, eller kombinerade kreditavtal med direktivets terminologi, i vissa fall ska gälla en längre ångerfrist. Av bestämmelsen framgår att ångerrätten vid kreditköp av en vara med en returpolicy som säkerställer full återbetalning under en tidsperiod som överstiger 14 dagar, ska förlängas så att den motsvarar varaktigheten för en sådan returpolicy (artikel 26.3).

Ett kreditköp består av två avtal, ett kreditavtal och ett köpeavtal. Avtalen är ömsesidigt beroende av varandra. Enligt 2010 års lag gäller ångerrätten enbart för kreditavtalet men inte för köpeavtalet (se prop. 2009/10:242 s. 67). Det hindrar inte att det i köpeavtalet kan avtalas om en rätt för konsumenten att lämna tillbaka varan med full återbetalning. Genom bestämmelsen i 2023 års direktiv säkerställs att tidsfristen för att frånträda avtalen i en sådan situation stämmer överens. Det bör därför i den nya lagen införas en bestämmelse som innebär att om det vid ett kreditköp har avtalats om öppet köp och den tidsfrist som gäller enligt avtalet överstiger 14 dagar, ska ångerfristen för kreditavtalet förlängas i motsvarande mån. Enligt bestämmelsen i direktivet är det enbart kreditköp av en vara som omfattas. Det bedöms inte finnas utrymme enligt direktivet att låta regleringen omfatta även kreditköp av en tjänst. Till skillnad från utredningens förslag bör alltså endast kreditköp av varor omfattas.

Utgångspunkten enligt både 2010 års lag och 2023 års direktiv är att ångerfristen börjar löpa den dag då avtalet ingås, under förutsättning att konsumenten vid den tidpunkten har fått all den dokumentation han eller hon har rätt till. Till skillnad från vad som gäller enligt den nuvarande lagen ska ångerfristen trots bristfällig dokumentation ha en yttersta tidsgräns. Tidsgränsen gäller bara om konsumenten åtminstone har fått information om sin ångerrätt. Fristen börjar då löpa senast ett år efter avtalets ingående. När ångerfristen därefter löpt ut ska det alltså inte längre vara möjligt för konsumenten att ångra avtalet. En motsvarande regel bör införas i den nya lagen.

Hur en konsument som vill utnyttja ångerrätten ska gå till väga regleras i artikel 26.5. Där framgår att konsumenten innan ångerfristen löper ut ska underrätta kreditgivaren i enlighet med den information om ångerrätten som kreditgivaren lämnat i kreditavtalet, på papper eller på något annat varaktigt medium som konsumenten valt och som framgår av dokumentationen av kreditavtalet. Bestämmelsen bör läsas tillsammans med artikel 26.1 tredje stycket som anger att tidsfristen ska anses ha iakttagits om konsumenten skickar underrättelsen på detta sätt inom den tid direktivet föreskriver. Under de förutsättningarna är det alltså kreditgivaren som står risken för att meddelandet försenas. En motsvarande regel finns i 2010 års lag, där det föreskrivs att om konsumenten i rätt tid och på ett ändamålsenligt sätt har lämnat eller sänt ett meddelande om att han eller hon frånträder kreditavtalet, får meddelandet åberopas även om det försenas, förvanskas eller inte kommer fram (23 §). Något skriftlighetskrav gäller

emellertid inte för ett meddelande om att ångerrätten utnyttjas. Ett sådant meddelande kan alltså även lämnas muntligen (se prop. 2009/10:242 s. 68). Det finns inget som talar för att avsikten med tillägget i 2023 års direktiv om på vilket sätt underrättelsen ska ske ska ha varit att införa ett formkrav för ångerrättens utövande. Ett sådant krav skulle dessutom riskera att försämra konsumentskyddet på ett påtagligt sätt. Utifrån vad som anförs ovan får direktivets bestämmelse om hur ångerrätten utövas uppfattas som en bevisregel om när ett meddelande om att konsumenten har utnyttjat sin ångerrätt har skett i rätt tid. Det bör alltså i den nya lagen framgå att bevisregeln ska tillämpas om konsumenten i rätt tid ångrar kreditavtalet på det sätt som anges i dokumentationen av kreditavtalet.

Verkan av att ångerrätten utövas

Om konsumenten utnyttjar ångerrätten ska enligt artikel 26.5 b) i 2023 års direktiv kapitalet återbetalas tillsammans med upplupen ränta på detta kapital. Räntan ska beräknas utifrån den avtalade räntan från och med det datum då krediten utnyttjades till och med det datum då kapitalet återbetalas. Återbetalningen ska ske utan onödigt dröjsmål och i alla händelser senast 30 kalenderdagar efter avsändandet av underrättelsen. Kreditgivaren ska inte ha rätt till någon annan kompensation från konsumenten, med undantag för icke återbetalningsbara avgifter som erlagts av kreditgivaren till en offentlig förvaltning.

Konsumentens skyldighet att återbetala krediten om ångerrätten utnyttjas finns i 24 § i 2010 års lag. Där regleras också hur beloppet ska beräknas. Enligt paragrafen ska en konsument som utövar sin ångerrätt snarast, och senast inom 30 dagar från den dag då konsumenten lämnade eller sände sitt meddelande, betala tillbaka det belopp som erhållits från kreditgivaren. Tillägg ska göras för upplupen ränta på beloppet, och räntan ska utgå från och med den dag då konsumenten fick tillgång till krediten till och med den dag då den återbetalas. Om kreditgivaren med anledning av kreditavtalet har betalat en avgift till det allmänna som inte återbetalas, är konsumenten dessutom skyldig att ersätta kreditgivaren för denna. För att tydliggöra att kreditgivaren därutöver inte har rätt till ersättning för några andra avgifter innehåller paragrafens andra stycke en bestämmelse om att kreditgivaren snarast och senast inom 30 dagar från den dag då kreditgivaren tog emot konsumentens meddelande om att kreditavtalet frånträds, ska betala tillbaka de avgifter som konsumenten har betalat med anledning av krediten. Detta gäller exempelvis en avgift för upplägg av den ångrade krediten, även om kostnaden faktiskt har uppstått (se prop. 2009/10:242 s. 70).

Regeringen konstaterar att den svenska regleringen stämmer väl överens med artikel 26.5 b) i 2023 års direktiv. Vad som tidigare har uttalats om behovet av att tydliggöra att kreditgivaren ska återbetala eventuella uppläggningsavgifter och liknande avgifter gäller fortfarande och bedöms också som förenligt med direktivet (se prop. 2009/10:242 s. 70). Regeringen föreslår därför att paragrafen förs över till den nya lagen oförändrad.

I artikel 26.6 finns bestämmelser om verkan av utövad ångerrätt på anknytande avtal. I artikeln föreskrivs att om konsumenten utövar sin ångerrätt och det till kreditavtalet tillhandahålls en kompletterande tjänst

av kreditgivaren eller av någon annan till följd av en överenskommelse mellan kreditgivaren och denne, ska konsumenten inte längre vara bunden av avtalet om den kompletterande tjänsten.

I 2010 års lag finns motsvarande bestämmelser i 25 §. Enligt paragrafen gäller att om en konsument utövar sin ångerrätt, och det med anledning av kreditavtalet har ingåtts ett anknytande avtal om tjänster som tillhandahålls av kreditgivaren eller någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och kreditgivaren, ska det anknytande avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för det. Regeringen konstaterar att bestämmelserna i 2010 års lag uppfyller direktivets krav. De bör därför föras över till den nya lagen.

Ångerrätten vid avtal om köp av en vara eller tjänst som finansierats av ett kreditavtal

Enligt artikel 27.1 i 2023 års direktiv ska medlemsstaterna säkerställa att en konsument som i samband med ett avtal om leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster, utnyttjar en på unionsrätten grundad ångerrätt inte längre är bunden av ett kombinerat kreditavtal. Kreditavtalet ska då alltså upphöra att gälla automatiskt utan att någon särskild uppsägning krävs.

En sådan ångerrätt för en vara eller tjänst som artikeln tar sikte på återfinns i svensk rätt för distansavtal om varor och icke finansiella tjänster samt för distansavtal om finansiella tjänster. Enligt lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler gäller att om en konsument som utövar sin ångerrätt även ingått ett anknytande avtal med näringsidkaren eller med någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren, ska det anknytande avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta (se 2 kap. 16 § och 3 kap. 12 § distansavtalslagen – den sistnämnda föreslås få ny numrering, 3 kap. 21 §, se prop. 2025/26:84 Ett stärkt konsumentskydd vid distansavtal). Paragrafen om avser distansavtal om varor och icke finansiella tjänster innehåller ett tillägg om att detsamma ska gälla för sådana kreditköp som avses i konsumentkreditlagen. Detta täcker in fall där krediten lämnas av någon annan än säljaren och varan eller tjänsten anges i kreditavtalet (se prop. 2009/10:242 s. 71). Svensk rätt uppfyller alltså redan de krav som direktivet ställer upp i artikel 27.1. Någon åtgärd för att genomföra direktivets krav i det avseendet krävs därmed inte.

6.16 Betalning av krediten i förtid och vissa frågor om uppsägning och kontokrediter

Regeringens förslag

Reglerna i 2010 års lag om att konsumenten alltid har rätt att betala krediten i förtid, respektive kreditgivarens rätt att få betalning i förtid, ska föras över till den nya lagen. Reglerna om beräkningen av fordran i dessa fall ska dock ändras så att en reducering som omfattar samtliga kreditkostnader görs. Den nya lagen ska även innehålla regler om ränteskillnadsersättning.

Om kreditgivaren vill säga upp en kontokredit med avtalad löptid eller ändra avtalsvillkoren för en sådan kredit på så sätt att kreditutrymmet minskar ska konsumenten underrättas minst 30 dagar innan uppsägningen eller ändringen av villkoren får verkan.

När en kreditgivare säger upp eller minskar kreditutrymmet för en kontokredit ska konsumenten erbjudas en möjlighet att återbetala det förfallna beloppet genom tolv lika stora månadsbetalningar.

Nuvarande regler om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid ska med vissa anpassningar föras över till den nya lagen.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att reglerna om underrättelse vid uppsägning eller ändring av avtalsvillkoren för en kontokredit och bestämmelsen om återbetalning av utestående belopp för en kontokredit som sägs upp eller minskas ska kopplas till reglerna om kreditgivarens rätt till förtidsbetalning. Utredningen föreslår också annan lagteknisk lösning för flera av bestämmelserna.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *Svensk Inkasso* anser att en borgenär inte bör vara skyldig att bevisa att konsumenten erbjudits att betala den utestående kreditfordran genom tolv lika stora månatliga betalningar för att verkställighet ska kunna ske. *Klarna Bank AB* och *Swedish FinTech Association* anser att en minskning av kreditutrymmet för en kontokredit ska kunna göras tidigare än 30 dagar efter att konsumenten meddelats om detta.

Skälen för regeringens förslag

Konsumentens rätt att betala krediten i förtid och beräkning av kreditfordran

Artikel 29 i 2023 års direktiv innehåller regler om rätten till förtidsbetalning för konsumenten, beräkning av kreditfordran och ränteskillnadsersättning. Reglerna innebär att en konsument alltid har rätt att betala en kredit innan den avtalade förfallotidpunkten och att en reducering av kreditfordran då ska ske. Reglerna om ränteskillnadsersättning anger hur

den ersättning som konsumenten kan bli skyldig att betala till kreditgivaren om förtidsbetalning görs under den tid som parterna avtalat om en bunden ränta ska beräknas. Artikel 29 har en motsvarighet i 2008 års direktiv och har genomförts i 32 och 36 §§ i 2010 års lag. I stort är de ändringar som gjorts i 2023 års direktiv redaktionella och bestämmelserna i 2010 års lag bör därför föras över oförändrade till den nya lagen.

I 2023 års direktiv har det dock gjorts ändringar som rör den nedsättning som ska göras av konsumentens kreditfordran när konsumenten väljer att betala krediten i förtid. I 2008 års direktiv anges att en nedsättning ska göras av den sammanlagda kreditkostnaden och utgöras av räntan och kostnaderna under avtalets återstående löptid. I 2023 års direktiv finns ett tillägg med innebörden att det vid beräkningen av denna ersättning ska tas hänsyn till alla kostnader som konsumenten ska betala enligt kreditavtalet. Tillägget har utformats mot bakgrund av EU-domstolens dom i mål nr C-383/18, EU:C:2019:702, den s.k. Lexitordomen. I domen klargörs att inte endast de kostnader som har ett samband med avtalets löptid ska sättas ned, utan att nedsättningen ska omfatta alla kostnader som konsumenten ska betala i anledning av kreditavtalet. Nedsättningen av konsumentens sammanlagda kreditkostnad bör enligt direktivet stå i proportion till kreditavtalets återstående löptid och omfatta kostnader som inte är beroende av kreditavtalets löptid, inbegripet kostnader som är helt uttömda vid tidpunkten för beviljandet av krediten (skäl 70).

Den nuvarande regleringen, som har sin grund i 1977 års konsumentkreditlag, innebär att kreditgivaren inte får tillgodogöra sig någon ränta eller kostnader hänförliga till den outnyttjade delen av kredittiden. En reduktion ska därmed göras av den ränta och de avgifter som är hänförliga till den outnyttjade delen av kredittiden (se prop. 1976/77:123 s. 175–176). Enligt dagens bestämmelser ska det dock inte göras någon reduktion av kostnader som är hänförliga till tiden före förtidsbetalningen, t.ex. en uppläggningsavgift (se prop. 1991/92:83 s. 69 och 136–137). Gällande rätt medger alltså situationer där samtliga kreditkostnader inte omfattas av den reduktion som ska göras av kreditfordran. Bestämmelsen om beräkning av kreditgivarens fordran vid förtidsbetalning bör ändras så att samtliga de avgifter och andra kostnader som konsumenten ska betala enligt kreditavtalet reduceras i förhållande till den återstående löptiden. En sådan ordning är också motiverad av de svårigheter som kan föreligga med att fastställa vilka kostnader som objektivt sett har samband med avtalets löptid.

Ändringen bör i lag uttryckas som att kreditkostnaderna ska sättas ned i förhållande till den återstående löptiden. Till skillnad från utredningens lagförslag, bör det därmed inte framgå att konsumenten, utöver ränta, ska betala andra kostnader för krediten fram till förtidsbetalningen, eftersom dessa kostnader ska sättas ned.

Hänvisningen i 2010 års lag till att beräkningen ska ske enligt de grunder som överensstämmer med god kreditgivningssed bedöms ligga i linje med regleringen i 2023 års direktiv. Det bör därför även fortsättningsvis göras en sådan hänvisning. De ändringar som görs i paragrafen i övrigt medför dock en begränsning av de beräkningsmetoder som kan användas.

Av direktivet framgår vidare att skatter och avgifter som tas ut av och betalas direkt till en tredje part och som inte är beroende av kreditavtalets löptid inte bör beaktas i beräkningen (skäl 70). Kravet på att sådana skatter

och avgifter inte beaktas uppfylls enligt regeringen redan av det faktum att bestämmelsen är tillämplig på rättsförhållandet mellan kreditgivare och konsument. Någon särskild reglering i lag behövs därför inte.

Reglerna om förtidsbetalning av krediten och beräkning av kreditgivarens fordran i 2010 års lag tillämpas även för bostadskrediter. Frågan om förtidsbetalning och reducering av kreditfordran för bostadskrediter regleras i bolånedirektivet (artikel 25). Artikel 25 är närmast likalydande med den i 2008 års direktiv. För bostadskrediter finns dock ett rättsfall från EU-domstolen (rättsfall nr C-555/21) som går i en annan riktning än Lexitor- domen. I målet klargörs att medlemsstater, när det gäller bostadskrediter, inte är förhindrade att föreskriva att kreditfordran vid förtidsbetalning endast ska reduceras med ränta och kostnader som är hänförliga till kreditens löptid. Bolånedirektivet är ett minimiharmoniserat direktiv. De regler om reducering av fordran som regeringen nu föreslår är mer förmånliga för konsumenten än de som gällt hittills. Bestämmelserna bör därför gälla även för bostadskrediter.

Särskilda regler om återbetalning av kontokrediter och kreditgivarens rätt till förtidsbetalning

2023 års direktiv innehåller regler som rör återbetalning av kontokrediter respektive överskridanden. Enligt direktivet ska en kreditgivare när en kontokredit eller ett överskridande sägs upp eller minskas, innan verkställighetsförfaranden inleds, erbjuda konsumenten möjlighet att återbetala det belopp som överstiger den nya kreditgränsen i tolv lika stora månatliga avbetalningar till den kreditränta som gäller för krediten (artiklarna 24.4 och 25.5). Utredningen föreslår att en regel med denna innebörd ska kopplas till de nu gällande reglerna om kreditgivarens rätt till förtidsbetalning.

Varken 2008 års direktiv eller 2023 års direktiv innehåller regler om kreditgivarens rätt till förtidsbetalning. I 2010 års lag regleras frågan i 33 §. För att kreditgivaren ska ha rätt till förtidsbetalning krävs att det gjorts förbehåll om det i avtalet och att något av de i bestämmelsen angivna kriterierna är uppfyllda. Det rör sig exempelvis om vissa betalningsdröjsmål eller att den säkerhet som ställts för krediten försämrats på visst sätt. Regleringen begränsar kreditgivarens rätt att säga upp en kredit till betalning i förtid till de situationer som anges i paragrafen. Detta gäller dock inte för en kontokredit, där regleringen inte utgör förutsättningar för att säga upp krediten, utan endast rätten för kreditgivaren att få det utestående kreditbeloppet betalt i förtid (se prop. 1991/92:83 s. 130–131, prop. 2013/14:44 s. 19–22 och 25–27, se även prop. 2009/2010:242 s. 87 för begreppet löpande kredit). Av detta skäl är det inte heller lämpligt att genomföra direktivets artiklar som gäller kontokrediter på det sätt som utredningen föreslår. I stället bör de nu gällande reglerna om kreditgivarens rätt till förtidsbetalning överföras oförändrade till den nya lagen och en ny paragraf införs som genomför direktivets artiklar 24.4 och 25.5.

Artikel 24.4 om kontokrediter och 25.5 om överskridanden tar sikte på situationer där kreditgivaren säger upp avtalet eller ändrar avtalsvillkoren på så sätt att kreditgränsen minskas. Artiklarna bör genomföras genom regler om att kreditgivaren i en sådan situation ska vara skyldig att erbjuda konsumenten en möjlighet att återbetala det utestående beloppet, eller i

förekommande fall det kreditbelopp som överstiger den nya kreditgränsen, genom tolv lika stora månadsbetalningar innan verkställighetsåtgärder vidtas.

En särskild fråga rör reglernas rättsverkan. *Svensk Inkasso* anser att en borgenär inte ska vara skyldig att bevisa att konsumenten erbjudits att betala den utestående kreditfordran genom tolv lika stora månatliga betalningar för att verkställighet ska kunna ske. Regeringen anser att reglerna är av marknadsrättslig karaktär och därmed inte bör ha civilrättslig verkan. Reglernas efterlevnad bör i stället tillförsäkras inom ramen för myndigheternas tillsynsarbete.

Uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid

Liksom 2008 års direktiv innehåller 2023 års direktiv regler om konsumentens och kreditgivarens uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid (artikel 28). Reglerna i 2008 års direktiv har genomförts i 37 § i 2010 års lag. Enligt paragrafen får konsumenten när som helst säga upp ett kreditavtal med obestämd löptid. Avtalet upphör omedelbart om en uppsägningstid inte avtalats, och annars när uppsägningstiden löpt ut. Uppsägningstiden får inte vara längre än en månad. Även kreditgivaren kan säga upp ett avtal med obestämd löptid om det har avtalats. Uppsägningstiden ska då vara minst två månader. Har konsumenten inte utnyttjat krediten, får kreditgivaren säga upp kreditavtalet att upphöra omedelbart, om det har avtalats och är skäligt. Konsumenten ska innan han eller hon förlorar rätten till krediten informeras om uppsägningen och om skälen för den. I praktiken torde reglerna om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid främst vara tillämpliga på kontokrediter med obestämd löptid (se prop. 2009/10:242 s. 115–116). Kreditgivaren har därmed en möjlighet att omedelbart säga upp en kontokredit under vissa förhållanden. Hur informationen ska ske regleras i dessa fall i paragrafen om uppsägning av avtal med obestämd löptid.

I 2023 års direktiv har regleringen ändrats endast vad gäller hur informationen till konsumenten ska lämnas. Nu gällande regler bör därför föras över till den nya lagen, men ändras på så sätt att det framgår att uppsägningen eller informationen ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten valt.

I 2023 års direktiv har det också införts nya regler om information vid uppsägning och minskning av kontokrediter respektive överskridanden (artiklarna 24.3 och 25.4). Medlemsstaterna ska kräva att kreditgivaren informerar konsumenten på ett överenskommet sätt om varje minskning eller uppsägning åtminstone 30 dagar före den dag då minskningen eller uppsägningen av kontokrediten får verkan. Artiklarna reglerar inte förutsättningarna för uppsägning respektive minskning och kan inte heller anses innebära en reglering av uppsägningstid. I stället medför artiklarna en skyldighet för kreditgivaren att informera konsumenten om en uppsägning eller ändring av avtalsvillkor inom viss tid. En bestämmelse av denna innebörd bör därför införas i den nya lagen.

Som berörts finns det redan regler om kreditavtal med obestämd löptid som i vissa fall möjliggör en omedelbar uppsägning. Reglerna som genomför artiklarna 24.3 och 25.3 bör vara subsidiära i förhållande till reglerna om kreditavtal med obestämd löptid. I praktiken bör därmed

reglerna om 30 dagars uppsägningstid bli begränsade till kontokrediter med en avtalad löptid. Det innebär också, som bland annat *Klarna Bank AB* och *Swedish FinTech Association* efterfrågar, att informationen inte behöver skickas 30 dagar innan en kontokredit sägs upp, om det finns grund för omedelbar uppsägning enligt reglerna om avtal med obestämmd löptid. Så kan vara fallet om konsumenten inte längre bedöms ha återbetalningsförmåga för krediten (se skäl 68 i 2023 års direktiv och prop. 2009/20:242 s. 116).

Utredningen föreslår att regler om information om uppsägning ska föras in i paragrafen om uppsägningstid när kreditgivaren har rätt till förtidsbetalning. Som regeringen redogör för ovan bör artiklarna 24.3 och 25.4 förstås som regler om information vid uppsägning. Reglerna är, till skillnad från nu gällande regler om kreditgivarens rätt till förtidsbetalning, inte av civilrättslig karaktär. Genomförandet bör därför göras i en separat paragraf. Informationen ska vidare enligt direktivet ske på det sätt som kreditgivaren och konsumenten överenskommit. Det finns för denna artikel inget krav på att överenskommelsen ska dokumenteras i kreditavtalet eller när överenskommelsen ska ske. Det är därför möjligt för kreditgivaren att i sina standardvillkor vid avtalets ingående ange det sätt på vilket informationen ska lämnas.

Vid en minskning av kreditutrymmet är det fråga om en ändring av avtalsvillkoren. En bestämmelse om information till konsumenten vid ändring av avtalsvillkor finns i 2010 års lag (16 a §). Den bestämmelsen motsvarar artikel 22 i 2023 års direktiv och bör, som framgår av avsnitt 6.16, föras över till den nya lagen (se förslag till 4 kap. 11 §). Även denna paragraf bör vara subsidiär i förhållande till de nya reglerna om information för kontokrediter.

6.17 Återtaganderätt vid kreditköp av vara

Regeringens förslag

Reglerna i 2010 års lag om återtaganderätt vid kreditköp av en vara ska föras över till den nya lagen.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag.

Skälen för regeringens förslag

I 2010 års lag finns bestämmelser om återtaganderätt vid kreditköp av en vara (38 och 39 §§). I paragraferna regleras under vilka förutsättningar en kreditgivare har möjlighet att göra ett avtalsvillkor om återtaganderätt vid kreditköp gällande. Regler om den avräkning som ska ske om denna

möjlighet utnyttjas finns också i 2010 års lag (40 och 41 §§) och innebär bland annat att köparen ska tillgodoräknas varans värde och kreditgivaren ska tillgodoräknas ersättning för vissa avgifter. I 2010 års lag finns även regler om under vilka förutsättningar konsumenten kan återlösa en vara som har återtagits (42 §), om handräckning (43–45 §§) och ett visst förbud mot utmätning (46 §).

Frågor om återtaganderätt vid kreditköp regleras inte i 2023 års direktiv annat än att medlemsstaterna inte får hindra parterna i ett kreditavtal från att uttryckligen komma överens om att återlämnande eller överföring till kreditgivaren av varor som omfattas av kombinerade kreditavtal eller intäkter från försäljningen av sådana varor är tillräckligt för att återbetala krediten (artikel 35.5). Något hinder mot att träffa sådana överenskommelser finns inte i 2010 års lag eller i övrigt i svensk rätt (jämför prop. 2015/16:197 s. 186). Bestämmelserna om återtaganderätt i den nuvarande konsumentkreditlagen kan därför behållas och bör föras över i sak oförändrade till den nya lagen.

6.18 Betalningsdröjsmål och anståndsåtgärder

Regeringens förslag

Om en konsument är i dröjsmål med betalning enligt kreditavtalet ska kreditgivaren, när det är lämpligt, erbjuda alternativ till att erbjuda verkställighetsåtgärder. Ett sådant erbjudande ska innefatta en ändring av kreditavtalet. Vid bedömningen av om ett erbjudande är lämpligt ska kreditgivaren vara skyldig att beakta konsumentens personliga omständigheter och återbetalningsförmåga.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att kreditgivaren ska ha rutiner och riktlinjer för att erbjuda ett alternativ till verkställighetsåtgärder och att erbjudandet ska bestå i ändrade avtalsvillkor bara om kreditgivaren inte erbjuder en ny kredit som helt finansierar återbetalningen av den befintliga krediten.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *Kronofogdemyndigheten* anser att förslaget kan bidra till att förhindra att konsumentens skuldbörda ökar i onödan. Myndigheten efterfrågar ett tydliggörande av vilka åtgärder myndigheten bör vidta i anledning av reglerna.

Skälen för regeringens förslag

Anståndsåtgärder i 2010 års lag

Kreditgivare ska enligt 2010 års lag ha rutiner och riktlinjer för att, när det är lämpligt, överväga alternativ till att vidta verkställighetsåtgärder när

konsumenten är i dröjsmål med en betalning enligt kreditavtalet (20 d §). Vid övervägandet ska kreditgivaren beakta konsumentens personliga omständigheter och återbetalningsförmåga. Paragrafen genomför artikel 16a i 2008 års konsumentkreditdirektiv. Artikeln infördes i direktivet genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/2167 av den 24 november 2021 om kreditförvaltare och kreditförvärvare och om ändring av direktiven 2028/48/EG och 2024/17/EU (Kredithanteringsdirektivet). Regleringen innebär bland annat att kreditgivare ska ha en lämplig ordning för att ta ställning till i vart fall vissa av de alternativ som finns till en ansökan om verkställighet (prop. 2024/24:23 s. 79).

Anståndsåtgärder i 2023 års direktiv

I 2023 års direktiv finns regler om alternativ till verkställighetsåtgärder som i stor utsträckning liknar de som finns i 2008 års direktiv. Vissa ändringar har dock gjorts. Enligt 2008 års direktiv krävs av kreditgivare att de ska ha adekvata riktlinjer och förfaranden så att de när det är lämpligt gör sitt yttersta för att medge skäliga anstånd innan verkställighetsförfaranden inleds. I 2023 års direktiv anges i stället att näringsidkaren ska medge skäligt anstånd innan verkställighetsförfaranden inleds, när så är lämpligt. (artikel 35). I både 2008 års direktiv och 2023 års direktiv exemplifieras olika anståndsåtgärder som kan komma i fråga. En anståndsåtgärd kan exempelvis bestå i en fullständig eller partiell refinansiering av en kredit. Till skillnad från i 2008 års direktiv anges att en sådan anståndsåtgärd som ska erbjudas inte bara får, utan ska, omfatta en ändring av de befintliga avtalsvillkoren. Vilka avtalsvillkor som kan ändras är fortsatt angivna i en inte uttömmande lista. Även enligt 2023 års direktiv ska kreditgivaren beakta konsumentens individuella omständigheter.

I 2023 års direktivs artikel finns ytterligare bestämmelser som saknar motsvarighet i 2008 års direktiv. Det framgår dels att en kreditgivare inte är skyldig att upprepade gånger erbjuda en konsument anståndsåtgärder, utom när det är motiverat, dels att en kreditgivare som ändrar avtalsvillkoren inte är skyldig att göra en kreditprövning, utom när det sammanlagda belopp som konsumenten ska betala höjs avsevärt (artikel 35.1). Därtill har det i artikeln införts en ny bestämmelse om att medlemsstaterna inte ska hindra parterna från att uttryckligen i ett kreditavtal komma överens om att återlämnande eller överföring till kreditgivaren av varor som omfattas av ett kombinerat kreditavtal eller intäkter från försäljningen av sådana varor är tillräckligt för att återbetala krediten (artikel 35.5).

Betalningsdröjsmål och anståndsåtgärder i den nya lagen

I den nya lagen bör det finnas regler om anståndsåtgärder vid betalningsdröjsmål. Som framhålls i 2023 års direktiv är det angeläget att kreditgivare i ett tidigt skede hanterar nya kreditrisker proaktivt och säkerställer att de, när det är lämpligt, medger skäliga anstånd (skäl 79). I likhet med vad *Kronofogdemyndigheten* framhåller anser regeringen att sådana åtgärder kan bidra till att konsumenterna som hamnar i dröjsmål om lägre belopp inte drar på sig onödiga kostnader.

Utredningen föreslår att reglerna fortsatt ska utgå från att kreditgivaren ska ha rutiner och riktlinjer för att erbjuda anståndsåtgärder. Regeringen bedömer emellertid att reglerna bör utformas i närmare anslutning till direktivet. Till att börja med bör det finnas en skyldighet för kreditgivaren att, om konsumenten är i betalningsdröjsmål, erbjuda alternativ till verkställighetsåtgärder. En förutsättning för detta bör dock vara att det är lämpligt. Ett kostnadsfritt betalningsansstånd vid tillfälliga betalningssvårigheter kan exempelvis bidra till att konsumenten kan göra rätt för sig även utan att verkställighetsåtgärder vidtas. Att erbjuda ett alternativ till verkställighetsåtgärder bör däremot inte anses lämpligt om det innebär att konsumenten erbjuds ett avtal som är oförmånligt och riskerar att leda till överskuldssättning.

Utredningens förslag innebär att de alternativ till åtgärder som näringsidkaren ska erbjuda i första hand ska bestå i att kreditgivaren erbjuder en ny kredit som refinansierar den befintliga krediten. Om så inte sker ska näringsidkaren vara skyldig att erbjuda en ändring av avtalsvillkoren. Regeringen anser dock att direktivet bör förstås som att ett alternativ till verkställighetsåtgärder ska omfatta ett erbjudande om ändrade avtalsvillkor (se skäl 80). Detta bör framgå uttryckligen i den nya lagen. Därutöver har kreditgivaren även möjlighet att erbjuda en refinansiering av kreditavtalet. Detta förhållande behöver dock inte uttryckligen framgå av lagtext. Det bör inte heller uttryckligen i lag anges vilka villkorsändringar som kan komma i fråga. I praktiken kan det handla om en rad olika åtgärder, som ett kortare betalningsansstånd eller en räntesänkning. Det bör vara upp till näringsidkaren att avgöra vilka villkorsändringar som bör erbjudas och som kan vara till nytta för konsumenten (jämför dock regeringens förslag till 4 kap. 12 § som begränsar möjligheten att förlänga löptiden för en kredit utom i vissa fall).

Kronofogdemyndigheten efterfrågar ett tydliggörande av vilka åtgärder myndigheten bör vidta i anledning av reglerna. När de nu gällande reglerna infördes i 2010 års lag uttalade regeringen att kontrollen av reglernas efterlevnad i första hand ska ske genom tillsyn och att det saknas behov av någon ytterligare sanktion (prop. 2023/24:23 s. 80). Även kraven i 2023 års direktiv är av sådan karaktär att en konsument inte bör kunna göra dem gällande gentemot näringsidkaren. Det kan särskilt noteras att det av skälen till 2023 års direktiv framgår att skyldigheten att vidta anståndsåtgärder inte bör påverka tillämpningen av förfaranden enligt nationella regler om verkställighetsförfaranden (skäl 80). Konsumenten har därmed inte möjlighet att invända mot ett betalningsanspråk med hänsyn till att kreditgivaren inte erbjudit några anståndsåtgärder. Kontrollen av reglernas efterlevnad bör i stället ske inom ramen för tillsynen.

Vissa delar av artikeln föranleder ingen särskild åtgärd i lagtext. Det gäller regeln om att kreditgivaren inte är skyldig att erbjuda upprepade anståndsåtgärder förutom när det är motiverat. Detta kan i stället anses följa av att anståndsåtgärder bara ska erbjudas när det är lämpligt. Att kreditgivare vid anståndsåtgärder inte är skyldiga att göra en ny kreditprövning utom när kreditbeloppet höjs väsentligt följer redan av det kreditprövningskrav som regeringen föreslår. En särskild bestämmelse om detta behövs därmed inte i förhållande till reglerna om anståndsåtgärder.

I artikel 35.5 finns en bestämmelse som saknar motsvarighet i 2008 års direktiv och som går ut på att medlemsstaterna inte får hindra parterna i ett

kreditavtal från att komma överens om att återlämnande eller överföring till kreditgivaren av varor som omfattas av ett kombinerat kreditavtal eller intäkter från försäljning av sådana varor är tillräckligt för att återbetala krediten. I 2010 års lag framgår endast förutsättningarna för när en kreditgivare har möjlighet att göra ett avtalsvillkor om återtaganderätt gällande. Regeringen föreslår att dessa paragrafer överförs oförändrade till den nya lagen (se avsnitt 6.17). Det förekommer dock inga bestämmelser som hindrar en överenskommelse som nu är i fråga. Någon särskild reglering behövs inte för att genomföra bestämmelsen.

Reglerna om anståndsåtgärder i 2010 års lag genomför även artikel 28 i bolånedirektivet. 2023 års direktiv innefattar en skyldighet för kreditgivare att lämna anståndsåtgärder och är strängare till konsumentens förmån än jämfört med reglerna i bolånedirektivet. Bolånedirektivet är inte ett fullharmoniserat direktiv och lämnar därmed utrymme för att denna strängare lydelse ska gälla även för bostadskrediter. Med hänsyn till det konsument-skyddande syftet och vikten av en enhetlig reglering, bör de nya reglerna om anståndsåtgärder även gälla bostadskrediter.

6.19 Skuldrådgivning

Regeringens förslag

Kreditgivare ska ha rutiner och riktlinjer för att tidigt upptäcka konsumenter som har ekonomiska svårigheter att fullgöra kreditavtalet. Kreditgivaren ska i sådana fall vara skyldig att informera konsumenten om vart han eller hon kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor.

Regeringens bedömning

Svensk rätt uppfyller redan direktivets krav på att oberoende skuldrådgivningstjänster ska göras tillgängliga för konsumenten. Någon lagändring behövs därför inte.

Utredningens förslag och bedömning

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer delvis med regeringens. Utredningens förslag är något annorlunda utformat och begränsat till en skyldighet för kreditgivare att hänvisa konsumenten till budget- och skuldrådgivare. Utredningen föreslår ingen uttrycklig regel om att kreditgivare ska ha rutiner och riktlinjer för att upptäcka konsumenter som har ekonomiska svårigheter att fullgöra kreditavtalet. Utredningen gör även en annan bedömning av när det är relevant med en sådan hänvisning.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna, däribland *Konsumentverket* och *Svensk Inkasso*, tillstyrker utredningens förslag och delar eller har inga synpunkter mot utredningens bedömning. *Kronofogdemyndigheten* anser att det bör finnas

fler alternativ att välja mellan som avlastning och komplement till den kommunala budget- och skuldrådgivningen, exempelvis i form av en nationell vägledningstjänst. Vissa remissinstanser, däribland *Yrkesföreningen för budget- och skuldrådgivare i kommunal tjänst*, välkomnar att kreditgivarens informationsskyldighet ökar men anser att detta även bör gälla vid fakturaköp eftersom e-handeln utgör ett av de vanligaste skälen till att unga vuxna hamnar i överskuldsättning.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Överskuldsättning är ett växande problem som kan leda till allvarliga sociala och ekonomiska konsekvenser för både individ och samhälle. Många har svårt att själva ta sig ur en situation av överskuldsättning, vilket medför ett behov av stöd. 2023 års direktiv innehåller därför krav på att oberoende skuldrådgivningstjänster ska göras tillgängliga för konsumenter som har eller kan få svårt att uppfylla sina ekonomiska åtaganden. Med skuldrådgivningstjänster i direktivet avses avpassat tekniskt, juridiskt eller psykologiskt stöd som tillhandahålls av oberoende och professionella aktörer. Sådana aktörer får varken vara kreditgivare eller kreditförmedlare enligt direktivets definitioner eller kreditförvaltare enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/2167 om kreditförvaltare och kreditförvärvare (artikel 3.22 i 2023 års direktiv). För att inte medföra en onödig börda för konsumenter får endast begränsade avgifter tas ut. Stödet ska även vara lättillgängligt, exempelvis med beaktande av konsumentens bosättningsort. Det står medlemsstaterna fritt att behålla eller införa särskilda krav för skuldrådgivningstjänster. (Artikel 36.1 och skäl 81).

Enligt socialtjänstlagen (2025:400) ska socialnämnden i varje kommun erbjuda budget- och skuldrådgivning om en skuldsatt person behöver vägledning för att hitta långsiktiga lösningar på sina ekonomiska svårigheter (13 kap. 2 §). Denna skyldighet gäller även under ett skuldsaneringsförfarande. Budget- och skuldrådgivningen är kostnadsfri för den enskilde. Enligt Konsumentverkets rekommendationer som tagits fram för den kommunala budget- och skuldrådgivningen ska rådgivningen, som innefattar frågor av såväl ekonomisk, juridisk och social karaktär, bland annat erbjudas i tid och utifrån en kartläggning av personens skulder och övriga förutsättningar, allt i syfte att hitta en lösning på en svår skuldsituation (se Konsumentverkets rekommendationer för kommunal budget- och skuldrådgivning” från den 2 april 2024).

Budget- och skuldrådgivningen som socialnämnden i varje kommun ansvarar för spelar en central roll i samhällets arbete att motverka överskuldsättning och främja ekonomisk trygghet för privatpersoner. Genom att i olika former erbjuda kostnadsfri, opartisk och professionell rådgivning är kommunens skuldrådgivare ett viktigt stöd för människor med ekonomiska svårigheter. Regeringen konstaterar att den kommunala budget- och skuldrådgivningen stämmer väl överens med direktivets krav. Några ytterligare åtgärder, i linje med vad *Kronofogdemyndigheten* efterfrågar, är inte nödvändiga för att genomföra 2023 års direktiv i denna del.

I 2023 års direktiv uppställs även krav på att kreditgivare ska ha förfaranden och strategier för tidig upptäckt av konsumenter med ekonomiska svårigheter (artikel 36.2). Kreditgivaren ska även hänvisa konsumenter

som har svårt att uppfylla sina ekonomiska åtaganden till lättillgängliga skuldrådgivningstjänster (artikel 36.3). Begreppet ekonomiska svårigheter omfattar enligt direktivet en mängd olika situationer, exempelvis att konsumenten har skjutit upp återbetalningen av en skuld en längre tid eller återkommande hamnar i dröjsmål med avbetalningar. Begreppet, som alltså ges en vid tolkning, omfattar en konsument som har svårt att uppfylla sina ekonomiska åtaganden, ett uttryck som också förekommer i direktivet. Artikeln bör förstås så att den är avsedd för situationen då en konsument har ekonomiska svårigheter att fullgöra kreditavtalet.

Den nuvarande konsumentkreditlagen saknar krav på att kreditgivare ska ha rutiner och riktlinjer för att identifiera konsumenter med ekonomiska svårigheter att fullgöra kreditavtalet. Utredningen och bland annat *Yrkesföreningen för budget- och skuldsamordnare i kommunal tjänst* anser att kreditgivare redan bör ha rutiner för att bland annat fånga upp konsumenter som är i betalningsdröjsmål. Sådana rutiner bedöms dock främst vara inriktade på att säkerställa återbetalning, snarare än för att upptäcka konsumenter med behov av hjälp. Till skillnad från utredningen föreslår regeringen att det i den nya lagen bör införas ett uttryckligt krav på kreditgivare att ha sådana rutiner på plats.

Som framgår i avsnitt 6.12 föreslås att avtalet ska innehålla information om budget- och skuldrådgivningstjänster samt en rekommendation till konsumenten att vid dröjsmål med betalningen vända sig dit. Utredningen föreslår att kreditgivarens skyldighet att hänvisa konsumenten dit ska fullgöras innan några verkställighetsåtgärder vidtas. Enligt utredningen bör tidpunkten preciseras till denna tidpunkt för att underlätta bestämmelsens tillämpning och efterlevnad.

Enligt regeringen kan krav på kreditgivaren att i olika situationer hänvisa till skuldrådgivningstjänster bidra till att konsumenter med ekonomiska svårigheter söker hjälp i ett tidigare skede, vilket ökar förutsättningarna för att komma till rätta med problemen. För att skyldigheten ska få avsedd effekt bör konsumenten hänvisas till budget- och skuldrådgivning så snart dennes ekonomiska svårigheter kommer till kreditgivarens kännedom. Det är fullt tänkbart att kreditgivaren får sådan kännedom redan innan en betalningsförpliktelse inträder. Det är därför inte ändamålsenligt med en reglering som innebär att skyldigheten ska fullgöras först innan verkställighetsåtgärder vidtas. Kreditgivarens skyldighet att hänvisa till budget- och skuldrådgivare bör i stället utformas närmare i anslutning till direktivets lydelse så att den omfattar konsumenter som har ekonomiska svårigheter att fullgöra kreditavtalet. Det bör därför föreskrivas att om kreditgivaren upptäcker att konsumenten har ekonomiska svårigheter ska kreditgivaren informera konsumenten om vart han eller hon kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor. Genom de rutiner och riktlinjer som kreditgivare ska ha enligt förslaget för att tidigt identifiera tecken på konsumenter med ekonomiska svårigheter att fullgöra kreditavtalet, bedöms det finnas goda förutsättningar för att en sådan ordning ska kunna tillämpas på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. För att uppnå en enhetlig reglering bör reglerna så som *Lagrådet* föreslår utvidgas till att även omfatta bostadskrediter. En sådan ordning är förenlig med bolånedirektivet. *Yrkesföreningen för budget- och skuldsamordnare i kommunal tjänst* lyfter frågan om att fakturor i e-handeln också bör omfattas av regleringen. Regeringen konstaterar att så kommer bli fallet

om betalningsansåndet lämna av en tredje part. För att inte skapa onödig administration för många företag som inte har som huvuduppgift att lämna krediter bör skyldigheten däremot inte utvidgas till att gälla även sådana ränte- och avgiftsfria betalningsansånd som inte omfattas av direktivet.

Lagrådet lämnar synpunkter på regleringens placering i den nya lagen och anser att det bör övervägas om inte detta bör regleras i samma kapitel som övriga bestämmelser som tar sikte på kreditavtalet under avtalstiden. Enligt regeringens mening har reglerna emellertid ett nära samband med kraven som uppställs på kreditgivaren att erbjuda en konsument som är i dröjsmål med betalning alternativ till verkställighetsåtgärder (se avsnitt 6.18). Bestämmelserna bör därför placeras tillsammans och i anslutning till övriga regler som tar sikte på betalning av krediten.

6.20 Lagval

Regeringens bedömning

Den nya konsumentkreditlagen bör inte innehålla några regler om lagval.

Utredningens bedömning

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens bedömning.

Skälen för regeringens bedömning

I 2010 års lag anges att avtalsvillkor som anger att lagen i ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) ska tillämpas på kreditavtalet inte gäller i fråga om regler om kreditavtal, om den lag som annars skulle gälla är lagen i ett land inom EES och den lagen ger konsumenten ett bättre skydd (47 §). Lagvalsbestämmelsen infördes för att genomföra artikel 22.4 i 2008 års direktiv, enligt vilken medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som behövs för att konsumenterna inte berövas det skydd som de ges enligt direktivet genom att lagen i ett tredje land väljs som tillämplig lag på kreditavtalet.

Regler om tillämplig lag är numera en del av EU-rätten genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 av den 17 juni 2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I). Förordningen är bindande och direkt tillämplig i EU:s medlemsstater. Enligt artikel 23 ska förordningen som huvudregel inte inverka på tillämpningen av unionsrättsliga bestämmelser som på särskilda områden fastställer lagvalsregler för avtalsförpliktelser. Eftersom bestämmelsen om skydd mot lagvalsklausuler i artikel 2.4 i 2008 års direktiv avviker från Rom I-förordningen bedömdes det vid genomförandet av 2008 års direktiv behövas en

bestämmelse för att säkerställa att konsumenten inte berövas det skydd som följer av direktivet (se prop. 2009/10:242 s. 81).

2023 års direktiv innehåller inte någon motsvarande lagvalsregel. Det finns därför varken något behov eller någon möjlighet att i den nya lagen införa en lagvalsregel motsvarande den i 2010 års lag. Någon bestämmelse om lagval bör alltså inte tas in i den nya lagen.

7 Kreditupplysningsverksamhet

Regeringens förslag

Den som bedriver kreditupplysningsverksamhet ska informera en fysisk person som inte är näringsidkare om att en uppgift om kreditmissbruk eller betalningsförsummelse i anledning av ett kreditavtal har registrerats inom 30 dagar från registreringen.

Regeringens bedömning

Svensk rätt uppfyller direktivets övriga krav på databaser för kreditupplysningsändamål.

Utredningens förslag och bedömning

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår dock att det i kreditupplysningslagen (1973:1173) anges att uppgift om förvaltare endast får hanteras i syfte att kontrollera rätten att ingå avtal. Utredningen har även i övrigt valt en annan lagteknisk lösning.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *Integritetsskyddsmyndigheten* anger att de inte har något emot att en uppgift om förvaltare i kreditupplysningsverksamhet endast får användas för vissa syften eller att kreditmissbruk och betalningsförsummelse omfattas av informationsskyldigheten, men efterfrågar vissa förtydliganden. *Creditsafe i Sverige AB*, *Dun & Bradstreet Credit AB* och *UC AB* avstyrker utredningens förslag och anser att en uppgift om förvaltare bör kunna hanteras för flera syften. De anser vidare att kreditgivare och inte kreditupplysningsföretag bör ansvara för den föreslagna informationsskyldigheten och under alla förhållanden ska informationsskyldigheten endast ska omfatta registrering av sådana uppgifter som utväxlas med stöd av 5 a § kreditupplysningslagen. *UC AB* anser att informationsbestämmelsen bör anpassas till kreditupplysningslagens terminologi. Ett antal remissinstanser, däribland *Finansbolagens Förening*, *Swedish FinTech Association* och *Svensk Handel*, efterfrågar ett nationellt skuldregister.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Allmänt om direktivets krav och gällande rätt

2023 års direktiv innehåller, i likhet med 2008 års direktiv, vissa regler om databaser för kreditupplysningsändamål. I 2008 års direktiv tar regleringen sikte på åtkomst till databaser vid kreditgivning över landsgränserna samt att konsumenten vid avslag på en kreditansökan utan dröjsmål ska få information om resultatet av kreditansökan och vilken databas som har använts. Motsvarande bestämmelser finns även i 2023 års direktiv (artikel 19.1 respektive 19.6). 2023 års direktiv innehåller därutöver ytterligare bestämmelser om databaser för kreditupplysningsändamål. Bland annat finns regler om att endast kreditgivare som står under tillsyn av en nationell behörig myndighet och som efterföljer dataskyddsförordningen ska få tillgång till databaser (artikel 19.2), regler om innehållet i databaserna (artikel 19.4), ett förbud mot att kreditgivare inte får behandla känsliga uppgifter eller uppgifter från sociala medier som kan finnas i databaser (artikel 19.5), informationskrav vid registrering av uppgifter i databaser (artikel 19.7) och klagomålsförfaranden för att underlätta för konsumenten att ifrågasätta innehållet i databaser (artikel 19.8).

I en svensk kontext utgörs databaser som används för att bedöma konsumentens kreditvärdighet av sådan kreditupplysningsverksamhet som bedrivs med stöd av kreditupplysningslagen. Kreditupplysningslagen innehåller regler för kreditupplysningsverksamhet som bedrivs yrkesmässigt. Lagen syftar till att undanröja risker för att kreditupplysningar ska medföra ett otillbörligt intrång i enskildas personliga integritet, men är samtidigt avsedd att bidra till en effektivt fungerande kreditupplysningsverksamhet genom att möjliggöra att uppgifter om bland annat lämnade krediter, kreditmissbruk och betalningsförsummelser hanteras och tillgängliggörs för kreditupplysningsändamål (se 2, 5 och 5 a §§).

Gällande rätt lever upp till flera av direktivets krav

I 2023 år direktiv anges att kreditgivare vid gränsöverskridande kreditgivning ska ges åtkomst till databaser i andra medlemsstater som används för att utföra en kreditprövning. Som konstaterades vid genomförandet av 2008 års direktiv finns inte i svensk rätt någon bestämmelse som hindrar utländska kreditgivare från att inhämta information från svenska kreditupplysningsföretag. Någon åtgärd för att genomföra artikeln ansågs inte behövas (se prop. 2009/10:242 s. 59 och prop. 2015/16:197 s. 96). Det saknas skäl att nu göra en annan bedömning.

Enligt direktivet ska medlemsstaterna säkerställa att endast de kreditgivare som står under den nationella behöriga myndighetens tillsyn och som fullt ut uppfyller kraven i dataskyddsförordningen har tillgång till de databaser som används för att bedöma konsumentens kreditvärdighet. Dataskyddsförordningen är direkt tillämplig i Sverige och Integritets- och dataskyddsmyndigheten utövar tillsyn över dess efterlevnad. Kreditupplysningslagens regler har anpassats för att vara förenliga med förordningen (se prop. 2017/18:120). Direktivets krav får förstås som att kreditgivare för att få tillgång till innehållet i kreditupplysningsdatabaser måste följa dataskyddsförordningen och vara föremål för tillsyn enligt den. Dessa krav får anses redan vara uppfyllda i svensk rätt.

Vidare innehåller direktivet krav på att databaser för kreditupplysningsändamål och som innehåller information om kreditavtal för konsumenter åtminstone ska innehålla information om konsumenternas relevanta utestående kreditfordringar, om typen av kredit och om kreditgivarens identitet (artikel 19.4). Med utestående kreditfordringar får förstås information om konsumentens försenade betalningar. Regeringen konstaterar att kreditupplysningslagen möjliggör för kreditgivare som står under tillsyn av Finansinspektionen att bryta sin sekretess och för kreditupplysningsändamål utväxla uppgifter om lämnade krediter, betalningsförsummelser och kreditmissbruk. Bland annat får uppgifterna lämnas till kreditupplysningsföretag som har tillstånd att bedriva kreditupplysningsverksamhet enligt lagen. Dessa bolag kan alltså hantera sådana uppgifter som anges i direktivet och som är relevanta för kreditupplysningsändamål. Svensk rätt lever därmed upp till direktivets krav i detta hänseende.

Ett antal remissinstanser efterfrågar att det införs ett nationellt skuldregister eller att ytterligare uppgifter ska få hanteras inom ramen för kreditupplysningsverksamhet. Bland andra *Finansbolagens Förening*, *Svensk Handel*, *Svensk Inkasso* och *Sveriges Konsumenter* anser att det kan vara svårt att leva upp till de nya kraven på kreditprövning utan att det införs ett nationellt skuldregister. Regeringen behandlade nyligen i prop. 2024/25:17 Ett förstärkt konsumentskydd mot riskfylld kreditgivning och överskudsättning ett förslag om ett system för skuld- och kreditregister som innebar förslag om ändringar i kreditupplysningslagen. Riksdagen har tillkännagett för regeringen att frågan bör utredas på nytt och ett nytt förslag tas fram (se civilutskottets betänkande 2024/25:CU5). Tillkännagivandet bereds för närvarande och det är inte möjligt att hantera frågan inom ramen för detta lagstiftningsprojekt.

UC AB anser att det för ett korrekt genomförande av direktivet bör finnas en möjlighet att behandla uppgifter om överlåtna fordringar i kreditupplysningsverksamhet samt att inkassobolag ska ingå i den krets av aktörer som kan utbyta information. Enligt bolaget följer detta krav av definitionen av kreditgivare omfattar även den som övertar den ursprungliga kreditgivarens fordran. Regeringen konstaterar att den definition av kreditgivare som valts i svensk rätt har en vidare innebörd än motsvarande definition i 2023 års direktiv. Direktivet ställer därmed inte krav på att överlåtna fordringar ska hanteras i databaser för kreditupplysningsändamål. Regeringen anser i stället, i likhet med *Integritetsskyddsmyndigheten*, att de uppgifter som får hanteras enligt kreditupplysningslagen är tillräckliga för att leva upp till direktivets krav.

I direktivet finns en bestämmelse som hindrar kreditgivare och kreditförmedlare från att behandla känsliga personuppgifter enligt artikel 9.1 i dataskyddsförordningen och som kan finnas i databaser för kreditupplysningsändamål. Detsamma gäller personuppgifter från sociala nätverk (artikel 19.5). Förbudet som riktar sig till kreditgivare och hindrar i och för sig inte att uppgifterna behandlas i kreditupplysningsverksamhet. Ett förbud mot att hantera känsliga uppgifter finns dock i kreditupplysningslagen (6 §), vilket även hindrar att kreditgivare får tillgång till dessa uppgifter genom en kreditupplysning. I kreditupplysningslagen anges att förbudet inte hindrar att uppgift om förvaltarens namn enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken (1949:318) behandlas. Utredningen föreslår att artikel 19.5 ska genomföras genom en ändring i bestämmelsen som går ut på att en

uppgift om förvalterskap får behandlas i kreditupplysningsverksamhet endast i syfte att kontrollera rätten att ingå avtal. *Creditsafe i Sverige AB, Dun & Bradstreet Credit AB* och *UC AB* invänder mot en sådan begränsning då uppgiften kan ha betydelse i andra sammanhang än vid ingående av kreditavtal.

Regleringen om förvalterskap utgör en skyddsreglering för personer som till följd av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande är ur stånd att vårda sig själv eller sin egendom (11 kap. 4 och 7 §§ föräldrabalken). Genom ett förordnande om förvalterskap hindras den enskilde från att själv eller genom att utnyttjas av andra ingå ofördelaktiga eller skadliga avtal. Som regeringen redogör för i avsnitt 6.10 om kreditprövningskravet följer det redan av det kravet att en uppgift om förvalterskap inte får användas i syfte att bedöma konsumentens återbetalningsförmåga. Någon begränsning av möjligheten att i kreditupplysningsverksamhet hantera en uppgift om förvalterskap behövs därför inte.

Enligt direktivet ska medlemsstaterna när det gäller kreditavtal säkerställa att det finns klagomålsförfaranden för att underlätta för konsumenter att ifrågasätta innehållet i databaser, inklusive information som kan erhållas av tredje parter genom de databaserna (artikel 19.8). Kreditupplysningslagen innehåller bestämmelser om rättelse, komplettering och radering av uppgifter som behandlas i kreditupplysningsverksamhet (12 §). Om det finns anledning att misstänka att en uppgift som behandlas i kreditupplysningsverksamhet under den senaste tolv månadersperioden är oriktig eller missvisande, är den som bedriver verksamhet skyldig att utan dröjsmål vidta skäligen åtgärder för att utreda förhållandet. Om det visar sig att uppgiften är felaktig, ska den rättas, raderas eller kompletteras. Om en oriktig eller missvisande uppgift tagits in i en kreditupplysning som lämnats ut ska rättelse eller komplettering så snart det kan ske tillställas den som under den senaste tolv månadersperioden fått del av uppgiften. Bestämmelsen förutsätter att den som uppgiften avser kan göra en framställning till kreditupplysningsföretaget gällande fråga om rättelse eller liknande åtgärd (se 12 § sjätte stycket). Enligt regeringens mening tillgodoser bestämmelsen direktivets krav på klagomålsförfaranden. Några ytterligare åtgärder för att genomföra artikel 19.8 behövs därför inte.

Information om registrerade uppgifter

Enligt direktivet ska databasleverantörer ha rutiner för att säkerställa att informationen i deras databaser är aktuell och korrekt samt att konsumenterna informeras om att en registrering av en utestående kreditfordran skett inom 30 dagar efter registreringen och om sina rättigheter i enlighet med dataskyddsförordningen (artikel 19.7).

Enligt kreditupplysningslagen ska kreditupplysningsverksamhet bedrivas så att den inte leder till att oriktiga eller missvisande uppgifter lämnas ut (5 §). Kreditupplysningsföretag har en skyldighet att gallra uppgifter om en fysisk person när det inte längre är nödvändigt att bevara uppgiften med hänsyn till ändamålet med behandlingen (8 §). Genom dessa bestämmelser, liksom bestämmelserna om rättelse, komplettering och radering av uppgifter (12 §) lever svensk rätt upp till kravet på att databasleverantörer ska ha rutiner för att säkerställa att informationen i deras databaser är korrekt.

Vad gäller direktivets krav på information till konsumenterna vid registrering av utestående kreditfordringar finns i kreditupplysningslagen bestämmelser om att när en kreditupplysning om en person lämnas ut, ska den som upplysningen gäller samtidigt få information om detta med visst innehåll (11 §). Det finns däremot inga regler om att information ska lämnas redan vid registrering av uppgiften. Syftet med bestämmelsen i 2023 års direktiv är att säkerställa konsumenternas medvetenhet. Konsumenten kan informeras till exempel genom att det skickas en varning till honom eller henne via e-post med uppmaning om att få tillgång till databasen för att se sin egen information om försenade betalningar av krediter (skäl 57). Något motsvarande krav finns inte i svensk rätt och för att leva upp till direktivets krav bör sådana regler införas.

Utredningen föreslår att informationsskyldigheten ska gälla när en uppgift om betalningsförsummelse eller kreditmissbruk registreras och att informationsskyldigheten ska åligga kreditupplysningsföretaget.

Regeringen konstaterar att informationsskyldigheten enligt direktivet gäller för databasleverantören och inte kreditgivaren. Det är vidare kreditupplysningsföretag som samlar in och registrerar uppgifter som utöver att komma från kreditgivare kan ha sitt ursprung i bland annat utslag från Kronofogdemyndigheten eller domar från domstol. Till skillnad från vad *Creditsafe i Sverige AB*, *Dun & Bradstreet Credit AB* och *UC AB* anser, bör därför informationsskyldigheten ligga på kreditupplysningsföretaget. Bolagen anser vidare att informationsskyldigheten under alla förhållanden endast bör avse uppgifter som utbyts med stöd av 5 a § kreditupplysningslagen. Detta skulle utesluta information av registrering av flera relevanta uppgifter. Att begränsa informationsskyldigheten till uppgifter som utväxlas med stöd av 5 a § är därför inte förenligt med direktivet. Däremot bör informationsskyldigheten inte bli mer omfattande än vad direktivet kräver. Som *Integritetsskyddsmyndigheten* påpekar rör de angivna uppgifterna även andra fordringar än kreditfordringar. Ett sådant krav följer inte av direktivet. Uppgifter som rör andra betalningsförsummelser än de kopplade till kreditavtal bör därför inte omfattas av bestämmelsen.

Regeringen anser också, i likhet med *UC AB*, att den terminologi som används i kreditupplysningslagen bör användas i paragrafen. I stället för konsument bör därmed uttrycket en fysisk person som inte är näringsidkare, användas.

UC AB anger att informationsskyldigheten kommer att leda till en ökad administrativ börda och att kreditupplysningsföretag kan behöva skicka brev till personer som de inte har mejladress eller telefonnummer till. Bolaget efterfrågar därför en sekretessbrytande bestämmelse som innebär att kreditgivare får dela med sig av uppgifter om mejladress till kreditupplysningsföretag. Regeringen konstaterar att direktivet medger att informationen lämnas på olika sätt, som exempelvis via e-post, telefon eller digital brevlåda. Det är tillräckligt att informationen omfattar att en registrering skett, utan närmare information om uppgiftens innehåll, om konsumenten har möjlighet att själv vända sig till kreditupplysningsföretaget och få reda på vad uppgiften rör, till exempel genom att logga in på deras webbplats. Det bör också vara möjligt för kreditupplysningsföretag att lämna information om registrering av flera uppgifter i ett sammanhang, givet att den första uppgiften registrerades inom 30 dagar från det att informationen lämnas. Bestämmelsen medför därmed ett visst

mått av flexibilitet. Regeringen anser inte att det föreligger något behov av en sekretessbrytande bestämmelse.

Direktivet föreskriver också att konsumenten ska ha rätt till information om sina rättigheter enligt dataskyddsförordningen i samband med registreringen. Då kreditupplysningslagen är anpassad efter dataskyddsförordningen, bör informationen omfatta information om rätt till en kreditupplysningskopia enligt 11 §, möjligheten till rättelse, radering eller komplettering enligt 12 § och rättigheter enligt dataskyddsförordningen.

8 En ny näringsrättslig reglering för konsumentkrediter

8.1 Tillämpningsområde och vissa följdändringar

Regeringens förslag

Lagen om verksamhet med bostadskrediter ska byta namn till lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter. Lagens tillämpningsområde ska utvidgas till sådan verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning som omfattas av den föreslagna konsumentkreditlagens tillämpningsområde och som bedrivs av näringsidkare. Vissa regler ska dock även i fortsättningen gälla specifikt för bostadskrediter.

I lagen ska införas ett nytt kapitel som ska reglera förutsättningarna för sådana kreditgivare och kreditförmedlare som inte huvudsakligen ägnar sig åt kreditgivning eller kreditförmedling att bedriva verksamhet med andra krediter än bostadskrediter. Det ska också införas regler om ingripande och sanktioner.

Näringsidkare som lämnar värdepapperskrediter och vissa fakturakrediter ska inte omfattas av lagen. Den som redan har tillstånd enligt andra regelverk eller som inte behöver tillstånd ska undantas från stora delar av lagen. Det gäller kreditinstitut, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar och vissa mindre företag.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag.

Skälen för regeringens förslag

Regeringen föreslår att regler i 2023 års direktiv som ställer krav på kreditgivares verksamhet ska genomföras genom bestämmelser i lagen om verksamhet med bostadskrediter som samtidigt får ett utökat tillämpnings-

område (se avsnitt 5.3). Lagen bör därmed byta namn till lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter.

Lagen gäller yrkesmässig verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning i fråga om bostadskrediter och överbrygningskrediter till konsumenter. Utvidgningen av lagens tillämpningsområde bör i huvudsak anpassas till tillämpningsområdet för den nya konsumentkreditlagen. Det innebär att verksamhet med pantbanks- och statsmedelslån samt hyres- och leasingavtal avseende en sak utan skyldighet eller möjlighet att förvärva saken inte bör omfattas. Därutöver bör tillämpningsområdet i huvudsak begränsas till verksamhet med sådana kredittyper som omfattas av direktivet. Det innebär att värdepapperskrediter och särskilda fakturakrediter bör undantas. För att underlätta tillämpningen av lagen bör detta komma till uttryck genom en definition av vad som i lagen avses med konsumentkrediter, där undantagen framgår. Några andra uttryck som används i lagen – näringsidkare, rådgivning och mindre företag – bör vara desamma som i den föreslagna nya konsumentkreditlagen. Vissa regler som inte har någon motsvarighet i direktivet bör även i fortsättningen gälla specifikt för bostadskrediter.

Lagen bör gälla för näringsidkares verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning i fråga om konsumentkrediter. Att tillämpningsområdet ändras från att gälla yrkesmässig verksamhet till att gälla näringsidkares verksamhet är nödvändigt för att genomföra 2023 års direktiv. Därigenom säkerställs att även sådan verksamhet där kreditgivning, kreditförmedlingen eller rådgivningen inte utgör en självständig del av verksamheten omfattas. För verksamhet med bostadskrediter innebär det i praktiken inte någon ändring.

Lagrådet påpekar att uttrycket kreditgivare definieras annorlunda än i förslaget till den nya konsumentkreditlagen på så sätt att vid överlåtelse omfattas inte ny kreditgivare av definitionen. När lagen infördes ansågs det motiverat att ge uttrycket en snävare innebörd i denna lag, eftersom det inte bör omfatta företag som ägnar sig åt s.k. värdepapperisering (se prop. 2015/16:197 s. 120). Någon ändring i detta avseende är inte avsedd. Som *Lagrådet* lyfter bör detta klargöras i författningskommentaren.

För företag som ägnar sig åt kreditgivning eller kreditförmedling, men vars huvudsakliga verksamhet är en annan än att lämna eller förmedla krediter till konsumenter, föreslår regeringen att det för sådana aktörer bör införas tillståndsplikt, se avsnitt 8.2. Detta för att uppfylla kravet i 2023 års direktiv på tillfredsställande godkännandeförfarande. I lagen bör det därför införas ett nytt kapitel som innehåller krav på tillstånd för sådana företag och förutsättningar för att få sådant tillstånd.

Regeringen föreslår att kreditinstitut, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar och viss verksamhet som drivs av ett mindre företag undantas från kravet på tillstånd. Dessa bör därför även undantas från stora delar av lagens tillämpningsområde. För ett korrekt genomförande av direktivet bör dock vissa regler om verksamhet med konsumentkrediter gälla för dessa aktörer vilket bör framgå av lagens inledande kapitel.

Genom lagens utvidgade tillämpningsområde blir flertalet bestämmelser generellt tillämpliga. Det föreslås även gälla vissa regler om verksamhet med bostadskrediter, bland annat kraven på hederlighet, kunskap och kompetens, rådgivning och ersättningssystem. Därigenom genomförs motsvarande krav i direktivet. Det medför ett behov av att omstrukturera

Prop. 2025/26:223 bestämmelser i kapitlet som fortsatt ska gälla enbart för verksamhet med bostadskrediter. Vad gäller de befintliga kraven som anges där avseende uppdragsavtal och tystnadsplikt om enskildas förhållanden finns ingen motsvarighet i direktivet. Det är emellertid vanligt i näringsrättslig lagstiftning med bestämmelser som gäller möjligheterna för ett företag att uppdra åt någon annan att utföra ett visst arbete, för att undvika att tillståndspliktig verksamhet hanteras av någon annan än det företag som har tillstånd utan att tillsynsmyndigheten har kännedom om det. Detsamma gäller bestämmelser om tystnadsplikt som innebär att uppgifter hos en kreditgivare eller en kreditförmedlare om enskilda kunders förhållanden inte ska få röjas obehörigen. Bland annat fanns regler om uppdragsavtal och tystnadsplikt i den upphävda lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter (13 och 14 §§). Motsvarande krav bör gälla även för verksamhet med andra konsumentkrediter som föreslås omfattas av lagen (jämför prop. 2015/16:197 s. 136–138 och 151).

8.2 Tillståndsplikt

Regeringens förslag

För att driva verksamhet med andra krediter än bostadskrediter ska det införas krav på tillstånd av Finansinspektionen. Tillståndsplikten ska omfatta kreditgivare och kreditförmedlare som inte huvudsakligen ägnar sig åt kreditgivning eller kreditförmedling. Tillstånd ska få ges endast till ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening. Det ska även krävas tillstånd för svenska företag som vill etablera filial utomlands och för utländska företag.

Tillståndskravet ska inte gälla för aktörer som redan har tillstånd enligt andra regelverk. Det gäller kreditinstitut, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar och bostadskreditinstitut. Tillstånd ska inte heller behövas för viss verksamhet som bedrivs av mindre företag.

Finansinspektionen ska föra register över de som har tillstånd att driva verksamhet med kreditgivning och kreditförmedling av andra konsumentkrediter än bostadskrediter.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningens förslag är inte anpassade utifrån att lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter har upphävts. Utredningen föreslår att även subsidiära kreditgivare och kreditförmedlare som omfattas av tillståndsplikten ska omfattas av regler om penningtvätt.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *Finansinspektionen* välkomnar förslaget om ett utvidgat tillståndskrav och ansluter sig till utredningens bedömning att vissa mindre företag bör undantas. Inspektionen framhåller att lagen måste utformas så att kravet på tillstånd att driva bank- och finansieringsrörelse

för att driva verksamhet som har till ändamål att lämna eller förmedla krediter till konsumenter inte kringgås. Även *Konkurrensverket* lämnar synpunkter i denna del och anser att utredningens resonemang såvitt avser tillståndskravets utformning är bristfälligt. Verket anser att det saknas tillräckligt underlag för att bedöma förslaget och menar att det inte kan uteslutas att den utformning som utredningen föreslår riskerar att utestänga aktörer från marknaden och därigenom hämma en effektiv konkurrens.

Vissa remissinstanser, däribland *Finansbolagens Förening*, lyfter frågan om direktivets krav kan tillgodoses på ett mindre ingripande sätt, exempelvis genom ett registreringsförfarande. Om tillståndsplikt ändå införs anser föreningen att utredningens förslag kan godtas så länge rörelsereglerna blir förutsebara för de företag som i dag inte omfattas av tillståndsplikt, exempelvis genom att upplysningsbestämmelser införs. Föreningen påpekar vidare att möjligheten enligt direktivet att undanta vissa mindre företag inte förutsätter att företaget tillhandahåller kreditköp av egen vara eller tjänst. *Svensk Handel* förespråkar ett registreringsförfarande likt det som gäller för finansiella institut.

Finansbolagens Förening och vissa andra remissinstanser, däribland *Swedish FinTech Association*, *Enklare Ekonomi Sverige AB*, *Företagarna*, *Lendo AB* och *Lånekoll (Consector AB)*, anser att ett krav på tillstånd till bank- och finansieringsrörelse som omfattar förmedling av konsumentkrediter är i strid med direktivet, bland annat eftersom företag enligt direktivet ska kunna bedriva enbart verksamhet med kreditförmedling. Vissa remissinstanser ifrågasätter också om kravet är förenligt med unionsrätten i övrigt, bland annat när det gäller principerna om lika-behandling och proportionalitet. Etableringsfriheten och den fria rörligheten för tjänster är också principer som vissa remissinstanser i detta avseende lyfter fram. *Sveriges advokatsamfund* och *American Express* liksom flera andra remissinstanser, påpekar att utredningen inte gör en tillräcklig analys av hur ett krav på tillstånd till bank- och finansieringsrörelse förhåller sig till direktivet. Samfundet framhåller även att väsentliga frågeställningar riskerar att förbises till följd av att direktivet i denna del har behandlats i två parallella lagstiftningsprocesser.

Skälen för regeringens förslag

Det ska införas ett krav på tillstånd för kreditgivare och kreditförmedlare som inte huvudsakligen ägnar sig åt kreditgivning eller kreditförmedling

I 2023 års direktiv finns krav på att kreditgivare och kreditförmedlare ska omfattas av ett tillfredsställande godkännandeförfarande och av registreringsarrangemang (artikel 37). Kravet tar sikte på de krediter som omfattas av direktivet, och utgår alltså inte såsom svensk lagstiftning från ett företags verksamhetsområde. För att undvika en onödig dubbelreglering innehåller direktivet vissa undantag för företag som enligt annan unionslagstiftning redan omfattas av motsvarande förfaranden och arrangemang, exempelvis kreditinstitut. Direktivet ger medlemsstaterna även möjlighet att under vissa förutsättningar undanta varu- och tjänsteleverantörer som är mindre företag.

Direktivets krav på ett tillfredsställande godkännandeförfarande motsvarar i svensk rätt tillståndsplikt. I jämförelse med företag som enbart omfattas av ett registreringsförfarande medför ett krav på tillstånd bland

Prop. 2025/26:223 annat större möjligheter för Finansinspektionen att kontrollera den verksamhet som bedrivs. Det är därför inte tillräckligt för att uppfylla direktivet att såsom bland annat *Finansbolagens Förening* förespråkar införa ett registreringsförfarande i stället för tillståndsplikt. Denna bedömning stämmer överens med den som gjordes avseende motsvarande krav i bolånedirektivet (se prop. 2015/16:197 s. 117 och 123) och är också en bedömning som *Finansinspektionen* delar.

Sedan den 1 juli 2025 är utgångspunkten att det krävs tillstånd att driva bank- och finansieringsrörelse för att få driva näringsverksamhet som har till ändamål att lämna eller förmedla krediter till konsumenter (1 kap. 7 a § lagen [2004:297] om bank- och finansieringsrörelse). Verksamhet som avser konsumentkrediter och som bedrivs av andra aktörer än kreditinstitut, till exempel bostadskreditinstitut och betalningsinstitut, är undantagen i den utsträckning som annan tillämplig lagstiftning tillåter sådan verksamhet.

Några remissinstanser anser att kravet på tillstånd som bank- och finansieringsrörelse för kreditförmedlare är i strid med direktivet, och menar att direktivet förutsätter att företag ska kunna bedriva enbart verksamhet med kreditförmedling. Enligt några remissinstanser strider det även mot vissa EU-rättsliga principer och utgör därför inte ett tillfredsställande godkännandeförfarande i den mening som avses i direktivet. Liknande synpunkter framfördes i samband med att kravet på tillstånd till bank- och finansieringsrörelse infördes. Regeringen framhöll då att 2023 års direktiv inte innehåller några närmare regler om hur kravet på tillfredsställande godkännandeförfarande och registreringsarrangemang ska se ut. Direktivet innehåller inte heller några harmoniserade regler om vare sig kreditgivares eller kreditförmedlares etableringsfrihet eller frihet att tillhandahålla tjänster, t.ex. med innebörd att en medlemsstat inte kan kräva att verksamhet endast får bedrivas efter tillstånd från värdlandsmyndigheten. Det uttalades även att direktivet inte medför en skyldighet för medlemsstaterna att ha en särskild reglering som gör det möjligt för alla som uppfyller definitionen av kreditförmedlare i direktivet att bedriva sådan verksamhet. Bland annat mot denna bakgrund ansågs varken direktivet eller unionsrätten i övrigt utgöra något hinder mot att införa ett krav på tillstånd som bank- eller finansieringsrörelse för verksamhet som har till ändamål att lämna eller förmedla krediter till konsumenter (prop. 2024/25:138 s. 47–48). Det saknas skäl att nu göra en annan bedömning.

I direktivet undantas uttryckligen vissa aktörer från kraven på tillfredsställande godkännandeförfarande och registreringsarrangemang. Det handlar om sådana aktörer som redan omfattas av tillståndsplikt, såsom kreditinstitut. Detsamma gäller betalningsinstitut som tillhandahåller tjänster i enlighet med 1 kap. 2 § 4 lagen om betaltjänster, t.ex. en fakturabetalning som en betaltjänstleverantör erbjuder som betalningssätt på en e-handelsplattform (se prop. 2022/23:9 s. 19). Även institut för elektroniska pengar som får bevilja kredit vid tillhandahållande av betaltjänster i enlighet med 3 kap. 6 § andra stycket lagen (2011:755) om elektroniska pengar undantas i direktivet. I den utsträckning sådana institut avser att bedriva annan verksamhet med konsumentkrediter än den som är tillåten enligt den för dem tillämpliga lagstiftningen måste dessa aktörer ansöka om tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse (se prop. 2024/25:138 s. 36). Detsamma gäller för bostadskreditinstitut, det vill säga

företag som har tillstånd att lämna eller förmedla bostadskrediter enligt 2 kap. eller 3 kap. lagen om verksamhet med bostadskrediter. Ett sådant tillstånd omfattar även en rätt att driva motsvarande verksamhet med överbrygningskrediter. Verksamhet med konsumentkrediter som bedrivs av ovan institut är alltså antingen undantagen från direktivets krav eller omfattas redan av tillståndsplikt. I förhållande till dessa aktörer krävs därför ingen åtgärd för att uppfylla direktivets krav. Eftersom vissa regler i lagen om verksamhet med bostadskrediter även i fortsättningen enbart ska gälla för verksamhet med att lämna eller förmedla bostadskrediter, bör det förtydligas att ett tillstånd att driva sådan verksamhet även i fortsättningen omfattar en rätt att driva motsvarande verksamhet med överbrygningskrediter, se avsnitt 8.1.

Annan verksamhet med konsumentkrediter än sådan som har till ändamål att lämna eller förmedla krediter till konsumenter, såsom när ett företag inom handeln erbjuder anstånd med betalning, omfattas inte av kravet på tillstånd att bedriva bank- och finansieringsrörelse (se 2 kap. 3 § första stycket 4 lagen om bank- och finansieringsrörelse). Det gäller oavsett hur ett sådant företag har organiserat sin verksamhet, t.ex. om krediten lämnas av ett annat företag inom samma koncern (se prop. 2024/25:138 s. 62–63). Betalningsanstånd inom handeln omfattas dock av direktivets tillståndskrav i viss utsträckning. Direktivet ställer därmed krav på tillstånd för verksamhet som i dag inte är tillståndspliktig. Lagen om verksamhet med bostadskrediter bör därför kompletteras med ett sådant krav på tillstånd.

Utredningens förslag på tillståndskrav är inte fullt ut anpassat efter att det numera som utgångspunkt krävs tillstånd att driva bank- och finansieringsrörelse för verksamhet med konsumentkrediter. För att inte skapa möjligheter att kringgå det kravet behöver det tillståndskrav som nu föreslås få en snävare avgränsning, något som både utredningen och Finansinspektionen påpekar. Som utredningen för fram behöver tillståndsplikten omfatta kreditgivare och kreditförmedlare som inte huvudsakligen ägnar sig åt att lämna eller förmedla krediter till konsumenter. Tillståndsplikten för dessa aktörer bör omfatta verksamhet med att lämna eller förmedla konsumentkrediter, liksom verksamhet som inbegriper att både lämna och förmedla sådana krediter. Genom lagens avgränsade tillämpningsområde begränsas tillståndsplikten i huvudsak till verksamhet med de kredittyper som omfattas av direktivet (se avsnitt 6.1 och 8.1). Från de företag som har möjlighet att få ett sådant tillstånd bör företag som har som ändamål att lämna eller förmedla krediter till konsumenter undantas. Dessa aktörer kommer i stället i fortsättningen kunna bedriva sådan verksamhet genom att ansöka om tillstånd till bank- och finansieringsrörelse. En sådan utformning innebär därför inte en risk för att aktörer utestängs från marknaden eller hämmar en effektiv konkurrens på sätt som *Konkurrensverket* befarar. Utredningen föreslår ett uttryckligt undantag för bostadskreditinstitut från det nya tillståndskravet. Detta skulle enligt regeringen dock motverka kravet på tillstånd till bank- och finansieringsrörelse och bör därför inte införas.

Vissa företag som kommer att omfattas av den nya tillståndsplikten kan vara finansiella institut enligt lagen (1996:1006) om viss finansiell verksamhet, t.ex. företag som bedriver verksamhet som består av leasing. Finansiella institut är skyldiga att ansöka om registrering hos Finansins-

pektionen (2 § lagen om viss finansiell verksamhet) och utgör – på grundval av registreringsplikten – verksamhetsutövare vid tillämpning av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (1 kap. 2 §). Dessa företag kommer även i fortsättningen att vara registreringspliktiga enligt lagen om viss finansiell verksamhet och omfattas av lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism vid sidan av det tillståndskrav som nu införs. Även företag som bedriver verksamhet med bostadskrediter omfattas av penningtvättsregleringen (1 kap. 2 § första stycket 11 lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism). För att motsvara den unionslagstiftning som finns på området om bland annat ingripande och sanktioner bör utredningens förslag om sådana regler införas. Det handlar bland annat om en möjlighet för Finansinspektionen att ingripa mot personer som ingår i företagets ledning genom att besluta om bland annat sanktionsavgift vid överträdelse av penningtvättsregleringen och om sanktionsavgiftens storlek. Liksom för andra finansiella institut ska frågor om ingripande mot fysiska personer för överträdelse av penningtvättsregleringen tas upp av Finansinspektionen genom ett sanktionsföreläggande. Vidare utvidgas de befintliga reglerna som gäller för Finansinspektionen om samarbete och utbyte av information till att omfatta en skyldighet för myndigheten att samarbeta och utbyta information med Europeiska centralbanken i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen. Motsvarande regler fanns i den upphävda lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter (19 a, 20 a–20 c och 26 a–27 a §§). I den utsträckning reglerna inte särskilt tar sikte på penningtvätt bör de gälla generellt, dvs. även i förhållande till verksamhet med andra konsumentkrediter som omfattas av tillståndsplikt.

Lagrådet påpekar att det i fråga om ramarna för sanktionsavgiftens storlek anges en begränsning av avgiften bestämd i euro utan uppgift om dag för valutaomräkning i vare sig paragrafen eller kommentaren till denna. Av förarbetena som det hänvisas till i kommentaren framgår dock att växelkursen bör bestämmas utifrån kronkursen den dag då beslut om sanktionsavgift meddelas (se prop. 2016/17:173 s. 649–650). Detta bör förtydligas i författningskommentaren. Därtill bör det, som *Lagrådet* påpekar, läggas till en föreskrift om att avgiften tillfaller staten. Detta bör dock regleras i anslutning till reglerna om ramarna för avgiftens storlek.

Direktivet innehåller inte några harmoniserade regler om gränsöverskridande verksamhet. Medlemsstaterna är alltså fria att anta nationella regler med de begränsningar som följer av Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Enligt den upphävda lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter gällde tillståndsplikt även för svenska företag som ville etablera filial utomlands. I likhet med vad som gjordes gällande när motsvarande krav infördes för verksamhet med bostadskrediter är förutsättningarna för en effektiv tillsyn bättre om tillsynsmyndigheten har god överblick över de svenska företagen och deras utländska filialer (se prop. 2015/16:197 s. 154). Motsvarande krav på tillstånd bör införas för verksamhet med sådana konsumentkrediter det nu är fråga om. Direktivet tillåter att medlemsstaterna ställer krav på viss juridisk form för verksamheten (se skäl 26). Enligt den upphävda lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter kunde endast aktiebolag eller ekonomiska föreningar, liksom motsvarande

utländska företag få tillstånd. Det saknas skäl att nu göra någon annan avgränsning i förhållande till svenska aktörer. Ingen remissinstans invänder heller mot det. Motsvarande krav bör därmed gälla för det tillstånd som nu föreslås. Vad gäller utländska kreditgivare och kreditförmedlare föreslås i stället krav på filialetablering, se avsnitt 8.3.

Enligt 5 kap. 1 § lagen om verksamhet med bostadskrediter ska Finansinspektionen föra register över företag som har tillstånd att driva verksamhet enligt lagen. För att nå upp till kraven i 2023 års direktiv på registrering bör denna registreringsskyldighet göras generellt tillämplig på alla företag med tillstånd enligt lagen.

Tillståndsplikten för subsidiära kreditgivare och kreditförmedlare ska begränsas till större företag

Utgångspunkten i direktivet är att tillståndsplikt ska gälla generellt för verksamhet med de kredittyper som omfattas av direktivet. I direktivet finns dock en valmöjlighet att från tillståndsplikten undanta viss verksamhet som bedrivs av varu- och tjänsteleverantörer (artikel 37.3). Det kan till att börja med framhållas att varu- och tjänsteleverantörer för att alls omfattas av tillståndsplikten måste falla in under definitionen av antingen kreditgivare eller kreditförmedlare. Dessutom kan verksamhet med vissa betalningsanstånd falla utanför tillståndsplikten redan genom att krediten undantas från det nya direktivets tillämpningsområde. Sådana betalningsanstånd undantas från tillståndsplikten genom att vissa fakturakrediter undantas från den föreslagna definitionen av konsumentkredit. Det rör sig om varu- och tjänsteleverantörer som lämnar särskilda fakturakrediter (se avsnitt 6.2). Verksamhet som omfattas av definitionen av särskild fakturakredit kommer alltså inte heller fortsättningsvis omfattas av tillståndsplikt. Flera bolag inom handeln kommer därmed inte omfattas av tillståndskrav redan genom att de endast lämnar särskilda fakturakrediter, vilket bland andra *Finansbolagens Förening* och *Svensk Handel* efterfrågar.

Valmöjligheten enligt direktivet att undanta ytterligare varu- och tjänsteleverantörers verksamhet gäller endast mindre företag. Med mindre företag enligt direktivet avses ett företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro, eller vars balansomsättning inte överstiger 43 miljoner euro per år. Vidare gäller valmöjligheten till att börja med sådana mindre företag som medverkar subsidiärt som kreditförmedlare. Att verka subsidiärt som kreditförmedlare innebär enligt direktivet att denna verksamhet inte utgör huvudsyftet med företagets handels-, närings- eller yrkesverksamhet, och där krediten avser ett kreditköp (jämför skäl 43). Undantaget omfattar t.ex. mindre företag som erbjuder betalningsanstånd genom en extern kreditgivare. Att mindre företag på detta sätt medverkar subsidiärt som kreditförmedlare kan motiveras av att det medför en mindre administrativ börda för företaget. Det innebär även en snabbare och säkrare betalning, eftersom kreditgivaren är den som står kreditrisken och ofta betalar företaget direkt. Som *Finansbolagens Förening* för fram så uppställer inte direktivet några särskilda krav på den kredit som förmedlas om det är fråga om ett mindre företag. Undantaget är därmed vidare än verksamhet som endast lämnar särskilda fakturakrediter. De konsumentskyddande bestämmelser som direktivet innehåller är dock tillämpliga genom att de kreditgivare som

tillhandahåller krediten omfattas av tillståndsplikt. Det ligger i allmänhetens intresse att förutsättningarna för avbetalningsköp inom handeln underlättas. Regeringen anser därför att möjligheten till undantag bör utnyttjas.

Valmöjligheten enligt direktivet gäller även mindre företag som medverkar subsidiärt som kreditgivare för varor eller tjänster som de själva erbjuder. Det förutsätter dock att krediten är ränte- och avgiftsfri och med endast begränsade avgifter på grund av sena betalningar som tas ut i enlighet med nationell rätt. Ett sådant undantag skulle träffa mindre företag som erbjuder betalningsfrister som överstiger 50 dagar (jämför artikel 2.2 h). Som utredningen anger kan det vara positivt för konsumenten att den administrativa och finansiella bördan för dessa kreditgivare inte är allt för betungande, eftersom sådana betalningar kan uppgå till höga belopp. Dessutom kommer krediten även i detta fall att omfattas av övriga konsumentskyddande bestämmelser som följer av direktivet.

Enligt regeringens mening är det alltså motiverat att utnyttja valmöjligheten i direktivet och i enlighet med ovan begränsa tillståndsplikten till andra företag än mindre företag.

8.3 Förutsättningarna för tillstånd

Regeringens förslag

För att få tillstånd ska det ställas krav på ett företags bolagsordning eller stadgar och att verksamheten kommer att bedrivas i enlighet med lagstiftningen. Det ska även ställas krav på att de ledande personerna inom företaget bedöms som lämpliga, utom för verksamhet som är begränsad till kreditförmedling.

Vid etablering utomlands ska tillstånd ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas enligt lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet

Tillstånd för utländska företag ska få ges om företaget öppnar en filial här och det finns skäl att anta att verksamheten kommer att bedrivas enligt lag. Det ska dock gälla under förutsättning att företaget bedriver motsvarande verksamhet i hemlandet och där står under betryggande tillsyn samt att hemlandsmyndigheten har tillåtit en sådan etablering.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att kraven för att få tillstånd till att förmedla krediter till konsumenter ska vara desamma som för att lämna sådana krediter. Utredningens förslag är inte anpassat efter ändringar i lagen om bank- och finansieringsrörelse som trädde i kraft den 1 juli 2025.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *Finansinspektionen* invänder mot att kravet på

företagets ägare och ledning ska gälla för varu- och tjänsteleverantörer som förmedlar krediter som ett underordnat led i affärsverksamheten. Prop. 2025/26:223

Sveriges advokatsamfund ifrågasätter kravet på filialetablering för utländska företag, bland annat med hänsyn till EU-rätten, och framhåller att motsvarande krav saknas på andra områden.

Skälen för regeringens förslag

Enligt regeringens förslag ska tillstånd endast ges till ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening eller deras utländska motsvarigheter (se avsnitt 8.2). Förutsättningarna för att få tillstånd bör anges i lagen. För att åstadkomma konkurrensneutrala och proportionerliga krav bör bland annat de krav som gällde enligt den upphävda lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter tjäna som utgångspunkt. För tillstånd enligt den lagen uppställdes krav på bolagsordningen eller stadgarna, en prognos om att verksamheten skulle komma att bedrivas i enlighet med lagstiftningen och att de ledande personerna inom företaget bedömdes lämpliga (6–11 §§). Finansinspektionen hanterade tillståndsprövningen och fick ta ut avgifter för prövning av ansökningar (4 och 33 §§). Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämde fick meddela föreskrifter om vilket innehåll en ansökan om att få driva verksamhet skulle ha (34 §). Motsvarande krav gäller för verksamhet med bostadskrediter och förekommer även i andra lagar på finansmarknadsområdet.

Även för subsidiära kreditgivare och subsidiära kreditförmedlare är det centralt att verksamheten bedrivs i enlighet med den författning som reglerar företagets verksamhet och att det finns rutiner på plats för att leva upp till konsumentkreditlagens krav. Företag som lämnar egna krediter har dessutom ett långtgående ansvar att exempelvis ha processer för kreditprövningar som motverkar att konsumenter beviljas krediter som de saknar förmåga att betala tillbaka. Det krävs därför en hög nivå av kompetens i bolaget och de personer som är involverade måste vara lämpliga att hantera och leda sådan verksamhet. Det är därför rimligt att i förhållande till subsidiära kreditgivare uppställa motsvarande krav som gällde enligt den upphävda lagen även om krediterna ges som ett underordnat led i affärsverksamheten. Som *Finansinspektionen* gör gällande framstår det däremot som alltför långtgående att uppställa motsvarande krav på ägare och ledning i subsidiära kreditförmedlare som de som ställs på kreditgivande institut när förmedlingen endast utgör en begränsad del av affärsverksamheten. De krediter som förmedlas lämnas dessutom av en kreditgivare som i sin tur måste leva upp till dessa krav. Förutsättningarna för att subsidiära kreditförmedlare ska beviljas tillstånd bör därför begränsas till att bolagsordningen eller stadgarna inte får strida mot lagen och kravet på att det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med den lag som reglerar företagets verksamhet.

Enligt den upphävda lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter förutsattes för tillstånd för svenska företag som ville etablera filial utomlands att det fanns skäl att anta att den planerade verksamheten skulle drivas enligt lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet. I likhet med vad som gjordes gällande när motsvarande krav infördes för svenska företag att från utlandet driva verksamhet med bostadskrediter är förutsättningarna för en effektiv tillsyn bättre om tillsynsmyndigheten har

Prop. 2025/26:223 god överblick över de svenska företagen och deras utländska filialer (se prop. 2015/16:197 s. 154). De krav som gällde enligt den upphävda lagen bör därför gälla även för den tillståndsplikt som nu införs.

När det gäller utländska företag krävdes för att få tillstånd enligt den upphävda lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter att företaget hade öppnat en filial i Sverige, att det drev motsvarande verksamhet i hemlandet, att det stod under betryggande tillsyn i hemlandet, att hemlandsmyndigheten hade tillåtit etablering här och att det fanns skäl att anta att verksamhet skulle drivas författningsenligt. En sådan ordning har bedömts uppfylla de krav på icke-diskriminering, proportionalitet och ett tvingande allmänintresse som EU-fördraget ställer (jämför prop. 2013/14:107 s. 50–51). De skäl som anfördes för ett krav på filial-etablering i den upphävda lagen, bland annat syftet att åstadkomma ett högt konsumentskydd, gör sig fortfarande gällande. Motsvarande krav gäller även för kreditgivning av bostadskrediter (2 kap. 7 § lagen om verksamhet med bostadskrediter). Till skillnad från vad *Sveriges advokatsamfund* anser bör det därför uppställas ett krav på filialetablering för utländska företag för att få tillstånd att bedriva verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter.

8.4 Ett övergripande hederlighetskrav

Regeringens förslag

De övergripande krav som gäller för kreditgivare och kreditförmedlare av bostadskrediter på att handla hederligt, rättvist, transparent och professionellt ska utvidgas till att omfatta verksamhet med de krediter som föreslås omfattas av lagens tillämpningsområde. Detsamma gäller kravet på att verksamheten ska grunda sig på information om konsumentens förhållanden och särskilda krav samt rimliga antaganden om de risker för konsumenten som kan uppstå under kreditavtalets löptid.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter på området även för verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *Finansinspektionen* anser att direktivets uppföranderegler kräver en precisering av konsumentkreditlagens krav på god kreditgivningssed.

Skälen för regeringens förslag

En sund kreditmarknad bygger på att aktörerna uppträder ansvarsfullt. Det nya konsumentkreditdirektivet innehåller därför krav på att kreditgivare och kreditförmedlare ska agera hederligt, rättvist, transparent och

professionellt samt ta hänsyn till konsumentens rättigheter och intressen (artikel 32.1). Kraven gäller när kreditgivare och kreditförmedlare sätter samman och marknadsför kreditprodukter, beviljar, förmedlar eller underlättar beviljande av krediter, tillhandahåller rådgivningstjänster eller kompletterande tjänster samt genomför kreditavtal. Med andra ord gäller kraven under hela kreditgivningsprocessen. När det gäller verksamhet som består i att bevilja, förmedla och underlätta beviljande av krediter eller att tillhandahålla rådgivningstjänster finns det dessutom krav på att verksamheten ska grunda sig på information om konsumentens förhållanden och eventuella särskilda krav som framförts, samt rimliga antaganden om riskerna för konsumentens situation under löptiden för kreditavtalet. Rådgivningstjänster ska vidare grundas på den information som kreditgivaren eller kreditförmedlaren är föreskriven att inhämta (se även avsnitt 8.7 om den närmare regleringen av rådgivningstjänster). Reglerna syftar till att ge konsumenterna förtroende för att kreditgivare och kreditförmedlare tar hänsyn till deras intressen, bland annat genom ett ansvarsfullt beteende för att undvika metoder som har negativ inverkan på konsumenter (skäl 76).

Motsvarande reglering i bolånedirektivet har genomförts i lagen om verksamhet med bostadskrediter. Där föreskrivs att kreditgivare och kreditförmedlare ska handla hederligt, rättvist, transparent och professionellt, med beaktande av konsumentens rättigheter och intressen (se 4 kap. 1 §). Vidare anges att verksamheten ska grunda sig på information om konsumentens förhållanden och särskilda krav samt rimliga antaganden om de risker för konsumenten som kan komma att uppstå under kreditavtalets löptid. Bestämmelserna har utformats i nära överensstämmelse med bolånedirektivets lydelse och motsvarar vad som i andra lagar på finansmarknadsområdet ofta uttrycks som ett sundhetskrav (jämför prop. 2015/16:197 s. 139). Med stöd av bemyndigande kan Finansinspektionen utfärda föreskrifter om vad en kreditgivare eller kreditförmedlare ska iakttä för att uppfylla kraven.

Utredningen bedömer att 2023 års direktiv bör genomföras på samma sätt. Enligt regeringen är det tillräckligt att, på samma sätt som vid genomförandet av bolånedirektivet, genomföra kraven på hederligt, rättvist, transparent och professionellt agerande i den näringsrättsliga lagstiftningen. Regleringen i lagen om verksamhet med bostadskrediter som gäller för bostadskrediter bör utvidgas till att omfatta verksamhet med konsumentkrediter generellt. Därmed finns inget behov att, såsom *Finansinspektionen* efterfrågar, precisera bestämmelsen om god kreditgivningssed för närmare överensstämmelse med direktivet i denna del.

Det är angeläget att ge tillsynsmyndigheterna tillräckliga verktyg för att kunna fullgöra sin uppgift. Bemyndigandet för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter bör därför utsträckas till att även gälla för verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter.

Regeringens förslag

Kraven på kunskap och kompetens för kreditgivare och kreditförmedlare av bostadskrediter ska utvidgas till att omfatta verksamhet med de krediter som föreslås omfattas av lagens tillämpningsområde. För att anpassas till 2023 års direktiv ska det göras ett tillägg om att personalen även ska ha tillräcklig kunskap om konsumenters rättigheter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter på området även för verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att kravet på tillräcklig kunskap om konsumenters rättigheter enbart ska gälla för verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *Finansbolagens Förening* välkomnar förslaget, men framhåller vikten av att kraven anpassas till de olika typer av näringsidkare som omfattas av regleringen.

Skälen för regeringens förslag

Enligt 2023 års direktiv ska medlemsstaterna se till att kreditgivare och kreditförmedlare kräver att deras personal har lämplig kunskap och kompetens för att sätta samman, erbjuda eller bevilja kreditavtal och för att utföra kreditförmedlingsverksamhet eller för att ge råd (artikel 33.1). Även kunskap och kompetens om de konsumenträttigheter som gäller inom aktuellt handelsområde omfattas. Om ett kreditavtal ingås tillsammans med en kompletterande tjänst krävs lämplig kunskap och kompetens även beträffande denna tjänst. Det är framför allt personal med kundkontakt som omfattas av bestämmelsen, men även annan verksamhetsstödjande personal, såsom ledningspersonal och styrelseledamöter, under förutsättning att dessa har en koppling till kreditavtalsprocessen (se skäl 77). Kraven i direktivet är allmänt hållna och överlåter till medlemsstaterna att uppställa minimikrav som, i likhet med vad *Finansbolagens Förening* förespråkar, är anpassade för olika typer av kreditgivare och kreditförmedlare (artikel 33.2 och skäl 77).

Något generellt krav på kunskap och kompetens för verksamhet med konsumentkrediter finns inte i svensk rätt. För verksamhet med bostadskrediter innehåller dock bolånedirektivet motsvarande krav, vilket har genomförts i lagen om verksamhet med bostadskrediter. Liknande reglering för personal uppställs även på flera andra närliggande områden, såsom vid tillhandahållande av finansiell rådgivning och vid försäkrings-

distribution, se lagen (2003:862) om finansiell rådgivning till konsumenter (4 §) och lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution (2 kap. 7 § 3). Prop. 2025/26:223

Till skillnad från det nya konsumentkreditdirektivet är kraven på kunskap och kompetens i bolånedirektivet förhållandevis omfattande och detaljerade, bland annat genom att det uppställs krav på att kunskaps- och kompetensnivån ska fastställas i enlighet med vissa principer som framgår av en bilaga till direktivet. Kraven regleras i lagen om verksamhet med bostadskrediter genom en allmänt hållen bestämmelse som anger att kreditgivare och kreditförmedlare ska ha personal, inklusive dem som direkt leder eller ansvarar för arbetet med bostadskrediter, som har tillräcklig kunskap och kompetens för att sätta samman, erbjuda, bevilja eller förmedla bostadskreditavtal eller ge råd om bostadskrediter. Det föreskrivs vidare att personalen ska ha tillräcklig kunskap och kompetens om kompletterande tjänster som tillhandahålls tillsammans med en bostadskredit (4 kap. 2 §). Som liknande krav för andra aktörer på finansmarknadsområdet regleras de mer specifika kraven efter bemyndigande i föreskrifter på myndighetsnivå.

Regeringen anser att samma modell bör användas för regleringen när det gäller personal som arbetar med de krediter som omfattas av 2023 års direktiv. Eftersom bestämmelserna i lagen om verksamhet med bostadskrediter i huvudsak överensstämmer med de allmänt hållna krav som uppställs i 2023 års direktiv, bör dessa regler göras generellt tillämpliga på verksamhet med de krediter som föreslås omfattas av lagens tillämpningsområde. För att nå upp till kraven i 2023 års direktiv behöver det dock införas ett tillägg om att personalen även ska ha tillräcklig kunskap om konsumenters rättigheter. Ett sådant krav är i konsumentskyddande riktning och de minimikrav om kunskap och kompetens som uppställs i bolånedirektivet inte hindrar en sådan ordning för bostadskrediter. Regeringen anser därför, till skillnad från utredningen, att tillägget bör gälla även verksamhet med bostadskrediter (jämför prop. 2015/16:197 s. 139–142). De närmare reglerna om vilka kunskaps- och kompetenskrav som ska gälla bör även för verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter bestämmas i föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

8.6 Ersättningssystem

Regeringens förslag

Bestämmelserna om ersättningssystem för kreditgivare och kreditförmedlare av bostadskrediter ska utvidgas till att omfatta verksamhet med de krediter som föreslås omfattas av lagens tillämpningsområde.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter på området även för verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

De flesta remissinstanser tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *Lendo* välkomnar särskilt förslaget att ersättningssystemen vid tillhandahållande av rådgivning inte får vara beroende av försäljningsmål, men anser att förslaget är otillräckligt och möjliggör kringgåenden. Enligt *Lendo* bör provisionsbegränsningarna utvidgas till att omfatta alla kreditförmedlare och kreditgivare, oavsett om rådgivning tillhandahålls.

Skälen för regeringens förslag

2023 års direktiv innehåller ett allmänt krav för kreditgivare och kreditförmedlare att se till att system för ersättning till personalen inte inkräktar på skyldigheterna att bland annat agera hederligt (artikel 32.2, se även avsnitt 8.4). Ersättningar från kreditgivare till kreditförmedlare ska också utformas så att de uppfyller dessa krav. I direktivet uppställs även krav på ersättningssystemen hos kreditgivare för personal som ansvarar för kreditprövning (artikel 32.3). Enligt den proportionalitetsprincip som kommer till uttryck i direktivet ska ersättningssystemen följa de föreskrivna principerna på ett sätt och i den utsträckning som lämpar sig med hänsyn till bland annat företagets storlek och interna komplexitetsgrad. De principer som avses är att arvoderingssystemet ska vara förenligt med och främja en sund och effektiv riskhantering och inte ge incitament till risktagande som går utöver kreditgivarens tolererade risknivå. Arvoderingssystemet ska dessutom överensstämma med kreditgivarens affärsstrategi, mål, värderingar och långsiktiga intressen samt omfatta åtgärder för att undvika intressekonflikter, särskilt genom att föreskriva att arvodering inte ska vara avhängig av antalet eller andelen godkända kreditansökningar.

När rådgivningstjänster erbjuds ska det säkerställas att ersättningsstrukturen för personalen inte påverkar deras förmåga att agera i konsumentens bästa intresse och inte är avhängig av försäljningsmål. För att uppnå det målet får medlemsstaterna även förbjuda provision som betalas av kreditgivaren till kreditförmedlaren (se artikel 32.4).

Reglerna om ersättningssystem i 2023 års direktiv syftar bland annat till att säkerställa att intressekonflikter som kan uppstå till följd av ersättningar hanteras på ett lämpligt sätt (skäl 76).

Det saknas regler i svensk rätt om ersättningssystem som gäller för verksamhet med konsumentkrediter generellt. Även i detta avseende innehåller bolånedirektivet liknande krav som gäller för verksamhet med bostadskrediter. Dessa har genomförts i lagen om verksamhet med bostadskrediter. Enligt reglerna gäller att kreditgivares och kreditförmedlars system för ersättning till personal som sätter samman, erbjuder, beviljar eller förmedlar bostadskreditavtal eller ger råd om bostadskrediter, inklusive dem som direkt leder eller ansvarar för detta arbete, ska vara uppbyggt på ett sätt som inte negativt påverkar skyldigheterna enligt hederlighetskravet (4 kap. 3 §). Detsamma gäller för ersättningar från en kreditgivare till en kreditförmedlare. Vidare föreskrivs att kreditgivarens system för ersättning till den som direkt leder eller ansvarar för detta arbete, ska vara uppbyggt så att det (1) främjar en sund och effektiv riskhantering, (2) motverkar ett överdrivet risktagande, (3) överensstämmer

med kreditgivarens affärsstrategi, mål, värderingar och långsiktiga intressen, och (4) undviker intressekonflikter (4 kap. 4 §). Kreditgivares och kreditförmedlares system för ersättning till personal som tillhandahåller rådgivning om bostadskrediter till konsumenter, inklusive dem som direkt leder eller ansvarar för detta arbete, ska vara uppbyggt så att personalens förmåga att agera i konsumentens bästa intresse inte påverkas negativt. Ersättningssystemen får inte vara beroende av försäljningsmål (4 kap. 5 §). Bedömningen av om ersättningssystemen är utformade på ett godtagbart sätt är beroende av omständigheterna i det enskilda fallet, exempelvis med beaktande av företagets storlek (4 kap. 6 §). Eftersom det vid bolånedirektivets genomförande bedömdes utgöra en given utgångspunkt för utformningen av alla ersättningssystem, är principen generellt tillämplig (prop. 2015/16:197 s. 144).

Regeringen anser att regleringen om ersättningssystem för verksamhet med bostadskrediter stämmer väl överens med kraven i 2023 års direktiv. Även att kraven omfattar personer som direkt leder eller ansvarar för arbetet bedöms vara förenligt med 2023 års direktiv med hänsyn till den innebörd begreppet personal ges i direktivet i andra sammanhang (jämför skäl 77). Vidare utgör den proportionalitetsavvägning som uppställs i lagen en given utgångspunkt även i förhållande till verksamhet med andra krediter än bostadskrediter. Eftersom 2023 års direktiv inte heller kan anses hindra en sådan ordning föreslår regeringen att bestämmelserna om ersättningssystem i lagen om verksamhet med bostadskrediter ska utvidgas och göras generellt tillämpliga för sådan verksamhet som föreslås omfattas av lagens utvidgade tillämpningsområde. På samma sätt som gäller för verksamhet med bostadskrediter bör regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer få meddela föreskrifter på området.

Lendo anser att regeln om provisionsbegränsningar, som enbart föreslås gälla ersättningssystem vid rådgivning, öppnar upp för kringgåenden eftersom rådgivningsmomentet med enkelhet kan tas bort och därmed möjliggöra provisionsbaserade ersättningssystem. Bolaget menar att det skapar incitament som är till nackdel för konsumenten och föreslår därför att provisionsbegränsningarna ska utvidgas till att omfatta alla kreditförmedlare och kreditgivare, oavsett om rådgivning tillhandahålls eller inte. Regeringen konstaterar att den fråga som *Lendo* lyfter inte omfattas av 2023 års direktiv och att den inte heller har övervägts av utredningen. Det saknas därför möjlighet att behandla den inom ramen för detta lagstiftningsarbete. Det bör dock framhållas att den föreslagna regleringen innebär att ersättningssystem i alla sammanhang måste vara uppbyggda på ett sätt som inte negativt påverkar skyldigheten att bland annat handla hederligt och professionellt. Ersättningssystem som riskerar att påverka personalens objektivitet och leda till att konsumenten inte sätts i första rummet kan hävdas stå i strid med dessa principer.

I 2023 års direktiv ges vissa möjligheter för medlemsstaterna att förbjuda provisioner från kreditgivare till kreditförmedlare respektive att förbjuda eller begränsa betalningar från en konsument till en kreditgivare eller en kreditförmedlare (artikel 32.4 och 32.5 i). Regeringen delar utredningens bedömning att det inte finns några skäl att använda sig av dessa möjligheter. Detta stämmer även överens med den bedömning som gjordes av motsvarande fråga vid genomförandet av bolånedirektivet.

Regeringens förslag

Reglerna om vem som får tillhandahålla rådgivning om bostadskrediter och om rådgivningens standard i lagen om verksamhet med bostadskrediter ska utvidgas till att omfatta verksamhet med de krediter som föreslås omfattas av lagens tillämpningsområde. Detsamma gäller undantaget från rådgivningsförbudet för andra än kreditgivare och kreditförmedlare när det handlar om rådgivning vid enstaka tillfällen.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag.

Skälen för regeringens förslag

Bestämmelserna om rådgivning i 2023 års direktiv

Artikel 16 i 2023 års direktiv innehåller bestämmelser om rådgivning. Vad som avses med rådgivning behandlas närmare i avsnitt 6.2. Direktivets krav på information och dokumentation vid rådgivning genomförs i den föreslagna nya konsumentkreditlagen, se avsnitt 6.7. Därutöver innebär direktivet att medlemsstaterna ska säkerställa att rådgivningstjänster bara tillhandahålls av kreditgivare och kreditförmedlare (artikel 16.6). Vissa undantag från denna huvudregel får göras, bland annat för dem som ger rådgivning tillfälligt eller utan kommersiellt syfte. Rådgivningen ska grundas på tillräcklig information om konsumenten och ett tillräckligt stort produktutbud. Endast kreditavtal som är lämpliga för konsumenten får rekommenderas (artikel 16.3). Om medlemsstaterna inte inför förbud mot användningen av termer som rådgivning eller rådgivare, ska det fastställas vissa krav för vad som får kallas oberoende rådgivning (artikel 16.4). I avsnitt 6.7 föreslås att dessa bestämmelser, på samma sätt som motsvarande reglering i bolånedirektivet, ska genomföras i den näringsrättsliga lagstiftningen.

Närmare om vem som får tillhandahålla rådgivning

Som framgår ovan gäller enligt 2023 års direktiv att endast kreditgivare och kreditförmedlare får tillhandahålla rådgivning om konsumentkrediter (artikel 16.6). Vid genomförandet av motsvarande krav i bolånedirektivet bedömdes detta innebära att rätten att tillhandahålla kommersiell rådgivning förbehålls de näringsidkare som får lämna eller förmedla bostadskrediter. I lagen om verksamhet med bostadskrediter anges därför att kreditgivare och kreditförmedlare som bedriver verksamhet enligt lagen får tillhandahålla rådgivning om bostadskrediter till konsumenter (1kap. 5 § första stycket). Motsvarande reglering bör uppställas för rådgivning av

de krediter som omfattas av 2023 års direktiv. Regleringen bör därför göras generellt tillämplig. Prop. 2025/26:223

Som framgår ovan får medlemsstaterna göra undantag från huvudregeln att enbart kreditgivare och kreditförmedlare får tillhandahålla rådgivning om konsumentkrediter. Vid genomförandet av bolånedirektivet bedömdes det finnas anledning att utnyttja den möjligheten och införa undantag för personer som utövar rådgivning om bostadskrediter tillfälligt och där rådgivningen sker i samband med annan reglerad yrkesmässig verksamhet. Detta motiverades av att det ansågs som onödigt betungande att aktörer som exempelvis advokater eller skatterådgivare ska ansöka om tillstånd som kreditgivare eller kreditförmedlare för att de vid enstaka tillfällen i samband med sin yrkesutövning kan komma att lämna råd om bostadskrediter (se prop. 2015/16:197 s. 133). Regeringen anser att samma skäl kan göras gällande även för rådgivning om de krediter som omfattas av 2023 års direktiv och föreslår att regleringen bör göras generellt tillämpligt för alla krediter som föreslås omfattas av lagen.

2023 års direktiv medger att undantag från kravet på tillstånd för rådgivning bland annat även kan ges för personer som tillhandahåller offentliga eller frivilliga skuldrådgivningstjänster utan kommersiellt syfte eller för konkursförvaltare i samband med hanteringen av en existerande skuld. Som konstaterades vid genomförandet av bolånedirektivet omfattar lagen enbart kommersiell verksamhet och därigenom inte kommunala skuldrådgivare. Vidare gäller för konkursförvaltare att de under avvecklingen av en verksamhet kan fortsätta att bedriva verksamheten med stöd av kreditgivarens eller kreditförmedlarens tillstånd. Om konkursförvaltaren därutöver i enstaka fall lämnar rådgivning, omfattas han eller hon i regel av undantaget för tillfällig rådgivning som sker i samband med annan reglerad yrkesmässig verksamhet. Något behov av att införa ytterligare undantag föreligger därför inte.

Rådgivningens standard

I 2023 års direktiv uppställs vissa krav på rådgivningen (artikel 16.3). Det handlar bland annat om att rådgivningen ska grundas på aktuell information om konsumenten och dennes önskemål med hänsyn till de risker som kan uppstå för konsumenten under kreditavtalets löptid. Rådgivningen ska utgå från ett tillräckligt stort urval av kreditavtal, oavsett om det gäller egna produkter eller produkter som erbjuds på marknaden i stort. Vidare får endast lämpliga kreditavtal föreslås.

Även i denna del saknas det reglering som är generellt tillämplig på konsumentkrediter. Motsvarande krav i bolånedirektivet har genomförts i lagen om verksamhet med bostadskrediter (4 kap. 8 och 9 §§). Enligt reglerna i den lagen ska rådgivning ske med utgångspunkt i aktuella upplysningar som har inhämtats om konsumentens ekonomiska och personliga förhållanden samt önskemål och särskilda krav. Rådgivningen ska grundas på en bedömning av ett tillräckligt stort antal bostadskreditavtal. De bostadskreditavtal som rekommenderas ska vidare vara lämpliga för konsumenten med beaktande av hans eller hennes behov, ekonomiska situation och personliga förhållanden. Rådgivaren ska också ta rimlig hänsyn till risker för konsumenten som kan uppstå under kreditavtalets löptid.

Regeringen konstaterar att reglerna stämmer väl överens med de kvalitetskrav som uppställs i 2023 års direktiv. Även dessa bestämmelser bör därför göras generellt tillämpliga för verksamhet med de krediter som föreslås omfattas av lagens utvidgade tillämpningsområde.

Föresättningar för oberoende rådgivning

Medlemsstaterna ges i 2023 års direktiv en möjlighet att förbjuda användningen av termer som rådgivning eller rådgivare (artikel 16.4). I avsnitt 6.7 framgår att regeringen bedömer att den möjligheten inte bör utnyttjas. Enligt samma artikel ska medlemsstaterna, om de inte utnyttjar den möjligheten, fastställa vissa angivna krav för vad som utgör oberoende rådgivning. Kreditgivare och kreditförmedlare ska till att börja med beakta ett tillräckligt stort antal kreditavtal på marknaden. Dessutom får kreditförmedlare inte ta emot ersättning från någon eller några kreditgivare för rådgivningstjänsterna. Medlemsstaterna är även fria att införa strängare krav.

Som utredningen konstaterar uppfylls kravet om att oberoende rådgivning ska grundas på en bedömning av ett tillräckligt stort antal kreditavtal genom den föreslagna regleringen om rådgivningens standard generellt. Vad gäller frågan om vilket utbud som oberoende rådgivning ska utgå ifrån ansågs det rimligt vid genomförandet av motsvarande krav i bolånedirektivet att den som utger sig för att vara en oberoende rådgivare inte ska kunna tjäna pengar på att rekommendera egna produkter framför andras. Vidare konstaterades att en kreditgivare per definition är den som lämnar en kredit och därmed alltid har egna produkter att erbjuda och att en kreditförmedlare ofta kan ha en så nära anknytning till en eller flera kreditförmedlare att det finns skäl för kreditförmedlaren att rekommendera dessa kreditgivares produkter framför andras. Det föreskrivs därför i lagen om verksamhet med bostadskrediter att en kreditgivare eller en kreditförmedlare som verkar som ombud för eller har en nära förbindelse med en kreditgivare inte får utge sig för att vara en oberoende rådgivare (4 kap. 10 §). Eftersom det bedömdes svårt att i praktiken upprätthålla ett oberoende om rådgivaren har ett eget intresse i förhållande till de råd som lämnas anges också att den som utger sig för att vara en oberoende rådgivare inte får ta emot ersättning i samband med rådgivningen från någon annan än konsumenten (jämför prop. 2015/16:197 s. 135). Motsvarande reglering förekommer även inom andra delar av finansmarknaden, exempelvis för värdepappersinstitut där regleringen grundas på liknande skäl, se 9 kap. 20 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

Regeringen anser att motsvarande skäl kan göras gällande för de krediter som omfattas av 2023 års direktiv. Bestämmelserna om oberoende rådgivning i lagen om verksamhet med bostadskrediter bör därför göras generellt tillämpliga för verksamhet med de krediter som föreslås omfattas av lagen. En sådan reglering kan införas genom möjligheten att uppställa strängare regler samtidigt som det också uppfyller kraven i 2023 års direktiv om att kreditförmedlare inte får ta emot ersättning för rådgivningstjänsterna.

Regeringens förslag

Kraven i lagen om verksamhet med bostadskrediter på att en kreditgivares kreditbeslut ska dokumenteras, ska utvidgas till att gälla för verksamhet med de krediter som föreslås omfattas av lagen. Skyldigheten för en kreditförmedlare att dokumentera ett ärende om kreditförmedling ska dock fortsatt gälla enbart för verksamhet med bostadskrediter.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag.

Skälen för regeringens förslag

Regeringen lämnar vissa förslag på vilka krav som ska ställas på kreditprövning innan ett kreditavtal ingås (se avsnitt 6.10). Direktivet innehåller bestämmelser om att kreditgivaren är skyldig att i det enskilda fallet dokumentera förfarandet för kreditprövningen samt dokumentera och bevara den information som inhämtats (artikel 18.4).

Något motsvarande skyldighet för verksamhet med konsumentkrediter generellt finns inte i svensk rätt. Historiskt har det enbart ansetts ligga i näringsidkarens intresse att dokumentera den utförda kreditprövningen (jämför prop. 2009/10:242 s. 57). Till följd av motsvarande krav i bolånedirektivet finns dock för verksamhet med bostadskrediter en skyldighet om att en kreditgivares kreditbeslut ska dokumenteras så att beslutsunderlaget redovisas och att kreditärendets hantering även i övrigt kan följas (4 kap. 14 § första stycket i lagen om verksamhet med bostadskrediter). I samband med att bestämmelsen infördes konstaterades att motsvarande krav gäller för kreditinstitut, vilket bedömdes underlätta tillsynen av verksamheten och främja konsumentskyddet (jämför prop. 2015/16:197 s. 150).

Regeringen anser att en sådan reglering skulle uppfylla direktivets krav på dokumentation av kreditärendets hantering. Regleringen bör därför göras generellt tillämplig för verksamhet med de krediter som föreslås omfattas av lagens utvidgade tillämpningsområde. I paragrafen uppställs även krav på att en kreditförmedlare ska dokumentera ett förmedlingsärendes hantering. Eftersom 2023 års direktiv inte innehåller något motsvarande krav bör dock denna skyldighet gälla enbart vid förmedling av bostadskrediter.

9 Tillsyn

9.1 Tillsynsmyndigheternas ansvarsområden

Regeringens förslag

Konsumentverket och Finansinspektionen ska på sina områden utöva tillsyn över att den nya konsumentkreditlagen följs.

Finansinspektionen ska utöva tillsyn över de företag som bedriver verksamhet med konsumentkrediter enligt det tillståndskrav som föreslås i lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter. För de företag som omfattas av den lagen men som undantas från kravet på tillstånd, ska Konsumentverket utöva tillsyn över att verksamheten bedrivs enligt lagens krav på bland annat kunskap och kompetens, rådgivning och ersättningssystem.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår en annan lagteknisk lösning när det gäller tillsynsansvaret över de nya näringsrättsliga bestämmelserna. Vidare föreslår utredningen att det särskilt ska anges att tillsynen ska utövas så att den inte vållar större kostnad eller olägenhet än som är nödvändigt.

Remissinstanserna

Remissinstanserna, bland annat *Konsumentverket* och *Finansinspektionen*, tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. Finansinspektionen tillstyrker förslagen men anser att ansvarsfördelningen mellan myndigheterna bör framgå tydligare i den nya lagen.

Skälen för regeringens förslag

Konsumentverket och Finansinspektionen ska utöva tillsyn över att den nya konsumentkreditlagen följs

I 2023 års direktiv uppställs krav på medlemsstaterna att ställa kreditgivare och kreditförmedlare under tillsyn (artikel 37.1). För detta ändamål ska medlemsstaterna utse nationella myndigheter med befogenhet att se till att direktivet tillämpas och efterlevs. Direktivet uppställer också vissa formella krav som myndigheterna måste uppfylla, bland annat att de ska vara behöriga myndigheter enligt definitionen i artikel 4.2 i förordning (EU) nr 1093/2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska bankmyndigheten), den så kallade EBA-förordningen, och uppfylla vissa kriterier i 2017 års konsumentskyddsförordning (förordning [EU] 2017/2394 om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen), den så kallade CPC-förordningen. Om det finns fler än en behörig myndighet i en medlemsstat, ska myndigheternas uppdrag vara tydligt definierade och det ska råda ett nära samarbete dem emellan så att de kan fullgöra sina uppdrag på ett effektivt sätt (artikel 41).

Ansvar för tillsynen enligt 2010 års lag är uppdelat mellan Konsumentverket och Finansinspektionen på så sätt att Konsumentverket ansvarar för tillsynen över att lagen följs, med undantag för sådan verksamhet som står under Finansinspektionens tillsyn, det vill säga verksamhet med konsumentkrediter som är tillståndspliktig enligt annan lagstiftning (55 §). När det gäller konsumentkreditlagens marknadsrättsliga bestämmelser, det vill säga bestämmelser om marknadsföring och om information som ska lämnas till konsumenter innan ett kreditavtal ingås, har dock Konsumentverket det primära tillsynsansvaret, även för de företag som står under Finansinspektionens tillsyn. Detta följer av att det är Konsumentverket och Konsumentombudsmannen som hanterar ärenden om överträdelse enligt marknadsföringslagen. Flertalet bestämmelser i konsumentkreditlagen omfattas även av den tillsyn som Konsumentombudsmannen utövar med stöd av lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden. Därutöver kan det nämnas att Integritetsskyddsmyndigheten utövar tillsyn över kreditupplysningslagen (1973:1173), vilket också är relevant för direktivets genomförande, se avsnitt 7.

Som utredningen konstaterar är både Konsumentverket och Finansinspektionen behöriga myndigheter enligt EBA-förordningen. Båda myndigheterna uppfyller kriterierna i konsumentskyddsförordningen. Det följer av myndigheternas respektive instruktioner genom att Konsumentverket anges som kontaktmyndighet och Finansinspektionen som behörig myndighet (3 § 7 förordningen [2009:607] med instruktion för Konsumentverket och 4 § 3 förordningen [2023:910] med instruktion för Finansinspektionen). Myndigheterna har dessutom ett nära samarbete och ska på varandras begäran lämna de uppgifter som behövs för tillsynen enligt konsumentkreditlagen, vilket även det regleras i respektive myndighets instruktion.

Som *Finansinspektionen* framhåller har myndigheterna lång erfarenhet av att utöva tillsyn på konsumentkreditområdet med den ansvarsfördelning som gäller i dag. Samarbetet mellan Finansinspektionen och Konsumentverket fungerar väl. Regeringen anser därför att Konsumentverket och Finansinspektionen bör utöva tillsyn över att den nya konsumentkreditlagen följs och att ansvarsfördelningen mellan myndigheterna bör motsvara den som gäller enligt 2010 års lag. Det är dessutom i linje med den översyn av myndigheternas ansvarsfördelning som nyligen har gjorts (se prop. 2022/23:9 s. 17–18). Båda myndigheterna har tillstyrkt utredningens förslag.

Finansinspektionens tillsynsansvar följer av de regelverk som respektive tillståndspliktig verksamhet lyder under. Det handlar främst om verksamhet som bedrivs enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse men även verksamhet enligt bl.a. lagen om betaltjänster, lagen om elektroniska pengar och lagen om verksamhet med bostadskrediter, som regeringen nu föreslår ska få ett utvidgat tillämpningsområde. Tillsynen omfattar bl.a. att verksamheten bedrivs enligt den lag som verksamheten lyder under samt andra författningar som reglerar institutets verksamhet, dvs. bl.a. reglerna om kreditprövning i den nya konsumentkreditlagen. Myndighetens tillsynsansvar kan alltså aktualiseras utifrån flera olika regelverk. Att som i 2010 års lag inte uttryckligen ange att det är Konsumentverket som utövar den marknadsrättsliga tillsynen för samtliga företag skiljer sig inte heller från hur myndighetens tillsynsansvar på konsumentskyddsområdet i övrigt

Prop. 2025/26:223 är reglerat (jämför 1 § 1 förordningen med instruktion för Konsumentverket). Enligt regeringen saknas det anledning att såsom *Lagrådet* och Finansinspektionen efterfrågar förtydliga ansvarsfördelningen mer än vad som görs ovan. Reglerna om tillsynsansvaret i 2010 års lag bör alltså flyttas över till den nya konsumentkreditlagen. Det är dock inte nödvändigt att även i fortsättningen föreskriva att tillsynen ska utövas så att den inte vållar större kostnad eller olägenhet än som är nödvändigt. Att detta ändå gäller följer av 9 § förvaltningslagen (2017:900).

Tillsynsansvaret över de nya näringsrättsliga bestämmelserna

Regeringen föreslår att ett flertal av de näringsrättsliga bestämmelserna i 2023 års direktiv ska genomföras i lagen om verksamhet med bostadskrediter och att lagen ska byta namn till lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter (se avsnitt 5.3 och avsnitt 8.1). Vidare föreslår regeringen att direktivets tillståndskrav ska placeras i samma lag (se avsnitt 8.2). Även dessa regler behöver omfattas av tillsyn. Frågan är vilken myndighet som är mest lämpad att utöva denna tillsyn.

Finansinspektionen är den myndighet som utövar tillsyn över annan tillståndspliktig verksamhet på området. I likhet med utredningen anser regeringen att det framstår som naturligt att Finansinspektionen även utövar tillsyn över verksamhet som omfattas av det nya tillståndskravet.

Vissa mindre företag kommer att omfattas av de nya näringsrättsliga kraven trots att deras verksamhet inte omfattas av tillståndsplikt. Som utredningen konstaterar skulle Finansinspektionens möjligheter till sanktioner för dessa företag vara mer begränsade i förhållande till de tillståndspliktiga företagen. För att bibehålla en sammanhållen och enhetlig tillsyn på finansmarknaden bör Konsumentverket, som föreslås bedriva tillsyn över dessa företag i förhållande till den nya konsumentkreditlagen, också ansvara för tillsynen över de föreslagna näringsrättsliga bestämmelserna. Såväl *Konsumentverket* som *Finansinspektionen* tillstyrker utredningens förslag i dessa delar.

Till skillnad från utredningen anser regeringen att reglerna om tillsynsansvaret i denna del bör placeras i anslutning till de bestämmelser som tillsynen avser, och inte i den nya konsumentkreditlagen.

Regeringens förslag

De nuvarande bestämmelserna om Konsumentverkets verktyg för tillsyn och ingripande ska föras över till den nya konsumentkreditlagen. Bestämmelserna ska gälla även vid myndighetens tillsyn över lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter.

Marknadsföringslagens sanktionsbestämmelser ska tillämpas vid överträdelse av reglerna om näringsidkarens förklaringskyldighet.

Regeringens bedömning

Svensk rätt uppfyller redan direktivets krav när det gäller Finansinspektionens verktyg för tillsyn av verksamhet med konsumentkrediter. Det samma gäller direktivets krav på offentlighet av administrativa sanktioner.

Utredningens förslag och bedömning

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen lämnar inget förslag på sanktion för näringsidkarens förklaringskyldighet. Utredningen föreslår dessutom en annan lagteknisk lösning för sanktionsbestämmelserna.

Remissinstanserna

Remissinstanserna, bland annat *Konsumentverket*, tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Myndigheternas möjligheter att utreda företagen

För att Konsumentverket och Finansinspektionen ska kunna fullgöra sina respektive uppdrag på ett effektivt och ändamålsenligt sätt måste de ha befogenhet att utreda företagen. Direktivet uppställer i detta avseende allmänt hållna krav om att de behöriga myndigheterna ska ges tillsyns- och utredningsbefogenheter samt tillräckliga resurser för sitt uppdrag (artikel 41.1). Enligt direktivet ska myndigheterna också kunna kräva att kreditgivare och kreditförmedlare lämnar de styrkande handlingar som myndigheterna anser nödvändiga för att säkerställa att direktivets krav på kunskap och kompetens uppfylls (artikel 33.3).

Konsumentverket, eller den som verket utser, har enligt 2010 års lag rätt att göra inspektioner hos näringsidkare och att ta del av alla handlingar som behövs för tillsynen. Näringsidkare har också en skyldighet att för detta syfte lämna de upplysningar om verksamheten som begärs. Den näringsidkare som inte tillhandahåller handlingar eller lämnar upplysningar kan Konsumentverket förelägga att vid vite fullgöra skyldigheten (56 §). Lagen innehåller även bestämmelser om hur och om Konsumentverkets beslut kan överklagas (60 §).

Även Finansinspektionen har rätt att enligt de regelverk som den tillståndspliktiga verksamheten lyder under begära upplysningar och genomföra undersökningar. Finansinspektionen har också en skyldighet att ingripa mot den som driver verksamhet utan att ha rätt till det, och får vid osäkerhet om lagen är tillämplig på viss rörelse förelägga den som driver verksamheten att lämna de upplysningar som behövs för att bedöma om så är fallet, se t.ex. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (13 kap. 3 och 4 §§ och 15 kap. 18 §).

De nuvarande regelverken innebär att myndigheterna har de befogenheter som krävs för att kunna utreda i vilken utsträckning företagen fullgör sina skyldigheter. Genom den generella upplysningsskyldigheten kan myndigheterna också inhämta nödvändiga handlingar om kunskap och kompetens såsom direktivet kräver. Regleringen i 2010 års lag om Konsumentverkets utredningsmöjligheter bör alltså i sak föras över till den nya lagen oförändrade. För att åstadkomma en effektiv och samordnad tillsyn bör samma befogenheter gälla för myndighetens tillsyn över det näringsrättsliga regelverket. Till skillnad från utredningens förslag bör även detta framgå i lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter.

Myndigheternas möjligheter att ingripa och besluta om sanktioner

Om myndigheterna finner att en kreditgivare eller kreditförmedlare inte följer tillämpliga regler, måste de också ha möjlighet att ingripa. Enligt 2023 års direktiv ska medlemsstaterna införa sanktioner för överträdelse av nationella bestämmelser som genomför direktivet och vidta alla nödvändiga åtgärder som krävs för att se till att de tillämpas. Medlemsstaterna behåller rätten att bestämma vilka sanktioner, men de som föreskrivs ska vara effektiva, proportionerliga och avskräckande (artikel 44). Medlemsstaterna får ge sina myndigheter befogenheter att dra tillbaka kreditprodukter när ett produktengripande är motiverat (artikel 41.9).

I avsnitt 6.5, 6.8 och 6.12 föreslår regeringen att det liksom enligt dagens reglering ska vara möjligt för Konsumentverket att ingripa enligt marknadsföringslagen utan en föregående prövning av om åtgärden uppfyller transaktionstestet, bland annat om en näringsidkare marknadsför produkter i strid med kravet på måttfullhet eller åsidosätter sin informationsskyldighet. Sanktioner för reglerna om näringsidkarens förklaringsskyldighet bör regleras på motsvarande sätt genom marknadsföringslagens bestämmelser. För ett enhetligt regelverk bör detta gälla även i förhållande till bostadskrediter. En näringsidkare kan då enligt den lagen förbjudas att fortsätta med viss marknadsföring eller åläggas att lämna viss information. Ett sådant förbud eller åläggande ska förenas med vite om det inte av särskilda skäl är obehövt. I avsnitt 6.8 föreslår regeringen även att marknadsstörningsavgift ska kunna påföras vid bristande information. Som *Lagrådet* anför bör de bestämmelser som innehåller hänvisningar till marknadsföringslagens sanktionssystem samlas i ett och samma kapitel. Det finns dock i detta sammanhang anledning att understryka att ingripande kan ske med stöd av marknadsföringslagens sanktionssystem även utan en uttrycklig hänvisning i den nya lagen, under förutsättning att den aktuella åtgärden faller inom marknadsföringslagens tillämpningsområde.

Ingripande kan även ske utifrån lagen om avtalsvillkor i konsumentförhållanden. Näringsidkaren kan enligt den lagen förbjudas att använda samma eller väsentligen samma villkor. Ett sådant förbud ska förenas med vite om det inte av särskilda skäl är obehövligt. Om näringsidkaren eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har använt ett avtalsvillkor trots ett sådant förbud kan sanktionsavgift även i ett sådant fall åläggas.

Enligt 2010 års konsumentkreditlag har Konsumentverket möjlighet att meddela en varning till en näringsidkare som inte följer bestämmelserna om kreditprövning. Om överträdelsen inte är ringa ska en varning förenas med en sanktionsavgift. Om näringsidkaren tidigare har meddelats en varning eller om överträdelsen är särskilt allvarlig får Konsumentverket förbjuda näringsidkaren att lämna krediter. Ett sådant beslut får förenas med vite (57–59 §§). Lagen innehåller även bestämmelser om hur sanktionsavgifter ska betalas och om möjligheten att överklaga Konsumentverkets beslut (59 och 60 §§)

Finansinspektionens möjligheter att ingripa mot företag som driver tillståndspliktig verksamhet framgår av respektive regelverk som den lyder under. Tillsynen omfattar att verksamheten drivs enligt den lagen samt andra författningar som reglerar dess verksamhet, däribland konsumentkreditlagen. Myndighetens möjligheter att ingripa när ett företag åsidosätter sina skyldigheter består av att utfärda förelägganden, bland annat om att begränsa verksamheten, meddela förbud eller göra en anmärkning (se exempelvis 15 kap. 1 § lagen om bank- och finansieringsrörelse). Om en överträdelse är allvarlig ska tillståndet återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas. Det finns även en begränsad möjlighet att med hänsyn till omständigheterna avstå från ingripande. Vilken åtgärd som framstår som mest ändamålsenlig ska bedömas utifrån hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. I avsnitt 8.2 föreslår regeringen att motsvarande även ska gälla i förhållande till bostadskreditinstitut. Om ett företag har meddelats beslut om anmärkning eller varning får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en sanktionsavgift.

Den ordning som gäller i dag bedöms fungera väl och bidrar till såväl förtroende på kreditmarknaden som en effektiv tillsyn. Den bedöms också leva upp till det nya direktivets krav på effektiva, proportionerliga och avskräckande sanktioner. Nuvarande bestämmelser i 2010 års lag om Konsumentverkets möjligheter att ingripa bör därför föras över till den nya lagen. Som utredningen föreslår bör Konsumentverket ges möjlighet att ingripa på motsvarande sätt vid bristande efterlevnad av de nya näringsrättsliga reglerna i lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter. En hänvisning till dessa regler bör därför införas i den lagen på samma sätt som föreslås gälla i fråga om Konsumentverkets utredningsmöjligheter. För att möjligheten att meddela förbud enligt dessa bestämmelser ska gälla även i förhållande till kreditförmedling bör en bestämmelse med denna innebörd införas. Eftersom lagen om verksamhet med bostadskrediter föreslås bli tillämplig även för verksamhet med de konsumentkrediter som omfattas av direktivet kommer Finansinspektionens tillsynsbefogenheter i den lagen att bli generellt tillämpliga. Vidare innebär den unionslagstiftning som ligger till grund för regelverket om penningtvätt att kompletterande bestämmelser om bland annat ingripande

och tillsyn införs (se avsnitt 8.2). Någon ytterligare åtgärd för att tillförsäkra Finansinspektionens möjligheter till tillsyn krävs inte.

Som *Lagrådet* påpekar innehåller både det nya direktivet och den nya föreslagna lagen såväl regler av civilrättslig som av marknads- och näringsrättslig natur. På motsvarande sätt förhåller det sig med 2010 års lag. I den utsträckning det har ansetts finnas ett behov av förtydligande framgår bestämmelsernas rättsliga karaktär av äldre förarbeten. För befintliga regler som överförs i huvudsak oförändrade till den nya lagen finns det därför inget behov av ett klargörande. I linje med vad *Lagrådet* anför bör den rättsliga karaktären för de bestämmelser i den nya lagen som saknar motsvarighet i 2010 års lag framgå av författningskommentaren, om följderna av ett åsidosättande inte redan framgår av bestämmelsen.

Offentlighet av administrativa sanktioner

Enligt 2023 års direktiv ska de behöriga myndigheterna ges möjlighet att offentliggöra administrativa sanktioner som påförs för överträdelser av bestämmelser som genomför direktivet (artikel 44.3). Domar och myndigheters beslut är som huvudregel offentliga i Sverige och Konsumentverket och Finansinspektionen publicerar besluten på sina webbplatser. Någon särskild bestämmelse om offentliggörande av dessa sanktioner för att genomföra direktivet i denna del behövs därför inte.

9.3 Sekretess i myndigheternas tillsynsverksamhet

Regeringens bedömning

Svensk rätt uppfyller redan direktivets krav på sekretess för anställda vid behöriga myndigheter och på att behöriga myndigheter ska kunna utbyta och överföra information. Någon ytterligare reglering behöver därför inte införas.

Utredningens bedömning

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna delar eller har inga synpunkter på utredningens bedömning.

Skälen för regeringens bedömning

Enligt 2023 års direktiv ska medlemsstaterna säkerställa att bland annat anställda vid behöriga myndigheter är bundna av tystnadsplikt. Kravet är allmänt hållet och specificerar inte närmare vilka uppgifter som ska omfattas. Direktivet anger vidare att förtrolig information som erhålls i tjänsten inte får röjas till någon person eller myndighet, förutom i sammanfattad eller aggregerad form. Detta ska inte påverka fall som omfattas av straffrätt eller av 2023 års direktiv. De behöriga myndigheterna får dock

utbyta eller överföra förtrolig information i enlighet med unionsrätten och nationell rätt (artikel 41.2). Prop. 2025/26:223

I svensk rätt regleras frågor om sekretess för uppgifter hos myndigheter i första hand i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Enligt 30 kap. 4 § i denna lag gäller sekretess i en statlig myndighets verksamhet som består av tillståndsgivning eller tillsyn med avseende på bland annat bank- och kreditväsendet. Sekretessen gäller för uppgifter om affärs- eller driftförhållanden hos den som myndighetens verksamhet avser och för uppgift om ekonomiska eller personliga förhållanden för någon som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med denne samt för uppgift om bland annat transaktioner med eller innehav av finansiella instrument. Sekretess kan också enligt 30 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen gälla vid ägarprövning för uppgift om enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden. Dessa bestämmelser tar i första hand sikte på Finansinspektionens verksamhet (se prop. 2019/20:173 s 12–14). Därutöver gäller viss sekretess enligt 30 kap. 23 § för annan tillsynsverksamhet i den utsträckning regeringen meddelar föreskrifter. Sådana föreskrifter har meddelats för Konsumentverkets och Konsumentombudsmannens utrednings-, planerings- och tillsynsverksamhet (se 9 § offentlighets- och sekretessförordningen [2009:641] samt punkten 15 i bilagan till förordningen).

Sekretess gäller alltså för den tillsyns- och tillståndsverksamhet som Finansinspektionen nu föreslås få bedriva. Detsamma gäller för Konsumentverkets tillsynsverksamhet. Att en uppgift i det enskilda fallet bedöms vara sekretessbelagd innebär enligt 2 kap. 1 § och 3 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen att den inte får röjas, vare sig muntligen, genom utlämnande av allmän handling eller på något annat sätt. Förbudet om att röja uppgiften gäller bland annat för anställda vid myndigheten. Befintliga sekretessbestämmelser uppfyller alltså direktivets krav på tystnadsplikt. Eftersom det är en viss uppgift som är föremål för sekretess och då det i vissa fall krävs att en enskild lider skada eller men för att uppgiften ska vara sekretessbelagd bör sammanfattande och avidentifierade uppgifter såsom direktivet kräver i många fall ändå kunna lämnas ut (jämför prop. 1979/80:2 del A s. 84).

Enligt direktivet får sekretessbestämmelserna dock inte hindra de behöriga myndigheterna från att utbyta eller överföra förtrolig information i enlighet med nationell rätt och unionsrätten. Sekretessbrytande bestämmelser som möjliggör sådant utbyte mellan de behöriga myndigheterna återfinns i bland annat 30 kap. 8–8 b §§ offentlighets- och sekretesslagen. I 8 kap. 3 § samma lag möjliggörs att utlämnande även sker till utländska myndigheter.

Sammantaget innebär detta att svensk rätt redan uppfyller 2023 års direktivs krav. Detta stämmer väl överens med de bedömningar som gjordes vid genomförandet av andra närliggande EU-direktiv med liknande krav på tystnadsplikt såsom bolånedirektivet och MiFID II, direktivet (2014/65/EU) om marknader för finansiella instrument (se prop. 2015/16:197 s. 180–183 och prop. 2016/17:162 s. 508–509 f.).

10 Övriga frågor

10.1 Tvistlösning utanför domstol

Regeringens bedömning

Svensk rätt uppfyller direktivets krav på förfaranden för tvistlösning utanför domstol. Någon lagändring behövs därför inte.

Utredningens bedömning

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna delar eller har inga synpunkter på utredningens bedömning.

Skälen för regeringens bedömning*Förfaranden för tvistlösning utanför domstol*

I likhet med 2008 års direktiv ska medlemsstaterna enligt 2023 års direktiv säkerställa att konsumenter har tillgång till förfaranden för tvistlösning utanför domstol (artikel 40). Artikeln överensstämmer i stort med motsvarande krav i 2008 års direktiv. I 2023 års direktiv har det dock förtydligats att förfarandena för tvistlösning inte bara ska vara lämpliga och effektiva utan även snabba och uppfylla de kvalitetskrav som fastställs i Europaparlamentets och Rådets direktiv 2013/11/EU om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister. Det förtydligas även att kravet avser förfaranden för tvister mellan konsumenter och kreditgivare eller kreditförmedlare om rättigheter och skyldigheter som avser kreditavtal enligt 2023 års direktiv. I likhet med 2008 års direktiv får befintliga organ användas om så behövs och tvistlösningsorganen ska samarbeta för att lösa gränsöverskridande tvister.

Allmänna reklamationsnämnden (ARN) är en statlig myndighet som prövar tvister mellan konsumenter och näringsidkare, bland annat tvister om konsumentkrediter. Enligt myndighetens instruktion ska en tvist avgöras inom 90 dagar efter det att ärendet är klart för avgörande, se 23 § i förordningen (2015:739) med instruktion för Allmänna reklamationsnämnden. Verksamheten vid ARN ansågs vara tillräcklig för att uppfylla kraven i 2008 års direktiv och motsvarande krav i bolånedirektivet (se prop. 2009/10:242 s. 79–80. och prop. 2015/16:197 s. 183–184). Sedan genomförandet av 2008 års direktiv har ARN dessutom utsetts till en sådan nämnd för alternativ tvistlösning som avses i 4 § lagen (2015:671) om alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden. Det innebär att myndigheten även uppfyller de kvalitetskrav på bland annat sakkunskap, oberoende och effektivitet som uppställs i tvistlösningsdirektivet. ARN samarbetar också med andra alternativa tvistlösningsorgan i nätverket FIN-NET, som inom EU har bildats för de organ som prövar finansiella tvister.

Det finns alltså lämpliga, effektiva och snabba tvistlösningsförfaranden utanför domstol för att lösa konsumenttvister om rättigheter och skyldigheter som avser kreditavtal på det sätt direktivet kräver. Någon ytterligare åtgärd behöver inte vidtas.

Prop. 2025/26:223

10.2 Finansiell utbildning av konsumenter

Regeringens bedömning

Svensk rätt uppfyller 2023 års direktivs krav på konsumentutbildning. Någon lagändring behövs därför inte.

Utredningens bedömning

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna delar eller har inga synpunkter på utredningens bedömning. *Sveriges Konsumenter* och *Yrkesföreningen för budget- och skuldrådgivare i kommunal tjänst* anser dock att det bör vidtas fler åtgärder för finansiell utbildning av konsumenter.

Skälen för regeringens bedömning

För att öka konsumenternas förmåga att fatta välgrundade beslut och sköta sina skulder ska medlemsstaterna enligt 2023 års direktiv främja åtgärder för att stödja utbildning i fråga om ansvarsfullt låntagande och skulthantering, särskilt avseende kreditavtal. Enligt direktivet ska konsumenter tillhandahållas tydlig och allmän information om kreditgivningsprocessen för att få vägledning. Detta ska särskilt gälla konsumenter som utnyttjar en kredit för första gången och särskilt genom digitala verktyg. Vid utarbetandet och främjandet av dessa åtgärder ska medlemsstaterna samråda med berörda parter, däribland konsumentorganisationer, och säkerställa att det sprids information om den vägledning konsumenter kan få (artikel 34).

Konsumentverket är den centrala myndigheten på konsumentområdet. Myndigheten ansvarar bland annat för att utöva tillsyn enligt vissa konsumentskyddande regler, tillgängliggöra information och vägledning samt stärka konsumenternas ställning på marknaden. Via Konsumentverkets webbplats tillhandahålls vägledning för konsumenter om bland annat privatekonomi med tips för den som behöver hjälp med ekonomin eller har skulder. Här finns även information om vad som är bra att tänka på under hela kreditgivningsprocessen och ett särskilt verktyg för att skapa en hushållsbudget och se hur denna påverkas av olika förändringar.

Även Finansinspektionen utför en central del av arbetet inom privatekonomisk utbildning i Sverige, både genom egna insatser och genom samverkan med andra myndigheter, företag och organisationer. Inspektionen genomför nationella utbildningsinsatser i privatekonomi riktade till olika målgrupper och tillhandahåller tips och information till

konsumenter via sin webbplats, bland annat om hur riskerna med lån kan minskas.

Andra myndigheter, exempelvis Kronofogdemyndigheten, ger stöd och vägledning på det privatekonomiska området, bland annat genom information och utbildningsmaterial på myndigheternas webbplatser. På kommunal nivå finns budget- och skuldrådgivare som ger råd och konkreta förslag på hur ekonomin kan planeras och hur skulder ska hanteras (se vidare avsnitt 6.19). Genom flera bestämmelser i direktivet säkerställs att konsumenter i olika skeden hänvisas dit för stöd och hjälp. Därutöver erbjuder ungefär hälften av kommunerna konsumentvägledning.

Regeringen konstaterar att det redan vidtas åtgärder för att stödja finansiell utbildning och för att tillhandahålla tydlig information till konsumenter enligt direktivets krav. Denna bedömning stämmer även överens med den som gjordes vid genomförandet av liknande krav i bolånedirektivet. *Sveriges Konsumenter* och *Yrkesföreningen för budget- och skuldrådgivare i kommunal tjänst* efterlyser dock ytterligare åtgärder. Några ytterligare åtgärder bedöms inte som nödvändigt för att genomföra 2023 års direktiv. Såsom uttalades i samband med genomförandet av bolånedirektivet är det viktigt att se till att konsumenter har god kunskap och information om sådant som påverkar deras privatekonomi. Regeringen följer därför frågan.

10.3 Förbud mot diskriminering

Regeringens bedömning

Svensk rätt uppfyller kraven på förbud mot diskriminering i 2023 års direktiv. Någon lagändring behövs därför inte.

Utredningens bedömning

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna delar eller har inga synpunkter på utredningens bedömning.

Skälen för regeringens bedömning

Enligt artikel 6 i 2023 års direktiv ska medlemsstaterna säkerställa att de villkor som uppfylls för att en konsument ska beviljas kredit inte på grund av deras nationalitet eller bostättningsort eller på någon av de grunder som avses i artikel 21 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, diskriminerar konsumenter som är lagligen bosatta i unionen, när dessa konsumenter begär, ingår eller innehar ett kreditavtal i unionen. Detta ska dock inte påverka möjligheten att erbjuda olika villkor för att få tillgång till en kredit när dessa är vederbörligen motiverade av objektiva faktorer. Rättigheten bör inte tolkas som att kreditgivare och kreditförmedlare är skyldiga att tillhandahålla tjänster på områden där de inte

bedriver verksamhet (skäl 31). Bestämmelsen saknar motsvarighet i Prop. 2025/26:223 2008 års direktiv.

Inom unionsrätten är likabehandling en grundläggande princip, vilket bland annat kommer till uttryck i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och i EU-domstolens praxis. Enligt stadgans artikel 21 är all diskriminering på grund av bland annat kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning förbjuden. Artikel 6 synes därför enbart utgöra en kodifiering av vad som redan gäller på konsumentkreditmarknadens område. Förutom att unionens rättighetsskydd gäller i Sverige och ger ett skydd mot diskriminering uttrycks även den grundläggande principen om alla människors lika värde i 1 kap. 2 § regeringsformen. Därutöver finns förbud mot diskriminering i diskrimineringslagen (2008:567) som bland annat gäller för den som utanför privat- och familjelivet tillhandahåller varor och tjänster (2 kap. 12 § första stycket 1). En konsumentkredit är en sådan tjänst och genom reglerna är det i princip förbjudet att tillämpa olika priser, andra villkor eller olika bemötanden på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna i lagen (prop. 2007/08:95 s. 519). Lagen är tvingande och ett avtal som inskränker någons rättigheter eller skyldigheter enligt lagen är utan verkan i den delen (1 kap. 3 §). Diskrimineringsombudsmannen utövar tillsyn över lagen och kan utfärda vitesförelägganden (4 kap. 1 och 4 §§). Den som bryter mot förbuden mot diskriminering kan även bli skyldig att betala diskrimineringsersättning (5 kap. 1 §).

De principer som kommer till uttryck i artikel 6 i 2023 års direktiv är alltså redan gällande rätt i Sverige. Någon särskild bestämmelse för att genomföra artikel 6 i 2023 års direktiv krävs därför inte.

10.4 Ändringar i andra lagar

Regeringens förslag

Hänvisningar till den nuvarande konsumentkreditlagen i andra lagar ska i stället avse den nya konsumentkreditlagen. Hänvisningar till lagen om verksamhet med bostadskrediter ska i stället avse lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag.

Skälen för regeringens förslag

I denna proposition föreslår regeringen att en ny konsumentkreditlag ska ersätta 2010 års konsumentkreditlag. I vissa lagar hänvisas i dag till den

nuvarande konsumentkreditlagen i olika avseenden. Dessa hänvisningar bör ändras till den nya lagen och, i tillämpliga fall, motsvarande bestämmelse i den nya lagen. Det gäller lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl., utsökningsbalken, lagen (1989:567) om ändrade betalningsvillkor för vissa statliga bostadslån m.m., lagen (1996:1179) om ändrade förutsättningar för vissa statligt reglerade bostadslån m.m., lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler, lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt, mervärdesskattelagen (2023:200), lagen (2023:254) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet och lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal. Ändringar föreslås även i lagen (2026:226) om begränsning av bostadskrediter som träder i kraft den 1 april 2026 (se prop. 2025/26:119).

Regeringen föreslår även att lagen om verksamhet med bostadskrediter byter namn till lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter. Även med anledning av detta bör ett antal hänvisningar ändras. Det gäller lagen (1992:160) om utländska filialer m.m., offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder, lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation. Detsamma gäller lagen om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal och lagen om begränsning av bostadskrediter. Med anledning av lagens utvidgade tillämpningsområde bör det i dessa paragrafer även framgå att de är tillämpliga enbart för verksamhet med bostadskrediter.

11 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag

Den nya konsumentkreditlagen och ändringarna i annan lagstiftning ska träda i kraft den 20 november 2026.

Den upphävda konsumentkreditlagen ska fortfarande gälla för kreditavtal som har ingåtts och för marknadsföring som skett före ikraftträdandet.

Vissa bestämmelser i den nya lagen ska dock tillämpas på kreditavtal med obestämd löptid som har ingåtts före ikraftträdandet.

I fråga om lagen om verksamhet med bostadskrediter ska en kreditgivare eller en kreditförmedlare som ikraftträdandet driver och har rätt att driva verksamhet med kreditgivning eller kreditförmedling av andra konsumentkrediter än bostadskrediter få driva verksamheten utan tillstånd enligt den lagen fram till den 20 november 2027 eller, om ansökan om tillstånd kommit in till Finansinspektionen inom denna tid, till dess att ansökan har prövats slutligt.

Sanktionsavgifter ska endast få tas ut för överträdelse som har skett efter ikraftträdandet.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår inte någon regel som innebär att om ansökan om tillstånd kommit in till Finansinspektionen inom övergångsperioden kan verksamheten drivas utan tillstånd till dess att ansökan har prövats slutligt. Utredningen föreslår inte heller några övergångsbestämmelser vad gäller marknadsföring eller sanktionsavgifter.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna, däribland *American Express*, tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *American Express* anser att det är positivt att reglerna i den nya konsumentkreditlagen inte ska tillämpas på befintliga kreditavtal som har ingåtts innan den nya lagens ikraftträdande.

Finansinspektionen efterfrågar ett tillägg i övergångsbestämmelsen till ändringarna i lagen om verksamhet med bostadskrediter som medför att ett företag som före den 20 november 2027 har gett in en ansökan om tillstånd kan bedriva sin verksamhet till dess att ansökan har prövats slutligt.

Skälen för regeringens förslag

Enligt artikel 48.1 i 2023 års direktiv ska direktivet vara genomfört i svensk rätt den 20 november 2026. Den nya konsumentkreditlagen och ändringarna i övrigt bör därför träda i kraft den dagen.

Samtidigt som direktivet börjar gälla, upphävs 2008 års direktiv. På motsvarande sätt bör den nuvarande konsumentkreditlagen upphöra att gälla när den nya lagen träder i kraft.

Av artikel 2.2.1 i direktivet följer att bestämmelserna i direktivet inte är tillämpliga på avtal som ingåtts före ikraftträdandet. Regeringen konstaterar att det förhållandet att de nya bestämmelserna ska tillämpas endast på avtal som har ingåtts efter ikraftträdandet är i enlighet med allmänna principer och därmed gäller även utan en övergångsbestämmelse av den innebörden. Detsamma gäller för marknadsföring som skett efter denna tidpunkt. En övergångsbestämmelse bör dock införas om att 2010 års lag fortfarande ska gälla för kreditavtal som har ingåtts och för marknadsföring som skett före ikraftträdandet.

I artikel 47 tredje stycket i direktivet finns en bestämmelse som tar sikte på kreditavtal med obestämd löptid som har ingåtts före ikraftträdandet av de nationella bestämmelser som genomför direktivet. För dessa kreditavtal ska bestämmelserna i artiklarna 23, 24, 25.1 andra meningen, 25.2, 28 och 39 tillämpas. För att uppfylla direktivets krav behövs en särskild övergångsbestämmelse som anger att motsvarande bestämmelser i den nya konsumentkreditlagen ska tillämpas på sådana kreditavtal med obestämd löptid som har ingåtts före lagens ikraftträdande. I övrigt kommer äldre bestämmelser att gälla för dessa kreditavtal förutsatt att de har ingåtts före den nya lagens ikraftträdande.

När det gäller ändringarna i lagen om verksamhet med bostadskrediter finns det anledning att beröra frågan om övergångsbestämmelser i förhållande till kravet på tillstånd som införs. För de företag som tidigare inte omfattats av tillståndskrav skulle en reglering utan övergångsbestämmelser

riskera att leda till att dessa företag måste upphöra med sin verksamhet. Det finns därför ett behov av att införa övergångsbestämmelser för de företag som inte tidigare omfattats av ett tillståndskrav. Ett nytt system som börjar gälla omedelbart utan en övergångsfas kan inte betraktas som lämpligt. Enligt regeringens mening måste direktivet anses tillåta att ett tillståndssystem för kreditgivare som avses i artikel 37 kan innehålla övergångsbestämmelser (jämför prop. 2015/16:197 s. 191–192). Det bör därför föreskrivas att en kreditgivare och kreditförmedlare som vid lagens ikraftträdande driver och har rätt att driva verksamhet med kreditgivning eller kreditförmedling av andra konsumentkrediter än bostadskrediter får fortsätta att driva verksamhet fram till den 20 november 2027 utan krav på tillstånd. Som *Finansinspektionen* framhåller kan vissa företag komma att ge in en ansökan kort tid före utgången av övergångsperioden. För att minska den administrativa bördan för *Finansinspektionen* under en period och för att inte dessa företag ska behöva upphöra med sin verksamhet i väntan på att ansökan prövas, bör det som myndigheten föreslår införas en regel som innebär att ett företag som inom denna period har gett in en ansökan om tillstånd kan bedriva sin verksamhet till dess att ansökan har prövats slutligt.

Det bör slutligen införas en övergångsbestämmelse som innebär att en sanktionsavgift får tas ut endast för överträdelser som har skett efter ikraftträdandet (jämför t.ex. prop. 2015/16:197 s. 66). Det saknas skäl för att införa övergångsbestämmelser i övrigt.

12 Konsekvenser

Regeringens bedömning

Förslagen innebär ett starkare skydd för konsumenter på kreditmarknaden, vilket förväntas innebära minskade problem med överskuld-sättning och positiva effekter för samhällsekonomin i stort.

För näringsidkare som bedriver verksamhet med konsumentkrediter kommer förslagen inledningsvis att medföra vissa kostnader, i huvudsak avseende anpassningar till de nya kraven. Mer enhetliga regler inom EU kan förväntas leda till förbättrad konkurrens som på sikt medför besparingar för företagen.

För det allmänna bedöms förslagen medföra endast begränsade merkostnader. De förväntade kostnadsökningarna bedöms kunna hanteras inom berörda myndigheters befintliga anslag.

Utredningens bedömning

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna delar eller har inga synpunkter på utredningens bedömning. *Regelrådet* anser att konsekvensutredningen inte uppfyller

kraven på en konsekvensutredning vid regelgivning, bland annat eftersom det saknas en storleksmässig beskrivning av de företag som berörs. *Konsumentverket* och *Finansinspektionen* anger att det utan en sådan beskrivning är svårt att uppskatta de ekonomiska konsekvenserna för myndigheternas respektive uppdrag. Även *Svensk Handel* anser att konsekvensanalysen har brister.

Några remissinstanser, däribland *Kronofogdemyndigheten* och *Svensk Inkasso*, lyfter förslaget om att införa en skyldighet att i olika situationer hänvisa konsumenten till den kommunala budget- och skuldrådgivningen och efterfrågar en analys av kommunernas kapacitet att hantera den ökade mängden rädsökande som detta kan tänkas medföra.

Kommerskollegium framhåller att vissa av förslagen skulle kunna aktualisera EU:s anmälningsprocedur för informationssamhällets tjänster.

Skälen för regeringens bedömning

Allmänt om konsekvenserna

Förslagen avser genomförande av ett EU-direktiv som fullharmoniserar marknaden för konsumentkrediter. Sverige har en skyldighet att genomföra direktivet och utrymmet för alternativa lösningar är begränsade. I korthet innebär förslagen att den nuvarande konsumentkreditlagen upphävs och att dess bestämmelser, med vissa justeringar och tillägg, förs över till en ny lag. Dessutom införs en ny reglering för hur verksamhet med konsumentkrediter ska bedrivas i lagen om verksamhet med bostadskrediter, som föreslås utvidgas för att även omfatta andra konsumentkrediter än bostadskrediter. De som påverkas av förslagen är i huvudsak näringsidkare och konsumenter, samt till viss del myndigheter som ska utöva tillsyn över att reglerna efterlevs.

Konsekvenser för konsumenter

Det huvudsakliga syftet med de nya reglerna är att stärka konsumentskyddet på marknaden för konsumentkrediter. Åtgärderna bedöms begränsa kreditgivning som riskerar att leda till överskuldsättning och andra ekonomiska svårigheter för konsumenter, vilket innebär positiva effekter på samhällsekonomin i stort.

Genom förbättrad informationsgivning och tydligare avtalsvillkor ges konsumenter bättre förutsättningar att fatta välgrundade och genomtänkta beslut, anpassade efter deras individuella behov och ekonomiska situation. Detsamma gäller kravet på näringsidkaren att lämna tillräckliga förklaringar av de avtal som erbjuds, som kan vara av särskild vikt för exempelvis personer med kognitiv funktionsnedsättning. Tydligare regler för marknadsföring av krediter bedöms kunna minska risken för oöverlagda beslut som leder till att konsumenter ingår kreditavtal som de saknar ekonomisk förmåga att hantera. De skärpta kraven på kreditprövning förväntas minska risken att lån ges till konsumenter som inte kan betala tillbaka. Att kreditprövningskravet skärps innebär att vissa kreditgivare kan komma att behandla personuppgifter i större omfattning än i dag. Den tillkommande personuppgiftsbehandling som förslaget kan resultera i går dock enligt regeringens bedömning inte längre än vad som redan utgör tillåten personuppgiftsbehandling enligt dagens kreditprövningsregler.

Prop. 2025/26:223 Vid personuppgiftsbehandlingen har näringsidkare bl.a. att förhålla sig till bestämmelserna i kreditupplysningslagen (1973:1173) och EU:s dataskyddsförordning. Sammantaget bedömer regeringen att förslagen inte får några konsekvenser för konsumenternas personliga integritet utöver vad som gäller enligt den nuvarande regleringen. Även tilläggen i bestämmelserna om ångerrätt innebär fördelar för konsumenter eftersom det blir tydligt vilka rättigheter och skyldigheter konsumenten har när han eller hon utövar sin ångerrätt. Ett genomförande av direktivet i svensk rätt bidrar också till att skapa enhetliga regler inom EU, vilket kan stärka konkurrensen och ge konsumenterna bättre villkor, oavsett i vilket land som avtalet ingås.

Förslagen bedöms inte få någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män.

Konsekvenser för näringsidkare

Förslagen innebär i viss utsträckning att högre krav ställs på företag som bedriver verksamhet med konsumentkrediter.

De företag som berörs av förslagen är kreditgivare och kreditförmedlare. Även varu- och tjänsteleverantörer som använder sig av en extern kreditgivare, utan att vara kreditförmedlare, berörs av förslagen liksom näringsidkare som marknadsför konsumentkrediter.

De företag som kommer att behöva genomföra de största anpassningarna återfinns bland de företag vars krediter tidigare undantagits från delar av konsumentkreditlagstiftningens tillämpningsområde. Det innefattar till exempel räntefria betalningsansånd vid köp hos varu- och tjänsteleverantörer, när krediten erbjuds av en extern kreditgivare. Detsamma gäller andra betalningsansånd beroende på betalningsansåndets längd och den ränta och de avgifter som tas ut. I viss utsträckning bedöms näringsidkare anpassa sina avtalsvillkor så att sådana krediter även framöver undantas från delar av konsumentkreditlagens tillämpningsområde.

Vissa företag som inte har kreditgivning eller kreditförmedling som sin huvudsakliga verksamhet och därmed bedriver sin verksamhet utan krav på tillstånd kan behöva söka tillstånd för sin verksamhet. I denna grupp återfinns exempelvis varu- och tjänsteleverantörer. En grundläggande förutsättning för att omfattas av det utökade tillståndskravet är dock att företaget faller in under definitionen för kreditgivare eller kreditförmedlare. Det innebär exempelvis att varu- och tjänsteleverantörer som har avtal med en extern kreditgivare inte per automatik omfattas av det utökade tillståndskravet, utan detta beror på hur avtalet med kreditgivaren är utformat. Mindre företag undantas i stor utsträckning från tillståndskravet, men kan omfattas om företaget tar ut ränta eller andra avgifter än lagstadgade dröjsmålsavgifter för en kredit som företaget självt lämnar. Som mindre företag räknas ett företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro, eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år. Varu- och tjänsteleverantörer som inte är mindre företag kommer också omfattas av tillståndsplikt om företaget erbjuder längre betalningsansånd än 50 dagar. Detsamma gäller företag som vid distansavtal som ingås online säljer krediten under kreditavtalets löptid alternativt erbjuder längre betalningsansånd än 14 dagar. Även i detta avseende kan det antas att företagen

kommer att anpassa sin verksamhet för att falla utanför det utvidgade tillståndskravet. Större företag som säljer varor eller tjänster med en tredje part som kreditgivare förväntas i större utsträckning välja att ansöka om tillstånd.

Uppgifter från Statistiska centralbyråns företagsräknare visar att det finns knappt 200 aktiva företag inom detaljhandeln som har minst 250 anställda. Som utredningen påpekar går det dock inte att avgöra hur många av dessa företag som erbjuder varor till konsumenter. Dessutom ingår inte företag som, trots att de har färre än 250 anställda, ändå inte klassas som mindre företag på grund av att deras årsomsättning överstiger 50 miljoner euro eller deras balansomslutning överstiger 43 miljoner euro per år. Även om det alltså är förenat med betydande svårigheter att uppskatta hur många företag som berörs av det utvidgade tillståndskravet bedöms det vara fråga om ett begränsat antal.

Bestämmelserna om näringsidkarens skyldighet att lämna information i olika skeden bedöms initialt medföra vissa marginella kostnader för företagen för att anpassa informationen.

För näringsidkare som är skyldiga att göra en kreditprövning bedöms de nya reglerna medföra vissa merkostnader. Kravet på kreditprövning är dock inte nytt och det kan antas att en stor del av företagen redan har processer på plats som kan anpassas till de föreslagna ändringarna. Tydligare och hårdare krav på kreditprövningen kan dessutom medföra minskade kreditförluster för kreditgivare.

De nya näringsrättsliga kraven som införs och som bland annat gäller rådgivningstjänster, hederlighet, ersättningssystem samt krav på kunskap och kompetens kommer att kräva anpassningar både för företag med tillståndspliktig verksamhet och för vissa företag som även framöver kommer att bedriva sin verksamhet utan krav på tillstånd. I samband med att motsvarande krav infördes för bostadskreditinstitut bedömde Finansinspektion att de anpassningar som behövdes endast skulle medföra mindre kostnader (Finansinspektionens beslutspromemoria FI dnr 15-9011). För flertalet företag som redan bedriver tillståndspliktig verksamhet gäller dessutom redan ett krav på sundhet i rörelsen och vissa begränsningar för rörlig ersättning till personal. Eftersom förslagen omfattar en rad olika typer av näringsidkare är kostnaderna bland annat beroende av företagets storlek och karaktär, hur näringsidkaren bedriver sin verksamhet i dag, vilka ersättningssystem som tillämpas och den kompetens företagets personal redan besitter.

Finansinspektionen har under utredningen bedömt att tidsåtgången för att ta fram en ansökan om tillstånd enligt den föreslagna regleringen och för att anpassa verksamheten till de krav som ställs kan jämföras med den tidsåtgång för motsvarande arbete som bedömdes krävas i samband med att den nyligen upphävd lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter trädde i kraft. Kostnaden för en ansökan enligt den lagen uppskattades då till 200 000–400 000 kr. Regeringen delar utredningens bedömning att den totala kostnaden kan tänkas bli något högre, framför allt med tanke på att den föreslagna näringsrättsliga regleringen är något mer omfattande. För det fall företagen redan besitter den kompetens som krävs bedöms dock kostnaderna bli lägre.

Företagen kommer även behöva betala en ansökningsavgift. För tillstånd enligt lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter uppgick ansöknings-

Prop. 2025/26:223 avgiften och den årliga tillsynsavgiften till 70 000 kr respektive 150 000 kr. Motsvarande tillsynsavgift för bostadskrediter uppgår för närvarande till 100 000 kr. Det kan antas att avgiftsnivån för företag som omfattas av det utvidgade tillståndskravet kommer ligga på liknande nivåer.

Regelrådet efterfrågar bland annat en mer utvecklad beskrivning av antalet företag som berörs och förslagens påverkan på kostnader och tidsåtgång. Även andra remissinstanser lämnar synpunkter på utredningens konsekvensbeskrivning. Som framgår ovan beror de förväntade konsekvenserna på olika faktorer, bland annat företagets storlek och karaktär samt hur företagen kommer att anpassa sina affärsmodeller efter de nya reglerna. Det utökade kravet på tillstånd för bland annat varu- och tjänsteleverantörer som erbjuder krediter genom en extern kreditgivare, beror exempelvis på hur de inblandade aktörerna väljer att utforma sina avtal. I vilken mån företagen omfattas av samtliga krav i den nya konsumentkreditlagen beror också i vissa avseenden på hur avtalsvillkoren för krediten ser ut. Företagen kan därmed i viss utsträckning påverka vilka regler som de kommer att omfattas av och därmed vilka kostnader som kommer att bli aktuella. Eftersom direktivet är ett fullharmoniseringsdirektiv finns det under alla förhållanden endast ett begränsat utrymme för andra nationella regler än de som följer av direktivets bestämmelser. I den utsträckning som det har varit möjligt att välja olika lösningar, har regeringen prioriterat alternativ som minimerar kostnaden för företag samtidigt som de ger ett högt konsumentskydd.

Förslagen bedöms sammanfattningsvis inte medföra annat än begränsade kostnader för företagen, främst i form av omställningskostnader under en övergångsperiod. Samtidigt gör de nya reglerna att lagstiftningen kring konsumentkrediter blir tydligare och mer enhetlig inom EU, vilket bedöms leda till bättre konkurrensvillkor. Tydligare regler kan också minska antalet missnöjda konsumenter och därmed även risken för rättsliga tvister, något som i längden kan spara pengar för företagen. Förslagen bedöms därför på sikt skapa goda förutsättningar för näringsidkarna att bedriva och utveckla sin verksamhet.

Konsekvenser för det allmänna

Den föreslagna regleringen innebär en utökad tillstånds- och tillsynsverksamhet för Finansinspektionen, eftersom kravet på tillstånd för att bedriva verksamhet med konsumentkrediter utökas. I flera avseenden bedrivs dock redan tillsyn över motsvarande bestämmelser för bostadskreditinstituten, vilket bedöms begränsa myndighetens förväntade merkostnader.

För Konsumentverket utökas tillsynsansvaret till följd av att fler företag kommer att omfattas av regleringen i konsumentkreditlagen. För de företag som bedriver verksamhet utan krav på tillstånd kommer Konsumentverkets tillsyn att omfatta även de nya näringsrättsliga bestämmelserna. Myndighetens utökade tillsynsansvar kompenseras dock till viss del av att Finansinspektionen övertar tillsynsansvaret för de företag som omfattas av det utökade tillståndskravet.

Regeringen delar utredningens bedömning att det kan antas att marknaden till viss del kommer att anpassa sin verksamhet för att falla utanför den nya konsumentkreditlagens tillämpningsområde och tillstånds-

krav. Det är därför svårt att ge en mer utförlig beskrivning av konsekvenserna på det sätt myndigheterna efterfrågar. De eventuella merkostnader det utökade tillsynsansvaret kan innebära bedöms dock alldeles oavsett kunna hanteras inom myndigheternas befintliga anslag.

Förslagen bedöms inte innebära några ökade kostnader för Allmänna reklamationsnämnden, domstolar eller andra myndigheter.

Flera remissinstanser, däribland *Kronofogdemyndigheten* och *Svensk Inkasso*, lyfter fram vikten av att kommunerna har kapacitet att bemöta den ökade mängden rådsökande i den kommunala budget- och skuldrådgivningen som förslagen kan tänkas medföra. Regeringen konstaterar att kommuner enligt lag är skyldiga att lämna budget- och skuldrådgivning till skuldsatta personer och att förslaget om att näringsidkare i något fler situationer ska hänvisa en konsument dit inte innebär någon ändring av den skyldigheten. Förslagen handlar i stället om en skyldighet att informera om den hjälp som finns att få och bedöms därför inte medföra några kostnadsökningar som kräver finansiering.

Övrigt

Kommerskollegium lyfter frågan om förslagen innebär sådana tekniska föreskrifter som behöver anmälas till kommissionen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (anmälningsdirektivet). Föreskrifter som genomför EU-lagstiftning behöver som utgångspunkt inte anmälas. Från anmälningsplikten undantas dessutom frågor som omfattas av unionsbestämmelser för finansiella tjänster.

Regeringen konstaterar att de förslag som innebär en ändring av gällande rätt omfattas av unionsbestämmelser som gäller finansiella tjänster. Anmälningsskyldighet enligt anmälningsdirektivet föreligger därmed inte.

13 Författningskommentar

13.1 Förslaget till konsumentkreditlag

Lagen är ny och ersätter konsumentkreditlagen (2010:1846), som fortsättningsvis benämns 2010 års lag. Genom lagen genomförs delvis Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2225 av den 18 oktober 2023 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG. Den nya lagen genomför direktivets civil- och marknadsrättsliga bestämmelser. Lagen genomför även delvis direktivets krav på tillsyn.

Lagen är indelad i kapitel. I 1 kap. finns grundläggande bestämmelser om lagens innehåll och tillämpningsområde. Där finns även bestämmelser om uttryck i lagen och dess tvingande natur. Kapitlet innehåller dessutom bestämmelser om god kreditgivningssed och om kostnadsfri information, dokumentation och förklaringar samt en upplysning om regler för särskilda kredittyper. I 2 kap. finns bestämmelser om marknadsföring och information. I 3 kap. finns krav på näringsidkaren innan ett kreditavtal

ingås, som gäller bland annat förhandsinformation och kreditprövning. I 4 kap. finns bestämmelser om kreditavtalet. Bestämmelserna behandlar bland annat hur avtalet ska dokumenteras och ändringar i avtalet. Det finns även bestämmelser om den ränta och de kostnader som får tas ut. Därefter följer i 5 kap. bestämmelser om konsumentens ångerrätt och i 6 kap. vissa frågor om betalning och uppsägning. I 7 kap. finns bestämmelser om återtaganderätt vid kreditköp av vara. I 8 kap. anges vad som gäller för bostadskrediter och i 9 kap. finns slutligen bestämmelser om tillsyn och överklagande.

Ett antal paragrafer i 2010 års lag förs över till den nya lagen utan att någon ändring görs i sak. Det gäller i huvudsak de paragrafer som genomför Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU av den 4 februari 2014 om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktivet 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010. Även i övrigt förs ett antal bestämmelser i 2010 års lag över till den nya lagen med i huvudsak språkliga och redaktionella ändringar.

Nytt i förhållande till 2010 års lag är att fler konsumentkrediter omfattas av konsumentskyddande regler. Det gäller t.ex. räntefria krediter som vid ett kreditköp lämnas av någon annan än säljaren. En annan nyhet är möjligheten att vid bristande information kunna påföra näringsidkaren marknadsstörningsavgift. Vidare blir det tydligare att kreditprövningen ska göras i konsumentens intresse och det uppställs krav på vilka uppgifter som då ska beaktas. Det införs även krav på alternativa åtgärder innan verkställighet när en konsument är i betalningssvårigheter och en yttre frist för konsumentens ångerrätt.

För de bestämmelser som har sina motsvarigheter i 2010 års lag är förarbetena till den lagen av fortsatt betydelse och kan tjäna som vägledning också för tillämpningen av den nya lagen (se framför allt prop. 2009/10:242 och prop. 2015/16:197). I bilagorna 5 och 6 finns jämförelsetabeller som beskriver vilka artiklar i direktivet som motsvaras av bestämmelser i den nya lagen och vilka bestämmelser i den nya lagen som motsvaras av bestämmelser i 2010 års lag.

1 kap. Grundläggande bestämmelser

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om skydd för konsumenter när det gäller krediter.

Paragrafen, som utformas med beaktande av *Lagrådets* förslag, innehåller en övergripande beskrivning av lagens huvudsakliga innehåll och innebörd. Den saknar motsvarighet i 2010 års lag. Övervägandena finns i avsnitt 6.1 och 6.2.

I paragrafen anges upplysningsvis att lagen innehåller regler om skydd för konsumenter när det gäller krediter. Detta avser bland annat regler om marknadsföring, det kreditavtal som ingås och vad som ska gälla under avtalstiden. Vad som avses med konsument framgår av 3 §. Upplysningen om att lagens bestämmelser gäller till skydd för konsumenter ger uttryck för att lagen utgör en skyddslagstiftning till förmån för konsumenten (se

även 8 § om lagens tvingande karaktär). Uttrycket krediter har en vidsträckt innebörd, jämför definitionen av kreditavtal i 3 §. Prop. 2025/26:223

2 § Lagen är indelad i följande kapitel.

- Grundläggande bestämmelser (1 kap.)
- Allmän information och marknadsföring (2 kap.)
- Näringsidkarens skyldigheter innan ett avtal ingås (3 kap.)
- Kreditavtalet (4 kap.)
- Konsumentens ångerrätt (5 kap.)
- Förtidsbetalning av krediter och vissa frågor om uppsägning (6 kap.)
- Återtaganderätt vid kreditköp av vara (7 kap.)
- Bostadskrediter (8 kap.)
- Tillsyn, påföljder och överklagande (9 kap.)

Paragrafen innehåller en innehållsförteckning till lagen. Den saknar motsvarighet i 2010 års lag. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Uttryck i lagen

3 § I lagen avses med

bostadskredit:

– en kredit som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet, eller

– en kredit som tas i syfte att förvärva eller behålla äganderätt till sådan egendom, om det inte är fråga om en tillfällig finansieringslösning under övergången till ett annat finansiellt arrangemang och krediten har en obestämd löptid eller ska återbetalas inom 12 månader,

bostadskredit i utländsk valuta: en bostadskredit i en annan valuta än

– valutan i det land inom EES där konsumenten är bosatt,

– valutan som konsumenten får sin inkomst i, eller

– valutan som konsumenten har de tillgångar i som ska användas som betalning av krediten,

effektiv ränta: kreditkostnaden angiven som en årlig ränta beräknad på kreditbeloppet, i förekommande fall med hänsyn tagen till att delbetalningar ska göras under den löpande kredittiden,

förbehåll om återtaganderätt: ett avtalsvillkor som ger kreditgivaren möjlighet att återta en vara, om köparen inte fullgör sin del av kreditköpsavtalet,

konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

kontantpris: det pris till vilket en vara eller tjänst vanligen erbjuds konsumenterna mot kontant betalning,

kontokredit: ett kreditavtal som innebär en fortlöpande rätt att utnyttja ett kreditutrymme,

kreditavtal: ett avtal om lån, kontokredit, betalningsansånd eller liknande,

kreditfordran: summan av kreditbeloppet och kreditkostnaden,

kreditförmedlare: en näringsidkare som, utan att vara kreditgivare och mot ersättning, erbjuder ett kreditavtal, bistår en konsument innan ett kreditavtal ingås eller ingår ett kreditavtal som ombud för kreditgivaren,

kreditgivare: den som lämnar krediten eller övertar den ursprungliga kreditgivarens fordran,

kreditkostnad: summan av räntor, avgifter och andra kostnader som konsumenten ska betala med anledning av krediten, inklusive nödvändiga kostnader för värdering, dock med undantag för notariatavgifter,

kreditköp: ett köp av en vara eller tjänst som finansieras genom en kredit som lämnas av

- säljaren, eller
- annan kreditgivare, om det görs på grund av en överenskommelse mellan denne och säljaren eller om varan eller tjänsten anges i kreditavtalet,
- kreditränta*: räntekostnaden per år för den vid varje tid obetalda delen av krediten angiven som en ränta,
- mindre företag*: ett företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år,
- näringsidkare*: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten,
- referensvärde*: det värde som anges i artikel 3.1.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1011 av den 8 juni 2016 om index som används som referensvärden för finansiella instrument och finansiella avtal eller för att mäta investeringsfonders resultat, och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU och förordning (EU) nr 596/2014,
- rådgivning*: personanpassade rekommendationer till en konsument om kreditavtal,
- särskild fakturakredit*: ett kreditköp som finansieras genom en kredit som lämnas av säljaren, inte medför några kreditkostnader och ska betalas tillbaka inom 50 dagar från den dag då varan eller tjänsten levererades; om avtalet är ett distansavtal som ingås online och säljaren inte är ett mindre företag ska dock krediten betalas tillbaka inom 14 dagar och fordran inte säljas under kreditens löptid,
- värdepapperskredit*: en kredit som lämnas av ett kreditinstitut eller värdepappersbolag för finansiering av ett köp av finansiella instrument från institutet eller bolaget.

I paragrafen förklaras några av de uttryck som används i lagen. Paragrafen motsvarar delvis 2 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 86–88, prop. 2015/16:197 s. 247–249 och prop. 2018/19:4 s. 132). Paragrafen genomförs artiklarna 2.2 h) och 3 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

Jämfört med 2010 års lag behandlas fler uttryck i paragrafen. De är dessutom angivna i bokstavsordning.

I paragrafen införs en definition av uttrycket *förbehåll om återtaganderätt*. Definitionen motsvarar vad som anges i 38 § första stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 116).

Uttrycket *kreditfordran* är oförändrat jämfört med 2010 års lag. Som tidigare är notariatavgift en företeelse som normalt inte förekommer i Sverige.

Vidare införs en definition av uttrycket *kreditförmedlare*. Definitionen motsvarar vad som anges i 48 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 119–120). Liksom tidigare är det inte tillräckligt att näringsidkaren endast introducerar konsumenten för kreditgivaren.

Definitionen av *mindre företag* saknar motsvarighet i 2010 års lag. Med mindre företag avses ett företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år. Definitionen täcker de företag som anses som mikroföretag eller små och medelstora företag enligt artikel 2 i bilagan till kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2023 om definition om mikroföretag samt små och medelstora företag.

Definitionen av *rådgivning* saknar motsvarighet i 2010 års lag. Med rådgivning avses personliga rekommendationer till en konsument om kreditavtal. Uttrycket har samma innebörd som i hittillsvarande 1 kap. 7 § 8 lagen

(2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter, men omfattar även andra krediter än bostadskrediter. Rådgivning är något annat än marknadsföring och försäljning. Det är fråga om att ge rekommendationer eller handlingsalternativ som är utformade efter konsumentens särskilda behov och förutsättningar (jämför prop. 2015/16:197 s. 200–201).

Definitionen av *särskild fakturakredit* saknar motsvarighet i 2010 års lag. Uttrycket ringar in vissa särskilda betalningsanstånd som omfattas av lagens tillämpningsområde men för vilka ett antal av lagens bestämmelser inte gäller. Även avtal om fortlöpande tillhandahållande av varor eller tjänster som betalas av konsumenten i efterhand omfattas. En första förutsättning för att en kredit ska omfattas av definitionen är att det är fråga om ett kreditköp som finansieras av säljaren. Ett kreditköp där krediten lämnas av någon annan kreditgivare än säljaren omfattas alltså inte av definitionen (jämför definitionen av kreditköp). En andra förutsättning är att krediten inte får vara förenad med några kreditkostnader. Krediten ska därmed vara räntefri och inte heller förbunden med några andra kostnader. Detta hindrar inte att dröjsmålsränta och andra kostnader med anledning av dröjsmål tas ut. Möjligheten att ta ut sådana kostnader begränsas dock av 4 kap. 5 §. I lagen (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m. finns dessutom regler om en gäldenärs skyldighet att ersätta kostnader för åtgärder som syftar till att få gäldenären att betala en förfallen skuld. En tredje förutsättning är att betalningsvillkoren för krediten enligt avtalet är kortare än 50 dagar efter leverans av varan eller tjänsten. För fortlöpande avtal där tjänsten går ut på att konsumenten under en tidsperiod utnyttjar en tjänst och betalar för utnyttjandet i efterhand ska alltså betalning ske 50 dagar efter tidsperiodens slut.

De nu nämnda förutsättningarna gäller både mindre företag och andra företag. Andra krav på betalningsvillkoren gäller dock om säljaren är ett annat företag än ett mindre och avtalet är ett distansavtal som ingås online. I det fallet krävs att krediten ska betalas tillbaka inom 14 dagar från den dag då tjänsten eller varan levererades. Vidare får kreditgivaren i det fallet inte sälja fordran under avtalets löptid. Vad som räknas som ett mindre företag framgår av definitionen av mindre företag. Med distansavtal avses detsamma som i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler. Att distansavtalet ska ingås online innebär typiskt sett att det ingås genom en näringsidkares webbplats eller applikation. Kravet innebär att sådana distansavtal som ingås vid telefonförsäljning inte omfattas.

Jämfört med 2010 års lag införs en definition av begreppet *värdepapperskredit*. Definitionen motsvarar vad som anges i 4 § femte stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 89–90).

Lagens tillämpningsområde

4 § Denna lag gäller för krediter som en näringsidkare lämnar eller erbjuder en konsument. Lagen gäller också för krediter som någon annan än en näringsidkare lämnar eller erbjuder en konsument, om en kreditförmedlare agerar som ombud för kreditgivaren.

Paragrafen reglerar lagens tillämpningsområde och motsvarar 1 § första stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 85–86). Paragrafen genomför artikel 2.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

5 § Vad som i denna lag sägs om kreditavtal ska också gälla för avtal om nyttjanderätt till lös sak, om konsumenten enligt avtalet har en möjlighet eller skyldighet att förvärva saken.

Paragrafen, som utformas enligt *Lagrådets* förslag, anger att vissa avtal om nyttjanderätt avseende lös sak omfattas av lagen. Den saknar motsvarighet i 2010 års lag. Paragrafen genomför artikel 2.2 g i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

Av paragrafen följer att avtal om nyttjanderätt som avser en lös sak med en möjlighet eller skyldighet att förvärva objektet omfattas av lagens tillämpningsområde och ska behandlas på samma sätt som ett kreditavtal i lagens mening. Det är alltså fråga om hyres- och leasingavtal som innebär en nyttjanderätt till lösa saker mot ersättning. Möjligheten eller skyldigheten att förvärva objektet ska föreligga vid avtalets ingående.

6 § Lagen gäller inte författningsreglerade lån som lämnas av offentliga medel och inte heller lån som lämnas i pantbanksverksamhet enligt pantbankslagen (1995:1000).

I paragrafen anges undantag från lagens tillämpningsområde. Den motsvarar 3 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 88). Paragrafen genomför artikel 2.2 j och 2.2 k i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

7 § Bestämmelserna i 2–7 kap. gäller för bostadskrediter i den utsträckning som framgår av 8 kap.

Lagens bestämmelser gäller inte för särskilda fakturakrediter eller värdepapperskrediter när det är särskilt angivet.

I paragrafen anges vad som gäller i fråga om lagens tillämpning när det gäller vissa kredittyper. Paragrafen saknar motsvarighet i 2010 års lag. Övervägandena finns i avsnitt 6.1 och 6.2.

Av *första stycket* framgår att 2–7 kap. gäller för bostadskrediter i den utsträckning det framgår av 8 kap. Vad som avses med bostadskredit framgår av 3 §.

I *andra stycket* anges att lagens bestämmelser inte gäller särskilda fakturakrediter eller värdepapperskrediter när det är särskilt angivet. Bestämmelser som undantar dessa kredittyper från lagens tillämpningsområde finns i 2 kap. 9 §, 3 kap. 19 §, 4 kap. 21 §, 5 kap. 7 § och 6 kap. 13 §. Vad som avses med särskild fakturakredit och värdepapperskredit framgår av 3 §.

Avtalsvillkor som avviker från lagen

8 § Ett avtalsvillkor som i jämförelse med bestämmelserna i denna lag är till nackdel för konsumenten är utan verkan mot denne, om inte något annat anges i lagen.

Paragrafen anger lagens tvingande karaktär och motsvarar 5 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 90). Paragrafen genomför artikel 43 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

9 § En näringsidkare ska i sitt förhållande till en konsument agera på ett sätt som stämmer överens med god kreditgivningssed. Näringsidkaren ska då omsorgsfullt ta till vara konsumentens intressen.

Paragrafen innehåller grundläggande bestämmelser om hur näringsidkaren ska förhålla sig till konsumenten före och under avtalstiden. Paragrafen motsvarar delvis 6 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 90–91). Paragrafen genomför delvis artiklarna 10 och 32 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

I förhållande till 2010 års lag saknas det bestämmelser i paragrafen om näringsidkarens skyldighet att ge förklaringar till konsumenten. Sådana bestämmelser finns i 3 kap. 12 § och 8 kap. 12 §.

Kostnadsfri information

10 § Informationen, dokumentationen och förklaringarna som näringsidkaren ska lämna enligt denna lag ska vara kostnadsfria för konsumenten.

I paragrafen anges att information, dokumentation och förklaringar som näringsidkaren ska lämna enligt lagen ska vara kostnadsfria för konsumenten. Paragrafen motsvarar 5 a § i 2010 års lag men omfattar även dokumentation och förklaringar (jämför prop. 2015/16:197 s. 250). Det kan exempelvis röra sig om information, förklaringar eller dokumentation enligt 2 kap. 4 §, 3 kap. 1 och 12 §§ och 4 kap. 10 och 11 §§. Paragrafen genomför artiklarna 5, 10.8, 12.1, 19.6, 21.2 och 25.2 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

2 kap. Allmän information och marknadsföring

Allmän information

1 § En näringsidkare ska tillhandahålla allmän information om krediter som näringsidkaren erbjuder konsumenter.

Informationen ska innehålla uppgifter om

1. näringsidkarens namn, organisationsnummer, postadress, telefonnummer och e-postadress,
2. de ändamål som krediten får användas för,
3. kreditavtalets löptid,
4. vilket slags kreditränta som kan erbjudas, inklusive huruvida räntan är rörlig eller bunden och vilka räntebindningstider som erbjuds, och en kort beskrivning av vad som kännetecknar olika räntor och vad de innebär för konsumenten,
5. vilket referensvärde som kreditavtalet i förekommande fall hänvisar till och vem som kontrollerar tillhandahållandet av referensvärdet samt en beskrivning av vad det innebär för konsumenten att referensvärdet används,
6. kreditfordran, med angivande av kreditbeloppet och kreditkostnaden, och den effektiva räntan genom att använda representativa exempel,
7. eventuella andra kostnader som ska betalas i samband med ett kreditavtal,
8. olika alternativ för återbetalning av krediten med angivande av amorteringarnas antal, regelbundenhet och belopp,
9. villkoren för återbetalning i förtid,
10. en beskrivning av ångerrätten enligt 5 kap.,
11. konsekvenserna av att kreditavtalet inte följs,

12. huruvida det krävs att konsumenten öppnar ett konto som möjliggör betalning av amorteringar och kostnader, och

13. huruvida konsumenten förutsätts köpa andra tjänster för att kunna få krediten på de marknadsförda villkoren och, i så fall, om dessa även kan köpas av någon annan.

Paragrafen, som utformas enligt *Lagrådets* förslag, innehåller bestämmelser om allmän information som ska tillhandahållas av näringsidkare som erbjuder krediter. Paragrafen motsvarar delvis 6 b § i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 251–254). Paragrafen genomför artikel 9 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.4.

Enligt *första stycket* ska näringsidkare tillhandahålla allmän information om de krediter som näringsidkaren erbjuder. Jämfört med vad som gällt hittills utvidgas skyldigheten till att avse andra krediter än bostadskrediter. Att reglerna även fortsättningsvis är tillämpliga för bostadskrediter framgår av 8 kap. 1 §.

Andra stycket innehåller i 13 punkter en uppräkningslista av de uppgifter som informationen ska innehålla. I förhållande till 2010 års lag tillförs vissa uppgifter medan andra uppgifter tas bort.

2 § Informationen i 1 § ska tillhandahållas på ett klart och begripligt sätt i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och som konsumenten får välja.

Om informationen tillhandahålls i näringsidkarens lokaler ska den finnas tillgänglig i en handling.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur den allmänna informationen ska tillhandahållas. Paragrafen motsvarar delvis 6 b § tredje stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 254). Jämfört med vad som gällt hittills utvidgas skyldigheten till att avse andra krediter än bostadskrediter och hur informationen ska lämnas anpassas till direktivet. Att reglerna även fortsättningsvis är tillämpliga på bostadskrediter framgår av 8 kap. 2 §. Paragrafen genomför artikel 9.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.4.

Av *första stycket* framgår att informationen i 1 § ska tillhandahållas på ett klart och begripligt sätt. Det innebär att informationen ska ges på ett sådant sätt att konsumenten normalt inte har några svårigheter att ta del av informationen och förstå den. Vidare framgår att informationen ska tillhandahållas i en handling, exempelvis i näringsidkarens lokaler, eller i en annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten, exempelvis i en nedladdningsbar elektronisk form på kreditgivarens webbplats. Med handling avses – här liksom annars i lagen – pappersform. Det väsentliga enligt bestämmelsen är att de uppgifter som avses ges i varaktig form. Jämfört med 2010 års lag framgår att konsumenten ska ha rätt att välja i vilken annan läsbar och varaktig form informationen ska tillhandahållas. Konsumentens valmöjlighet gäller inte sådana typer av varaktig form som inte är allmänt använda i kreditgivningsverksamhet (se skäl 34 i direktivet). Näringsidkaren är alltså inte skyldig att lämna de uppgifter som avses i paragrafen exempelvis på ännu inte etablerade sätt. Eftersom informationen inte tar sikte på en enskild avtalssituation innebär valmöjligheten inte att näringsidkaren har en skyldighet att i varje enskilt fall tillfråga konsumenten hur informationen ska lämnas. Konsumenten får i

stället göra näringsidkaren uppmärksam på sitt önskemål om att ta emot informationen på något visst sätt. Prop. 2025/26:223

Av *andra stycket* framgår att information som tillhandahålls i näringsidkarens lokaler ska finnas tillgänglig i ett pappersformat. Det hindrar inte att näringsidkaren även tillhandahåller informationen i någon annan form.

Måttfullhet vid marknadsföring

3 § Vid marknadsföring av krediter ska måttfullhet iakttas.

Marknadsföring av krediter får inte innehålla formuleringar som

1. hos en konsument kan skapa oriktiga förväntningar på krediters tillgänglighet, kreditkostnader eller det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten,

2. anger att skulder och betalningsförsummelser har liten eller ingen betydelse för kreditprövningen, eller

3. antyder att krediter ersätter besparingar, leder till förbättrade ekonomiska förutsättningar eller ökad levnadsstandard.

Paragrafen, som delvis utformas enligt *Lagrådets* förslag, innehåller bestämmelser om måttfullhet vid marknadsföring av krediter. Paragrafens första stycke motsvarar 6 a § första stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2017/18:72 s. 62 och 63). Paragrafen genomför artiklarna 7 och 8.7 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Andra stycket, som saknar motsvarighet i 2010 års lag, innehåller tre punkter med en uppräkningslista av marknadsföring som är förbjuden.

I *första punkten* anges att formuleringar som kan skapa oriktiga förväntningar om en kredits tillgänglighet, kreditkostnader eller det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten inte får förekomma i marknadsföringen. Bestämmelsen tar sikte på påståenden som typiskt sett kan leda till sådana förväntningar. Det kan exempelvis vara fråga om påståenden som ger intryck av att alla kreditansökningar beviljas eller som ger en vilseledande bild av kreditens kostnad, till exempel genom att använda uttryck som ”0 % ränta” när avgifter eller andra kostnader ändå tillkommer. Även ett alltför starkt framhävande av ett litet månadsbelopp, när marknadsföringen avser krediter som ska betalas över en längre tid, skulle kunna vara i strid med detta.

Enligt *andra punkten* får marknadsföring inte heller innehålla formuleringar som anger att skulder och betalningsförsummelser har liten eller ingen betydelse för kreditprövningen. Det kan vara fråga om budskap om att kreditupplysningar inte inhämtas eller andra liknande påståenden som lockar konsumenterna till att fatta oöverlagda beslut.

Vidare får enligt *tredje punkten* formuleringar som antyder att krediter ersätter besparingar, leder till förbättrade ekonomiska förutsättningar eller ökad levnadsstandard inte heller förekomma. Det omfattar exempelvis budskap som ”samla lån och få mer pengar över i sommar” och ”ett smart lån ger mer pengar över”. Det omfattar även marknadsföring som på något annat sätt framställer krediten som en bekymmersfri lösning på konsumentens eventuella ekonomiska problem.

Av 9 kap. 4 § framgår att marknadsföring som strider mot den förevarande paragrafen vid tillämpningen av 5, 23 och 26 §§ marknadsföringslagen (2008:486) ska anses som otillbörlig mot konsumenterna.

4 § En näringsidkare ska vid marknadsföring av kreditavtal lämna information om den effektiva räntan för krediten med angivande av ett representativt exempel.

Om någon annan räntesats eller sifferuppgift utöver den effektiva räntan anges i marknadsföringen, ska näringsidkaren dessutom, med angivande av ett representativt exempel, lämna information om

1. krediträntan, med angivande av om den är bunden eller rörlig,
2. avgifter och andra kostnader som utgör en del av kreditkostnaden,
3. kreditbeloppet,
4. kreditavtalets löptid,
5. det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten och antalet avbetalningar och storleken på dessa, och
6. kontantpriset och den kontantinsats som krävs vid kreditköp.

Om konsumenten är skyldig att ingå ett avtal om en kompletterande tjänst till kreditavtalet, ska skyldigheten anges i marknadsföringen i anslutning till informationen om den effektiva räntan.

Paragrafen innehåller regler om vilken information som ska lämnas vid marknadsföring av kreditavtal. Paragrafen motsvarar delvis 7 § första–tredje styckena i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 92–93 och prop. 2015/16:197 s. 255). Paragrafen genomför artikel 8.2, delvis artikel 8.3 samt artikel 8.4 och 8.5 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

I *tredje stycket* utökas skyldigheten att lämna informationen till att avse även sådana situationer där kostnaden för tjänsten kan fastställas i förväg.

I 5 § finns bestämmelser om hur informationen ska lämnas.

5 § Information enligt 4 § ska lämnas på ett klart, kortfattat och framträdande sätt. Den effektiva räntan ska anges på ett minst lika framträdande sätt som andra förekommande räntesatser.

Informationen ska i tillämpliga fall lämnas på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används. Om informationen lämnas i elektronisk form ska informationen enligt 4 § andra stycket 1–4 vara omedelbart synlig för konsumenten. Om informationen inte kan lämnas i läsbar form får informationen enligt 4 § andra stycket 5 och 6 utelämnas.

Paragrafen innehåller regler om hur informationen vid marknadsföring av kreditavtal ska lämnas. Första stycket motsvarar delvis 7 § fjärde stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 91–92 och prop. 2015/16:197 s. 255–256). Paragrafen genomför delvis artikel 8.3 och 8.6 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Andra stycket saknar motsvarighet i 2010 års lag och reglerar vad som ska gälla när informationen lämnas med hjälp av ett medel för distanskommunikation.

Enligt *första meningen* ska informationen lämnas på ett sätt som är anpassat efter det medel för distanskommunikation som används. I begreppet medel för distanskommunikation ingår elektronisk kommunikation, såsom e-post, meddelanden via webbplatser och applikationer, samt andra kommunikationsmedel såsom tidningsannonser, tv och radio. Bestämmelsen innebär att information vid marknadsföring exempelvis ska anpassas till tekniska begränsningar i vissa medier, exempelvis vad gäller skärmar för mobiltelefoner och läsplattor.

I *andra meningen* regleras särskilt vad som ska gälla när informationen lämnas i elektronisk form, som på en webbplats, i en applikation eller via

e-post. Bestämmelsen är tillämplig när informationen visas i en sådan elektronisk form som medger att konsumenten visuellt kan ta del av den. Bestämmelsen möjliggör för näringsidkaren att anpassa informationen på exempelvis en mobiltelefonskärm där all information inte kan vara synlig samtidigt. Information enligt 4 § andra stycket 1–4 ska i sådana fall vara omedelbart synlig för konsumenten. Att informationen ska vara omedelbart synlig innebär att konsumenten ska kunna se viss information och tillgängliggöra sig den utan att behöva agera aktivt genom att exempelvis klicka, skrolla eller svajpa för att få fram informationen. Övrig information, det vill säga information enligt 4 § andra stycket 5 och 6, kan näringsidkaren anpassa på så sätt att den tillhandahålls genom att konsumenten agerar aktivt genom att exempelvis klicka, skrolla eller svajpa. Syftet är att konsumenten ska kunna få en snabb överblick över all viktig information, även när informationen ges via exempelvis en mobiltelefon (se skäl 33 i direktivet).

Om informationen inte kan lämnas i läsbar form, som exempelvis vid radioreklam, får viss information enligt *tredje meningen* utelämnas helt.

6 § En näringsidkare ska vid marknadsföring av kreditavtal även lämna en särskild upplysning med information om att en kredit medför kostnader för konsumenten. Upplysningen ska också innehålla information om riskerna med skuldsättning och om vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i upplysningen och om hur den ska lämnas i marknadsföringen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om information vid marknadsföring av kreditavtal som kompletterar bestämmelserna i 4 §. Den motsvarar 7 b § i 2010 års lag (jämför prop. 2024/25:17 s. 48). Paragrafen genomför artikel 8.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

7 § Om ett personligt anpassat erbjudande om en kredit helt grundar sig på en automatiserad behandling av personuppgifter ska konsumenten på ett klart och begripligt sätt informeras om detta.

Paragrafen reglerar näringsidkarens skyldighet att informera konsumenten om att ett personligt anpassat erbjudande om en kredit helt grundar sig på en automatiserad behandling av personuppgifter. Bestämmelsen saknar motsvarighet i 2010 års lag. Paragrafen genomför artikel 13 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Med ett personligt anpassat erbjudande avses exempelvis att priset har anpassats baserat på information som näringsidkaren har om en potentiell kund. Det kan ske mot bakgrund av att näringsidkaren samlar in uppgifter om enskilda konsumenter, exempelvis utifrån hans eller hennes sökhistorik.

Med automatiserad behandling avses i detta sammanhang behandling som sker helt automatiserat utan att någon person tagit ställning till de uppgifter som rör konsumenten.

Regleringen påverkar inte tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om

Prop. 2025/26:223 det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (EU:s dataskyddsförordning) som bland annat innebär att en näringsidkare är skyldig att enligt förordningen informera om vilka uppgiftskällor som använts för att anpassa erbjudandet (se artikel 14.2 f i förordningen, jämför skäl 46 i direktivet).

8 § En kreditförmedlare ska vid marknadsföring lämna information om huruvida förmedlingen sker i samarbete med någon viss kreditgivare eller är oberoende.

Paragrafen innehåller bestämmelser om viss information som ska lämnas av en kreditförmedlare vid marknadsföring. Den motsvarar 48 § första stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 119–120). Paragrafen genomför artikel 38 a) i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Undantag för vissa slags krediter

9 § För en särskild fakturakredit gäller inte 1, 2 och 4–8 §§.
För en värdepapperskredit gäller inte 1, 2 och 7 §§.

I paragrafen, som utformas enligt *Lagrådets* förslag, anges undantag från ett antal av kapitlets bestämmelser för vissa slags krediter. Paragrafen motsvarar delvis 4 § i 2010 års lag. Paragrafens undantag möjliggörs av artikel 2.2 e och 2.2 h i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

I paragrafen görs undantag för särskilda fakturakrediter och värdepapperskrediter. Vad som avses med dessa uttryck framgår av 1 kap. 3 §. För en särskild fakturakredit är inte 1, 2 och 4–8 §§ tillämpliga. För en värdepapperskredit är inte 1, 2 och 7 §§ tillämpliga.

3 kap. Näringsidkarens skyldigheter innan ett avtal ingås

Information innan ett kreditavtal ingås

1 § Innan ett kreditavtal ingås ska näringsidkaren lämna information till konsumenten om

1. kreditgivarens och kreditförmedlarens namn, organisationsnummer, postadress, telefonnummer och e-postadress,
2. kreditbeloppet,
3. kreditavtalets löptid,
4. krediträntan,
5. den effektiva räntan och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten,
6. varan eller tjänsten och dess kontantpris vid kreditköp,
7. dröjsmålsräntan och villkoren för ändring av den samt avgifter som ska betalas när avtalsförpliktelser inte fullgörs,
8. avbetalningarnas storlek, antal och förfallotidpunkter samt, i förekommande fall, den ordning enligt vilken betalningarna ska fördelas på krediter med olika krediträntor; om en betalning inte avräknas utan sparas eller investeras för konsumentens räkning, ska det anges,
9. påföljder vid dröjsmål med betalning,
10. förekomst eller avsaknad av ångerrätt och ångerfristens längd,
11. konsumentens rätt till förtidsbetalning samt kreditgivarens rätt till ränteskillnadsersättning,
12. vilket slags kredit det rör sig om,
13. villkoren för utnyttjandet av krediten,

14. villkoren för krediträntan med angivande av referensindex eller referensräntor samt tidpunkter, förfaranden och andra villkor för ändring av krediträntan,

15. ett representativt exempel som visar den effektiva räntan och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten,

16. avgifter med anledning av kreditavtalet och villkoren för ändring av avgifterna,

17. notariatavgifter,

18. skyldighet att ingå ett avtal om en kompletterande tjänst till kreditavtalet,

19. begärda säkerheter,

20. hur ränteskillnadsersättningen ska beräknas,

21. konsumentens rätt att få information om att en kredit inte beviljats,

22. konsumentens rätt att få ett utkast till kreditavtalet enligt 9 §,

23. personanpassning av priset på grund av automatiserad behandling av personuppgifter,

24. den tid under vilken erbjudandet gäller,

25. vilka möjligheter som finns att få en tvist med näringsidkaren prövad utanför domstol och hur konsumenten i så fall ska gå till väga,

26. påföljder vid konsumentens avtalsbrott samt en förklaring till dessa, och

27. en betalningsplan som visar när kapital, ränta och avgifter under kreditavtalets löptid ska betalas; om olika krediträntor tillämpas under olika omständigheter ska betalningar och återbetalningar baseras på rimliga höjningar av krediträntan.

Om kreditavtalet hänvisar till ett referensvärde, ska näringsidkaren även ge konsumenten information om vilket referensvärde som används och vem som kontrollerar tillhandahållandet av referensvärdet samt en beskrivning av vad det innebär för konsumenten att referensvärdet används.

Paragrafen innehåller bestämmelser om information som ska lämnas till en konsument innan ett kreditavtal ingås. Paragrafen motsvarar delvis 8 § första och tredje styckena i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 93–98, prop. 2015/16:197 s. 256–257 och prop. 2018/19:4 s. 133). Paragrafen genomför delvis artikel 10.1, 10.3, 10.5 och 10.9 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.6.

Första stycket innehåller en uppräkningslista av de uppgifter som informationen ska innehålla. I förhållande till regleringen i 2010 års lag tillförs uppräkningslistan ett antal uppgifter. Även ordningsföljden på punkterna struktureras om för att överensstämma med ordningen i direktivet. Det hittillsvarande kravet på att informationen ska lämnas i rimlig tid och ledet om i vilken form informationen ska ges framgår i stället i 2 respektive 4 §§.

I *första punkten* framgår även att kreditgivarens och kreditförmedlarens telefonnummer och e-postadress ska anges.

I *tionde punkten* framgår att en förekomst eller avsaknad av ångerrätt ska anges. I punkten görs ett tillägg om att informationen även ska innehålla en uppgift om ångerfristens längd. Ångerfristens längd framgår av 5 kap. 2 §.

Enligt *tjugoandra punkten* ska konsumenten informeras om sin rätt att få ett utkast till kreditavtalet. I punkten görs ett tillägg om att informationen även ska omfatta rätten att få utkastet i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Tjugotredje punkten saknar motsvarighet i 2010 års lag och innebär att näringsidkaren ska informera konsumenten om personanpassning av priset på grund av automatiserad behandling. Detta har samma innebörd som den

Prop. 2025/26:223 generella informationsskyldigheten om personanpassade erbjudanden, se kommentaren till 2 kap. 7 §.

Enligt *tjugofemte punkten*, som saknar motsvarighet i 2010 års lag, ska möjligheten att få en tvist prövad utanför domstol anges och hur konsumenten i så fall ska gå till väga.

I *tjugosjätte punkten*, som även den saknar motsvarighet i 2010 års lag, föreskrivs att informationen ska innehålla en uppgift om påföljder vid konsumentens avtalsbrott. Det är i allmänhet tillräckligt att informationen innehåller uppgift om vad som i vanliga fall kan bli de rättsliga och ekonomiska konsekvenserna av att betalning inte görs enligt avtalet. Informationen kan exempelvis avse uppgift om de kostnader som kan uppstå till följd av åtgärder som näringsidkaren kan vidta för att förmå konsumenten att betala krediten.

Även *tjugosjunde punkten* saknar motsvarighet i 2010 års lag. Enligt denna punkt ska informationen inkludera en betalningsplan som visar när kapital, ränta och avgifter under kreditavtalets löptid ska betalas. Om krediträntan inte är förutbestämd ska betalningarna och återbetalningarna baseras på rimliga höjningar av krediträntan.

2 § Informationen enligt 1 § ska lämnas i rimlig tid innan ett kreditavtal ingås.

Om informationen lämnas senare än en dag innan kreditavtalet ingås, ska näringsidkaren inom sju dagar efter avtalets ingående på nytt ge en konsument som har ångerrätt information enligt 1 § första stycket 10 och om hur ångerrätten utövas. Informationen ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 4 kap. 3 §.

I paragrafen finns regler om vid vilken tidpunkt förhandsinformationen ska lämnas till konsumenten och följderna av att informationen lämnas senare än en dag innan avtalet ingås. Paragrafens första stycke motsvarar delvis 8 § första stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 94). Paragrafen genomför artikel 10.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.6.

Enligt *andra stycket*, som saknar motsvarighet i 2010 års lag, ska näringsidkaren, om information lämnas senare än en dag innan avtalet ingås, inom sju dagar efter avtalets ingående på nytt ge information om ångerrätten enligt 1 § första stycket 10 och om hur ångerrätten utövas. Skyldigheten gäller om konsumenten enligt 5 kap. har ångerrätt. Informationen ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 4 kap. 3 §.

3 § Informationen enligt 1 § första stycket ska lämnas i enlighet med formuläret ”Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation”. Informationen i formuläret ska begränsas till det som anges i 1 § första stycket. All information ska vara lika framträdande.

Informationen ska lämnas klart och begripligt och i tillämpliga fall på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur förhandsinformationen ska ges och struktureras. Paragrafens första stycke motsvarar delvis 8 § andra stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 256–257 och prop. 2009/10:242 s. 96–97). Paragrafen genomför delvis artikel 10.2, 10.3, 10.4, 10.5 och 10.6 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.6.

I första stycket anges att informationen enligt 1 § första stycket ska ges i formuläret ”Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation”. Formuläret finns som bilaga 1 till direktivet. Att informationen i formuläret ska begränsas till det som anges i 1 § första stycket innebär att information enligt 1 § andra stycket och annan information som lämnas samtidigt inte kan lämnas i formuläret. Sådan information ska alltså lämnas separat, t.ex. genom att den bifogas formuläret. Jämfört med vad som gällt hittills anges att all information i formuläret ska vara lika framträdande. Det innebär t.ex. att viss information inte får anges med förminskad textstorlek.

I andra stycket, som saknar motsvarighet i förhållande till 2010 års lag, anges att informationen ska lämnas klart och begripligt. Ett likalydande krav gäller för den allmänna informationen, se kommentaren till 2 kap. 2 § första stycket. Vidare anges att informationen i tillämpliga fall ska lämnas på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används. Ett likalydande krav gäller för information vid marknadsföring av krediter, se kommentaren till 2 kap. 5 § andra stycket.

4 § Informationen enligt 1 § ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och som konsumenten får välja.

Paragrafen innehåller regler om i vilken form förhandsinformationen ska lämnas. Den motsvarar delvis 8 § andra stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 257). Paragrafen genomför delvis artikel 10.2, 10.3, 10.4 och 10.5 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.6.

I paragrafen anges att informationen enligt 1 § ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som konsumenten får välja. Det handlar dels om information enligt 1 § första stycket, som ska lämnas i det formulär som avses i 3 §, dels information enligt 1 § andra stycket. Att konsumenten får välja i vilken form informationen lämnas är en nyhet i förhållande till 2010 års lag. Vad som avses med konsumentens valmöjlighet behandlas i kommentaren till 2 kap. 2 § första stycket. Eftersom den information som ska lämnas innan ett kreditavtal ingås tar sikte på en specifik avtalssituation bör det ankomma på näringsidkaren att tillfråga konsumenten om i vilken form han eller hon vill ta emot informationen. Det kan ske genom att näringsidkaren tillhandahåller olika kommunikationssätt som konsumenten kan ange eller bekräfta, exempelvis genom att fylla i en ruta på näringsidkarens webbplats eller i ett formulär. Det finns inte heller något som hindrar att näringsidkaren i kontakten med konsumenten anger ett alternativ som får användas så länge konsumenten inte anger något annat.

Information vid telefonförsäljning

5 § Vid sådan telefonförsäljning av en kredit som avses i 3 kap. 11 § första stycket lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler tillämpas det stycket och 3 kap. 9 § samma lag i stället för 1 § första stycket. Den beskrivning av den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper som ska ges enligt den lagen ska innehålla information i enlighet med 1 § första stycket 1–11.

Snarast efter det att avtalet har ingåtts ska näringsidkaren ge konsumenten all den information som avses i 1 § första stycket på det sätt som anges i 3 § i en

Prop. 2025/26:223 handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Paragrafen innehåller regler om information som ska lämnas vid telefonförsäljning av krediter. Paragrafen motsvarar delvis 8 § andra stycket andra meningen och 10 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 98–99). Paragrafen genomför artikel 10.7 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.6.

I *första stycket* anges att vissa av bestämmelserna i 1 § inte ska tillämpas vid telefonförsäljning. I stället ska vissa bestämmelser i lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler tillämpas. I jämförelse med 2010 års lag utökas informationsskyldigheten till att avse alla de uppgifter som anges i 1 § första stycket 1–11.

Andra stycket ger näringsidkaren en möjlighet att vid telefonförsäljning lämna förhandsinformationen efter att avtalet ingåtts. Det förutsätter dock att näringsidkaren snarast efter det att ett avtal ingåtts ger konsumenten fullständig förhandsinformation enligt 1 § första stycket i det standardformulär som avses i 3 §. Vidare ska informationen lämnas i en läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Till skillnad från vad som gäller enligt den allmänna bestämmelsen i 4 § om på vilket sätt förhandsinformationen ska ges har konsumenten alltså inte rätt att välja form.

Information och dokumentation vid rådgivning

6 § Om näringsidkaren erbjuder rådgivning om krediter ska konsumenten upplysas om det. En sådan upplysning ska lämnas senast när näringsidkaren inhämtat upplysningar om konsumentens ekonomiska och personliga förhållanden samt konsumentens önskemål och särskilda krav.

Paragrafen, som utformas enligt *Lagrådets* förslag, innehåller bestämmelser om information som ska lämnas till en konsument om möjligheten att få rådgivning om krediter. Paragrafen motsvarar delvis 51 § i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 278). Paragrafen genomför artikel 16.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

I förhållande till 2010 års lag utvidgas skyldigheten till att avse andra krediter än bostadskrediter. Att bestämmelserna även fortsättningsvis är tillämpliga för bostadskrediter framgår av 8 kap. 9 §. Av 19 § framgår att paragrafen inte gäller för särskilda fakturakrediter eller värdepapperskrediter.

Vad som avses med rådgivning framgår av 1 kap. 3 §.

7 § Om näringsidkaren erbjuder en konsument rådgivning om krediter, ska konsumenten få information om

1. vilket produktsortiment som rådgivningen utgår från,
2. hur stor avgift konsumenten ska betala för rådgivningen, eller, om beloppet inte kan fastställas, metoden för att beräkna avgiften, och
3. huruvida rådgivningen är oberoende.

Informationen ska ges i rimlig tid innan ett avtal om rådgivning ingås eller, om ett sådant avtal inte ska ingås, innan några råd lämnas. Informationen ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och som konsumenten får välja.

Paragrafen innehåller bestämmelser om den information som ska lämnas till en konsument som erbjuds rådgivning om krediter. Paragrafens första och andra stycken motsvarar 52 § i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 278–279). Paragrafen genomför artikel 16.2 och 16.5 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

I förhållande till 2010 års lag utvidgas skyldigheten till att avse andra krediter än bostadskrediter. Att bestämmelserna även fortsättningsvis är tillämpliga för bostadskrediter framgår av 8 kap. 9 §. Av 19 § framgår att paragrafen inte gäller för särskilda fakturakrediter eller värdepapperskrediter.

Vad som avses med uttrycket rådgivning framgår av 1 kap. 3 §.

Andra stycket innehåller regler om när och på vilket sätt informationen ska ges. Jämfört med 2010 års lag görs ett tillägg om att konsumenten ska ha rätt att välja i vilken form informationen ska lämnas. Innebörden av detta berörs i kommentaren till 3 kap. 4 §.

I *tredje stycket*, som saknar motsvarighet i 2010 års lag, anges att näringsidkaren ska varna konsumenten när en kredit med hänsyn till dennes ekonomiska situation kan medföra en särskild risk. Bestämmelsen utgör en precisering av näringsidkarens skyldighet att följa god kreditgivningssed och därvid ta till vara konsumentens intresse (jämför 1 kap. 9 §). Med särskild risk avses att risken i det specifika fallet, utifrån rimliga antaganden, är särskilt framträdande. Så kan vara fallet om krediten i förhållande till konsumentens ekonomiska förhållanden har ofördelaktiga villkor, t.ex. utifrån typen av kredit eller kreditens återbetalningstid. Vilka krediter som kan erbjudas en konsument begränsas av andra regler, såsom kravet på kreditprövning (jämför med vad som sägs i kommentaren till 13 §).

8 § Näringsidkaren ska dokumentera vilka råd om krediter som har getts till konsumenten och vad som i övrigt förekommit vid rådgivningstillfället. Dokumentation ska lämnas till konsumenten i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och som konsumenten får välja.

Paragrafen behandlar hur rådgivning om krediter ska dokumenteras. Paragrafen motsvarar 54 § i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 280). Paragrafen genomför artikel 16.3 e i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

I förhållande till 2010 års lag utvidgas skyldigheten till att avse andra krediter än bostadskrediter. Att bestämmelserna även fortsättningsvis är tillämpliga för bostadskrediter framgår av 8 kap. 9 §. Av 19 § framgår att paragrafen inte gäller för särskilda fakturakrediter eller värdepapperskrediter.

Det införs också en rätt för konsumenten att välja i vilken form dokumentationen ska ges. Innebörden av detta berörs i kommentaren till 3 kap. 4 §.

9 § Om konsumenten begär det ska näringsidkaren ge honom eller henne ett utkast till kreditavtalet. Utkastet ska ges i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Paragrafen reglerar konsumentens rätt till ett utkast till kreditavtalet. Den motsvarar delvis 8 § fjärde stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 97). Paragrafen genomför artikel 10.8 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.6.

I förhållande till 2010 års lag görs ett tillägg om att avtalsutkastet ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Se kommentaren till 2 kap. 2 § första stycket angående vad som avses med att informationen ska tillhandahållas på detta sätt.

Av 1 kap. 10 § följer att utkastet till kreditavtal ska vara kostnadsfritt för konsumenten.

Vissa skyldigheter för kreditförmedlare

10 § En kreditförmedlare ska informera konsumenten om avgifter som konsumenten ska betala till kreditförmedlaren för dennes tjänster. Sådana avgifter får tas ut endast om informationen har lämnats samt kreditförmedlaren och konsumenten innan kreditavtalet ingås har avtalat om det i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

En kreditförmedlare ska informera kreditgivaren om avgifter som konsumenten ska betala för dennes tjänster.

Paragrafen, som utformas med beaktande av *Lagrådets* förslag, innehåller bestämmelser om kreditförmedlares informationsskyldighet avseende avgifter. Den motsvarar delvis 48 § andra stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 119–120). Motsvarande bestämmelser finns även för bostadskrediter, se 8 kap. 11 §. Paragrafen genomför artikel 38 b–d) i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.6.

I 2 kap. 8 § framgår särskilda skyldigheter för kreditförmedlare vid marknadsföring.

11 § En kreditförmedlare ska till kreditgivaren vidarebefordra de uppgifter som konsumenten har lämnat om förhållanden som är av betydelse för kreditprövningen.

Paragrafen behandlar kreditförmedlares skyldighet att vidarebefordra uppgifter av betydelse för en kreditprövning till kreditgivaren. Paragrafen motsvarar 50 § i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 277–278). Paragrafen genomför artikel 18.2 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.10.

I förhållande till 2010 års lag utvidgas skyldigheten till att avse andra krediter än bostadskrediter. Att den skyldigheten även fortsättningsvis gäller för bostadskrediter framgår av 8 kap. 13 § andra stycket. Av 19 § framgår att paragrafen inte gäller särskilda fakturakrediter.

12 § En näringsidkare ska på begäran av en konsument ge de förklaringar som konsumenten behöver för att avgöra om avtalet och kompletterande tjänster är anpassade till hans eller hennes behov och ekonomiska situation.

Förklaringarna ska omfatta avtalets viktigaste egenskaper, de verkningar som avtalet kan medföra och information enligt 1, 5 och 10 §§, 17 § andra stycket och 2 kap. 8 §.

Paragrafen, som utformas med beaktande av *Lagrådets* förslag, reglerar en näringsidkares skyldighet att ge förklaringar av avtal och kompletterande tjänster. Paragrafen motsvarar delvis 6 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 90–91). Paragrafen genomför artikel 12 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

Skyldigheten enligt paragrafen är till viss del överlappande med de skyldigheter som följer av god kreditgivningssed enligt 1 kap 9 §. Jämfört med 2010 års lag förtydligas i *första stycket* att förklaringarna ska ge konsumenten möjlighet att avgöra om kompletterande tjänster är anpassade till hans eller hennes behov och ekonomiska situation. Någon ändring i sak är inte avsedd (jämför prop. 2009/10:242 s. 91).

Jämfört med 2010 års lag anges i *andra stycket* omfattningen av de förklaringar näringsidkaren ska ha beredskap att ge konsumenten. Vilka förklaringar näringsidkaren ska ge i det enskilda fallet beror dock på det behov konsumenten ger uttryck för. En beskrivning av avtalets viktigaste egenskaper kan omfatta hur tjänsten fungerar, avtalets huvudsakliga villkor och det totala pris som konsumenten ska betala. Konsumenten kan också behöva förklaringar för att välja mellan olika tjänster eller för att förstå om en kompletterande tjänst kan avslutas separat och vad konsekvenserna då blir. Förklaringar av avtalets verkningar kan innefatta de rättsliga och ekonomiska konsekvenserna vid konsumentens avtalsbrott, en beskrivning av riskerna med tjänsten eller konsekvenserna av att konsumenten inte skyddar sin personliga behörighetsfunktion för ett konto. Hänvisningen till 1, 5 och 10 §§, 17 § andra stycket och 2 kap. 8 § innebär att näringsidkaren vid behov ska återge eller förklara den närmare innebörden av informationen enligt dessa paragrafer.

Förklaringskyldigheten syftar i första hand till att ge konsumenten ett tillräckligt underlag för att innan avtalets ingående kunna avgöra om krediten i fråga passar hans eller hennes behov. Paragrafen är dock tillämplig under hela avtalstiden.

I 15 § finns bestämmelser om förklaringar som kreditgivaren ska lämna på konsumentens begäran vid kreditprövning.

Kreditprövning

13 § En näringsidkare ska pröva om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra vad han eller hon åtar sig enligt kreditavtalet. Kreditprövningen ska vara grundlig och göras i konsumentens intresse. Krediten får beviljas endast om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra sitt åtagande.

Om kreditavtalet innebär ett gemensamt åtagande för flera konsumenter ska kreditprövningen göras utifrån konsumenternas gemensamma förutsättningar.

Inför en väsentlig ökning av krediten ska en ny kreditprövning göras.

Prop. 2025/26:223 Paragrafen, som utformas enligt *Lagrådets* förslag, reglerar näringsidkarens skyldighet att göra en kreditprövning och innehåller övergripande bestämmelser om hur kreditprövningen ska gå till. Paragrafen motsvarar delvis 12 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 99–101). Paragrafen genomför artikel 18.1, 18.5, 18.6 och 18.10 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.10.

Första stycket andra meningen saknar motsvarighet i 2010 års lag och anger att kreditprövningen ska vara grundlig och göras i konsumentens intresse. Att kreditprövningen ska vara grundlig innebär att det ska göras en noggrann och omsorgsfull kontroll av den enskilda konsumentens möjlighet att återbetala krediten. Att kreditprövningen ska göras i konsumentens intresse tydliggör kreditprövningens huvudsakliga syfte. Detta syfte är att motverka överskuldsättning genom att en konsument endast ska beviljas en kredit som hon eller han har ekonomiska förutsättningar att återbetala. Intresset av att konsumenten ska kunna återbetala krediten har företrädare framför andra intressen, t.ex. näringsidkarens intresse av att bedöma om de kriterier denne satt upp för sin riskbenägenhet är uppfyllda. En näringsidkare får därmed inte bortse från, eller avstå från att inhämta, tillgängliga uppgifter som kan tala mot att konsumenten har återbetalningsförmåga.

Liksom hittills krävs för att krediten ska få beviljas att konsumenten har ekonomiska förutsättningar att återbetala den. Visar de uppgifter som ska ligga till grund för kreditprövningen enligt 14 § att konsumenten saknar inkomst utöver vad som behövs för att täcka dennes uppehälle saknas i princip återbetalningsförmåga för krediten. Finns det säkerhet för krediten gäller att konsumenten vid sidan av säkerheten ska ha ekonomiska förutsättningar att kunna betala avgifter, räntor och amorteringar i den takt som har avtalats. Avsaknaden av en betalningsanmärkning kan inte tas som intäkt för att konsumenten har betalningsförmåga och även en konsument som har betalningsanmärkningar kan, baserat på övriga förhållanden, ha betalningsförmåga.

Andra stycket saknar motsvarighet i 2010 års lag och anger vad som gäller vid kreditprövning när flera konsumenter ansöker om kredit som innebär ett gemensamt åtagande att återbetala krediten. Att kreditavtalet ska avse ett gemensamt åtagande innebär att konsumenterna enligt kreditavtalet har ett solidariskt betalningsansvar gentemot kreditgivaren på så sätt att de svarar en för alla för krediten (jämför 2 § lagen [1936:81] om skuldebrev). Kreditprövningen ska då syfta till att utifrån konsumenternas ekonomiska förutsättningar bedöma deras gemensamma återbetalningsförmåga. Krediten får i enlighet med första stycket tredje meningen beviljas endast om konsumenterna har ekonomiska förutsättningar att gemensamt återbetala krediten. Om konsumenterna enligt avtalet ska svara för del av krediten var för sig i förhållande till kreditgivaren ska i stället var och ens återbetalningsförmåga prövas i förhållande till den del av krediten de svarar för. Bestämmelsen utgör ingen lättnad i förhållande till de krav som ställs på vilka uppgifter som kreditprövningen ska grundas på enligt 14 § eller hur kreditprövningen i övrigt ska göras.

Paragrafen är inte avsedd att ha verkan på avtalsförhållandet mellan näringsidkare och konsument (jämför dock prop. 2009/10:242 s. 56–57 och s. 101 och rättsfallet NJA 2012 s. 275).

Uppgifterna ska avse

1. konsumentens inkomster, utgifter och skulder, och
2. de andra ekonomiska förhållanden som är nödvändiga och proportionerliga med hänsyn till vilket slags kredit det rör sig om, kreditavtalets löptid, kreditbeloppet och riskerna för konsumenten.

Näringsidkaren ska på ett lämpligt sätt kontrollera uppgifterna.

I paragrafen finns bestämmelser om vilka uppgifter som kreditprövningen ska grundas på. Den motsvarar delvis 12 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 99–102). Paragrafen genomför artiklarna 18.3 och 19.5 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.10.

Av *första stycket* framgår att kreditprövningen ska grundas på uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden. I 2010 års lag anges enbart att kreditprövningen ska grundas på tillräckliga uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden. Nu specificeras i stället vilka uppgifter som kreditprövningen ska grundas på i paragrafens andra stycke. Att kreditprövningen ska grundas på uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden innebär att näringsidkaren i allmänhet behöver skaffa sig en helhetsbild av konsumentens ekonomiska situation. Näringsidkaren ska beakta ekonomiska faktorer som kan ha betydelse för bedömningen av konsumentens återbetalningsförmåga. I detta ligger ett krav på att uppgifterna ska vara rättvisande och aktuella. Andra uppgifter än uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden ska inte beaktas vid kreditprövningen. Det gäller bland annat känsliga personuppgifter enligt artikel 9.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG. Uppgifter från sociala medier lever typiskt sett inte upp till att vara rättvisande och aktuella på det sätt som krävs enligt paragrafen och ska därför inte beaktas (se artikel 18.3 i direktivet). Uppgifterna enligt paragrafen syftar till att göra de bedömningar som framgår av 13 §. Andra uppgifter än de som avses i paragrafen kan användas för ändamål som ligger utanför kreditprövningen, så som att kontrollera konsumentens behörighet att ingå avtal. En sådan uppgift kan vara uppgift om förvaltare (jämför 6 § första stycket kreditupplysningslagen [1973:1173]).

Andra stycket, som saknar motsvarighet i 2010 års lag, anger i två punkter de uppgifter som kreditprövningen ska grundas på.

Av *första punkten* framgår att kreditprövningen ska grundas på uppgift om konsumentens inkomster, utgifter och skulder. Utrymmet för näringsidkaren att göra en skönsmässig bedömning av vilka uppgifter som ska beaktas i kreditprövningen minskar därmed jämfört med 2010 års lag. Med inkomster avses bland annat lön och pension. Med utgifter avses såväl konsumentens kostnader för boende som övriga levnadskostnader och andra utgifter. När det gäller allmänna levnadskostnader kan det ofta vara tillräckligt för kreditgivaren att utgå från schablonbelopp som svarar mot konsumentens situation. Med skulder avses exempelvis de lån och andra krediter som konsumenten har.

Andra punkten anger att uppgifterna ska avse även de andra ekonomiska förhållanden som är nödvändiga och proportionerliga med hänsyn till vilket slags kredit det rör sig om, kreditavtalets löptid och belopp samt riskerna för konsumenten. Punkten ger uttryck för att fler uppgifter kan behöva beaktas vid för kreditprövningen än vad som följer av första punkten för att näringsidkaren ska få en rättvisande bild av konsumentens återbetalningsförmåga. Uttrycket ekonomiska förhållanden ska tolkas brett och avser alla ekonomiska förhållanden som kan ha betydelse för konsumentens återbetalningsförmåga. Det kan exempelvis röra sig om tillgångar eller att konsumenten ingått ett borgensåtagande för annans skuld. Kreditprövningen ska grundas även på dessa uppgifter om det är nödvändigt och proportionerligt med hänsyn till ett antal uppräknade kriterier. Kvalificeringen till nödvändiga uppgifter syftar till att uppgifterna behövs för att bedöma om konsumenten har återbetalningsförmåga. Kreditgivaren ska i sådana fall grunda sin bedömning även på dessa uppgifter. En proportionalitetsbedömning ska göras i förhållande till vilket slags kredit det rör sig om, kreditavtalets löptid och belopp samt riskerna för konsumenten. En uppgift om konsumentens banktillgångar kan exempelvis få betydelse om det visar sig att konsumentens inkomster är osäkra. En konsument med tillgångar men låg inkomst kan visa sig ha återbetalningsförmåga. Även risken för konsumenten ska beaktas. En kredit med längre löptid under vilken konsumentens förhållanden kan förändras medför i regel en större risk för konsumenten än en kredit med kortare löptid. Även en kredit om ett högre belopp utan säkerhet eller med en högre räntesats kan motivera att kreditprövningen grundas på ytterligare uppgifter. Risken är i allmänhet lägre vid krediter som avser vardagsinköp.

Av *tredje stycket* framgår att näringsidkaren på ett lämpligt sätt ska kontrollera uppgifterna. Bestämmelsen motsvarar 12 a § i 2010 års lag men omfattar även andra krediter än bostadskrediter. Att regeln även fortsättningsvis är tillämplig för bostadskrediter framgår av 8 kap. 14 §. En vanlig kontroll av de uppgifter som kreditprövningen grundas på utgörs av att kreditgivaren inhämtar en kreditupplysning. En kontroll kan dock ske även på andra sätt, till exempel gentemot den kundkännedom kreditgivaren har om en konsument. Det avgörande är att uppgifterna kan anses aktuella och rättvisande. Att kontrollen ska ske på ett lämpligt sätt tar sikte på att kontrollen bör vara proportionell och avse det som är nödvändigt i det enskilda fallet (jämför prop. 2015/16:197 s. 260).

15 § Om kreditprövningen innefattar automatiserad behandling av personuppgifter ska näringsidkaren på konsumentens begäran och genom mänsklig medverkan

1. granska kreditprövningen,
2. ge en förklaring av kreditprövningen och vilken betydelse den automatiserade behandlingen av personuppgifter har för ställningstagandet till kreditansökan, och
3. informera om riskerna med automatiserad behandling.

Näringsidkaren ska i samband med kreditprövningen informera konsumenten om möjligheterna enligt första stycket.

Paragrafen, som delvis utformas enligt *Lagrådets* förslag, innehåller bestämmelser om näringsidkarens skyldigheter gentemot konsumenten vid en kreditprövning som innefattar automatiserad behandling av person-

uppgifter. Paragrafen motsvarar delvis 13 § i 2010 års lag. Paragrafen genomför artikel 18.8 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.11.

Första stycket innehåller regler om näringsidkarens skyldigheter när kreditprövningen innefattar automatiserad behandling av personuppgifter. Om konsumenten begär det är näringsidkaren skyldig att genom mänsklig medverkan vidta vissa åtgärder. För att bestämmelserna ska vara tillämpliga räcker det att kreditprövningen innefattar automatiserad behandling av personuppgifter. En näringsidkare är däremot inte skyldig att vidta de åtgärder som framgår av paragrafen om kreditprövningen inte i någon del innefattar automatiserad behandling av personuppgifter. Med automatiserad behandling avses en behandling som sker utan att någon person tagit ställning till de uppgifter som rör konsumenten. Det kan exempelvis röra sig om en situation där näringsidkarens bedömningsunderlag innefattar ett kreditbetyg som inhämtats från ett kreditupplysningsbolag.

Att näringsidkarens skyldigheter aktualiseras på begäran av konsumenten innebär att det är konsumentens ansvar att påkalla att näringsidkaren vidtar de åtgärder som framgår av paragrafen. Mänsklig medverkan innebär att konsumenten ska kunna kommunicera med en människa till exempel genom att ringa till näringsidkarens kundtjänst eller genom en chattfunktion på näringsidkarens webbplats. Chattbotar eller interaktiva verktyg som styrs av artificiell intelligens uppfyller inte kravet på mänsklig medverkan. Genom konsumentens rätt att få en förklaring av kreditprövningen genom mänsklig medverkan ges han eller hon också en möjlighet att samtidigt lämna synpunkter till näringsidkaren.

Enligt *första punkten* ska näringsidkaren granska kreditprövningen. Detta innebär inte att det ska göras en omprövning. I stället kan granskningen begränsas till att kontrollera om de kriterier näringsidkaren uppställt för kreditprövningen har efterlevts.

Näringsidkaren ska vidare, enligt *andra punkten*, ge en förklaring av kreditprövningen och vilken betydelse den automatiserade behandlingen har haft för ställningstagandet till kreditansökan. Med detta avses att näringsidkaren ska upplysa konsumenten om vilken vikt som lagts vid den automatiserade behandlingen. Näringsidkaren är inte skyldig att lämna upplysningar om uppgifter som denne inte disponerar över, så som vilka uppgifter som ligger till grund för ett kreditbetyg som näringsidkaren inhämtat från ett kreditupplysningsföretag.

Näringsidkaren ska dessutom, enligt *tredje punkten*, informera om riskerna med automatiserad behandling. Med detta avses de särskilda risker som kan följa av en sådan behandling.

I *andra stycket* anges att näringsidkaren ska informera konsumenten om möjligheten att genom mänsklig medverkan begära de åtgärder av näringsidkaren som framgår av första stycket. Informationen ska lämnas i samband med kreditprövningen.

16 § Beviljas inte krediten, ska näringsidkaren snarast underrätta konsumenten om orsaken till det. Beror det på uppgifter som härrör från en extern databas, ska konsumenten underrättas om uppgifterna och vilken databas som använts.

Näringsidkaren ska, om det finns anledning till det, lämna information om vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor.

I paragrafen finns bestämmelser om näringsidkarens underrättelseskyldighet till konsumenten när en kredit inte beviljas. Paragrafen motsvarar delvis 13 § i 2010 års lag (prop. 2009/10:242 s. 101–102 samt prop. 2015/16:197 s. 261–262). Paragrafen genomför artiklarna 18.9 och 19.6 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.11.

Andra stycket saknar motsvarighet i 2010 års lag. Bestämmelsen innebär att det finns en skyldighet för kreditgivaren att om det finns anledning till det lämna information till konsumenten om vart denne kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor. Med detta avses närmast budget- och skuldrådgivning som bedrivs med stöd av 13 kap. 2 § socialtjänstlagen (2025:400). Anledning att hänvisa konsumenten till stöd i budget- och skuldfrågor kan föreligga när det finns en indikation på att konsumenten inte kan betala sina skulder, såsom när det av kreditprövningen framgår att konsumenten nyligen fått en betalningsanmärkning. Bara den omständigheten att krediten inte beviljas behöver inte innebära att konsumenten har betalningssvårigheter.

Villkor om kompletterande tjänster

17 § En näringsidkare får inte ställa upp som villkor för att bevilja en kredit att konsumenten också köper andra finansiella produkter eller tjänster. Näringsidkaren får dock ställa upp som villkor att konsumenten öppnar ett konto som möjliggör betalning av krediten.

En näringsidkare som tillsammans med en kredit erbjuder andra finansiella produkter eller tjänster än ett konto som möjliggör betalningar av krediten, utan att det utgör ett villkor för att bevilja krediten, ska förklara för konsumenten vilken ränta som tillämpas om bara ett kreditavtal ingås. Näringsidkaren ska också förklara vilka avgifter och andra kostnader som var och en av de andra produkterna eller tjänsterna medför samt om avtal om dessa kan ingås separat. Förklaringarna ska ges till konsumenten innan ett kreditavtal ingås.

I paragrafen, som delvis utformas enligt *Lagrådets* förslag, finns bestämmelser om möjligheten att sälja andra finansiella produkter eller tjänster tillsammans med kreditavtal. Paragrafen motsvarar delvis 13 c § första och andra styckena i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 265–266). Paragrafen genomför artiklarna 14.1 och 14.2 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.9.

Jämfört med 2010 års lag är paragrafen tillämplig på andra krediter än bostadskrediter. En liknande paragraf för bostadskrediter finns dock i 8 kap. 15 §. Jämfört med 2010 års lag är undantagen mot förbudet om villkor för att bevilja en kredit mer begränsade. Förklaringarna enligt andra stycket ska lämnas innan avtalet ingås och formen för förklaringarna regleras inte. Näringsidkaren kan exempelvis välja att lämna förklaringarna i samband med förhandsinformationen. I 1 kap. 10 § finns bestämmelser om att förklaringarna ska vara kostnadsfria för konsumenten.

Att konsumenten har rätt till förklaringar under hela avtalstiden följer av 12 §.

18 § En kreditgivare som erbjuder försäkring för beviljade krediter ska säkerställa att en försäkring vägras endast om det finns särskilda skäl för det. Att en konsument har haft cancer utgör aldrig ett särskilt skäl för en sådan vägran, om det har gått mer än 15 år sedan den medicinska behandlingen avslutades.

Paragrafen, som delvis utformas enligt *Lagrådets* förslag, innehåller regler om vilka försäkringar en kreditgivare får erbjuda för beviljade krediter. Paragrafen saknar motsvarighet i 2010 års lag. Paragrafen genomför artikel 14.4 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.9.

Enligt paragrafen ska en kreditgivare som erbjuder försäkring för beviljade krediter säkerställa att försäkringen kan vägras endast om det finns särskilda skäl för det. Paragrafen tar sikte på kreditgivarens erbjudande om försäkring för beviljade krediter. Vad som gäller försäkringar och beviljandet av försäkringar i allmänhet framgår av försäkringsavtalslagen (2005:104).

En kreditgivare som erbjuder försäkring för beviljade krediter ska säkerställa att försäkringen kan vägras endast om det finns särskilda skäl för det. Sådana skäl kan exempelvis föreligga om det finns en särskild risk för framtida försäkringsfall, jämför 3 kap. 1 § försäkringsavtalslagen.

I andra meningen framhålls att den omständigheten att en konsument haft cancer aldrig utgör ett särskilt skäl för en sådan vägran, om det har gått 15 år sedan den medicinska behandlingen avslutades. En konsument får därmed inte vägras att teckna en försäkring med hänsyn till sådana omständigheter.

Paragrafen är tillämplig för en kreditgivare som erbjuder en försäkring. Det saknar betydelse om det är en tredje part som tillhandahåller försäkringen så länge den erbjuds konsumenten av kreditgivaren. Att försäkring erbjuds för beviljade krediter innebär att det ska finnas en anknytning mellan krediten och försäkringen, såsom om försäkringen täcker återbetalning av krediten om konsumenten får betalningssvårigheter.

Paragrafen är inte avsedd att ha civilrättslig verkan. Paragrafens efterlevnad får i stället tillförsäkras inom ramen för myndigheternas tillsyn.

Undantag för vissa slags krediter

19 § För en särskild fakturakredit gäller inte 1–9, 13–16 och 18 §§.

För en värdepapperskredit gäller inte 1–9, 17 och 18 §§.

För en kredit som förmedlas av en säljare av varor eller en tjänsteleverantör vid sidan om den huvudsakliga verksamheten gäller inte 1 §.

I paragrafen, som utformas enligt *Lagrådets* förslag, anges undantag från ett antal av kapitlets bestämmelser för vissa slags krediter. Paragrafen motsvarar delvis 4 § 2010 års lag. Paragrafens undantag möjliggörs av artiklarna 2.2 e och 2.2 h, och genomför artikel 10.10 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.1, 6.6 och 6.9.

I paragrafen görs undantag för särskilda fakturakrediter och värdepapperskrediter. Vad som avses med dessa uttryck framgår av 1 kap. 3 §. Dessutom görs undantag för vissa krediter som förmedlas av en säljare av varor eller en tjänsteleverantör.

För en särskild fakturakredit är inte 1–9, 13–16 och 18 §§ tillämpliga. För en värdepapperskredit gäller inte 1–9, 17 och 18 §§. För en kredit som förmedlas av en säljare av varor eller en tjänsteleverantör vid sidan om den huvudsakliga verksamheten gäller inte 1 §. Att det ska vara fråga om kreditförmedling vid sidan om den huvudsakliga verksamheten innebär att

Prop. 2025/26:223 kreditförmedlingen inte utgör huvudsyftet med företagets handels-, närings- eller yrkesverksamhet (se skäl 43 i direktivet). I sådana fall är det kreditgivaren av den kredit som förmedlas som i enlighet med 1 § ansvarar för att informationsskyldigheten uppfylls.

4 kap. Kreditavtalet

Uttryckligt samtycke

1 § En konsument är bunden av ett kreditavtal eller ett avtal om en kompletterande tjänst till kreditavtalet endast om konsumenten uttryckligen samtyckt till att ingå avtalet.

Paragrafen reglerar vad som krävs för att en konsument ska bli bunden av ett kreditavtal eller en kompletterande tjänst till kreditavtalet. Bestämmelsen saknar motsvarighet i 2010 års lag. Paragrafen genomför artiklarna 15 och 17 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.12.

För att avtalsbundenhet ska uppstå krävs att konsumenten uttryckligen samtycker till att ingå ett kreditavtal eller en kompletterande tjänst till kreditavtalet. Samtycket ska ha kommit till uttryck på ett entydigt och tydligt sätt. Näringsidkaren kan inte utgå från att konsumenten underförstått samtycker till att ingå ett kreditavtal eller en kompletterande tjänst till kreditavtalet. Ett uttryckligt samtycke kan exempelvis ske genom att konsumenten godkänner avtalsvillkoren genom att skriva under en handling eller genom att på fråga acceptera avtalsvillkoren.

En konsument som inte uttryckligen samtyckt till att ingå ett avtal är inte bunden av det. I ett sådant fall kan avtalet inte göras gällande mot konsumenten. Så kan vara fallet om en kompletterande tjänst erbjuds genom att näringsidkaren i förväg kryssar i en ruta med angivande av att konsumenten accepterar tjänsten. Ett avtal om en kompletterande tjänst kan dock ingås genom att konsumenten själv kryssar i en ruta.

Kravet på uttryckligt samtycke gäller även sådana avtalsändringar som kräver konsumentens godkännande. Så kan vara fallet om det är fråga om en ändring som kreditgivaren inte kan göra utan konsumentens samtycke. Ett sådant samtycke ska vara uttryckligt.

Med kompletterande tjänst avses en tjänst som konsumenten erbjuds i anslutning till kreditavtalet, till exempel en försäkring.

Dokumentation av kreditavtalet

2 § Näringsidkaren ska dokumentera kreditavtalet genom att nedteckna avtalet i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Detsamma gäller ändringar av kreditavtalet.

Dokumentationen av kreditavtalet ska, förutom avtalsvillkoren, innehålla de uppgifter som anges i 3 kap. 1 § första stycket 1–14, 16, 17, 19, 20 och 25. Dokumentationen ska därutöver innehålla uppgifter om

1. konsumentens namn, personnummer, postadress, telefonnummer och e-postadress,
2. den effektiva räntan med de antaganden som ligger till grund för beräkningen av räntan samt kreditfordran,
3. konsumentens rätt att få en betalningsplan,
4. avseende en kontokredit, förekomsten av en möjlighet för konsumenten att enligt avtalet överskrida en kreditgräns,

5. begärda försäkringar,
 6. villkor för utövande av ångerrätten, inbegripet den form som konsumenten enligt 3 § valt att lämna ett meddelande om frånträde i, skyldigheten att betala kapital och ränta, samt räntebeloppet per dag,
 7. konsumentens rätt att framställa invändningar enligt 20 § vid kreditköp,
 8. hur kreditavtalet sägs upp,
 9. den form som konsumenten enligt 3 § valt att ta emot information i,
 10. vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor samt en rekommendation till konsumenten att vid dröjsmål med betalning vända sig dit, och
 11. tillsynsmyndigheten med angivande av postadress.
- Uppgifterna ska dokumenteras på ett klart och begripligt sätt.
- Konsumenten ska få en kopia av dokumentationen som i tillämpliga fall ska ges på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används.

Paragrafen innehåller bestämmelser om dokumentation av kreditavtalet och uppgifter av betydelse med anledning av avtalet. Paragrafen motsvarar 14 § i 2010 års lag men med vissa tillägg och en ändrad numrering och struktur. Paragrafen medför inget skriftlighetskrav för avtalet (jämför prop. 2009/10:242 s. 102–104). Paragrafen genomför artiklarna 20, 21.1 och 21.3 och 25.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.14.

Av *första stycket* framgår att även ändringar av kreditavtalet ska dokumenteras. Ändringar som görs under avtalets löptid ska därmed dokumenteras på samma sätt som kreditavtalet. Vid dokumentation av en ändring ska näringsidkaren enligt fjärde stycket ge konsumenten en kopia. Näringsidkaren behöver dock inte på nytt ge en fullständig dokumentation av avtalet.

I *andra stycket* finns en lista på uppgifter som, förutom avtalsvillkoren, särskilt ska framgå av dokumentationen. Flertalet uppgifter motsvaras av uppgifter som ska lämnas i förhandsinformationen enligt 3 kap. 1 §, se kommentaren till den paragrafen.

Enligt *första punkten* ska, utöver vad som gällt enligt 2010 års lag, konsumentens telefonnummer och e-postadress anges.

Fjärde punkten anger en skyldighet att avseende en kontokredit i förekommande fall ange uppgift om att konsumenten har möjlighet att överskrida en kreditgräns. Bestämmelsen saknar motsvarighet i 2010 års lag. Vissa övriga skyldigheter som en kreditgivare har i samband med sådana krediter framgår av 17 § andra och tredje styckena.

I *sjätte punkten* görs ett tillägg jämfört med femte punkten i 17 § andra stycket i 2010 års lag. Tillägget innebär att dokumentationen även ska innehålla en uppgift om i vilken form konsumenten enligt 3 § har valt att lämna ett meddelande om frånträde av kreditavtalet. Enligt 3 § ska konsumenten ges möjlighet att välja i vilken läsbar och varaktig form han eller hon vill lämna ett meddelande om frånträdande, om det inte ska lämnas i en handling, se kommentaren till den paragrafen. Bestämmelsen begränsar inte konsumentens möjlighet att frånträda avtalet på andra sätt än vad som dokumenterats. Konsumentens ångerrätt och hur den utövas regleras i lagens 5 kap.

Enligt *nionde punkten*, som saknar motsvarighet i 2010 års lag, ska det anges i vilken form konsumenten enligt 3 § valt att ta emot vissa angivna uppgifter i, se 3 § och kommentaren till den paragrafen.

Enligt *tionde punkten*, som saknar motsvarighet i 2010 års lag, ska dokumentationen innehålla uppgift om vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor samt en rekommendation till konsumenten att vid dröjsmål med betalning vända sig dit. Uppgifterna kan närmast bestå av kontaktuppgifter till sådan budget- och skuldrådgivning som bedrivs med stöd av 13 kap. 2 § socialtjänstlagen (2025:400).

I *fjärde stycket* görs ett tillägg jämfört med 2010 års lag om att i de fall dokumentationen ges till konsumenten via ett medel för distanskommunikation, ska informationen ges på ett sätt som är anpassat efter detta medel. Med detta avses detsamma som i 2 kap. 5 § andra stycket, se kommentaren till den paragrafen.

3 § Konsumenten ska ges möjlighet att välja i vilken läsbar och varaktig form han eller hon vill ta emot information enligt 11 § första stycket, 14 och 18 §§, 3 kap. 2 § andra stycket och 6 kap. 8 §, om informationen inte lämnas i en handling. Detsamma gäller ett meddelande som konsumenten lämnar enligt 5 kap. 3 §.

I paragrafen anges att konsumenten ska ha möjlighet att välja i vilken form viss information ska lämnas. Paragrafen saknar motsvarighet i 2010 års lag. Paragrafen genomför delvis artikel 21.1 första stycket q och 26.5 första stycket a. Övervägandena finns i avsnitt 6.14 och 6.15.

Av *första meningen* framgår att konsumenten ska ges möjlighet att välja i vilken läsbar och varaktig form han eller hon vill ta emot viss angiven information, om den inte lämnas i en handling. Det som avses är information vid ändring av kreditavtalet enligt 11 § första stycket, ändring av räntan enligt 14 §, kontoutdrag och underrättelser enligt 18 § och om ångerrätten enligt 3 kap. 2 § andra stycket och en underrättelse om uppsägning enligt 6 kap. 8 §. Av *andra meningen* framgår att konsumenten även ska ges möjlighet att välja i vilken form konsumenten vill lämna ett meddelande enligt 5 kap. 3 §. Med läsbar och varaktig form och konsumentens valmöjlighet avses detsamma som i 3 kap. 4 § andra stycket, se kommentaren till den paragrafen.

Enligt 2 § andra stycket 10 ska konsumentens val framgå av dokumentationen av kreditavtalet. Konsumenten ska därför ges möjlighet att göra ett val i anslutning till att ett kreditavtal ingås.

Räntetak och kostnadstak

4 § Krediträntan eller dröjsmålsräntan per år får inte överstiga den vid varje tid gällande referensräntan enligt 9 § räntelagen (1975:635) med ett tillägg av 20 procentenheter.

En konsument som är i dröjsmål med betalning av en kredit är inte skyldig att betala någon annan form av ersättning med anledning av dröjsmålet än dröjsmålsränta.

I paragrafen finns bestämmelser om räntetak för kreditränta och dröjsmålsränta och om vilken ersättning som kreditgivare får ta ut med anledning av dröjsmål med betalningen. Bestämmelserna motsvarar 19 a § i 2010 års lag (jämför prop. 2024/25:17 s. 48–49). Paragrafen genomför artiklarna 31 och 35.4 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.13.

5 § Kostnaderna för en kredit får inte överstiga ett belopp som motsvarar kreditbeloppet eller, i fråga om en kontokredit, varje enskilt utnyttjande av kreditbeloppet som konsumenten har gjort.

Med kostnader i första stycket avses

1. kreditkostnader,
2. dröjsmålsränta, och
3. kostnader enligt lagen (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m.

Om kreditgivaren, eller någon annan som kreditgivaren har nära förbindelser med i den mening som avses i 1 kap. 6 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, lämnar konsumenten en ny kredit som helt eller delvis finansierar återbetalning av den befintliga krediten, avses med kostnader i första stycket för den nya krediten även sådana kostnader som är hänförliga till den befintliga krediten.

Första–tredje styckena gäller inte för en kontokredit som huvudsakligen avser kreditköp eller för en kredit som avser kreditköp där kreditbeloppet inte överstiger två procent av det prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken som gällde när kreditavtalet ingicks.

Paragrafen innehåller bestämmelser om kostnadstak. Den motsvarar 19 b § i 2010 års lag (jämför prop. 2024/25:17 s. 49–50). Paragrafen genomför artiklarna 31 och 35.4 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.13.

6 § Kreditkostnaden får i den del som avser avgift för uppläggning av en kredit inte överstiga en procent av det prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken som gällde när kreditavtalet ingicks.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om ett särskilt kostnadstak för uppläggningsavgifter. Den motsvarar 19 c § i 2010 års lag (jämför prop. 2024/25:17 s. 50–51). Paragrafen genomför artikel 31 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.13.

Kontantinsats vid kreditköp

7 § Vid ett kreditköp av en vara ska säljaren ta ut en kontantinsats av köparen i enlighet med god kreditgivningssed. Kontantinsatsen ska motsvara minst 20 procent av varans kontantpris, om inte särskilda förhållanden ger anledning till något annat.

Som kontantinsats anses inte betalning med medel som köparen får låna av säljaren eller av någon annan kreditgivare på grund av en överenskommelse mellan denne och säljaren.

Paragrafen reglerar vad som gäller beträffande kontantinsats vid kreditköp och motsvarar 26 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 110). Övervägandena finns i avsnitt 5.3 och 6.12.

Förbud mot löpande fordringshandling vid kreditköp

8 § Vid ett kreditköp får kreditgivaren inte ta emot en av konsumenten ingången växelförbindelse som avser en fordran på grund av kreditköpet. Kreditgivaren får inte heller till bevis för sin fordran ta emot ett av konsumenten utfärdat löpande skuldebrev eller någon annan av denne ingången skuldförbindelse som är av ett sådant slag att konsumentens rätt att framställa invändningar på grund av köpet inskränks om skuldförbindelsen överläts eller pantsätts till en borgenär som är i god tro.

Första stycket första meningen gäller inte egna växlar som är utställda av banker. Den som uppsåtligt bryter mot förbud enligt denna paragraf döms till böter.

I paragrafen föreskrivs ett förbud mot löpande fordringshandlingar vid kreditköp. Paragrafen motsvarar 30 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 111–112). Övervägandena finns i avsnitt 5.3 och 6.12.

Förbud mot avräkning

9 § Ett belopp som konsumenten betalat för avräkning på en viss fordran på grund av krediten får kreditgivaren inte först räkna av på någon annan fordran.

Paragrafen innehåller ett förbud mot viss avräkning. Paragrafen motsvarar 31 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 112). Övervägandena finns i avsnitt 5.3 och 6.12.

Betalningsplan

10 § Konsumenten har rätt att när som helst få en betalningsplan som visar när kapital, ränta och avgifter ska betalas. Om räntan inte är bunden eller om avgifter kan ändras, ska betalningsplanen innehålla en upplysning om att den gäller till dess att räntan eller avgifterna ändras.

Paragrafen, som utformas enligt *Lagrådets* förslag, innehåller bestämmelser om kreditgivarens skyldighet att lämna en sammanställning till konsumenten som visar när betalningar ska ske. Paragrafen motsvarar 16 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 104–105). Att sammanställningen ska vara kostnadsfri för konsumenten framgår av 1 kap. 10 §. Paragrafen genomför artikel 21.2 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.14.

Information vid ändringar i kreditavtalet

11 § Kreditgivaren ska informera konsumenten om en ändring i kreditavtalet i rimlig tid innan den börjar gälla. Informationen ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 3 §. Informationen ska innehålla uppgifter om

1. ändringen och att konsumentens samtycke till ändringen krävs,
2. när ändringen börjar gälla eller föreslås börja gälla, och
3. möjligheterna att lämna klagomål till tillsynsmyndigheten.

Särskilda bestämmelser om ändring av ränta och avgifter finns i 12–14 §§ och om kontokrediter i 6 kap. 9 §.

Paragrafen innehåller bestämmelser om informationskrav vid ändringar i kreditavtalet. Den motsvarar 16 a § i 2010 års lag (jämför prop. 2023/24:23 s. 192–193). Paragrafen genomför artikel 22. Övervägandena finns i avsnitt 6.14.

Jämfört med 2010 års lag görs ett tillägg i paragrafen om hur information enligt paragrafen ska lämnas. Den ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 3 §, se kommentaren till den paragrafen. I paragrafens *tredje stycke* görs ett tillägg jämfört med 2010 års lag. Tillägget består av en upplysning om att det i 6 kap. 9 § finns särskilda

Ränta och avgifter

12 § Räntesatsen får ändras endast om det har avtalats.

Räntesatsen får ändras till konsumentens nackdel endast i den utsträckning som det motiveras av kreditpolitiska beslut, ökade upplåningskostnader för kreditgivaren eller andra kostnadsökningar som kreditgivaren inte skäligen kunde förutse när avtalet ingicks.

Trots andra stycket får räntesatsen ändras på visst sätt i anslutning till ändringar i en referensränta som kreditgivaren inte har något betydande inflytande över. En sådan referensränta ska vara tydlig och tillgänglig för konsumenten. Ett avtalsvillkor om detta får förenas med ett undantag om att räntesatsen under särskilda förutsättningar ska ändras mer eller mindre än vad som följer av anknytningen till referensräntan. Undantaget ska bestämmas så att det inte blir mindre förmånligt för konsumenten än för kreditgivaren. Det ska uppfylla kraven i andra stycket.

Kreditgivaren är skyldig att tillämpa ett avtalsvillkor om ränteändringar på samma sätt till konsumentens förmån som till hans eller hennes nackdel.

I paragrafen regleras förutsättningarna för ränteändringar till konsumentens nackdel. Paragrafen motsvarar 17 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 105 och prop. 2015/16:197 s. 96). Övervägandena finns i avsnitt 6.14.

13 § Konsumenten är skyldig att, utöver eller i stället för ränta, betala andra kreditkostnader endast om det har avtalats. Om kostnaderna kan särskiljas, får avgift tas ut särskilt för varje sådan kostnad.

Sådana kreditkostnader som avses i första stycket får ändras till konsumentens nackdel endast om det har avtalats och i den utsträckning som det motiveras av öknings av kreditgivarens kostnader.

Paragrafen, som utformas med beaktande av *Lagrådets* förslag, behandlar förutsättningarna för att kreditgivaren ska kunna ta ut andra kreditkostnader än ränta för krediten. Den motsvarar 18 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 105). Paragrafen genomför delvis artikel 31 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.13.

Jämfört med regleringen i 2010 års lag används uttrycket andra kreditkostnader i stället för ”särskild ersättning för krediten (avgift).” Av 1 kap. 3 § framgår att det med kreditkostnad avses det sammanlagda beloppet av räntor, avgifter och andra kostnader som konsumenten ska betala med anledning av krediten. Andra kreditkostnader i paragrafen refererar till andra kreditkostnader än ränta. Någon ändring i sak är inte avsedd. I detta ligger att konsumenten endast är skyldig att betala för kostnader som kreditgivaren har för krediten. Även andra stycket har justerats på så sätt att uttrycket kreditkostnad används. Även i andra stycket avses andra kreditkostnader än ränta.

14 § Kreditgivaren ska underrätta konsumenten om en ränteändring i rimlig tid innan den börjar gälla. Underrättelsen ska innehålla en upplysning om hur konsumentens betalningar med anledning av krediten påverkas av ränteändringen. Underrättelsen ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 3 §.

Beror en ränteändring enbart på en ändring i en referensränta som kreditgivaren inte har något bestämmande inflytande över, får konsumenten i stället informeras periodvis, under förutsättning att parterna har avtalat om det och den nya referensräntan har offentliggjorts och är tillgänglig hos kreditgivaren.

Paragrafen behandlar kreditgivarens skyldighet att underrätta konsumenten om ränteändringar. Den motsvarar 19 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 105–106 och prop. 2015/16:197 s. 268–269). Paragrafen genomför artikel 23 och delvis artikel 24.2 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.14.

Första stycket ändras i förhållande till 2010 års lag genom att det anges att konsumenten ska underrättas i rimlig tid innan ränteändringen börjar gälla och att underrättelsen ska lämnas i en handling eller i den form som anges i dokumentationen av kreditavtalet. Kravet på att underrättelsen ska göras i rimlig tid innebär att konsumenten ska ges tillräcklig tid för att sätta sig in i och överväga informationen. Underrättelsen ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 3 §, se kommentaren till den paragrafen.

Förlängning av löptiden

15 § Löptiden för ett kreditavtal får inte förlängas mer än en gång.

Trots första stycket får löptiden förlängas, om

1. förlängningen inte medför en kostnad för konsumenten, eller
2. konsumenten beviljas en skälig avbetalningsplan för att kunna betala sin skuld.

Om kreditgivaren, eller någon annan som kreditgivaren har nära förbindelser med i den mening som avses i 1 kap. 6 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, lämnar konsumenten en ny kredit som helt eller delvis finansierar återbetalning av den befintliga krediten, ska den nya krediten vid tillämpning av första stycket anses vara en förlängning av löptiden för den befintliga krediten.

I paragrafen finns bestämmelser som begränsar möjligheten att förlänga och refinansiera en kredit. Paragrafen motsvarar 36 a § i 2010 års lag (jämför prop. 2024/25:17 s. 51). Paragrafen genomför artikel 31 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.13.

Kontoutdrag och underrättelse vid kontokrediter

16 § För en kontokredit ska kreditgivaren regelbundet, åtminstone en gång i månaden, tillhandahålla konsumenten kontoutdrag. Ett kontoutdrag ska innehålla uppgift om

1. vilken period det avser,
2. föregående kontoutdrags utgående datum och saldo,
3. uttag och datum för uttagen,
4. betalningar och datum för betalningarna,
5. det nya saldot,
6. den kreditränta och de avgifter som tillämpats för perioden, och
7. det belopp som konsumenten är skyldig att betala.

Paragrafen innehåller bestämmelser om kreditgivarens skyldighet att vid kontokrediter skicka kontoutdrag till konsumenten. Paragrafen motsvarar 20 § första stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 106–107).

Paragrafen genomför artiklarna 24.1 och 25.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.14. Prop. 2025/26:223

I *första meningen* görs ett tillägg jämfört med 2010 års lag som innebär att kontoutdrag ska tillhandahållas åtminstone en gång i månaden.

17 § För en kontokredit ska kreditgivaren underrätta konsumenten om en avgiftshöjning i rimlig tid innan den börjar gälla.

Om det enligt avtalet är möjligt för konsumenten att överskrida en kreditgräns, ska kreditgivaren regelbundet informera konsumenten om krediträntan och villkoren för krediträntan med angivande av referensindex eller referensräntor samt avgifter och villkoren för ändring av avgifterna. Har överskridandet varat i en månad, ska kreditgivaren snarast informera konsumenten om den överskjutande skulden och krediträntan på den skulden, om avgift eller dröjsmålsränta på grund av överskridandet samt om skuldens förfallodag.

Om det enligt avtalet är möjligt för konsumenten att överskrida en kreditgräns och konsumenten regelbundet överskrider kreditgränsen ska kreditgivaren informera konsumenten om vart denne kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor samt, i de fall rådgivning tillhandahålls av kreditgivaren, erbjuda konsumenten det.

Paragrafen innehåller bestämmelser om skyldighet för kreditgivaren att vid kontokrediter underrätta om avgiftshöjningar, om minskningar av kreditutrymmet och om kreditgränsen överskrids. Paragrafens första och andra stycken motsvarar 20 § andra och tredje styckena i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 106–107). Paragrafen genomför delvis artikel 24.2 och 24.3 samt artikel 25.1 och 25.2 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 5.3 och 6.14.

Första stycket preciseras jämfört med vad som gällt hittills enligt 2010 års lag. Det anges att underrättelsen ska ske i rimlig tid innan ändringen börjar gälla. Med rimlig tid avses detsamma som i 4 kap. 11 § (jämför prop. 2009/10:242 s. 93–94).

I *andra stycket* utökas de uppgifter som kreditgivaren ska lämna genom ett tillägg om att kreditgivaren ska informera konsumenten även om skuldens förfallodag.

I *tredje stycket* anges att kreditgivaren vid regelbundna överskridanden ska informera konsumenten om vart denne kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor. Det kan handla om att ge konsumenten kontaktuppgifter till sådan budget- och skuldrådgivning som bedrivs med stöd av 13 kap. 2 § socialtjänstlagen (2025:400).

Om rådgivning tillhandahålls av kreditgivaren är kreditgivaren dessutom skyldig att erbjuda sådan till en konsument som regelbundet överskrider kreditgränsen. Vad som avses med rådgivning framgår av 1 kap. 3 §. Att ett överskridande sker regelbundet innebär att det sker någorlunda frekvent. Vilka skyldigheter som kreditgivaren har vid rådgivning framgår av 3 kap. 6–8 §§.

18 § Ett kontoutdrag enligt 16 § och information enligt 17 § första och tredje styckena ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 3 §.

Paragrafen innehåller regler om hur kontoutdrag och underrättelser vid kontokrediter ska lämnas. Paragrafen motsvarar 20 § fjärde stycket 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 106–107). Paragrafen genomför

Prop. 2025/26:223 delvis artikel 24.1 och 24.2 och artikel 25.1 och 25.2 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.14.

Jämfört med vad som hittills gällt enligt 2010 års lag görs ett tillägg i paragrafen om hur kontoutdrag och underrättelser om avgiftshöjningar och överskridanden ska lämnas. De ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 3 §, se kommentaren till den paragrafen.

Konsumentens rättigheter vid överlåtelse av fordran

19 § Om kreditgivaren har överlåtit sina rättigheter enligt kreditavtalet, får konsumenten mot den nye kreditgivaren göra samma invändningar som han eller hon vid överlåtelsen kunde göra mot överlåtaren. Detsamma gäller när kreditgivaren har pantsatt sina rättigheter enligt kreditavtalet.

Överlåtaren ska informera konsumenten om överlåtelsen.

Paragrafen behandlar konsumentens rätt vid överlåtelse och pantsättning av ett kreditavtal. Paragrafen motsvarar 28 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 110–111). Paragrafen genomför artikel 39 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.12.

Konsumentens rätt att framställa invändningar vid kreditköp

20 § Vid ett kreditköp får konsumenten mot kreditgivarens krav på betalning framställa samma invändningar på grund av köpet som han eller hon kan göra mot säljaren. Konsumenten får också invända att han eller hon har betalat till säljaren eller har en överenskommelse med denne. Detta gäller dock inte om konsumenten visste att säljaren saknade rätt att ta emot betalningen eller ingå överenskommelsen och inte heller om konsumenten uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlät att skaffa sig kunskap om detta.

Om konsumenten på grund av köpet har anspråk på återbetalning, skadestånd eller annan penningprestation, svarar kreditgivaren lika med säljaren för att anspråket fullgörs. Kreditgivaren är dock inte skyldig att betala mer än vad konsumenten har tagit emot med anledning av krediten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om konsumentens rättigheter mot kreditgivaren vid ett kreditköp. Den motsvarar 29 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 111). Paragrafen genomför artikel 27.2 och 27.3 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.12.

Undantag för vissa slags krediter

21 § För en särskild fakturakredit gäller inte 2 §.

För en värdepapperskredit gäller inte 2 § andra–fjärde styckena.

I paragrafen, som utformas enligt *Lagrådets* förslag, anges undantag från ett antal av kapitlets bestämmelser för vissa slags krediter. Paragrafen motsvarar delvis 4 § 2010 års lag. Paragrafens undantag möjliggörs av artikel 2.2 e och 2.2 h i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

I paragrafen görs undantag för särskilda fakturakrediter och värdepapperskrediter. Vad som avses med dessa uttryck framgår av 1 kap. 3 §.

För en särskild fakturakredit är inte 2 § tillämplig. För en värdepapperskredit gäller inte 2 § andra–fjärde styckena.

Ångerrätt och ångerfrist

1 § Konsumenten har rätt att frånträda kreditavtalet (ångerrätt) genom att till kreditgivaren lämna eller sända ett meddelande om detta inom 14 dagar från den dag som anges i 2 § (ångerfrist).

Om det vid kreditköp av en vara har avtalats om öppet köp och den tidsfrist som gäller enligt köpeavtalet är längre än tiden i första stycket, ska ångerfristen för kreditavtalet motsvara tidsfristen för köpet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om konsumentens rätt att frånträda ett ingånget kreditavtal. Paragrafens första stycke motsvarar 21 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 107–108). Paragrafen genomför artikel 26.1 första stycket och 26.3 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.15.

Enligt *andra stycket* är ångerfristen vid kreditköp i vissa fall längre än vad som anges i första stycket. Med begreppet öppet köp avses att det avtalats om en rätt för konsumenten att lämna tillbaka varan med full återbetalning. Om det har avtalats om öppet köp vid kreditköp av en vara som sträcker sig längre än 14 dagar innebär bestämmelsen att ångerfristen för kreditavtalet ska förlängas i motsvarande mån.

Vad som avses med kreditköp av en vara framgår av 1 kap. 3 §.

2 § Ångerfristen börjar löpa den dag då kreditavtalet ingås. Ångerfristen börjar dock löpa tidigast den dag då information och avtalsvillkor i enlighet med 4 kap. 2 § kommer konsumenten till handa.

Om information enligt 4 kap. 2 § *andra stycket* 6 har lämnats börjar ångerfristen trots första stycket aldrig löpa senare än den dag som infaller ett år efter kreditavtalets ingående.

I paragrafen anges vilken dag ångerfristen börjar löpa. Paragrafens första stycke motsvarar 22 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 108). Paragrafen genomför artikel 26.1 *andra stycket* och 26.2 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.15.

Andra stycket innebär att det införs en yttre tidsgräns för ångerfristen. Om konsumenten fått information om ångerrätten i enlighet med 4 kap. 2 § *andra stycket* 6 börjar, trots vad som sägs i första stycket, ångerfristen löpa senast dagen som infaller ett år efter kreditavtalets ingående. Det innebär att avtalet kan frånträdas senast efter ett år och 14 dagar även om den information och de avtalsvillkor som överlämnats är ofullständiga.

3 § Om konsumenten i rätt tid och i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 4 kap. 3 § har lämnat eller sänt ett meddelande om att han eller hon frånträder kreditavtalet, får meddelandet återopas även om det försenas, förvanskas eller inte kommer fram.

Paragrafen innehåller en regel om att det är kreditgivaren som bär risken för att ett meddelande från konsumenten om att avtalet frånträds försenas, förvanskas eller inte kommer fram. Paragrafen motsvarar delvis 23 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 108). Paragrafen genomför artikel 26.1 tredje stycket och artikel 26.5 första stycket a i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.15.

Jämfört med vad som gällt hittills preciseras i vilken form meddelandet ska lämnas eller sändas för att regeln ska vara tillämplig. Det ska ske i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 4 kap. 3 §. Om konsumenten har lämnat eller sänt meddelandet på detta sätt är det kreditgivaren som bär risken för att meddelandet om att avtalet frånträds försenas, förvanskas eller inte kommer fram. Det begränsar inte konsumentens möjlighet att frånträda avtalet på andra sätt. Konsumenten kan alltså även fortsättningsvis lämna ett meddelande såväl muntligt som skriftligt för att utöva sin ångerrätt.

Verkan av att konsumenten utövar sin ångerrätt

4 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt, ska konsumenten snarast och senast inom 30 dagar betala tillbaka vad kreditgivaren betalat till konsumenten. Tiden ska räknas från den dag då konsumenten lämnade eller sände sitt meddelande om att avtalet frånträds.

Konsumenten ska även betala ränta på det belopp som ska återbetalas enligt första stycket från och med den dag då konsumenten fick tillgång till krediten till och med den dag då den återbetalas.

Om kreditgivaren med anledning av kreditavtalet har betalat en avgift till det allmänna som inte återbetalas, är konsumenten skyldig att ersätta kreditgivaren för denna.

Paragrafen anger vilka skyldigheter konsumenten har när ångerrätten utövas. Paragrafen motsvarar 24 § första stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 109). Paragrafen genomför artikel 26.5 första stycket b och andra stycket i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.15.

5 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt, ska kreditgivaren snarast och senast inom 30 dagar betala tillbaka de avgifter som konsumenten har betalat med anledning av krediten. Tiden ska räknas från den dag då kreditgivaren tog emot konsumentens meddelande om att kreditavtalet frånträds.

Paragrafen anger vilka skyldigheter kreditgivaren har när ångerrätten utövas. Paragrafen motsvarar 24 § andra stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 109). Paragrafen genomför delvis artikel 26.5 andra stycket i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.15.

Anknytande avtal

6 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt och det med anledning av kreditavtalet har ingåtts ett anknytande avtal om tjänster som tillhandahålls av kreditgivaren eller av någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och kreditgivaren, ska det anknytande avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om återgång av vissa anknytande avtal. Den motsvarar 25 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 109–110). Paragrafen genomför artikel 26.6 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.15.

Undantag för särskilda fakturakrediter

7 § För en särskild fakturakredit gäller inte bestämmelserna i detta kapitel.

I paragrafen, som utformas enligt *Lagrådets* förslag, anges undantag från kapitlets bestämmelser för särskilda fakturakrediter. Vad som avses med särskild fakturakredit framgår av 1 kap. 3 §. Paragrafen motsvarar delvis 4 § i 2010 års lag. Paragrafens undantag möjliggörs av artikel 2.2 h i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

6 kap. Förtidsbetalning av krediter och vissa frågor om uppsägning

Konsumentens rätt att betala krediten i förtid

1 § Konsumenten har rätt att betala krediten till kreditgivaren före den avtalade förfallotiden. Om krediten betalas i förtid, har kreditgivaren rätt till ersättning i den omfattning som anges i 5–7 §§.

Kreditgivaren ska på begäran snarast ge konsumenten information om vad en betalning av krediten i förtid innebär. Om en sådan betalning medför kostnader för konsumenten, ska informationen innehålla en uppskattning av kostnaderna och en förklaring av de antaganden som uppskattningen bygger på. Informationen ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

I paragrafen finns bestämmelser om konsumentens rätt att betala krediten i förtid. Den motsvarar 32 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 112 och prop. 2015/16:197 s. 272–273). Paragrafen genomför delvis artikel 29.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.16.

Kreditgivarens rätt att få betalning i förtid

2 § Kreditgivaren har rätt att få betalning i förtid endast om det har gjorts förbehåll om detta i avtalet och

1. konsumenten sedan mer än en månad är i dröjsmål med betalning av ett belopp som överstiger tio procent av kreditfordran,
2. konsumenten sedan mer än en månad är i dröjsmål med betalning av ett belopp som överstiger fem procent av kreditfordran och dröjsmålet avser två eller flera poster som förfallit vid olika tidpunkter,
3. konsumenten på något annat sätt är i väsentligt dröjsmål med betalning,
4. säkerhet som ställts för krediten har avsevärt försämrats, eller
5. det står klart att konsumenten genom att avvika, skaffa undan egendom eller förfara på något annat sätt undandrar sig att betala sin skuld.

Om säkerhet som ställts för krediten utgörs av förbehåll om återtaganderätt, har kreditgivaren rätt till betalning i förtid på grund av försämrad säkerhet endast om konsumenten uppsåtligt eller genom grov vårdslöshet har orsakat att säkerheten avsevärt försämrats.

I paragrafen finns bestämmelser om kreditgivarens rätt att få betalt i förtid. Den motsvarar 33 § första och andra styckena i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 112–113 och prop. 2015/16:197 s. 273–274). Motsvarigheterna till 33 § tredje och fjärde styckena finns i 8 kap. 28 § andra och tredje styckena. Övervägandena finns i avsnitt 6.16.

3 § Om det i annan lag finns bestämmelser om en kreditgivares rätt till betalning i förtid på grund av att en säkerhet som ställts för krediten har försämrats, får kreditgivaren åberopa dem i stället för 2 § första stycket 4.

I paragrafen finns bestämmelser om att 2 § 4 inte hindrar kreditgivarens rätt till förtidsbetalning när så föreskrivs i annan lag. Den motsvarar 35 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 113). Övervägandena finns i avsnitt 6.16.

4 § Om kreditgivaren vill få betalt i förtid enligt 2 § första stycket 1–3, gäller en uppsägningstid av minst 30 dagar räknat från den tidpunkt då kreditgivaren sänder ett meddelande om uppsägningen i rekommenderat brev till konsumenten under dennes vanliga postadress eller uppsägningen utan en sådan åtgärd kommer konsumenten till handa.

Om kreditgivaren har krävt betalning i förtid enligt 2 § första stycket 1–3, är konsumenten ändå inte skyldig att betala i förtid, om han eller hon före utgången av uppsägningstiden betalar det belopp som förfallit jämte dröjsmålsränta. Detsamma gäller om konsumenten vid uppsägning enligt 2 § första stycket 4 eller 5 eller enligt andra stycket i samma paragraf genast efter uppsägningen eller inom medgiven uppsägningstid ställer godtagbar säkerhet för fordran.

Om konsumenten tidigare med stöd av andra stycket har befriats från skyldigheten att betala krediten i förtid, gäller inte det stycket.

Paragrafen innehåller bestämmelser om uppsägningstid i vissa fall när kreditgivaren vill få betalt i förtid och om konsumentens möjlighet att undgå verkan av en uppsägning. Paragrafen motsvarar 34 § i 2010 års lag men ändras på så sätt att uppsägningstiden förlängs från minst 4 veckor till minst 30 dagar (jämför prop. 2009/10:242 s. 113). Övervägandena finns i avsnitt 6.16.

Hur kreditfordran ska beräknas vid betalning av krediten i förtid

5 § Vid förtidsbetalning enligt 1–4 §§ ska konsumenten betala ränta för krediten för tiden fram till förtidsbetalningen men inte för tiden därefter. De avgifter och andra kostnader som konsumenten ska betala med anledning av krediten ska sättas ned i förhållande till avtalets återstående löptid. När fordran beräknas ska de grunder som överensstämmer med god kreditgivningssed tillämpas.

Paragrafen innehåller bestämmelser om de kreditkostnader konsumenten ska betala till kreditgivaren vid förtidsbetalning av kredit och att beräkningen av kreditfordran ska göras enligt de grunder som överensstämmer med god kreditgivningssed. Paragrafen motsvarar delvis 36 § första stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 113–115 och prop. 2024/25:97 s. 20–21). Paragrafen genomför artikel 29.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.16.

Första meningen reglerar att konsumenten ska betala ränta för tiden fram till förtidsbetalningen men inte för tiden därefter. Att konsumenten är skyldig att betala avgifter och andra kostnader i anledning av krediten framgår av den *andra meningen*. Andra meningen ändras jämfört med 2010 års lag på så sätt att samtliga avgifter och kostnader som konsumenten ska betala i anledning av krediten ska sättas ned vid en förtidsbetalning. Med kostnader och andra avgifter i anledning av krediten avses detsamma som i definitionen av kreditkostnad, se 1 kap. 3 §. Att samtliga avgifter och andra kostnader konsumenten ska betala i anledning av krediten ska sättas ned i förhållande till avtalets återstående löptid innebär att även sådana avgifter för kostnader som kreditgivaren haft under

avtalets löptid och som redan är uttömda, såsom kostnaden för en kreditprövning eller uppläggningsavgifter, ska reduceras. Det är alltså, till skillnad från vad som hittills gällt, inte bara avgifter och andra kostnader som har en koppling till avtalets löptid som ska sättas ned (jämför prop. 1991/92:83 s. 69 och s. 136–137, se också EU-domstolens avgörande Lexitor, mål nr C-383/18, EU:C:2019:702).

Att en nedsättning ska göras i förhållande till kreditavtalets återstående löptid innebär att nedsättningen ska vara proportionerlig i förhållande till den återstående löptiden (se skäl 70 i direktivet).

Att skatter och avgifter som tas ut och betalas direkt till en tredje part inte omfattas av nedsättningen följer av att paragrafen reglerar rättsförhållandet mellan kreditgivaren och konsumenten.

Tredje meningen motsvarar den andra meningen i 36 § första stycket i 2010 års lag. De beräkningsmetoder som i och för sig är förenliga med god kreditgivningssed och som kan användas vid beräkning av kreditgivarens fordran, begränsas dock genom paragrafens andra mening.

6 § Kreditgivaren får inte tillgodoräkna sig någon ersättning för att krediten betalas i förtid. Om krediträntan är bunden när förtidsbetalningen görs, har kreditgivaren dock rätt att ta ut ränteskillnadsersättning av konsumenten enligt 7 § för den tid som återstår, om förbehåll har gjorts om detta och i den utsträckning som det överensstämmer med god kreditgivningssed.

I paragrafen finns bestämmelser om kreditgivarens rätt att ta ut ersättning för att krediten betalas i förtid. Paragrafen motsvarar 36 § andra stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 114). Paragrafen genomför artikel 29.2 första stycket i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.16.

7 § Ränteskillnadsersättningen får högst motsvara en procent av det förtidsbetalade beloppet eller, om det vid tidpunkten för förtidsbetalningen är kortare tid än ett år kvar av kreditavtalets löptid, en halv procent av det förtidsbetalade beloppet. Ersättningen får dock inte vara större än det belopp som konsumenten skulle ha betalat i ränta under den återstående löptiden enligt kreditavtalet.

Ränteskillnadsersättning får inte tas ut för den del av räntan som motsvaras av en kreditgarantiavgift, när statlig kreditgaranti har lämnats och avgift tas ut för garantin. Ersättning får inte heller tas ut vid en betalning av en kontokredit eller vid en betalning från en försäkring som garanterar återbetalning av krediten.

Om kreditgivaren utnyttjar en rätt att återta varan enligt 7 kap. 1 §, tillämpas 7 kap. 3 och 4 §§.

I paragrafen finns bestämmelser om beräkning av ränteskillnadsersättningen. Paragrafen motsvarar 36 § fjärde–sjätte styckena i 2010 års lag (jämför prop. 2024/25:97 s. 21 och prop. 2009/10:242 s. 114–115). Paragrafen genomför artikel 29.2, 29.3 och 29.5 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.16.

Uppsägning av vissa kreditavtal

8 § Konsumenten får när som helst säga upp ett kreditavtal med obestämd löptid. Om någon uppsägningstid inte har avtalats, upphör avtalet att gälla omedelbart. Om en uppsägningstid har avtalats, upphör avtalet att gälla den dag då uppsägningstiden löper ut. Uppsägningstiden får inte vara längre än en månad.

Kreditgivaren får säga upp ett kreditavtal med obestämd löptid endast om det har avtalats. Uppsägningstiden ska vara minst två månader. Har konsumenten inte utnyttjat krediten, får kreditgivaren säga upp kreditavtalet att upphöra omedelbart, om det har avtalats och är skäligt. Konsumenten ska innan han eller hon förlorar rätten till krediten informeras om uppsägningen och om skälen för den. Om det finns särskilda skäl, får information i stället lämnas omedelbart därefter.

Uppsägning eller information enligt andra stycket ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 4 kap. 3 §.

Paragrafen innehåller regler om uppsägning av ett kreditavtal med obestämd löptid, det vill säga avtal som gäller tills vidare. Paragrafen motsvarar 37 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 115–116). Paragrafen genomför artikel 28 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.16.

I förhållande till 2010 års lag ändras *tredje stycket* på så sätt att om en uppsägning eller information enligt andra stycket inte ges i en handling ska den lämnas i den form som konsumenten valt enligt 4 kap. 3 §, se kommentaren till den paragrafen.

9 § Om kreditgivaren vill säga upp en kontokredit med en avtalad löptid eller ändra avtalsvillkoren för en kontokredit på så sätt att kreditutrymmet minskar ska konsumenten informeras på ett överenskommet sätt minst 30 dagar innan uppsägningen eller ändringen av avtalsvillkoren får verkan.

Paragrafen, som utformas enligt *Lagrådets* förslag, innehåller bestämmelser om information till konsumenten vid uppsägning av en kontokredit med avtalad löptid och när avtalsvillkoren ändras för en kontokredit på så sätt att kreditutrymmet minskar. Paragrafen saknar motsvarighet i 2010 års lag. Paragrafen genomför artiklarna 24.3 och 25.4 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.16.

Av paragrafen framgår att en kreditgivare som vill säga upp en kontokredit med avtalad löptid eller ändra avtalsvillkoren för en kontokredit på så sätt att kreditutrymmet minskar, ska informera konsumenten minst 30 dagar innan uppsägningen eller ändringen av avtalsvillkoren får verkan. Informationen ska lämnas på det sätt som kreditgivaren och konsumenten kommit överens om. Kreditgivaren och konsumenten kan exempelvis i samband med avtalets ingående komma överens om att även information enligt denna paragraf ska lämnas i den läsbara och varaktiga form som konsumenten kan välja enligt 4 kap. 3 §. En överenskommelse kan även göras vid någon annan tidpunkt om att informationen ska skickas på något annat sätt. Vad som avses med kontokredit framgår av 1 kap. 3 §.

Paragrafen reglerar inte förutsättningarna för när en kontokredit får sägas upp eller för att villkoren ska få ändras. Detta följer i stället av bland annat lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område och allmänna rättsgrundsatser. För att en ändring eller uppsägning av ett avtal ska få göras krävs även att åtgärden inte står i strid med tvingande regler i denna lag.

I 8 § finns regler om bl.a. uppsägning av avtal med obestämd löptid som är tillämpliga på kontokrediter.

I 10 § finns särskilda bestämmelser om konsumentens återbetalning när kreditgivaren säger upp en kontokredit eller ändrar avtalsvillkoren för en sådan kredit på så sätt att kreditutrymmet minskar.

I 4 kap. 11 § finns bestämmelser om att konsumenten ska få information om en ändring i kreditavtalet i rimlig tid innan den börjar gälla. För en kontokredit gäller att en ändring av avtalsvillkoren som innebär en minskning av kreditutrymmet måste meddelas på ett överenskommet sätt 30 dagar i förväg.

10 § Om kreditgivaren säger upp en kontokredit eller ändrar avtalsvillkoren för en sådan kredit på så sätt att kreditutrymmet minskar ska kreditgivaren erbjuda konsumenten en möjlighet att återbetala det förfallna beloppet genom tolv lika stora månadsbetalningar jämte kreditränta. Erbjudandet ska lämnas innan verkställighetsåtgärder vidtas.

Paragrafen, som utformas enligt *Lagrådets* förslag, innehåller bestämmelser om återbetalning av en kontokredit när kreditgivaren säger upp krediten eller ändrar avtalsvillkoren för en sådan kredit på så sätt att kreditutrymmet minskar. Paragrafen saknar motsvarighet i 2010 års lag. Paragrafen genomför artiklarna 24.4 och 25.5 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.16.

Av paragrafen framgår att kreditgivaren ska erbjuda konsumenten en möjlighet att återbetala ett utnyttjat kreditutrymme för en kontokredit om avtalet antingen sägs upp eller överstiger det avtalade kreditutrymmet till följd av att kreditgivaren ändrat avtalsvillkoren så att kreditutrymmet minskar. I dessa fall ska kreditgivaren erbjuda konsumenten att återbetala det förfallna beloppet genom tolv lika stora månadsbetalningar jämte kreditränta. Vad som avses med kontokredit och kreditränta framgår av 1 kap. 3 §. Med det förfallna beloppet avses i detta sammanhang det kreditbelopp som konsumenten utnyttjat och som överstiger kreditutrymmet som gäller enligt det ändrade eller uppsagda avtalet. Att återbetalningen ska ske jämte kreditränta innebär att räntan under återbetalningsperioden inte får vara högre än den som gällde enligt kreditavtalet (jämför definitionen av kreditränta i 1 kap. 3 §). Bestämmelsen hindrar inte kreditgivaren att ta ut en lägre kreditränta (jämför 1 kap. 8 §).

Att kreditgivaren ska erbjuda konsumenten att återbetala kreditbeloppet enligt vad som anges i paragrafen hindrar inte att konsumenten betalar tidigare. Paragrafen hindrar inte heller kreditgivaren från att erbjuda en längre avbetalningstid.

Kreditgivarens erbjudande ska lämnas innan kreditgivaren vidtar verkställighetsåtgärder. Med verkställighetsåtgärder avses detsamma som i 12 §, se kommentaren till den paragrafen. Bestämmelserna i paragrafen är av näringsrättslig natur och är inte avsedda att ha verkan på avtalsförhållandet mellan näringsidkaren och konsumenten.

Paragrafen reglerar inte förutsättningarna för när en kontokredit får sägas upp eller ändras. Regler om uppsägning och ändring av avtal följer i stället av bland annat lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område och allmänna rättsgrundsatser. För att en ändring eller uppsägning av ett avtal ska få ske krävs även att ändringen eller uppsägningen inte står i strid med tvingande regler i förevarande lag.

Kreditgivarens skyldigheter vid betalningssvårigheter hos konsumenten

11 § En kreditgivare ska ha rutiner och riktlinjer för att tidigt upptäcka om konsumenten har ekonomiska svårigheter att fullgöra kreditavtalet.

Om kreditgivaren upptäcker att konsumenten har ekonomiska svårigheter att fullgöra kreditavtalet ska kreditgivaren informera konsumenten om vart han eller hon kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor.

Paragrafen, som utformas enligt *Lagrådets* förslag, ställer krav på rutiner och riktlinjer för att tidigt upptäcka om konsumenten har ekonomiska svårigheter att fullgöra kreditavtalet. Paragrafen saknar motsvarighet i 2010 års lag. Paragrafen genomför artikel 36.2 och 36.3. Övervägandena finns i avsnitt 6.19.

I *första stycket* anges att en kreditgivare ska ha rutiner och riktlinjer för att tidigt upptäcka om konsumenten har ekonomiska svårigheter att fullgöra kreditavtalet. Med riktlinjer avses en övergripande plan för vad som gäller för att identifiera ekonomiska svårigheter medan rutiner avser den praktiska tillämpningen av riktlinjerna. Rutinerna och riktlinjerna ska ha den inriktningen att genom tidig upptäckt av ekonomiska svårigheter att fullgöra kreditavtalet öka förutsättningarna för konsumenten att komma till rätta med sina problem.

Om kreditgivaren genom sina rutiner och riktlinjer identifierar en konsument som har ekonomiska svårigheter att fullgöra kreditavtalet framgår av *andra stycket* att kreditgivaren har en skyldighet att hänvisa konsumenten till budget- och skuldrådgivare. Det kan handla om att ge konsumenten kontaktuppgifter till sådan budget- och skuldrådgivning som bedrivs med stöd av 13 kap. 2 § socialtjänstlagen (2025:400).

Bestämmelserna i paragrafen är av näringsrättslig natur och är inte avsedda att ha verkan på avtalsförhållandet mellan näringsidkaren och konsumenten.

12 § Om konsumenten är i dröjsmål med en betalning enligt kreditavtalet ska kreditgivaren, när det är lämpligt, erbjuda konsumenten alternativ till verkställighetsåtgärder som innefattar en ändring av kreditavtalet. Vid bedömningen av om det är lämpligt med ett erbjudande ska kreditgivaren beakta konsumentens personliga omständigheter och återbetalningsförmåga.

Paragrafen ställer krav på att näringsidkaren, när det är lämpligt, ska erbjuda konsumenten ett alternativ till verkställighetsåtgärder. Paragrafen motsvarar delvis 20 d § i 2010 års lag (jämför prop. 2023/24:23 s. 193–194). Paragrafen genomför artikel 35.1 och 35.2 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.18.

Av *första meningen* framgår att en kreditgivare, när det är lämpligt, ska erbjuda en konsument som är i dröjsmål med betalning enligt kreditavtalet, alternativ till verkställighetsåtgärder. Med verkställighetsåtgärder avses detsamma som i 2010 års lag. Det är kreditgivaren som ska bedöma om det är lämpligt med ett sådant erbjudande mot bakgrund av de kriterier som framgår av *andra meningen*. Erbjudandet ska innefatta en ändring av avtalsvillkoren. Exempel på ändringar som kan erbjudas är att konsumenten ges skäligen anstånd med en avbetalning eller att kreditgivaren på annat sätt underlättar konsumentens möjligheter att betala krediten. I

4 kap. 15 § finns bestämmelser som begränsar möjligheten att ge upprepade betalningsansånd. Kreditgivaren kan utöver en ändring av avtalsvillkoren även erbjuda andra typer av åtgärder, som en refinansiering av krediten.

Av *andra meningen* framgår att kreditgivaren vid bedömningen av om det är lämpligt att erbjuda ett alternativ till en verkställighetsåtgärd ska beakta konsumentens personliga omständigheter och återbetalningsförmåga. Ett alternativ till verkställighetsåtgärder kan anses lämpligt om det förbättrar konsumentens förutsättningar att återbetala krediten. Så kan vara fallet om konsumentens dröjsmål beror på tillfälliga betalningssvårigheter som inom kort kan undanröjas. Ett alternativ till verkställighetsåtgärder kan inte anses lämpligt om det riskerar att leda till ofördelaktiga kreditvillkor som kan innebära en ökad skuldsättning för konsumenten. Ytterligare ett exempel på när det inte är lämpligt att erbjuda alternativ till verkställighetsåtgärder är om konsumenten har varaktiga betalningsproblem och ett alternativ till verkställighetsåtgärder endast skulle fördröja verkställighetsförfaranden utan att förbättra konsumentens förmåga att återbetala krediten. Kreditgivaren kan även beakta om alternativ tidigare har erbjudits konsumenten. Kreditgivaren är inte skyldig att upprepat erbjuda alternativ om konsumenten inte besvarar erbjudandet inom rimlig tid.

Bestämmelserna i paragrafen är av näringsrättslig natur och är inte avsedda att ha verkan på avtalsförhållandet mellan näringsidkare och konsument.

Undantag för vissa slags krediter

13 § För en särskild fakturakredit gäller inte 8 §.

För en värdepapperskredit gäller inte 8, 11 och 12 §§.

I paragrafen, som utformas enligt *Lagrådets* förslag, anges undantag från ett antal av kapitlets bestämmelser för vissa slags krediter. Paragrafen motsvarar delvis 4 § i 2010 års lag. Övervägandena finns i avsnitt 5.3 och 6.1. Paragrafens undantag möjliggörs av artikel 2.2 e och 2.2 h i direktivet.

I paragrafen görs undantag för särskilda fakturakrediter och värdepapperskrediter. Vad som avses med dessa uttryck framgår av 1 kap. 3 §.

För en särskild fakturakredit är inte 8 § tillämplig. För en värdepapperskredit är 8, 11 och 12 §§ inte tillämpliga.

7 kap. Återtaganderätt vid kreditköp av vara

Förutsättningar för återtaganderätt

1 § Ett förbehåll om återtaganderätt får göras gällande endast om

1. säljaren har gjort förbehållet i samband med köpet, och
2. den tidpunkt har inträtt då konsumenten enligt 6 kap. 2 och 4 §§ ska fullgöra sin skyldighet att betala i förtid.

Om köparen, innan varan återtas, betalar vad som har förfallit till betalning jämte dröjsmålsränta och kostnader enligt de grunder som anges i 3 § tredje-femte styckena, får kreditgivaren inte återta varan på grund av dröjsmål med betalningen. Grundas återtaganderätten på att säkerhet för krediten har försämrats eller att

Prop. 2025/26:223 köparen undandrar sig att betala sin skuld, får kreditgivaren inte återta varan om köparen innan varan återtas ställer godtagbar säkerhet för fordran.

I paragrafen finns bestämmelser om återtaganderätt vid kreditköp. Den motsvarar 38 § andra och tredje styckena i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 116). Vad som avses med ett förbehåll om återtaganderätt framgår av 1 kap. 3 §. Övervägandena finns i avsnitt 6.17.

Jämfört med 2010 års lag stryks i första stycket första punkten kravet på att förbehållet ska ha skett för att trygga säljarens rätt till betalning. Att detta ändå gäller följer av definitionen av förbehåll om återtaganderätt i 1 kap. 3 §.

2 § Om näringsidkaren använder ett förbehåll om återtaganderätt vid försäljning av en vara som med hänsyn till sin beskaffenhet eller sitt värde eller på grund av förhållandena på marknaden inte är lämpad som kreditsäkerhet, kan näringsidkaren förbjudas att i framtiden i liknande fall använda sådana förbehåll. I fråga om förbud gäller i övrigt lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden.

I paragrafen finns bestämmelser om möjlighet att i vissa fall förbjuda att en näringsidkare använder sig av återtagandeförbehåll. Den motsvarar 39 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 116–117). Vad som avses med ett förbehåll om återtaganderätt framgår av 1 kap. 3 §. Övervägandena finns i avsnitt 6.17.

Genomförande av återtaganderätt

3 § Om kreditgivaren vill utnyttja en rätt att återta varan, ska avräkning göras mellan kreditgivaren och köparen.

Vid avräkningen ska köparen tillgodoräknas varans värde vid återtagandet. Värdet beräknas efter vad kreditgivaren kan antas få ut genom att på lämpligt sätt sälja varan.

Kreditgivaren får tillgodoräkna sig den obetalda delen av kreditfordran efter avräkning enligt 6 kap. 5–7 §§ samt i förekommande fall dröjsmålsränta, dock inte enligt högre räntesats än som anges i 6 § räntelagen (1975:635).

Kreditgivaren får dessutom tillgodoräkna sig ersättning för utsökningssavgift, skälig kostnad för transport av varan samt utgift för inställelse vid förrättning för återtagande, om kreditgivaren har behövt inställa sig för att tillvarata sin rätt. När ersättning bestäms för utgift för inställelse tillämpas bestämmelserna om beräkning av ersättning av allmänna medel till vittne.

I mål om handräckning för återtagande får kreditgivaren tillgodoräkna sig även skälig ersättning för eget arbete med anledning av målet samt arvode till ombud eller biträde.

Paragrafen reglerar den avräkning som ska göras när en vara återtas. Den motsvarar 40 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 117). Övervägandena finns i avsnitt 6.17.

4 § Om köparen vid avräkningen tillgodoräknas ett större belopp än kreditgivaren, får varan återtas endast om kreditgivaren betalar mellanskillnaden till köparen eller, när varan värderats av Kronofogdemyndigheten, nedsätter mellanskillnaden hos myndigheten.

Om kreditgivaren för att kunna återta varan har varit tvungen att betala en skuld som köparen har, får kreditgivaren när första stycket tillämpas räkna av sådan betalning mot mellanskillnad till köparens förmån. Detsamma gäller om kredit-

givaren för att varan efter återtagande ska kunna användas på avsett sätt har varit tvungen att betala en sådan skuld.

Prop. 2025/26:223

Tillgodoräknas kreditgivaren ett större belopp än köparen, får kreditgivaren inte kräva ut mellanskillnaden (restskulden) i annat fall än då varan har minskat väsentligt i värde genom att köparen vanvårdat varan.

I paragrafen regleras vissa frågor som kan uppkomma vid avräkningen mellan kreditgivaren och konsumenten när en vara återtas. Bestämmelsen motsvaras av 41 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 117). Övervägandena finns i avsnitt 6.17.

Återlösande av en vara som återtagits

5 § Köparen får inom 14 dagar återlösa en vara som har återtagits. Om köparen vill återlösa varan, ska han eller hon betala kreditgivaren varans värde vid återtagandet samt den restskuld som kan finnas enligt avräkningen.

Paragrafen handlar om köparens rätt att återlösa en vara som har återtagits. Den motsvarar 42 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 118). Övervägandena finns i avsnitt 6.17.

Handräckning för att återta en vara

6 § Kreditgivaren får hos Kronofogdemyndigheten ansöka om handräckning för att återta varan under förutsättning att det för kreditköpet i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för köparen har dokumenterats uppgifter om förbehållet om återtaganderätt, kontantpriset, kreditbeloppet, kreditavtalets löptid, kreditfordran och tidpunkterna för betalning. Dokumentet ska ha undertecknats av köparen eller skrivits under av denne med en sådan avancerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen.

En ansökan om handräckning ska göras skriftligen. Det ska anges i ansökan hur stor del av kreditfordran som är obetald. Om kreditgivaren gör anspråk på dröjsmålsränta, ska det också uppges i ansökan vad kreditgivaren fordrar i den delen. En styrkt kopia av det dokument som anges i första stycket ska bifogas ansökan.

Paragrafen behandlar möjligheten att söka handräckning för att återta en vara som har sålts med återtagandeförbehåll. Den motsvarar 43 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 118, prop. 2011/12:28 s. 26–27 och prop. 2015/16:72 s. 164). Övervägandena finns i avsnitt 6.17.

7 § Handräckning får beviljas endast om det är uppenbart att de förutsättningar för återtaganderätt som anges i 1 § föreligger.

Om ett förbehåll om återtaganderätt har använts i strid med förbud enligt 2 §, får handräckning inte beviljas.

Handräckning eller verkställighet av dom, varigenom köparen har förpliktats att lämna tillbaka en vara som har sålts med förbehåll om återtaganderätt, får inte beviljas i fråga om sådana varor som enligt 5 kap. 1–3 §§ utökningsbalken ska undantas från utmätning.

Prop. 2025/26:223 I paragrafen anges under vilka förutsättningar handräckning och verkställighet av dom får beviljas. Paragrafen motsvarar 44 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 118). Övervägandena finns i avsnitt 6.17.

8 § I fråga om handräckning och verkställighet av dom, som anges i 7 § tredje stycket, tillämpas i övrigt 12 § andra och tredje styckena samt 15–18 §§ lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl., varvid hänvisningen i 16 § tredje stycket till 10 § första stycket ska avse 4 § första stycket denna lag.

I paragrafen hänvisas till lagen om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. när det gäller vissa frågor om handräckning och verkställighet av dom. Paragrafen motsvarar 45 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 118). Övervägandena finns i avsnitt 6.17.

Förbud mot utmätning

9 § En vara som har sålts med förbehåll om återtaganderätt får inte utmätas för en fordran som grundar sig på kreditköpet.

I paragrafen finns ett förbud mot utmätning av den vara som sålts med återtagandeförbehåll för en fordran som grundar sig på köpet i fråga. Paragrafen motsvarar 46 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 118–119). Övervägandena finns i avsnitt 6.17.

8 kap. Bostadskrediter

Allmän information

1 § En näringsidkare ska tillhandahålla allmän information om bostadskrediter som näringsidkaren erbjuder konsument. Informationen ska innehålla de uppgifter som avses i 2 kap. 1 § andra stycket samt uppgifter om

1. säkerheter som kan komma att krävas för ingående av kreditavtalet,
 2. vilken valuta som krediten kan erbjudas i och, i förekommande fall, en förklaring av vad det innebär för konsumenten att ta en kredit i utländsk valuta,
 3. att iakttagande av kreditvillkoren i förekommande fall inte garanterar att hela kreditbeloppet är återbetalt vid kredittidens slut,
 4. vilka krav på värdering av en säkerhet som ställs, vem som är ansvarig för att värderingen utförs och huruvida kostnader för värderingen kommer att uppstå för konsumenten, och
 5. huruvida det krävs att konsumenten, i stället för att öppna ett konto, ansluter sig till en tjänst som möjliggör betalning av amorteringar och kostnader.
- Informationen enligt första stycket behöver inte tillhandahållas av en kreditförmedlare som inte uppträder som ombud för en kreditgivare.

Paragrafen innehåller bestämmelser om allmän information som ska tillhandahållas av näringsidkare som erbjuder bostadskrediter. Paragrafen motsvarar delvis 6 b § första och andra styckena i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 255–256). Övervägandena finns i avsnitt 6.4.

Genom en hänvisning till 2 kap. 1 § andra stycket framgår att allmän information om bostadskrediter, utöver vad som anges av förevarande paragraf, ska innehålla de uppgifter som avses i det stycket, se kommentaren till den paragrafen.

2 § Informationen enligt 1 § ska tillhandahållas på ett klart och begripligt sätt i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten eller i någon annan elektronisk form.

Prop. 2025/26:223

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur den allmänna informationen ska tillhandahållas. Den motsvarar delvis 6 b § tredje stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 254). Övervägandena finns i avsnitt 6.4.

I förhållande till 2010 års lag görs ett tillägg om att informationen ska tillhandahållas på ett klart och begripligt sätt. Ett likalydande krav gäller för allmän information om andra krediter än bostadskrediter, se kommentaren till 2 kap. 2 § första stycket.

Marknadsföring

3 § För marknadsföring av bostadskrediter gäller 2 kap. 3 § om måttfullhet vid marknadsföring.

Paragrafen, som utformas enligt *Lagrådets* förslag, behandlar vad som ska gälla vid marknadsföring av bostadskrediter. Paragrafen motsvarar 6 a § i 2010 års lag (jämför prop. 2017/18:72 s. 62–63). Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Genom hänvisningar till 2 kap. 3 § framgår att det finns krav på måttfullhet vid marknadsföring, se kommentaren till den paragrafen.

4 § En näringsidkare ska vid marknadsföring av avtal om bostadskrediter lämna information enligt 2 kap. 4 § och 5 § första stycket. I de fall som avses i 2 kap. 4 § andra stycket ska näringsidkaren även lämna information om

1. näringsidkarens namn, organisationsnummer och postadress,
2. huruvida kreditavtalet förutsätter att krediten ska vara förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller vara förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet, och
3. valutakursförändringar som kan komma att påverka de belopp som ska betalas av konsumenten.

Paragrafen innehåller regler om vilken information som ska lämnas vid marknadsföring av avtal om bostadskrediter och hur informationen ska lämnas. Paragrafen motsvarar 7 § och 7 a § första stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 255–256). Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Genom hänvisningar i paragrafens *första mening* framgår att näringsidkaren vid marknadsföring av avtal om bostadskrediter ska lämna information med de uppgifter och på det sätt som anges i 2 kap. 4 § och 5 § första stycket, se kommentarerna till de paragraferna.

5 § En kreditförmedlare ska vid marknadsföring av bostadskrediter lämna information om huruvida förmedlingen sker i samarbete med någon viss kreditgivare eller är oberoende.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om viss information som ska lämnas av en kreditförmedlare vid marknadsföring av bostadskrediter. Paragrafen motsvarar 48 § första stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 119–120). Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Information innan ett avtal ingås

6 § Innan ett avtal om en bostadskredit ingås ska näringsidkaren lämna information till konsumenten i enlighet med det standardiserade EU-faktabladet, som ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Faktabladet ska lämnas i rimlig tid innan ett kreditavtal ingås och utan onödigt dröjsmål efter det att konsumenten lämnat uppgifter om sina önskemål och behov samt de uppgifter som behövs för en kreditprövning.

Om faktabladet har lämnats före ett bindande erbjudande enligt 16 § och villkoren i erbjudandet skiljer sig från uppgifterna i faktabladet, ska ett nytt faktablad lämnas tillsammans med erbjudandet.

Paragrafen innehåller regler om den information som ska ges till en konsument innan ett avtal om en bostadskredit ingås. Den motsvarar 9 a § första och andra styckena i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 257–258). Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

7 § Vid sådan telefonförsäljning av en bostadskredit som avses i 3 kap. 11 § första stycket lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler tillämpas det stycket och 3 kap. 9 § samma lag i stället för 6 §. Den beskrivning av den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper som ska ges enligt den lagen ska åtminstone innehålla de uppgifter som avses i det i 6 § angivna standardiserade EU-faktabladets del A, avsnitten 3–6.

Paragrafen innehåller särskilda regler om information som ska lämnas vid telefonförsäljning av bostadskrediter. Den motsvarar 10 a § första stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 70–71). Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

8 § För en bostadskredit där kreditfordran ska betalas tillbaka först i samband med att den egendom som utgör säkerhet överläts med anledning av att låntagaren uppnår en viss ålder eller på grund av låntagarens sviktande hälsa eller död gäller 3 kap. 1 eller 5 § i stället för 6 eller 7 §.

Paragrafen behandlar den information som ska lämnas innan ett avtal om en viss typ av bostadskredit ingås. Den motsvarar 9 a § tredje stycket och 10 a § andra stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:19 s. 257–259). Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Information och dokumentation vid rådgivning

9 § För rådgivning om bostadskrediter gäller kraven på information och dokumentation i 3 kap. 6–8 §§.

Informationen och dokumentationen ska i stället för vad som anges i 3 kap. 7 och 8 §§ lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om information som ska lämnas till en konsument om möjligheten att få rådgivning om bostadskrediter. Paragrafen motsvarar 51 och 52 §§ i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 278). Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

Genom hänvisningar i *första stycket* till 3 kap. 6–8 §§ framgår att bestämmelser om information som ska lämnas till en konsument om

möjligheten att få rådgivning om krediter, information som ska lämnas till en konsument som erbjuds rådgivning och hur rådgivningen ska dokumenteras är tillämpliga för bostadskrediter, se kommentarerna till de paragraferna.

Vissa skyldigheter för kreditförmedlare

10 § En kreditförmedlare av bostadskrediter ska i rimlig tid innan kreditförmedling inleds, i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten, informera konsumenten om

1. kreditförmedlarens namn, organisationsnummer och postadress,
2. det register där kreditförmedlaren är upptagen som kreditförmedlare och hur detta kan kontrolleras,
3. i tillämpliga fall, att kreditförmedlaren förmedlar kreditavtal uteslutande för en eller vissa kreditgivare och vilka dessa är,
4. huruvida kreditförmedlaren kan erbjuda rådgivning,
5. möjligheterna att framställa klagomål mot kreditförmedlaren eller få en tvist prövad utanför domstol,
6. de avgifter som konsumenten ska betala till kreditförmedlaren för dennes tjänster eller, om avgifterna inte kan fastställas i förväg, metoden för att beräkna avgifterna, och
7. den ersättning som kreditförmedlaren får för förmedlingen från någon annan än konsumenten.

Om ersättningen enligt första stycket 7 inte går att fastställa till beloppet när informationen lämnas, ska kreditförmedlaren informera konsumenten om att ersättningsbeloppet kommer att anges i det standardiserade EU-faktabladet. Om ersättningen skiljer sig åt beroende på vilken kreditgivare som konsumenten ingår ett kreditavtal med, ska kreditförmedlaren dessutom informera konsumenten om detta och, om konsumenten begär det, på vilket sätt ersättningen skiljer sig åt. Om kreditförmedlaren får ersättning från konsumenten för samma förmedling, ska kreditförmedlaren även informera konsumenten om huruvida den ersättning som någon annan än konsumenten betalar kommer att räknas av mot den ersättning som konsumenten betalar.

Paragrafen, som utformas enligt *Lagrådets* förslag, behandlar den information som en kreditförmedlare av bostadskrediter ska ge konsumenten innan förmedling inleds. Paragrafen motsvarar 49 § första och andra styckena i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 275–277). Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

11 § En kreditförmedlare får ta ut avgifter för sina tjänster endast om information om avgifterna har lämnats samt kreditförmedlaren och konsumenten innan kreditavtalet ingås har avtalat om det i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Kreditförmedlaren ska informera kreditgivaren om avgifter som konsumenten ska betala för dennes tjänster.

Paragrafen behandlar förutsättningarna för en kreditförmedlare av bostadskrediter att ta ut avgifter. Paragrafen motsvarar 48 § andra stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 119–120). Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

12 § En näringsidkare ska ge konsumenten förklaringar i anledning av bostadskrediter enligt 3 kap. 12 § första stycket. Förklaringarna ska omfatta avtalets viktigaste egenskaper, de verkningar som avtalet kan medföra och information enligt 6 och 7 §§. För en kreditförmedlare ska förklaringarna även omfatta information enligt 5 och 10 §§.

Paragrafen reglerar näringsidkarens skyldighet att ge förklaringar av de avtal som erbjuds. Paragrafen motsvarar delvis 6 § och 13 b § tredje stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 90–91). Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

I *första meningen* anges att näringsidkare ska ge konsumenten förklaringar enligt 3 kap. 12 § första stycket, se kommentaren till den paragrafen.

I *andra meningen* anges att förklaringarna ska omfatta avtalets viktigaste egenskaper, de verkningar som avtalet kan medföra och information enligt 6 och 7 §§. Av *tredje meningen* framgår att förklaringarna för en kreditförmedlare även ska omfatta information enligt 5 och 10 §§. Näringsidkaren ska vid behov återge eller förklara den närmare innebörden av informationen enligt de paragrafer det hänvisas till.

Kreditprövning

13 § En näringsidkare ska enligt 3 kap. 13 och 14 §§ pröva om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra vad han eller hon åtar sig enligt ett avtal om en bostadskredit. Näringsidkaren ska vid sin kreditprövning även tillämpa 3 kap. 15 och 16 §§.

En kreditförmedlare ska till kreditgivaren vidarebefordra de uppgifter som konsumenten har lämnat om förhållanden som är av betydelse för kreditprövningen.

Paragrafen reglerar näringsidkarens skyldigheter vid en kreditprövning. Paragrafen motsvarar 12 och 50 §§ i 2010 års lag. Övervägandena finns i avsnitt 6.10 och 6.11.

I *första stycket* görs genom en hänvisning till 3 kap. 13 och 14 §§ reglerna om kreditprövning tillämpliga även för bostadskrediter, se kommentarerna till de paragraferna. Även näringsidkarens skyldighet att lämna information till konsumenten i anledning av kreditprövningen är genom hänvisningen till 3 kap. 15 och 16 §§ tillämpliga, se kommentarerna till de paragraferna.

I *andra stycket* framgår att kreditförmedlare av bostadskrediter ska vidarebefordra de uppgifter som konsumenten har lämnat om förhållanden som är av betydelse för kreditprövningen till kreditgivaren. Med detta avses detsamma som i 3 kap. 11 §, se kommentaren till den paragrafen.

14 § För kreditprövningen ska näringsidkaren även på ett klart och begripligt sätt informera konsumenten om vilka handlingar och uppgifter i övrigt som konsumenten behöver lämna för kreditprövningen och om att brister i detta avseende kan leda till att krediten inte beviljas.

Om kreditprövningen innebär att uppgifter kommer att inhämtas från en extern databas, ska konsumenten upplysas om detta.

Kreditprövningen får inte till övervägande del grunda sig på att den avsedda säkerhetens värde överstiger kreditbeloppet eller att säkerheten antas komma att stiga i värde. Detta gäller inte för en kredit där kreditfordran ska betalas först i

samband med att den egendom som utgör säkerhet överläts med anledning av att låntagaren uppnår en viss ålder eller på grund av låntagarens sviktande hälsa eller död.

Prop. 2025/26:223

Paragrafen innehåller särskilda bestämmelser om kreditprövningen för bostadskrediter och gäller utöver andra bestämmelser om kreditprövning i lagen. Paragrafen motsvarar 12 a § i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 260–261). Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Paragrafen är i huvudsak oförändrad i förhållande till 2010 års lag. Näringsidkarens skyldighet att på ett lämpligt sätt kontrollera de uppgifter som ligger till grund för kreditprövningen framgår i stället av 3 kap. 13 § tredje stycket, som genom hänvisningen i 13 § är tillämplig

Villkor om kompletterande tjänster

15 § En näringsidkare får inte ställa upp som villkor för att bevilja en bostadskredit att konsumenten också köper andra finansiella produkter eller tjänster. Näringsidkaren får dock ställa upp som villkor att konsumenten öppnar ett konto eller ansluter sig till en annan tjänst som möjliggör betalning av amorteringar och kostnader.

En näringsidkare som tillsammans med en kredit erbjuder andra finansiella produkter eller tjänster än ett konto eller en annan tjänst som möjliggör betalningar av krediten, utan att det utgör ett villkor för att bevilja krediten, ska förklara för konsumenten vilken ränta som tillämpas om bara ett kreditavtal ingås. Näringsidkaren ska också förklara vilka avgifter och andra kostnader som var och en av de andra produkterna eller tjänsterna medför samt om avtal om dessa kan ingås separat. Förklaringarna ska ges till konsumenten tillsammans med och i samma form som ett erbjudande enligt 16 §.

Om konsumenten begär att få förklaringar under kreditavtalets löptid, ska kreditgivaren snarast ge konsumenten sådana.

I paragrafen, som utformas delvis enligt *Lagrådets* förslag, finns bestämmelser om möjligheten att sälja andra finansiella produkter eller tjänster tillsammans med bostadskrediter. Paragrafen motsvarar 13 c § i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 265–266). Övervägandena finns i avsnitt 5.3 och 6.9.

Erbjudande om bostadskrediter

16 § En näringsidkare som vill ingå ett avtal om en bostadskredit med en konsument ska lämna konsumenten ett bindande erbjudande i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Erbjudandet ska innehålla samtliga kreditvillkor.

Näringsidkaren får inte i erbjudandet ge konsumenten en kortare betänketid än sju dagar för att överväga erbjudandet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om näringsidkarens bindande erbjudande till konsumenten beträffande en bostadskredit. Paragrafen motsvarar 13 a § i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 262–263). Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

17 § I fråga om en kredit som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet ska en näringsidkare förklara vilka faktorer som

Prop. 2025/26:223 har påverkat den erbjudna räntan. Förklaringen ska ges till konsumenten tillsammans med och i samma form som ett erbjudande enligt 16 §.

Förklaringen ska innehålla information om

1. den genomsnittliga räntan för motsvarande krediter som allmänheten erbjuds och som kreditgivaren avtalat om under de närmast föregående tolv månaderna med samma räntebindningstid som den konsumenten erbjuds, redovisad per månad,

2. kreditgivarens finansieringskostnad för motsvarande krediter med samma räntebindningstid som den som konsumenten erbjuds, och

3. vilka faktorer hänförliga till konsumenten, krediten och säkerheten som näringsidkaren har tagit hänsyn till vid bestämmandet av räntan.

Om konsumenten begär att få en förklaring under avtalets löptid, ska kreditgivaren snarast ge konsumenten en sådan.

I paragrafen finns en skyldighet för näringsidkaren att förklara för konsumenten hur räntan för vissa bostadskrediter har bestämts. Paragrafen motsvarar 13 b § första och andra styckena i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 263–265). Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

18 § Näringsidkaren ska senast när ett erbjudande enligt 16 § lämnas föra en diskussion med konsumenten om amortering och lägga fram ett förslag till en individuellt anpassad amorteringsplan som ligger i konsumentens långsiktiga intresse. Amorteringsplanen ska tillhandahållas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Konsumenten har under kreditavtalets löptid rätt till ett nytt förslag till amorteringsplan, om hans eller hennes förhållanden har ändrats på ett sätt som har betydelse för amorteringsvillkoren eller om det annars finns skäl för det.

Paragrafen innehåller bestämmelser om näringsidkarens skyldighet att diskutera och föreslå hur en bostadskredit ska amorteras. Paragrafen motsvarar 13 d § i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 266–267). Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Kreditavtalet

19 § För en bostadskredit gäller kraven på uttryckligt samtycke i 4 kap. 1 §, dokumentation av kreditavtalet i 4 kap. 2 § och information vid ändringar i kreditavtalet i 4 kap. 11 §.

I stället för vad som anges i 4 kap. 11 § ska informationen lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

I paragrafen anges vilka regler om kreditavtalet som ska gälla bostadskrediter. Paragrafen motsvarar delvis 14 och 16 a §§ i 2010 års lag. Övervägandena finns i avsnitt 5.3, 6.12 och 6.14.

I *första stycket* finns en hänvisning till 4 kap. 1 § som innebär att en konsument, för att bli bunden av ett kreditavtal eller ett avtal om en komplementerande tjänst till kreditavtalet, måste ha uttryckligen samtyckt till att ingå avtalet, se kommentaren till 4 kap. 1 §. Även näringsidkarens skyldighet att dokumentera kreditavtalet enligt 4 kap. 2 § och att lämna information vid ändringar i kreditavtalet i 4 kap. 11 § är tillämpliga, se kommentarerna till de paragraferna.

Ränta och avgifter

20 § För en bostadskredit gäller 4 kap. 12–14 §§ om ränta och avgifter.

För en kredit med en sammanlagd löptid om minst tio år och med en ränta som är bunden under viss del av avtalstiden, minst tre månader, har kreditgivaren, utöver vad som anges i 4 kap. 12 § andra stycket, rätt att vid utgången av en sådan del av avtalstiden ändra räntan så att den motsvarar den ränta som kreditgivaren vid den tidpunkten allmänt tillämpar för nya krediter av motsvarande slag. Det gäller dock endast om det finns förbehåll om det i avtalet.

En underrättelse enligt 4 kap. 14 § första stycket ska, i stället för vad som anges i det stycket, lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Kreditgivaren får underrätta konsumenten om en ränteändring även genom annonsering i dagspress. Sker underrättelsen genom annonsering, ska konsumenten underrättas personligen senast i samband med nästa avisering eller kontoutdrag.

Utöver vad som anges i 4 kap. 14 § andra stycket, ska konsumenten också underrättas personligen om den nya referensräntan senast i samband med nästa avisering eller kontoutdrag.

Av paragrafen framgår vad som gäller i fråga om ränta och avgifter för bostadskrediter. Paragrafen motsvarar delvis 17–19 §§ i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 105–106 och prop. 2015/16:197 s. 96 och s. 268–269). Övervägandena finns i avsnitt 5.3 och 6.16.

Genom hänvisningen i paragrafens *första stycke* till 4 kap. 12–14 §§ framgår att bestämmelser om förutsättningarna för ränteändringar till konsumentens nackdel, förutsättningarna för att kreditgivaren ska kunna ta ut andra kreditkostnader än ränta för krediten respektive kreditgivarens skyldighet att underrätta konsumenten om ränteändringar, är tillämpliga för bostadskrediter. För innebörden av detta, se kommentarerna till 4 kap. 12–14 §§.

Kontokrediter

21 § Om en bostadskredit ges i form av en kontokredit gäller 4 kap. 16–18 §§ och 6 kap. 9 och 10 §§. I stället för vad som anges i 4 kap. 18 § ska kontoutdraget och underrättelsen lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

I paragrafen anges att vissa av lagens bestämmelser om kontokrediter även ska gälla en bostadskredit om den ges i form av en kontokredit. Paragrafen motsvarar delvis 20 § i 2010 års lag. Övervägandena finns i avsnitt 5.3 och 6.14.

Av paragrafen framgår att vissa av lagens regler om kontokrediter ska tillämpas för bostadskrediter som ges i form av en kontokredit. För den närmare innebörden av reglerna, se kommentarerna till de hänvisade paragraferna.

Krediter i utländsk valuta

22 § En kreditgivare som beviljar en bostadskredit i utländsk valuta ska, om det finns risk för att valutakursförändringar försämrar konsumentens förmåga att betala kreditfordran, tillhandahålla konsumenten ett arrangemang som begränsar risken.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om kreditgivarens skyldighet att tillhandahålla ett arrangemang som syftar till att begränsa den särskilda risk

Prop. 2025/26:223 som finns vid bolån i utländsk valuta. Den motsvarar 20 a § i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 269–270). Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

23 § Kreditgivaren ska varna en konsument som har beviljats en kredit i utländsk valuta när beloppet som den återstående krediten eller de regelbundna amorteringarna uppgår till, på grund av valutakursförändringar tar 20 procent mer i anspråk av konsumentens betalningsutrymme än vad beloppet hade gjort när kreditavtalet ingicks.

Varningar ska lämnas regelbundet under den tid de angivna förhållandena består. Varningarna ska tillhandahållas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och ska, i förekommande fall, upplysa konsumenten om möjligheten till ett arrangemang enligt 22 §.

Paragrafen innehåller bestämmelser om kreditgivarens skyldighet att i vissa fall varna konsumenten för valutarisker. Paragrafen motsvarar 20 b § i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 270–272). Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

24 § Dokumentationen av ett kreditavtal i utländsk valuta ska innehålla uppgifter om hur konsumenten skyddas mot valutakursförändringar som har inverkan på konsumentens betalningsförmåga.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om vissa särskilda uppgifter som ska finnas med i dokumentationen av ett kreditavtal som avser en bostadskredit i utländsk valuta. Paragrafen motsvarar 20 c § i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 272). Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Konsumentens rättigheter vid överlåtelse av fordran

25 § Om kreditgivaren har överlåtit eller pantförskrivit sina rättigheter enligt ett avtal om en bostadskredit gäller 4 kap. 19 §.

Paragrafen, som utformas enligt *Lagrådets* förslag, behandlar konsumentens rätt vid överlåtelse och pantsättning av ett kreditavtal. Paragrafens innebörd motsvarar 28 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 110–111). Paragrafen genomför artikel 39 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.12.

Förbud mot avräkning

26 § För en bostadskredit gäller 4 kap. 9 § om förbud mot viss avräkning.

Paragrafen innehåller ett förbud mot viss avräkning. Paragrafen motsvarar 31 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 112). Övervägandena finns i avsnitt 5.3 och 6.12.

Konsumentens rätt att betala krediten i förtid

27 § Konsumenten har rätt att betala en bostadskredit till kreditgivaren före den avtalade förfallotiden. Om krediten betalas i förtid, har kreditgivaren rätt till ersättning i den omfattning som anges i 29 och 30 §§.

Kreditgivaren ska på begäran snarast ge konsumenten information enligt 6 kap. 1 § andra stycket.

I paragrafen finns bestämmelser om konsumentens rätt att betala krediten i förtid. Den motsvarar 32 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 112 och prop. 2015/16:197 s. 272–273). Övervägandena finns i avsnitt 6.16.

Kreditgivarens rätt att få betalning i förtid

28 § Kreditgivaren har rätt att få betalning i förtid för en bostadskredit under de förutsättningar som anges i 6 kap. 2–4 §§.

Kreditgivaren har rätt till betalning i förtid på grund av försämrad säkerhet endast om säkerheten har avsevärt försämrats till följd av någon annan orsak än en allmän prisnedgång på den relevanta marknaden.

I fråga om en kredit som har bunden ränta för hela eller en del av avtalstiden, dock minst tre månader, har kreditgivaren trots vad som anges i andra stycket och 6 kap. 2 § rätt att få betalning i förtid på den dag då den tid för vilken räntan är bunden löper ut. Detta gäller dock endast om det har gjorts förbehåll om det i avtalet och det finns synnerliga skäl.

Om kreditgivaren vill få betalt i förtid enligt tredje stycket gäller en uppsägningstid av minst 30 dagar räknat från den tidpunkt då kreditgivaren sänder ett meddelande om uppsägningen i rekommenderat brev till konsumenten under dennes vanliga postadress eller uppsägningen utan en sådan åtgärd kommer konsumenten till handa.

Om kreditgivaren har krävt betalning i förtid vid uppsägning enligt andra stycket är konsumenten ändå inte skyldig att betala i förtid, om han eller hon genast efter uppsägningen eller inom medgiven uppsägningstid ställer godtagbar säkerhet för fordran. Det gäller dock inte om konsumenten tidigare med stöd av detta stycke har befriats från skyldigheten att betala skulden i förtid.

I paragrafen finns bestämmelser om kreditgivarens rätt att få betalt i förtid. Paragrafen motsvarar 33 och 34 §§ i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 112–113 och prop. 2015/16:197 s. 273–274). Övervägandena finns i avsnitt 6.16.

Hur kreditfordran ska beräknas vid betalning av skulden i förtid

29 § Vid förtidsbetalning enligt 27 eller 28 § ska konsumenten betala ränta, avgifter och andra kostnader i enlighet med vad som anges i 6 kap. 5 §.

Paragrafen innehåller bestämmelser om de kreditkostnader konsumenten ska betala till kreditgivaren vid förtidsbetalning av kredit. Paragrafen motsvarar delvis 36 § första stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 113–115 och prop. 2024/25:97 s. 20–21). Övervägandena finns i avsnitt 6.16.

Enligt paragrafen ska konsumenten vid en förtidsbetalning enligt 27 eller 28 § betala kreditkostnader enligt vad som framgår av 6 kap. 5 §, se kommentaren till den paragrafen.

30 § En kreditgivare får inte tillgodogöra sig någon ersättning för att krediten betalas i förtid. Om förutsättningarna i 6 kap. 6 § för att ta ut ränteskillnadsersättning är uppfyllda får dock kreditgivaren ta ut sådan ersättning för den tid som återstår.

Ränteskillnadsersättningen får högst uppgå till ett belopp som beräknas utifrån den genomsnittliga marknadsräntan för avtal om byte av räntebetalningar under 20 handelsdagar och som motsvarar skillnaden mellan

- marknadsröntan närmast före det att räntebindningstiden inleddes, med en löptid motsvarande räntebindningstiden, och
- marknadsröntan närmast före det att förtidsbetalningen gjordes, med en löptid motsvarande den återstående räntebindningstiden.

I paragrafen, som utformas enligt *Lagrådets* förslag, finns regler om vilken ersättning kreditgivaren har rätt till vid förtidsbetalning av krediten. Paragrafen motsvarar 36 § andra och tredje styckena i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 114 och prop. 2024/25:97 s. 20–21). Övervägandena finns i avsnitt 6.16.

Kreditgivarens skyldigheter vid betalningssvårigheter hos konsumenten

31 § En kreditgivare av bostadskrediter ska ha rutiner och riktlinjer för att tidigt upptäcka om konsumenten har ekonomiska svårigheter att fullgöra kreditavtalet.

Om kreditgivaren upptäcker att konsumenten har ekonomiska svårigheter att fullgöra kreditavtalet ska kreditgivaren informera konsumenten om vart han eller hon kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor.

Om konsumenten är i dröjsmål med en betalning enligt ett avtal om en bostadskredit gäller 6 kap. 12 §.

Paragrafen ställer krav på rutiner och riktlinjer för att tidigt upptäcka om konsumenten har ekonomiska svårigheter att fullgöra kreditavtalet. I paragrafen finns också bestämmelser om skyldigheter för näringsidkaren när konsumenten är i dröjsmål med betalning. Paragrafen motsvarar delvis 20 d § i 2010 års lag. Övervägandena finns i avsnitt 6.18 och 6.19.

I *första stycket* anges att en kreditgivare ska ha rutiner och riktlinjer för att tidigt upptäcka om konsumenten har ekonomiska svårigheter att fullgöra kreditavtalet. I *andra stycket* framgår vidare en skyldighet för kreditgivaren att hänvisa konsumenten till budget- och skuldrådgivning. Bestämmelserna motsvarar vad som gäller för andra krediter enligt 6 kap. 11 §, se kommentaren till den paragrafen.

Genom en hänvisning i *tredje stycket* till 6 kap. 12 § blir regler om att kreditgivaren, när det är lämpligt, ska erbjuda konsumenten ett alternativ till verkställighetsåtgärder när denne är i dröjsmål med betalning enligt kreditavtalet tillämpliga, se kommentaren till den paragrafen.

9 kap. Tillsyn, påföljder och överklagande

Tillsynsmyndighet

1 § Konsumentverket utövar tillsyn över att denna lag följs. Verkets tillsyn omfattar dock inte Sveriges riksbank, verksamhet som står under tillsyn av Finansinspektionen eller verksamhet hos Kronofogdemyndigheten.

I paragrafen anges vilken myndighet som svarar för tillsyn över att lagens bestämmelser följs. Paragrafen motsvarar 55 § första stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 120–121). Paragrafen genomför artiklarna 33.3, 37.1 och 41.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.

I och med att lagens tillämpningsområde utvidgas i förhållande till 2010 års lag, utvidgas också tillsynsområdet i motsvarande mån. Vilken

verksamhet som står under respektive myndighets tillsyn påverkas även av att tillståndskravet för verksamhet med konsumentkrediter utvidgas, vilket innebär att fler företag än tidigare omfattas av Finansinspektionens tillsyn (se förslaget till lag om ändring i lagen [2016:1024] om verksamhet med bostadskrediter).

Den uttryckliga skyldigheten i 55 § andra stycket i 2010 års lag om att tillsynen ska utövas så att den inte vållar större kostnad eller olägenhet än som är nödvändigt tas bort. Att detta ändå gäller framgår av 9 § första stycket förvaltningslagen (2017:900).

Upplysningar och inspektioner

2 § En näringsidkare som omfattas av denna lag ska lämna de upplysningar om verksamheten som Konsumentverket begär för tillsynen.

Konsumentverket, eller den som verket förordnar, har rätt att för tillsynen göra inspektioner hos näringsidkaren och ta del av de dokument som behövs.

Om näringsidkaren inte lämnar upplysningarna eller inte tillhandahåller dokumenten, får Konsumentverket förelägga näringsidkaren att fullgöra sin skyldighet. Ett sådant föreläggande får förenas med vite.

Paragrafen innehåller bestämmelser om näringsidkarens skyldigheter och om vissa befogenheter Konsumentverket har vid utövandet av tillsynen. Paragrafen motsvarar 56 § första stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 121). Paragrafen genomför artiklarna 33.3, 41.1 och 41.6 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

Påföljder

3 § Om näringsidkaren inte lämnar information i enlighet med 2 kap. 1, 2 eller 4–8 §, 3 kap. 1–9 § eller 10 § första stycket eller 8 kap. 1, 2, 4–10 § eller 11 § första stycket ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas. Sådant information ska anses vara väsentlig vid tillämpning av 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

Paragrafen anger vad som gäller när en näringsidkare inte lämnar information i enlighet med vad som anges i 2 kap. 1, 2 eller 4–8 §, 3 kap. 1–9 § eller 10 § första stycket eller 8 kap. 1, 2, 4–10 § eller 11 § första stycket. Den motsvarar delvis 11 §, 48 § tredje stycket, 49 § tredje stycket och 53 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 99 och 120 och prop. 2015/16:197 s. 277–280). Paragrafen genomför artiklarna 41.6 och 44 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.8.

Av paragrafen följer att marknadsföringslagens sanktionssystem ska gälla vid bristande information. Undantaget i 2010 års lag för marknadsföringslagens regler om marknadsstörningsavgift tas bort. Överträdelser av de angivna bestämmelserna kommer alltså att kunna leda till utdömande av marknadsstörningsavgift. Det innebär att marknadsföringslagens sanktionssystem gäller fullt ut vid brister i informationen vid marknadsföring och den allmänna informationen.

4 § Om näringsidkaren handlar i strid med 2 kap. 3 §, 3 kap. 12 § eller 8 kap. 3 eller 12 § ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas. Sådant handlande ska vid tillämpningen av 5, 23 och 26 §§ marknadsföringslagen anses som otillbörligt mot konsumenterna.

Paragrafen innehåller bestämmelser om att marknadsföring som inte är måttfull och visst handlande som är i strid med lagen ska anses som otillbörligt mot konsumenterna. Paragrafen motsvarar delvis 6 a § andra stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2017/18:72 s. 63). Paragrafen genomför artiklarna 41.6 och 44 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.5 och 9.2.

Genom hänvisningarna till 3 kap. 12 § och 8 kap. 12 § om näringsidkarens förklaringskyldighet framgår att marknadsföringslagens sanktionssystem även är tillämpligt om näringsidkaren handlar i strid med dessa bestämmelser.

5 § Om näringsidkaren för sin egen eller någon annans räkning säljer en vara utan att följa 4 kap. 7 §, ska det anses utgöra en åtgärd i strid med 5 § marknadsföringslagen (2008:486).

Paragrafen reglerar frågan om marknadsrättsliga sanktioner när en näringsidkare inte efterlever 4 kap. 7 §. Paragrafen motsvarar 27 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 110). Övervägandena finns i avsnitt 6.12.

6 § Om näringsidkaren inte följer 3 kap. 13, 14, 15 eller 16 § eller 8 kap. 13 § första stycket, får Konsumentverket meddela näringsidkaren en varning. En varning ska förenas med en sanktionsavgift, om överträdelsen inte är ringa. Avgiften tillfaller staten.

Om näringsidkaren tidigare har meddelats en varning eller om överträdelsen är särskilt allvarlig, får Konsumentverket förbjuda näringsidkaren att lämna krediter. Ett beslut om förbud får förenas med vite.

Vid bedömningen av om en överträdelse är särskilt allvarlig ska särskild hänsyn tas till om näringsidkaren vid upprepade tillfällen har brustit i sin skyldighet enligt 3 kap. 13, 14, 15 eller 16 § eller 8 kap. 13 § första stycket och om bristerna är systematiska.

Ett beslut om förbud gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet.

I paragrafen, som utformas enligt *Lagrådets* förslag, behandlas Konsumentverkets befogenheter om en näringsidkare inte gör en tillräcklig kreditprövning innan en kredit beviljas. Paragrafen motsvarar 57 § i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:85 s. 14 och 15 och prop. 2013/14:34 s. 17–18). Paragrafen genomför artiklarna 41.6 och 44 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

7 § Sanktionsavgiften ska bestämmas till lägst femtusen kronor och högst tio miljoner kronor.

Avgiften får inte överstiga tio procent av näringsidkarens omsättning närmast föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett under näringsidkarens första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

När avgiftens storlek bestäms ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig den överträdelse är som föranlett varningen.

Avgiften får efterges helt eller delvis, om det finns särskilda skäl.

Paragrafen innehåller regler för hur sanktionsavgiftens storlek ska bestämmas. Paragrafen motsvarar 58 § i 2010 års lag (jämför prop.

2013/14:34 s. 18–19). Paragrafen genomför artiklarna 41.6 och 44 i Prop. 2025/26:223 direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

8 § Sanktionsavgiften ska betalas till Konsumentverket inom 30 dagar från det att beslutet fick laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

Om avgiften inte betalas inom den tid som anges i första stycket ska Konsumentverket lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Avgiften faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

Paragrafen reglerar betalning och indrivning av sanktionsavgift m.m. Den motsvarar 59 § i 2010 års lag (jämför prop. 2013/14:34 s. 19–20). Paragrafen genomför artikel 44 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

Jämfört med 59 § i 2010 års lag saknas en bestämmelse om att verkställighet vid indrivning får ske enligt utsökningsbalken. Att detta ändå gäller följer av 3 kap. 1 § första stycket utsökningsbalken (jämför prop. 2021/22:206).

Överklagande

9 § Konsumentverkets beslut enligt 2 § tredje stycket, 6 och 7 §§ får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut av Konsumentverket enligt 2 § får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

I paragrafen finns bestämmelser om överklagande av Konsumentverkets beslut i tillsynsfrågor. Paragrafen motsvarar 60 § i 2010 års lag (jämför prop. 2013/14:34 s. 20). Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

2. Genom lagen upphävs konsumentkreditlagen (2010:1846).

3. Den upphävda lagen gäller fortfarande för kreditavtal som har ingåtts före ikraftträdandet. För kreditavtal med obestämd löptid gäller dock 4 kap. 14, 16–18 och 19 §§, 6 kap. 8–10 §§ från ikraftträdandet.

4. Den upphävda lagen gäller fortfarande för marknadsföring som har skett före ikraftträdandet.

Genom bestämmelserna genomförs artiklarna 2.2 l, 47 och 48 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 11.

Enligt *första punkten* träder den nya lagen i kraft den 20 november 2026 och enligt *andra punkten* upphävs 2010 års lag vid samma tidpunkt.

Av allmänna principer följer att den nya lagen är tillämplig endast på avtal som har ingåtts efter ikraftträdandet. I *tredje punkten* tydliggörs att 2010 års lag fortfarande gäller för kreditavtal som har ingåtts före ikraftträdandet. Vissa undantag gäller dock för kreditavtal med obestämd löptid. Bestämmelserna i den nya lagen om underrättelse vid ränteändringar (4 kap. 14 §), om kontoutdrag och underrättelser vid kontokrediter (4 kap. 16–18 §§), om konsumentens rättigheter vid överlåtelse av fordran (4 kap. 19 §), om kreditgivarens skyldighet att erbjuda konsu-

Prop. 2025/26:223 menten att återbetala fordran innan verkställighetsåtgärder vidtas för en kontokredit (6 kap. 8 §), om information vid ändring av avtalsvillkor för kontokrediter med bestämd löptid (6 kap. 9 §) och om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid (6 kap. 10 §) gäller från ikraftträdandet, även om avtalen i fråga ingåtts tidigare.

I *fjärde punkten* framgår att den upphävda lagen ska tillämpas på marknadsföring som har skett före ikraftträdandet. Om en viss marknadsföringsåtgärd har vidtagits både före och efter ikraftträdandet finns det inga hinder mot att tillämpa den nya lagen.

13.2 Förslaget till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173)

5 a § Vad som gäller om tystnadsplikt i verksamheten hos svenska kreditinstitut, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, värdepappersbolag och företag som med tillstånd driver verksamhet enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter *och vissa andra konsumentkrediter*, hindrar inte att uppgifter om lämnade krediter, betalningsförsummelse och kreditmissbruk utväxlas för kreditupplysningsändamål inom en krets som utgörs av dessa företag samt sådana företag som har tillstånd av Integritetsskyddsmyndigheten enligt 3 § första stycket.

I den krets som anges i första stycket ingår även utländska kreditinstitut som avses i 4 kap. 1, 2, 4 och 6 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, utländska företag som avses i 3 kap. 26 och 27 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster, utländska företag som avses i 3 kap. 26–28 §§ lagen (2011:755) om elektroniska pengar, utländska företag som avses i 4 kap. 1 och 4 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och utländska företag som avses i 1 kap. 3 § lagen om verksamhet med bostadskrediter *och vissa andra konsumentkrediter*.

Bestämmelser om användningen av uppgifter om betalningsförsummelse och kreditmissbruk finns även i 7 §.

Paragrafen innehåller regler med undantag från tystnadsplikt för uppgifter som vissa aktörer utväxlar för kreditupplysningsändamål. Ändringarna i första och andra styckena är redaktionella och görs i anledning av att lagen om verksamhet med bostadskrediter byter namn. Övervägandena finns i avsnitt 7.

10 a § När en uppgift om betalningsförsummelse eller kreditmissbruk i anledning av ett kreditavtal registreras och uppgiften gäller en fysisk person som inte är näringsidkare, ska den som avses med uppgiften informeras om registreringen inom 30 dagar från att registreringen sker. Informationen ska även omfatta personens rättigheter enligt 11 och 12 §§ samt EU:s dataskyddsförordning.

Paragrafen är ny och innehåller en informationsskyldighet för den som bedriver kreditupplysningsverksamhet. Paragrafen genomför artikel 19.7 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 7.

Vid registrering av uppgifter är den som bedriver kreditupplysningsverksamhet i vissa fall skyldig att ge information till den som uppgiften rör. En första förutsättning är att uppgiften som registreras rör betalningsförsummelse eller kreditmissbruk i anledning av ett kreditavtal. Med kreditmissbruk och betalningsförsummelse avses detsamma som i bland annat 7 § och med kreditavtal avses ett avtal om lån, kontokredit,

betalningsanstånd eller liknande. Bestämmelsen innebär att den som bedriver kreditupplysningsverksamhet är skyldig att informera den som uppgiften gäller i de fall betalningsförsummelsen eller kreditmissbruket avser ett kreditavtal, men inte andra fordringar såsom skadeståndsfordringar eller krav i allmänna mål (jämför 7 a §). Bestämmelsen hindrar dock inte att information om att betalningsförsummelse avseende sådana fordringar som registrerats lämnas till den de berör.

Ytterligare en förutsättning för informationsskyldigheten är att uppgiften rör en fysisk person som inte är näringsidkare. Med detta avses samma grupp av personer som i 7–9 §§ (jämför prop. 1996/97:65 s. 67–69). Det finns därmed inte någon skyldighet enligt bestämmelsen att informera näringsidkare när registrering sker.

Informationen ska lämnas till den som uppgiften berör inom 30 dagar från registrering. Information kan därmed lämnas om flera uppgifter i ett sammanhang, givet att det inte gått mer än 30 dagar efter att den första uppgiften registrerades. Registrering sker när uppgiften lagras i register som används i kreditupplysningsverksamhet.

Bestämmelsen uppställer inget krav på hur informationen ska lämnas. Det kan exempelvis ske via e-post, digital e-brevlåda, post eller genom att informationen hålls tillgänglig på en hemsida där konsumenten kan logga in.

Utöver information om registrering av betalningsförsummelse eller kreditmissbruk, ska det också lämnas allmän information till konsumenten. Den informationen ska avse rätten till en kreditupplysningskopia enligt 11 § och möjligheten till rättelse, komplettering och radering enligt 12 § samt de rättigheter som följer av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG. Hänvisningen till EU:s dataskyddsförordning avser förordningen i dess vid varje tidpunkt gällande lydelse, en s.k. dynamisk hänvisning. Information ska lämnas i den mån förordningen är tillämplig på kreditupplysningsverksamhet.

13.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter

Lagen byter namn till lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter. Lagen gäller för näringsidkares verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning. Lagens tillämpningsområde utvidgas och anpassas till den nya konsumentkreditlagens tillämpningsområde. Det innebär att lagen omfattar verksamhet med bostadskrediter och andra konsumentkrediter. Vissa bestämmelser gäller dock även fortsättningsvis specifikt för bostadskrediter. Genom lagändringarna genomförs delvis Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2225 av den 18 oktober 2023 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG. Lagändringarna genomför bland annat direktivets

Prop. 2025/26:223 krav på tillstånd för kreditgivare och kreditförmedlare, på kunskap- och kompetens, ersättningssystem, rådgivning och tillsyn.

I 1 kap. görs ändringar som tar sikte på det nya tillämpningsområdet. I 2 kap. och 3 kap. görs ändringar som preciserar att reglerna bara gäller för bostadskrediter. I lagen införs ett nytt kapitel, 3 a kap., som innehåller krav på tillstånd för verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter och förutsättningar för att få sådant tillstånd. Som en följd av det utökade tillämpningsområdet upphävs det hittillsvarande 4 kap. samtidigt som det införs ett nytt 4 kap. som också får ett nytt namn: Bestämmelser om verksamhet med konsumentkrediter. I 5 kap. införs nya regler om Konsumentverkets tillsyn och i 6 kap. nya regler om ingripande och sanktioner. Vissa ändringar görs även i 7 och 8 kap.

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens tillämpningsområde

1 § Denna lag gäller *näringsidkares* verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning i fråga om bostadskrediter, överbrygningskrediter *och andra konsumentkrediter* till konsumenter.

Bestämmelser om *konsumentkrediter* finns också i lagen (2026:226) om begränsning av bostadskrediter *och konsumentkreditlagen* (2026:000).

I paragrafen anges lagens tillämpningsområde. Paragrafen innehåller även en upplysningsbestämmelse. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

I *första stycket* ändras tillämpningsområdet från yrkesmässig verksamhet till näringsidkares verksamhet. Av 6 § framgår att med näringsidkare avses detsamma som i den nya konsumentkreditlagen (se 1 kap. 3 § i den lagen). Genom ändringen omfattas även sådan verksamhet där kreditgivningen, kreditförmedlingen eller rådgivningen inte utgör en självständig del av verksamheten, exempelvis verksamhet med fakturakrediter som ges i samband med kreditköp (se dock undantag i 2 a § andra stycket). Vidare ändras tillämpningsområdet så att lagen omfattar även andra konsumentkrediter än bostadskrediter och överbrygningskrediter.

Vad som avses med konsumentkrediter framgår av 7 § 6.

I *andra stycket* ändras hänvisningen till den nya konsumentkreditlagen.

1 a § Ett tillstånd att driva verksamhet med bostadskrediter enligt denna lag omfattar även motsvarande verksamhet med överbrygningskrediter. Det som föreskrivs om bostadskrediter ska då gälla även för överbrygningskrediter.

I paragrafen, som är ny, anges vad som gäller för verksamhet med överbrygningskrediter. Övervägandena finns i avsnitt 8.1 och 8.2.

I *första meningen* anges att tillstånd att driva verksamhet med bostadskrediter enligt denna lag omfattar även motsvarande verksamhet med överbrygningskrediter. Ett företag som har tillstånd att driva verksamhet med kreditgivning av bostadskrediter enligt lagen har därmed rätt att inom ramen för sitt tillstånd även lämna överbrygningskrediter. På samma sätt har ett företag med tillstånd att förmedla bostadskrediter rätt att inom ramen för det tillståndet förmedla överbrygningskrediter.

I *andra meningen* anges att det som föreskrivs om bostadskrediter då ska gälla även för överbrygningskrediter. Det innebär att samma regler som

gäller för bostadskrediter i tillämpliga delar ska gälla även för verksamhet med överbrygningskrediter. Prop. 2025/26:223

2 § För verksamhet *med bostadskrediter* som drivs av ett kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse gäller denna lag endast såvitt avser

1. 4 kap. 1–9 och 13–15 §§ samt 7 kap. 1 § 5–9, om institutet är svenskt, och
2. 4 kap. 1, 2, 7–9 och 13 §§ samt 7 kap. 1 § 5 och 6, om institutet är utländskt.

I paragrafen görs undantag från lagens tillämpningsområde för verksamhet med bostadskrediter som drivs av ett kreditinstitut. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

Ändringarna görs till följd av en ändrad numrering av paragraferna i 4 kap.

2 a § För verksamhet *med andra konsumentkrediter än bostadskrediter* som drivs av ett kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, ett betalningsinstitut enligt lagen (2010:751) om betaltjänster eller ett institut för elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar gäller denna lag endast såvitt avser 4 kap. 1–9 och 11 §§ samt 7 kap. 1 § 5–7 och 9.

För verksamhet *med andra konsumentkrediter än bostadskrediter* som drivs av ett mindre företag gäller denna lag endast såvitt avser 4 kap. 1–9 och 11 §§, 5 kap. 2 a § samt 7 kap. 1 § 5–7 och 9 om verksamheten avser

1. krediter som lämnas av företaget för att finansiera ett köp av företagets vara eller tjänst om krediten är räntefri och inte förbunden med andra avgifter än lagstadgade dröjsmålsavgifter, eller

2. förmedling av krediter.

I paragrafen, som är ny, görs undantag från lagens tillämpningsområde för verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter som drivs av ett kreditinstitut, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar och mindre företag. Paragrafen motsvarar delvis 5 § i den upphävda lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter (jämför prop. 2013/14:107 s. 82). Genom undantagen, som möjliggörs av artikel 37.3 i direktivet, genomförs artikel 37.1 och 37.2. Övervägandena finns i avsnitt 8.1 och 8.2.

Vad som avses med konsumentkrediter i lagen framgår av 7 § 6.

I paragrafen anges vilka bestämmelser i lagen som ska gälla för viss särskilt angiven verksamhet. Det handlar om bestämmelser i lagen om krav på hederlighet, kunskap och kompetens, ersättningssystem, rådgivning och dokumentation. Även föreskrifter som har meddelats med stöd av relevanta bemyndiganden ska tillämpas. Sådan verksamhet som anges i paragrafen undantas från lagens övriga bestämmelser, däribland kravet på tillstånd och registrering enligt 3 a kap. och 5 kap. 1 §. Det handlar dels om verksamhet som bedrivs med krav på tillstånd enligt annan lagstiftning, dels om viss verksamhet som bedrivs av mindre företag. Av 6 § framgår att med mindre företag avses detsamma som i den nya konsumentkreditlagen (se 1 kap. 3 § i den lagen).

Av *första stycket* framgår att undantaget omfattar kreditinstitut, betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar. Dessa institut kan därmed bedriva kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning beträffande andra konsumentkrediter än bostadskrediter utan tillstånd enligt denna lag.

Prop. 2025/26:223 Regler om tillståndsplikt, registrering, tillsyn och ingripanden avseende verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter som bedrivs av sådana aktörer finns i stället i respektive verksamhets rörelselag.

Av *andra stycket* framgår att undantaget även gäller för mindre företag som bedriver viss verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter. I fråga om sådana företag gäller även lagens bestämmelser om Konsumentverkets tillsyn i 5 kap. 2 a §. Undantaget från lagen i övrigt gäller så länge företagets verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter är begränsad till sådan verksamhet som anges i *andra stycket*.

Verksamhet med kreditgivning och kreditförmedling som bedrivs av mindre företag omfattas av undantaget i två situationer. Av *första punkten* framgår att det ska vara fråga om krediter som lämnas av företaget för att finansiera konsumentens köp av företagets vara eller tjänst, alltså så kallade kreditköp (se 1 kap. 3 § i den nya konsumentkreditlagen). När företaget själv lämnar krediten krävs det dessutom att den är räntefri och inte förbunden med några andra avgifter än lagstadgade dröjsmålsavgifter. Att krediten ska vara räntefri hindrar inte att en dröjsmålsränta tas ut. Lagstadgade dröjsmålsavgifter kan exempelvis vara inkassokostnader enligt lagen (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m. Däremot får näringsidkaren inte ta ut andra avgifter, exempelvis fakturaavgifter.

Av *andra punkten* framgår att det ska vara fråga om förmedling av krediter som alltså lämnas av en extern kreditgivare. Det innebär att undantaget exempelvis omfattar varu- och tjänsteleverantörer som vid sidan av sin huvudsakliga verksamhet förmedlar krediter, även andra än de som avses i den första situationen.

Mindre företag undantas endast från lagens regler om bl.a. tillstånd och registrering under förutsättning att verksamheten är sådan som anges i paragrafens andra stycke 1 och 2. Verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter kan dock vara undantagen från dessa krav redan genom bestämmelserna om lagens tillämpningsområde (se 1 § och 7 § 6).

3 § För utländska kreditgivares och kreditförmedlares verksamhet i Sverige gäller denna lag i tillämpliga delar. Beträffande 4 kap. gäller för utländska kreditförmedlare av *bostadskrediter* från ett land inom EES endast 1, 2, 7–9 och 13 §§.

Bestämmelser som gäller för filialer till utländska kreditgivare och kreditförmedlare finns också i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Paragrafen anger vilka bestämmelser som är tillämpliga i fråga om utländska kreditgivare och kreditförmedlare som bedriver verksamhet i Sverige. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

I *första stycket andra meningen* preciseras att den särskilda regleringen för utländska kreditförmedlare från ett land inom EES endast omfattar kreditförmedlare av bostadskrediter.

Rådgivning

5 § Kreditgivare och kreditförmedlare som driver verksamhet enligt denna lag får tillhandahålla rådgivning om *konsumentkrediter*.

Andra än de som anges i första stycket får tillhandahålla rådgivning om *konsumentkrediter* endast om det sker vid enstaka tillfällen i samband med annan

I paragrafen anges vilka som får tillhandahålla rådgivning om konsumentkrediter. Paragrafen genomför artikel 16.6 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.7.

I paragrafen ändras tillämpningsområdet till att omfatta även andra konsumentkrediter än bostadskrediter.

Av 6 § framgår att med rådgivning avses detsamma som i den nya konsumentkreditlagen (se 1 kap. 3 § i den lagen).

Uttryck i lagen

6 § Med kreditförmedlare, konsument, bostadskredit, *näringsidkare*, *rådgivning* och *mindre företag* avses detsamma som i konsumentkreditlagen (2026:000).

Enligt paragrafen avses med vissa uttryck samma sak som i den nya konsumentkreditlagen. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

Förutom att hänvisningen ändras till att avse den nya konsumentkreditlagen införs det en hänvisning för definitionerna av näringsidkare, rådgivning och mindre företag.

7 § I denna lag avses med

1. *behörig myndighet*: en utländsk myndighet eller ett annat utländskt organ som har utsetts av ett annat land enligt bolånedirektivet,

2. *bolånedirektivet*: Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU av den 4 februari 2014 om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010, i den ursprungliga lydelsen,

3. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

4. *filial*: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även en utländsk kreditgivares eller kreditförmedlares etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

5. *hemland*: det land där en kreditförmedlare är upptagen i ett register över kreditförmedlare enligt bolånedirektivet,

6. *konsumentkredit*: en kredit som omfattas av konsumentkreditlagens (2026:000) tillämpningsområde, med undantag för värdepapperskrediter och särskilda fakturakrediter enligt 1 kap. 3 § i den lagen,

7. *kreditgivare*: den som lämnar konsumentkredit,

8. *kvalificerat innehav*: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet, beräknat på det sätt som anges i 1 kap. 5 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, representerar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

9. *utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES*: en fysisk eller juridisk person som är upptagen i ett register över kreditförmedlare i ett annat land inom EES enligt bolånedirektivet, och

10. *överbrygningskredit*: en kredit som har en obestämd löptid eller ska återbetalas inom 12 månader och som tas av en konsument som en tillfällig finansieringslösning under övergången till ett annat finansiellt arrangemang, i syfte att förvärva eller behålla äganderätt till fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet.

Prop. 2025/26:223 I paragrafen förklaras några av de uttryck som används i lagen. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

I *sjätte punkten*, som är ny, införs en definition av uttrycket konsumentkredit. Med konsumentkredit avses en kredit som omfattas av den nya konsumentkreditlagens tillämpningsområde (1 kap. 4–6 §§ i den lagen). Det innebär att författningsreglerade lån som lämnas av offentliga medel och lån som lämnas i pantbanksverksamhet samt hyres- och leasingavtal utan skyldighet eller möjlighet att förvärva objektet inte omfattas av definitionen. I definitionen undantas även uttryckligen värdepapperskrediter och särskilda fakturakrediter såsom de definieras i den nya konsumentkreditlagen (se 1 kap. 3 § i den lagen). En bostadskredit och överbrygningskredit omfattas alltså av definitionen av konsumentkredit.

I *sjunde punkten* ändras definitionen av kreditgivare till att avse den som lämnar konsumentkrediter. Uttrycket omfattar inte den som övertar den ursprungliga kreditgivarens fordran (jämför 1 kap. 3 § i den nya konsumentkreditlagen).

Definitionen av rådgivning i den hittillsvarande åttonde punkten överförs till 1 kap. 3 § i den nya konsumentkreditlagen (se 6 §).

I *nionde punkten* preciseras att definitionen endast omfattar utländska kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES.

Övriga ändringar är redaktionella.

2 kap. Förutsättningar för kreditgivare att driva verksamhet med bostadskrediter

Svenska kreditgivare

Tillståndsplikt

1 § Ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening eller ett svenskt försäkringsföretag kan få tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet med kreditgivning *av bostadskrediter* enligt denna lag.

Paragrafen innehåller bestämmelser om krav på tillstånd för svenska kreditgivare att driva verksamhet med bostadskrediter och om vilka som kan få ett sådant tillstånd. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

I paragrafen preciseras att den enbart gäller för verksamhet med kreditgivning av bostadskrediter.

Godkännande av bolagsordning eller stadgar

4 § En svensk kreditgivares bolagsordning eller stadgar ska godkännas av Finansinspektionen i samband med att kreditgivaren får tillstånd att driva verksamhet *med bostadskrediter* enligt denna lag.

Om kreditgivaren har beslutat att ändra sin bolagsordning eller sina stadgar, ska kreditgivaren ansöka om godkännande av ändringen hos Finansinspektionen. Ändringen ska godkännas om bolagsordningen eller stadgarna inte strider mot denna lag eller mot andra författningar av betydelse för verksamheten och i övrigt innehåller de särskilda bestämmelser som behövs med hänsyn till omfattningen och arten av verksamheten.

Ett beslut om ändring av bolagsordning eller stadgar får inte registreras innan det har godkänts.

Paragrafen innehåller bestämmelser om Finansinspektionens godkännande av bolagsordning eller stadgar för svenska kreditgivare. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

I *första stycket* preciseras att paragrafen enbart gäller för verksamhet med bostadskrediter.

Ägarförändringar

5 § Bestämmelserna om prövning av ägarförändringar i kreditinstitut i 14 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska tillämpas även beträffande en svensk kreditgivare som driver verksamhet *med bostadskrediter* enligt denna lag. Bestämmelsen i 14 kap. 2 a § ska dock inte tillämpas.

Första stycket gäller inte företag som omfattas av motsvarande bestämmelser om ägarprövning enligt annan lag.

Paragrafen innehåller bestämmelser om prövning vid ägarförändringar. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

I *första stycket* preciseras att paragrafen enbart gäller för verksamhet med bostadskrediter.

Verksamhet som drivs utomlands genom filial

6 § En svensk kreditgivare som driver verksamhet *med bostadskrediter* enligt denna lag får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett annat land. Ett sådant tillstånd ska ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar kreditgivarens verksamhet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om krav på tillstånd för svenska kreditgivare som vill driva verksamhet med bostadskrediter enligt denna lag genom filial i utlandet. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

I paragrafen preciseras att den enbart gäller för verksamhet med bostadskrediter.

Utländska kreditgivare

7 § En utländsk kreditgivare får ges tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet *med bostadskrediter* i Sverige enligt denna lag från en filial här i landet. Tillstånd ska ges om

1. företaget driver motsvarande verksamhet i det land där det har sitt säte,
2. företaget står under betryggande tillsyn av en myndighet i det land där det har sitt säte och har tillåtelse att etablera sig i Sverige, och
3. det finns skäl att anta att verksamheten här i landet kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten.

Paragrafen anger förutsättningarna för en utländsk kreditgivare att driva verksamhet med bostadskrediter enligt denna lag i Sverige. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

I paragrafen preciseras att den enbart gäller för verksamhet med bostadskrediter.

3 kap. Förutsättningar för kreditförmedlare att driva verksamhet med bostadskrediter

Svenska kreditförmedlare

Tillståndsplikt

1 § Ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening eller ett svenskt försäkringsföretag kan få tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet med kreditförmedling *av bostadskrediter* enligt denna lag.

Tillstånd behövs inte för sådan kreditförmedling som sker vid enstaka tillfällen i samband med annan yrkesmässig verksamhet som regleras av bestämmelser i lag eller annan författning eller av etiska regler som avser yrkesverksamheten i fråga.

Paragrafen innehåller bestämmelser om krav på tillstånd för svenska kreditförmedlare att driva verksamhet med bostadskrediter enligt denna lag och om undantag från detta krav. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

I *första stycket* preciseras att paragrafen enbart gäller för verksamhet med bostadskrediter.

Bolagsordning, stadgar och ägarförändringar

3 § Bestämmelserna i 2 kap. 4 och 5 §§ gäller även för svenska kreditförmedlare *av bostadskrediter*.

I paragrafen anges att vissa bestämmelser i lagen även gäller för svenska kreditförmedlare *av bostadskrediter*. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

I paragrafen preciseras att den enbart gäller för verksamhet med förmedling *av bostadskrediter*.

Verksamhet som drivs utomlands

5 § En svensk kreditförmedlare som driver verksamhet *med bostadskrediter* enligt denna lag får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett land utanför EES. Ett sådant tillstånd ska ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar kreditförmedlarens verksamhet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om krav på tillstånd för svenska kreditförmedlare att driva verksamhet med bostadskrediter genom filial i ett land utanför EES. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

I paragrafen preciseras att den enbart gäller för verksamhet med bostadskrediter.

Kreditförmedlare från ett land utanför EES

7 § En kreditförmedlare *av bostadskrediter* från ett land utanför EES får ges tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet i Sverige enligt denna lag från en filial här i landet.

Tillstånd ska ges om företaget uppfyller kraven i 2 kap. 7 § 1–3 och 3 kap. 2 § första stycket 4 och 6.

Paragrafen innehåller bestämmelser om verksamhet i Sverige som drivs av en utländsk kreditförmedlare från ett land utanför EES. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

3 a kap. Förutsättningar för kreditgivare och kreditförmedlare att driva verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter

Svenska kreditgivare och kreditförmedlare

Tillståndsplikt

1 § Ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening kan få tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet med kreditgivning eller kreditförmedling av andra konsumentkrediter än bostadskrediter enligt denna lag.

Tillstånd enligt första stycket får inte ges till ett företag som driver sådan verksamhet som kräver tillstånd enligt 1 kap. 7 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Paragrafen innehåller bestämmelser om krav på tillstånd av Finansinspektionen för att driva verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter enligt lagen. Paragrafen genomför artikel 37.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

Av *första stycket* framgår att ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening kan få tillstånd. Tillståndsplikten omfattar verksamhet med att enbart lämna eller förmedla andra konsumentkrediter än bostadskrediter, liksom verksamhet som inbegriper att både lämna och förmedla sådana krediter.

Enligt *andra stycket* får tillstånd inte ges till ett företag som driver sådan verksamhet som kräver tillstånd enligt 1 kap. 7 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. Det innebär att ett tillstånd enligt den förevarande paragrafen inte får ges till svenska företag som driver näringsverksamhet som har till ändamål att lämna eller förmedla krediter till konsumenter.

Av 1 kap. 1 a § framgår att ett tillstånd att lämna eller förmedla bostadskrediter enligt denna lag omfattar även motsvarande verksamhet med överbrygningskrediter, se kommentaren till den paragrafen. Av 1 kap. 2 a § framgår att verksamhet som bedrivs av kreditinstitut, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar och viss verksamhet som bedrivs av mindre företag endast omfattas av vissa bestämmelser i lagen. Sådan verksamhet kräver alltså inte tillstånd enligt den förevarande paragrafen.

Förutsättningar för tillstånd

2 § Tillstånd enligt 1 § ska ges om

1. bolagsordningen eller stadgarna inte strider mot denna lag eller någon annan författning,
2. det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet,
3. den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget bedöms som lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen i företaget, och
4. den som ska ingå i företagets styrelse eller vara verkställande direktör, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift.

Om företaget har eller kan förväntas komma att få en nära förbindelse med någon annan, får dock tillstånd ges bara om förbindelsen inte hindrar en effektiv tillsyn av företaget.

Bedömningen enligt första stycket 3 av om en innehavare är lämplig ska göras i enlighet med 2 kap. 3 §.

Första stycket 3 och 4 gäller inte för verksamhet som avser endast kreditförmedling.

I paragrafen anges förutsättningarna för att få tillstånd att driva verksamhet med kreditgivning eller kreditförmedling med andra konsumentkrediter än bostadskrediter enligt denna lag. Paragrafens första till tredje stycke motsvarar vad som gäller för verksamhet med kreditgivning av bostadskrediter enligt 2 kap. 2 och 3 §§ (jämför prop. 2015/16:172 s. 202–204). Paragrafen genomför artikel 37.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.

Vad som avses med kvalificerat innehav framgår av 1 kap. 7 § 8.

I fjärde stycket anges att första stycket 3 och 4 inte gäller för verksamhet som endast avser kreditförmedling. Det innebär att det för tillstånd till sådan verksamhet krävs att förutsättningarna enligt första stycket 1 och 2 är uppfyllda, det vill säga att bolagsordningen eller stadgarna inte strider mot denna lag eller någon annan författning och att det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet.

3 § Bestämmelserna i 2 kap. 4 § gäller även för svenska kreditgivare och kreditförmedlare av andra konsumentkrediter än bostadskrediter. För sådana svenska kreditgivare gäller även 2 kap. 5 §.

I paragrafen anges att 2 kap. 4 § om godkännande av bolagsordning och stadgar som gäller för svenska kreditgivare som driver verksamhet med bostadskrediter, också gäller för svenska kreditgivare och kreditförmedlare av andra konsumentkrediter än bostadskrediter. Vidare anges att för sådana svenska kreditgivare gäller även 2 kap. 5 § om ägarförändringar. Paragrafen genomför artikel 37.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.

Verksamhet som drivs utomlands genom filial

4 § En svensk kreditgivare eller kreditförmedlare som driver verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett annat land. Ett sådant tillstånd ska ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar kreditgivarens och kreditförmedlarens verksamhet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om krav på tillstånd för svenska kreditgivare och kreditförmedlare som vill driva verksamhet enligt detta kapitel genom filial i utlandet. Paragrafen genomför artikel 37.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.

Paragrafen motsvarar vad som gäller för verksamhet med kreditgivning av bostadskrediter som drivs utomlands genom filial enligt 2 kap. 6 § (jämför prop. 2015/16:197 s. 204–205).

5 § En utländsk kreditgivare eller kreditförmedlare får ges tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet i Sverige med andra konsumentkrediter än bostadskrediter från en filial här i landet. Tillstånd ska ges om

1. företaget driver motsvarande verksamhet i det land där det har sitt säte,
2. företaget står under betryggande tillsyn av en myndighet i det land där det har sitt säte och har tillåtelse att etablera sig i Sverige, och
3. det finns skäl att anta att verksamheten här i landet kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten.

Tillstånd enligt första stycket får inte ges till ett företag som driver sådan verksamhet som kräver tillstånd enligt 1 kap. 7 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Paragrafen anger förutsättningarna för en utländsk kreditgivare eller kreditförmedlare att i Sverige driva verksamhet enligt detta kapitel. Paragrafen genomför artikel 37.1. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.

Paragrafens *första stycke* motsvarar vad som gäller enligt 2 kap. 7 § för en utländsk kreditgivare att driva verksamhet med bostadskrediter enligt denna lag i Sverige (jämför prop. 2015/16:197 s. 205).

Av *andra stycket* framgår att tillstånd inte får ges till ett företag som driver sådan verksamhet som kräver tillstånd enligt 1 kap. 7 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse. Det innebär att tillstånd enligt denna paragraf inte får ges till utländska företag som driver näringsverksamhet som har till ändamål att lämna eller förmedla krediter till konsumenter.

4 kap. Bestämmelser om verksamhet med konsumentkrediter

Allmänna bestämmelser

Övergripande krav

1 § Kreditgivare och kreditförmedlare ska handla hederligt, rättvist, transparent och professionellt, med beaktande av konsumentens rättigheter och intressen. Verksamheten ska grunda sig på information om konsumentens förhållanden och särskilda krav samt rimliga antaganden om de risker för konsumenten som kan komma att uppstå under kreditavtalets löptid.

Paragrafen innehåller allmänna krav på hur en kreditgivare eller kreditförmedlare ska bedriva sin verksamhet. Den motsvarar hittillsvarande 4 kap. 1 § (jämför prop. 2015/16:197 s. 211–212). Paragrafen genomför artikel 32.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.4.

Kunskap och kompetens

2 § Kreditgivare och kreditförmedlare ska ha personal, inklusive dem som direkt leder eller ansvarar för arbetet med konsumentkrediter, som har tillräcklig kunskap och kompetens för att sätta samman, erbjuda, bevilja eller förmedla konsumentkreditavtal eller ge råd om konsumentkrediter. Personalen ska även ha tillräcklig kunskap och kompetens om kompletterande tjänster som tillhandahålls tillsammans med en konsumentkredit samt om konsumenters rättigheter.

Paragrafen innehåller bestämmelser om krav på kunskap och kompetens hos kreditgivares och kreditförmedlares personal. Den motsvarar delvis

Prop. 2025/26:223 hittillsvarande 4 kap. 2 § (jämför prop. 2015/16:137 s. 212–213). Paragrafen genomför artikel 33.1 och 33.2 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.5.

Jämfört med den hittillsvarande paragrafen framgår i *första meningen* att den gäller konsumentkrediter och konsumentkreditavtal och inte enbart bostadskrediter och bostadskreditavtal. Även i *andra meningen* ändras bostadskredit till konsumentkredit. Vidare införs en skyldighet för kreditgivare och kreditförmedlare att ha personal med tillräcklig kunskap om konsumenters rättigheter. Med detta avses framför allt konsumenters rättigheter enligt den nya konsumentkreditlagen, såsom rätten att betala krediten i förtid och, för andra konsumentkrediter än bostadskrediter, rätten att ångra ett avtal.

Ersättningssystem

3 § Kreditgivares och kreditförmedlares system för ersättning till personal som sätter samman, erbjuder, beviljar eller förmedlar konsumentkreditavtal eller ger råd om konsumentkrediter, inklusive dem som direkt leder eller ansvarar för detta arbete, ska vara uppbyggt på ett sätt som inte negativt påverkar skyldigheterna enligt 1 §. Detsamma ska gälla för ersättningar från en kreditgivare till en kreditförmedlare.

I 9 och 13 §§ finns särskilda bestämmelser om ersättning till oberoende rådgivare och kreditförmedlare.

Paragrafen innehåller allmänna bestämmelser om kreditgivares och kreditförmedlares ersättningssystem. Den motsvarar delvis hittillsvarande 4 kap. 3 § (jämför prop. 2015/16:197 s. 213). Paragrafen genomför artikel 32.2 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.6.

Jämfört med den hittillsvarande paragrafen anges i *första stycket* att den gäller konsumentkreditavtal och konsumentkrediter och inte enbart bostadskreditavtal och bostadskrediter.

4 § En kreditgivares system för ersättning till den som utför kreditprövning av konsumenten, och till den som direkt leder eller ansvarar för detta arbete, ska vara uppbyggt så att det

1. främjar en sund och effektiv riskhantering,
2. motverkar ett överdrivet risktagande,
3. överensstämmer med kreditgivarens affärsstrategi, mål, värderingar och långsiktiga intressen, och
4. undviker intressekonflikter.

Ersättningen får inte vara beroende av antalet eller andelen beviljade låneansökningar.

Paragrafen innehåller särskilda bestämmelser om ersättning till personal och andra som utför kreditprövningar. Den motsvarar hittillsvarande 4 kap. 4 § (jämför prop. 2015/16:197 s. 213–214). Paragrafen genomför delvis artikel 32.3 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.6.

5 § Kreditgivares och kreditförmedlares system för ersättning till personal som tillhandahåller rådgivning om konsumentkrediter, inklusive dem som direkt leder eller ansvarar för detta arbete, ska vara uppbyggt så att personalens förmåga att agera i konsumentens bästa intresse inte påverkas negativt. Ersättningssystemen får inte heller vara beroende av försäljningsmål.

Paragrafen innehåller särskilda bestämmelser om ersättning till personal som tillhandahåller rådgivning. Den motsvarar delvis hittillsvarande 4 kap. 5 § (jämför prop. 2015/16:197 s. 214–215). Paragrafen genomför artikel 32.4 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.6.

Jämfört med den hittillsvarande paragrafen anges i *första meningen* att den gäller för rådgivning om konsumentkrediter och inte enbart för rådgivning om bostadskrediter.

Av 1 kap. 6 § framgår att med rådgivning avses detsamma som i den nya konsumentkreditlagen (se 1 kap. 3 § i den lagen).

6 § En kreditgivares eller kreditförmedlares ersättningssystem enligt 3–5 §§ ska vara utformat på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till företagets storlek och interna organisation samt verksamhetens art, omfattning och komplexitet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om anpassning av ersättningssystemen efter det aktuella företaget och verksamheten. Den motsvarar hittillsvarande 4 kap. 6 § (jämför prop. 2015/16:197 s. 215). Paragrafen genomför artikel 32.2, 32.3 och 32.4 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.6.

Rådgivning

7 § Rådgivning om konsumentkrediter ska ske med utgångspunkt i aktuella upplysningar som har inhämtats om konsumentens ekonomiska och personliga förhållanden samt önskemål och särskilda krav.

Paragrafen innehåller bestämmelser om de uppgifter om konsumenten som behövs för rådgivning om konsumentkrediter. Den motsvarar delvis hittillsvarande 4 kap. 8 § (jämför prop. 2015/16:197 s. 215–216). Paragrafen genomför artikel 16.3 a) och b) i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.7.

Jämfört med den hittillsvarande paragrafen anges att den gäller för rådgivning om konsumentkrediter och inte enbart för rådgivning om bostadskrediter.

Av 1 kap. 6 § framgår att med rådgivning avses detsamma som i den nya konsumentkreditlagen (se 1 kap. 3 § i den lagen).

8 § Rådgivning ska grundas på en bedömning av ett tillräckligt stort antal konsumentkreditavtal.

De konsumentkreditavtal som rekommenderas ska vara lämpliga för konsumenten med beaktande av hans eller hennes behov, ekonomiska situation och personliga förhållanden. Rådgivaren ska ta rimlig hänsyn till risker för konsumenten som kan uppstå under kreditavtalets löptid.

Paragrafen behandlar vilket urval av konsumentkreditavtal som rådgivningen ska utgå från och vilka avtal som ska rekommenderas för konsumenten. Den motsvarar delvis hittillsvarande 4 kap. 9 § (jämför prop. 2015/16:197 s. 216–217). Paragrafen genomför artikel 16.3 c) och d) i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.7.

Jämfört med den hittillsvarande paragrafen anges att den gäller för konsumentkreditavtal och inte enbart för bostadskreditavtal.

Av 1 kap. 6 § framgår att med rådgivning avses detsamma som i den nya konsumentkreditlagen (se 1 kap. 3 § i den lagen).

I 3 kap. 7 § i den nya konsumentkreditlagen finns bestämmelser om att rådgivaren ska informera konsumenten om vilket produktsortiment rådgivningen utgår från.

9 § En kreditgivare får inte utge sig för att vara en oberoende rådgivare. Detsamma gäller en kreditförmedlare som verkar som ombud för eller har en nära förbindelse med en kreditgivare.

Den som utger sig för att vara en oberoende rådgivare får inte ta emot ersättning i samband med rådgivningen från någon annan än konsumenten.

Paragrafen handlar om oberoende rådgivning. Den motsvarar hittillsvarande 4 kap. 10 § (jämför prop. 2015/16:197 s. 217–218). Paragrafen genomför artikel 16.4 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.7.

Av 1 kap. 6 § framgår att med rådgivning avses detsamma som i den nya konsumentkreditlagen (se 1 kap. 3 § i den lagen).

Uppdragsavtal

10 § Kreditgivare och kreditförmedlare som driver verksamhet enligt denna lag får uppdra åt någon annan att utföra ett visst arbete eller vissa operativa funktioner som ingår i verksamheten. En kreditförmedlare av bostadskrediter får dock ge ett sådant uppdrag endast till en annan kreditförmedlare som har rätt att förmedla bostadskrediter. Uppdragsgivaren ska anmäla detta till Finansinspektionen.

Uppdrag åt någon annan att utföra sådant som är av väsentlig betydelse för verksamheten får ges bara om uppdragsgivaren ansvarar för att

1. verksamheten drivs av uppdragstagaren under kontrollerade och säkerhetsmässigt betryggande former, och

2. uppdraget inte väsentligt försämrar kvaliteten på verksamhetens internkontroll och Finansinspektionens möjligheter att övervaka att uppdragsgivaren följer de regler som gäller för den.

Paragrafen innehåller bestämmelser om uppdragsavtal. Den motsvarar delvis hittillsvarande 4 kap. 13 § (jämför prop. 2015/16:197 s. 220–221). Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

Jämfört med den hittillsvarande paragrafen anges i *första stycket andra meningen* att begränsningen för kreditförmedlare endast gäller för kreditförmedlare av bostadskrediter.

Dokumentation

11 § En kreditgivares kreditbeslut ska dokumenteras så att beslutsunderlaget redovisas och att kreditärendets hantering även i övrigt kan följas.

En kreditförmedlare av bostadskrediter ska dokumentera ett förmedlingsärendes hantering.

Paragrafen handlar om kreditgivares och kreditförmedlares dokumentationsskyldighet. Den motsvarar delvis hittillsvarande 4 kap. 14 § (jämför prop. 2015/16:197 s. 220–221). Paragrafen genomför artikel 18.4 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.8.

Jämfört med den hittillsvarande paragrafen anges i *andra stycket* att skyldigheten för en kreditförmedlare att dokumentera ett förmedlingsärendes hantering endast gäller för kreditförmedlare av bostadskrediter.

12 § Enskildas förhållanden till ett företag som driver verksamhet enligt denna lag får inte obehörigen röjas.

I det allmännas verksamhet tillämpas offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) i stället för första stycket.

Ansvar enligt 20 kap. 3 § brottsbalken ska inte följa för den som bryter mot förbudet i första stycket.

I 5 a § kreditupplysningslagen (1973:1173) finns bestämmelser om att det som gäller om tystnadsplikt enligt första stycket inte hindrar att uppgifter i vissa fall utväxlas för kreditupplysningsändamål.

I paragrafen finns bestämmelser om skyddet för uppgifter om enskildas förhållanden. Den motsvarar hittillsvarande 4 kap. 15 § (jämför prop. 2015/16:197 s. 221). Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

Vissa särskilda bestämmelser för verksamhet med bostadskrediter

Oberoende kreditförmedling

13 § En kreditförmedlare av bostadskrediter får utge sig för att vara oberoende endast om kreditförmedlaren i sin förmedlingsverksamhet utgår från ett tillräckligt stort antal kreditavtal från kreditgivarna på marknaden.

Den som utger sig för att vara en oberoende kreditförmedlare får inte ta emot ersättning i samband med kreditförmedlingen från någon annan än konsumenten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om oberoende kreditförmedling av bostadskrediter. Den motsvarar hittillsvarande 4 kap. 7 § (jämför prop. 2015/16:197 s. 215). Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

Riktlinjer för utlåning

14 § En kreditgivare av bostadskrediter ska fastställa och tillämpa riktlinjer för sin utlåning, inbegripet vilken typ av egendom som accepteras som säkerhet för en bostadskredit. Riktlinjerna ska bevaras hos kreditgivaren.

Paragrafen innehåller bestämmelser om en kreditgivares riktlinjer för sin utlåningsverksamhet avseende bostadskrediter till konsumenter. Den motsvarar delvis hittillsvarande 4 kap. 11 § (jämför prop. 2015/16:197 s. 218). Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

Jämfört med den hittillsvarande paragrafen anges att den endast gäller för bostadskrediter.

Värdering av säkerheten för krediten

15 § Vid en värdering av en konsuments bostad som ställs som säkerhet för en bostadskredit ska kreditgivaren se till att i förväg fastställda riktlinjer tillämpas. Av riktlinjerna ska framgå vilka tillförlitliga standarder som ska användas vid värderingen.

Den som utför en värdering ska vara tillräckligt oberoende i förhållande till kreditriskbedömningen och ha den kunskap och kompetens som krävs för att fastställa ett tillförlitligt värde.

Dokumentation av värderingen ska bevaras hos kreditgivaren.

Paragrafen innehåller bestämmelser om värdering av en bostad som en konsument ställer som säkerhet för en bostadskredit. Den motsvarar

5 kap. Tillsyn

Registreringsmyndighet

1 § Finansinspektionen ska föra ett register över kreditgivare och kreditförmedlare som har tillstånd att driva verksamhet enligt denna lag och över utländska kreditförmedlare *av bostadskrediter* från ett land inom EES som driver verksamhet här i landet.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om ett register över kreditgivare och kreditförmedlare. Paragrafen genomför artikel 37.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.2

I paragrafen preciseras att registreringsplikten för utländska kreditförmedlare endast gäller för sådana som driver verksamhet med bostadskrediter. För verksamhet med andra konsumentkrediter saknas motsvarande möjlighet för utländska kreditförmedlare att driva verksamhet enligt lagen utan tillstånd (se 3 kap. 6 § och 3 a kap. 5 §).

Tillsynens omfattning

2 § Finansinspektionen har tillsyn över kreditgivare och kreditförmedlare. Tillsynen omfattar att verksamheten drivs enligt

1. denna lag,
2. andra författningar som reglerar verksamheten,
3. företagets bolagsordning eller stadgar, och
4. interna instruktioner som har sin grund i författningar som reglerar företagets verksamhet.

För utländska kreditgivare och kreditförmedlare omfattar tillsynen dock inte företagets bolagsordning eller stadgar.

Finansinspektionens tillsyn omfattar dock inte verksamhet enligt 1 kap. 2 a § andra stycket.

Paragrafen, som utformas enligt *Lagrådets* förslag, innehåller bestämmelser om vilken myndighet som ansvarar för tillsynen över att lagens bestämmelser följs och om omfattningen av denna tillsyn. Paragrafen genomför artiklarna 33.3, 37.1, 41.1 och 41.6 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.

I *tredje stycket*, som är nytt, införs ett undantag som innebär att verksamhet enligt 1 kap. 2 a § andra stycket undantas från Finansinspektionens tillsyn. Denna tillsyn utövas i stället av Konsumentverket (se 2 a §).

2 a § Konsumentverket har tillsyn över verksamhet enligt 1 kap. 2 a § andra stycket. Tillsynen omfattar att verksamheten drivs enligt 4 kap. 1–9 och 11 §§.

För Konsumentverkets tillsyn enligt denna lag tillämpas 9 kap. 2 och 6–9 §§ konsumentkreditlagen (2026:000). Hänvisningen i 9 kap. 6 § första stycket till 3 kap. 13, 14, 15 eller 16 § och 8 kap. 13 § första stycket i den lagen ska avse 4 kap. 1–9 och 11 §§ i denna lag.

Det som föreskrivs i 9 kap. 6 § konsumentkreditlagen om att Konsumentverket får förbjuda näringsidkaren att lämna krediter gäller även förbud att förmedla krediter.

I paragrafen, som är ny, anges den verksamhet Konsumentverket utövar tillsyn över och omfattningen av denna tillsyn. Paragrafen genomför artiklarna 33.3, 37.1, 41.1 och 41.6 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.

Enligt *första stycket* har Konsumentverket tillsyn över verksamhet som omfattas av 1 kap. 2 a § andra stycket, det vill säga verksamhet som bedrivs enligt lagen utan krav på tillstånd. Vidare framgår att tillsynen omfattar att verksamheten bedrivs enligt 4 kap. 1–9 och 11 §§ som bland annat innehåller krav på hederlighet, kunskap och kompetens samt ersättnings-system.

Genom hänvisningar i *andra stycket* till 9 kap. 2 och 6–9 §§ i den nya konsumentkreditlagen framgår att för Konsumentverkets tillsyn enligt denna lag gäller samma utrednings- och ingripandemöjligheter som för den tillsyn myndigheten utövar enligt den nya konsumentkreditlagen. I paragrafen anges även att hänvisningen i 9 kap. 6 § första stycket till 3 kap. 13, 14, 15 eller 16 § och 8 kap. 13 § första stycket i den lagen ska avse 4 kap. 1–9 och 11 §§ i denna lag. Genom hänvisningen till 9 kap. 9 § i den nya konsumentkreditlagen framgår att ett beslut som Konsumentverket meddelar med stöd av paragrafen kan överklagas på samma sätt som andra beslut enligt konsumentkreditlagen som myndigheten meddelar.

I *tredje stycket* anges att det som föreskrivs i 9 kap. 6 § konsumentkreditlagen om att Konsumentverket får förbjuda näringsidkaren från att lämna krediter även gäller förbud att förmedla krediter.

Upplysningar och undersökningar

4 a § Finansinspektionen får förelägga var och en att lämna upplysningar och tillhandahålla de handlingar som behövs i ett ärende om tillämpningen av 1 kap. 5 § eller 4 kap. 7, 8, 9, 11, 13 eller 14 §.

I paragrafen finns bestämmelser om upplysningsskyldighet och tillhandahållande av utredningsmaterial i ett ärende om tillämpningen av bestämmelserna om rådgivning, oberoende kreditförmedling, riktlinjer för utlåning och dokumentation. Paragrafen genomför artikel 41.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

Ändringarna i paragrafen är enbart redaktionella som en följd av att paragraferna i 4 kap. struktureras om.

Samarbete och utbyte av information

7 § Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet *över verksamhet med bostadskrediter* samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter och *Europeiska centralbanken* i den utsträckning som följer av *Sveriges medlemskap i Europeiska unionen*. Finansinspektionen får begära Europeiska bankmyndighetens bistånd i de fall som anges i artiklarna 34 och 37 i bolånedirektivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om Finansinspektionens samarbete och informationsutbyte i tillsynsverksamheten. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

I *första meningen* preciseras att den enbart gäller vid tillsyn över verksamhet med bostadskrediter. Vidare görs ett tillägg om att samarbete

Prop. 2025/26:223 och informationsutbyte även ska ske med Europeiska centralbanken. Det införs även en hänvisning till Sveriges medlemskap i Europeiska unionen i stället för en hänvisning till bolånedirektivet. Första meningen motsvarar 19 a § i den upphävda lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter (jämför prop. 2018/19:150 s. 99).

9 § Efter underrättelse till Finansinspektionen kan en behörig myndighet genomföra en undersökning hos en i Sverige inrättad filial till en utländsk kreditförmedlare *av bostadskrediter* från ett land inom EES.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om möjligheten för utländska myndigheter att genomföra undersökningar av utländska kreditförmedlare som verkar genom en filial i Sverige. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

I paragrafen preciseras att den enbart gäller för bostadskrediter.

6 kap. Ingripanden

Ingripanden mot andra än utländska kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES

Finansinspektionens ingripanden

1 § Om en kreditgivare eller en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare *av bostadskrediter från ett land inom EES* åsidosätter sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, bolagsordning, stadgar eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar verksamheten, ska Finansinspektionen ingripa.

Finansinspektionen ska då utfärda ett föreläggande för företaget att inom viss tid vidta en åtgärd för att komma till rätta med situationen, ett förbud att verkställa beslut eller en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig, ska kreditgivarens eller kreditförmedlarens tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

Paragrafen innehåller bestämmelser om Finansinspektionens möjligheter att ingripa mot kreditgivare och kreditförmedlare. Paragrafen genomför artiklarna 41.1 och 44 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

I *första stycket* preciseras att paragrafen inte omfattar utländska kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES. För sådan verksamhet gäller särskilda regler om ingripande (se 14 och 15 §§).

Det hittillsvarande *tredje stycket* flyttas med vissa justeringar till 1 b §.

1 a § *Finansinspektionen ska ingripa mot någon som ingår i företagets styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, om företaget har befunnits ansvarigt för överträdelse av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen.*

Ett ingripande enligt första stycket får ske endast om överträdelsen är allvarlig, upprepad eller systematisk och personen i fråga uppsåtligen eller av grov oaksamhet orsakat överträdelsen.

Ingripande sker genom

- 1. beslut att personen i fråga under en viss tid, lägst tre och högst tio år, inte får upprätthålla en funktion som avses i första stycket hos ett företag, eller*
- 2. beslut om sanktionsavgift.*

Paragrafen, som är ny, innehåller regler om ingripande mot personer i ett företags ledning vid överträdelser av lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen. Den motsvarar 20 a § i den upphävda lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter (jämför prop. 2016/17:173 s. 647–648). Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

Av den föreslagna ändringen i 1 kap. 2 § 11 lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism följer att bestämmelserna i den lagen endast gäller för verksamhet med bostadskrediter enligt den förevarande lagen.

1 b § *Vid valet av ingripande ska Finansinspektionen ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till skador som har uppstått och graden av ansvar.*

Finansinspektionen får avstå från ingripande om

- 1. en överträdelse är ringa eller ursäktlig,*
- 2. företaget gör rättelse eller om den fysiska personen verkat för att företaget gör rättelse, eller*
- 3. någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot företaget eller den fysiska personen och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.*

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om omständigheter som ska beaktas vid val av ingripande, samt förutsättningarna för att underlåta ett ingripande. Den motsvarar 20 b § i den upphävda lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter (jämför prop. 2016/17:173 s. 648–649). Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

1 c § *I försvårande riktning ska det beaktas om företaget tidigare har begått en överträdelse eller om den fysiska personen tidigare orsakat en sådan överträdelse.*

I förmildrande riktning ska det beaktas om

- 1. företaget eller den fysiska personen i väsentlig utsträckning genom ett aktivt samarbete har underlättat Finansinspektionens utredning, och*
- 2. företaget snabbt har upphört med överträdelsen, eller den fysiska personen snabbt verkat för att överträdelsen ska upphöra, sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen.*

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om försvårande och förmildrande omständigheter som, utöver vad som anges i 1 b §, ska beaktas vid val av ingripande mot ett företag eller en fysisk person i ledningen för ett sådant företag. Den motsvarar 20 c § i den upphävda lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter (jämför prop. 2016/17:173 s. 649). Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

2 § *Finansinspektionen ska återkalla tillståndet för en kreditgivare eller en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES, om kreditgivaren eller kreditförmedlaren*

- 1. har fått tillståndet genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt,*
- 2. under en sammanhängande tid av sex månader inte har drivit sådan verksamhet som tillståndet avser,*
- 3. inte uppfyller villkoren för tillstånd i 3 kap. 2 § första stycket 5 eller 6,*
- 4. har förklarat sig avstå från tillståndet,*
- 5. har överlåtit hela sin verksamhet, eller*

6. har försatts i konkurs eller om beslut har fattats om att företaget ska gå i tvångslikvidation.

I fall som avses i första stycket 1–3 får i stället varning meddelas, om det är tillräckligt.

Paragrafen innehåller bestämmelser om Finansinspektionens möjligheter att återkalla ett tillstånd som har lämnats enligt lagen. Paragrafen genomför artiklarna 41.1 och 44 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

I *första stycket* preciseras att paragrafen inte omfattar utländska kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES. För sådan verksamhet gäller särskilda regler om ingripande (se 14 och 15 §§).

3 § Om någon som ingår i styrelsen eller är verkställande direktör för en kreditgivare eller en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES, inte uppfyller de krav som anges i 2 kap. 2 § första stycket 4, 3 kap. 2 § första stycket 4, respektive 3 a kap. 2 § första stycket 4, ska Finansinspektionen återkalla företagets tillstånd. Det får dock bara ske om inspektionen först beslutat att anmärka på att personen ingår i styrelsen eller är verkställande direktör och om han eller hon, sedan en av inspektionen bestämd tid om högst tre månader har gått, fortfarande finns kvar i styrelsen eller är verkställande direktör.

I stället för att återkalla tillståndet får Finansinspektionen besluta att en styrelseledamot eller verkställande direktör inte längre får vara det. Inspektionen får då förordna en ersättare. Ersättarens uppdrag gäller till dess företaget har utsett en ny styrelseledamot eller verkställande direktör.

Det som sägs i första och andra styckena om verkställande direktör ska tillämpas även på en ställföreträdare eller ersättare för verkställande direktör.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur Finansinspektionen kan ingripa om en ledande befattningshavare hos en kreditgivare eller en kreditförmedlare inte är lämplig för sin befattning. Paragrafen genomför artiklarna 41.1 och 44 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

I *första stycket* preciseras att paragrafen inte omfattar utländska kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES. För sådan verksamhet gäller särskilda regler om ingripande (se 14 och 15 §§).

Vidare införs ett tillägg som innebär att Finansinspektionen även ska återkalla företagets tillstånd om någon som ingår i styrelsen eller är verkställande direktör för en kreditgivare av andra konsumentkrediter än bostadskrediter inte uppfyller kraven i 3 a kap. 2 § första stycket 4.

Ingripanden efter en underrättelse från ett land inom EES

4 § Om en behörig myndighet i ett annat land inom EES underrättar Finansinspektionen om att en svensk kreditförmedlare av bostadskrediter har överträtt föreskrifter för förmedlarens verksamhet som gäller i det land där den behöriga myndigheten finns, ska inspektionen vidta åtgärd enligt 1–3 §§, om det föreligger någon omständighet som avses där.

Inspektionen ska underrätta den behöriga myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

Paragrafen handlar om Finansinspektionens ingripanden mot en svensk kreditförmedlare av bostadskrediter efter påpekande från myndigheter i ett annat land. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

I *första stycket* preciseras att paragrafen gäller för bostadskrediter.

6 § Om en kreditgivare eller en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES har fått en anmärkning eller varning enligt 1 § andra stycket, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en sanktionsavgift.

Avgiften tillfaller staten.

I paragrafen regleras Finansinspektionens rätt att besluta om sanktionsavgift. Paragrafen genomför artiklarna 41.1 och 44 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

I paragrafen preciseras att den inte omfattar utländska kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES. För sådan verksamhet gäller särskilda regler om ingripande (se 14 och 15 §§).

7 § Sanktionsavgiften ska uppgå till lägst 5 000 kronor och högst 50 miljoner kronor. Avgiften får inte överstiga tio procent av kreditgivarens eller kreditförmedlarens omsättning det närmast föregående räkenskapsåret.

Om överträdelsen har skett under företagets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

För ett företag som även driver annan verksamhet än den tillståndspliktiga enligt denna lag ska omsättningen avse endast verksamheten med *konsumentkrediter*.

Paragrafen innehåller bestämmelser om ramarna för sanktionsavgiftens storlek. Paragrafen genomför artiklarna 41.1 och 44 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

I *tredje stycket* preciseras att om ett företag även driver annan verksamhet än den tillståndspliktiga enligt denna lag, ska omsättningen avse endast verksamheten med konsumentkrediter och inte som nu gäller verksamhet enbart med bostadskrediter.

7 a § När det är fråga om en överträdelse av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen gäller i stället för 7 § att sanktionsavgiften ska uppgå till lägst 5 000 kronor och som högst fastställas till det högsta av

1. tio procent av företagets omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå,

2. två gånger den vinst som företaget gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller

3. ett belopp i kronor motsvarande fem miljoner euro.

Avgiften tillfaller staten.

Paragrafen, som är ny och som delvis utformas enligt *Lagrådets* förslag, innehåller bestämmelser om ramarna för sanktionsavgiftens storlek vid överträdelse av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Den motsvarar 26 a § i den upphävda lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter (jämför prop. 2016/17:173 s. 649–650). Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

Vilket belopp som enligt *tredje punkten* motsvarar fem miljoner euro bör bestämmas utifrån kronkursen den dag då beslut om sanktionsavgift meddelas.

Av den föreslagna ändringen i 1 kap. 2 § 11 lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism följer att bestämmelserna i den

Prop. 2025/26:223 lagen endast gäller för verksamhet med bostadskrediter enligt den förevarande lagen.

7 b § *En sanktionsavgift för en fysisk person enligt 1 a § ska som högst fastställas till det högsta av*

1. två gånger den vinst som den fysiska personen gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller

2. ett belopp som per den 25 juni 2015 i kronor motsvarade fem miljoner euro.

Avgiften tillfaller staten.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om det högsta belopp som sanktionsavgiften ska kunna bestämmas till vid ingripande mot fysiska personer i ett företags ledning enligt 1 a §. Den motsvarar 26 b § i den upphävda lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter (jämför prop. 2016/17:173 s. 650–651). Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

8 § *När sanktionsavgiftens storlek beslutas ska hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 1 b § första stycket och 1 c §. Hänsyn ska också tas till företagets eller den fysiska personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som gjorts till följd av regelöverträdelsen.*

Paragrafen innehåller bestämmelser om de omständigheter som ska beaktas när sanktionsavgiftens storlek fastställs. Paragrafen genomför artiklarna 41.1 och 44 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

I paragrafen införs en hänvisning till de nya bestämmelserna i 1 b och 1 c §§. Vidare anges att hänsyn ska tas till företagets eller den fysiska personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som gjorts till följd av överträdelsen. Ändringarna innebär att det införs ytterligare omständigheter som ska beaktas vid fastställande av sanktionsavgiftens storlek. Den motsvarar 27 § i den upphävda lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter (jämför prop. 2016/17:173 s. 651–652).

Sanktionsföreläggande

8 a § *Frågor om ingripanden mot fysiska personer för överträdelser enligt 1 a § tas upp av Finansinspektionen genom sanktionsföreläggande.*

Finansinspektionen ska då tillämpa bestämmelserna om sanktionsföreläggande i 15 kap. 9 a–9 d §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Paragrafen, som är ny, reglerar förfarandet för beslut om sanktioner mot fysiska personer. Den motsvarar 27 a § i den upphävda lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter (jämför prop. 2016/17:173 s. 651). Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

Förseningsavgift

9 § *Om en kreditgivare eller en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES inte i tid lämnar de upplysningar som kreditgivaren eller kreditförmedlaren är skyldig att lämna enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 7 kap. 1 § 12, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en förseningsavgift på högst 100 000 kronor.*

Avgiften tillfaller staten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om förseningsavgift. Paragrafen genomför artiklarna 41.1 och 44 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

Prop. 2025/26:223

I *första stycket* preciseras att paragrafen inte omfattar utländska kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES. För sådan verksamhet gäller särskilda regler om ingripande (se 14 och 15 §§).

Varningsmeddelande

13 a § Om en näringsidkare genom sitt agerande på internet bryter mot 1 kap. 5 § andra stycket eller 4 kap. 7, 8, 9, 11, 13 eller 14 § och inga andra effektiva medel är tillgängliga, får Finansinspektionen förelägga näringsidkaren, en värdtjänstleverantör eller en internetleverantör att upprätta ett varningsmeddelande som tydligt visas i samband med besök på webbplatsen.

Ett föreläggande som avses i första stycket får bara meddelas om

1. överträdelsens allvar motiverar det, och
2. webbplatsen inte omfattas av tryckfrihetsförordningens eller yttrandefrihetsgrundlagens skydd.

Varningsmeddelandet ska ange i vilket avseende agerandet bryter mot någon av bestämmelserna som anges i första stycket och i övrigt vara utformat på ändamålsenligt sätt.

Paragrafen innehåller bestämmelser om varningsmeddelande vid vissa överträdelser. Paragrafen genomför artiklarna 41.1 och 44 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.1 och 9.2.

Ändringen görs till följd av en ändrad numrering av paragraferna i 4 kap.

Ingripanden mot den som saknar rätt att driva verksamhet

16 § Om någon driver verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling eller rådgivning i fråga om *konsumentkrediter* utan att ha rätt till det, ska Finansinspektionen förelägga den som driver verksamheten att upphöra med den. Inspektionen får besluta hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

Om det är osäkert om lagen är tillämplig på en viss verksamhet, får inspektionen förelägga den som driver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som inspektionen behöver för att bedöma om så är fallet.

Ett föreläggande enligt denna paragraf som avser ett utländskt företag får riktas mot såväl företaget som den som i Sverige är verksam för företagets räkning.

Paragrafen innehåller bestämmelser om Finansinspektionens skyldighet att ingripa mot den som driver verksamhet enligt lagen utan att ha rätt till det. Paragrafen genomför artiklarna 41.1 och 44 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.1 och 9.2.

I *första stycket* anges att paragrafen omfattar konsumentkrediter och inte enbart bostadskrediter.

7 kap. Bemyndiganden

1 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilket innehåll en ansökan om tillstånd enligt denna lag ska ha,
2. de krav på insikt och erfarenhet som ska gälla för deltagande i ledningen av en kreditförmedlare enligt 3 kap. 2 § första stycket 4,

3. sådan försäkring för skadeståndsskyldighet som avses i 3 kap. 2 § första stycket 6,
4. vilka uppgifter som ska ingå i en anmälan enligt 3 kap. 4 §,
5. vad en kreditgivare eller kreditförmedlare ska iaktta för att uppfylla skyldigheterna i 4 kap. 1 §,
6. vilka krav som ska gälla avseende kunskap och kompetens enligt 4 kap. 2 §,
7. en kreditgivares eller kreditförmedlares ersättningssystem enligt 4 kap. 3–6 §§,
8. *vilka uppgifter som ska ingå i en anmälan enligt 4 kap. 10 § och vad en kreditgivare eller kreditförmedlare i övrigt ska iaktta när det gäller uppdragsavtal,*
9. *vad som ska ingå i dokumentation enligt 4 kap. 11 §,*
10. riktlinjer för utlåning enligt 4 kap. 14 §,
11. riktlinjer för värdering av säkerhet enligt 4 kap. 15 § och vad som ska iakttagas när det gäller dokumentation av värderingen, *och*
12. vilka upplysningar ett företag ska lämna till Finansinspektionen för dess tillsynsverksamhet enligt 5 kap. 3 och 5 §§.

Paragrafen anger vilka föreskrifter som regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela. Övervägandena finns i avsnitt 8.4–8.8.

Ändringarna är enbart redaktionella.

8 kap. Överklagande

1 § Finansinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Finansinspektionens beslut enligt 6 kap. 16 § andra stycket *och beslut om sanktionsföreläggande* får dock inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse ska gälla omedelbart.

Paragrafen reglerar överklagande av Finansinspektionens beslut och att inspektionen får bestämma att vissa beslut ska gälla omedelbart. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

I *andra meningen* införs att beslut om sanktionsföreläggande inte får överklagas. Det motsvarar vad som gäller för beslut om sanktionsföreläggande enligt 17 kap. 1 § 2 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

2. En kreditgivare eller en kreditförmedlare som vid ikraftträdandet driver och har rätt att driva verksamhet med kreditgivning eller kreditförmedling av andra konsumentkrediter än bostadskrediter får driva verksamheten utan tillstånd enligt denna lag fram till den 20 november 2027 eller, om ansökan om tillstånd till Finansinspektionen har kommit in inom denna tid, till dess att ansökan har prövats slutligt.

3. En sanktionsavgift enligt 6 kap. 1 a eller 6 § får beslutas endast för överträdelser som skett efter ikraftträdandet.

Bestämmelserna genomför artikel 48.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 11.

Enligt *första punkten* träder lagen i kraft den 20 november 2026.

Av *andra punkten* framgår att en kreditgivare eller en kreditförmedlare som vid tidpunkten då lagen träder i kraft driver och har rätt att driva verksamhet med kreditgivning eller kreditförmedling av andra konsumentkrediter än bostadskrediter kan fortsätta att driva sådan verksamhet utan krav på tillstånd fram till den 20 november 2027 eller, om ansökan om tillstånd till Finansinspektionen har kommit in inom denna tid, till dess att ansökan har prövats slutligt. Företag som tidigare inte omfattats av tillståndsplikt men som omfattas av tillståndsplikt enligt lagen, får ett år på sig från lagens ikraftträdande att ansöka om tillstånd enligt lagen. Om ansökan inkommit till Finansinspektionen inom denna tid får företaget fortsätta att driva verksamheten till dess att ansökan har prövats slutligt. Bestämmelsen gäller endast kravet på tillstånd. Verksamheten måste redan från den 20 november 2026 drivas enligt de bestämmelser som i övrigt gäller enligt lagen.

Enligt *tredje punkten* får en sanktionsavgift beslutas endast för överträdelser som skett efter ikraftträdandet.

13.4 Övriga lagförslag

Den nya konsumentkreditlagen får till följd att hänvisningarna till 2010 års konsumentkreditlag och i vissa fall till specifika paragrafer i den lagen behöver ändras i ett antal lagar. Det gäller utsökningsbalken, där det även görs en språklig justering, lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl., lagen (1989:567) om ändrade betalningsvillkor för vissa statliga bostadslån m.m., lagen (1996:1179) om ändrade förutsättningar för vissa statligt reglerade bostadslån m.m., lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler, lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt, mervärdesskattelagen (2023:200), lagen (2023:254) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet och lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal. Detsamma gäller lagen (2026:226) om begränsning av bostadskrediter som träder i kraft den 1 april 2026 (prop. 2025/26:119).

Vidare får den ändrade rubriken i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter samt de övriga ändringar som görs i den till följd att hänvisningar till den lagen behöver ändras i ett antal lagar. Det gäller lagen (1992:160) om utländska filialer m.m., offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder, lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation, lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal och lagen (2026:226) om begränsning av bostadskrediter. Övervägandena finns i avsnitt 10.4.

2023/2225

30.10.2023

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2023/2225**av den 18 oktober 2023****om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG**

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG ⁽³⁾ fastställer regler på unionsnivå om konsumentkreditavtal.
- (2) År 2014 lade kommissionen fram en rapport om genomförandet av direktiv 2008/48/EG. År 2020 lade kommissionen fram en andra rapport om genomförandet av det direktivet och ett arbetsdokument från kommissionens avdelningar med resultaten av en utvärdering av det direktivets ändamålsenlighet och resultat, som omfattade ett brett samråd med berörda parter.
- (3) Dessa rapporter och samråd visade att direktiv 2008/48/EG delvis har varit ändamålsenligt när det gäller att säkerställa en hög nivå av konsumentskydd och främja utvecklingen av en inre marknad för krediter, och att dess mål fortfarande är relevanta. Skälen till att det direktivet endast delvis har varit ändamålsenligt har delvis med själva direktivet att göra, till exempel otydliga formuleringar i vissa artiklar, men hänger också samman med externa faktorer, såsom utvecklingen i samband med digitalisering, den praktiska tillämpningen och tillsynen i medlemsstaterna samt det faktum att vissa aspekter av konsumentkreditmarknaden inte omfattas av det direktivet.
- (4) Digitaliseringen har bidragit till att marknaden utvecklats på ett sätt som inte förutsågs när direktiv 2008/48/EG antogs. Den snabba tekniska utvecklingen sedan det direktivet antogs har lett till betydande förändringar på konsumentkreditmarknaden, både på utbuds- och efterfrågesidan, såsom framväxten av nya produkter och utvecklingen av konsumenters beteende och preferenser.
- (5) Den vaga formuleringen av vissa bestämmelser i direktiv 2008/48/EG, som gör det möjligt för medlemsstaterna att anta avvikande bestämmelser som går utöver dem som föreskrivs i det direktivet, ledde till ett fragmenterat regelverk i unionen när det gäller ett antal aspekter av konsumentkreditavtal.
- (6) Den praktiska och rättsliga situation som följer av dessa nationella skillnader leder i vissa fall till snedvridning av konkurrensen mellan kreditgivare i unionen och skapar hinder på den inre marknaden. Situationen begränsar konsumenternas möjligheter att dra nytta av ett gradvis ökande utbud av gränsöverskridande krediter, som förväntas växa ytterligare till följd av digitaliseringen. Denna snedvridning och begränsning kan i sin tur leda till minskad efterfrågan på varor och tjänster. Situationen leder också till ett otillräckligt och ojämnt konsumentskydd i hela unionen.

⁽¹⁾ EUT C 105, 4.3.2022, s. 92.⁽²⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 12 september 2023 (ännu inte offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 9 oktober 2023.⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG (EUT L 133, 22.5.2008, s. 66).

- (7) Under de senaste åren har de krediter som erbjuds konsumenter utvecklats och diversifierats avsevärt. Nya kreditinstrument har dykt upp, särskilt i onlinemiljön, och användningen av dem fortsätter att öka. Detta har lett till osäkerhet om rättsläget vad gäller tillämpningen av direktiv 2008/48/EG på sådana nya produkter.
- (8) Detta direktiv kompletterar reglerna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/65/EG^(*). För att garantera rättssäkerheten bör det klargöras att i händelse av konflikt mellan bestämmelserna i det här direktivet och i det direktivet bör bestämmelserna i det här direktivet tillämpas som *lex specialis*.
- (9) Enligt artikel 26 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*) ska den inre marknaden omfatta ett område där fri rörlighet för varor, personer och tjänster säkerställs. Utvecklingen av en mer transparent och effektiv rättslig ram för konsumentkrediter kommer att leda till ökat förtroende från konsumenternas sida och ökat skydd för dem samt underlätta utvecklingen av gränsöverskridande verksamhet.
- (10) För att främja framväxten av en väl fungerande inre marknad för konsumentkrediter är det nödvändigt att tillhandahålla en harmoniserad unionsram på ett antal centrala områden. Med hänsyn till konsumentkreditmarknadens ständiga utveckling, särskilt vad gäller onlinemiljön, och den ökande rörligheten bland unionsmedborgarna kommer en framtidsblickande unionslagstiftning som kan anpassas efter nya kreditformer och som ger medlemsstaterna den flexibilitet som krävs för genomförandet att bidra till att skapa likvärdiga förutsättningar för företag.
- (11) Enligt artikel 169.1 och 169.2 a i EUF-fördraget ska unionen bidra till att uppnå en hög konsumentskyddsnivå genom åtgärder som beslutas enligt artikel 114 i EUF-fördraget. Enligt artikel 38 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*) ska en hög konsumentskyddsnivå tryggas i unionens politik.
- (12) Det är viktigt att konsumenter åtnjuter en hög nivå av skydd. Därför bör den fria rörligheten för krediterbjudanden kunna fungera under bästa möjliga förutsättningar både för de som erbjuder och för de som efterfrågar tjänsterna, med vederbörlig hänsyn till särskilda förhållanden i medlemsstaterna.
- (13) En fullständig harmonisering är nödvändig för att alla konsument i unionen ska kunna tillförsäkras ett högt och likvärdigt konsumentskydd som tillvaratar deras intressen och för att skapa en väl fungerande inre marknad. Det bör därför inte vara tillåtet för medlemsstaterna att behålla eller införa nationella bestämmelser som avviker från dem som fastställs i detta direktiv, om inte annat anges i detta direktiv. Denna begränsning bör dock vara tillämplig endast då detta direktiv innehåller harmoniserade bestämmelser. Medlemsstaterna bör således kunna behålla eller införa andra nationella bestämmelser om det inte finns några sådana harmoniserade bestämmelser. Medlemsstaterna bör alltså ha möjlighet att behålla eller införa nationella bestämmelser om solidariskt ansvar för varu- eller tjänsteleverantören och kreditgivaren. Medlemsstaterna bör också ha möjlighet att behålla eller införa nationella bestämmelser om uppsägning av ett kontrakt som avser varuförsäljning eller tillhandahållande av tjänster om konsumenten utnyttjar sin ängerrätt i samband med kreditavtalet. I detta avseende bör medlemsstaterna tillåtas att när det gäller kreditavtal med obestämd löptid fastställa en minimiperiod mellan den tidpunkt då kreditgivaren begär återbetalning och den dag då krediten ska återbetalas.
- (14) Definitionerna i detta direktiv fastställer harmoniseringens tillämpningsområde. Medlemsstaternas skyldighet att införliva detta direktiv bör därför begränsas till dess tillämpningsområde såsom det fastställs genom dessa definitioner. Detta direktiv bör emellertid inte påverka medlemsstaternas tillämpning, i överensstämmelse med unionsrätten, av bestämmelser i detta direktiv på områden som inte omfattas av dess tillämpningsområde. En medlemsstat skulle därigenom kunna behålla eller införa nationell lagstiftning som motsvarar detta direktiv eller vissa bestämmelser i detta direktiv om kreditavtal som inte omfattas av dess tillämpningsområde, till exempel om kreditavtal där konsumenten vid deras ingående åläggs att deponera ett föremål som säkerhet hos kreditgivaren för denne att förvara och där konsumentens ansvar är strikt begränsat till den deponerade säkerheten, eller om kreditavtal som omfattar ett sammanlagt kreditbelopp på över 100 000 EUR. Medlemsstaterna skulle också kunna tillämpa detta direktiv på kombinerade krediter som inte omfattas av definitionen av kombinerade kreditavtal i detta direktiv. Bestämmelserna om kombinerade kreditavtal i detta direktiv kan således tillämpas på kreditavtal som endast delvis syftar till att finansiera ett avtal om leverans av en vara eller tillhandahållande av en tjänst.

(*) Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/65/EG av den 23 september 2002 om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter och om ändring av rådets direktiv 90/619/EEG samt direktiven 97/7/EG och 98/27/EG (EGT L 271, 9.10.2002, s. 16).

- (15) Ett antal medlemsstater har tillämpat direktiv 2008/48/EG på områden som inte omfattas av dess tillämpningsområde för att höja nivån på konsumentskyddet, medan andra medlemsstater har olika nationella regler som reglerar dessa områden på grundval av marknadens särdrag. Detta har gjort att vissa skillnader mellan olika medlemsstaters nationella rätt har behållits när det gäller dessa typer av krediter. Faktum är att flera av de kreditavtal som inte omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 2008/48/EG kan vara till skada för konsumenterna, inbegripet kortfristiga högkostnadskreditavtal vars belopp vanligtvis är lägre än den minimitröskel på 200 EUR som fastställs i det direktivet. I detta sammanhang, och i syfte att säkerställa en hög nivå av konsumentskydd och underlätta den gränsöverskridande konsumentkreditmarknaden, bör det här direktivet omfatta vissa avtal som undantagits från tillämpningsområdet för direktiv 2008/48/EG, såsom konsumentkreditavtal som omfattar ett sammanlagt kreditbelopp på mindre än 200 EUR. På samma sätt bör andra potentiellt skadliga produkter, på grund av de höga kostnader de medför eller de höga avgifter som uttas vid utebliven betalning, omfattas av det här direktivet, för att säkerställa ökad insyn och bättre konsumentskydd, och därigenom stärka konsumenternas förtroende. I detta avseende bör följande inte vara undantagna från tillämpningsområdet för det här direktivet: hyres- eller leasingavtal med förvärvsmöjlighet, kreditavtal i form av en kontokredit enligt vilka krediten ska betalas tillbaka inom en månad, ränte- och avgiftsfria kreditavtal samt kreditavtal enligt vilka krediten ska betalas tillbaka inom tre månader och för vilka endast obetydliga avgifter ska betalas. För vissa av de kreditavtal som undantogs från tillämpningsområdet för direktiv 2008/48/EG och som bör omfattas av det här direktivet, nämligen kreditavtal som omfattar ett sammanlagt kreditbelopp på mindre än 200 EUR, ränte- och avgiftsfri kredit med endast begränsade avgifter på grund av sen betalning och kredit som ska betalas tillbaka inom tre månader med endast obetydliga avgifter, bör medlemsstaterna emellertid kunna undanta tillämpningen av ett fastställt och begränsat antal bestämmelser i det här direktivet som rör reklam, förhandsinformation och avtalsinformation, för att undvika en onödig börda för kreditgivare, med beaktande av marknadens särdrag och dessa kreditavtals särskilda egenskaper, såsom deras kortare löptid, samtidigt som en högre konsumentskyddsnivå säkerställs.
- (16) *Köp nu, betala senare*-erbjudanden, varigenom kreditgivaren beviljar en konsument kredit uteslutande i syfte att köpa varor eller tjänster som tillhandahålls av en leverantör, är nya digitala finansiella verktyg som låter konsumenterna göra inköp och betala för dessa över tid och är ofta ränte- och avgiftsfria, och bör därför omfattas av detta direktivs tillämpningsområde.
- (17) Vissa betalningsansvänd, där en varu- eller tjänsteleverantör ger konsumenten tid att betala för en vara eller tjänst ränte- och avgiftsfritt, med undantag för begränsade avgifter på grund av sen betalning i enlighet med nationell rätt, bör undantas från detta direktivs tillämpningsområde, under förutsättning att ingen tredje part, såsom vid *köp nu, betala senare*-erbjudanden, erbjuder kredit för varan eller tjänsten och betalningen i sin helhet ska genomföras under en begränsad tidsram på 50 dagar från och med leveransen av varan eller tillhandahållandet av tjänsten. Sådana betalningsansvänd är de affärsmetoder som vanligen används för att göra det möjligt för konsumenterna att betala först efter mottagandet av varorna eller tjänsterna, vilket är till fördel för konsumenterna, till exempel vid betalningsansvänd där sjukhus ger konsumenterna tid att betala för sjukvårdskostnader. Detta undantag bör begränsas för vissa stora onlineleverantörer av varor eller tjänster som har tillgång till en stor kundbas, där en tredje part varken erbjuder eller köper kredit och där betalningen i sin helhet ska genomföras inom 14 dagar från leveransen av varorna eller tjänsterna, ränte- och avgiftsfritt och med endast begränsade avgifter som konsumenten ska betala på grund av sen betalning, vilka tas ut i enlighet med nationell rätt. Sådana stora onlineleverantörer skulle, med tanke på sin ekonomiska kapacitet och sin förmåga att driva konsumenterna mot impulsinköp och potentiellt överkonsumtion, annars kunna erbjuda betalningsansvänd på ett mycket omfattande sätt utan något skydd för konsumenterna och försvaga den rättvisa konkurrensen med andra leverantörer av varor eller tjänster. En sådan begränsning skulle alltid göra det möjligt för konsumenterna att utföra betalningar på ett bekvämt sätt inom två veckor, samtidigt som det säkerställs att stora onlineleverantörer av varor eller tjänster som vill tillhandahålla krediter i stor skala med längre tidsram omfattas av detta direktiv.
- (18) I enlighet med vad som beskrivs i skäl 17 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/751 ⁽⁹⁾ är kort med uppskjuten debitering kreditkort som är allmänt tillgängliga på marknaden och där det totala transaktionsbeloppet debiteras kortinnehavarens konto vid en specifik tidpunkt som överenskommits i förväg, vanligen en gång per månad, utan att någon ränta betalas. Medlemsstaterna bör kunna undanta vissa kreditavtal i form av kort med uppskjuten debitering från detta direktiv, eftersom sådana kreditavtal kan hjälpa hushållen att på ett bättre sätt anpassa sin budget till en månadsinkomst, om krediten måste återbetalas inom 40 dagar, är ränte- och avgiftsfri och endast har begränsade avgifter kopplade till tillhandahållandet av betaltjänsten och tillhandahålls av ett kreditinstitut eller ett betalningsinstitut. Detta undantag bör inte påverka tillämpningen av relevanta bestämmelser om kontokrediter eller överskridande som bör vara tillämpliga om återbetalningen överstiger det positiva saldot på checkkonto.

⁽⁹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalnings-transaktioner (EUT L 123, 19.5.2015, s. 1).

- (19) Hyres- och leasingavtal enligt vilka det inte föreskrivs någon skyldighet eller möjlighet för konsumenten att köpa objektet, vare sig i avtalet i sig eller något annat enskilt avtal, till exempel rena hyresavtal, bör inte omfattas av tillämpningsområdet för detta direktiv eftersom de inte innebär någon eventuell överlåtelse av egendom när avtalet upphör.
- (20) Dessutom bör alla kreditavtal på upp till 100 000 EUR omfattas av detta direktivs tillämpningsområde. Det övre tröskelvärdet för kreditavtal som fastställs i detta direktiv bör vara högre än det som fastställs i direktiv 2008/48/EG i syfte att ta hänsyn till indexeringen för inflationseffekterna sedan 2008 och för kommande år.
- (21) När det gäller kreditavtal som innehåller överenskommelser mellan kreditgivaren och konsumenten om betalningsansånd eller om återbetalningsmetoder, när konsumenten redan gjort sig skyldig till eller sannolikt kommer att göra sig skyldig till betalningsförsummelse i förhållande till det ursprungliga kreditavtalet, när sådana arrangemang sannolikt kommer att förhindra möjligheten att väcka talan om betalningsförsummelse och villkoren i dem inte är mindre förmånliga än de som anges i det ursprungliga kreditavtalet, bör medlemsstaterna kunna besluta att endast tillämpa ett begränsat antal av bestämmelserna i detta direktiv, bland annat att undanta kreditgivare från skyldigheten att göra en kreditprövning. Detta bör inte hindra konsumenter i betalningssvårigheter från att få ett nytt kreditavtal som skulle hjälpa dem att lättare betala tillbaka sin ursprungliga kredit. Konsumenter skulle anses löpa stor risk att göra sig skyldiga till betalningsförsummelse om de till exempel blir arbetslösa.
- (22) Gräsrötsfinansiering har sedan 2008 utvecklats som en finansieringsform som är tillgänglig för konsumenter, vanligtvis för små utgifter eller investeringar. En leverantör av tjänster för lånebaserad gräsrötsfinansiering driver en digital plattform som är öppen för allmänheten, i syfte att matcha, eller underlätta matchning av, presumtiva långivare, oavsett om de agerar inom ramen för sin handels-, närings- eller yrkesverksamhet eller inte, med konsumenter som söker finansiering. Sådan finansiering kan ske i form av konsumentkrediter. Om leverantörer av tjänster för lånebaserad gräsrötsfinansiering tillhandahåller krediter direkt till konsumenter bör bestämmelserna i detta direktiv om kreditgivare vara tillämpliga på dem. Om leverantörer av tjänster för lånebaserad gräsrötsfinansiering underlättar beviljande av krediter mellan kreditgivare som agerar inom ramen för sin handels-, närings- eller yrkesverksamhet och konsumenter bör kreditgivarnas skyldigheter enligt detta direktiv vara tillämpliga på dessa kreditgivare. I en sådan situation fungerar leverantörerna av tjänster för lånebaserad gräsrötsfinansiering som kreditförmedlare, och därför bör kreditförmedlarnas skyldigheter enligt detta direktiv vara tillämpliga även på dem.
- (23) Vad gäller särskilda typer av kreditavtal på vilka endast vissa av bestämmelserna i detta direktiv är tillämpliga, bör det stå medlemsstaterna fritt att i sin nationella rätt reglera sådana typer av kreditavtal med avseende på andra aspekter som inte harmoniseras genom detta direktiv.
- (24) Avtal om fortlöpande tillhandahållande av tjänster eller om leveranser av varor av samma slag, där konsumenten gör avbetalningar så länge som de tillhandahålls, kan skilja sig väsentligt från de kreditavtal som behandlas i detta direktiv i fråga om avtalsparternas intressen och i fråga om transaktionernas utformning och genomförande. Sådana avtal bör därför inte anses vara kreditavtal vid tillämpningen av detta direktiv. Ett exempel på sådana avtal är försäkringsavtal där försäkringen betalas genom månatlig avbetalning.
- (25) Kreditavtal som omfattar säkerheter i fast egendom och kreditavtal som är avsedda att finansiera förvärv eller behållande av äganderätt till mark eller till en befintlig eller planerad byggnad, inbegripet kommersiella fastigheter som används för handels-, närings- eller yrkesverksamhet, bör undantas från detta direktivs tillämpningsområde, då sådana avtal regleras genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU ^(*). Krediter i syfte att renovera en bostadsfastighet som omfattar ett sammanlagt belopp på över 100 000 EUR och för vilka det som säkerhet varken finns en inteckning eller annan i en medlemsstat allmänt förekommande jämförbar säkerhet i fast egendom eller en rättighet med anknytning till fast egendom bör dock inte undantas från tillämpningsområdet för det här direktivet.
- (26) Detta direktiv bör vara tillämpligt oavsett om kreditgivaren är en juridisk eller en fysisk person. Detta direktiv bör emellertid inte påverka medlemsstaternas rätt att föreskriva att endast juridiska personer eller vissa juridiska personer får tillhandahålla konsumentkrediter.

^(*) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU av den 4 februari 2014 om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010 (EUT L 60, 28.2.2014, s. 34).

- (27) Vissa bestämmelser i detta direktiv bör vara tillämpliga på kreditförmedlare som är fysiska och juridiska personer och som vid utövande av sin närings- eller yrkesverksamhet mot ersättning presenterar eller erbjuder kreditavtal till konsumenter, bistår konsumenter genom att utföra förberedande arbete med avseende på kreditavtal eller ingår kreditavtal med konsumenter för kreditgivarens räkning.
- (28) Information till konsumenter, såsom lämpliga förklaringar, förhandsinformation, allmän information och information om sökning i databaser, bör tillhandahållas kostnadsfritt. Särskild uppmärksamhet bör ägnas behoven hos personer med funktionsnedsättning.
- (29) Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns framför allt i stadgan. I synnerhet respekterar detta direktiv till fullo rätten till skydd av personuppgifter, till egendom, till icke-diskriminering, till skydd av familjeliv och yrkesliv och till konsumentskydd enligt stadgan.
- (30) Detta direktiv bör inte påverka tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 ⁽⁷⁾, som är tillämplig på all behandling av personuppgifter som utförs av kreditgivare och kreditförmedlare som omfattas av tillämpningsområdet för detta direktiv, och det bör i synnerhet inte påverka tillämpningen av de principer för behandling av personuppgifter som anges i artikel 5 i den förordningen, inbegripet uppgiftsminimering, riktighet och ändamålsbegränsning.
- (31) Konsumenter som är lagligen bosatta i unionen bör inte diskrimineras på grund av sin nationalitet eller boplatssort eller något av de skäl som anges i artikel 21 i stadgan när de ansöker om, ingår eller har ett kreditavtal i unionen. Detta påverkar inte möjligheten att erbjuda olika villkor för att få tillgång till en kredit om dessa är vederbörligen motiverade av objektiva faktorer. Dessutom bör detta inte tolkas som att det skapar en skyldighet för kreditgivare eller kreditförmedlare att tillhandahålla tjänster på områden där de inte bedriver verksamhet.
- (32) Konsumenter bör skyddas mot otillbörliga eller vilseledande metoder, särskilt vad gäller den information som tillhandahålls av kreditgivaren eller kreditförmedlaren, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG ⁽⁸⁾. Det direktivet är också i fortsättningen tillämpligt på kreditavtal och fungerar som ett säkerhetsnät som säkerställer att en hög gemensam nivå av konsumentskydd mot otillbörliga affärsmetoder kan upprätthållas inom alla sektorer, bland annat genom att komplettera annan unionsrätt.
- (33) Det bör fastställas särskilda bestämmelser om reklam om kreditavtal och om vilken standardinformation som ska lämnas till konsumenter så att de framför allt kan jämföra olika erbjudanden. Sådan standardinformation bör ges på ett klart, kortfattat och framträdande sätt med hjälp av ett representativt exempel. Det sammanlagda kreditbeloppet och den återbetalningstid kreditgivaren valt för ett sådant representativt exempel bör i så stor utsträckning som möjligt motsvara egenskaperna hos det kreditavtal som kreditgivaren gör reklam för. Standardinformationen bör redan från början visas på ett framträdande och tydligt sätt och i ett tilltalande format. Den bör vara tydligt läsbar och anpassad för att ta hänsyn till vissa mediers tekniska begränsningar, exempelvis vad gäller skärmar för mobiltelefoner. På digitala kanaler kan en del av standardinformationen i det representativa exemplet tillhandahållas genom att konsumenten klickar, skrollar eller svajpar. Innan konsumenterna får tillgång till krediterbjudanden bör de dock få all standardinformation som ska ingå i reklam för kreditavtal även när de klickar, skrollar eller svajpar. Standardinformationen bör också vara tydligt avgränsad från eventuell ytterligare information som rör kreditavtalet. Tillfälliga marknadsföringsvillkor, såsom lockränta med lägre kreditränta under de första månaderna av den tid kreditavtalet löper, bör tydligt anges som sådana. Konsumenter bör kunna få en snabb överblick över all viktig information, även när de ser den på en mobiltelefon. Även telefonnummer och e-postadress för kreditgivaren och, i tillämpliga fall, kreditförmedlaren bör meddelas konsumenten så att denne snabbt och enkelt kan kontakta kreditgivaren eller kreditförmedlaren.

⁽⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽⁸⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenter på den inre marknaden och om ändring av rådets direktiv 84/450/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG, 98/27/EG och 2002/65/EG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 (direktiv om otillbörliga affärsmetoder) (EUT L 149, 11.6.2005, s. 22).

Om det inte är möjligt att ange det totala kreditbeloppet såsom summan av de belopp som totalt görs tillgängliga, bör ett tak anges, särskilt om kreditavtalet ger konsumenten frihet att utnyttja krediten på olika sätt, med en begränsning när det gäller beloppet. Taket bör ange den övre gränsen för den kredit som kan göras tillgänglig för konsumenten. I särskilda och motiverade fall, för att förbättra konsumenternas förståelse av information som lämnas i reklam för kreditavtal där det använda mediet inte gör det möjligt att visuellt visa den informationen, exempelvis i radioreklam, bör mängden information som lämnas ut minskas. Vad gäller reklam för kreditavtal som inte innehåller någon information om kreditkostnaden bör medlemsstaterna dessutom kunna föreskriva krav på sådan information i sin nationella rätt. För att minska fall av vilsedande försäljning av krediter till konsumenter som inte har råd med dem och för att främja hållbar utlåning bör reklam för kreditavtal alltid innehålla en tydlig och framträdande varning för att göra konsumenterna medvetna om att lån kostar pengar. För att säkerställa en högre konsumentskyddsnivå bör viss reklam förbjudas, såsom reklam som uppmuntrar konsumenter att söka kredit genom att antyda att krediten skulle förbättra deras ekonomiska situation eller som anger att registrerade krediter i databaser har liten eller ingen inverkan på bedömningen av en kreditansökan. Medlemsstaterna bör också ha rätt att förbjuda reklam som de anser vara riskfylld för konsumenter, exempelvis reklam som visar hur lätt eller snabbt man kan få kredit.

- (34) Ett varaktigt medium, inbegripet pappersversioner och interoperabla, bärbara och maskinläsbara digitala versioner av dokument, bör göra det möjligt att rikta information till konsumenten personligen, det bör göra det möjligt för konsumenten att lagra information på ett sätt som är tillgängligt för användning i framtiden och under en tidsperiod som är lämplig med hänsyn till informationens syfte, det bör tillåta oförändrad återgivning av den lagrade informationen och det bör säkerställa att informationen är läsbar så att informationen kan läsas och hänvisas till. Konsumenter bör ha möjlighet att välja vilken typ av varaktigt medium som de vill ha information på innan avtalet ingås och när avtalet har ingåtts och på vilket de kan meddela att de frånträder avtalet. Konsumenter bör dock inte kunna meddela att de frånträder avtalet eller kräva att kreditgivare eller i tillämpliga fall kreditförmedlare tillhandahåller information på typer av varaktigt medium som inte är allmänt använda.
- (35) Reklam brukar särskilt fokusera på en eller flera produkter, men konsumenter bör ha möjlighet att fatta sina beslut med full kännedom om alla kreditprodukter som erbjuds. I det hänseendet spelar den allmänna informationen en viktig roll för att upplysa konsumenten vad gäller det breda urval av produkter och tjänster som erbjuds och deras viktigaste egenskaper. Konsumenter bör därför alltid ha tillgång till allmän information om de kreditprodukter som finns. Detta bör inte påverka skyldigheten att ge konsumenter anpassad förhandsinformation.
- (36) För att konsumenterna ska kunna fatta sina beslut med full kännedom om omständigheterna bör de få lämplig förhandsinformation, för noggrant övervägande i lugn och ro, i god tid innan och inte samtidigt som kreditavtalet ingås, inbegripet information om villkor och kostnader för krediten och om deras skyldigheter, samt lämpliga förklaringar av dessa. Syftet är att säkerställa att konsumenter har tillräcklig tid för att läsa och förstå förhandsinformationen, jämföra erbjudanden och fatta ett välgrundat beslut. Ett sådant krav bör inte påverka tillämpningen av rådets direktiv 93/13/EEG^(*).
- (37) Förhandsinformation bör tillhandahållas genom blanketten för standardiserad europeisk konsumentkreditinformation i bilaga I till detta direktiv. För att hjälpa konsumenter att förstå och jämföra olika erbjudanden bör de viktigaste inslagen i krediten tillhandahållas på ett framträdande sätt på första sidan av den blanketten, så att konsumenterna kan få en snabb överblick över all viktig information, även på en mobiltelefon. Om samtliga av de viktigaste inslagen inte kan visas på ett tydligt sätt på en sida bör de visas i den första delen av blanketten för standardiserad europeisk konsumentkreditinformation på högst två sidor. Informationen i den blanketten bör vara tydlig, lättläst och anpassad med hänsyn till vissa de tekniska begränsningarna hos vissa medier, såsom skärmar för mobiltelefoner. Den bör visas på ett adekvat och lämpligt sätt via de olika kanalerna, för att säkerställa att alla konsumenter kan få tillgång till information på lika villkor och i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882^(**).

(*) Rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäliga villkor i konsumentavtal (EGT L 95, 21.4.1993, s. 29).

(**) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 av den 17 april 2019 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster (EUT L 151, 7.6.2019, s. 70).

- (38) För att säkerställa största möjliga öppenhet och jämförbarhet bör förhandsinformationen särskilt inbegripa uppgifter om den effektiva räntan för krediten, som bör beräknas på samma sätt inom hela unionen. Eftersom den effektiva räntan i detta skede endast kan anges med hjälp av ett exempel, bör exemplet i fråga vara representativt. Det bör därför stämma överens exempelvis med den genomsnittliga löptiden och det totala belopp som beviljats för den typ av kreditavtal som övervägs samt i tillämpliga fall med de varor som köpts. När det representativa exemplet fastställs bör hänsyn även tas till hur frekventa vissa typer av kreditavtal är på en bestämd marknad. Vad gäller kreditränta, avbetalningarnas periodicitet och räntekapitalisering bör kreditgivaren använda sin sedvanliga beräkningsmetod för den aktuella konsumentkrediten. Om förhandsinformation ges mindre än en dag innan konsumenten blir bunden av ett kreditavtal eller ett krediterbjudande bör kreditgivaren och, i tillämpliga fall, kreditförmedlaren mellan en och sju dagar efter det att avtalet ingåtts eller, i tillämpliga fall, efter det att konsumenten lämnat in det bindande krediterbjudandet, påminna konsumenten om möjligheten att frånträda kreditavtalet.
- (39) Konsumentens sammanlagda kreditkostnad bör omfatta alla kostnader, inklusive ränta, provision, skatter, avgifter till kreditförmedlare och andra avgifter som konsumenten måste betala i samband med kreditavtalet med undantag av notariatsavgifter. Kreditgivares faktiska vetskap om kostnaderna bör bedömas objektivt med beaktande av de krav på professionalism som fastställs i detta direktiv.
- (40) Kreditavtal i vilka krediträntan återkommande är föremål för en översyn i enlighet med förändringar i en referensränta som anges i kreditavtalet bör inte anses som kreditavtal med fast kreditränta.
- (41) Medlemsstaterna bör kunna behålla eller införa nationella bestämmelser som förbjuder kreditgivaren att kräva att konsumenten i samband med kreditavtalet öppnar ett bankkonto eller ingår ett avtal som avser någon annan kompletterande tjänst eller betalar kostnader eller avgifter för sådana bankkonton eller andra kompletterande tjänster. I de medlemsstater där sådana kombinerade erbjudanden är tillåtna bör konsumenterna, innan kreditavtalet ingås, upplysas om varje kompletterande tjänst som krävs för att över huvud taget få tillgång till krediten eller om de villkor som marknadsförs. Kostnaderna för dessa kompletterande tjänster bör inbegripas i den totala kostnaden för krediten. Alternativt, om dessa kostnader inte kan fastställas i förväg, bör konsumenterna innan avtalet ingås ges lämplig upplysning om att sådana kostnader uppkommer. Kreditgivare bör förmodas ha vetskap om kostnaderna för de kompletterande tjänster som de för egen eller för en tredje parts räkning erbjuder konsumenterna, om inte priset är avhängigt konsumenternas specifika förhållanden eller omständigheter.
- (42) För särskilda kreditavtal är det emellertid lämpligt att begränsa kraven på förhandsinformation, med hänsyn till den särskilda karaktären hos dessa typer av kreditavtal, i syfte att säkra ett tillräckligt konsumentskydd samtidigt som reglerna inte blir alltför betungande för kreditgivare eller, i tillämpliga fall, kreditförmedlare.
- (43) Konsumenter bör ges utförlig information innan ett kreditavtal ingås, oavsett om en kreditförmedlare är delaktig i att marknadsföra krediten eller inte. Därför bör kraven på förhandsinformation i allmänhet vara tillämpliga även på kreditförmedlare. Om varu- eller tjänsteleverantörer bara medverkar subsidiärt som kreditförmedlare är det emellertid inte lämpligt att ålägga dem en rättslig skyldighet att ge förhandsinformation enligt detta direktiv. Varu- eller tjänsteleverantörer kan till exempel anses medverka subsidiärt som kreditförmedlare om deras verksamhet som kreditförmedlare inte utgör huvudsyftet med deras handels-, närings- eller yrkesverksamhet. I sådana fall uppnås ändå en tillräcklig konsumentskyddsnivå eftersom kreditgivaren bör vara ansvarig för att säkerställa att konsumenten får en fullständig förhandsinformation, antingen genom kreditförmedlaren, om kreditgivaren och kreditförmedlaren har enats om detta, eller på något annat lämpligt sätt.
- (44) Medlemsstaterna bör ha möjlighet att reglera huruvida den information som tillhandahålls till konsumenten av kreditgivaren eller, i tillämpliga fall, kreditförmedlaren innan kreditavtalet ingås ska vara bindande och hur länge kreditgivaren i så fall är bunden av den.

- (45) Även om konsumenten får den förhandsinformation som krävs kan de behöva ytterligare hjälp att välja vilket av de föreslagna kreditavtalen som bäst lämpar sig för just dennes behov och ekonomiska situation. Därför bör medlemsstaterna innan ett kreditavtal ingås säkerställa att kreditgivare och, i tillämpliga fall, kreditförmedlare ger sådan hjälp med de kreditprodukter som de erbjuder konsumenten, genom att på ett adekvat sätt kostnadsfritt förklara den relevanta informationen, inbegripet i synnerhet de föreslagna produkternas huvudsakliga egenskaper, för konsumenten på ett avpassat sätt så att konsumenten kan förstå de konsekvenser som kreditprodukterna kan få för dennes ekonomiska situation, inbegripet rättsliga och finansiella konsekvenser som kan bli följden av att avtalsförpliktelserna inte fullgörs på ett korrekt sätt. Kreditgivare och i tillämpliga fall kreditförmedlare bör anpassa sättet på vilket dessa förklaringar ges till de förhållanden som råder vid krediterbjudandet och konsumentens behov av hjälp, med beaktande av konsumentens kunskap och erfarenhet vad gäller kredit och de enskilda kreditprodukternas beskaffenhet. Sådana förklaringar bör inte i sig utgöra en personlig rekommendation. Medlemsstaterna bör kunna kräva att kreditgivare och, i tillämpliga fall, kreditförmedlare dokumenterar i vilken form och när sådana förklaringar tillhandahållits till konsumenten.
- (46) Såsom framhålls i kommissionens förslag till förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens (*rättsakt om artificiell intelligens*), offentliggjord den 21 april 2021, kan system för artificiell intelligens (AI) enkelt användas inom många olika ekonomiska sektorer och samhällssektorer, inklusive över gränser, och cirkulera i hela unionen. I detta sammanhang bör kreditgivare och kreditförmedlare när de avpassar priset på sina erbjudanden till specifika konsumenter eller specifika grupper av konsumenter på grundval av automatiserat beslutsfattande tydligt informera konsumenterna om att det pris som anges har avpassats på grundval av automatiserad databehandling av personuppgifter inklusive härledda uppgifter, så att de kan ta hänsyn till eventuella risker när de fattar sitt köpbeslut. Enligt artikel 14.2 f i förordning (EU) 2016/679 är kreditgivare och kreditförmedlare också skyldiga att informera de konsumenter som erhåller erbjudandet om vilka uppgiftskällor som använts för att avpassa erbjudandet.
- (47) Det är viktigt att förhindra bruk som att koppla samman vissa produkter, som kan få konsumenter att ingå kreditavtal som inte är i deras bästa intresse, utan att för den skull begränsa möjligheten att erbjuda produkter i paket, som kan vara gynnsamt för konsumenter. Medlemsstaterna bör dock fortsätta att nära övervaka marknaderna för finansiella tjänster till privatpersoner och mindre företag för att säkerställa att paketeringsförfaranden inte snedvrider konsumenternas val eller konkurrensen. Kopplingsförbehåll bör, som allmän regel, inte tillåtas såvida det inte är så att den finansiella tjänst eller produkt som erbjuds tillsammans med kreditavtalet inte kan erbjudas separat eftersom den utgör en integrerad del av krediten, såsom är fallet exempelvis i fråga om en kontokredit. Även om en kreditgivare, med beaktande av proportionalitetsöverväganden, bör kunna kräva att konsumenten har en relevant försäkring för att garantera återbetalningen av krediten eller för att försäkra säkerhetens värde, bör konsumenten ha möjlighet att välja sin egen försäkringsgivare. Detta bör inte påverka de kreditvillkor som fastställs av kreditgivaren, förutsatt att den berörda leverantörens försäkring har en likvärdig garantinivå som den försäkring som föreslås eller erbjuds av kreditgivaren. Vidare bör medlemsstaterna ha möjlighet att helt eller delvis standardisera det skydd som ges genom försäkringsavtal så att det blir lättare att jämföra olika erbjudanden för konsumenter som vill göra en sådan jämförelse. För att konsumenten ska få extra tid på sig att jämföra försäkringserbjudanden innan denne köper en försäkring bör medlemsstaterna kräva att konsumenten får minst tre dagar på sig att jämföra försäkringserbjudanden med anknytning till kreditavtalet utan att erbjudandet ändras, och att konsumenten informeras om detta. Konsumenter bör kunna teckna en försäkring före utgången av denna tredagersperiod om de uttryckligen begär att få göra det.
- (48) Många canceröverlevare upplever på grund av sin sjukdomshistorik ofta orättvis behandling när de försöker få tillgång till finansiella tjänster. De ställs ofta inför förhindrande höga försäkringspremier, trots att de har varit botade i många år, eller till och med årtionden. För att ge konsumenter som överlevt cancer lika tillgång till försäkringar i samband med kreditavtal bör medlemsstaterna kräva att försäkringsavtalen inte baseras på personuppgifter om konsumenters diagnos av onkologiska sjukdomar efter en relevant tidsperiod efter det att den medicinska behandlingen av dessa konsumenter har avslutats. Den tidsperiod som fastställs av medlemsstaterna bör inte överstiga 15 år räknat från när den medicinska behandlingen av konsumenten avslutades.
- (49) Kreditavtal och kompletterande tjänster bör presenteras på ett tydligt och öppet sätt. Det bör inte vara möjligt att underförstått sluta sig till att konsumenten samtycker till att ingå ett kreditavtal eller köpa kompletterande tjänster. Konsumentens samtycke till att ingå ett avtal bör alltid vara en entydig bekräftande handling som gör det möjligt att fastställa att konsumenten lämnat ett frivilligt, specifikt, informerat och otvetydigt godkännande. I detta sammanhang bör tystnad, passivitet eller standardalternativ såsom på förhand ikryssade rutor inte anses utgöra samtycke från konsumentens sida.

- (50) Rådgivning i form av personliga rekommendationer, dvs. rådgivningstjänster, är en verksamhet som kan kombineras med andra aspekter av att bevilja eller förmedla kredit. För att kunna förstå beskaffenheten hos de tjänster som tillhandahålls till dem bör konsumenter därför upplysas om vad som utgör sådana rådgivningstjänster och huruvida rådgivningstjänster tillhandahålls eller kan tillhandahållas. Med tanke på den vikt som konsumenter fäster vid användningen av termerna *rådgivning* och *rådgivare* bör medlemsstaterna ha rätt att förbjuda användningen av dessa termer, eller liknande termer, om kreditgivare eller kreditförmedlare tillhandahåller sådana rådgivningstjänster till konsumenter. Det är lämpligt att säkerställa att medlemsstaterna inför skyddsåtgärder för fall där rådgivning beskrivs som oberoende, för att säkerställa att det produktutbud som övervägs och ersättningsarrangemangen motsvarar konsumenternas förväntningar på sådan rådgivning. Vid tillhandahållande av rådgivningstjänster bör kreditgivarna eller kreditförmedlarna ange om rekommendationen endast kommer att baseras på deras eget produktutbud eller på ett brett produktutbud från hela marknaden, så att konsumenten kan förstå grunden för rekommendationen. Vidare bör kreditgivaren och kreditförmedlaren ge en indikation på storleken på den avgift som ska betalas av konsumenten för rådgivningstjänster eller, om beloppet inte kan fastställas då informationen ska lämnas, den metod med vilken avgiften beräknas. Rådgivning bör alltid ges i konsumentens bästa intresse, genom att rådgivarna informerar sig om konsumentens behov och omständigheter, och rekommenderar kreditavtal som är anpassade till konsumentens behov, ekonomiska situation och personliga förhållanden, med beaktande av målet att minimera uteblivna och försenade betalningar. Dessutom bör ett tillräckligt stort antal kreditavtal i rådgivarens produktutbud beaktas vid rådgivningen.
- (51) Beviljande av kredit utan konsumentens föregående beställning kan i vissa fall förknippas med metoder som är skadliga för konsumenten. Därför bör beviljande av kredit utan föregående beställning, inklusive översändande av icke beställda förhandsgodkända kreditkort till konsumenter, ensidigt införande av en ny kontokredit eller överskridande eller ensidig höjning av gränsen för en konsuments kontokredit, överskridande eller kreditkort, förbjudas. Det bör även vara förbjudet att på eget initiativ bevilja kredit i form av avtal utanför fasta affärslokaler enligt definitionen i artikel 2.8 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU ⁽¹⁾. Förbudet mot beviljande av kredit utan föregående beställning bör inte hindra kreditgivare och kreditförmedlare från att göra reklam för eller erbjuda kredit inom ramen för en affärsförbindelse i enlighet med unionsrätten om konsumentskydd och med nationella åtgärder i enlighet med unionsrätten, inbegripet reklam för och erbjudande av kredit på försäljningsstället för att finansiera köp av en vara eller en tjänst.
- (52) Medlemsstaterna kan erbjuda konsumenter möjlighet att rikta proportionella och effektiva anspråk mot kreditgivare eller kreditförmedlare i händelse av bristande efterlevnad av detta direktiv i enlighet med nationell rätt. Dessa anspråk skulle kunna medföra skadestånd och en minskning av konsumentens sammanlagda kreditkostnad eller uppsägning av kreditavtalet.
- (53) Medlemsstaterna bör vidta lämpliga åtgärder för att främja ansvarsfulla metoder under kreditförbindelsens alla skeden med beaktande av de särskilda förhållanden som råder på deras kreditmarknad. Dessa åtgärder bör kunna inbegripa till exempel konsumentupplysning och konsumentutbildning, inklusive varningar avseende riskerna för betalningsinställelse och överskuldssättning. På en expanderande kreditmarknad är det särskilt viktigt att kreditgivare inte ägnar sig åt oansvarig utlåning eller ger krediter utan föregående kreditprövning. Medlemsstaterna bör utöva den tillsyn som krävs för att undvika ett sådant beteende från kreditgivarnas sida och fastställa nödvändiga sanktioner mot sådant beteende. Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna om kreditrisk i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU ⁽²⁾ bör det åligga kreditgivarna att individuellt kontrollera konsumentens kreditvärdighet. I detta syfte bör kreditgivare ha rätt att använda information som tillhandahållits av konsumenten inte endast i samband med att det berörda kreditavtalet upprättades, utan även under en affärsförbindelse som pågår över längre tid. Konsumenter bör också iaktta försiktighet och uppfylla sina avtalsenliga skyldigheter.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG (EUT L 304, 22.11.2011, s. 64).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (EUT L 176, 27.6.2013, s. 338).

- (54) Det är av avgörande vikt att konsumentens förmåga och benägenhet att återbetala krediten bedöms och kontrolleras innan ett kreditavtal ingås. Denna kreditprövning bör vara proportionell och göras i konsumentens intresse för att förhindra oansvarig utlåning och överskuldssättning samt beakta alla nödvändiga och relevanta faktorer som skulle kunna påverka konsumentens förmåga att återbetala krediten. Återbetalningsplanen bör anpassas till konsumentens särskilda behov och återbetalningsförmåga. I fall där kreditansökan lämnas in gemensamt av mer än en konsument kan kreditprövningen göras på grundval av den gemensamma återbetalningsförmågan. En positiv bedömning bör inte påverka kreditgivarens avtalsfrihet när det gäller beviljande av kredit. Medlemsstaterna bör kunna utfärda ytterligare vägledning om andra kriterier och metoder för att bedöma en konsuments kreditvärdighet, till exempel genom att fastställa tak för belåningsgrad eller för förhållandet mellan lån och inkomst.
- (55) Kreditprövningen bör grunda sig på uppgifter om konsumentens finansiella och ekonomiska situation. Sådana uppgifter bör vara nödvändiga och stå i proportion till kreditens art, varaktighet, värde och risker för konsumenten, i linje med den princip om uppgiftsminimering som fastställs i förordning (EU) 2016/679, och bör vara relevanta, fullständiga och korrekta. Dessa uppgifter bör åtminstone inkludera konsumentens inkomster och utgifter, inbegripet lämplig hänsyn till konsumentens befintliga skyldigheter, bland annat levnadskostnaderna för konsumenten och konsumentens hushåll, samt konsumentens finansiella skulder. Denna information bör inte inkludera särskilda kategorier av personuppgifter som avses i artikel 9.1 i förordning (EU) 2016/679, såsom hälsouppgifter, inbegripet uppgifter om cancer, eller information som erhållits från sociala nätverk. Europeiska bankmyndighetens riktlinjer av den 29 maj 2020 för utfärdande och övervakning av lån ger vägledning om vilka kategorier av uppgifter som får användas för behandling av personuppgifter för kreditvärdighetsändamål, däribland bevis på inkomst eller andra källor till återbetalning samt information om finansiella tillgångar och skulder eller om andra finansiella åtaganden. Konsumenterna bör lämna information om sin finansiella och ekonomiska situation för att underlätta kreditprövningen. Krediten bör endast göras tillgänglig för konsumenten om resultatet av kreditprövningen visar att de skuldförbindelser som följer av kreditavtalet sannolikt kommer att kunna återbetalas på det sätt som krävs enligt det avtalet. Vid bedömningen av konsumentens utsikter att uppfylla sina skyldigheter enligt kreditavtalet bör kreditgivaren ta hänsyn till relevanta faktorer och särskilda omständigheter, till exempel, men inte begränsat till, när det gäller kredit som beviljas i enlighet med detta direktiv för att finansiera studier eller täcka särskilda hälso- och sjukvårdskostnader, förekomsten av tillräckliga belägg för att sådan kredit kommer att ge konsumenten framtida inkomster, eller förekomsten av säkerheter eller andra former av garantier som konsumenten kan tillhandahålla som säkerhet för krediten.
- (56) I kommissionens förslag till förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens (*rättsakt om artificiell intelligens*) fastställs att AI-system som används för att utvärdera fysiska personers kreditbetyg eller kreditvärdighet bör klassificeras som AI-system med hög risk, eftersom de avgör dessa personers tillgång till finansiella resurser eller väsentliga tjänster såsom bostäder, el och telekommunikationstjänster. Med hänsyn till dessa höga insatser bör konsumenten, när kreditprövningen inbegriper automatiserad behandling av uppgifter, ha rätt att erhålla ett mänskligt ingripande från kreditgivaren. Utan att det påverkar tillämpningen av förordning (EU) 2016/679 bör konsumenten ha rätt att få en meningsfull och begriplig förklaring av den bedömning som gjorts och av hur den automatiserade behandlingen av uppgifter fungerar, inbegripet de viktigaste variablerna, logiken och riskerna, samt rätt att uttrycka sin ståndpunkt och begära en granskning av kreditprövningen och en översyn av beslutet om huruvida kredit ska beviljas. Konsumenten bör ha rätt att bli informerad om dessa rättigheter efter att ha informerats på vederbörligt sätt om förfarandet för detta. Möjligheten att begära en granskning av den ursprungliga bedömningen och beslutet bör inte nödvändigtvis leda till att konsumenten beviljas kredit.
- (57) För att bedöma en konsuments kreditvärdighet bör kreditgivaren även göra sökningar i kreditdatabaser. De rättsliga och faktiska omständigheterna kan kräva att sådana sökningar görs i olika omfattning. För att undvika snedvridning av konkurrensen mellan kreditgivare bör de som övervakas och fullt ut uppfyller kraven i förordning (EU) 2016/679 ha tillgång till privata eller offentliga kreditdatabaser om konsumenter i en medlemsstat där de inte är etablerade på villkor som inte är diskriminerande i förhållande till kreditgivare som är etablerade i den medlemsstaten. Medlemsstaterna bör underlätta gränsöverskridande tillgång till privata eller offentliga databaser, i enlighet med förordning (EU) 2016/679. För att öka ömsesidigheten bör kreditdatabaser åtminstone innehålla information om konsumenters förenade återbetalningar av krediten, om typen av kredit och om kreditgivarens identitet, i enlighet med unionsrätten och nationell rätt. Kreditgivare och kreditförmedlare bör inte behandla särskilda kategorier av uppgifter, såsom hälsouppgifter som avses i artikel 9.1 i förordning (EU) 2016/679, eller information som erhållits från sociala nätverk, eftersom varken dessa kategorier av uppgifter eller sådan information bör användas för att bedöma konsumenters kreditvärdighet. Kreditdatabasleverantörer bör ha rutiner för att säkerställa att informationen

i deras databaser är aktuell och korrekt. Om kreditansökan avslås på grundval av en sökning i en databas bör kreditgivarna utan onödigt dröjsmål och kostnadsfritt informera konsumenterna om resultatet av sökningen med uppgifter om den databas där sökningen skett samt de kategorier av uppgifter som beaktats. För att säkerställa konsumenternas medvetenhet bör medlemsstaterna dessutom se till att konsumenterna i god tid och inom 30 dagar efter registreringen informeras om registreringen av eventuella utestående kreditfordringar i en databas, till exempel genom att skicka en varning till dem via e-post med uppmaning om att få tillgång till databasen för att se sin egen information om försenade betalningar av krediter.

- (58) Detta direktiv bör inte reglera avtalsrättsliga frågor om kreditavtals giltighet. Medlemsstaterna bör därför inom det området kunna behålla eller införa nationella bestämmelser som är förenliga med unionsrätten. Medlemsstaterna bör kunna reglera den rättsliga ordningen för ett erbjudande att ingå kreditavtal, särskilt när erbjudandet ska ges och den period under vilken det är bindande för kreditgivaren. Om ett sådant erbjudande ges vid samma tidpunkt som tillhandahållandet av förhållandeinformation i enlighet med detta direktiv, bör ett sådant erbjudande i likhet med eventuell ytterligare information som kreditgivaren vill tillhandahålla till konsumenten, ges i ett separat dokument. Detta separata dokument kan bifogas blanketten för standardiserad europeisk konsumentkreditinformation.
- (59) Kreditavtalet bör innehålla all nödvändig information på ett klart och kortfattat sätt så att konsumenten kan få kännedom om sina rättigheter och skyldigheter enligt det avtalet.
- (60) Utan att det påverkar tillämpningen av direktiv 93/13/EEG och de skyldigheter innan avtalet ingås som gäller enligt det här direktivet, och i syfte att säkerställa en hög konsumentskyddsnivå, bör konsumenten i god tid och före eventuella ändringar av villkoren i kreditavtalet få tillgång till en beskrivning av de föreslagna ändringarna och, i tillämpliga fall, av behovet av konsumentens samtycke eller en förklaring av de ändringar som införts genom lag, tillsammans med tidsplanen för genomförandet av dessa ändringar och konsumentens möjligheter att göra invändningar samt den tidsperiod inom vilken konsumenten kan lämna in en invändning och namn på och adress till den behöriga myndighet där invändningen kan lämnas in. Ändringen av ett kreditavtal bör inte påverka någon konsumenträttighet, inbegripet rätten till information enligt det här direktivet. Detta bör inte påverka tillämpningen av unionsrätt eller nationella bestämmelser om tillåtlighet, villkor och giltighet för avtalsändringar.
- (61) För att säkra full insyn bör konsumenten upplysas om krediträntan både innan avtal ingås och i samband med att kreditavtalet ingås. Under avtalstiden bör konsumenten vidare upplysas om ändringar av den rörliga krediträntan och om de ändringar av betalningarna som dessa ändringar leder till. Detta bör inte påverka de bestämmelser i nationell rätt som inte är relaterade till konsumentinformation och som avser villkor för eller konsekvenser av ändringar, utom sådana som avser betalningar, av krediträntor och andra ekonomiska villkor som styr krediten, till exempel regler om att kreditgivaren har rätt att ändra krediträntan enbart när det finns giltigt skäl för detta eller att det står konsumenten fritt att säga upp kreditavtalet om krediträntan eller andra särskilda ekonomiska villkor avseende krediten ändras.
- (62) Kontokrediter och överskridanden är allt vanligare former av konsumentkrediter. Det finns därför ett behov att reglera dessa finansiella produkter för att öka konsumentskyddet och undvika överskuldssättning. Det finns en risk för att konsumenterna inte kommer att kunna betala om kreditgivarna beslutar att begära omedelbar återbetalning. Konsumenträttigheter när det gäller kontokrediter och överskridanden bör därför fastställas i detta direktiv.
- (63) I händelse av ett betydande överskridande under en period som överstiger en månad bör kreditgivaren utan dröjsmål informera konsumenten om överskridandet, inbegripet det berörda beloppet, krediträntan samt de straffavgifter, dröjsmålsavgifter eller den dröjsmålsränta som eventuellt tillämpas. Vid regelbundna överskridanden bör kreditgivaren erbjuda konsumenten rådgivningstjänster, om sådana finns tillgängliga, för att hjälpa konsumenten att hitta billigare alternativ och hänvisa konsumenten till skuldrådgivningstjänster.

- (64) Konsumenter bör ha ångerrätt utan att detta leder till sanktioner och utan att behöva lämna en motivering. För att öka rättssäkerheten bör dock ångerfristen under alla omständigheter löpa ut 12 månader och 14 dagar efter ingåendet av kreditavtalet om konsumenten inte har fått avtalsvillkoren och informationen i enlighet med detta direktiv. Ångerfristen bör inte löpa ut om konsumenten inte har informerats om sin ångerrätt.
- (65) Om en konsument frånträder ett kreditavtal genom vilket denne har erhållit varor, särskilt vad gäller avbetalningsköp eller ett hyres- eller leasingavtal med förvärvsskyldighet, bör detta direktiv inte påverka tillämpningen av någon bestämmelse i medlemsstaterna i frågor som rör återlämnande av varor eller frågor med sådan anknytning.
- (66) I vissa fall föreskrivs redan i nationell rätt att medel inte kan göras tillgängliga för konsumenterna före utgången av en viss tidsfrist. Konsumenterna kan i dessa fall ha ett önskemål om att säkerställa att de får den köpta varan eller tjänsten tidigt. I fall av kombinerade kreditavtal bör medlemsstaterna därför undantagsvis ha möjlighet att föreskriva att om konsumenterna uttryckligen önskar tidig leverans av de köpta varorna eller tjänsterna kan fristen för att utöva ångerrätten förkortas till att bli samma frist som den före vilken medel inte kan göras tillgängliga.
- (67) Vad gäller kombinerade kreditavtal är köpet av varor eller tjänster och det kreditavtal som ingås i detta syfte ömsesidigt beroende av varandra. Om konsumenten på grundval av unionsrätten utövar ångerrätten när det gäller köpeavtalet bör konsumenten därför inte längre vara bunden av det kombinerade kreditavtalet. Detta bör inte påverka nationell rätt i fråga om kombinerade kreditavtal i sådana fall där ett köpeavtal har blivit ogiltigt eller om konsumenten har utövat sin ångerrätt enligt nationell rätt. Inte heller bör det påverka konsumenters rättigheter enligt nationell rätt enligt vilken inga åtaganden mellan en konsument och en varu- eller tjänsteleverantör eller betalningar mellan dessa personer får göras så länge som konsumenten inte har tecknat kreditavtalet i syfte att finansiera köpet av varor eller tjänster.
- (68) De avtalslutande parterna bör ha rätt att på sedvanligt sätt säga upp ett kreditavtal med obestämd löptid. Om så avtalats i kreditavtalet bör kreditgivaren dessutom ha rätt att av objektiva motiverade skäl upphäva konsumentens rätt att utnyttja ett kreditavtal med obestämd löptid. Sådana skäl kan exempelvis innebära misstanke om utnyttjande utan tillstånd eller bedrägligt utnyttjande av krediten eller en betydande ökning av risken för att konsumenten inte kommer att kunna fullfölja sin skyldighet att betala tillbaka krediten. Detta direktiv bör inte påverka nationell avtalsrätt som reglerar de avtalslutande parternas rätt att säga upp kreditavtalet på grund av avtalsbrott.
- (69) På vissa villkor bör konsumenten tillåtas att rikta anspråk mot kreditgivaren när det gäller problem som rör köpeavtalet. Medlemsstaterna bör emellertid fastställa i vilken utsträckning och på vilka villkor konsumenten först måste rikta dessa anspråk mot varu- eller tjänsteleverantören, särskilt genom att vidta rättsliga åtgärder mot varu- eller tjänsteleverantören, innan anspråk kan riktas mot kreditgivaren. Konsumenter bör inte berövas sina rättigheter enligt nationell rätt om solidariskt ansvar för varu- eller tjänsteleverantören och för kreditgivaren.
- (70) Konsumenten bör ha rätt att återbeta sin skuld innan den förfallit till betalning enligt kreditavtalet. I enlighet med Europeiska unionens domstols tolkning i målet Lexitor⁽¹⁹⁾ omfattar konsumentens rätt till en nedsättning av den sammanlagda kreditkostnaden vid förtidsåterbetalning av krediten samtliga kostnader som påförts konsumenten. Nedsättningen av konsumentens sammanlagda kreditkostnad bör stå i proportion till kreditavtalets återstående löptid och bör även omfatta kostnader som inte är beroende av det kreditavtalets löptid, inbegripet kostnader som är helt uttömda vid tidpunkten för beviljandet av krediten. Skatter och avgifter som tas ut av och betalas direkt till en tredje part och som inte är beroende av kreditavtalets löptid bör dock inte beaktas vid beräkningen av nedsättningen, eftersom dessa kostnader inte påförs av kreditgivaren och därför inte kan ändras ensidigt av kreditgivaren. Avgifter som en kreditgivare tar ut till förmån för en tredje part bör däremot beaktas vid beräkningen

⁽¹⁹⁾ Domstolens dom av den 11 september 2019, Lexitor, C-383/18, ECLI:EU:C:2019:702.

av nedsättningen. Vid förtidsåterbetalning bör kreditgivaren ha rätt till ersättning för sådana kostnader som har direkt samband med förtidsåterbetalningen, med beaktande även av eventuella besparingar som kreditgivaren därmed gör. För att fastställa beräkningsmetoden för ersättningen är det emellertid viktigt att flera principer följs. Beräkningen av kreditgivarens ersättning bör vara överskådlig och begriplig för konsumenterna redan innan avtalet ingås och i varje fall under fullgörandet av kreditavtalet. Beräkningsmetoden bör dessutom vara enkel att tillämpa för kreditgivare, och de behöriga myndigheternas tillsyn över ersättningen bör underlättas. Av dessa skäl och eftersom en konsumentkredit, på grund av dess löptid och omfattning, inte finansieras genom en långsiktig finansieringsmekanism, bör taket för ersättningen fastställas genom ett schablonbelopp. Denna lösning återspeglar det som är utmärkande för konsumentkrediter och bör inte påverka lösningar som valts med avseende på andra produkter vilka finansieras genom en långsiktig finansieringsmekanism, såsom inteckningslån med fast ränta.

- (71) Medlemsstaterna bör ha rätt att föreskriva att ersättningen för förtidsåterbetalning kan utkrävas av kreditgivaren endast under förutsättning att det belopp som ska återbetalas inom tolv månader överskrider ett tröskelvärde som fastställs av medlemsstaterna. När detta tröskelvärde, vilket inte bör överstiga 10 000 EUR, fastställs bör medlemsstaterna beakta det genomsnittliga beloppet för konsumentkrediter på deras marknad.
- (72) För att främja upprättandet av en väl fungerande inre marknad och garantera en hög skyddsnivå för konsumenter i hela unionen är det nödvändigt att säkerställa att uppgifter om den effektiva räntan kan jämföras inom hela unionen.
- (73) I flera medlemsstater är det vanligt att det fastställs tak för krediträntor, effektiva räntor eller för konsumentens sammanlagda kreditkostnad. Ett sådant system har visat sig vara fördelaktigt för att skydda konsumenter mot alltför höga krediträntor, effektiva räntor eller sammanlagda kreditkostnader för konsumenten. I detta avseende bör medlemsstaterna kunna behålla sin nuvarande rättsliga ordning. I ett försök att öka konsumentskyddet utan att införa onödiga begränsningar för medlemsstaterna bör det finnas adekvata åtgärder, såsom avseende tak eller ockerräntor, som effektivt förhindrar missbruk och som säkerställer att konsumenterna inte debiteras alltför höga krediträntor, effektiva räntor eller sammanlagda kreditkostnader för konsumenten.
- (74) För att säkerställa öppenhet bör kommissionen göra sådana åtgärder som införts av medlemsstaterna allmänt tillgängliga, i en kortfattad och tydlig form.
- (75) Det finns stora skillnader i lagstiftningen i de olika medlemsstaterna när det gäller de affärsmetoder som tillämpas vid beviljande av kreditavtal. Med beaktande av den mångfald av olika typer av aktörer som arbetar med kreditförmedling är vissa standarder på unionsnivå väsentliga för att säkerställa en hög nivå av professionalism och service.
- (76) Det tillämpliga unionsregelverket bör ge konsumenter förtroende för att kreditgivare och kreditförmedlare tar hänsyn till konsumentens intresse, inbegripet deras eventuella sårbarhet och svårigheter att förstå produkten, med utgångspunkt i den information som finns tillgänglig för kreditgivaren eller kreditförmedlaren vid den berörda tidpunkten och på grundval av rimliga antaganden om riskerna för konsumentens situation under löptiden för det föreslagna kreditavtalet. Kravet att säkra en hög grad av rättvisa, ärlighet och professionalism inom branschen, vilket även inbegriper ansvarsfullt beteende för att undvika metoder som har en negativ inverkan på konsumenter, och lämplig hantering av intressekonflikter, inbegripet dem till följd av ersättningar, samt att ge rådgivning i konsumentens bästa intresse, är viktiga aspekter när det gäller att säkerställa ett sådant konsumentförtroende.
- (77) Det är lämpligt att se till att relevant personal hos kreditgivare och kreditförmedlare har en lämplig kunskaps- och kompetensnivå för att uppnå en hög nivå av professionalism. Det bör därför ställas krav på att kreditgivare och kreditförmedlare styrker relevant kunskap och kompetens på företagsnivå, på grundval av minimikraven för kunskap och kompetens. Medlemsstaterna bör kunna införa eller behålla sådana krav på enskilda fysiska personer och anpassa minimikraven för kunskap och kompetens till de olika typerna av kreditgivare och kreditförmedlare,

särskilt när de medverkar subsidiärt. Vid tillämpningen av detta direktiv bör personal som direkt deltar i verksamhet enligt detta direktiv omfatta både frontoffice- och backoffice-personal, inbegripet ledningspersonal och, i tillämpliga fall, styrelseledamöter hos kreditgivare och kreditförmedlare, som spelar en viktig roll i kreditavtalsprocessen. Personer som utför stöduppgifter utan koppling till kreditavtalsprocessen, inbegripet personal som arbetar med personalfrågor och it-personal, bör inte betraktas som personal enligt detta direktiv. Medlemsstaterna bör vidta åtgärder för att öka medvetenheten om kraven i detta direktiv hos små och medelstora företag som är kreditgivare eller kreditförmedlare, och underlätta deras efterlevnad av kraven, till exempel i form av informationskampanjer, användarguider och program för utbildning av anställda.

- (78) För att öka konsumenternas förmåga att fatta välgrundade beslut om att ta lån och sköta skulder på ett ansvarsfullt sätt bör medlemsstaterna främja åtgärder till stöd för utbildning av konsumenter i fråga om ansvarsfullt låntagande och skuldhantering, särskilt avseende konsumentkreditavtal samt om allmän budgetförvaltning. En sådan skyldighet skulle kunna uppfyllas med beaktande av den ram för finanskunskap som utarbetats av unionen tillsammans med Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling. Det är särskilt viktigt att ge vägledning åt konsumenter som, särskilt genom digitala verktyg, utnyttjar konsumentkredit för första gången. I det avseendet bör kommissionen redovisa exempel på bästa praxis för att underlätta vidareutveckling av åtgärder för att öka konsumenternas ekonomiska medvetenhet. Kommissionen skulle kunna offentliggöra sådana exempel på bästa praxis i samordning med liknande rapporter som utarbetas gällande andra unionslagstiftningsakter. Vid utarbetandet och främjandet av dessa åtgärder bör medlemsstaterna samråda med berörda parter, däribland konsumentorganisationer. En sådan skyldighet bör inte hindra medlemsstaterna från att tillhandahålla ytterligare finansiell utbildning.
- (79) Med hänsyn till de betydande konsekvenserna av verkställighetsförfarandena för kreditgivare och konsumenter, och potentiellt för den finansiella stabiliteten, är det nödvändigt att kreditgivare i ett tidigt skede hanterar nya kreditrisker på ett proaktivt sätt och inför nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de, när så är lämpligt, medger skäliga anstånd innan verkställighetsförfaranden inleds. När kreditgivaren beslutar huruvida det är lämpligt att vidta anståndsåtgärder, eller om det är motiverat att erbjuda dem upprepade gånger, bör hänsyn bland annat tas till konsumentens individuella omständigheter, såsom konsumentens intressen och rättigheter, förmåga att återbetala krediten och behov vad gäller att täcka rimliga levnadskostnader, och kreditgivaren bör begränsa kostnaderna för konsumenterna i händelse av betalningsförsummelse. I synnerhet när konsumenten inte svarar på kreditgivarens erbjudande inom rimlig tid bör kreditgivaren inte vara skyldig att på nytt erbjuda anståndsåtgärder. Medlemsstaterna bör inte förhindra parterna i ett kreditavtal från att uttryckligen komma överens om att överföring till kreditgivaren av varor som omfattas av ett kombinerat kreditavtal eller av intäkter från försäljningen av sådana varor är tillräckligt för att återbetala krediten.
- (80) När anståndsåtgärder anses lämpliga bör de inbegripa en ändring av villkoren i det ursprungliga kreditavtalet och kan de bland annat inbegripa en fullständig eller partiell refinansiering av ett kreditavtal. Ändringen av dessa villkor kan omfatta bland annat förlängning av kreditavtalets löptid, ändring av typen av kreditavtal, betalningsanstånd för samtliga eller vissa delbetalningar under en period, sänkning av krediträntan, erbjudande av ett betalningsuppskov, partiella återbetalningar, valutaomräkning samt partiell skuldavskrivning och skuldkonsolidering. När anståndsåtgärder anses lämpliga bör kreditgivare inte vara skyldiga att göra en kreditprövning när de ändrar villkoren i kreditavtalet, såvida inte det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten höjs avsevärt när dessa villkor ändras. Skyldigheten att vidta anståndsåtgärder bör inte påverka tillämpningen av förfaranden enligt nationella regler om verkställighetsförfaranden, men medlemsstaterna bör se till att de anståndsåtgärder som föreskrivs i detta direktiv tillämpas korrekt.
- (81) Konsumenter som har svårt att uppfylla sina ekonomiska åtaganden vinner på att få tillgång till specialiserad hjälp med att hantera sina skulder. Ekonomiska svårigheter omfattar en mängd olika situationer, till exempel, bland många andra, att ha skjutit upp återbetalningen av skulden i mer än 90 dagar. Syftet med skuldrådgivningstjänster är att hjälpa konsumenter med ekonomiska svårigheter och vägleda dem så att de i möjligaste mån kan betala tillbaka sina utestående skulder, samtidigt som de kan upprätthålla en rimlig levnadsstandard och värna om sin värdighet. Det individanpassade och oberoende stödet kan inbegripa juridisk rådgivning, penning- och skuldförvaltning samt socialt och psykologiskt stöd. Stödet bör tillhandahållas av professionella aktörer som inte är

kreditgivare, kreditförmedlare, leverantörer av tjänster för lånebaserad gräsrotsfinansiering, kreditförvärvare eller kreditförvaltare och som är oberoende av dem. Medlemsstaterna bör säkerställa att skuldrådgivningstjänster som tillhandahålls av oberoende professionella aktörer görs direkt eller indirekt tillgängliga, och med endast begränsade avgifter, för konsumenter. Dessa avgifter bör i princip endast täcka driftskostnader och inte medföra en onödig börda för de konsumenter som har eller kan ha svårt att uppfylla sina ekonomiska åtaganden. Om möjligt hänvisas konsumenter som har svårt att betala sina skulder till skuldrådgivningstjänster innan verkställighetsförfaranden inleds. Skuldrådgivningstjänster bör vara lättillgängliga för konsumenter, med beaktande av exempelvis konsumenternas boställningsort och även deras språk. Det står medlemsstaterna fritt att behålla eller införa särskilda krav för skuldrådgivningstjänster. Kreditgivare har en roll att spela när det gäller att förebygga överskuldssättning genom att tidigt upptäcka och stödja konsumenter som har ekonomiska svårigheter. Därför bör kreditgivare ha inrättat förfaranden och strategier för att upptäcka sådana konsumenter för att säkerställa att de på ett effektivt sätt kan hänvisa dem till lättillgängliga skuldrådgivningstjänster.

- (82) För att säkerställa öppenhet och stabilitet på marknaden, och i väntan på ytterligare harmonisering, bör medlemsstaterna se till att det vidtas lämpliga åtgärder för reglering av eller tillsyn över kreditgivare.
- (83) Medlemsstaterna bör säkerställa att kreditgivare och kreditförmedlare, inklusive andra tillhandahållare än kreditinstitut, omfattas av ett lämpligt godkännandeförfarande, som innefattar ett auktorisationsförfarande eller registrering av andra tillhandahållare än kreditinstitut och arrangemang för tillsyn av en behörig myndighet. Kravet på ett lämpligt godkännandeförfarande och på registrering bör inte vara tillämpligt på kreditinstitut enligt definitionen i artikel 4.1.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 ⁽⁴⁾, som redan är föremål för ett auktorisationsförfarande enligt direktiv 2013/36/EU, eller betalningsinstitut enligt definitionen i artikel 4.4 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 ⁽⁵⁾, för de tjänster som avses i punkt 4 i bilaga I till direktiv (EU) 2015/2366, eller institut för elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG ⁽⁶⁾, för beviljande av kredit som avses i artikel 6.1 första stycket b i direktiv 2009/110/EG. Detta bör inte påverka nationella godkännandeförfaranden och registrerings- och tillsynsarrangemang som införs för betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar i syfte att lämna en kredit till konsumenter och som införs för kreditinstitut i syfte att utöva kreditförmedlingsverksamhet i överensstämmelse med unionsrätten.
- (84) Medlemsstaterna bör från kraven på godkännande och registrering kunna undanta varu- eller tjänstleverantörer som uppfyller kraven för mikroföretag samt små och medelstora företag enligt definitionen i kommissionens rekommendation 2003/361/EG ⁽⁷⁾ och som bara medverkar subsidiärt som kreditförmedlare, eller som lämnar kredit i form av betalningsanstånd för köp av varor och tjänster som de själva erbjuder utan att en tredje part erbjuder kredit; detta gäller om krediten är ränte- och avgiftsfri, med undantag för begränsade avgifter på grund av sena betalningar i enlighet med nationell rätt. Detta möjliga undantag bör inte användas av stora företag för att undvika de krav på godkännande och registrering som fastställs i detta direktiv.
- (85) I detta direktiv regleras endast vissa av kreditförmedlarnas skyldigheter gentemot konsumenter. Medlemsstaterna bör därför kunna behålla eller införa ytterligare skyldigheter för kreditförmedlare, inbegripet de villkor enligt vilka en kreditförmedlare kan ta ut avgifter från en konsument som har anlitat den kreditförmedlarens tjänster.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (EUT L 176, 27.6.2013, s. 1).

⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG (EUT L 337, 23.12.2015, s. 35).

⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG av den 16 september 2009 om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet, om ändring av direktiven 2005/60/EG och 2006/48/EG och om upphävande av direktiv 2000/46/EG (EUT L 267, 10.10.2009, s. 7).

⁽⁷⁾ Kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (EUT L 124, 20.5.2003, s. 36).

- (86) Överlåtelse av kreditgivarens rättigheter enligt ett kreditavtal bör inte få leda till att situationen försämrats för konsumenten. Konsumenten bör också på lämpligt sätt underrättas om kreditavtalet överläts till tredje part. Om den ursprungliga kreditgivaren i överenskommelse med fordringsägaren fortsätter att handha krediten gentemot konsumenten, har emellertid konsumenten inget väsentligt intresse av att underrättas om överlåtelsen. En unionsrättslig skyldighet att informera konsumenten om överlåtelsen vore därför i sådana fall onödigt betungande.
- (87) Medlemsstaterna bör kunna behålla eller införa nationella regler om kollektiva former av kommunikation när detta är nödvändigt för effektivitet vid komplexa transaktioner som till exempel värdepapperisering eller avveckling av tillgångar vid obligatorisk administrativ avveckling av banker.
- (88) Konsumenter bör ha tillgång till adekvata, snabba och effektiva förfaranden för alternativ tvistlösning för tvister som kan uppstå till följd av de rättigheter och skyldigheter som avser kreditavtal, med anlitande av befintliga enheter i lämpliga fall. Sådan tillgång säkerställs redan genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU⁽¹⁹⁾ i fråga om berörda avtalstvister. Konsumenter bör dock också ha tillgång till alternativa tvistlösningsförfaranden i händelse av tvister som uppkommer innan ett avtal ingås om rättigheter och skyldigheter som fastställs i det här direktivet, till exempel vad gäller krav på förhandsinformation, rådgivningstjänster och kreditprövning och även vad gäller information från kreditförmedlare som får ersättning av kreditgivare och därför inte har något direkt avtalsförhållande med konsumenterna. Sådana förfaranden för alternativ tvistlösning och de enheter som erbjuder dessa bör uppfylla de kvalitetskrav som fastställs genom direktiv 2013/11/EU.
- (89) Medlemsstaterna bör utse behöriga myndigheter med befogenhet att säkra kontrollen av efterlevnaden av detta direktiv och bör säkerställa att dessa behöriga myndigheter har utrednings- och verkställighetsbefogenheter samt tillräckliga resurser så att de kan fullgöra sitt uppdrag. Medlemsstaterna bör också kunna ge nationella myndigheter befogenhet att göra ingripanden på produktnivå när kreditprodukter är till skada för konsumenter och måste dras tillbaka. Medlemsstaterna bör beakta uppgifter om betalningsförsummelser per månad för olika typer av konsumentkreditprodukter som är relevanta för detta direktivs tillämpningsområde. Medlemsstaternas behöriga myndigheter bör samarbeta med varandra när så krävs för att de ska kunna utföra sina uppgifter enligt detta direktiv.
- (90) Medlemsstaterna bör fastställa regler om sanktioner som är tillämpliga på överträdelse av nationella bestämmelser som antagits enligt detta direktiv och bör vidta alla nödvändiga åtgärder för att se till att sanktionerna genomförs. Medlemsstaterna behåller rätten att välja sanktioner, men de sanktioner som föreskrivs bör vara effektiva, proportionella och avskräckande. Medlemsstaterna bör anmäla dessa regler och dessa åtgärder till kommissionen och bör utan dröjsmål anmäla varje följande ändring som påverkar dem.
- (91) De aktuella nationella reglerna om sanktioner varierar betydligt inom unionen. I synnerhet har inte samtliga medlemsstater säkerställt att effektiva, proportionella och avskräckande sanktionsavgifter kan åläggas näringsidkare som är ansvariga för utbredda överträdelse eller utbredda överträdelse med en unionsdimension. I vissa fall kan dessa näringsidkare även vara en grupp av företag. För att säkerställa att medlemsstaternas myndigheter kan ålägga effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner för utbredda överträdelse och utbredda överträdelse med en unionsdimension som är föremål för samordnade utrednings- och tillsynsåtgärder i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394⁽²⁰⁾, bör sanktionsavgifter införas som sanktion för sådana överträdelse.

⁽¹⁹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU av den 21 maj 2013 om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG (direktivet om alternativ tvistlösning) (EUT L 165, 18.6.2013, s. 63).

⁽²⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 av den 12 december 2017 om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen och om upphävande av förordning (EG) nr 2006/2004 (EUT L 345, 27.12.2017, s. 1).

- (92) För att öka transparensen och stärka konsumentförtroendet bör behöriga myndigheter ha rätt att offentliggöra administrativa sanktioner som påförs för överträdelse av bestämmelser som antas enligt detta direktiv, om inte offentliggörandet allvarligt äventyrar de finansiella marknaderna eller åsamkar de berörda parterna oproportionerlig skada.
- (93) Det är nödvändigt att se över hur effektivt detta direktiv fungerar, tillsammans med framstegen med att upprätta en inre marknad med hög konsumentskyddsnivå för kreditavtal. Vart fjärde år bör kommissionen göra en utvärdering av detta direktiv för att bedöma den övre gränsen på 100 000 EUR som fastställs i detta direktiv och de procentsatser som används för att beräkna den ersättning som ska betalas vid förtidsåterbetalning samt en bedömning av huruvida detta direktivs tillämpningsområde fortfarande är lämpligt när det gäller kreditavtal med säkerhet i fast egendom som inte är bostadsfastighet. Utvärderingen bör också omfatta en analys av marknadsutvecklingen vad gäller konsumentkrediter som stöder den gröna omställningen och en bedömning av behovet av ytterligare åtgärder för att förbättra utnyttjandet av sådana krediter samt en bedömning av genomförandet av sanktioner som påförs i enlighet med detta direktiv och i synnerhet av deras effektivitet och avskräckande effekt. Vid utvärderingen av detta direktiv bör kommissionen analysera de ekonomiska trenderna i unionen och situationen på den berörda marknaden, såsom framväxten av nya former av finansiella tjänster, digitala trender samt volymer och trender för gränsöverskridande tillhandahållande av krediter. Den bör också undersöka hur effektivt detta direktiv är, inbegripet de kostnader och fördelar det medför för företag och konsument. Vidare är gräsrötsfinansiering en finansieringsform som i allt högre grad är tillgänglig för konsument, vanligtvis för mindre utgifter eller investeringar. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/1503 ^(*) omfattar inte gräsrötsfinansieringstjänster, inbegripet sådana som underlättar beviljande av kredit, vilka tillhandahålls till konsument. Kommissionen bör bedöma behovet av ytterligare åtgärder för att skydda konsument som vill utnyttja en kredit eller investera genom en leverantör av tjänster för lånebaserad gräsrötsfinansiering.
- (94) Eftersom målet för detta direktiv, nämligen att fastställa gemensamma regler om vissa aspekter av medlemsstaternas lagar och andra författningar om konsumentkrediter, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna mot bakgrund av den utveckling som marknaden genomgår till följd av digitaliseringen och med hänsyn till målet att underlätta gränsöverskridande tillhandahållande av krediter, utan snarare kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (95) Vad gäller att ändra icke väsentliga delar i detta direktiv bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen med avseende på ytterligare antaganden för beräkningen av den effektiva räntan. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning ^(**). För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.
- (96) I enlighet med den gemensamma politiska förklaringen av den 28 september 2011 från medlemsstaterna och kommissionen om förklarande dokument ^(**), har medlemsstaterna åtagit sig att, när det är motiverat, låta anmälan av införlivandeåtgärder åtföljas av ett eller flera dokument som förklarar förhållandet mellan de olika delarna i direktivet och motsvarande delar i de nationella instrumenten för införlivande. Lagstiftaren anser att det är motiverat att sådana dokument översänds avseende detta direktiv.
- (97) Med hänsyn till det stora antal ändringar som behöver göras i direktiv 2008/48/EG på grund av utvecklingen inom konsumentkreditsektorn och i en strävan att göra unionslagstiftningen tydligare, bör det direktivet upphävas och ersättas av det här direktivet.

^(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/1503 av den 7 oktober 2020 om europeiska leverantörer av gräsrötsfinansieringstjänster för företag och om ändring av förordning (EU) 2017/1129 och direktiv (EU) 2019/1937 (EUT L 347, 20.10.2020, s. 1).

^(**) EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

^(**) EUT C 369, 17.12.2011, s. 14.

- (98) Europeiska datatillsynsmannen har hörts i enlighet med artikel 42.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 ⁽²⁾ och avgav ett yttrande den 26 augusti 2021 ⁽³⁾.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Innehåll

I detta direktiv fastställs en gemensam ram för harmonisering av vissa aspekter av medlemsstaternas lagar och andra författningar om konsumentkreditavtal.

Artikel 2

Tillämpningsområde

1. Detta direktiv är tillämpligt på kreditavtal.
2. Detta direktiv är inte tillämpligt på följande:
 - a) Kreditavtal för vilka det som säkerhet finns en inteckning eller annan i en medlemsstat allmänt förekommande jämförbar säkerhet i fast egendom eller en rättighet med anknytning till fast egendom.
 - b) Kreditavtal som är avsedda för att förvärva eller behålla äganderätt till mark eller en befintlig eller planerad byggnad, inbegripet kommersiella fastigheter som används för handels-, närings- eller yrkesverksamhet.
 - c) Kreditavtal som omfattar ett sammanlagt kreditbelopp på över 100 000 EUR.
 - d) Kreditavtal där krediten beviljas arbetstagare av deras arbetsgivare som en biverksamhet antingen räntefritt eller till en lägre effektiv ränta än marknadsräntan och som inte erbjuds till allmänheten.
 - e) Kreditavtal vilka ingås med värdepappersföretag enligt definitionen i artikel 4.1.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU ⁽⁴⁾ eller med kreditinstitut enligt definitionen i artikel 4.1.1 i förordning (EU) nr 575/2013 i syfte att göra det möjligt för en investerare att genomföra en transaktion med hjälp av ett eller flera av de instrument som förtecknas i avsnitt C i bilaga I till direktiv 2014/65/EU, när det värdepappersföretag eller kreditinstitut som beviljar krediten medverkar i transaktionen.
 - f) Kreditavtal som är resultatet av en förlikning i domstol eller någon annan i lag bemyndigad instans.
 - g) Hyres- eller leasingavtal, enligt vilka det inte föreskrivs någon skyldighet eller möjlighet att förvärva objektet, vare sig i själva avtalet eller i något annat enskilt avtal.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39).

⁽³⁾ EUT C 403, 6.10.2021, s. 5.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv 2011/61/EU (EUT L 173, 12.6.2014, s. 349).

h) Betalningsanstånd genom vilka

- i) en varu- eller tjänsteleverantör, utan att en tredje part erbjuder kredit, ger konsumenten tid att betala den vara eller tjänst som den varu- eller tjänsteleverantören har levererat,
- ii) anskaffningspriset ska betalas ränte- och avgiftsfritt och med endast begränsade avgifter som konsumenten ska betala på grund av sena betalningar, vilka tas ut i enlighet med nationell rätt, och
- iii) betalningen ska göras i sin helhet inom 50 dagar efter att varan eller tjänsten levererats.

När det gäller betalningsanstånd som erbjuds av varu- eller tjänsteleverantörer som inte är mikroföretag eller små eller medelstora företag enligt definitionen i rekommendation 2003/361/EG, om sådana leverantörer erbjuder informations-samhällets tjänster i den mening som avses i artikel 1.1 b i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 ⁽²⁹⁾ i form av distansavtal som ingås med konsumenter om försäljning av varor eller tillhandahållande av tjänster i den mening som avses i artikel 2.7 i direktiv 2011/83/EU, ska detta undantag från det här direktivets tillämpningsområde endast tillämpas om följande villkor är uppfyllda:

- i) En tredje part varken erbjuder eller köper kredit.
 - ii) Betalningen ska i sin helhet genomföras inom 14 dagar från leveransen av varorna eller tjänsterna.
 - iii) Anskaffningspriset ska betalas ränte- och avgiftsfritt, med undantag för begränsade avgifter som konsumenten ska betala på grund av sena betalningar, vilka tas ut i enlighet med nationell rätt.
- i) Kreditavtal som avser ett kostnadsfritt betalningsanstånd för en befintlig skuld.
- j) Kreditavtal där konsumenten måste deponera ett föremål som säkerhet hos kreditgivaren för denne att förvara och där konsumentens ansvar är strikt begränsat till det deponerade föremålet.
- k) Kreditavtal som avser lån som beviljas en begränsad målgrupp enligt en lagbestämmelse med ett allmännyttigt syfte och med en kreditränta som är lägre än marknadsräntan eller räntefritt eller på andra villkor som är mer fördelaktiga för konsumenten än de som gäller på marknaden.
- l) Gällande kreditavtal den 20 november 2026. Artiklarna 23 och 24, artikel 25.1 andra meningen samt artiklarna 25.2, 28 och 39 ska dock tillämpas på alla kreditavtal med obestämd löptid som gäller den 20 november 2026.

3. Utan hinder av punkt 2 c ska detta direktiv tillämpas på kreditavtal som omfattar ett sammanlagt kreditbelopp på över 100 000 EUR och för vilka det som säkerhet varken finns en inteckning eller annan i en medlemsstat allmänt förekommande jämförbar säkerhet i fast egendom eller en rättighet med anknytning till fast egendom, om syftet med dessa kreditavtal är renovering av en bostadsfastighet.

4. För kreditavtal där krediten ges i form av överskridande ska endast följande artiklar vara tillämpliga:

- a) Artiklarna 1, 2, 3, 17, 19, 25, 31, 35, 36 och 39–50, och
- b) artikel 18, om inget annat bestäms av medlemsstaterna.

5. Medlemsstaterna får från tillämpningen av detta direktiv undanta kreditavtal i form av kort med uppskjuten debitering

- a) som tillhandahålls av ett kredit- eller betalningsinstitut,
- b) som har som villkor att krediten ska återbetalas inom 40 dagar, och
- c) som är räntefria och endast har begränsade avgifter för tillhandahållandet av betaltjänsten.

⁽²⁹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EUT L 241, 17.9.2015, s. 1).

6. Medlemsstaterna får besluta att endast artiklarna 1, 2, 3, 7, 8, 11, 19, 20, artikel 21.1 första stycket a–h och l och artiklarna 21.3, 23, 25 och 28–50 ska tillämpas på kreditavtal som ingås av en organisation i vilken medlemskap är förbehållet personer som är bosatta eller anställda på en viss plats eller anställda och pensionerade före detta anställda hos en viss arbetsgivare, eller personer som uppfyller andra kvalifikationer enligt nationell rätt som grund för ett gemensamt existerande band mellan medlemmarna, förutsatt att organisationen uppfyller samtliga följande villkor:

- a) Den har inrättats för sina medlemmars ömsesidiga nytta.
- b) Den gör vinster endast för sina egna medlemmar.
- c) Den har ett socialt syfte enligt nationell rätt.
- d) Den tar emot och förvaltar enbart medlemmarnas besparingar och tillhandahåller kreditmöjligheter enbart för sina medlemmar.
- e) Den tillhandahåller kredit med en årlig räntesats som är lägre än räntesatserna på marknaden eller som är lägre än ett tak som fastställs i nationell rätt.

Medlemsstaterna får undanta kreditavtal som ingåtts av en organisation som avses i första stycket från tillämpningen av detta direktiv om det totala värdet av alla befintliga kreditavtal som ingåtts av den organisationen är obetydligt i förhållande till det totala värdet av alla befintliga kreditavtal i den medlemsstat där organisationen har sitt säte och det totala värdet av alla befintliga kreditavtal som ingåtts av samtliga sådana organisationer i den medlemsstaten understiger 1 % av det totala värdet av alla befintliga kreditavtal som ingåtts i den medlemsstaten.

Medlemsstaterna ska varje år göra en översyn för att utröna om villkoren för att tillämpa ett sådant undantag som avses i andra stycket fortfarande är uppfyllda och ska vidta åtgärder för att dra tillbaka undantaget om de anser att villkoren inte längre är uppfyllda.

7. Medlemsstaterna får besluta att endast artiklarna 1, 2, 3, 7, 8, 11, 19, 20, artikel 21.1 första stycket a–h, l och r och artiklarna 21.3, 23, 25, 28–38 och 40–50 ska tillämpas på kreditavtal mellan kreditgivaren och konsumenten vad gäller betalningsanstånd eller återbetalningsmetoder när konsumenten redan gjort sig skyldig till eller sannolikt kommer att göra sig skyldig till betalningsförsummelse i förhållande till det ursprungliga kreditavtalet och när följande villkor är uppfyllda:

- a) Arrangemanget kommer sannolikt att avvärja möjligheten till rättsliga förfaranden avseende konsumentens betalningsförsummelse.
- b) Konsumenten skulle inte, genom att ingå arrangemanget, komma att omfattas av mindre förmånliga villkor än de som fastställdes i det ursprungliga kreditavtalet.

8. Medlemsstaterna får besluta att artiklarna 8.3 d, e och f, 10.5, 11.4 och 21.3 inte är tillämpliga på ett eller flera av följande kreditavtal:

- a) Kreditavtal som omfattar ett sammanlagt kreditbelopp på under 200 EUR.
- b) Ränte- och avgiftsfria kreditavtal.
- c) Kreditavtal enligt vilka krediten ska betalas tillbaka inom tre månader och för vilka endast obetydliga avgifter ska betalas.

Artikel 3

Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

- 1. *konsument*: en fysisk person som handlar utanför ramen för sin handels-, närings- eller yrkesverksamhet.

2. *kreditgivare*: en fysisk eller juridisk person som lämnar eller förbinder sig att lämna en kredit inom ramen för sin närings- eller yrkesverksamhet.
3. *kreditavtal*: ett avtal genom vilket en kreditgivare lämnar eller förbinder sig att lämna en konsument en kredit i form av betalningsanstånd, lån eller annan liknande finansieringsform, med undantag för avtal om fortlöpande tillhandahållande av tjänster eller om fortlöpande leveranser av varor av samma slag, där konsumenten betalar genom avbetalningar så länge som varorna eller tjänsterna tillhandahålls.
4. *kompletterande tjänst*: en tjänst som konsumenten erbjuds i anslutning till kreditavtalet.
5. *konsumentens sammanlagda kreditkostnad*: samtliga kostnader, inklusive ränta, provision, skatter och alla andra slags avgifter, som konsumenten är skyldig att betala i samband med kreditavtalet och som är kända för kreditgivaren, med undantag för notariatsavgifter; kostnader för kompletterande tjänster i samband med kreditavtalet, särskilt försäkringspremier, ingår också i konsumentens sammanlagda kreditkostnad, om det dessutom är obligatoriskt att ingå ett avtal om sådana kompletterande tjänster för att erhålla krediten eller erhålla den på de villkor som marknadsförs.
6. *sammanlagt belopp som ska betalas av konsumenten*: det sammanlagda kreditbeloppet och konsumentens sammanlagda kreditkostnad.
7. *effektiv ränta*: konsumentens sammanlagda kreditkostnad, uttryckt i procent per år av den sammanlagda krediten och beräknad enligt artikel 30.
8. *kreditränta*: en procentuell fast eller rörlig räntesats som på årlig basis tillämpas på det utnyttjade kreditbeloppet.
9. *fast kreditränta*: den kreditränta som kreditgivaren och konsumenten kommer överens om i kreditavtalet för hela löptiden för kreditavtalet, eller flera krediträntor som kreditgivaren och konsumenten kommer överens om i kreditavtalet för de delperioder för vilka krediträntorna är fastställda uteslutande med en fast specificerad räntesats; om inte alla krediträntor är fastställda i kreditavtalet, ska krediträntan anses vara fast enbart för de delperioder för vilka krediträntorna är fastställda uteslutande med en fast specificerad räntesats som överenskommit vid ingåendet av kreditavtalet.
10. *sammanlagt kreditbelopp*: övre kreditgräns eller det totala belopp som ställs till förfogande genom ett kreditavtal.
11. *varaktigt medium*: varje medel som gör det möjligt för konsumenten att bevara information som riktas till denne personligen, på ett sätt som är tillgängligt för användning i framtiden under en tidsperiod som är lämplig med hänsyn till vad som är avsikten med informationen och som tillåter oförändrad återgivning av den bevarade informationen.
12. *kreditförmedlare*: en fysisk eller juridisk person som inte handlar i egenskap av kreditgivare eller notarie och som inte bara antingen direkt eller indirekt introducerar en konsument för en kreditgivare och som inom ramen för sin närings- eller yrkesverksamhet mot arvodering, som kan utgöras av pengar eller annan form av avtalad ekonomisk förmån,
 - a) presenterar eller erbjuder kreditavtal till konsumenter,
 - b) bistår konsumenter genom att utföra annat förberedande arbete eller annan administration innan avtal ingås vad gäller kreditavtal, än sådant som avses i led a, eller
 - c) ingår kreditavtal med konsumenter för kreditgivarens räkning.
13. *förhandsinformation*: den information som lämnas innan konsumenten är bunden av ett kreditavtal eller, i tillämpliga fall, genom inlämning av ett bindande erbjudande och som konsumenten behöver för att kunna jämföra olika krediterbjudanden och fatta ett välgrundat beslut om huruvida kreditavtalet ska ingås.

14. *profilering*: profilering enligt definitionen i artikel 4.4 i förordning (EU) 2016/679.
15. *kopplingsförbehåll*: erbjudande eller försäljning av ett kreditavtal i ett paket med andra separata finansiella produkter eller tjänster där kreditavtalet inte görs tillgängligt för konsumenten separat.
16. *paketeringsförfarande*: erbjudande eller försäljning av ett kreditavtal i ett paket med andra separata finansiella produkter eller tjänster där kreditavtalet också görs tillgängligt för konsumenten separat men inte nödvändigtvis på samma villkor som när det paketeras med dessa andra produkter eller tjänster.
17. *rådgivningstjänster*: personliga rekommendationer som ges till en konsument avseende en eller flera kreditavtalstransaktioner och som utgör en verksamhet som är skild från beviljandet av en kredit och från kreditförmedlingsverksamhet enligt led 12.
18. *kontokredit*: ett uttryckligt kreditavtal genom vilket en kreditgivare ger en konsument tillgång till medel som överskrider det aktuella saldot på konsumentens checkkonto.
19. *överskridande*: en underförstått accepterad kontokredit genom vilket en kreditgivare tillåter en konsument att utnyttja medel som överskrider det aktuella saldot på konsumentens checkkonto eller den överenskomna kontokrediten.
20. *kombinerat kreditavtal*: ett kreditavtal där
 - a) den berörda krediten eller de berörda tjänsterna uteslutande tjänar till att finansiera ett avtal om leverans av en viss vara eller tillhandahållande av en viss tjänst, och
 - b) dessa båda avtal objektivt sett utgör en kommersiell enhet; en kommersiell enhet ska anses föreligga om varu- eller tjänsteleverantören själv finansierar konsumentens kredit, eller, när den finansieras av tredje part, om kreditgivaren anlitar varu- eller tjänsteleverantörens tjänster i samband med att kreditavtalet marknadsförs, förbereds eller ingås, eller om leveransen av en viss vara eller tillhandahållandet av en viss tjänst uttryckligen anges i kreditavtalet.
21. *förtidsåterbetalning*: fullständigt eller partiellt fullgörande av konsumentens skyldigheter enligt ett kreditavtal, före det datum som överenskommits i kreditavtalet.
22. *skuldrådgivningstjänster*: avpassat tekniskt, juridiskt eller psykologiskt stöd som tillhandahålls av oberoende professionella aktörer som, särskilt, inte är kreditgivare eller kreditförmedlare enligt definitionerna i detta direktiv, eller kreditförvärvare eller kreditförvaltare enligt definitionerna i artikel 3.6 och 3.8 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/2167 ⁽²⁾, till förmån för konsumenter som har eller kan ha svårt att uppfylla sina ekonomiska åtaganden.

Artikel 4

Omvandling av belopp i euro till nationell valuta

1. Vid tillämpningen av detta direktiv ska de medlemsstater som omvandlar belopp i euro till sin nationella valuta till att börja med använda sig av den växelkurs som erhålls den 19 november 2023.
2. Medlemsstaterna får runda av de omvandlade belopp som avses i punkt 1 på villkor att avrundningen inte överstiger 10 EUR.

Artikel 5

Skyldighet att kostnadsfritt tillhandahålla konsumenter information

Medlemsstaterna ska, när information tillhandahålls konsumenter i enlighet med detta direktiv, kräva att den informationen tillhandahålls utan kostnad för konsumenten, oavsett medium som används för att tillhandahålla den.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/2167 av den 24 november 2021 om kreditförvaltare och kreditförvärvare och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU (EUT L 438, 8.12.2021, s. 1).

Artikel 6

Icke-diskriminering

Medlemsstaterna ska säkerställa att de villkor som ska uppfyllas för att en konsument ska beviljas kredit inte diskriminerar konsumenter som är lagligen bosatta i unionen på grund av deras nationalitet eller boplatssort eller på någon av de grunder som avses i artikel 21 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, när dessa konsumenter begär, ingår eller innehar ett kreditavtal i unionen.

Första stycket ska inte påverka möjligheten att erbjuda olika villkor för att få tillgång till en kredit när dessa är vederbörligen motiverade av objektiva faktorer.

KAPITEL II

INFORMATION SOM SKA TILLHANDAHÅLLAS FÖRE INGÅENDET AV KREDITAVTALET

Artikel 7

Reklam för och marknadsföring av kreditavtal

Utan att det påverkar tillämpningen av direktiv 2005/29/EG, ska medlemsstaterna kräva att reklam- och marknadsföringsuppgifter om kreditavtal är rättvisande, klara och icke vilseledande. Formuleringar i sådana reklam- och marknadsföringsmeddelanden som hos en konsument kan skapa falska förväntningar på krediters tillgänglighet eller kostnader eller det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten ska vara förbjudna.

Artikel 8

Standardinformation som ska ingå i reklam för kreditavtal

1. Medlemsstaterna ska kräva att reklam för kreditavtal innehåller en tydlig och framträdande varning för att göra konsumenter medvetna om att lån kostar pengar, och i varningen ska det stå "Obs! Att låna pengar kostar pengar" eller en motsvarande formulering.

2. Medlemsstaterna ska kräva att reklam för kreditavtal som anger en räntesats för eller andra sifferuppgifter om kreditkostnad för konsumenten innehåller standardinformation i enlighet med denna artikel.

Den skyldighet som avses i första stycket ska inte vara tillämplig när nationell rätt kräver uppgift om kreditens effektiva ränta för annonsering om kreditavtal som inte anger en räntesats för eller andra sifferuppgifter avseende några kreditkostnader för konsumenten enligt vad som avses i första stycket.

3. Standardinformationen ska vara lätt läsbar eller tydligt hörbar beroende på vad som är lämpligt och anpassad till de tekniska begränsningarna hos det medium som används för reklam och ska på ett klart, kortfattat och framträdande sätt upplysa om samtliga följande inslag:

- a) Krediträntan, fast eller rörlig eller båda, tillsammans med information om eventuella avgifter som utgör en del av konsumentens sammanlagda kreditkostnader.
- b) Det sammanlagda kreditbeloppet.
- c) Den effektiva räntan.
- d) I tillämpliga fall, löptiden för kreditavtalet.
- e) Vid kredit i form av betalningsanstånd för särskilda varor eller tjänster, deras kontantpris samt belopp som eventuellt förskottsbetalats.

- f) I tillämpliga fall, det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten och avbetalningarnas belopp.

Om det medium som används för att förmedla den standardinformation som avses i första stycket i specifika och motiverade fall inte medger att informationen visas visuellt, ska leden e och f i det stycket inte tillämpas.

4. Den standardinformation som avses i punkt 3 första stycket ska innehålla ett representativt exempel.

5. Om det är obligatoriskt att ingå avtal om en kompletterande tjänst med anknytning till kreditavtalet för att erhålla krediten eller för att erhålla den på de villkor som angavs i marknadsföringen, ska den standardinformation som avses i punkt 3 första stycket på ett klart, kortfattat och framträdande sätt redogöra för skyldigheten att ingå det avtalet.

6. Utan att det påverkar tillämpningen av direktiv 2005/29/EG ska konsumenten, i specifika och motiverade fall där det elektroniska medium som används för att förmedla den standardinformation som avses i punkt 3 i denna artikel inte gör det möjligt att visuellt visa informationen på ett framträdande och tydligt sätt, kunna få tillgång till den information som avses i första stycket e och f i den punkten genom att klicka, skrolla eller svajpa.

7. Medlemsstaterna ska förbjuda reklam för kreditprodukter som

- a) uppmuntrar konsumenter att söka kredit genom att antyda att krediten skulle förbättra deras ekonomiska situation,
- b) specificerar att utestående kreditavtal eller registrerade krediter i databaser har liten eller ingen inverkan på bedömningen av en kreditansökan,
- c) felaktigt antyder att krediter leder till ökade ekonomiska resurser, ersätter besparingar eller kan höja en konsuments levnadsstandard.

8. Medlemsstaterna får förbjuda bland annat reklam för kreditprodukter som

- a) visar hur lätt eller snabbt det går att få kredit,
- b) anger att kredittagande är en förutsättning för en rabatt,
- c) erbjuder *anståndsperioder* för kreditavbetalningar på mer än tre månader.

Artikel 9

Allmän information

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att kreditgivare eller, i tillämpliga fall, kreditförmedlare alltid tillhandahåller konsumenterna tydlig och begriplig allmän information om kreditavtal, på papper eller på ett annat varaktigt medium som konsumenten väljer.

Allmän information om kreditavtal som tillhandahålls av kreditgivare eller, i tillämpliga fall, av kreditförmedlare i sina lokaler ska göras tillgänglig för konsumenterna åtminstone i pappersform.

2. Den allmänna information som avses i punkt 1 ska omfatta åtminstone följande:

- a) Uppgiftslämnarens identitet, geografiska adress, telefonnummer och e-postadress.
- b) De ändamål för vilket krediten får användas.
- c) Den möjliga löptiden för kreditavtalet.

- d) Typer av tillgänglig kreditränta samt uppgift om huruvida denna är bunden eller rörlig eller båda, med en kort beskrivning av kännetecknen för en bunden respektive rörlig ränta och vad detta innebär för konsumenten.
- e) Ett representativt exempel på det sammanlagda kreditbeloppet, konsumentens sammanlagda kostnad för krediten, det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten och den effektiva räntan.
- f) Uppgifter om eventuella ytterligare kostnader, som inte ingår i konsumentens sammanlagda kostnad för krediten, som ska betalas i samband med ett kreditavtal.
- g) De olika alternativen för återbetalning av krediten till kreditgivaren, inbegripet de regelbundna amorteringarnas antal, periodicitet och belopp.
- h) En beskrivning av de villkor som direkt rör förtidsåterbetalning.
- i) En beskrivning av ångerrätten.
- j) Uppgifter om kompletterande tjänster som konsumenten måste köpa för att erhålla krediten eller för att erhålla den på de marknadsförda villkoren och, i tillämpliga fall, ett förtydligande att de kompletterande tjänsterna kan köpas från en tillhandahållare som inte är kreditgivaren.
- k) En allmän varning om vilka konsekvenserna kan bli om de skyldigheter som är knutna till kreditavtalet inte uppfylls.

Artikel 10

Förhandsinformation

1. Medlemsstaterna ska kräva att kreditgivaren och, i tillämpliga fall, kreditförmedlaren förser konsumenten med den tydliga och begripliga förhandsinformation som behövs för att jämföra olika erbjudanden så att de ska kunna fatta ett välgrundat beslut om huruvida ett kreditavtal ska ingås på grundval av de kreditvillkor som kreditgivaren erbjuder och, i tillämpliga fall, de önskemål som uttryckts och den information som konsumenten lämnat. Sådan förhandsinformation ska ges till konsumenten i god tid innan denne blir bunden av ett kreditavtal eller ett erbjudande, inbegripet när teknik för distanskommunikation enligt definitionen i artikel 2 e i direktiv 2002/65/EG används.

Om den förhandsinformation som avses i första stycket i denna punkt tillhandahålls mindre än en dag före det att konsumenten blir bunden av kreditavtalet eller erbjudandet, ska medlemsstaterna kräva att kreditgivaren och, i tillämpliga fall, kreditförmedlaren skickar en påminnelse till konsumenten om möjligheten att frånträda kreditavtalet och om det förfarande som ska följas för att frånträda kreditavtalet, i enlighet med artikel 26. Denna påminnelse ska lämnas till konsumenten, i pappersform eller på ett annat varaktigt medium som konsumenten valt och som anges i kreditavtalet, mellan en och sju dagar efter det att kreditavtalet ingåtts eller, i tillämpliga fall, efter det att konsumenten lämnat in det bindande krediterbjudandet.

2. Den förhandsinformation som avses i punkt 1 ska tillhandahållas på papper eller på ett annat varaktigt medium som konsumenten valt med hjälp av blanketten för standardiserad europeisk konsumentkreditinformation i bilaga I. All information i blanketten ska vara lika framträdande. Kreditgivaren ska anses ha uppfyllt informationskraven i denna punkt och i artikel 3.1 och 3.2 i direktiv 2002/65/EG om denne har tillhandahållit den blanketten.

3. Den förhandsinformation som avses i punkt 1 ska specificera samtliga följande element på ett framträdande sätt i första delen av blanketten för standardiserad europeisk konsumentkreditinformation på en sida:

- a) Kreditgivarens och, i tillämpliga fall, den berörda kreditförmedlarens identitet.
- b) Det sammanlagda kreditbeloppet.
- c) Kreditavtalets löptid.

- d) Krediträntan, eller samtliga krediträntor om olika krediträntor tillämpas under olika omständigheter.
 - e) Den effektiva räntan och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten.
 - f) Vid kredit i form av betalningsanstånd för särskilda varor eller tjänster och vid kombinerade kreditavtal, de särskilda varorna eller tjänsterna och deras kontantpris.
 - g) Kostnaderna i samband med försenade betalningar, dvs. tillämplig räntesats vid sena betalningar och villkoren för ändring av denna samt, i tillämpliga fall, eventuella avgifter när avtalsförpliktelser inte fullgörs.
 - h) Storlek, antal och periodicitet för de delbetalningar som konsumenten ska göra och, i tillämpliga fall, den ordning enligt vilken betalningarna ska fördelas på olika utestående skulder med olika krediträntor för återbetalning.
 - i) En varning avseende konsekvenserna av uteblivna eller sena betalningar.
 - j) Förekomst eller avsaknad av ångerrätt och, i tillämpliga fall, ångerfrist.
 - k) Förekomst av rätt till förtidsåterbetalning och, i tillämpliga fall, information om kreditgivarens rätt till ersättning.
 - l) Kreditgivarens geografiska adress, telefonnummer och e-postadress samt, i tillämpliga fall, den berörda kreditförmedlarens geografiska adress, telefonnummer och e-postadress.
4. Om samtliga element som avses i punkt 3 inte kan visas på ett tydligt sätt på en sida ska de visas i den första delen av blanketten för standardiserad europeisk konsumentkreditinformation på högst två sidor. I så fall ska den information som avses i leden a-g i den punkten visas på första sidan av blanketten.
5. Den förhandsinformation som avses i punkt 1 ska specificera samtliga följande element, som ska visas efter och tydligt åtskilda från de element som förtecknas i punkt 3:
- a) Typ av kredit.
 - b) Villkoren för utnyttjande av krediten.
 - c) Om olika krediträntor tillämpas under olika omständigheter, gällande villkor för tillämpning av de olika krediträntorna och alla index eller referensräntor som gäller den ursprungliga krediträntan i den mån dessa finns tillgängliga samt perioder, villkor och förfarande för ändringar av de olika krediträntorna.
 - d) Om kreditavtalet ger möjlighet att utnyttja krediten på olika sätt med olika avgifter eller krediträntor och kreditgivaren använder sig av antagandet i bilaga III del II punkt b, uppgift om att andra möjligheter att utnyttja krediten för denna typ av kreditavtal kan innebära högre effektiva räntor.
 - e) I tillämpliga fall, avgifter för administration av ett eller flera obligatoriska konton där både betalningstransaktioner och kreditutnyttjande registreras, avgifter för att använda ett betalningsmedel för både betalningstransaktioner och kreditutnyttjande, eventuella andra avgifter med anknytning till kreditavtalet, och på vilka villkor någon av dessa avgifter kan ändras.
 - f) Ett representativt exempel som visar den effektiva räntan och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten och som innehåller alla de antaganden utifrån vilka denna räntesats har beräknats. Om konsumenten har informerat kreditgivaren om en eller flera faktorer som ska vara utmärkande för den kredit som denne helst vill ha, såsom kreditavtalets löptid och det sammanlagda kreditbeloppet, ska kreditgivaren beakta dessa faktorer.
 - g) I tillämpliga fall, eventuella kostnader som konsumenten vid ingående av kreditavtalet måste betala till en notarie.
 - h) Eventuell skyldighet att ingå ett avtal om en kompletterande tjänst i anslutning till kreditavtalet, om ingåendet av ett sådant avtal är obligatoriskt för att erhålla krediten eller för att erhålla den på de villkor som anges i marknadsföringen.
 - i) I tillämpliga fall, begärda säkerheter.
 - j) I tillämpliga fall, information om hur kreditgivarens ersättning ska fastställas i händelse av förtidsåterbetalning.

- k) Konsumentens rätt att omedelbart och kostnadsfritt informeras om resultaten av en databassökning för bedömning av kreditvärdighet, enligt artikel 19.6.
- l) Konsumentens rätt att, i enlighet med punkt 8 i denna artikel, på begäran och kostnadsfritt få en kopia av utkastet till kreditavtal på papper eller på ett annat varaktigt medium, förutsatt att kreditgivaren vid tidpunkten för begäran är villig att ingå kreditavtalet.
- m) I tillämpliga fall, uppgift om att priset har avpassats på grundval av automatisk behandling, inbegripet profilering.
- n) I tillämpliga fall, den tidsperiod under vilken kreditgivaren är bunden av förhandsinformation som tillhandahållits i enlighet med denna artikel.
- o) Möjligheten för konsumenten att få tillgång till en mekanism för klagomål och prövning utanför domstol och sätt att få tillgång till denna mekanism.
- p) En varning om och förklaring av vilka de rättsliga och finansiella konsekvenserna kan bli om de skyldigheter som är knutna till kreditavtalet inte uppfylls.
- q) En återbetalningsplan som innehåller alla betalningar och återbetalningar under kreditavtalets löptid, inbegripet betalningar och återbetalningar för eventuella kompletterande tjänster med anknytning till kreditavtalet som säljs samtidigt, varvid betalningar och återbetalningar, om olika krediträntor tillämpas under olika omständigheter, ska baseras på rimliga höjningar av krediträntan.

När kreditavtalet hänvisar till ett referensvärde enligt definitionen i artikel 3.1.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1011 ⁽²⁹⁾ ska namnet på det referensvärdet och dess administratör och de möjliga följderna av detta referensvärde för konsumenten anges i ett separat dokument som får bifogas blanketten för standardiserad europeisk konsumentkreditinformation.

6. Informationen på blanketten för standardiserad europeisk konsumentkreditinformation ska vara konsekvent. Den ska vara tydligt läsbar och ska ta hänsyn till de tekniska begränsningarna hos det medium på vilket den visas. Informationen ska visas på ett adekvat och lämpligt sätt via de olika kanalerna med beaktande av interoperabilitet.

Eventuell ytterligare information som kreditgivaren ger konsumenten ska vara tydligt läsbar och ges i ett separat dokument som får bifogas blanketten för standardiserad europeisk konsumentkreditinformation.

7. Genom undantag från punkt 5 i denna artikel ska, vad gäller taltelefonikommunikationer som avses i artikel 3.3 i direktiv 2002/65/EG, den beskrivning av den finansiella tjänstens viktigaste egenskaper som ska tillhandahållas enligt artikel 3.3 b andra strecksatsen i det direktivet minst innehålla de uppgifter som anges i punkt 3 i den här artikeln. I detta fall ska kreditgivaren och, i tillämpliga fall, kreditförmedlaren så snart kreditavtalet ingåtts förse konsumenten med blanketten för standardiserad europeisk konsumentkreditinformation på ett varaktigt medium.

8. På konsumentens begäran ska kreditgivaren och, i tillämpliga fall, kreditförmedlaren, utöver blanketten för standardiserad europeisk konsumentkreditinformation, kostnadsfritt tillhandahålla konsumenten en kopia av utkastet till kreditavtal på papper eller på ett annat varaktigt medium, förutsatt att kreditgivaren vid tidpunkten för begäran är beredd att ingå kreditavtalet med konsumenten.

9. Vid kreditavtal där konsumentens betalningar inte omedelbart medför en motsvarande amortering av det totala kreditbeloppet utan används för kapitalbildning under perioder och på villkor som anges i kreditavtalet eller i ett biavtal, ska kreditgivaren och, i tillämpliga fall, kreditförmedlaren i den förhandsinformation som avses i punkt 1 klart och kortfattat ange att sådana kreditavtal inte utgör någon garanti för att det totala utnyttjade kreditbeloppet enligt kreditavtalet återbetalas, om inte en sådan garanti ställs uttryckligen.

⁽²⁹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1011 av den 8 juni 2016 om index som används som referensvärden för finansiella instrument och finansiella avtal eller för att mäta investeringsfonders resultat, och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU och förordning (EU) nr 596/2014 (EUT L 171, 29.6.2016, s. 1).

10. Denna artikel ska inte vara tillämplig på varu- eller tjänsteleverantörer som medverkar subsidiärt som kreditförmedlare. Detta ska inte påverka skyldigheten för kreditgivaren eller i tillämpliga fall kreditförmedlaren att säkerställa att konsumenten får den förhandsinformation som avses i denna artikel.

Artikel 11

Förhandsinformation om kreditavtal som avses i artikel 2.6 eller 2.7

1. Vad gäller kreditavtal som avses i artikel 2.6 eller 2.7 ska sådan förhandsinformation om kreditavtal som avses i artikel 10.1, genom undantag från artikel 10.2, tillhandahållas på papper eller på ett annat varaktigt medium som konsumenten valt med användning av blanketten för europeisk konsumentkreditinformation i bilaga II. Denna information ska vara tydlig och begriplig. All information på blanketten ska vara lika framträdande. Kreditgivaren ska anses ha uppfyllt informationskraven i denna punkt och i artikel 3.1 och 3.2 i direktiv 2002/65/EG om den kreditgivaren har tillhandahållit den blanketten.

2. För kreditavtal som avses i artikel 2.6 eller 2.7 ska den förhandsinformation som avses i artikel 10.1, genom undantag från artikeln 10.3, specificera samtliga följande element, på ett framträdande sätt i första delen av blanketten för europeisk konsumentkreditinformation på en sida:

- a) Kreditgivarens och, i tillämpliga fall, den berörda kreditförmedlarens identitet.
- b) Det sammanlagda kreditbeloppet.
- c) Kreditavtalets löptid.
- d) Krediträntan, eller samtliga krediträntor om olika krediträntor tillämpas under olika omständigheter.
- e) Den effektiva räntan och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten.
- f) Vid kredit i form av betalningsanstånd för särskilda varor eller tjänster och vid kombinerade kreditavtal, de särskilda varorna eller tjänsterna och deras kontantpris.
- g) Kostnaderna i samband med sena betalningar, dvs. tillämplig räntesats vid sena betalningar och villkoren för ändring av denna samt, i tillämpliga fall, eventuella avgifter när avtalsförpliktelser inte fullgörs.
- h) Storlek, antal och periodicitet för de betalningar som konsumenten ska göra och, i tillämpliga fall, den ordning enligt vilken betalningarna ska fördelas på olika utestående skulder med olika krediträntor för återbetalning.
- i) En varning avseende konsekvenserna av uteblivna eller sena betalningar.
- j) Förekomst eller avsaknad av ångerrätt.
- k) Förekomst av rätt till förtidsåterbetalning och, i tillämpliga fall, information om kreditgivarens rätt till ersättning.
- l) Kreditgivarens geografiska adress, telefonnummer och e-postadress samt, i tillämpliga fall, den berörda kreditförmedlarens geografiska adress, telefonnummer och e-postadress.

3. Om samtliga element som avses i punkt 2 inte kan visas på ett tydligt sätt på en sida ska de visas i den första delen av blanketten för europeisk konsumentkreditinformation på högst två sidor. I så fall ska den information som avses i leden a–g i den punkten visas på första sidan av blanketten.

4. Den förhandsinformation som avses i punkt 1 ska specificera samtliga följande element, som ska visas efter och tydligt åtskilda från de element som förtecknas i punkt 2:

- a) Typ av kredit.

- b) Om olika krediträntor tillämpas under olika omständigheter, gällande villkor för tillämpning av varje kreditränta, alla index eller referensräntor som gäller den ursprungliga krediträntan, de avgifter som är tillämpliga från det att kreditavtalet ingås och, i tillämpliga fall, de villkor som gäller för ändring av de avgifterna.
 - c) Ett representativt exempel som visar den effektiva räntan och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten och som innehåller alla de antaganden utifrån vilka denna räntesats har beräknats.
 - d) Villkor och förfarande för uppsägning av kreditavtalet.
 - e) I tillämpliga fall, information om hur kreditgivarens ersättning ska fastställas i händelse av förtidsåterbetalning.
 - f) I tillämpliga fall, uppgift om att konsumenten när som helst kan åläggas att betala tillbaka hela kreditbeloppet.
 - g) En hänvisning till konsumentens rätt att omedelbart och kostnadsfritt informeras om resultaten av en databassökning för bedömning av kreditvärdighet, enligt artikel 19.6.
 - h) I tillämpliga fall, uppgift om att priset har avpassats på grundval av automatisk behandling, inbegripet profilering.
 - i) I tillämpliga fall, den tidsperiod under vilken kreditgivaren är bunden av förhandsinformation som tillhandahållits i enlighet med denna artikel.
 - j) En hänvisning till möjligheten för konsumenten att få tillgång till en mekanism för klagomål och prövning utanför domstol och sätt att få tillgång till denna mekanism.
 - k) En varning om och förklaring av vilka de rättsliga och finansiella konsekvenserna kan bli om de skyldigheter som är knutna till kreditavtalet inte uppfylls.
 - l) En återbetalningsplan som innehåller alla betalningar och återbetalningar under kreditavtalets löptid, inbegripet betalningar och återbetalningar för eventuella kompletterande tjänster med anknytning till kreditavtalet som säljs samtidigt, varvid betalningar och återbetalningar, om olika krediträntor tillämpas under olika omständigheter, ska baseras på rimliga höjningar av krediträntan.
5. Informationen på blanketten för europeisk konsumentkreditinformation ska vara konsekvent. Den ska vara tydligt läsbar och ska ta hänsyn till de tekniska begränsningarna hos det medium på vilket den visas. Informationen ska visas på ett adekvat och lämpligt sätt via de olika kanalerna med beaktande av interoperabilitet.
6. Genom undantag från punkt 4 i denna artikel ska, vad gäller taltelefonikommunikationer som avses i artikel 3.3 i direktiv 2002/65/EG, den beskrivning av den finansiella tjänstens viktigaste egenskaper som ska tillhandahållas enligt artikel 3.3 b andra strecksatsen i det direktivet minst innehålla de uppgifter som anges i punkt 2 i den här artikeln. I detta fall ska kreditgivaren och, i tillämpliga fall, kreditförmedlaren så snart kreditavtalet ingåtts förse konsumenten med blanketten för europeisk konsumentkreditinformation på ett varaktigt medium.
7. På konsumentens begäran ska kreditgivaren och, i tillämpliga fall, kreditförmedlaren, utöver blanketten för europeisk konsumentkreditinformation, kostnadsfritt tillhandahålla konsumenten en kopia av utkastet till kreditavtal, förutsatt att kreditgivaren vid tidpunkten för begäran är beredd att ingå kreditavtalet med konsumenten.
8. Denna artikel ska inte vara tillämplig på varu- eller tjänsteleverantörer som medverkar subsidiärt som kreditförmedlare. Detta ska inte påverka skyldigheten för kreditgivaren eller i tillämpliga fall kreditförmedlaren att säkerställa att konsumenten får den förhandsinformation som avses i denna artikel.

Artikel 12

Tillräckliga förklaringar

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att kreditgivare och, i tillämpliga fall, kreditförmedlare är skyldiga att ge konsumenten sådana tillräckliga förklaringar om föreslagna kreditavtal och eventuella kompletterande tjänster som gör det möjligt för konsumenten att bedöma om de föreslagna kreditavtalen och kompletterande tjänsterna lämpar sig för konsumentens behov och ekonomiska situation. Sådana förklaringar ska ges kostnadsfritt och innan kreditavtalet ingås. Förklaringarna ska inbegripa följande delar:

- a) Den information som avses i artiklarna 10, 11 och 38.
- b) De huvudsakliga egenskaperna hos det kreditavtal eller de kompletterande tjänster som föreslås.
- c) De specifika effekter som det kreditavtal eller de kompletterande tjänster som föreslås kan leda till för konsumenten, inbegripet konsekvenserna av att konsumenten inte betalar eller betalar för sent.
- d) Om de kompletterande tjänsterna paketerats tillsammans med ett kreditavtal, huruvida varje komponent i paketet kan sägas upp separat och konsekvenserna för konsumenten av en sådan uppsägning.

2. Medlemsstaterna får, när det är motiverat, anpassa det krav som avses i punkt 1 med avseende på hur förklaringarna ska ges och i vilken utsträckning de ska ges till

- a) de omständigheter under vilka krediten erbjuds,
- b) den person som krediten erbjuds till,
- c) typen av erbjuden kredit.

Artikel 13

Avpassade erbjudanden på grundval av automatisk behandling

Utan att det påverkar tillämpningen av förordning (EU) 2016/679 ska medlemsstaterna kräva att kreditgivare och kreditförmedlare informerar konsumenter på ett tydligt och begripligt sätt när de erhåller ett avpassat erbjudande som bygger på automatisk behandling av personuppgifter.

KAPITEL III

KOPPLINGSFÖRBEHÅLL OCH PAKETERINGSFÖRFARANDEN, UNDERFÖRSTÅTT SAMTYCKE, RÅDGIVNINGSTJÄNSTER OCH BEVILJANDE AV KREDITER UTAN FÖREGÅENDE BESTÄLLNING

Artikel 14

Kopplingsförbehåll och paketeringsförfaranden

1. Medlemsstaterna ska tillåta paketeringsförfaranden men förbjuda kopplingsförbehåll.
2. Genom undantag från punkt 1, och utan att det påverkar tillämpningen av konkurrensrätt, får medlemsstaterna tillåta att kreditgivare begär att konsumenten öppnar eller upprätthåller ett betal- eller sparkonto, om det enda syftet med ett sådant konto är något av följande:
 - a) Bygga upp kapital för att återbetala krediten.
 - b) Avbetala krediten.

- c) Slå samman resurser för att erhålla krediten.
- d) Ställa ytterligare säkerhet till kreditgivaren i händelse av betalningsförsummelse.

3. Medlemsstaterna får ge kreditgivare rätt att kräva att konsumenten har en relevant försäkring med anknytning till kreditavtalet, med beaktande av proportionalitetsöverväganden. I sådana fall ska medlemsstaterna säkerställa att kreditgivaren är skyldig att godta en försäkring från en annan leverantör än den leverantör som kreditgivaren rekommenderar, om en sådan försäkring har en garantinivå som motsvarar garantinivån hos den försäkring som kreditgivaren har föreslagit, utan att villkoren för den kredit som erbjuds konsumenten ändras.

4. Medlemsstaterna ska kräva att personuppgifter om konsumenters diagnos av onkologiska sjukdomar inte används för en försäkring med anknytning till ett kreditavtal efter en tidsperiod som medlemsstaterna fastställer och som inte överstiger 15 år räknat från när den medicinska behandlingen av konsumenten avslutades.

5. För att konsumenter ska få extra tid på sig att jämföra försäkringserbjudanden med anknytning till kreditavtal innan de köper en försäkring enligt punkt 3 ska medlemsstaterna kräva att konsumenterna får minst tre dagar på sig att jämföra försäkringserbjudanden med anknytning till kreditavtal utan att dessa erbjudanden ändras, och att konsumenterna informeras om detta. Konsumenterna får teckna en försäkring före utgången av denna tredagersperiod om de uttryckligen begär att få göra detta.

Artikel 15

Underförstått samtycke till ingående av kreditavtal eller köp av kompletterande tjänster

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att kreditgivare och kreditförmedlare inte utgår från att konsumenten samtycker till ingående av kreditavtal eller köp av kompletterande tjänster som presenteras i form av standardalternativ. Standardalternativ inbegriper förkryssade rutor.

2. Konsumentens samtycke till ingående av kreditavtal eller köp av kompletterande tjänster som presenteras genom rutor ska ges genom en entydig och tydlig bekräftande handling som gör det möjligt att fastställa ett frivilligt, specifikt, informerat och otvetydigt godkännande av innehållet i och innebörden av alternativen i rutorna.

Artikel 16

Rådgivningstjänster

1. Medlemsstaterna ska kräva att kreditgivaren och, i tillämpliga fall, kreditförmedlaren i samband med en viss transaktion uttryckligen underrättar konsumenten om huruvida rådgivningstjänster tillhandahålls eller kan tillhandahållas konsumenten.

2. Medlemsstaterna ska kräva att kreditgivaren och, i tillämpliga fall, kreditförmedlaren, innan rådgivningstjänster tillhandahålls eller innan avtal om tillhandahållande av sådana tjänster ingås, till konsumenten lämnar följande uppgifter på papper eller på ett annat varaktigt medium som konsumenten valt:

- a) Uppgift om huruvida rekommendationen kommer att baseras enbart på deras eget produktutbud eller på ett brett produktutbud från hela marknaden i enlighet med punkt 3 c.
- b) I tillämpliga fall, uppgift om den avgift som ska betalas av konsumenten för rådgivningstjänsterna eller, om beloppet för den avgiften inte kan fastställas när informationen ska lämnas, den metod med vilken avgiften beräknas.

De uppgifter som avses i första stycket i denna punkt får tillhandahållas konsumenten i form av kompletterande förhandsinformation i enlighet med artikel 10.6 andra stycket.

3. Om rådgivningstjänster tillhandahålls konsumenter ska medlemsstaterna kräva att kreditgivare och, i tillämpliga fall, kreditförmedlare

- a) inhämtar nödvändig information om konsumentens finansiella situation, preferenser och mål i samband med kreditavtalet, så att kreditgivaren eller kreditförmedlaren kan rekommendera kreditavtal som är lämpliga för konsumenten,
- b) bedömer konsumentens ekonomiska situation och behov på grundval av den information som avses i led a, som ska vara aktuell vid tidpunkten för bedömningen, med beaktande av rimliga antaganden om riskerna för konsumentens ekonomiska situation under löptiden för det rekommenderade kreditavtalet,
- c) överväger ett tillräckligt stort antal kreditavtal inom sitt produktutbud och på grundval av detta rekommenderar ett eller flera kreditavtal inom detta produktutbud som är lämpliga för konsumentens behov, ekonomiska situation och personliga förhållanden,
- d) agerar i konsumentens bästa intresse, och
- e) ger konsumenten en redogörelse av den rekommendation som getts, på papper eller på ett annat varaktigt medium som väljs av konsumenten och anges i avtalet om tillhandahållande av rådgivningstjänster.

4. Medlemsstaterna får förbjuda användningen av termerna *rådgivning* eller *rådgivare* eller liknande, när rådgivningstjänster marknadsförs till och tillhandahålls för konsumenter av kreditgivare eller, i tillämpliga fall, kreditförmedlare.

Om medlemsstaterna inte förbjuder användningen av termerna *rådgivning* och *rådgivare* eller liknande, ska de införa följande villkor för användningen av termen *oberoende rådgivning* eller *oberoende rådgivare* av kreditgivare och kreditförmedlare som tillhandahåller rådgivningstjänster:

- a) Kreditgivare och, i tillämpliga fall, kreditförmedlare ska beakta ett tillräckligt stort antal kreditavtal som finns tillgängliga på marknaden.
- b) Kreditförmedlare ska inte få något vederlag för rådgivningstjänsterna från en eller flera kreditgivare.

Andra stycket b ska endast tillämpas om antalet kreditgivare som bedöms är mindre än majoriteten på marknaden.

Medlemsstaterna får införa strängare krav vad gäller användningen av termerna *oberoende rådgivning* eller *oberoende rådgivare* av kreditgivare och, i tillämpliga fall, kreditförmedlare.

5. Medlemsstaterna ska kräva att kreditgivare och, i tillämpliga fall, kreditförmedlare varnar en konsument när ett kreditavtal kan medföra en särskild risk för konsumenten med hänsyn till dennes ekonomiska situation.

6. Medlemsstaterna ska säkerställa att rådgivningstjänster endast får tillhandahållas av kreditgivare och, i tillämpliga fall, kreditförmedlare.

Medlemsstaterna får, genom undantag från första stycket, tillåta andra personer än de som avses i första stycket att tillhandahålla rådgivningstjänster om ett av följande villkor är uppfyllt:

- a) Rådgivningstjänsterna tillhandahålls tillfälligt inom ramen för en yrkesverksamhet som regleras av lagar eller andra författningar eller av etiska regler som inte utesluter tillhandahållandet av dessa tjänster.
- b) Rådgivningstjänsterna tillhandahålls inom ramen för konkursförvaltares förvaltning av befintliga skulder och där den förvaltningsverksamheten regleras genom lagar eller andra författningar.
- c) Rådgivningstjänsterna tillhandahålls i samband med förvaltning av befintliga skulder som utförs av offentliga eller frivilliga leverantörer av skuldrådgivningstjänster enligt artikel 36 utan kommersiellt syfte.
- d) Rådgivningstjänsterna tillhandahålls av personer som är auktoriserade och står under tillsyn av behöriga myndigheter.

Artikel 17

Förbud mot beviljande av krediter utan föregående beställning

Medlemsstaterna ska förbjuda beviljande av krediter till konsumenter utan föregående beställning och uttryckligt medgivande från konsumenterna.

KAPITEL IV

KREDITPRÖVNING OCH TILLGÅNG TILL DATABASER

Artikel 18

Skyldighet att bedöma konsumentens kreditvärdighet

1. Medlemsstaterna ska kräva att kreditgivaren ska göra en grundlig bedömning av konsumentens kreditvärdighet innan ett kreditavtal ingås. Denna bedömning ska göras i konsumentens intresse för att förhindra oansvarig utlåning och överskuldssättning, och ta vederbörlig hänsyn till faktorer som är relevanta för att kontrollera konsumentens utsikter att uppfylla sina skyldigheter enligt kreditavtalet.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att kreditförmedlare på korrekt sätt lämnar den nödvändiga information som erhållits från konsumenten till den relevanta kreditgivaren i enlighet med förordning (EU) 2016/679 för att kreditprövningen ska kunna göras.

3. Kreditprövningen ska utföras på grundval av relevant och korrekt information om konsumentens inkomster och utgifter och andra finansiella och ekonomiska förhållanden som är nödvändig och står i proportion till kreditens art, varaktighet, värde och risker för konsumenten. Denna information kan omfatta bevis på inkomst eller andra källor till återbetalning, information om ekonomiska tillgångar och skulder eller information om andra ekonomiska åtaganden. Denna information får inte inbegripa särskilda kategorier av uppgifter enligt artikel 9.1 i förordning (EU) 2016/679. Informationen ska inhämtas från relevanta interna och externa källor, inbegripet från konsumenten själv och, vid behov, på grundval av en sökning i en databas som avses i artikel 19 i detta direktiv. Sociala nätverk ska inte betraktas som en extern källa vid tillämpningen av detta direktiv.

Den information som erhållits i enlighet med denna punkt ska kontrolleras på lämpligt sätt, vid behov genom dokumentation vars ursprung kan kontrolleras på oberoende sätt.

4. Medlemsstaterna ska kräva att kreditgivaren upprättar förfaranden för den bedömning som avses i punkt 1 och dokumenterar och upprätthåller sådana förfaranden.

Medlemsstaterna ska också kräva att kreditgivaren dokumenterar och bevarar den information som avses i punkt 3.

5. Om kreditansökan lämnas in gemensamt av mer än en konsument ska kreditgivaren göra kreditprövningen på grundval av konsumenternas gemensamma återbetalningsförmåga.

6. Medlemsstaterna ska säkerställa att kreditgivaren endast tillhandahåller konsumenten krediten om resultatet av kreditprövningen visar att de skuldförbindelser som följer av kreditavtalet sannolikt kommer att kunna återbetalas på det sätt som krävs enligt det avtalet, med beaktande av de relevanta faktorer som avses i punkt 1.

7. Medlemsstaterna ska säkerställa att om en kreditgivare ingår ett kreditavtal med en konsument, ska kreditgivaren inte senare häva eller ändra kreditavtalet till nackdel för konsumenten på grund av att kreditprövningen genomfördes felaktigt. Denna punkt ska inte vara tillämplig om det visas att konsumenten medvetet har undanhållit eller förfalskat den information som avses i punkt 3 och som har tillhandahållits kreditgivaren.

8. Om kreditprövningen inbegriper användning av automatisk behandling av personuppgifter ska medlemsstaterna säkerställa att konsumenten har rätt att begära och erhålla ett mänskligt ingripande från kreditgivaren, bestående av rätten att

- a) begära och erhålla en tydlig och begriplig förklaring av kreditprövningen från kreditgivaren, inbegripet av logiken bakom och riskerna med den automatiska behandlingen av personuppgifter samt dess betydelse och inverkan på beslutet,
- b) uttrycka sin ståndpunkt till kreditgivaren, och
- c) begära en granskning av kreditprövningen och kreditgivarens beslut om beviljande av krediten.

Medlemsstaterna ska säkerställa att konsumenten informeras om den rätt som anges i första stycket.

9. Medlemsstaterna ska säkerställa att kreditgivaren, om kreditansökan avslås, är skyldig att utan dröjsmål informera konsumenten om avslaget och, i relevanta fall, hänvisa konsumenten till lättillgängliga skuldrådgivningstjänster. I tillämpliga fall ska kreditgivaren vara skyldig att informera konsumenten om att kreditprövningen grundar sig på automatisk behandling av uppgifter och om konsumentens rätt till en bedömning som utförs av en människa och om förfarandet för att bestrida beslutet.

10. Om parterna enas om att ändra det totala kreditbeloppet efter ingåendet av kreditavtalet, ska medlemsstaterna säkerställa att kreditgivaren är skyldig att ompröva konsumentens kreditvärdighet på grundval av uppdaterad information innan en betydande ökning av det totala kreditbeloppet beviljas.

11. Medlemsstaterna får kräva att kreditgivare gör en bedömning av konsumentens kreditvärdighet på grundval av en sökning i relevant databas. Bedömningen av kreditvärdigheten får dock inte grundas uteslutande på konsumentens kredithistorik.

Artikel 19

Databaser

1. Varje medlemsstat ska vid gränsöverskridande krediter säkerställa att kreditgivare från andra medlemsstater bereds åtkomst till databaser som används i den medlemsstaten för att bedöma konsumentens kreditvärdighet. Villkoren för åtkomst till sådana databaser ska vara icke-diskriminerande.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att endast de kreditgivare som står under den nationella behöriga myndighetens tillsyn och som fullt ut uppfyller kraven i förordning (EU) 2016/679 har åtkomst till de databaser som används för att bedöma konsumenters kreditvärdighet.

3. Punkt 1 ska tillämpas på både offentliga och privata databaser.

4. De databaser som avses i punkt 1 och som innehåller information om kreditavtal för konsumenter ska åtminstone innehålla information om konsumenternas relevanta utestående kreditfordringar, om typen av kredit och om kreditgivarens identitet.

5. Kreditgivare och kreditförmedlare får inte behandla särskilda kategorier av uppgifter som anges i artikel 9.1 i förordning (EU) 2016/679 och personuppgifter som behandlas från sociala nätverk som kan finnas i de databaser som avses i punkt 1 i den här artikeln.

6. Om kreditansökan avslås på grundval av en sökning i en databas som avses i punkt 1, ska medlemsstaterna kräva att kreditgivaren utan onödigt dröjsmål och kostnadsfritt informerar konsumenten om resultatet av sökningen med uppgifter om den databas där sökningen skett samt de kategorier av uppgifter som beaktats.

7. När det gäller kreditavtal ska databasleverantörer ha rutiner för att säkerställa att informationen i deras databaser är aktuell och korrekt. Medlemsstaterna ska säkerställa att konsumenterna informeras

- a) inom 30 dagar efter registreringen av eventuella utestående kreditfordringar i en databas, och
- b) om sina rättigheter i enlighet med förordning (EU) 2016/679.

8. När det gäller kreditavtal ska medlemsstaterna säkerställa att det finns klagomålsförfaranden för att underlätta för konsumenter att ifrågasätta innehållet i databaser, inbegripet information som kan erhållas av tredje parter genom de databaserna.

KAPITEL V

KREDITAVTALENS FORM OCH INNEHÅLL

Artikel 20

Utformning av kreditavtalet

1. Medlemsstaterna ska kräva att kreditavtal och alla ändringar av sådana avtal upprättas på papper eller ett annat varaktigt medium och att alla avtalsslutande parter får en kopia av kreditavtalet.
2. Medlemsstaterna får införa eller upprätthålla nationella regler som avser giltigheten av ingåendet av kreditavtal, och som är förenliga med unionsrätten.

Artikel 21

Information som ska inkluderas i kreditavtalet

1. Medlemsstaterna ska kräva att kreditavtalet klart och kortfattat specificerar samtliga följande delar:
 - a) Typ av kredit.
 - b) De avtalsslutande parternas identitet och geografiska adress, telefonnummer och e-postadress samt, i tillämpliga fall, den berörda kreditförmedlarens identitet och geografiska adress.
 - c) Det sammanlagda kreditbeloppet och villkoren för utnyttjande av krediten.
 - d) Kreditavtalets löptid.
 - e) Vid kredit i form av betalningsanslånd för särskilda varor eller tjänster och vid kombinerade kreditavtal, de särskilda varorna eller tjänsterna och deras kontantpris.
 - f) Krediträntan, eller alla krediträntor om olika krediträntor tillämpas under olika omständigheter, gällande villkor för tillämpning av de olika krediträntorna och alla index eller referensräntor som gäller den ursprungliga krediträntan i den mån dessa finns tillgängliga samt perioder, villkor och förfarande för ändringar av de olika krediträntorna.
 - g) Den effektiva räntan och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten och som beräknas vid den tidpunkt då kreditavtalet ingås samt uppgift om alla antaganden som använts vid beräkningen av räntesatsen och det sammanlagda beloppet.
 - h) Storlek, antal och periodicitet för de betalningar som konsumenten ska göra och, i tillämpliga fall, den ordning enligt vilken betalningarna ska fördelas på olika utestående skulder med olika krediträntor för återbetalning.
 - i) Om kapitalet i ett kreditavtal med fast löptid ska amorteras, en hänvisning till konsumentens rätt att, på begäran och kostnadsfritt, när som helst under hela kreditavtalets löptid, erhålla en sammanställning i form av en amorteringsplan.
 - j) Om avgifter och räntor ska betalas utan att kapitalet amorteras, en sammanställning med information om under vilka tidsperioder och enligt vilka villkor räntor och andra återkommande avgifter och engångsavgifter ska betalas.
 - k) I tillämpliga fall avgifter för administration av ett eller flera obligatoriska konton där både betalningstransaktioner och kreditutnyttjande registreras, avgifter för att använda ett betalningsmedel för både betalningstransaktioner och kreditutnyttjande, eventuella andra avgifter med anknytning till kreditavtalet, och på vilka villkor dessa avgifter kan ändras.

- l) Tillämplig räntesats i samband med sena betalningar enligt de villkor som är tillämpliga när kreditavtalet ingås och villkoren för ändring av denna samt i tillämpliga fall avgifterna när avtalsförpliktelser inte fullgörs.
- m) En varning avseende konsekvenserna av uteblivna eller sena betalningar.
- n) I tillämpliga fall, uppgift om att en notariatsavgift tillkommer.
- o) I tillämpliga fall, de säkerheter och försäkringar som krävs.
- p) Förekomst eller avsaknad av ångerrätt, ångerfristen, i tillämpliga fall, samt andra villkor för att utöva denna rätt, inklusive det varaktiga medium som ska användas för den underrättelse som avses i artikel 26.5 första stycket a, information om konsumentens skyldighet att återbetala det utnyttjade kapitalet och räntan i enlighet med artikel 26.5 första stycket b samt det upplupna räntebeloppet per dag.
- q) Den typ av varaktigt medium på vilket konsumenten väljer att ta emot följande:
 - i) I tillämpliga fall, den påminnelse som avses i artikel 10.1 andra stycket.
 - ii) Den information som avses i artikel 22.
 - iii) Den information om ändrad kreditränta som avses i artikel 23.1 första stycket.
 - iv) Den information som avses i artikel 24.1 och 24.2.
 - v) I tillämpliga fall, den information om uppsägning av ett kreditavtal med obestämd löptid som avses i artikel 28.1 andra stycket och artikel 28.2.
- r) I tillämpliga fall, information om de rättigheter som anges i artikel 27 samt villkoren för utövande av dessa rättigheter.
- s) En hänvisning till den rätt till förtidsåterbetalning som anges i artikel 29, förfarandet vid förtidsåterbetalning och, i tillämpliga fall, information om kreditgivarens rätt till ersättning och en överskådlig och begriplig förklaring av hur den ersättning som konsumenten ska betala till kreditgivaren ska beräknas.
- t) Det förfarande som ska följas vid utövandet av rätten att säga upp kreditavtalet.
- u) Möjligheten för konsumenten att få tillgång till en mekanism för klagomål och prövning utanför domstol och sätt att få tillgång till denna mekanism.
- v) I tillämpliga fall, andra avtalsvillkor.
- w) Den behöriga tillsynsmyndighetens namn och adress.
- x) Relevanta kontaktuppgifter för leverantörer av skuldrådgivningstjänster och en rekommendation till konsumenten att kontakta sådana leverantörer i händelse av återbetalningssvårigheter.

Den information som avses i första stycket ska vara tydligt läsbar och anpassad för att ta hänsyn till de tekniska begränsningarna hos det medium på vilket den visas. Informationen ska visas på ett adekvat och lämpligt sätt via de olika kanalerna.

2. När punkt 1 första stycket i tillämpas ska kreditgivaren när som helst under hela kreditavtalets löptid kostnadsfritt ge konsumenten tillgång till en sammanställning i form av en amorteringsplan.

Den amorteringsplan som avses i första stycket ska upplysa om de delbetalningar som ska göras samt under vilka tidsperioder och på vilka villkor dessa belopp ska betalas.

Amorteringsplanen ska även för varje delbetalning innehålla uppgift om vad som utgör amortering av kapitalet, räntan beräknad på grundval av krediträntan och, i tillämpliga fall, eventuella ytterligare kostnader.

Om krediträntan inte är fast eller de andra kostnaderna kan ändras enligt kreditavtalet, ska amorteringsplanen på ett klart och kortfattat sätt ange att uppgifterna i planen endast är giltiga till dess att den krediträntan eller de kostnaderna ändras i enlighet med kreditavtalet.

3. Vid kreditavtal där konsumentens betalningar inte omedelbart medför en motsvarande amortering av det totala kreditbeloppet utan används för kapitalbildning under perioder och på villkor som anges i kreditavtalet eller i ett biavtal, ska kreditavtalet utöver den information som avses i punkt 1, klart och kortfattat ange att sådana kreditavtal inte utgör någon garanti för att det totala utnyttjade kreditbeloppet enligt kreditavtalet återbetalas, om inte en sådan garanti ställs uttryckligen.

KAPITEL VI

ÄNDRINGAR AV KREDITAVTALET OCH AV KREDITRÄNTAN

Artikel 22

Information om ändring av kreditavtalet

Utan att det påverkar andra skyldigheter som föreskrivs i detta direktiv ska medlemsstaterna säkerställa att kreditgivaren, innan villkoren i kreditavtalet ändras, på papper eller på ett annat varaktigt medium som anges i kreditavtalet lämnar följande information till konsumenten:

- a) En tydlig beskrivning av de föreslagna ändringarna och, i tillämpliga fall, behovet av samtycke från konsumenten, eller en förklaring av de ändringar som införts genom lagstiftning.
- b) Tidsplanen för genomförandet av de ändringar som avses i led a.
- c) Konsumentens möjligheter att lämna klagomål mot de ändringar som avses i led a.
- d) Tidsfristen för att lämna in ett sådant klagomål.
- e) Namnet på och adressen till den behöriga myndighet till vilken klagomålet kan lämnas in.

Artikel 23

Ändringar av krediträntan

1. Om kreditgivare får ändra krediträntorna i befintliga kreditavtal, ska medlemsstaterna kräva att kreditgivaren på papper eller på ett annat varaktigt medium som anges i kreditavtalet informerar konsumenten om varje ändring av krediträntan i god tid innan ändringen träder i kraft.

Den information som avses i första stycket ska omfatta betalningarnas belopp efter det att den nya krediträntan har trätt i kraft och, om betalningarnas antal och periodicitet ändras, uppgift om detta.

2. Genom undantag från punkt 1 får den information som avses i den punkten ges till konsumenten regelbundet om samtliga följande villkor är uppfyllda:

- a) Parterna har enats om sådan regelbunden information i kreditavtalet.
- b) Ändringen av krediträntan beror på en ändring av referensräntan.
- c) Den nya referensräntan offentliggörs i god tid och på lämpligt sätt.
- d) Informationen om den nya referensräntan finns också tillgänglig
 - i) i kreditgivarens lokaler,

- ii) på kreditgivarens webbplats, om sådan finns, och
- iii) via kreditgivarens mobilapp, om sådan finns.

KAPITEL VII

KONTOKREDITER OCH ÖVERSKRIDANDE

Artikel 24

Kontokrediter

1. När en kredit har beviljats i form av kontokredit ska medlemsstaterna kräva att kreditgivaren, genom hela kreditavtalets löptid, håller konsumenten regelbundet, åtminstone en gång per månad, informerad genom kontoutdrag, på papper eller på ett annat varaktigt medium som anges i kreditavtalet, med uppgift om följande:

- a) Exakt period som kontoutdraget gäller.
- b) Utnyttjade belopp och datum för utnyttjandet.
- c) Saldo enligt det föregående kontoutdraget med angivande av datum.
- d) Nytt saldo.
- e) Datum och belopp för de betalningar som konsumenten gjort.
- f) Tillämpad kreditränta.
- g) Eventuella avgifter som har tillämpats.
- h) I tillämpliga fall, det minimibelopp som ska betalas av konsumenten.

2. När en kredit har beviljats i form av en kontokredit ska medlemsstaterna kräva att kreditgivaren informerar konsumenten, på papper eller på ett annat varaktigt medium som anges i kreditavtalet, om höjningar av krediträntan eller eventuella avgifter som ska betalas, vilket ska ske i god tid innan ändringen i fråga träder i kraft.

Genom undantag från första stycket får den information som avses i det stycket ges regelbundet på det sätt som föreskrivs i punkt 1 om följande villkor är uppfyllda:

- a) Parterna har kommit överens om sådan periodisk information i kreditavtalet.
- b) Ändringen av krediträntan beror på en ändring av referensräntan.
- c) Den nya referensräntan offentliggörs på lämpligt sätt.
- d) Informationen om den nya referensräntan finns också tillgänglig
 - i) i kreditgivarens lokaler,
 - ii) på kreditgivarens webbplats, om sådan finns, och
 - iii) via kreditgivarens mobilapp, om sådan finns.

3. Medlemsstaterna ska kräva att kreditgivaren underrättar konsumenten på ett överenskommet sätt om varje minskning eller uppsägning av kontokrediten åtminstone 30 dagar före den dag då den faktiska minskningen eller uppsägningen av kontokrediten får verkan.

4. Om kontokredit minskas eller sägs upp ska medlemsstaterna kräva att kreditgivaren, innan verkställighetsförfarandet har inletts, utan ytterligare kostnad, erbjuder konsumenten möjlighet att återbeta det belopp som faktiskt utnyttjats i den utsträckning det överstiger det minskade beloppet, eller, vid uppsägning, hela det utnyttjade beloppet. En sådan återbetalning ska göras i tolv lika stora månatliga avbetalningar, såvida inte konsumenten väljer att återbeta tidigare, till den kreditränta som gäller för kontokrediten.

5. Medlemsstaterna får behålla eller anta strängare bestämmelser i frågor som rör skydd av konsumenter som innehar en annan kontokredit än dem som avses i denna artikel, i enlighet med unionsrätten.

Artikel 25

Överskridande

1. Vad gäller avtal om öppnande av ett checkkonto, där det finns en möjlighet för konsumenten att överskrida kontot, ska medlemsstaterna kräva att kreditgivaren inkluderar information om denna möjlighet i det avtalet samt information om krediträntan, gällande villkor för tillämpning av den räntan, alla tillgängliga referensindex eller referensräntor som gäller den ursprungliga krediträntan, de avgifter som är tillämpliga från det att kreditavtalet ingås och, i förekommande fall, de villkor som gäller för ändring av de avgifterna. Kreditgivaren ska i alla händelser regelbundet lämna dessa uppgifter till konsumenten, på papper eller på ett annat varaktigt medium som konsumenten valt och som anges i avtalet om öppnande av ett checkkonto.

2. Vid ett väsentligt överskridande under längre tid än en månad ska medlemsstaterna kräva att kreditgivaren, på papper eller på ett annat varaktigt medium som konsumenten valt och som anges i avtalet om öppnande av ett checkkonto, utan dröjsmål underrättar konsumenten om följande:

- a) Överskridandet.
- b) Det berörda beloppet.
- c) Krediträntan.
- d) Straffavgifter, dröjsmålsavgifter eller dröjsmålsränta som eventuellt kommer att tillämpas.
- e) Förfallodagen.

Vid regelbundna överskridanden ska kreditgivaren erbjuda konsumenten rådgivningstjänster, om sådana finns tillgängliga, och kostnadsfritt hänvisa konsumenten till skuldrådgivningstjänster.

3. Denna artikel ska inte påverka nationell rätt som kräver att kreditgivaren erbjuder en annan typ av kreditprodukt när överskridandet pågått under betydande tid.

4. Medlemsstaterna ska kräva att kreditgivaren underrättar konsumenten på ett överenskommet sätt när överskridande inte längre tillåts eller när gränsen för överskridande minskas, åtminstone 30 dagar före den dag då den faktiska minskningen eller uppsägningen av överskridandet får verkan.

5. Om överskridandet minskas eller sägs upp ska medlemsstaterna kräva att kreditgivaren, innan verkställighetsförfarandet har inletts, utan ytterligare kostnad, erbjuder konsumenten möjlighet att återbeta det belopp som faktiskt utnyttjats i den utsträckning det överstiger det minskade beloppet, eller, vid uppsägning, hela det utnyttjade beloppet. En sådan återbetalning ska göras i tolv lika stora månatliga avbetalningar, såvida inte konsumenten väljer att återbeta tidigare, till den kreditränta som gäller för överskridandet.

6. Medlemsstaterna får behålla eller anta strängare bestämmelser i frågor som rör skydd av konsumenter som innehar ett annat överskridande än dem som avses i denna artikel, i enlighet med unionsrätten.

KAPITEL VIII

FRÅNTRÅDANDE, UPPSÄGNING OCH FÖRTIDSÅTERBETALNING

Artikel 26

Ångerrätt

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att konsumenten inom 14 kalenderdagar kan frånträda kreditavtalet utan att ange något skäl.

Den ångerfrist som avses i första stycket ska börja löpa antingen

- a) från och med dagen för ingåendet av kreditavtalet, eller
- b) från och med den dag då konsumenten får avtalsvillkoren och informationen i enlighet med artiklarna 20 och 21, om denna dag infaller senare än den dag som avses i led a i detta stycke.

Den tidsfrist som avses i första stycket ska anses ha iakttagits om konsumenten skickar den underrättelse som avses i punkt 5 första stycket a till kreditgivaren innan tidsfristen löper ut.

2. Om konsumenten inte har fått avtalsvillkoren och informationen i enlighet med artiklarna 20 och 21, ska ångerfristen i alla händelser löpa ut 12 månader och 14 dagar efter ingåendet av kreditavtalet. Detta ska inte vara tillämpligt om konsumenten inte har informerats om sin ångerrätt i enlighet med artikel 21.1 första stycket p.

3. När det gäller kombinerade kreditavtal för köp av en vara med en returpolicy som säkerställer full återbetalning under en viss tidsperiod som överstiger 14 kalenderdagar, ska ångerrätten förlängas så att den motsvarar varaktigheten för en sådan returpolicy.

4. Om nationell lagstiftning som är tillämplig den 19 november 2023 redan föreskriver att medel inte kan göras tillgängliga för konsumenten före utgången av en särskilt angiven frist, får medlemsstaterna, med avseende på kombinerade kreditavtal, genom undantag från punkt 1 och på konsumentens uttryckliga begäran, bestämma att den frist som avses i den punkten kan kortas ner till att bli densamma som denna särskilt angivna frist.

5. En konsument som utövar sin ångerrätt ska vidta följande åtgärder:

- a) Underrätta kreditgivaren i enlighet med den information som lämnats av kreditgivaren enligt artikel 21.1 första stycket p på papper eller på ett annat varaktigt medium som konsumenten valt och som anges i kreditavtalet inom den tidsfrist som anges i punkt 1 i den här artikeln.
- b) Till kreditgivaren betala kapitalet och upplupen ränta på detta kapital från och med det datum då krediten utnyttjades till och med det datum då kapitalet återbetalas, utan onödigt dröjsmål och i alla händelser senast 30 kalenderdagar efter avsändandet av den underrättelse som avses i led a.

Den ränta som avses i första stycket b ska beräknas på grundval av den avtalade krediträntan. Kreditgivaren ska inte ha rätt till någon annan kompensation från konsumenten om denne frånträder avtalet, fränsett kompensation för icke återbetalningsbara avgifter som erlagts av kreditgivaren till någon offentlig förvaltning.

6. Om en kompletterande tjänst till kreditavtalet tillhandahålls av kreditgivaren eller av tredje part på grundval av ett avtal mellan denna tredje part och kreditgivaren, ska konsumenten inte längre vara bunden av avtalet angående den kompletterande tjänsten om denne utnyttjar ångerrätten i fråga om kreditavtalet i enlighet med denna artikel.

7. Om konsumenten har ångerrätt enligt punkterna 1, 5 och 6 i denna artikel, ska artiklarna 6 och 7 i direktiv 2002/65/EG inte vara tillämpliga.

8. Medlemsstaterna får föreskriva att punkterna 1–6 i denna artikel inte ska tillämpas på kreditavtal som enligt nationell rätt måste ingås med anlitande av en notarie, förutsatt att notarien går i god för att konsumenten garanteras de rättigheter som avses i artiklarna 10, 11, 20 och 21.

9. Denna artikel ska inte påverka tillämpningen av nationell rätt som fastställer en tidsperiod under vilken fullgörandet av avtalet inte kan påbörjas.

Artikel 27

Kombinerade kreditavtal

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att en konsument som har utnyttjat ångerrätten på grundval av unionsrätten i samband med ett avtal om leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster, inte längre är bunden av ett kombinerat kreditavtal.

2. Om de varor eller tjänster som omfattas av det kombinerade kreditavtalet inte levereras eller tillhandahålls eller levereras eller tillhandahålls endast till en del eller inte överensstämmer med avtalet om leverans av varor eller tillhandahållande av en tjänst, ska konsumenten ha rätt att räkta anspråk mot kreditgivaren om konsumenten har riktat anspråk mot leverantören men misslyckats med att få den gottgörelse som konsumenten är berättigad till enligt lag eller enligt avtalet om leverans av dessa varor eller tillhandahållande av dessa tjänster. Medlemsstaterna ska avgöra i vilken omfattning och under vilka villkor denna rättighet kan utövas.

3. Denna artikel ska inte påverka nationell rätt enligt vilken kreditgivaren ska ha ett solidariskt ansvar i fråga om konsumentens anspråk gentemot leverantören i de fall då de varor eller tjänster som köpts av leverantören har finansierats genom ett kreditavtal.

Artikel 28

Kreditavtal med obestämd löptid

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att konsumenten på sedvanligt sätt och när som helst kostnadsfritt får säga upp ett kreditavtal med obestämd löptid, såvida parterna inte har avtalat om en uppsägningstid. Uppsägningstiden får inte överstiga en månad.

Medlemsstaterna ska säkerställa att kreditgivaren, om detta överenskommits i kreditavtalet, på sedvanligt sätt får säga upp ett kreditavtal med obestämd löptid genom att ge konsumenten minst två månaders uppsägningstid, på papper eller på ett annat varaktigt medium som anges i kreditavtalet.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att kreditgivaren, om detta överenskommits i kreditavtalet, av sakliga skäl får säga upp konsumentens rätt att utnyttja ett kreditavtal med obestämd löptid. Kreditgivaren ska, på papper eller på ett annat varaktigt medium som anges i kreditavtalet, informera konsumenten om uppsägningen och skälen till detta, om möjligt före uppsägningen och senast omedelbart därefter, såvida inte tillhandahållandet av sådan information är förbjudet enligt unionsrätten eller nationell rätt eller strider mot allmän ordning eller allmän säkerhet.

Artikel 29

Förtidsåterbetalning

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att konsumenten när som helst har rätt att återbetala i förtid. I sådana fall ska konsumenten ha rätt till en nedsättning av konsumentens sammanlagda kreditkostnad för avtalets återstående löptid. Vid beräkningen av denna nedsättning ska hänsyn tas till alla kostnader som konsumenten enligt kreditgivaren ska betala.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att kreditgivaren vid förtidsåterbetalning har rätt till skälig och objektivt motiverad ersättning för eventuella kostnader som är direkt kopplade till förtidsåterbetalningen, förutsatt att förtidsåterbetalningen infaller under en tidsperiod för vilken krediträntan är bunden.

Den ersättning som avses i första stycket får inte överstiga 1 % av det kreditbelopp som förtidsåterbetalats, om tidsperioden mellan förtidsåterbetalningen och det överenskomna datumet för kreditavtalets upphörande överstiger ett år. Om perioden inte överstiger ett år, får ersättningen inte överstiga 0,5 % av det kreditbelopp som är föremål för förtidsåterbetalning.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att kreditgivaren inte har rätt till den ersättning som avses i punkt 2 om något av följande villkor är uppfyllt:

- a) Återbetalningen har gjorts i enlighet med ett försäkringsavtal som ska garantera återbetalningen av krediten.
- b) Krediten beviljas i form av en kontokredit.
- c) Återbetalningen infaller inom en tidsperiod för vilken krediträntan inte är fast.

4. Genom undantag från punkt 2 får medlemsstaterna föreskriva att

- a) kreditgivaren har rätt till den ersättning som avses i punkt 2 endast på villkor att beloppet av förtidsåterbetalningen överstiger det tröskelvärde som fastställs i nationell rätt, vilket inte får överstiga 10 000 EUR inom en period på 12 månader,
- b) kreditgivaren undantagsvis får kräva högre ersättning, om denne kan bevisa att den förlust som lidits till följd av förtidsåterbetalningen överstiger det belopp som fastställts enligt punkt 2.

Om den ersättning som kreditgivaren begär överstiger den faktiska förlusten på grund av förtidsåterbetalningen, ska konsumenten ha rätt till en motsvarande nedsättning.

I detta fall ska förlusten vara mellanskillnaden mellan den ursprungliga avtalade krediträntan och den räntesats till vilken kreditgivaren kan låna ut det belopp som förtidsåterbetalats på marknaden vid tidpunkten för förtidsåterbetalningen, varvid hänsyn ska tas till administrativa kostnader på grund av förtidsåterbetalningen.

5. Den ersättning som avses i punkterna 2 och 4 b får under inga omständigheter överstiga det räntebelopp som konsumenten skulle ha betalat under tidsperioden mellan förtidsåterbetalningen och det överenskomna datumet för kreditavtalets upphörande.

KAPITEL IX

EFFEKTIV RÄNTA OCH ÅTGÄRDER FÖR ATT BEGRÄNSA AVGIFTER OCH KOSTNADER

Artikel 30

Beräkning av den effektiva räntan

1. Den effektiva räntan ska beräknas enligt den matematiska formel som anges i del I i bilaga III. Den ska på årsbasis motsvara nuvärdet av alla framtida eller befintliga åtaganden (kreditutnyttjanden, återbetalningar och avgifter) som ingått mellan kreditgivaren och konsumenten.

2. För beräkning av den effektiva räntan ska konsumentens sammanlagda kreditkostnad bestämmas, exklusive eventuella avgifter som ska betalas av konsumenten på grund av att någon skyldighet enligt kreditavtalet inte har fullgjorts samt andra avgifter än det pris som konsumenten ska betala när denne köper en vara eller en tjänst, oavsett om köpet sker kontant eller på kredit.

Kostnaderna för administration av ett konto som registrerar både betalningstransaktioner och utnyttjade krediter, kostnader för användning av ett betalningsmedel som samtidigt gör det möjligt att göra betalningar och utnyttja krediten samt andra kostnader för betalningar ska anses vara en del av konsumentens sammanlagda kreditkostnader, om det inte är frivilligt att öppna kontot och kostnaderna för kontot tydligt och separat anges i kreditavtalet eller i något annat avtal som ingått med konsumenten.

3. Vid beräkningen av den effektiva räntan ska man utgå från antagandet att kreditavtalet gäller för den tid som avtalats och att kreditgivaren och konsumenten fullgör sina skyldigheter enligt de villkor och vid de datum som anges i kreditavtalet.

4. Om kreditavtal innehåller villkor som tillåter ändringar i krediträntan eller variationer i vissa avgifter som ingår i den effektiva räntan vilka är omöjliga att uppskatta när beräkningen görs, ska den effektiva räntan beräknas utifrån antagandet att krediträntan och övriga avgifter är fasta och gäller tills kreditavtalet löper ut.

5. Där så är nödvändigt ska de ytterligare antaganden som anges i del II i bilaga III användas vid beräkningen av den effektiva räntan.

Om de antaganden som anges i denna artikel och i del II i bilaga III inte räcker för att beräkna den effektiva räntan på ett enhetligt sätt eller inte längre är anpassade till de affärsmässiga förhållandena på marknaden, ges kommissionen befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 45 i syfte att ändra den här artikeln och del II i bilaga III i syfte att lägga till de ytterligare antaganden som krävs för att beräkna den effektiva räntan eller ändra befintliga sådana.

Artikel 31

Åtgärder för att begränsa krediträntor, effektiva räntor eller konsumentens sammanlagda kreditkostnader

1. Medlemsstaterna ska införa åtgärder i syfte att effektivt förhindra missbruk och säkerställa att konsumenter inte debiteras alltför höga krediträntor, effektiva räntor eller sammanlagda kreditkostnader, såsom tak.

2. Medlemsstaterna får anta förbud eller begränsningar avseende specifika avgifter som tas ut av kreditgivare inom deras territorier.

3. Senast den 20 november 2027 ska kommissionen göra de åtgärder som införs av medlemsstaterna i enlighet med punkt 1 allmänt tillgängliga. Medlemsstaterna ska rapportera till kommissionen om dessa åtgärder senast den 20 november 2026.

4. Senast den 20 november 2029 ska Europeiska bankmyndigheten offentliggöra en rapport om genomförandet av de åtgärder som avses i punkt 1. Den rapporten ska innehålla en bedömning av de åtgärder som medlemsstaterna har infört, inbegripet metoder för att fastställa tak i förekommande fall, och av åtgärdernas effektivitet när det gäller att begränsa alltför höga krediträntor, effektiva räntor eller sammanlagda kreditkostnader för konsumenten, och ska innehålla bästa praxis för fastställande av sådana åtgärder.

KAPITEL X

UPPFÖRANDEREGLER OCH KRAV FÖR PERSONAL

Artikel 32

Uppföranderegler vid tillhandahållandet av konsumentkrediter

1. Medlemsstaterna ska kräva att kreditgivaren och kreditförmedlaren handlar hederligt, rättvist, transparent och professionellt och tar hänsyn till konsumenters rättigheter och intressen när de utför någon av följande verksamheter:

- a) Sammansättning av kreditprodukter.
- b) Reklam för kreditprodukter i enlighet med artiklarna 7 och 8.

- c) Beviljande, förmedling eller underlättande av beviljande av krediter.
- d) Tillhandahållande av rådgivningstjänster.
- e) Tillhandahållande av kompletterande tjänster till konsumenter.
- f) Genomförande av kreditavtal.

De verksamheter som avses i första stycket c och d ska grunda sig på information om konsumentens förhållanden och eventuella särskilda krav som konsumenten framfört samt rimliga antaganden om riskerna för konsumentens situation under löptiden för kreditavtalet.

De verksamheter som avses i första stycket d ska även grunda sig på den information som krävs enligt artikel 16.3 a.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att kreditgivares arvodering av sin personal och sina kreditförmedlare respektive kreditförmedlares arvodering av sin personal inte inkräktar på efterlevnaden av den skyldighet som föreskrivs i punkt 1.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att kreditgivare, då de fastställer och tillämpar arvoderingssystem för personal som ansvarar för kreditprövningen, följer följande principer på ett sätt och i den utsträckning som lämpar sig med tanke på deras storlek och interna organisation och deras verksamhets karaktär, omfattning och komplexitetsgrad:

- a) Arvoderingssystemet ska vara förenligt med och främja en sund och effektiv riskhantering och ska inte ge incitament till risktagande som går utöver kreditgivarens tolererade risknivå.
- b) Arvoderingssystemet ska överensstämma med kreditgivarens affärsstrategi, mål, värderingar och långsiktiga intressen och omfatta åtgärder för att undvika intressekonflikter, särskilt genom att föreskriva att arvodering inte ska vara avhängig av antalet eller andelen godkända kreditansökningar.

4. Medlemsstaterna ska, när kreditgivare eller kreditförmedlare tillhandahåller rådgivningstjänster, säkerställa att ersättningsstrukturen för den berörda personalen inte påverkar deras förmåga att agera i konsumentens bästa intresse och att den inte är avhängig av försäljningsmål. För att uppnå det målet får medlemsstaterna även förbjuda provision som betalas av kreditgivaren till kreditförmedlaren.

5. Medlemsstaterna får förbjuda eller införa begränsningar för betalningarna från en konsument till en kreditgivare eller en kreditförmedlare innan ett kreditavtal ingås.

Artikel 33

Kunskaps- och kompetenskrav för personal

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att kreditgivare och kreditförmedlare kräver att deras personal har och uppdaterar lämpliga kunskaper och kompetens för att sätta samman, erbjuda och bevilja kreditavtal, utföra kreditförmedlingsverksamhet och tillhandahålla rådgivningstjänster samt för konsumenträttigheter inom sitt handelsområde. Om ingåendet av ett kreditavtal även inbegriper kompletterande tjänster ska det krävas lämpliga kunskaper och kompetens för dessa kompletterande tjänster.

2. Medlemsstaterna ska fastställa minimikrav på kunskap och kompetens för kreditgivares och kreditförmedlares personal.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna utövar tillsyn över efterlevnaden av de krav som anges i punkt 1 och att de behöriga myndigheterna har befogenhet att kräva att kreditgivare och kreditförmedlare lämnar de styrkande handlingar som den behöriga myndigheten anser vara nödvändiga för att kunna utöva sådan tillsyn.

KAPITEL XI

FINANSIELL UTBILDNING OCH STÖD TILL KONSUMENTER I EKONOMISKA SVÅRIGHETER

Artikel 34

Finansiell utbildning

1. Medlemsstaterna ska främja åtgärder för att stödja utbildning av konsumenter när det gäller ansvarsfullt låntagande och skuldhantering, särskilt avseende kreditavtal. Tydlig och allmän information om kreditgivningsprocessen ska tillhandahållas till konsumenter för att ge dem vägledning, särskilt för dem som utnyttjar en konsumentkredit för första gången och särskilt genom digitala verktyg. Vid utarbetandet och främjandet av dessa åtgärder ska medlemsstaterna samråda med berörda parter, däribland konsumentorganisationer.

Medlemsstaterna ska också säkerställa att det sprids information om den vägledning som konsumentorganisationer och nationella myndigheter kan ge konsumenter.

2. Kommissionen ska bedöma och offentliggöra en rapport om den finansiella utbildning som finns att tillgå för konsumenter i medlemsstaterna samt redovisa exempel på bästa praxis som kunde utvecklas vidare för att öka konsumenternas finansiella medvetenhet.

Artikel 35

Betalningsdröjsmål och anståndsåtgärder

1. Medlemsstaterna ska kräva att kreditgivare när så är lämpligt medger skäligt anstånd innan verkställighetsförfaranden inleds. Sådana anståndsåtgärder ska bland annat beakta konsumentens individuella omständigheter. Kreditgivare ska inte vara skyldiga att upprepade gånger erbjuda konsumenterna anståndsåtgärder, utom när det är motiverat.

Kreditgivare ska inte vara skyldiga att göra en kreditprövning i enlighet med artikel 18 när de ändrar de befintliga villkoren i ett kreditavtal i enlighet med tredje stycket b i denna punkt, förutsatt att det sammanlagda belopp som konsumenten ska betala inte höjs avsevärt när kreditavtalet ändras.

De anståndsåtgärder som avses i första stycket

- a) får bland annat omfatta fullständig eller partiell refinansiering av ett kreditavtal,
- b) ska omfatta en ändring av de befintliga villkoren i ett kreditavtal, vilket bland annat kan omfatta följande:
 - i) Förlängning av kreditavtalets löptid.
 - ii) Ändring av typen av kreditavtal.
 - iii) Betalningsanstånd för samtliga eller vissa delbetalningar under en period.
 - iv) Sänkning av krediträntan.
 - v) Erbjudande av ett betalningsuppskov.
 - vi) Partiella återbetalningar.
 - vii) Valutaomräkningar.
 - viii) Partiell skuldavskrivning och skuldkonsolidering.

2. Förteckningen över möjliga åtgärder i punkt 1 tredje stycket b ska inte påverka tillämpningen av nationell rätt och ska inte kräva att medlemsstaterna föreskriver alla dessa åtgärder i sin nationella rätt.

3. Om medlemsstaterna tillåter kreditgivare att fastställa och påföra konsumenten avgifter på grund av en betalningsförsummelse får dessa medlemsstater kräva att dessa avgifter inte får vara högre än vad som är nödvändigt för att ersätta kreditgivaren för de kostnader som denna ådragit sig till följd av betalningsförsummelsen.

4. Om medlemsstaterna tillåter kreditgivare att påföra konsumenten ytterligare avgifter i händelse av betalningsförsummelse ska dessa medlemsstater införa ett tak för sådana avgifter.

5. Medlemsstaterna ska inte hindra parterna i ett kreditavtal från att uttryckligen komma överens om att återlämnande eller överföring till kreditgivaren av varor som omfattas av ett kombinerat kreditavtal eller intäkter från försäljningen av sådana varor är tillräckligt för att återbetala krediten.

Artikel 36

Skuldrådgivningstjänster

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att oberoende skuldrådgivningstjänster görs tillgängliga för konsumenter som har eller kan få svårt att uppfylla sina ekonomiska åtaganden, med endast begränsade avgifter för sådana tjänster.

2. För att fullgöra de skyldigheter som fastställs i punkt 1 ska kreditgivare ha infört förfaranden och strategier för tidig upptäckt av konsumenter som har ekonomiska svårigheter.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att kreditgivare hänvisar konsumenter som har svårt att uppfylla sina ekonomiska åtaganden till skuldrådgivningstjänster som är lättillgängliga för konsumenterna.

4. Kommissionen ska senast den 20 november 2028 lägga fram en rapport med en översikt över tillgången till skuldrådgivningstjänster i medlemsstaterna och identifiera bästa praxis för den fortsatta utvecklingen av sådana tjänster. Medlemsstaterna ska senast den 20 november 2026 och därefter varje år rapportera till kommissionen om tillgängliga skuldrådgivningstjänster.

KAPITEL XII

KREDITGIVARE OCH KREDITFÖRMEDLARE

Artikel 37

Godkännande och registrering av samt tillsyn över andra institut än kreditinstitut och betalningsinstitut

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att kreditgivare och kreditförmedlare omfattas av ett tillfredsställande godkännandeförfarande, av registreringsarrangemang och av tillsynsarrangemang som inrättats av en oberoende behörig myndighet.

2. Kravet på ett tillfredsställande godkännandeförfarande och på registrering ska inte vara tillämpligt på kreditgivare som är

- a) kreditinstitut enligt definitionen i artikel 4.1.1 i förordning (EU) nr 575/2013,
- b) betalningsinstitut enligt definitionen i artikel 4.4 i direktiv (EU) 2015/2366, för de tjänster som avses i punkt 4 i bilaga I till det direktivet, eller
- c) institut för elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.1 i direktiv 2009/110/EG, för beviljande av kredit som avses i artikel 6.1 första stycket b i det direktivet.

3. Medlemsstaterna får besluta att inte tillämpa de krav på godkännande och registrering som avses i punkt 1 för varu- eller tjänsteleverantörer som uppfyller kraven för mikroföretag samt små och medelstora företag enligt definitionen i rekommendation 2003/361/EG och som medverkar

- a) subsidiärt som kreditförmedlare, eller
- b) subsidiärt som kreditgivare, och som beviljar en kredit i form av betalningsanstånd för köp av varor och tjänster som de själva erbjuder, om krediten är ränte- och avgiftsfri och med endast begränsade avgifter som konsumenten ska betala på grund av sena betalningar, vilka tas ut i enlighet med nationell rätt.

Artikel 38

Särskilda skyldigheter för kreditförmedlare

Medlemsstaterna ska kräva att kreditförmedlare

- a) såväl i sin marknadsföring som i all dokumentation som riktar sig till deras kunder anger vilka befogenheter de har och om de bara arbetar med en eller vissa kreditgivare eller som oberoende mäklare,
- b) informerar konsumenten om eventuella avgifter som konsumenten ska betala till kreditförmedlaren för de tjänster som ska tillhandahållas,
- c) når en överenskommelse med konsumenten om de avgifter som avses i led b, på papper eller på ett annat varaktigt medium, innan kreditavtalet ingås,
- d) meddelar kreditgivaren eventuella avgifter som avses i led b i syfte att beräkna den effektiva räntan.

KAPITEL XIII

ÖVERLÅTELSE AV RÄTTIGHETER OCH TVISTLÖSNING

Artikel 39

Överlåtelse av rättigheter

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att konsumenten, om kreditgivarens rättigheter enligt ett kreditavtal eller kreditavtalet i sig överläts till en tredje part, har rätt att göra gällande samma invändningar gentemot den nya fordringsägaren som konsumenten kunde ha gjort gentemot den ursprungliga kreditgivaren, inklusive kvittningsrätt när detta medges i den berörda medlemsstaten.
2. Medlemsstaterna ska kräva att den ursprungliga kreditgivaren informerar konsumenten om den överlåtelse som avses i punkt 1, såvida inte den ursprungliga kreditgivaren enligt överenskommelse med den nya fordringsägaren fortfarande handhar krediten gentemot konsumenten.

Artikel 40

Twistlösning utanför domstol

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att konsumenter har tillgång till lämpliga, snabba och effektiva förfaranden för twistlösning utanför domstol för att lösa tvister mellan konsumenter och kreditgivare eller kreditförmedlare om rättigheter och skyldigheter som avser kreditavtal enligt detta direktiv, vid behov med hjälp av befintliga enheter som utför twistlösning utanför domstol. Sådana förfaranden för twistlösning utanför domstol och de enheter som erbjuder dem ska uppfylla de kvalitetskrav som fastställs i direktiv 2013/11/EU.
2. Medlemsstaterna ska uppmuntra de enheter som utför twistlösning utanför domstol som avses i punkt 1 att samarbeta för att lösa gränsöverskridande tvister om kreditavtal.

KAPITEL XIV

BEHÖRIGA MYNDIGHETER

Artikel 41

Behöriga myndigheter

1. Medlemsstaterna ska utse nationella behöriga myndigheter med befogenhet att se till att detta direktiv tillämpas och efterlevs och ska säkerställa att dessa myndigheter har utrednings- och tillsynsbefogenheter och tillräckliga resurser så att de kan fullgöra sitt uppdrag på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.

De behöriga myndigheterna ska vara antingen offentliga myndigheter eller organ som erkänts enligt nationell rätt eller av enligt nationell rätt för ändamålet uttryckligen bemyndigade offentliga myndigheter. De får inte vara kreditgivare eller kreditförmedlare.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna, alla personer som arbetar eller har arbetat för de behöriga myndigheterna samt revisorer och experter som arbetar på deras uppdrag är bundna av tystnadsplikt. Utan att det påverkar fall som omfattas av straffrätt eller av detta direktiv får ingen förtrolig information som erhålls i tjänsten röjas till någon person eller myndighet utom i sammanfattad eller aggregerad form. Detta ska emellertid inte hindra de behöriga myndigheterna från att utbyta eller överföra förtrolig information i enlighet med unionsrätten och nationell rätt.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna är något av följande:

- a) Behöriga myndigheter enligt definitionen i artikel 4.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 ⁽²⁹⁾.
- b) Andra myndigheter än de behöriga myndigheter som avses i led a, förutsatt att nationella lagar och andra författningar kräver att dessa myndigheter samarbetar med de behöriga myndigheter som avses i led a när det är nödvändigt för att de ska kunna utföra sina uppgifter enligt detta direktiv.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna uppfyller kriterierna i artikel 5 i förordning (EU) 2017/2394.

5. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om valet av behöriga myndigheter och eventuella ändringar vad gäller detta och, om det finns fler än en behörig myndighet på deras territorium, ange eventuell fördelning av uppgifter mellan dessa behöriga myndigheter. Den första av dessa underrättelser ska lämnas så snart som möjligt, dock senast den 20 november 2025.

6. De behöriga myndigheterna ska utöva sina befogenheter i enlighet med nationell rätt antingen

- a) direkt enligt sina egna befogenheter, eller under tillsyn av de rättsliga myndigheterna, eller
- b) genom ansökan till domstolar som är behöriga att fatta det beslut som krävs, inbegripet, när så är lämpligt, genom överklagande, om ansökan om att fatta det nödvändiga beslutet avslås.

7. Om en medlemsstat har mer än en behörig myndighet på sitt territorium ska medlemsstaten säkerställa att deras respektive uppdrag är tydligt definierade och att det råder ett nära samarbete dem emellan så att de kan fullgöra sina respektive uppdrag på ett effektivt sätt.

8. Kommissionen ska minst en gång om året i *Europeiska unionens officiella tidning* offentliggöra en förteckning över de behöriga myndigheterna, och ska kontinuerligt uppdatera den förteckningen på sin webbplats.

⁽²⁹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska bankmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/78/EG (EUT L 331, 15.12.2010, s. 12).

9. Medlemsstaterna får tillämpa nationell lagstiftning för att ge befogenhet att göra produktgränsöverskridanden till nationella behöriga myndigheter så att de kan dra tillbaka kreditprodukter när ett sådant tillbakadragande är motiverat.

KAPITEL XV

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 42

Harmoniseringsnivå

1. I den mån detta direktiv innehåller harmoniserade bestämmelser får medlemsstaterna inte behålla eller införa andra bestämmelser i sin nationella rätt som skiljer sig från vad som fastställs i detta direktiv, såvida inte annat anges i detta direktiv.

2. Om en medlemsstat utnyttjar de lagstiftningsval som föreskrivs i artiklarna 2.5–2.8, 8.8, 14.2, 14.3, 16.4, 16.6, 18.11, 24.5, 25.6, 26.4, 26.8, 29.4, 31.2, 32.4, 32.5, 35.3, 35.4, 37.3 och 41.9 ska den medlemsstaten, i väntan på ytterligare harmonisering, utan dröjsmål informera kommissionen om detta och om alla eventuella senare ändringar. Kommissionen ska offentliggöra denna information på en webbplats eller på annat sätt som gör att den lätt kan nås. Medlemsstaterna ska även vidta lämpliga åtgärder för att sprida denna information till nationella kreditgivare, kreditförmedlare och konsumenter.

Artikel 43

Direktivets tvingande karaktär

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att konsumenter inte kan avsäga sig de rättigheter som tillkommer dem genom de nationella bestämmelser som införlivar detta direktiv.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att de bestämmelser som antas för att införliva detta direktiv inte kan kringgås genom det sätt på vilket avtal formuleras.

Artikel 44

Sanktioner

1. Medlemsstaterna ska fastställa regler om sanktioner för överträdelse av nationella bestämmelser som antagits enligt detta direktiv och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Medlemsstaterna ska till kommissionen anmäla dessa regler och åtgärder senast den 20 november 2026 samt utan dröjsmål eventuella ändringar som berör dem.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att när sanktioner ska åläggas i enlighet med artikel 21 i förordning (EU) 2017/2394 ska de inbegripa en möjlighet antingen att ålägga sanktionsavgifter via administrativa förfaranden eller att inleda rättsliga förfaranden för åläggande av sanktionsavgifter, eller båda delarna.

3. Medlemsstaterna ska föreskriva att de behöriga myndigheterna får offentliggöra administrativa sanktioner som påförs för överträdelse av de bestämmelser som antagits enligt detta direktiv, om inte offentliggörandet allvarligt äventyrar de finansiella marknaderna eller åsamkar de berörda parterna oproportionerlig skada.

Artikel 45

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.

2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 30.5 ska ges till kommissionen för en period på fem år från och med 19 november 2023. Kommissionen ska utarbeta en rapport om delegeringen av befogenhet senast nio månader före utgången av perioden på fem år. Delegeringen av befogenhet ska genom tyst medgivande förlängas med perioder av samma längd, såvida inte Europaparlamentet eller rådet motsätter sig en sådan förlängning senast tre månader före utgången av perioden i fråga.

3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 30.5 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.

4. Innan kommissionen antar en delegerad akt, ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.

5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.

6. En delegerad akt som antas enligt artikel 30.5 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på tre månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 46

Översyn och övervakning

1. Senast den 20 november 2029 och därefter vart fjärde år ska kommissionen göra en utvärdering av detta direktiv. Utvärderingen ska omfatta

- a) en bedömning av huruvida detta direktivs tillämpningsområde fortfarande är lämpligt när det gäller kreditavtal med säkerhet i fast egendom som inte är bostadsfastighet,
- b) en bedömning av de tröskelvärden som fastställs i artikel 2.2 c och i del II i bilaga III, och av de procentsatser som används för att beräkna den ersättning som ska utgå vid förtidsåterbetalning enligt artikel 29.2, mot bakgrund av den ekonomiska utvecklingen i unionen och situationen på den berörda marknaden,
- c) en analys av utvecklingen av marknaden för konsumentkrediter som stöder den gröna omställningen och en bedömning av behovet av ytterligare åtgärder som rör sådana krediter, och
- d) en bedömning av genomförandet av artikel 44.1 och 44.2, särskilt av effektiviteten och den avskräckande effekten hos de sanktioner som ålagts enligt den artikeln.

2. Senast den 20 november 2025 ska kommissionen bedöma behovet av att skydda konsumenter som lånar och investerar via plattformar för gräsrotsfinansiering, enligt definitionen i artikel 2.1 d i förordning (EU) 2020/1503, om dessa plattformar inte fungerar som kreditgivare eller kreditförmedlare, utan underlättar beviljandet av krediter mellan konsumenter.

3. Kommissionen ska särskilt övervaka hur förekomsten av de lagstiftningsval som avses i artikel 42 påverkar den inre marknadens funktion och konsumenterna.

4. Kommissionen ska lägga fram en rapport om resultaten av den utvärdering och bedömning som avses i punkterna 1, 2 och 3 till Europaparlamentet och rådet, om lämpligt åtföljd av ett lagstiftningsförslag.

Artikel 47

Upphävande och övergångsbestämmelser

Direktiv 2008/48/EG ska upphöra att gälla med verkan från och med den 20 november 2026.

Trots vad som sägs i första stycket ska direktiv 2008/48/EG fortsätta att tillämpas på kreditavtal som gäller den 20 november 2026 till dess att de sägs upp.

Artiklarna 23 och 24, artikel 25.1 andra meningen samt artiklarna 25.2, 28 och 39 i detta direktiv ska dock tillämpas på alla kreditavtal med obestämd löptid som gäller den 20 november 2026.

Hänvisningar till det upphävda direktivet ska anses som hänvisningar till det här direktivet och läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga IV.

Artikel 48

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska senast den 20 november 2025 anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast underrätta kommissionen om texten till dessa bestämmelser.

De ska tillämpa dessa bestämmelser från och med den 20 november 2026.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. De ska även innehålla en uppgift om att hänvisningar i befintliga lagar och andra författningar till det direktiv som upphävs genom det här direktivet ska anses som hänvisningar till det här direktivet. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras och om hur uppgiften ska formuleras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om texten till de centrala bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 49

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 50

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 18 oktober 2023.

På Europaparlamentets vägnar
R. METSOLA
Ordförande

På rådets vägnar
J. M. ALBARES BUENO
Ordförande

BILAGA I

STANDARDISERAD EUROPEISK KONSUMENTKREDITINFORMATION ⁽¹⁾

Viktig information

Del I [alltid på blankettens första sida]:

Kreditgivare	[Identitet]
I tillämpliga fall Kreditförmedlare	[Identitet]
Sammanlagt kreditbelopp <i>Detta är den övre kreditgräns eller det totala belopp som ställs till förfogande enligt kreditavtalet.</i>	
Kreditavtalets varaktighet	
Kreditränta eller i tillämpliga fall de olika krediträntor som gäller för kreditavtalet	[% — fast, eller — rörlig, — perioder]
Effektiv ränta <i>Detta är den sammanlagda kostnaden uttryckt i procent per år av det sammanlagda kreditbeloppet.</i> <i>Den effektiva räntan anges för att hjälpa dig att jämföra olika erbjudanden.</i>	
Det sammanlagda belopp som du måste betala <i>Detta är det lånade kapitalet plus ränta och eventuella kostnader i samband med din kredit.</i>	[Summan av konsumentens sammanlagda kreditbelopp och sammanlagda kreditkostnad]
I tillämpliga fall Krediten beviljas i form av betalningsansånd för specifika varor eller specifika tjänster eller är kopplad till leverans av specifika varor eller tillhandahållande av specifika tjänster Varans/tjänstens namn Kontantpris	
Kostnader i samband med sena betalningar	Du kommer att debiteras [...] (tillämplig räntesats och villkoren för ändring av denna samt, i tillämpliga fall, dröjsmålsavgifter) för sena betalningar.

⁽¹⁾ Där "i tillämpliga fall" anges ska kreditgivaren fylla i fältet om informationen är relevant för kredittypen eller stryka denna information eller hela raden om informationen inte är relevant för kredittypen i fråga.
Förklaringarna i kursiv stil är tänkta att hjälpa konsumenten att bättre förstå sifferuppgifterna.
Texten inom hakparentes utgör förklarande information för kreditgivaren eller kreditförmedlaren och ska ersättas med motsvarande uppgifter.

Del II [om följande inslag inte kan visas på ett tydligt sätt på en sida ska de visas i den första delen av blanketten på sidan 2]:

Avbetalningar och, i förekommande fall, i vilken ordning dessa ska fördelas	Du måste betala följande: [Storlek, antal och periodicitet för de betalningar som konsumenten ska göra] Ränta och/eller avgifter ska betalas på följande sätt:
Varning avseende konsekvenserna av uteblivna eller sena betalningar <i>Uteblivna eller sena betalningar kan få allvarliga konsekvenser för dig (t.ex. tvångsförsäljning) och göra det svårare för dig att få kredit i framtiden.</i>	
Ångerrätt <i>Du har rätt att frånträda kreditavtalet inom 14 kalenderdagar.</i>	Ja/nej
Förtidsåterbetalning <i>Hela eller delar av krediten kan återbetalas i förtid när som helst. I tillämpliga fall</i> Kreditgivaren har rätt till kompensation vid förtidsåterbetalning.	Ja
Kreditgivare Geografisk adress Telefonnummer E-postadress Webbadress (*)	
I tillämpliga fall Kreditförmedlare Geografisk adress Telefonnummer E-postadress Webbadress (*)	

(*) Denna information är frivillig.

Ytterligare information om kreditavtalet

1. Beskrivning av kreditproduktens huvuddrag

Typ av kredit	
Villkoren för kreditutnyttjandet <i>Här anges när och hur pengarna kan lyftas.</i> I tillämpliga fall Andra former för kreditutnyttjande för den relevanta typen av kreditavtal kan innebära högre effektiva räntor.	[Om kreditavtalet ger möjlighet att utnyttja krediten på olika sätt med olika avgifter eller krediträntor och kreditgivaren använder sig av antagandet i bilaga III del II led b, ska det ingå uppgifter om att andra möjligheter att utnyttja krediten för den relevanta typen av kreditavtal kan innebära högre effektiva räntor]
I tillämpliga fall Begärda säkerheter <i>Detta är en beskrivning av den säkerhet som du ska ställa i samband med kreditavtalet.</i>	[Typ av säkerheter]
I tillämpliga fall Avbetalningarna medför inte omedelbar amortering av kapitalet.	
I tillämpliga fall Priset har avpassats på grundval av automatiserat beslutsfattande.	

2. Kreditkostnader

I förekommande fall De olika krediträntor som gäller för kreditavtalet	[% — fast, eller — rörlig (med index eller referensränta som gäller den ursprungliga krediträntan), — perioder, — villkor för tillämpning av de olika krediträntorna, — perioder, villkor och förfaranden för ändringar av krediträntorna]
Ett representativt exempel som visar den effektiva räntan och det totala belopp som konsumenten ska betala	[% Ett representativt exempel som innehåller alla de antaganden utifrån vilka den effektiva räntan har beräknats ska ges här]
Är det, för att erhålla krediten eller för att erhålla den enligt villkoren i marknadsföringen, obligatoriskt att ingå avtal om — en försäkring som säkrar krediten, eller — någon annan kompletterande tjänst? <i>Om kostnaderna för dessa tjänster inte är kända av kreditgivaren inkluderas dessa inte i den effektiva räntan.</i>	Ja/nej [Om ja, uppge vilken typ av försäkring] Ja/nej [Om ja, uppge vilken typ av kompletterande tjänst]

Härtill hörande kostnader	
I tillämpliga fall Avgifter för att behålla ett eller flera konton som krävs för att registrera både betalningstransaktioner och kreditutnyttjanden	
I tillämpliga fall Kostnad för att använda ett särskilt betalningsmedel (t.ex. ett kreditkort)	
I tillämpliga fall Andra kostnader i samband med kreditavtalet	
I tillämpliga fall Villkor för att ändra de ovannämnda kostnaderna i samband med kreditavtalet	
I tillämpliga fall Skyldighet att betala notariatsavgifter	

3. **Andra viktiga rättsliga aspekter**

I tillämpliga fall Kreditgivaren har rätt till kompensation vid förtidsåterbetalning	[Fastställande av kompensationen (beräkningsmetod) i enlighet med bestämmelserna för genomförande av artikel 29 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2225 (*)]
Sökning i en databas <i>Om en kreditansökan avisas på grundval av sökning i en databas måste kreditgivaren omedelbart och kostnadsfritt meddela dig resultatet av sökningen.</i>	
Rätt att få ett utkast till kreditavtal <i>Du har rätt att på begäran kostnadsfritt få en kopia av utkastet till kreditavtal. Denna bestämmelse är tillämplig om kreditgivaren vid tidpunkten för din begäran är beredd att ingå kreditavtalet med dig.</i>	
I tillämpliga fall Den tidsperiod under vilken kreditgivaren är bunden av förhandsinformationen.	Informationen i denna blankett gäller från och med den [...] till och med den [...].
Beträffande prövning <i>Du har rätt att få tillgång till en mekanism för klagomål och prövning utanför domstol.</i>	[Mekanismen för klagomål och prövning utanför domstol för konsumenten och hur konsumenten kan få tillgång till denna]

Varning om de rättsliga och finansiella konsekvenserna av bristande efterlevnad <i>Om de skyldigheter som är knutna till kreditavtalet inte uppfylls, utom i fråga om sena eller uteblivna betalningar, kan detta få allvarliga konsekvenser för dig.</i>	
Återbetalningsplan	[Återbetalningsplan som innehåller alla betalningar och återbetalningar som ska göras av konsumenten under kreditavtalets löptid, inbegripet betalningar för eventuella kompletterande tjänster]

(¹) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2225 av den 18 oktober 2023 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG (EUT L 2023/2225, 30.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2225/oj>).

I tillämpliga fall

4. Ytterligare information vid distansförsäljning av finansiella tjänster

a) Beträffande kreditgivaren	
I tillämpliga fall	[Identitet]
Kreditgivarens företrädare i den medlemsstat där du är bosatt	
Adress	[Geografisk adress använd för kontakter med konsumenten]
Telefonnummer	
E-postadress	
Webbadress (*)	
I tillämpliga fall	
Registrering	[Det handelsregister i vilket kreditgivaren är införd och dennes registreringsnummer eller motsvarande medel för identifiering i det registret]
I tillämpliga fall	
Tillsynsmyndigheten	
b) Beträffande kreditavtalet	
I tillämpliga fall	
Uövande av ångerrätten	[Praktiska instruktioner om utövandet av ångerrätten, bl.a. fristen för utövandet av ångerrätten, den adress till vilken underrättelsen om att ångerrätten kommer att utövas ska skickas samt följderna av att inte utöva ångerrätten]
I tillämpliga fall	
Den lagstiftning som kreditgivaren har använt som grundval för att upprätta förbindelser med dig innan kreditavtalet ingicks	
I tillämpliga fall	[Relevant klausul anges här]
Klausul om tillämplig rätt för kreditavtalet och/eller behörig domstol	
I tillämpliga fall	
Språkordning	Information och avtalsvillkor lämnas på [angivet språk]. Med ditt samtycke har vi för avsikt att under kreditavtalets löptid kommunicera på [specifikt/specifika språk].
(*) Denna information är frivillig för kreditgivaren.	

BILAGA II

EUROPEISK KONSUMENTKREDITINFORMATION ⁽¹⁾

Konsumentkrediter som erbjuds av vissa kreditorganisationer (artikel 2.6 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2225 ⁽²⁾)

Skuldkonvertering (artikel 2.7 i direktiv (EU) 2023/2225)

Viktig information

Del I [alltid på blankettens första sida]:

Kreditgivare I tillämpliga fall Kreditförmedlare	[Identitet] [Identitet]
Det sammanlagda kreditbeloppet <i>Detta är den övre kreditgräns eller det totala belopp som ställs till förfogande enligt kreditavtalet.</i>	
Kreditavtalets löptid	
Krediträntan eller i tillämpliga fall de olika krediträntor som gäller för kreditavtalet	% — fast, eller — rörlig, — perioder]
Effektiv ränta <i>Detta är den sammanlagda kostnaden uttryckt i procent per år av det sammanlagda kreditbeloppet. Den effektiva räntan anges för att hjälpa dig att jämföra olika erbjudanden.</i>	
Det sammanlagda belopp som du måste betala <i>Detta är det lånade kapitalet plus ränta och eventuella kostnader i samband med din kredit.</i>	[Summan av konsumentens sammanlagda kreditbelopp och sammanlagda kreditkostnad]
I tillämpliga fall Krediten beviljas i form av betalningsansånd för specifika varor eller specifika tjänster eller är kopplad till leverans av specifika varor eller tillhandahållande av specifika tjänster Varans/tjänstens namn Kontantpris	

⁽¹⁾ Där "i tillämpliga fall" anges ska kreditgivaren fylla i fältet om informationen är relevant för kredittypen eller stryka denna information eller hela raden om informationen inte är relevant för kredittypen i fråga.
Förklaringarna i kursiv stil är tänkta att hjälpa konsumenten att bättre förstå sifferuppgifterna.
Texten inom hakparentes utgör förklarande information för kreditgivaren eller kreditförmedlaren och ska ersättas med motsvarande uppgifter.
⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2225 av den 18 oktober 2023 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG (EUT L, 2023/2225, 30.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2225/oj>).

Kostnader i samband med sena betalningar	Du kommer att debiteras [...] (tillämplig räntesats och villkoren för ändring av denna samt, i tillämpliga fall, dröjsmålsavgifter)] för sena betalningar.
--	--

Del II [om följande inslag inte kan visas på ett tydligt sätt på en sida ska de visas i den första delen av blanketten på sidan 2]:

Avbetalningar och, i förekommande fall, i vilken ordning dessa ska fördelas	Du måste betala följande: [Storlek, antal och periodicitet för de betalningar som konsumenten ska göra] Ränta och/eller avgifter ska betalas på följande sätt:
Varning avseende konsekvenserna av uteblivna eller sena betalningar <i>Uteblivna eller sena betalningar kan få allvarliga konsekvenser för dig (t.ex. tvångsförsäljning) och göra det svårare för dig att få kredit i framtiden.</i>	
Ångerrätt	Ja/nej
Förtidsåterbetalning <i>Hela eller delar av krediten kan återbetalas i förtid när som helst.</i> I tillämpliga fall Kreditgivaren har rätt till kompensation vid förtidsåterbetalning.	
Kreditgivare Geografisk adress Telefonnummer E-postadress Webbadress (*)	
I tillämpliga fall Kreditförmedlare Geografisk adress Telefonnummer E-postadress Webbadress (*)	

(*) Denna information är frivillig.

Ytterligare information om kreditavtalet

1. Beskrivning av kreditproduktens huvuddrag

Typ av kredit	
I tillämpliga fall Upplysning om att konsumenten när som helst kan åläggas att betala tillbaka hela kreditbeloppet.	
I tillämpliga fall Priset har avpassats på grundval av automatiserat beslutsfattande.	

2. Kreditkostnader

I förekommande fall De olika krediträntor som gäller för kreditavtalet	[% — fast, eller — rörlig (med index eller referensränta som gäller den ursprungliga krediträntan), — perioder, — villkor för tillämpning av de olika krediträntorna]
Ett representativt exempel som visar den effektiva räntan och det totala belopp som konsumenten ska betala	[% Ett representativt exempel som innehåller alla de antaganden utifrån vilka den effektiva räntan har beräknats ska ges här]
I tillämpliga fall Kostnader I tillämpliga fall Villkoren för hur dessa kostnader kan ändras	[De kostnader som tillämpas från och med den dag kreditavtalet ingås]

3. Andra viktiga rättsliga aspekter

Uppsägning av kreditavtalet	[Villkor och förfarande för uppsägning av kreditavtalet]
I tillämpliga fall Kreditgivaren har rätt till kompensation vid förtidsåterbetalning	[Fastställande av kompensationen (beräkningsmetod) i enlighet med bestämmelserna för genomförande av artikel 29 i direktiv (EU) 2023/2225]
Sökning i en databas <i>Om en kreditansökan avisas på grundval av sökning i en databas måste kreditgivaren omedelbart och kostnadsfritt meddela dig resultatet av sökningen.</i>	
I tillämpliga fall Den tidsperiod under vilken kreditgivaren är bunden av förhandsinformationen.	Informationen i denna blankett gäller från och med den [...] till och med den [...]

Beträffande prövning <i>Du har rätt att få tillgång till en mekanism för klagomål och prövning utanför domstol.</i>	[Mekanismen för klagomål och prövning utanför domstol för konsumenten och hur konsumenten kan få tillgång till denna]
Varning om de rättsliga och finansiella konsekvenserna av bristande efterlevnad <i>Om de skyldigheter som är knutna till kreditavtalet inte uppfylls, utom i fråga om sena eller uteblivna betalningar, kan detta få allvarliga konsekvenser för dig.</i>	
Återbetalningsplan	[Återbetalningsplan som innehåller alla betalningar och återbetalningar som ska göras av konsumenten under avtalets löptid, inbegripet betalningar för eventuella kompletterande tjänster]

I tillämpliga fall

4. Ytterligare information som ska lämnas vid distansförsäljning av finansiella tjänster

a) Beträffande kreditgivaren	
I tillämpliga fall Kreditgivarens företrädare i den medlemsstat där du är bosatt Adress Telefonnummer E-postadress Webbadress (*)	[Identitet] [Geografisk adress använd för kontakter med konsumenten]
I tillämpliga fall Registrering	[Det handelsregister i vilket kreditgivaren är införd och dennes registreringsnummer eller motsvarande medel för identifiering i det registret]
I tillämpliga fall Tillsynsmyndigheten	
b) Beträffande kreditavtalet	
I tillämpliga fall Utövande av ångerrätten	[Praktiska instruktioner om utövandet av ångerrätten, bl.a. ångerfristen, den adress till vilken underrättelsen om att ångerrätten kommer att utövas ska skickas samt följdena av att inte utöva ångerrätten]
I tillämpliga fall Den lagstiftning som kreditgivaren har använt som grundval för att upprätta förbindelser med dig innan kreditavtalet ingicks	

I tillämpliga fall Klausul om tillämplig rätt för kreditavtalet och/eller behörig domstol	[Relevant klausul anges här]
I tillämpliga fall Språkkordning	Information och avtalsvillkor lämnas på [angivet språk]. Med ditt samtycke har vi för avsikt att under kreditavtalets löptid kommunicera på [specifikt/specifika språk].

(*) Denna information är frivillig för kreditgivaren.

BILAGA III

1. Grundläggande ekvation som anger ekvivalensen mellan kreditutnyttjande å ena sidan och återbetalningar och avgifter å den andra.

I den grundläggande ekvation som används för beräkningen av den effektiva räntan sätts likhetstecken årsvis mellan det samlade nuvärdet av de utnyttjade krediterna å ena sidan och å andra sidan det samlade nuvärdet av återbetalningar och avgiftsbetalningar enligt följande:

$$\sum_{k=1}^m C_k (1 + X)^{-t_k} = \sum_{l=1}^{m'} D_l (1 + X)^{-s_l}$$

där

— X	är den effektiva räntan,
— m	är det tal som motsvarar det sista kreditutnyttjandets plats i tidsföljden,
— k	är det tal som motsvarar ett kreditutnyttjandes plats i tidsföljden, dvs. $1 \leq k \leq m$,
— C _k	är storleken på kreditutnyttjande nr k,
— t _k	är tiden, uttryckt i år och delar av år, mellan dagen för det första kreditutnyttjandet och dagen för varje påföljande kreditutnyttjande, dvs. $t_1 = 0$,
— m'	är det tal som motsvarar den sista återbetalningens eller avgiftsbetalningens plats i tidsföljden,
— l	är det tal som motsvarar en återbetalnings eller avgiftsbetalnings plats i tidsföljden,
— D _l	är storleken på en återbetalning eller avgiftsbetalning,
— s _l	är intervallet, angivet i år och delar av år, mellan datumet för det första kreditutnyttjandet och datumet för varje återbetalning eller avgiftsbetalning.

Anmärkningar

- a) De belopp som betalas av båda parter vid olika tidpunkter behöver inte nödvändigtvis vara lika stora och behöver inte nödvändigtvis betalas med lika stora intervall.
- b) Startdatum ska vara datumet för det första kreditutnyttjandet.
- c) Intervallet mellan de vid beräkningen använda tidpunkterna ska anges i år eller delar av år. Ett år ska anses ha 365 dagar (eller 366 dagar vid skottår), 52 veckor eller tolv jämlånga månader. En månad ska anses ha 30,41666 dagar (dvs. $365/12$), oavsett om det är skottår eller inte.

Om intervallet mellan de vid beräkningen använda tidpunkterna inte kan anges som heltal av veckor, månader eller år, ska intervallet anges som heltal av en av dessa perioder i kombination med ett antal dagar. Om dagar används ska

- i) varje dag räknas, inklusive veckoslut och helgdagar,
- ii) jämlånga perioder och sedan dagar räknas bakåt till tidpunkten för det första kreditutnyttjandet,
- iii) längden av en period av dagar bestämmas exklusive den första dagen och inklusive den sista dagen och anges i år genom att den aktuella perioden divideras med antalet dagar (365 eller 366) på hela året räknat bakåt från och med den sista dagen till samma dag under det föregående året.
- d) Resultatet av beräkningen ska anges med åtminstone en decimals noggrannhet. Om siffran i den följande decimalen är större än eller lika med 5, ska siffran i den första decimalen höjas med 1.

- e) Ekvationen kan skrivas om med användning av en enda summa och flödesbegreppet (A_k), vilket är positivt eller negativt, dvs. utbetalat eller inbetalat under perioderna 1–n, uttryckt i år, nämligen

$$S = \sum_{k=1}^n A_k (1 + X)^{-t_k}$$

där S är den aktuella flödesbalansen. Om syftet är att se till att flödena är ekvivalenta, blir värdet för S noll.

II. Följande ytterligare antaganden ska göras vid beräkningen av den effektiva räntan:

- a) Om ett kreditavtal ger konsumenten fritt val att utnyttja kreditmöjligheten, ska det sammanlagda kreditbeloppet direkt anses vara utnyttjat till fullo.
- b) Om ett kreditavtal ger konsumenten fritt val att utnyttja kreditmöjligheten, men bland de olika sätten för kreditutnyttjande fastställer en begränsning med avseende på kreditbelopp och tidsperiod, ska kreditbeloppet anses vara utnyttjat vid den tidigaste av de tidpunkter som anges i kreditavtalet och i enlighet med denna begränsning i kreditutnyttjandet.
- c) Om ett kreditavtal ger möjlighet att utnyttja krediten på olika sätt med olika avgifter eller krediträntor, ska det sammanlagda kreditbeloppet anses vara utnyttjat till den högsta avgift och kreditränta som tillämpas på den form för utnyttjande av krediten som är vanligast inom denna typ av kreditavtal.
- d) När det gäller en kontokredit ska det sammanlagda kreditbeloppet anses vara utnyttjat till fullo och för kreditavtalets hela löptid. Om kontokreditens löptid inte är känd ska den effektiva räntan beräknas utifrån antagandet att kreditens löptid är tre månader.
- e) När det gäller andra kreditavtal med obestämd löptid än kontokredit ska det antas att
- i) krediten lämnas för en ettårsperiod från och med datumet för det första kreditutnyttjandet, och att konsumentens slutbetalning innebär att kapitalskulden, räntorna och andra eventuella avgifter är färdigbetalda,
 - ii) konsumenten betalar tillbaka kapitalet med lika stora månadsbetalningar, med början en månad efter datumet för det första kreditutnyttjandet. I de fall där kapitalet måste betalas tillbaka i sin helhet i form av en engångsbetalning inom varje betalningsperiod ska dock konsumentens senare kreditutnyttjanden och återbetalningar av hela kapitalet antas ske under en ettårsperiod. Ränta och andra avgifter ska tillämpas i enlighet med dessa kreditutnyttjanden och återbetalningar av kapitalet och i enlighet med kreditavtalet.
- I detta led avses med kreditavtal med obestämd löptid ett kreditavtal utan fast löptid, inbegripet krediter som ska återbetalas i sin helhet inom eller efter en viss tid men som kan utnyttjas igen när de har återbetalats.
- f) För andra kreditavtal än kontokrediter och kreditavtal med obestämd löptid enligt antagandena i leden d och e ska följande gälla:
- i) Om det inte går att fastställa datum eller belopp för en återbetalning av kapital som konsumenten ska göra ska det antas att återbetalningen görs vid den tidigaste av de tidpunkter som anges i kreditavtalet med det lägsta belopp som fastställs i kreditavtalet,
 - ii) Om det inte går att fastställa intervallet mellan tidpunkten för det första kreditutnyttjandet och den tidpunkt då konsumenten ska göra den första betalningen ska det antas att detta är det kortaste intervallet.

- g) Om det på grundval av kreditavtalet eller antagandena i leden d, e eller f inte går att fastställa datum eller belopp för en betalning som konsumenten ska göra ska det antas att betalningen görs vid de tidpunkter och på de villkor som kreditgivaren har fastställt och, om dessa datum och villkor är okända, att
 - i) räntor betalas tillsammans med återbetalningarna av kapital,
 - ii) en avgift som inte är ränta, i form av ett engångsbelopp, betalas dagen för ingåendet av kreditavtalet,
 - iii) avgifter som inte är räntor betalas med regelbundna intervall i form av flera betalningar, med början det datum då den första återbetalningen av kapital görs, och om beloppet för betalningarna inte är känt ska betalningarna antas vara lika stora,
 - iv) slutbetalningen innebär att kapitalskulden, räntorna och eventuella andra avgifter är färdigbetalda.
- h) Om inget tak för krediten ännu har fastställts ska det antas vara 1 500 EUR.
- i) Om olika krediträntor och avgifter erbjuds under en begränsad period eller för ett begränsat belopp, ska krediträntan och avgifterna anses vara den högsta krediträntan och de högsta avgifterna under kreditavtalets hela löptid.
- j) För konsumentkreditavtal där en fast kreditränta fastställs för den inledande perioden, varefter en ny kreditränta fastställs och därefter regelbundet anpassas enligt en överenskommen indikator, ska den effektiva räntan beräknas utifrån antagandet att krediträntan vid utgången av perioden med den fasta krediträntan är densamma som vid den tidpunkt då den effektiva räntan beräknades, på grundval av den överenskomna indikatorns värde vid den tidpunkten.

BILAGA IV

Jämförelsetabell

Direktiv 2008/48/EG	Detta direktiv
Artikel 1	Artikel 1
Artikel 2.1	Artikel 2.1
—	
Artikel 2.2 a, b och c	Artikel 2.2 a, b och c
Artikel 2.2 d	Artikel 2.2 g
Artikel 2.2 e och f	—
Artikel 2.2 g, h, i, j, k och l	Artikel 2.2 d, e, f, i, j och k
Artikel 2.2a	Artikel 2.3
Artikel 2.3	—
Artikel 2.4, 2.5 och 2.6	Artikel 2.4, 2.6 och 2.7
Artikel 3 a, b och c	Artikel 3.1, 3.2 och 3.3
—	Artikel 3.4
Artikel 3 d och e	Artikel 3.18 och 3.19
Artikel 3 f	Artikel 3.12
Artikel 3 g, h, i, j, k, l och m	Artikel 3.5, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 3.10 och 3.11
Artikel 3 n	Artikel 3.20
—	Artikel 3.13, 3.14, 3.15, 3.16, 3.17, 3.18, 3.21 och 3.22
—	Artikel 5
—	Artikel 6
—	Artikel 7
Artikel 4	Artikel 8
—	Artikel 9
Artikel 5.1	Artikel 10.1, 10.3, 10.5 och 10.6
Artikel 5.2	Artikel 10.7
Artikel 5.4	Artikel 10.8
Artikel 5.5	Artikel 10.9
Artikel 5.6	Artikel 12.1 a, b och c och 12.2
Artikel 6.1 och 6.3	Artikel 11.1, 11.2 och 11.4
Artikel 6.2	—
Artikel 6.4	Artikel 11.6
Artikel 6.5	—
Artikel 6.6	Artikel 11.7
Artikel 6.7	—
Artikel 7	Artiklarna 10.10 och 11.8
—	Artikel 13

Artikel 8	Artikel 18
—	Artikel 14
—	Artikel 15
—	Artikel 16
—	Artikel 17
Artikel 9	Artikel 19
Artikel 10.1	Artikel 20
Artikel 10.2, 10.3 och 10.4	Artikel 21
Artikel 10.5	—
Artikel 11a	Artikel 22
Artikel 11	Artikel 23
Artikel 12	Artikel 24
Artikel 13	Artikel 28
Artikel 14	Artikel 26
Artikel 15	Artikel 27
Artikel 16	Artikel 29
Artikel 17	Artikel 39
Artikel 18	Artikel 25
Artikel 19	Artikel 30
—	Artikel 31
—	Artikel 32
—	Artikel 33
—	Artikel 34
Artikel 16a	Artikel 35
—	Artikel 36
Artikel 20	Artikel 37
Artikel 21	Artikel 38
—	Artikel 41
Artikel 22	Artiklarna 42 och 43
Artikel 23	Artikel 44
Artikel 24	Artikel 40
Artikel 24a	Artikel 45
Artikel 26	Artikel 42.2
Artikel 27.1	Artikel 48
Artikel 27.2	Artikel 46
Artikel 28	Artikel 4
Artikel 29	Artikel 47
Artikel 30	Artikel 47
Artikel 31	Artikel 49

Artikel 32	Artikel 50
Bilaga I	Bilaga III
Bilaga II	Bilaga I
Bilaga III	Bilaga II
—	Bilaga IV

Bakgrund

Under de senaste åren har marknaden för konsumentkrediter genomgått stora förändringar. Kreditavtal ingås oftare över internet och nya marknadsaktörer erbjuder nya typer av kreditavtal. Den tekniska utvecklingen har bl.a. lett till att såväl konsumenter som kreditgivare fattar snabbare beslut, att det uppstått nya sätt att lämna information och att kreditprövning kan ske genom automatiska beslutssystem. På grund av utvecklingen inom konsumentkreditsektorn har Europaparlamentet och rådet antagit ett nytt konsumentkreditdirektiv (det nya konsumentkreditdirektivet)¹. Det nya konsumentkreditdirektivet ersätter det tidigare direktivet om konsumentkrediter från 2008 (2008 års direktiv)².

Det nya konsumentkreditdirektivet

Det nya konsumentkreditdirektivet har fått ett utvidgat tillämpningsområde jämfört med 2008 års direktiv. Exempelvis omfattas ränte- och avgiftsfria krediter i fler fall än tidigare. En kredit som lämnas av en tredje part vid köp av varor och tjänster omfattas alltid av reglerna i det nya direktivet, oavsett om den är räntefri eller inte.

En rad av bestämmelserna i det nya konsumentkreditdirektivet har genomgått förändringar i förhållande till motsvarande bestämmelser i 2008 års direktiv. Det gäller bland annat bestämmelserna om marknadsföring, information och ångerrätt. Även reglerna kring kreditprövning har förändrats och utökats.

Det nya direktivet innehåller också bestämmelser som inte har någon motsvarighet i 2008 års direktiv. Bland dessa kan nämnas regler om rådgivningstjänster, krav på kunskap och kompetens hos kreditgivares och kreditförmedlares personal, krav på stöd till konsumenter i ekonomiska svårigheter samt bestämmelser om skyldigheter för kreditgivare att vidta anståndsåtgärder innan verkställighet begärs. Dessutom innehåller direktivet regler om förbud mot kopplingsförbehåll, dvs. att en näringsidkare kräver att konsumenten för att få en kredit också måste köpa andra produkter eller tjänster. Direktivet innehåller därtill krav på förfaranden för registrering, tillstånd och tillsyn över kreditgivare och kreditförmedlare.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2025 av den 18 oktober 2023 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG.

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG.

Utredningens uppdrag

Utredningens uppdrag har varit att analysera och föreslå vilka författningsförändringar och andra åtgärder som behövs för att genomföra det nya konsumentkreditdirektivet i svensk rätt. I uppdraget har ingått att analysera, jämföra och ta ställning till de valmöjligheter som det nya konsumentkreditdirektivet erbjuder. Utgångspunkten för uppdraget har varit att fokusera på de delar av direktivet där det krävs att de svenska reglerna ändras.

Övergripande om utredningens förslag

Utredningen föreslår att det nya konsumentkreditdirektivets artiklar av främst civil- och marknadsrättslig karaktär genomförs genom bestämmelser som förs in i en ny konsumentkreditlag. Den nya konsumentkreditlagen ska i huvudsak ha samma innehåll och tillämpningsområde som 2010 års konsumentkreditlag. Lagen struktureras dock om och delas in i kapitel. Vissa bestämmelser i 2010 års konsumentkreditlag föreslås föras över till den nya lagen oförändrade, såsom bestämmelserna om lagens tvingande karaktär, vissa bestämmelser om ränta och avgifter, köparens rätt att framställa invändningar vid kreditköp och samtliga regler om återtaganderätt vid kreditköp av vara. Även flertalet bestämmelser som gäller särskilt för bostadskrediter överförs oförändrade. Avseende andra bestämmelser görs anpassningar till det nya direktivet. Exempelvis ska konsumenten i flera fall ha möjlighet att välja vilket varaktigt medium som information ska mottas på och information som lämnas via ett medel för distanskommunikation ska anpassas. I lagen införs även bestämmelser som saknar motsvarighet i 2010 års lag.

Utredningen föreslår vidare att det nya direktivets artiklar av näringsrättslig karaktär ska genomförs i lagen om verksamhet med bostadskrediter. Lagen föreslås få ett utvidgat tillämpningsområde och därför byta namn till lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter. Flertalet bestämmelser i kap. 5–8 görs generellt tillämpliga medan kap. 2 och 3 enbart ska gälla bostadskrediter. Kap. 4 ska innehålla de rörelse regler som uppställs på verksamheter med konsumentkrediter. Det föreslås därutöver att ett nytt kapitel, 3 a, ska införas. Kapitlet ska innehålla bestämmelser om förutsättningarna för kreditgivare och kreditförmedlare att driva verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter. Till följd av detta föreslås att lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter upphävs.

I kreditupplysningslagen genomförs de bestämmelser som ställer krav på kreditdatabasleverantörers verksamhet.

Utredningens förslag innehåller även flertalet följdändringar.

Lagens grundläggande bestämmelser

Utgångspunkterna för den nya konsumentkreditlagens tillämpningsområde är desamma som 2010 års konsumentkreditlag. Den ska fortsatt gälla i princip alla krediter som näringsidkare lämnar eller erbjuder konsumenter. I den nya konsumentkreditlagen anges dock uttryckligen att lagen inte ska tillämpas på hyres- eller leasingavtal avseende en vara om inte konsumenten enligt avtalet har en skyldighet eller möjlighet att förvärva varan. Lagen föreslås också få ett något utvidgat tillämpningsområde genom att undantagen inskränks. Pantbanks- och statsmedelslån ska fortsatt helt undantas från lagens tillämpningsområde. Även bostads- och värdepapperskrediter samt abonnemangsavtal ska fortsatt undantas från några av lagens bestämmelser. Därutöver föreslås lagen endast göra undantag för vissa kortfristiga räntefria kreditköp som finansieras genom en kredit som lämnas av säljaren.

Reglerna om god kreditgivningssed överförs till den nya lagen och görs i alla delar generellt tillämpliga på krediter som omfattas av lagens tillämpningsområde. Lagen ska även föreskriva att näringsidkaren är skyldig att lämna såväl information som förklaringar kostnadsfritt.

Marknadsföring och allmän information

I den nya lagens paragraf om krav på måttfull marknadsföring föreslås ett tillägg som innebär att viss typ av marknadsföring aldrig är att anse som måttfull. Tillägget föreskriver att marknadsföring som anger att lämnade krediter, betalningsförsummelser och kreditmissbruk saknar betydelse för kreditprövningen eller antyder att krediter leder till förbättrade ekonomiska förutsättningar eller förbättrar konsumentens situation på något annat sätt aldrig är att anse som måttfull.

Den information som näringsidkaren ska lämna vid marknadsföring av kreditavtal förtydligas och anpassas till det nya direktivet.

Den nya lagen föreslås också innehålla bestämmelser om att näringsidkaren ska vara skyldig att tillhandahålla allmän information om krediter som näringsidkaren erbjuder konsumenter. Denna skyldighet ska alltså inte längre begränsas till bostadskrediter.

Näringsidkarens skyldigheter innan ett avtal ingås

Den nya konsumentkreditlagen föreslås i likhet med 2010 års lag innehålla en skyldighet för näringsidkare att ge konsumenten viss information innan ett kreditavtal ingås. Informationen ska dock anpassas till de utökade krav som uppställs i det nya direktivet. Det ska i vissa delar preciseras hur informationen ska lämnas och informationen ska omfatta fler uppgifter. Förhandsinformationen ska ges i formuläret ”Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation” som föreslås tillhandahållas av Konsumentverket. Särregleringen för distansavtal inskränks till att endast omfatta avtal som ingås genom telefonförsäljning.

Det ska vidare införas en generell skyldighet för näringsidkaren att lämna viss information om näringsidkaren erbjuder rådgivning. I de fall en kredit innebär en särskild risk för konsumentens ekonomiska förhållanden, ska näringsidkaren upplysa konsumenten om detta.

Reglerna om kreditprövning föreslås utvidgas och ändras i förhållande till motsvarande bestämmelser i 2010 års lag. Det ska införas en bestämmelse om att kreditprövningen ska vara grundlig och göras i konsumentens intresse. Kreditprövningen ska, i stället för på tillräckliga uppgifter, grundas på nödvändiga och relevanta uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden. Det föreslås att det införs en presumtion för att uppgifterna ska avse såväl konsumentens inkomster, som utgifter, tillgångar och skulder samt uppgifter om andra ekonomiska åtaganden, om det inte med hänsyn till vilket slags kredit det rör sig om, kreditavtalets löptid och belopp samt kreditens risker för konsumenten skulle vara oproportionerligt. Det föreslås vidare att skyldigheten att kontrollera de uppgifter som inhämtats ska göras generellt tillämplig på alla kredittyper som omfattas av kravet på kreditprövning, och att det införs en bestämmelse som innebär att kreditprövningen ska göras utifrån konsumenternas gemensamma ekonomiska förutsättningar.

Det föreslås att en konsument ska ha vissa rättigheter i de fall en kreditprövning innefattar automatisk behandling av personuppgifter och att kreditgivaren ska vara skyldig att informera om rättigheterna.

Kreditgivarens informationsskyldighet när krediten inte beviljas föreslås utökas. Näringsidkaren ska i relevanta fall hänvisa konsumenten till budget- och skuldrådgivare. När ett beslut om att inte bevilja en kredit helt grundar sig på en automatisk behandling av personuppgifter ska kreditgivaren vara skyldig att upplysa konsumenten om sin rätt att få beslutet omprövat av någon person.

I den nya konsumentkreditlagen föreslås införas en generell bestämmelse som reglerar näringsidkarens möjlighet att sälja andra finansiella produkter eller tjänster tillsammans med ett kreditavtal.

Kreditavtalet

I den nya konsumentkreditlagen föreslås det införas vissa krav som säkerställer att ingåendet av ett kreditavtal är ett aktivt val från konsumentens sida.

Näringsidkaren ska fortsatt vara skyldig att dokumentera kreditavtal. Skyldigheten föreslås anpassas till det nya direktivets krav och ska omfatta fler uppgifter, såsom ändringar av avtalet. Dokumentationskravet vid rådgivning föreslås gälla alla kredittyper som omfattas av lagen. Den nya lagen ska också innehålla generella bestämmelser om räntetak och kostnadstak. Den information och de underrättelser näringsidkaren är skyldig att ge konsumenten vid ändringar av kreditavtalet, ränteändringar och kontokrediter ska anpassas till det nya direktivet.

I den nya lagen föreslås en skyldighet för kreditgivaren att under vissa förutsättningar erbjuda ett alternativ till att vidta en verkställighetsåtgärd. Sådana alternativ ska bestå av att erbjuda en ny kredit som helt finansierar återbetalningen av den befintliga krediten eller en ändring av kreditavtalet. Innan verkställighetsåtgärder vidtas ska kreditgivaren också hänvisa konsumenten till budget- och skuldrådgivare.

Konsumentens ångerrätt

Den nya konsumentkreditlagens regler om ångerrätt ska anpassas till det nya direktivet. Det föreslås införas en yttre gräns för ångerfristen.

Ångerfristen ska aldrig börja löpa senare än ett år efter kreditavtalets ingående. Detta ska dock inte gälla om konsumenten inte fått föreskriven information om sin ångerrätt. För kreditköp föreslås också att konsumenten under vissa förutsättningar ska ha en förlängd ångerfrist som korresponderar med ångerfristen för varan eller tjänsten.

Betalning av skulden i förtid och uppsägning av kreditavtal

Den nya konsumentkreditlagens regler om betalning av skulden i förtid och uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid ska anpassas till det nya direktivet. För kontokrediter föreslås det vissa särskilda bestämmelser. En särskild uppsägningsfrist ska gälla för kontokrediter. Uppsägningsfristen ska vara 30 dagar räknat från den dag då kreditgivaren på ett överenskommet sätt underrättat konsumenten. En kreditgivare som vill få betalt för en kontokredit i förtid ska ha en skyldighet att först, innan verkställighetsåtgärder vidtas, erbjuda konsumenten att betala fordran under ett års tid.

Vid förtidsbetalning föreslås kreditgivarens fordran beräknas med beaktande av alla kostnader som konsumenten enligt kreditavtalet ska betala. Den nedsättning som konsumenten har rätt till ska alltså inte endast avse sådana kostnader som är beroende av kreditavtalets löptid, utan även andra kostnader såsom uppläggningsavgifter som redan betalats.

Tillsyn och överklagande

För att nå upp till kraven i det nya direktivet justeras i viss mån bestämmelserna om tillsyn i den nya konsumentkreditlagen. Konsumentverkets tillsynsansvar och befogenhet att ingripa föreslås även gälla i förhållande till de näringsrättsliga rörelsereglerna i lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter. Det föreslås även att marknadsföringslagens sanktionssystem ska gälla fullt ut om näringsidkaren inte följer den nya konsumentkreditlagens informationsbestämmelser. Detta innebär att undantaget för bestämmelserna om marknadsstörningsavgift i 2010 års lag tas bort.

Förslagen i lag om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter

Lagens inledande bestämmelser

Lagens tillämpningsområde föreslås utvidgas och ska, utöver bostadskrediter, omfatta verksamhet med krediter som faller in under det nya direktivets tillämpningsområde. Lagen ska därmed gälla för näringsidkares verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning i fråga om konsumentkrediter. Med konsumentkrediter avses krediter som omfattas av konsumentkreditlagens tillämpningsområde, med undantag för abonnemangsavtal, värdepapperskrediter och vissa fakturakrediter.

Näringsidkare med tillstånd som kreditinstitut, betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar föreslås undantas från stora delar av lagens utökade tillämpningsområde, vilket bl.a. innebär att dessa företag inte behöver ansöka om tillstånd enligt lagen. Undantag görs även för

verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter som drivs av ett mindre företag och som avser (1) en kredit som lämnas av företaget för att finansiera ett köp av företagets vara eller tjänst om krediten är räntefri och inte förbunden med andra avgifter än lagstadgade dröjsmålsavgifter, eller (2) förmedling av en kredit som finansierar ett köp av företagets vara eller tjänst.

Det föreslås att bestämmelsen som anger vilka som får tillhandahålla rådgivning görs generellt tillämplig för alla konsumentkrediter.

Tillståndskrav för verksamhet som omfattas av direktivet

Lagen föreslås innehålla en generell tillståndsplikt för näringsidkares verksamhet med kreditgivning och kreditförmedling av andra konsumentkrediter än bostadskrediter. Från kravet på tillstånd ska dock bostadskreditinstitut undantas. Vissa andra verksamheter undantas genom lagens begränsade tillämpningsområde. Förutsättningarna för att få tillstånd ska i huvudsak motsvara vad som för närvarande gäller för att få tillstånd enligt lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter.

Kraven på verksamhet med konsumentkrediter

Det föreslås att vissa av lagens rörelseregler ska bli tillämpliga på verksamhet som omfattas av det nya konsumentkreditdirektivets tillämpningsområde. Detta gäller de övergripande kraven på hur en kreditgivare eller en kreditförmedlare ska bedriva sin verksamhet samt på kunskap och kompetens hos personal. Detsamma gäller bestämmelserna om ersättningsystem, rådgivning och dokumentation av kreditbeslut. Bestämmelserna om uppdragsavtal och tystnadsplikt föreslås bli tillämpliga på de verksamheter som omfattas av tillståndskravet.

Förslaget till ändringar i kreditupplysningslagen

I kreditupplysningslagen föreslås ett förtydligande om att det endast är i syfte att kontrollera rätten att ingå avtal som uppgifter om förvaltarskap får behandlas. Det föreslås även att en ny informationsskyldighet införs i lagen. En fysisk person ska inom 30 dagar informeras av ett kreditupplysningsföretag som registrerat en uppgift om betalningsförsummelse eller kreditmissbruk. Informationen ska också innehålla uppgift om de rättigheter som den registrerade har.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Bestämmelser som genomför det nya konsumentkreditdirektivet måste träda i kraft den 20 november 2026. Författningsförslagen föreslås därför i huvudsak träda i kraft vid den tidpunkten. Gällande tillstånd enligt lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter föreslås fortsatt gälla som tillstånd att bedriva verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter. Vidare föreslås att kreditgivare och kreditförmedlare som enligt gällande rätt får driva verksamhet utan tillstånd ska få fortsätta driva sådan verksamhet utan krav på tillstånd till den 20 november 2027.

Förslagens konsumentskyddande syfte medför att reglerna ska gälla för fler kredittyper och att kraven på näringsidkarna i många fall blir högre. Förslagen bedöms leda till minskad överskuldsättning, vilket medför positiva effekter för samhällsekonomin.

För att leva upp till dessa krav måste näringsidkarna anpassa sina verksamheter, vilket innebär kostnader. Verksamheter som redan bedrivs med tillstånd och omfattas av konsumentkreditlagens tillämpningsområde kommer behöva anpassa sin verksamhet till de förändrade och utökade kraven. Detta gäller exempelvis de utökade kraven på information och på kreditprövning samt de nya rörelsereglerna såsom reglerna om ersättnings-system. Förslagen kommer innebära än större anpassningar för verksamheter med krediter som omfattas av den nya konsumentkreditlagens utökade tillämpningsområde eller det utökade tillståndskravet som föreslås införas i lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter. Det kan dock antas att marknaden till viss del kommer att anpassa sin verksamhet för att falla utanför direktivets tillämpningsområde och direktivets tillståndskrav.

Regleringen kan också till viss del innebära ökade kostnader för det allmänna. Konsumentverket och Finansinspektionen kommer initialt behöva anpassa sina verksamheter till de nya reglerna. Kostnaderna för dessa myndigheter bedöms kunna rymmas inom befintliga ekonomiska ramar.

Eftersom utredningens förslag i huvudsak är en följd av ett EU-direktiv, finns det ingen möjlighet att avstå från att genomföra en reglering som når upp till de krav som direktivet uppställer.

Delbetänkandets lagförslag

1. Förslag till konsumentkreditlag

Härigenom föreskrivs¹ följande.

1 kap. Grundläggande bestämmelser

Lagens innehåll

1 § I denna lag finns bestämmelser om skydd för konsumenter när det gäller krediter.

Uttryck i lagen

2 § I lagen avses med

bostadskredit:

– en kredit som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet, eller

– en kredit som tas i syfte att förvärva eller behålla äganderätt till sådan egendom, om det inte är fråga om en tillfällig finansieringslösning under övergången till ett annat finansiellt arrangemang och krediten har en obestämd löptid eller ska återbetalas inom 12 månader,

bostadskredit i utländsk valuta: en bostadskredit i en annan valuta än

– valutan i det land inom EES där konsumenten är bosatt,

– valutan som konsumenten får sin inkomst i, eller

– valutan som konsumenten har de tillgångar i som ska användas som betalning av krediten,

effektiv ränta: kreditkostnaden angiven som en årlig ränta beräknad på kreditbeloppet, i förekommande fall med hänsyn tagen till att delbetalningar ska göras under den löpande kredittiden,

konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

kontantpris: det pris till vilket en vara eller tjänst vanligen erbjuds konsumenter mot kontant betalning,

kontokredit: ett kreditavtal som innebär en fortlöpande rätt att utnyttja ett kreditutrymme,

kreditavtal: ett avtal om lån, kontokredit, betalningsanstånd eller liknande,

kreditfordran: summan av kreditbeloppet och kreditkostnaden,

kreditförmedlare: en näringsidkare som inte endast introducerar konsumenten för kreditgivaren och som, utan att vara kreditgivare och mot ersättning, erbjuder ett kreditavtal, bistår en konsument innan ett kreditavtal ingås eller ingår ett kreditavtal som ombud för kreditgivaren,

kreditgivare: den som lämnar krediten eller övertar den ursprungliga kreditgivarens fordran,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2225 av den 18 oktober 2023 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG.

kreditkostnad: det sammanlagda beloppet av räntor, avgifter och andra kostnader som konsumenten ska betala med anledning av krediten, inklusive nödvändiga kostnader för värdering, dock med undantag för notariatsavgifter,

kreditköp: ett köp av en vara eller tjänst som finansieras genom en kredit som lämnas av

– säljaren, eller

– annan kreditgivare, om det görs på grund av en överenskommelse mellan denne och säljaren eller om varan eller tjänsten anges i kreditavtalet,

kreditränta: räntekostnaden per år för den vid varje tid obetalda delen av skulden angiven som en ränta,

näringsidkare: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten,

mindre företag: ett företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro, eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år,

referensvärde: det som anges i artikel 3.1.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1011 av den 8 juni 2016 om index som används som referensvärden för finansiella instrument och finansiella avtal eller för att mäta investeringsfonders resultat, och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU och förordning (EU) nr 596/2014,

rådgivning: personliga rekommendationer till en konsument om kreditavtal.

Lagens tillämpningsområde

3 § Denna lag gäller kredit som en näringsidkare lämnar eller erbjuder en konsument. Lagen gäller också kredit som lämnas eller erbjuds en konsument av någon annan än en näringsidkare, om krediten förmedlas av en näringsidkare som ombud för kreditgivaren.

Lagen innehåller också bestämmelser om vissa särskilda skyldigheter för kreditförmedlare.

4 § Lagen gäller inte författningsreglerade lån som lämnas av statsmedel och inte heller lån som lämnas i pantbanksverksamhet enligt pantbankslagen (1995:1000).

Lagen gäller inte heller ett hyres- eller leasingavtal avseende en vara om inte konsumenten enligt avtalet har en skyldighet eller möjlighet att förvärva varan.

5 § För ett räntefritt kreditköp som finansieras genom en kredit som lämnas av säljaren, som inte är förbunden med andra avgifter än lagstadgade dröjsmålsavgifter och som ska betalas tillbaka inom 50 dagar från varans avlämnande eller tjänstens leverans, gäller inte bestämmelserna om information i 2 kap. 2–8 §§ och 3 kap. 1–11 §§, om kreditprövning i 3 kap. 16–18 §§, om dokumentation i 4 kap. 2 och 3 §§, om näringsidkarens skyldigheter vid dröjsmål med betalning i 4 kap. 19 §, om underrättelse vid en överlåtelse i 4 kap. 22 § andra stycket, om ångerrätt i 5 kap. 1–5 §§, eller om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid i 6 kap. 8 §.

Om säljaren inte är ett mindre företag och köpet är ett sådant distansavtal som avses i 1 kap. 2 § lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler, gäller första stycket endast om krediten inte säljs under kreditavtalets löptid. Krediten ska dessutom i sådana fall betalas tillbaka inom 14 dagar från varans avlämnande eller tjänstens leverans.

De bestämmelser som anges i första stycket gäller inte heller för en räntefri kredit som inte är förbunden med mer än en obetydlig avgift och som ska betalas tillbaka inom tre månader om krediten avser fortlöpande leverans av tjänster eller varor.

6 § För en bostadskredit gäller inte bestämmelserna om en särskild upplysning i 2 kap. 5 §, om information i 3 kap. 1–5, 7 och 11 §§, om betalningsplan i 4 kap. 4 §, om ränte- och kostnadstak i 4 kap. 9–11 §§, om förlängning av löptiden i 4 kap. 12 §, om ångerrätt i 5 kap. 1–5 §§ eller om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid i 6 kap. 8 §. För en bostadskredit där kreditfordran ska betalas först i samband med att den egendom som utgör säkerhet överläts med anledning av att låntagaren uppnår en viss ålder eller på grund av låntagarens sviktande hälsa eller död gäller dock bestämmelserna om information i 3 kap. 1 § första stycket och 7 §.

7 § För en kredit som lämnas av ett kreditinstitut eller värdepappersbolag för finansiering av ett avtal med institutet eller bolaget om köp av finansiella instrument gäller inte bestämmelserna om information i 2 kap. 7 och 8 §§ samt 3 kap. 1–11 §§, om kopplingsförbehåll i 3 kap. 20 §, om dokumentation i 4 kap. 2 § andra–fjärde styckena och 4 kap. 3 §, om näringsidkarens skyldigheter vid dröjsmål med betalning i 4 kap. 19 § eller om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid i 6 kap. 8 §.

Avtalsvillkor som avviker från lagen

8 § Ett avtalsvillkor som i jämförelse med bestämmelserna i denna lag är till nackdel för konsumenten är utan verkan mot denne, om inte annat anges i lagen.

God kreditgivningssed

9 § Näringsidkaren ska i sitt förhållande till konsumenten iaktta god kreditgivningssed. Näringsidkaren ska därvid ta till vara konsumentens intressen med tillbörlig omsorg och ge de förklaringar som konsumenten behöver.

Förklaringarna ska även omfatta andra tjänster som erbjuds tillsammans med krediten.

Kostnadsfri information

10 § Den information och de förklaringar som näringsidkaren ska lämna enligt denna lag ska ges utan kostnad för konsumenten.

Måttfullhet vid marknadsföring

1 § Vid marknadsföring av krediter ska måttfullhet iakttas. Marknadsföring som anger att lämnade krediter, betalningsförsummelse och kreditmissbruk saknar betydelse för kreditprövningen eller antyder att krediter leder till förbättrade ekonomiska förutsättningar eller förbättrar konsumentens situation på något annat sätt är aldrig att anse som måttfull.

Marknadsföring som strider mot första stycket ska vid tillämpningen av 5, 23 och 26 §§ marknadsföringslagen (2008:486) anses som otillbörlig mot konsumenterna.

Information vid marknadsföring

2 § Näringsidkaren ska vid marknadsföring av kreditavtal, med angivande av ett representativt exempel, lämna information om den effektiva räntan för krediten.

Om någon annan räntesats eller sifferuppgift än den effektiva räntan anges i marknadsföringen, ska näringsidkaren dessutom, med angivande av ett representativt exempel, lämna information om

1. krediträntan, med angivande av om den är bunden eller rörlig,
2. avgifter och andra kostnader som utgör en del av kreditkostnaden,
3. kreditbeloppet,
4. kreditavtalets löptid,
5. det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten och antalet avbetalningar och storleken på dessa, och
6. kontantpriset och den kontantinsats som krävs vid kreditköp.

Om konsumenten är skyldig att ingå ett avtal om en kompletterande tjänst till kreditavtalet, ska skyldigheten anges i marknadsföringen i anslutning till informationen om den effektiva räntan.

3 § I fråga om en bostadskredit ska näringsidkaren i de fall som avses i 2 § andra stycket även lämna information om

1. näringsidkarens namn, organisationsnummer och adress,
2. huruvida kreditavtalet förutsätter att krediten ska vara förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller vara förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet, och
3. i förekommande fall, att valutakursförändringar kan komma att påverka de belopp som ska betalas av konsumenten.

Hur information vid marknadsföring ska ges

4 § Informationen enligt 2 och 3 §§ ska lämnas på ett klart, kortfattat och framträdande sätt. Den effektiva räntan ska anges i marknadsföringen på ett minst lika framträdande sätt som andra förekommande räntesatser.

Om ett medel för distanskommunikation används ska informationen ges på ett sätt som är anpassat till det medel som används. Om det medel för distanskommunikation som används inte gör det möjligt att lämna informationen på ett framträdande sätt ska informationen enligt 2 § andra stycket 5 och 6 i stället göras omedelbart tillgänglig för konsumenten på något annat

lämpligt sätt. Om informationen inte kan ges i läsbar form ska informationen enligt 2 § andra stycket 5 och 6 dock utelämnas.

Särskild upplysning vid marknadsföring

5 § Näringsidkaren ska vid marknadsföring av kreditavtal även lämna en särskild upplysning med information om att en kredit medför kostnader för konsumenten. Upplysningen ska också innehålla information om riskerna med skuldsättning och om vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i upplysningen och om hur den ska lämnas i marknadsföringen.

Särskild information vid marknadsföring av kreditförmedling

6 § En kreditförmedlare ska vid marknadsföring som riktas mot konsumenter lämna information om huruvida förmedlingen sker i samarbete med viss kreditgivare eller är oberoende.

Allmän information

7 § Näringsidkaren ska tillhandahålla allmän information om krediter som näringsidkaren erbjuder konsumenter. Sådan information behöver avseende bostadskrediter inte tillhandahållas av en kreditförmedlare som inte uppträder som ombud för en kreditgivare.

Informationen ska innehålla uppgifter om

1. näringsidkarens namn, organisationsnummer och adress,
2. de ändamål som krediten får användas för,
3. kreditavtalets löptid,
4. vilket slags kreditränta som kan erbjudas, bland annat huruvida räntan är rörlig eller bunden och vilka räntebindningstider som erbjuds, och en kort beskrivning av vad som kännetecknar olika räntor och vad de innebär för konsumenten,
5. i förekommande fall, vilket referensvärde som kreditavtalet hänvisar till och vem som kontrollerar tillhandahållandet av referensvärdet samt en beskrivning av vad det innebär för konsumenten att referensvärdet används,
6. kreditbeloppet, kreditkostnaden, kreditfordran och den effektiva räntan genom att använda representativa exempel,
7. eventuella andra kostnader som ska betalas i samband med ett kreditavtal,
8. olika alternativ för återbetalning av krediten med angivande av amorteringarnas antal, regelbundenhet och belopp,
9. villkoren för återbetalning i förtid,
10. konsekvenserna av att kreditavtalet inte följs,
11. huruvida det krävs att konsumenten öppnar ett konto, och avseende bostadskrediter ansluter sig till en tjänst, som möjliggör betalning av amorteringar och kostnader, och
12. huruvida konsumenten förutsätts köpa andra tjänster för att kunna få krediten på de marknadsförda villkoren och, i så fall, om dessa även kan köpas av någon annan.

För andra krediter än bostadskrediter ska informationen även innehålla uppgifter om näringsidkarens telefonnummer och e-postadress samt en beskrivning av ångerrätten.

Prop. 2025/26:223

Bilaga 3

För bostadskrediter ska informationen även innehålla uppgifter om

1. säkerheter som kan komma att krävas för ingående av kreditavtalet,
2. vilken valuta som bostadskrediten kan erbjudas i och, i förekommande fall, en förklaring av vad det innebär för konsumenten att ta en bostadskredit i utländsk valuta,
3. i förekommande fall, att iakttagande av kreditvillkoren inte garanterar att hela kreditbeloppet är återbetalt vid kredittidens slut, och
4. vilka krav på värdering av en säkerhet som ställs, vem som är ansvarig för att värderingen utförs och huruvida kostnader för värderingen kommer att uppstå för konsumenten.

Hur allmän information ska ges

8 § För andra krediter än bostadskrediter ska informationen finnas tillgänglig i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig och som konsumenten har möjlighet att välja. Om informationen tillhandahålls i näringsidkarens lokaler ska den, avseende sådana krediter, åtminstone finnas tillgänglig i en handling.

För bostadskrediter ska informationen, i stället för vad som anges i första stycket, finnas tillgänglig i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten eller i någon annan elektronisk form.

Påföljd vid utebliven information

9 § Den information som ska lämnas enligt 2–8 §§, ska anses vara väsentlig vid tillämpningen av 10 § tredje stycket marknadsföringslagen (2008:486).

3 kap. Näringsidkarens skyldigheter innan ett avtal ingås

Information innan ett kreditavtal ingås

1 § Näringsidkaren ska i rimlig tid innan ett kreditavtal ingås ge konsumenten information om

1. kreditgivarens och kreditförmedlarens namn och organisationsnummer,
2. kreditbeloppet,
3. kreditavtalets löptid,
4. krediträntan,
5. den effektiva räntan och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten,
6. varan eller tjänsten och dess kontantpris vid kreditköp,
7. dröjsmålsräntan och villkoren för ändring av den samt avgifter som ska betalas när avtalsförpliktelser inte fullgörs,
8. avbetalningarnas storlek, antal och förfallotidpunkter samt den ordning enligt vilken betalningarna ska fördelas på krediter med olika krediträntor; om en betalning inte avräknas utan sparas eller investeras för konsumentens räkning, ska det anges,

9. påföljder vid dröjsmål med betalning,
10. förekomst eller avsaknad av ångerrätt och ångerfristens längd,
11. konsumentens rätt till förtidsbetalning samt kreditgivarens rätt till ränteskillnadsersättning,
12. kreditgivarens och kreditförmedlarens adress, telefonnummer och e-postadress,
13. vilket slags kredit det rör sig om,
14. villkoren för utnyttjandet av krediten,
15. villkoren för krediträntan med angivande av referensindex eller referensräntor samt tidpunkter, förfaranden och andra villkor för ändring av krediträntan,
16. ett representativt exempel som visar den effektiva räntan och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten,
17. avgifter med anledning av kreditavtalet och villkoren för ändring av avgifterna,
18. notariatsavgifter,
19. skyldighet att ingå ett avtal om en kompletterande tjänst till kreditavtalet,
20. begärda säkerheter,
21. hur ränteskillnadsersättningen ska beräknas,
22. konsumentens rätt att få information om att en kredit inte beviljats,
23. konsumentens rätt att få ett utkast till ett kreditavtal,
24. att priset helt grundar sig på en automatisk behandling av uppgifter,
25. den tid under vilken erbjudandet gäller,
26. vilka möjligheter som finns för att få en tvist med näringsidkaren prövad utanför domstol och hur konsumenten i så fall ska gå till väga,
27. de rättsliga och ekonomiska påföljderna vid konsumentens avtalsbrott samt en förklaring till dessa, och
28. en återbetalningsplan som innehåller alla betalningar och återbetalningar under kreditavtalets löptid. Om olika krediträntor tillämpas under olika omständigheter ska betalningar och återbetalningar baseras på rimliga höjningar av krediträntan.

Om kreditavtalet hänvisar till ett referensvärde, ska näringsidkaren även ge konsumenten information om vilket referensvärde som används och vem som kontrollerar tillhandahållandet av referensvärdet samt en beskrivning av vad det innebär för konsumenten att det värdet används.

2 § Om informationen enligt 1 § ges mindre än en dag innan kreditavtalet ingås ska näringsidkaren inom sju dagar ge konsumenten en påminnelse om dennes ångerrätt samt informera om villkoren för utövande av ångerrätten enligt 5 kap. 1–5 §§. Påminnelsen ska ges i den form som i enlighet med 4 kap. 2 § andra stycket 10 anges i dokumentationen av kreditavtalet.

3 § När ett personligt anpassat erbjudande om en kredit helt grundar sig på en automatisk behandling av personuppgifter, ska konsumenten underättas om detta.

Hur information ska ges innan ett kreditavtal ingås

Prop. 2025/26:223
Bilaga 3

4 § Informationen enligt 1 § ska ges i formuläret ”Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation”. Informationen i formuläret ska begränsas till det som anges i 1 § första stycket. All information ska vara lika framträdande.

Uppgifterna i 1 § första stycket 1–12 ska framgå av formulärets första sida. Om alla dessa uppgifter inte på ett tydligt sätt kan framgå på första sidan, ska uppgifterna lämnas på två sidor, varav uppgifterna i 1 § första stycket 1–7 ska framgå av första sidan.

Uppgifterna i 1 § första stycket 1–12 ska visas tydligt åtskilda från uppgifterna i första stycket 13–28.

5 § Formuläret som avses i 4 § ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig och som konsumenten har möjlighet att välja.

Om ett medel för distanskommunikation används ska informationen ges på ett sätt som är anpassat till det medel som används.

Särskilt om information innan ett bostadskreditavtal ingås

6 § I fråga om en bostadskredit ska näringsidkaren ge konsumenten information i enlighet med det standardiserade EU-faktabladet, som ska tillhandahållas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Faktabladet ska överlämnas utan onödigt dröjsmål efter det att konsumenten lämnat uppgifter om sina önskemål och behov samt de uppgifter som behövs för en kreditprövning. Överlämnandet ska vidare ske i rimlig tid innan ett kreditavtal ingås.

Om faktabladet har lämnats före ett bindande erbjudande enligt 21 § och villkoren i erbjudandet skiljer sig från uppgifterna i faktabladet, ska ett nytt faktablad lämnas tillsammans med erbjudandet.

Första och andra styckena gäller dock inte för en bostadskredit där kreditfordran ska betalas först i samband med att den egendom som utgör säkerhet överläts med anledning av att låntagaren uppnår en viss ålder eller på grund av låntagarens sviktande hälsa eller död.

Särskilt om information vid telefonförsäljning

7 § Vid sådan telefonförsäljning av en kredit som avses i 3 kap. 4 a § första stycket lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler tillämpas det stycket i stället för 1 § första stycket. Den beskrivning av den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper som ska ges enligt det stycket ska innehålla information i enlighet med 1 § första stycket 1–12.

Näringsidkaren ska, i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten, snarast efter det att avtalet har ingåtts ge konsumenten information i enlighet med 1 och 4 §§.

8 § Vid sådan telefonförsäljning av en bostadskredit som avses i 3 kap. 4 a § första stycket lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler gäller att den beskrivning av den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper som ska ges enligt det stycket åtminstone ska innehålla de

uppgifter som avses i det i 6 § angivna standardiserade EU-faktabladets del A, avsnitten 3–6.

Första stycket gäller dock inte för en bostadskredit där kreditfordran ska betalas först i samband med att den egendom som utgör säkerhet överläts med anledning av att låntagaren uppnår en viss ålder eller på grund av låntagarens sviktande hälsa eller död.

Särskilt om information vid rådgivning

9 § Konsumenten ska upplysas om huruvida näringsidkaren erbjuder rådgivning om krediter. En sådan upplysning ska lämnas senast när näringsidkaren inhämtat upplysningar om konsumentens ekonomiska och personliga förhållanden samt konsumentens önskemål och särskilda krav.

10 § Om näringsidkaren erbjuder en konsument rådgivning om krediter, ska konsumenten få information om

1. vilket produktsortiment som rådgivningen utgår från,
2. hur stor avgift konsumenten ska betala för rådgivningen, eller, om beloppet inte kan fastställas, metoden för att beräkna avgiften, och
3. huruvida rådgivningen är oberoende.

Informationen ska ges i rimlig tid innan ett avtal om rådgivning ingås eller, om ett sådant avtal inte ska ingås, innan några råd lämnas. Informationen ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig och som konsumenten väljer. Såvitt avser bostadskrediter ska informationen i stället lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Om en kredit innebär en särskild risk för konsumenten med hänsyn till dennes ekonomiska förhållanden ska näringsidkaren upplysa konsumenten om detta.

Konsumentens rätt till ett utkast av kreditavtalet

11 § Om konsumenten begär det, ska näringsidkaren i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och utan kostnad ge honom eller henne ett utkast till ett kreditavtal.

Vissa särskilda skyldigheter för kreditförmedlare

12 § En kreditförmedlare ska informera konsumenten om avgifter som konsumenten ska betala till kreditförmedlaren för dennes tjänster. Sådana avgifter får tas ut endast om informationen har getts samt kreditförmedlaren och konsumenten innan kreditavtalet ingås har avtalat om det i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Kreditförmedlaren ska också informera kreditgivaren om avgifterna.

13 § En kreditförmedlare av bostadskrediter ska i rimlig tid innan kreditförmedling inleds, i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten, informera konsumenten om

1. kreditförmedlarens namn, organisationsnummer och adress,
2. det register där kreditförmedlaren är upptagen som kreditförmedlare och hur detta kan kontrolleras,

3. i tillämpliga fall, att kreditförmedlaren förmedlar kreditavtal utslutande från en eller vissa kreditgivare och vilka dessa är,

4. huruvida kreditförmedlaren kan erbjuda rådgivning,

5. möjligheterna att framställa klagomål mot kreditförmedlaren eller få en tvist prövad utanför domstol,

6. de avgifter som konsumenten ska betala till kreditförmedlaren för dennes tjänster eller, om avgifterna inte kan fastställas i förväg, metoden för att beräkna avgifterna, och

7. den ersättning som kreditförmedlaren får för förmedlingen från någon annan än konsumenten.

Om ersättningen enligt första stycket 7 inte går att fastställa till beloppet när informationen lämnas, ska kreditförmedlaren informera konsumenten om att ersättningsbeloppet kommer att anges i det standardiserade EU-faktabladet. Om ersättningen skiljer sig åt beroende på vilken kreditgivare som konsumenten ingår ett kreditavtal med, ska kreditförmedlaren dessutom informera konsumenten om detta och, om konsumenten begär det, på vilket sätt ersättningen skiljer sig åt. Om kreditförmedlaren får ersättning från konsumenten för samma förmedling, ska kreditförmedlaren även informera konsumenten om huruvida den ersättning som någon annan än konsumenten betalar kommer att räknas av mot den ersättning som konsumenten betalar.

14 § En kreditförmedlare ska till kreditgivaren vidarebefordra de uppgifter som konsumenten har lämnat om förhållanden som är av betydelse för kreditprövningen.

Påföljd vid utebliven information

15 § Den information som ska lämnas enligt 1–13 §§, ska anses vara väsentlig vid tillämpningen av 10 § tredje stycket marknadsföringslagen (2008:486).

Kreditprövning

16 § Näringsidkaren ska pröva om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra vad han eller hon åtar sig enligt kreditavtalet. Kreditprövningen ska vara grundlig och göras i konsumentens intresse.

Kreditprövningen ska grundas på nödvändiga och relevanta uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden. Uppgifterna ska avse konsumentens inkomster, utgifter, tillgångar och skulder och uppgifter om andra ekonomiska åtaganden, om det inte med hänsyn till vilket slags kredit det rör sig om, kreditavtalets löptid och belopp samt kreditens risker för konsumenten skulle vara oproportionerligt.

Näringsidkaren ska på ett lämpligt sätt kontrollera uppgifterna.

Krediten får beviljas endast om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra sitt åtagande. Om åtagandet enligt kreditavtalet avser mer än en konsument ska kreditprövningen göras utifrån konsumenternas gemensamma ekonomiska förutsättningar.

Vid en ökning av krediten som är väsentlig ska en ny kreditprövning göras.

17 § Om kreditprövningen innefattar en automatisk behandling av personuppgifter ska konsumenten ha rätt att på begäran

- få beslutet omprövat av någon person,
- få information om vad som har styrts den automatiserade behandlingen som lett fram till beslutet, och
- få information om riskerna med den automatiserade behandlingen.

Konsumenten ska även ha rätt att framföra sina synpunkter till kreditgivaren.

Kreditgivaren ska i samband med kreditprövningen informera konsumenten om rättigheterna enligt första och andra stycket.

18 § Beviljas inte krediten, ska näringsidkaren snarast underrätta konsumenten om orsaken till det. Beror det på uppgifter som härrör från en extern databas, ska konsumenten underrättas om uppgifterna och vilken databas som använts. Näringsidkaren ska i relevanta fall hänvisa konsumenten till budget- och skuldrådgivare. Om beslutet helt grundar sig på en automatisk behandling av uppgifter, ska konsumenten upplysas om detta och sin rätt att få beslutet omprövat av någon person.

Särskilda skyldigheter vid kreditprövning som avser en bostadskredit

19 § Om kreditprövningen avser en bostadskredit ska konsumenten på ett klart och begripligt sätt informeras om vilka handlingar och uppgifter i övrigt som konsumenten behöver lämna för kreditprövningen och om att brister i detta avseende kan leda till att bostadskrediten inte beviljas.

Om kreditprövningen innebär att uppgifter kommer att inhämtas från en extern databas, ska konsumenten upplysas om detta.

Kreditprövningen får inte till övervägande del grunda sig på att den avsedda säkerhetens värde överstiger kreditbeloppet eller att säkerheten antas komma att stiga i värde. Detta gäller inte för en bostadskredit där kreditfordran ska betalas först i samband med att den egendom som utgör säkerhet överläts med anledning av att låntagaren uppnår en viss ålder eller på grund av låntagarens sviktande hälsa eller död.

Kopplingsförbehåll

20 § En näringsidkare får inte ställa upp som villkor för att bevilja en kredit att konsumenten också köper andra finansiella produkter eller tjänster. Näringsidkaren får dock ställa upp som villkor att konsumenten öppnar ett konto eller, såvitt avser bostadskrediter, ansluter sig till en annan tjänst som möjliggör betalningar av krediten.

En näringsidkare som tillsammans med en kredit erbjuder andra finansiella produkter eller tjänster än ett konto eller en annan tjänst som möjliggör betalningar av krediten, utan att det utgör ett villkor för att bevilja krediten, ska förklara för konsumenten vilken ränta som tillämpas om bara ett kreditavtal ingås. Näringsidkaren ska också förklara vilka avgifter och andra kostnader som var och en av de andra produkterna eller tjänsterna medför samt om avtal om dessa kan ingås separat. Förklaringarna ska ges till konsumenten innan ett kreditavtal ingås. Såvitt avser

bostadskrediter ska förklaringarna dock ges till konsumenten tillsammans med och i samma form som ett erbjudande enligt 21 §.

Prop. 2025/26:223
Bilaga 3

Om konsumenten begär att få förklaringar under kreditavtalets löptid, ska kreditgivaren snarast ge konsumenten sådana.

Erbjudande om bostadskrediter

21 § En näringsidkare som vill ingå ett avtal om en bostadskredit med en konsument ska lämna konsumenten ett bindande erbjudande i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Erbjudandet ska innehålla samtliga kreditvillkor.

Näringsidkaren får inte i erbjudandet ge konsumenten en kortare betänketid än sju dagar för att överväga erbjudandet.

22 § I fråga om en bostadskredit som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet ska näringsidkaren förklara vilka faktorer som har påverkat den erbjudna räntan. Förklaringen ska ges till konsumenten tillsammans med och i samma form som ett erbjudande enligt 21 §.

Förklaringen ska innehålla information om

1. den genomsnittliga räntan för motsvarande bostadskrediter som allmänheten erbjuds och som kreditgivaren avtalat om under de närmast föregående tolv månaderna med samma räntebindningstid som den konsumenten erbjuds, redovisad per månad,

2. kreditgivarens finansieringskostnad för motsvarande bostadskrediter med samma räntebindningstid som den som konsumenten erbjuds, och

3. vilka faktorer hänförliga till konsumenten, krediten och säkerheten som näringsidkaren har tagit hänsyn till vid bestämmandet av räntan.

Om konsumenten begär att få en förklaring under avtalets löptid, ska kreditgivaren snarast ge konsumenten en sådan.

23 § Näringsidkaren ska senast när ett erbjudande enligt 21 § lämnas föra en diskussion med konsumenten om amortering och lägga fram ett förslag till en individuellt anpassad amorteringsplan som ligger i konsumentens långsiktiga intresse. Amorteringsplanen ska tillhandahållas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Konsumenten har under kreditavtalets löptid rätt till ett nytt förslag till amorteringsplan, om hans eller hennes förhållanden har ändrats på ett sätt som har betydelse för amorteringsvillkoren eller om det annars finns skäl för det.

4 kap. Kreditavtalet

Avtalsbundenhet

1 § En konsument är bunden av ett kreditavtal eller ett avtal om en kompletterande tjänst till ett sådant avtal, endast om avtalsbundenheten har tydliggjorts före accepten och konsumenten uttryckligen har accepterat avtalet.

Dokumentation av kreditavtalet

2 § Näringsidkaren ska dokumentera kreditavtalet genom att nedteckna avtalet i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig. Detsamma gäller ändringar av kreditavtalet.

Dokumentationen av kreditavtalet ska, förutom avtalsvillkoren, innehålla de uppgifter som anges i 3 kap. 1 § första stycket 1–9, 11–15, 17, 18, 20, 21 och 26. Dokumentationen ska därutöver innehålla uppgifter om

1. konsumentens namn, personnummer, adress, telefonnummer och e-postadress,

2. den effektiva räntan med de antaganden som ligger till grund för beräkningen av räntan samt det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten,

3. konsumentens rätt att få en betalningsplan,

4. avseende en kontokredit; förekomsten av en möjlighet för konsumenten att enligt avtalet överskrida en kreditgräns,

5. begärda försäkringar,

6. förekomst eller avsaknad av ångerrätt, ångerfristens längd och andra villkor för utövande av ångerrätten, inbegripet huruvida underrättelsen enligt 5 kap. 1 § ska lämnas i en handling eller en annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig och som konsumenten har valt, skyldigheten att betala kapital och ränta, samt räntebeloppet per dag,

7. konsumentens rätt att framställa invändningar enligt 23 § vid kreditköp,

8. förfarandet för att säga upp kreditavtalet,

9. tillsynsmyndigheten med angivande av adress,

10. den läsbara och varaktiga form som är tillgänglig och på vilken konsumenten har valt att ta emot uppgifterna i 5 § första stycket, 8, 13 och 14 §§, 3 kap. 2 § och 6 kap. 8 §, och

11. vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor samt en rekommendation till konsumenten att vid dröjsmål med betalning vända sig dit.

Uppgifterna ska lämnas på ett klart och kortfattat sätt. Om ett medel för distanskommunikation används ska informationen ges på ett sätt som är anpassat till det medel som används.

Konsumenten ska utan kostnad få en kopia av dokumentationen.

Dokumentation av rådgivning

3 § Näringsidkaren ska i fråga om rådgivning om krediter dokumentera vilka råd som har getts till konsumenten och vad som i övrigt förekommit vid rådgivningstillfället. Dokumentationen ska lämnas till konsumenten i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig och som konsumenten väljer. Såvitt avser bostadskrediter ska informationen i stället lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Betalningsplan

4 § Konsumenten har rätt att utan kostnad få en sammanställning som visar när kapital, ränta och avgifter ska betalas. Om räntan inte är bunden

eller om avgifter kan ändras, ska sammanställningen innehålla en upplysning om att den gäller till dess att räntan eller avgifterna ändras.

Prop. 2025/26:223
Bilaga 3

Ändring av kreditavtalet

5 § Kreditgivaren ska, i en handling eller i den form som i enlighet med 2 § andra stycket 10 anges i dokumentationen av kreditavtalet, informera konsumenten om en ändring i kreditavtalet i rimlig tid innan den börjar gälla. Underrättelsen ska innehålla uppgifter om

1. ändringen och att konsumentens samtycke till ändringen krävs,
 2. när ändringen börjar gälla eller föreslås börja gälla, och
 3. möjligheterna att lämna klagomål till tillsynsmyndigheten.
- Särskilda bestämmelser om ändring av ränta och avgifter finns i 6–8 §§.

Ränta och avgifter

6 § Räntesatsen får ändras endast om det har avtalats.

Räntesatsen får ändras till konsumentens nackdel endast i den utsträckning som det motiveras av kreditpolitiska beslut, ökade upplåningskostnader för kreditgivaren eller andra kostnadsökningar som kreditgivaren inte skäligen kunde förutse när avtalet ingicks. Vid en bostadskredit med en sammanlagd löptid om minst tio år och med en ränta som är bunden under viss del av avtalstiden, minst tre månader, har dock kreditgivaren, om det finns förbehåll om det i avtalet, rätt att vid utgången av en sådan del av avtalstiden ändra räntan så att den motsvarar den ränta som kreditgivaren vid den tidpunkten allmänt tillämpar för nya krediter av motsvarande slag.

Trots andra stycket får räntesatsen ändras på visst sätt i anslutning till ändringar i en referensränta som kreditgivaren inte har något betydande inflytande över. En sådan referensränta ska vara tydlig och tillgänglig för konsumenten. Ett avtalsvillkor om detta får förenas med ett undantag om att räntesatsen under särskilda förutsättningar ska ändras mer eller mindre än som följer av anknytningen till referensräntan. Undantaget ska bestämmas så att det inte blir mindre förmånligt för konsumenten än för kreditgivaren. Det ska uppfylla kraven i andra stycket.

Kreditgivaren är skyldig att tillämpa ett avtalsvillkor om ränteändringar på samma sätt till konsumentens förmån som till hans eller hennes nackdel.

7 § Kredittagaren är skyldig att, utöver eller i stället för ränta, betala särskild ersättning för krediten (avgift) endast om det har avtalats och om sådan ersättning avser kostnader som kreditgivaren har för krediten. Om kostnader kan särskiljas, får avgift tas ut särskilt för varje sådan kostnad.

Avgifter för krediten får ändras till konsumentens nackdel endast om det har avtalats och i den utsträckning som det motiveras av öknings av de kostnader som ska täckas av avgifterna.

8 § Kreditgivaren ska underrätta konsumenten om en ränteändring i rimlig tid innan den börjar gälla. Underrättelsen, som ska lämnas i en handling eller i den form som i enlighet med 2 § andra stycket 10 anges i dokumentationen av kreditavtalet, ska innehålla en upplysning om hur konsumentens betalningar med anledning av krediten påverkas av ränteändringen. I

fråga om en bostadskredit får kreditgivaren i stället underrätta konsumenten om en ränteändring genom annonsering i dagspress. Sker underrättelsen genom annonsering, ska konsumenten underrättas personligen senast i samband med nästa avisering eller kontoutdrag.

Beror en ränteändring enbart på en ändring i en referensränta som kreditgivaren inte har något bestämmande inflytande över, får konsumenten i stället underrättas periodvis, under förutsättning att parterna har avtalat om det och den nya referensräntan har offentliggjorts och är tillgänglig hos kreditgivaren. I fråga om en bostadskredit ska konsumenten också underrättas personligen om den nya referensräntan senast i samband med nästa avisering eller kontoutdrag.

Räntetak och kostnadstak

9 § Krediträntan eller dröjsmålsräntan per år får inte överstiga den vid varje tid gällande referensräntan enligt 9 § räntelagen (1975:635) med ett tillägg av 20 procentenheter.

En konsument som är i dröjsmål med betalning av en kredit är inte skyldig att betala någon annan form av ersättning med anledning av dröjsmålet än dröjsmålsränta.

10 § Kostnaderna för en kredit får inte överstiga ett belopp som motsvarar kreditbeloppet eller, i fråga om en kontokredit, varje enskilt utnyttjande av kreditbeloppet som konsumenten har gjort.

Med kostnader i första stycket avses

1. kreditkostnader,
2. dröjsmålsränta, och
3. kostnader enligt lagen (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m.

Om kreditgivaren, eller någon annan som kreditgivaren har nära förbindelser med i den mening som avses i 1 kap. 6 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, lämnar konsumenten en ny kredit som helt eller delvis finansierar återbetalning av den befintliga krediten, avses med kostnader i första stycket för den nya krediten även sådana kostnader som är hänförliga till den befintliga krediten.

Första–tredje styckena gäller inte för en kontokredit som huvudsakligen avser kreditköp eller för en kredit som avser kreditköp där kreditbeloppet inte överstiger två procent av det prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken som gällde när kreditavtalet ingicks.

11 § Kreditkostnaden får i den del som avser avgift för uppläggning av en kredit inte överstiga en procent av det prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken som gällde när kreditavtalet ingicks.

Förlängning av löptiden

12 § Löptiden för en kredit får inte förlängas mer än en gång.

Trots första stycket får löptiden förlängas, om

1. förlängningen inte medför en kostnad för konsumenten, eller
2. konsumenten beviljas en skälig avbetalningsplan för att kunna betala sin skuld.

Om kreditgivaren, eller någon annan som kreditgivaren har nära förbindelser med i den mening som avses i 1 kap. 6 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, lämnar konsumenten en ny kredit som helt eller delvis finansierar återbetalning av den befintliga krediten, ska den nya krediten vid tillämpning av första stycket anses vara en förlängning av löptiden för den befintliga krediten.

Kontoutdrag och underrättelser vid kontokrediter

13 § Vid kontokrediter ska kreditgivaren regelbundet, åtminstone en gång i månaden, tillhandahålla konsumenten kontoutdrag. Ett kontoutdrag ska innehålla uppgift om

1. vilken period det avser,
2. föregående kontoutdrags utgående datum och saldo,
3. uttag och datum för uttagen,
4. betalningar och datum för betalningarna,
5. det nya saldot,
6. den kreditränta och de avgifter som tillämpats för perioden, och
7. det belopp som konsumenten är skyldig att betala.

14 § Vid kontokrediter ska kreditgivaren underrätta konsumenten om en avgiftshöjning i rimlig tid innan den börjar gälla.

Kreditgivaren ska även, på ett överenskommet sätt, underrätta konsumenten om att kreditutrymmet för kontokrediten minskas, åtminstone 30 dagar innan minskningen börjar gälla.

Om det enligt avtalet är möjligt för konsumenten att överskrida en kreditgräns, ska kreditgivaren regelbundet underrätta konsumenten om krediträntan och villkoren för krediträntan med angivande av referensindex eller referensräntor samt avgifter och villkoren för ändring av avgifterna. Har överskridandet varat i en månad, ska kreditgivaren snarast underrätta konsumenten om den överskjutande skulden och krediträntan på den skulden, om avgift eller dröjsmålsränta på grund av överskridandet, samt om skuldens förfallodag.

Vid regelbundna överskridanden ska kreditgivaren informera om vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor samt, i de fall det tillhandahålls av kreditgivaren, erbjuda konsumenten rådgivning.

15 § Kontoutdrag enligt 13 § och underrättelser enligt 14 § första och tredje styckena ska lämnas i en handling eller i den form som i enlighet med 2 § andra stycket 10 anges i dokumentationen av kreditavtalet.

Bostadskrediter i utländsk valuta

16 § En kreditgivare som beviljar en bostadskredit i utländsk valuta ska, om det finns risk för att valutakursförändringar försämrar konsumentens förmåga att betala kreditfordran, tillhandahålla konsumenten ett arrangemang som begränsar risken.

17 § Kreditgivaren ska varna en konsument som har beviljats en bostadskredit i utländsk valuta när beloppet som den återstående krediten eller de regelbundna amorteringarna uppgår till, på grund av valutakurs-

förändringar tar 20 procent mer i anspråk av konsumentens betalningsutrymme än vad beloppet hade gjort när kreditavtalet ingicks. Varningar ska lämnas regelbundet under den tid de angivna förhållandena består.

Varningarna ska tillhandahållas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och ska, i förekommande fall, upplysa konsumenten om arrangementet enligt 16 §.

18 § Dokumentation av ett kreditavtal avseende en bostadskredit i utländsk valuta ska innehålla uppgifter om hur konsumenten skyddas mot valutakursförändringar som har inverkan på konsumentens betalningsförmåga.

Näringsidkarens skyldigheter vid dröjsmål med betalning

19 § En kreditgivare ska ha rutiner och riktlinjer för att, när det är lämpligt, erbjuda ett alternativ till att vidta verkställighetsåtgärder när konsumenten är i dröjsmål med en betalning enligt kreditavtalet. En kreditgivare som inte erbjuder en ny kredit som helt finansierar återbetalningen av den befintliga krediten, ska erbjuda ändring av kreditavtalet. Kreditgivaren ska vid valet av alternativ beakta konsumentens personliga omständigheter och återbetalningsförmåga.

Innan verkställighetsåtgärder vidtas ska kreditgivaren också hänvisa konsumenten till budget- och skuldrådgivare.

Kontantinsats vid kreditköp

20 § Vid kreditköp av en vara ska säljaren ta ut en kontantinsats av köparen i enlighet med god kreditgivningssed. Kontantinsatsen ska motsvara minst 20 procent av varans kontantpris, om inte särskilda förhållanden föranleder annat.

Som kontantinsats anses inte betalning med medel som köparen får låna av säljaren eller av någon annan kreditgivare på grund av en överenskommelse mellan denne och säljaren.

21 § Om en näringsidkare för sin egen eller någon annans räkning säljer en vara utan att iaktta 20 §, ska det anses utgöra en åtgärd i strid mot 5 § marknadsföringslagen (2008:486).

Konsumentens rättigheter vid överlåtelse av fordran

22 § Om kreditgivaren har överlåtit sina rättigheter enligt kreditavtalet, får konsumenten mot den nye kreditgivaren göra samma invändningar som han eller hon vid överlåtelsen kunde göra mot överlåtaren. Detsamma gäller när kreditgivaren har pantsatt sina rättigheter enligt kreditavtalet.

Överlåtaren ska underrätta konsumenten om överlåtelsen, om inte överlåtaren har åtagit sig att även fortsättningsvis fullgöra de skyldigheter som följer av kreditavtalet.

Köparens rätt att framställa invändningar vid kreditköp

23 § Vid kreditköp får köparen mot kreditgivarens krav på betalning framställa samma invändningar på grund av köpet som han eller hon kan

göra mot säljaren. Köparen får också invända att han eller hon har betalat till säljaren eller har en överenskommelse med denne. Detta gäller dock inte om köparen visste att säljaren saknade rätt att ta emot betalningen eller ingå överenskommelsen och inte heller om köparen uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlät att skaffa sig kunskap om detta.

Om köparen på grund av köpet har anspråk på återbetalning, skadestånd eller annan penningprestation, svarar kreditgivaren lika med säljaren för att anspråket fullgörs. Kreditgivaren är dock inte skyldig att betala mer än vad som har mottagits av köparen med anledning av krediten.

Förbud mot löpande fordringshandlingar vid kreditköp

24 § Vid kreditköp får kreditgivaren inte ta emot en av köparen ingången växelförbindelse som avser en fordran på grund av kreditköpet. Kreditgivaren får inte heller till bevis för sin fordran ta emot ett av köparen utfärdat löpande skuldebrev eller någon annan av denne ingången skuldförbindelse som är av ett sådant slag att köparens rätt att framställa invändningar på grund av köpet inskränks om skuldförbindelsen överläts eller pantsätts till en borgenär som är i god tro.

Första stycket första meningen gäller inte egna växlar som är utställda av banker.

Den som uppsåtligen bryter mot förbud enligt denna paragraf döms till böter.

Förbud mot viss avräkning

25 § Belopp som konsumenten erlägger för avräkning på viss fordran på grund av krediten får kreditgivaren inte först avräkna på annan fordran.

5 kap. Konsumentens ångerrätt

1 § Konsumenten har rätt att frånträda kreditavtalet (ångerrätt) genom att till kreditgivaren lämna eller sända ett meddelande om detta inom 14 dagar från den dag som anges i 2 § (ångerfrist).

Om konsumenten vid kreditköp har en ångerfrist för köpet av varan eller tjänsten som är längre än tiden i första stycket ska ångerfristen för kreditavtalet motsvara ångerfristen för köpet.

2 § Ångerfristen börjar löpa den dag då kreditavtalet ingås, dock tidigast den dag då dokumentationen enligt 4 kap. 2 § kommer konsumenten till handa.

Ångerfristen börjar aldrig löpa senare än den dag som infaller ett år efter kreditavtalets ingående. Detta gäller dock inte om konsumenten inte fått information om ångerrätten enligt 4 kap. 2 § andra stycket 6.

3 § Har konsumenten i rätt tid och på det sätt som anges i dokumentationen av kreditavtalet enligt 4 kap. 2 § andra stycket 6 lämnat eller sänt ett meddelande om att han eller hon frånträder kreditavtalet, får meddelandet åberopas även om det försenas, förvanskas eller inte kommer fram.

4 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt, ska han eller hon snarast och senast inom 30 dagar från den dag då konsumenten lämnade eller sände sitt meddelande betala tillbaka det belopp som erhållits från kreditgivaren, med tillägg för upplupen ränta på beloppet. Räntan ska utgå från och med den dag då konsumenten fick tillgång till krediten till och med den dag då den återbetalas. Om kreditgivaren med anledning av kreditavtalet har betalat en avgift till det allmänna som inte återbetalas, är konsumenten skyldig att ersätta kreditgivaren för denna.

Kreditgivaren ska snarast och senast inom 30 dagar från den dag då kreditgivaren tog emot konsumentens meddelande om att kreditavtalet frånträds betala tillbaka de avgifter som konsumenten har betalat med anledning av krediten.

5 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt och det med anledning av kreditavtalet har ingåtts ett anknytande avtal om tjänster som tillhandahålls av kreditgivaren eller av någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och kreditgivaren, ska det anknytande avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta.

6 kap. Betalning av skulden i förtid och uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid

Konsumentens rätt att betala skulden i förtid

1 § Konsumenten har rätt att betala sin skuld till kreditgivaren före den avtalade förfallotiden. Om skulden betalas i förtid, har kreditgivaren rätt till ersättning i den omfattning som anges i 6 och 7 §§.

Kreditgivaren ska på begäran snarast ge konsumenten information om vad en betalning av skulden i förtid innebär. Om en sådan betalning medför kostnader för konsumenten, ska informationen innehålla en uppskattning av kostnaderna och en förklaring av de antaganden som uppskattningen bygger på. Informationen ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Kreditgivarens rätt att få betalning i förtid

2 § Kreditgivaren har rätt att få betalning i förtid endast om det har gjorts förbehåll om detta i avtalet och

1. konsumenten sedan mer än en månad är i dröjsmål med betalning av ett belopp som överstiger tio procent av kreditfordran,

2. konsumenten sedan mer än en månad är i dröjsmål med betalning av ett belopp som överstiger fem procent av kreditfordran och dröjsmålet avser två eller flera poster som förfallit vid olika tidpunkter,

3. konsumenten på något annat sätt är i väsentligt dröjsmål med betalning,

4. säkerhet som ställts för krediten har avsevärt försämrats, eller

5. det står klart att konsumenten genom att avvika, skaffa undan egendom eller förfara på något annat sätt undandrar sig att betala sin skuld.

Om säkerhet som ställts för krediten utgörs av förbehåll om återtaganderätt, har kreditgivaren rätt till betalning i förtid på grund av

försämrad säkerhet endast om konsumenten uppsåtligt eller genom grov vårdslöshet har orsakat att säkerheten avsevärt försämrats.

Prop. 2025/26:223
Bilaga 3

Kreditgivaren har rätt till betalning av en bostadskredit i förtid på grund av försämrad säkerhet endast om säkerheten har avsevärt försämrats till följd av någon annan orsak än en allmän prisnedgång på den relevanta marknaden.

I fråga om en bostadskredit som har bunden ränta för hela eller en del av avtalstiden, dock minst tre månader, har kreditgivaren trots första–tredje styckena rätt att få betalning i förtid på den dag då den tid för vilken räntan är bunden löper ut. Detta gäller dock endast om det har gjorts förbehåll om det i avtalet och det finns synnerliga skäl.

3 § Om kreditgivaren vill få betalt i förtid enligt 2 § första stycket 1–3 eller fjärde stycket, gäller en uppsägningstid av minst fyra veckor räknat från den tidpunkt då kreditgivaren sänder ett meddelande om uppsägningen i rekommenderat brev till konsumenten under dennes vanliga adress eller uppsägningen utan en sådan åtgärd kommer konsumenten till handa. I fråga om en kontokredit gäller en uppsägningstid om åtminstone 30 dagar räknat från den dag då kreditgivaren på ett överenskommet sätt underrättar konsumenten.

Om kreditgivaren har krävt betalning i förtid enligt 2 § första stycket 1–3, är konsumenten ändå inte skyldig att betala i förtid, om han eller hon före utgången av uppsägningstiden betalar det belopp som förfallit jämte dröjsmålsränta. Detsamma gäller om konsumenten vid uppsägning enligt 2 § första stycket 4 eller 5 eller enligt andra eller tredje stycket i samma paragraf genast efter uppsägningen eller inom medgiven uppsägningstid ställer godtagbar säkerhet för fordran.

Om konsumenten tidigare med stöd av andra stycket har befriats från skyldigheten att betala skulden i förtid, gäller inte det stycket.

4 § Utan hinder av 2 § första stycket 4 får kreditgivaren åberopa föreskrifter i annan lag om rätt till betalning i förtid på grund av att en säkerhet som ställts för krediten har försämrats.

5 § Om kreditgivaren vill få betalt för en kontokredit i förtid enligt 2 § ska kreditgivaren innan verkställighetsåtgärder vidtas erbjuda konsumenten att betala kreditgivarens fordran beräknad enligt 6 och 7 §§, jämte kreditränta. Betalning ska ske genom tolv lika stora månatliga betalningar, om inte konsumenten väljer att betala tidigare.

Hur fordran ska beräknas vid betalning av skulden i förtid

6 § Vid förtidsbetalning enligt 1–5 §§ ska konsumenten betala ränta och andra kostnader för krediten för tiden fram till förtidsbetalningen men inte för tiden därefter. När kreditgivarens fordran beräknas ska hänsyn tas till alla kostnader som konsumenten enligt kreditavtalet ska betala. Vid beräkningen ska de grunder som står i överensstämmelse med god kreditgivningssed tillämpas.

7 § Kreditgivaren får inte tillgodoräkna sig någon ersättning för att skulden betalas i förtid. Om krediträntan är bunden när förtidsbetalningen

sker, har kreditgivaren dock rätt att ta ut ränteskillnadsersättning av kredittagaren för den tid som återstår, om förbehåll har gjorts om detta och i den utsträckning som det överensstämmer med god kreditgivningssed.

Ränteskillnadsersättningen får

1. för en bostadskredit högst motsvara skillnaden mellan räntan på krediten och den ränta som vid betalningstillfället i allmänhet gäller för bostadsobligationer med en löptid som motsvarar återstående räntebindingstid, ökad med en procentenhet, och

2. för en annan kredit högst motsvara en procent av det förtidsbetalade beloppet eller, om det vid tidpunkten för förtidsbetalningen är kortare tid än ett år kvar av kreditavtalets löptid, en halv procent av det förtidsbetalade beloppet. Ersättningen får dock inte vara större än det belopp som konsumenten skulle ha betalat i ränta under den återstående löptiden enligt kreditavtalet.

Ränteskillnadsersättning får inte tas ut för den del av räntan som motsvaras av en kreditgarantiavgift, när statlig kreditgaranti har lämnats och avgift tas ut för garantin. Ersättning får inte heller tas ut vid en betalning av en kontokredit eller vid en betalning från en försäkring som garanterar återbetalning av krediten.

Om kreditgivaren utnyttjar en rätt att återta varan enligt 7 kap. 2 §, tillämpas 7 kap. 4 och 5 §§ vid den uppgörelse som då ska ske mellan parterna.

Uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid

8 § Konsumenten får när som helst säga upp ett kreditavtal med obestämd löptid. Om någon uppsägningstid inte har avtalats, upphör avtalet att gälla omedelbart. Om en uppsägningstid har avtalats, upphör avtalet att gälla den dag då uppsägningstiden löper ut. Uppsägningstiden får inte vara längre än en månad.

Kreditgivaren får säga upp ett kreditavtal med obestämd löptid endast om det har avtalats. Uppsägningstiden ska vara minst två månader. Har konsumenten inte utnyttjat krediten, får kreditgivaren säga upp kreditavtalet att upphöra omedelbart, om det har avtalats och är skäligt. Konsumenten ska innan han eller hon förlorar rätten till krediten underrättas om uppsägningen och om skälen för den. Om det finns särskilda skäl, får underrättelse i stället lämnas omedelbart därefter.

En uppsägning eller en underrättelse enligt andra stycket ska lämnas i en handling eller i den form som i enlighet med 4 kap. 2 § andra stycket 10 angetts i dokumentationen av kreditavtalet.

7 kap. Återtaganderätt vid kreditköp av vara

Förutsättningarna för återtaganderätt

1 § Med förbehåll om återtaganderätt avses ett avtalsvillkor som ger kreditgivaren möjlighet att återta en vara, om köparen inte fullgör sin del av kreditköpsavtalet.

2 § Ett förbehåll om återtaganderätt får göras gällande endast under förutsättning

1. att säljaren har gjort förbehållet i samband med köpet för att trygga sin rätt till betalning, samt

2. att den tidpunkt har inträtt då konsumenten enligt 6 kap. 2 och 3 §§ ska fullgöra sin skyldighet att betala i förtid.

Om köparen, innan varan återtas, betalar vad som förfallit till betalning jämte dröjsmålsränta och kostnader enligt de grunder som anges i 4 § tredje–femte styckena, får kreditgivaren inte återta varan på grund av dröjsmål med betalningen. Grundas återtaganderätten på att säkerhet för krediten har försämrats eller att köparen undandrar sig att betala sin skuld, får kreditgivaren inte återta varan om köparen innan varan återtas ställer godtagbar säkerhet för fordran.

3 § Använder näringsidkare förbehåll om återtagande vid försäljning av en vara som med hänsyn till sin beskaffenhet eller sitt värde eller på grund av förhållandena på marknaden inte är lämpad som kreditsäkerhet, kan näringsidkaren förbjudas att i framtiden i liknande fall använda sådana förbehåll. I fråga om förbud gäller i övrigt lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden.

Uppgörelse när en vara återtas

4 § Om kreditgivaren vill utnyttja en rätt att återta varan, ska avräkning göras mellan kreditgivaren och köparen.

Vid avräkningen ska köparen tillgodoräknas varans värde vid återtagandet. Värdet beräknas efter vad kreditgivaren kan antas få ut genom att på lämpligt sätt sälja varan.

Kreditgivaren får tillgodoräkna sig den obetalda delen av kreditfordran efter avräkning enligt 6 kap. 6 och 7 §§ samt i förekommande fall dröjsmålsränta, dock inte enligt högre räntesats än som anges i 6 § räntelagen (1975:635).

Kreditgivaren får dessutom tillgodoräkna sig ersättning för utsökningssavgift, skäligen kostnad för transport av varan samt utgift för inställelse vid förrättning för återtagande, om kreditgivaren har behövt inställa sig för att tillvarata sin rätt. När ersättning bestäms för utgift för inställelse tillämpas bestämmelserna om beräkning av ersättning av allmänna medel till vittne.

I mål om handräckning för återtagande får kreditgivaren tillgodoräkna sig även skälig ersättning för eget arbete med anledning av målet samt arvode till ombud eller biträde.

5 § Om köparen vid avräkningen tillgodoräknas ett större belopp än kreditgivaren, får varan återtas endast om kreditgivaren betalar mellanskillnaden till köparen eller, när varan värderats av Kronofogdemyndigheten, nedsätter mellanskillnaden hos myndigheten.

Har kreditgivaren för att kunna återta varan varit tvungen att betala en skuld som köparen har, får kreditgivaren när första stycket tillämpas avräkna sådan betalning mot mellanskillnad till köparens förmån. Detsamma gäller om kreditgivaren för att varan efter återtagande ska kunna användas på avsett sätt har varit tvungen att betala en sådan skuld.

Tillgodoräknas kreditgivaren ett större belopp än köparen, får kreditgivaren inte kräva ut mellanskillnaden (restskulden) i annat fall än då varan har minskat väsentligt i värde genom att köparen vanvårdat varan.

Återlösande av en vara som återtagits

6 § Köparen får inom 14 dagar återlösa en vara som har återtagits. Vill köparen återlösa varan, ska han eller hon betala kreditgivaren varans värde vid återtagandet samt den restskuld som kan finnas enligt avräkningen.

Handräckning för återtagande av vara m.m.

7 § Kreditgivaren får hos Kronofogdemyndigheten söka handräckning för att återta varan under förutsättning att det rörande kreditköpet i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för köparen har dokumenterats uppgifter om förbehållet om återtaganderätt, kontantpriset, kreditbeloppet, kreditavtalets löptid, kreditfordran och tidpunkterna för betalning. Dokumentet ska ha undertecknats av köparen eller skrivits under av denne med en sådan avancerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen.

En ansökan om handräckning ska göras skriftligen. Det ska anges i ansökan hur stor del av kreditfordran som är obetald. Om kreditgivaren gör anspråk på dröjsmålsränta, ska det också uppges i ansökan vad kreditgivaren fordrar i den delen. En styrkt kopia av det dokument som anges i första stycket ska fogas till ansökan.

8 § Handräckning får beviljas endast om det är uppenbart att de förutsättningar för återtagande som anges i 2 § föreligger.

Om ett förbehåll om återtaganderätt har använts i strid mot förbud enligt 3 §, får handräckning inte beviljas.

Handräckning eller verkställighet av dom, varigenom köparen har förpliktats att lämna tillbaka en vara som har sålts med förbehåll om återtaganderätt, får inte beviljas i fråga om sådana varor som enligt 5 kap. 1–3 §§ utsökningsbalken ska undantas från utmätning.

9 § I fråga om handräckning och verkställighet av dom, som anges i 8 § tredje stycket, tillämpas i övrigt 12 § andra och tredje styckena samt 15–18 §§ lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl., varvid hänvisningen i 16 § tredje stycket till 10 § första stycket ska avse 5 § första stycket denna lag.

Förbud mot utmätning

10 § En vara som har sålts med förbehåll om återtaganderätt får inte utmätas för en fordran som grundar sig på kreditköpet.

Tillsynsmyndighet

1 § Konsumentverket utövar tillsyn över att denna lag följs och att verksamheten bedrivs enligt 4 kap. 1–9 och 11 §§ lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter. Verkets tillsyn omfattar dock inte Sveriges riksbank, verksamhet som står under tillsyn av Finansinspektionen eller verksamhet hos Kronofogdemyndigheten.

Tillsynen ska utövas så att den inte vållar större kostnad eller olägenhet än som är nödvändigt.

Inspektion och upplysningar

2 § För tillsynen har Konsumentverket eller den som verket förordnar rätt att företa inspektion hos näringsidkare som bedriver varuförsäljning eller som i sin yrkesmässiga verksamhet lämnar, förmedlar eller övertar kredit som avses i denna lag och att ta del av samtliga handlingar som behövs för tillsynen. Näringsidkaren ska lämna de upplysningar om verksamheten som begärs för tillsynen.

Om en näringsidkare inte tillhandahåller handlingar eller lämnar upplysningar i ett sådant fall som avses i första stycket, får Konsumentverket förelägga näringsidkaren att fullgöra sin skyldighet. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Konsumentverkets ingripanden

3 § Om näringsidkaren inte följer 3 kap. 16 § denna lag eller 4 kap. 1–9 och 11 §§ lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter, får Konsumentverket meddela näringsidkaren en varning. En varning ska förenas med en sanktionsavgift, om överträdelsen inte är ringa. Avgiften tillfaller staten.

Om näringsidkaren tidigare har meddelats en varning eller om överträdelsen är särskilt allvarlig, får Konsumentverket förbjuda näringsidkaren att lämna eller förmedla krediter. Ett beslut om förbud får förenas med vite.

Vid bedömningen av om en överträdelse är särskilt allvarlig ska särskild hänsyn tas till om näringsidkaren vid upprepade tillfällen har brutit i sin skyldighet enligt 3 kap. 16 § denna lag eller enligt 4 kap. 1–9 och 11 §§ lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter och om bristerna är systematiska.

Ett beslut om förbud gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet.

4 § Sanktionsavgiften ska bestämmas till lägst femtusén kronor och högst tio miljoner kronor.

Avgiften får inte överstiga tio procent av näringsidkarens omsättning närmast föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett under näringsidkarens första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

När avgiftens storlek bestäms ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig den överträdelse är som föranlett varningen.

Avgiften får efterges helt eller delvis, om det finns särskilda skäl.

5 § Sanktionsavgiften ska betalas till Konsumentverket inom 30 dagar från det att beslutet vunnit laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

Om avgiften inte betalas inom den tid som anges i första stycket, ska Konsumentverket lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet ske enligt utsökningsbalken.

Avgiften faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet vunnit laga kraft.

Överklagande

6 § Konsumentverkets beslut enligt 2 § andra stycket, 3 och 4 §§ får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut av Konsumentverket enligt 2 § får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

1. Denna lag träder i kraft den 20 november 2026 då konsumentkreditlagen (2010:1846) ska upphöra att gälla.

2. I fråga om kreditavtal som har ingåtts före ikraftträdandet gäller den upphävda lagen. För kreditavtal med obestämd löptid gäller dock 4 kap. 8, 13–15 och 22 §§, 6 kap. 3 § första stycket andra meningen, 5 § och 8 § från ikraftträdandet.

2. Förslag till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173)

Prop. 2025/26:223
Bilaga 3

Härigenom föreskrivs¹

dels att 5 a och 6 §§ kreditupplysningslagen (1973:1173) ska ha följande lydelse, och

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 10 a §.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 a §²

Vad som gäller om tystnadsplikt i verksamheten hos svenska kreditinstitut, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, värdepappersbolag och företag som med tillstånd driver verksamhet enligt *lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter* eller *lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter*, hindrar inte att uppgifter om lämnade krediter, betalningsförsummelser och kreditmissbruk utväxlas för kreditupplysningsändamål inom en krets som utgörs av dessa företag samt sådana företag som har tillstånd av Integritetsskyddsmyndigheten enligt 3 § första stycket.

I den krets som anges i första stycket ingår även utländska kreditinstitut som avses i 4 kap. 1, 2, 4 och 6 §§ *lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, utländska företag som avses i 3 kap. 26 och 27 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster, utländska företag som avses i 3 kap. 26–28 §§ lagen (2011:755) om elektroniska pengar, utländska företag som avses i 4 kap. 1 och 4 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, utländska företag som avses i 2 § lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter* och utländska företag som avses i

Vad som gäller om tystnadsplikt i verksamheten hos svenska kreditinstitut, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, värdepappersbolag och företag som med tillstånd driver verksamhet enligt *lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter*, hindrar inte att uppgifter om lämnade krediter, betalningsförsummelser och kreditmissbruk utväxlas för kreditupplysningsändamål inom en krets som utgörs av dessa företag samt sådana företag som har tillstånd av Integritetsskyddsmyndigheten enligt 3 § första stycket.

I den krets som anges i första stycket ingår även utländska kreditinstitut som avses i 4 kap. 1, 2, 4 och 6 §§ *lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, utländska företag som avses i 3 kap. 26 och 27 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster, utländska företag som avses i 3 kap. 26–28 §§ lagen (2011:755) om elektroniska pengar, utländska företag som avses i 4 kap. 1 och 4 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och utländska företag som avses i 1 kap. 3 § lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter*.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2023/2225 av den 18 oktober 2023 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG.

² Senaste lydelse 2020:1109.

Bestämmelser om användningen av uppgifter om betalningsförsummelser och kreditmissbruk finns även i 7 §.

6 §³

Personuppgifter som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning (känsliga personuppgifter) får inte behandlas i kreditupplysningsverksamhet. Det hindrar inte att uppgifter om förvaltarskap enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken behandlas.

Personuppgifter som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning (känsliga personuppgifter) får inte behandlas i kreditupplysningsverksamhet. Det hindrar inte att uppgifter om förvaltarskap enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken behandlas *i syfte att kontrollera rätten att ingå avtal.*

Uppgifter om lagöverträdelser som innefattar brott, domar i brottmål, straffprocessuella tvångsmedel eller administrativa frihetsberövanden får inte utan medgivande av Integritetsskyddsmyndigheten behandlas i kreditupplysningsverksamhet. Ett medgivande får lämnas endast om det finns synnerliga skäl för det.

Andra stycket hindrar inte att uppgifter om betalningsförsummelser, kreditmissbruk eller näringsförbud behandlas i kreditupplysningsverksamhet.

10 a §

När en uppgift om en fysisk persons betalningsförsummelse eller kreditmissbruk registreras av den som bedriver kreditupplysningsverksamhet, ska denne inom 30 dagar informera den fysiska personen som avses med uppgiften om registreringen och om sina rättigheter enligt 11 och 12 §§ samt dataskyddsförordningen.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

3. Förslag till lag om ändring i lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl.

Prop. 2025/26:223
Bilaga 3

Härigenom föreskrivs att 1 § i lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Denna lag gäller avbetalningsköp som sluts mellan näringsidkare i deras yrkesmässiga verksamhet eller som annars faller utanför konsumentkreditlagen (2010:1846).

Denna lag gäller avbetalningsköp som sluts mellan näringsidkare i deras yrkesmässiga verksamhet eller som annars faller utanför konsumentkreditlagen (2025:000).

Med avbetalningsköp avses avtal om köp av vara, om

1. betalningen ska erläggas i särskilda poster, varav minst en sedan varan har lämnats ut till köparen, och

2. avtalet innehåller villkor som ger säljaren möjlighet att återta varan om köparen inte fullgör sin del av avtalet (förbehåll om återtaganderätt).

Har avtalet betecknats som uthyrning eller betalningen som vederlag för varans nyttjande föreligger ändå avbetalningsköp, om det är avsett att den till vilken varan utlämnas ska bli ägare av denna.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

¹ Senaste lydelse 2010:1847.

4. Förslag till lag om ändring i utsökningsbalken (1981:774)

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 10 § i utsökningsbalken (1981:774) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

10 §¹

Har utmätning skett av egendom som gäldenären har förvärvat på kredit under förbehåll om återtaganderätt för kreditgivaren, får egendomen säljas endast om köpeskillingen förslår till betalning av kreditgivarens fordran eller försäljningen med kreditgivarens samtycke i målet sker med förbehåll för hans eller hennes rätt enligt avtalet.

Kreditgivarens fordran bestäms enligt 36 § konsumentkreditlagen (2010:1846) eller enligt 5 § lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. Är inte någon av dessa lagar tillämplig på avtalet, bestäms fordringen likväl enligt sistnämnda paragraf, varvid jämkning får ske efter vad som är skäligt.

Kreditgivarens fordran bestäms enligt 6 kap. 6 och 7 §§ konsumentkreditlagen (2025:000) eller enligt 5 § lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. Är inte någon av dessa lagar tillämplig på avtalet, bestäms fordringen likväl enligt sistnämnda paragraf, varvid jämkning får ske efter vad som är skäligt.

Sker försäljningen med förbehåll för kreditgivarens rätt, svarar därefter den som förvärvar egendomen i stället för gäldenären för dennes skyldigheter enligt avtalet.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

5. Förslag till lag om ändring i lagen (1989:567) om ändrade betalningsvillkor för vissa statliga bostadslån m.m.

Härigenom föreskrivs att 3 § i lagen (1989:567) om ändrade betalningsvillkor för vissa statliga bostadslån m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Om en låntagare säger upp ett sådant bostadslån som anges i 1 a eller 1 b § till omedelbar betalning eller gör inbetalning utöver föreskriven amortering, har långivaren rätt att av låntagaren ta ut ersättning för sin förlust, beräknad med utgångspunkt i skillnaden mellan räntan på lånet och långivarens återplaceringsränta. I fråga om lån som lämnats huvudsakligen för enskilt bruk har dock långivaren rätt till ersättning endast i den utsträckning det följer av en tillämpning av 36 § konsumentkreditlagen (2010:1846).

Om en låntagare säger upp ett sådant bostadslån som anges i 1 a eller 1 b § till omedelbar betalning eller gör inbetalning utöver föreskriven amortering, har långivaren rätt att av låntagaren ta ut ersättning för sin förlust, beräknad med utgångspunkt i skillnaden mellan räntan på lånet och långivarens återplaceringsränta. I fråga om lån som lämnats huvudsakligen för enskilt bruk har dock långivaren rätt till ersättning endast i den utsträckning det följer av en tillämpning av 6 kap. 6 och 7 §§ konsumentkreditlagen (2025:000).

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

¹ Senaste lydelse 2010:1849.

6. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Härigenom föreskrivs att 3 § i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Om rätt för vissa utländska företag att driva verksamhet i Sverige finns särskilda bestämmelser, nämligen

1. för kreditinstitut 4 kap. 1, 2 och 4–6 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

2. för värdepappersföretag 4 kap. 1 och 4 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

3. för finansiella institut 4 kap. 3 § lagen om bank- och finansieringsrörelse,

4. för utländska försäkringsgivare lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige,

5. för börser 12 kap. 9 § lagen om värdepappersmarknaden,

6. för förvaltningsbolag och fondföretag 1 kap. 6–7, 10 och 11 §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

7. för utgivare av elektroniska pengar 3 kap. 26–28 §§ lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

8. för utländska försäkringsförmedlare 3 kap. lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution,

9. för företag som tillhandahåller betaltjänster 3 kap. 26 och 27 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster,

10. för utländska AIF-förvaltare 5 kap. lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

11. för företag som bedriver verksamhet med konsumentkrediter 2 och 8 §§ lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter,

12. för företag som bedriver verksamhet med *bostadskrediter* 2 kap. 7 § och 3 kap. 6 och 7 §§ lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter,

13. för kreditförvaltare 5 kap. 5 och 6 §§ lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal, och

14. för clearingbolag 1 kap. 2 § lagen (2024:114) om clearing och avveckling av betalningar.

11. för företag som bedriver verksamhet med *konsumenkrediter* 2 kap. 7 §, 3 kap. 6 och 7 §§ och 3 a kap. 6 § lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter,

12. för kreditförvaltare 5 kap. 5 och 6 §§ lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal, och

13. för clearingbolag 1 kap. 2 § lagen (2024:114) om clearing och avveckling av betalningar.

Prop. 2025/26:223
Bilaga 3

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

7. Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet

Härigenom föreskrivs att 2 § i lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

En fysisk eller juridisk person som avser att bedriva valutaväxling eller annan finansiell verksamhet ska ansöka om registrering av sin verksamhet hos Finansinspektionen. Ansökan behöver inte göras av

1. företag som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–3, 6, 8, 9 och 11–13 lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, och

1. företag som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–3, 6, 8, 9, 11 och 12 lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, och

2. fysiska eller juridiska personer som bedriver försäkringsdistribution enligt lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution.

Finansinspektionen ska registrera den som har kommit in med en ansökan, om

1. det finns skäl att anta att verksamheten kommer att bedrivas på ett sätt som är förenligt med lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen, och

2. kravet på ägare och ledning i 3 § första stycket är uppfyllt.

Den som har blivit registrerad ska tas bort ur registret när ett beslut om föreläggande enligt 11, 12 eller 13 § att upphöra med verksamheten har fått laga kraft. Ett finansiellt institut ska också tas bort ur registret om det anmäler att det inte längre bedriver verksamhet som omfattas av lagen eller om det på något annat sätt framgår att registreringsplikt inte längre gäller.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

8. Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1179) om ändrade förutsättningar för vissa statligt reglerade bostadslån m.m.

Prop. 2025/26:223
Bilaga 3

Härigenom föreskrivs att 3 § i lagen (1996:1179) om ändrade förutsättningar för vissa statligt reglerade bostadslån m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Vid tillämpningen av avtalsvillkoren ska låneförvaltaren ta till vara låntagarens intressen med tillbörlig omsorg och även i övrigt iaktta god kreditgivningssed.

Konsumentkreditlagen (2010:1846)
gäller inte i fråga om sådana lån
eller lånedelar som avses i 1 §.

Konsumentkreditlagen (2025:000)
gäller inte i fråga om sådana lån
eller lånedelar som avses i 1 §.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

¹ Senaste lydelse 2010:1851.

9. Förslag till lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 16 § samt 3 kap. 1, 2 och 13 §§ i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

16 §¹

Om konsumenten utövar sin ångerrätt och med anledning av avtalet har ingått ett anknytande avtal med näringsidkaren eller med någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren, ska det anknytande avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta. Detsamma ska gälla om konsumenten utövar ångerrätten och det är fråga om ett sådant kreditköp som avses i konsumentkreditlagen (2010:1846).

Om konsumenten utövar sin ångerrätt och med anledning av avtalet har ingått ett anknytande avtal med näringsidkaren eller med någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren, ska det anknytande avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta. Detsamma ska gälla om konsumenten utövar ångerrätten och det är fråga om ett sådant kreditköp som avses i konsumentkreditlagen (2025:000).

3 kap.

1 §²

Detta kapitel gäller för distansavtal mellan en näringsidkare och en konsument om kredit, försäkring, betalning eller andra finansiella tjänster eller om överlåtelse eller emission av finansiella instrument. Kapitlet gäller även för avtal utanför affärslokaler mellan en näringsidkare och en konsument om finansiella tjänster. Kapitlet gäller dock inte för ett sådant avtal, om det pris som konsumenten sammanlagt ska betala understiger 400 kronor eller om avtalet omfattas av konsumentkreditlagen (2010:1846).

Detta kapitel gäller för distansavtal mellan en näringsidkare och en konsument om kredit, försäkring, betalning eller andra finansiella tjänster eller om överlåtelse eller emission av finansiella instrument. Kapitlet gäller även för avtal utanför affärslokaler mellan en näringsidkare och en konsument om finansiella tjänster. Kapitlet gäller dock inte för ett sådant avtal, om det pris som konsumenten sammanlagt ska betala understiger 400 kronor eller om avtalet omfattas av konsumentkreditlagen (2025:000).

Bestämmelserna gäller inte för de enskilda tjänster eller överlåtelser som utförs inom ramen för ett avtal om fortlöpande tjänster eller återkommande överlåtelser. Om parterna inom ett år ingår ett nytt avtal om samma slag av

¹ Senaste lydelse 2014:14.

² Senaste lydelse 2018:1321.

finansiella tjänster eller finansiella instrument, behöver näringsidkaren inte på nytt lämna information enligt 3 och 4 a §§.

Prop. 2025/26:223
Bilaga 3

Med finansiella instrument avses detsamma som i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument. Det som sägs i detta kapitel om finansiella instrument gäller också andra finansiella produkter.

2 §³

Bestämmelserna om ångerrätt i 7–12 §§ gäller inte avtal om

1. finansiell tjänst eller överlåtelse av finansiellt instrument, om priset beror på sådana svängningar på finansmarknaden som näringsidkaren inte kan påverka och som kan inträffa under ångerfristen,

2. deltagande i emission eller annan likartad aktivitet, om priset för den rättighet som aktiviteten avser efter teckningstidens utgång kommer att bero på sådana svängningar på finansmarknaden som sägs i 1,

3. en bostadskredit enligt 2 § 3. en bostadskredit enligt 1 kap. konsumentkreditlagen (2010:1846), 2 § konsumentkreditlagen (2025:000),
eller eller

4. försäkring med en avtalad giltighetstid om en månad eller mindre.

Bestämmelserna om ångerrätt gäller inte heller om båda parter på konsumentens begäran har fullgjort sina förpliktelser enligt avtalet.

13 §⁴

I fråga om kreditavtal enligt konsumentkreditlagen (2010:1846) tillämpas 21–25 §§ den lagen i stället för 7–12 §§.	I fråga om kreditavtal enligt konsumentkreditlagen (2025:000) tillämpas 5 kap. 1–5 §§ den lagen i stället för 7–12 §§.
--	--

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

³ Senaste lydelse 2016:1028.

⁴ Senaste lydelse 2010:1854.

10. Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 30 kap. 5 § i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 kap.

5 §¹

Sekretess gäller för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i ett ärende hos en statlig myndighet om innehav av

1. aktier i bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag, värdepappersbolag, fondbolag, försäkringsaktiebolag eller tjänstepensionsaktiebolag,

2. andelar i medlemsbank eller kreditmarknadsförening, eller

3. aktier eller andelar i börs, central motpart, clearingbolag, svensk värdepapperscentral, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, kreditförvaltare eller företag som driver verksamhet enligt *lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter* eller *lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter*.

3. aktier eller andelar i börs, central motpart, clearingbolag, svensk värdepapperscentral, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, kreditförvaltare eller företag som driver verksamhet enligt *lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter*.

Sekretessen gäller inte beslut av myndigheten och inte heller för uppgift från en annan myndighet om uppgiften inte är sekretessreglerad där.

För uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

11. Förslag till lag om ändring i lagen (2011:914) om konsumentskydd vid tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt

Prop. 2025/26:223
Bilaga 3

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 4 § i lagen (2011:914) om konsumentskydd vid tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

4 §

Bestämmelserna i 28–30 §§ konsumentkreditlagen (2010:1846) ska tillämpas då näringsidkaren har lämnat konsumenten anstånd med betalningen eller då någon del ska betalas med ett belopp som konsumenten har lånat av näringsidkaren eller någon annan kreditgivare på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren.

Bestämmelserna i 4 kap. 22–24 §§ konsumentkreditlagen (2025:000) ska tillämpas då näringsidkaren har lämnat konsumenten anstånd med betalningen eller då någon del ska betalas med ett belopp som konsumenten har lånat av näringsidkaren eller någon annan kreditgivare på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

12. Förslag till lag om upphävande av lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter

Härigenom föreskrivs att lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter ska upphöra att gälla.

1.Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

2. Den upphävda lagen gäller till den 20 november 2027 för företag som före ikraftträdandet undantogs från tillstånd enligt den lagen.

13. Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter

Prop. 2025/26:223
Bilaga 3

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter

dels att 4 kap. ska upphöra att gälla,

dels att 1 kap. 1 och 2–7 §§, 2 kap. 1, 5–7 §§, 3 kap. 1, 3, 5 och 7 §§, 5 kap. 1, 4 a, 7 och 9 §§, 6 kap. 1, 2–4, 6, 7, 8, 9, 13 a och 16 §§, 7 kap. 1 §, 8 kap. 1 §, rubriken till lagen samt rubrikerna närmast före 6 kap. 1 och 8 a § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 6 kap. 14 § ska lyda ”Ingripanden mot utländska kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES”, och

dels att det i lagen ska införas sju nya paragrafer, 1 kap. 2 a §, 6 kap. 1 a–c, 7 a, 7 b och 8 a §§ samt två nya kapitel, 3 a och 4 kap. av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Lag om verksamhet med bostadskrediter

Lag om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter

1 kap.

1 §

Denna lag gäller yrkesmässig verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning i fråga om *bostadskrediter till konsumenter*.

Bestämmelser om *bostadskrediter* finns också i konsumentkreditlagen (2010:1846).

Denna lag gäller *näringsidkares* verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning i fråga om *konsumentkrediter*.

Bestämmelser om *konsumentkrediter* finns också i konsumentkreditlagen (2025:000).

2 §

För verksamhet som drivs av ett kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse gäller denna lag endast såvitt avser

1. 4 kap. 1–12 §§ samt 7 kap. 1 § 5–9, om institutet är svenskt, och

2. 4 kap. 1, 2 och 7–10 §§ samt 7 kap. 1 § 5 och 6, om institutet är utländskt.

För verksamhet *med bostadskrediter* som drivs av ett kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse gäller denna lag endast såvitt avser

1. 4 kap. 1–9 och 13–15 §§ samt 7 kap. 1 § 5–9, om institutet är svenskt, och

2. 4 kap. 1, 2, 7–9 och 13 §§ samt 7 kap. 1 § 5 och 6, om institutet är utländskt.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2023/2225 av den 18 oktober 2023 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG.

2 a §

För verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter som drivs av ett kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, ett betalningsinstitut enligt lagen (2010:751) om betaltjänster eller ett institut för elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar gäller denna lag endast såvitt avser 4 kap. 1–9 och 11 §§ samt 7 kap. 1 § 5–7 och 14.

För verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter som drivs av ett mindre företag och som avser en kredit som lämnas av företaget för att finansiera ett köp av företagets vara eller tjänst om krediten är räntefri och inte förbunden med andra avgifter än lagstadgade dröjsmålsavgifter, eller förmedling av en kredit som finansierar ett köp av företagets vara eller tjänst, gäller denna lag endast såvitt avser 4 kap. 1–9 och 11 §§.

3 §

För utländska kreditgivares och kreditförmedlares verksamhet i Sverige gäller denna lag i tillämpliga delar. Beträffande 4 kap. gäller för utländska kreditförmedlare från ett land inom EES endast 1, 2 och 7–10 §§.

Bestämmelser som gäller för filialer till utländska kreditgivare och kreditförmedlare finns också i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

4 §²

Bestämmelser om skyldighet för företag som driver verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning i fråga om *bostadskrediter* att medverka till att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism finns i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Bestämmelser om skyldighet för företag som driver verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning i fråga om *konsumentkrediter* att medverka till att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism finns i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

5 §

Kreditgivare och kreditförmedlare som driver verksamhet enligt denna lag får tillhandahålla rådgivning om *bostadskrediter till konsumenter*.

Andra än de som anges i första stycket får tillhandahålla rådgivning om *bostadskrediter till konsumenter* endast om det sker vid enstaka tillfällen i samband med annan yrkesmässig verksamhet som regleras av bestämmelser i lag eller annan författning eller av etiska regler som avser yrkesverksamheten i fråga.

Kreditgivare och kreditförmedlare som driver verksamhet enligt denna lag får tillhandahålla rådgivning om *konsumentkrediter*.

Andra än de som anges i första stycket får tillhandahålla rådgivning om *konsumentkrediter* endast om det sker vid enstaka tillfällen i samband med annan yrkesmässig verksamhet som regleras av bestämmelser i lag eller annan författning eller av etiska regler som avser yrkesverksamheten i fråga.

6 §

Med kreditförmedlare, konsument och bostadskredit avses detsamma som i konsumentkreditlagen (2010:1846).

Med kreditförmedlare, konsument, bostadskredit, *näringsidkare*, *rådgivning* och *mindre företag* avses detsamma som i konsumentkreditlagen (2025:000).

7 §

I denna lag avses med

1. *behörig myndighet*: en utländsk myndighet eller ett annat utländskt organ som har utsetts av ett annat land enligt bolånedirektivet,

2. *bolånedirektivet*: Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU av den 4 februari 2014 om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010, i den ursprungliga lydelsen,

3. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

4. *filial*: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även en utländsk kreditgivares eller kreditförmedlares etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

5. *hemland*: det land där en kreditförmedlare är upptagen i ett register över kreditförmedlare enligt bolånedirektivet,

6. *kreditgivare*: den som lämnar *bostadskredit*,

6. *kreditgivare*: den som lämnar *konsumentkredit*,

7. *kvalificerat innehav*: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet, beräknat på det sätt som anges i 1 kap. 5 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

8. *rådgivning*: *personliga rekommendationer till en konsument om bostadskreditavtal*,

8. *konsumentkredit*: *en kredit som omfattas av konsumentkreditlagens (2025:000) tillämpningsområde, med undantag för krediter som avses i 1 kap. 5 och 7 §§ den lagen*,

9. *utländsk kreditförmedlare från ett land inom EES*: en fysisk eller juridisk person som är upptagen i ett register över kreditförmedlare i ett annat land inom EES enligt bolånedirektivet.

2 kap.

1 §

Ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening eller ett svenskt försäkringsföretag kan få tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet med kreditgivning enligt denna lag.

Ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening eller ett svenskt försäkringsföretag kan få tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet med kreditgivning *av bostadskrediter* enligt denna lag.

5 §

Bestämmelserna om prövning av ägarförändringar i kreditinstitut i 14 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska tillämpas även beträffande en svensk kreditgivare som driver verksamhet enligt denna lag. Bestämmelsen i 14 kap. 2 a § ska dock inte tillämpas.

Bestämmelserna om prövning av ägarförändringar i kreditinstitut i 14 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska tillämpas även beträffande en svensk kreditgivare som driver verksamhet *med bostadskrediter* enligt denna lag. Bestämmelsen i 14 kap. 2 a § ska dock inte tillämpas.

Första stycket gäller inte företag som omfattas av motsvarande bestämmelser om ägarprövning enligt annan lag.

6 §

En svensk kreditgivare som driver verksamhet enligt denna lag får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett annat land. Ett sådant tillstånd ska ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar kreditgivarens verksamhet.

En svensk kreditgivare som driver verksamhet *med bostadskrediter* enligt denna lag får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett annat land. Ett sådant tillstånd ska ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar kreditgivarens verksamhet.

7 §

En utländsk kreditgivare får ges tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet i Sverige enligt denna lag från en filial här i landet. Tillstånd ska ges om

En utländsk kreditgivare får ges tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet *med bostadskrediter* i Sverige enligt denna lag från en filial här i landet. Tillstånd ska ges om

1. företaget driver motsvarande verksamhet i det land där det har sitt säte,

2. företaget står under betryggande tillsyn av en myndighet i det land där det har sitt säte och har tillåtelse att etablera sig i Sverige, och

3. det finns skäl att anta att verksamheten här i landet kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten.

Prop. 2025/26:223
Bilaga 3

3 kap.

1 §

Ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening eller ett svenskt försäkringsföretag kan få tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet med kreditförmedling enligt denna lag.

Ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening eller ett svenskt försäkringsföretag kan få tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet med kreditförmedling *av bostadskrediter* enligt denna lag.

Tillstånd behövs inte för sådan kreditförmedling som sker vid enstaka tillfällen i samband med annan yrkesmässig verksamhet som regleras av bestämmelser i lag eller annan författning eller av etiska regler som avser yrkesverksamheten i fråga.

3 §

Bestämmelserna i 2 kap. 4 och 5 §§ gäller även för svenska kreditförmedlare.

Bestämmelserna i 2 kap. 4 och 5 §§ gäller även för svenska kreditförmedlare *av bostadskrediter*.

5 §

En svensk kreditförmedlare som driver verksamhet enligt denna lag får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett land utanför EES. Ett sådant tillstånd ska ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar kreditförmedlarens verksamhet.

En svensk kreditförmedlare som driver verksamhet *med bostadskrediter* enligt denna lag får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett land utanför EES. Ett sådant tillstånd ska ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar kreditförmedlarens verksamhet.

7 §

En kreditförmedlare från ett land utanför EES får ges tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet i Sverige enligt denna lag från en filial här i landet.

En kreditförmedlare *av bostadskrediter* från ett land utanför EES får ges tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet i Sverige enligt denna lag från en filial här i landet.

Tillstånd ska ges om företaget uppfyller kraven i 2 kap. 7 § 1–3 och 3 kap. 2 § första stycket 4 och 6.

3 a kap. Förutsättningar för kreditgivare och kreditförmedlare att driva verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter

Tillståndsplikt

1 § Ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening eller motsvarande utländskt företag kan få tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet med kreditgivning och kreditförmedling av andra konsumentkrediter än bostadskrediter enligt denna lag.

2 § Tillstånd enligt detta kapitel behövs inte för företag med tillstånd enligt 2 eller 3 kap.

Förutsättningar för tillstånd för svenska kreditgivare och kreditförmedlare

3 § Tillstånd enligt 1 § ska ges ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening om

1. bolagsordningen eller stadgarna inte strider mot denna lag eller någon annan författning,

2. det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet,

3. den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget bedöms som lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget, och

4. den som ska ingå i företagets styrelse eller vara verkställande direktör, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift.

Om företaget har eller kan förväntas komma att få en nära förbindelse med någon annan, får dock tillstånd ges bara om förbindelsen inte hindrar en effektiv tillsyn av företaget.

Bedömningen av en innehavares lämplighet enligt första stycket 3 ska göras i enlighet med 2 kap. 3 §.

4 § Bestämmelserna i 2 kap. 4 och 5 §§ gäller även för svenska kreditgivare och kreditförmedlare av andra konsumentkrediter än bostadskrediter.

5 § En svensk kreditgivare eller kreditförmedlare som driver verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett annat land. Ett sådant tillstånd ska ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar kreditgivarens och kreditförmedlarens verksamhet.

6 § En utländsk kreditgivare eller kreditförmedlare får ges tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet i Sverige med andra konsumentkrediter än bostadskrediter från en filial här i landet. Tillstånd ska ges om

1. företaget driver motsvarande verksamhet i det land där det har sitt säte,
2. företaget står under betryggande tillsyn av en myndighet i det land där det har sitt säte och har tillåtelse att etablera sig i Sverige, och
3. det finns skäl att anta att verksamheten här i landet kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten.

4 kap. Bestämmelser om verksamhet med konsumentkrediter

Allmänna bestämmelser

Övergripande krav

1 § Kreditgivare och kreditförmedlare ska handla hederligt, rättvist, transparent och professionellt, med beaktande av konsumentens rättigheter och intressen. Verksamheten ska grunda sig på information om konsumentens förhållanden och särskilda krav samt rimliga antaganden om de risker för konsumenten som kan komma att uppstå under kreditavtalets löptid.

Kunskap och kompetens

2 § Kreditgivare och kreditförmedlare ska ha personal, inklusive dem som direkt leder eller ansvarar för arbetet med konsumentkrediter, som har tillräcklig kunskap och kompetens för att sätta samman, erbjuda, bevilja eller förmedla kreditavtal eller ge råd om konsumentkrediter. Personalen ska även ha tillräcklig kunskap och kompetens om kompletterande tjänster som tillhandahålls tillsammans med en konsumentkredit samt, för verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter, om konsumenters rättigheter.

Ersättningssystem

3 § Kreditgivares och kreditförmedlares system för ersättning till personal som sätter samman, erbjuder, beviljar eller förmedlar konsumentkreditavtal eller ger råd om konsumentkrediter, inklusive dem som direkt leder eller ansvarar för detta arbete, ska vara uppbyggt på ett sätt som inte negativt påverkar skyldigheterna enligt 1 §. Detsamma ska gälla för ersättningar från en kreditgivare till en kreditförmedlare.

I 9 och 13 §§ finns särskilda bestämmelser om ersättning till oberoende kreditförmedlare och rådgivare.

4 § En kreditgivares system för ersättning till den som utför kreditprövning av konsumenten, och till den som direkt leder eller ansvarar för detta arbete, ska vara uppbyggt så att det

1. främjar en sund och effektiv riskhantering,
2. motverkar ett överdrivet risktagande,

3. överensstämmer med kreditgivarens affärsstrategi, mål, värderingar och långsiktiga intressen, och

4. undviker intressekonflikter.

Ersättningen får inte vara beroende av antalet eller andelen beviljade låneansökningar.

5 § Kreditgivares och kreditförmedlares system för ersättning till personal som tillhandahåller rådgivning om konsumentkrediter, inklusive dem som direkt leder eller ansvarar för detta arbete, ska vara uppbyggt så att personalens förmåga att agera i konsumentens bästa intresse inte påverkas negativt. Ersättningssystemen får inte heller vara beroende av försäljningsmål.

6 § En kreditgivare eller kreditförmedlares ersättningssystem enligt 3–5 §§ ska vara utformat på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till företagets storlek och interna organisation samt verksamhetens art, omfattning och komplexitet.

Rådgivning

7 § Rådgivning om konsumentkrediter ska ske med utgångspunkt i aktuella upplysningar som har inhämtats om konsumentens ekonomiska och personliga förhållanden samt önskemål och särskilda krav.

8 § Rådgivning ska grundas på en bedömning av ett tillräckligt stort antal kreditavtal.

De kreditavtal som rekommenderas ska vara lämpliga för konsumenten med beaktande av hans eller hennes behov, ekonomiska situation och personliga förhållanden. Rådgivaren ska ta rimlig hänsyn till risker för konsumenten som kan uppstå under kreditavtalets löptid.

9 § En kreditgivare får inte utge sig för att vara en oberoende rådgivare. Detsamma gäller en kreditförmedlare som verkar som ombud för eller har en nära förbindelse med en kreditgivare.

Den som utger sig för att vara en oberoende rådgivare får inte ta emot ersättning i samband med rådgivningen från någon annan än konsumenten.

Uppdragsavtal

10 § Kreditgivare och kreditförmedlare som driver verksamhet enligt denna lag får uppdra åt någon annan att utföra ett visst arbete eller vissa operativa funktioner som ingår i verksamheten. En kreditförmedlare av bostadskrediter får dock ge ett sådant uppdrag endast till en annan kreditförmedlare som har rätt att förmedla bostadskrediter. Uppdragsgivaren ska anmäla detta till Finansinspektionen.

Uppdrag åt någon annan att utföra sådant som är av väsentlig betydelse för verksamheten får ges bara om uppdragsgivaren ansvarar för att

1. verksamheten drivs av uppdragstagaren under kontrollerade och säkerhetsmässigt betryggande former, och

2. uppdraget inte väsentligt försämrar kvaliteten på verksamhetens internkontroll och Finansinspektionens möjligheter att övervaka att uppdragsgivaren följer de regler som gäller för den.

11 § En kreditgivares kreditbeslut ska dokumenteras så att beslutsunderlaget redovisas och att kreditärendets hantering även i övrigt kan följas.

En kreditförmedlare av bostadskrediter ska dokumentera ett förmedlingsärendes hantering.

Tystnadsplikt

12 § Enskildas förhållanden till ett företag som driver verksamhet enligt denna lag får inte obehörigen röjas.

I det allmännas verksamhet tillämpas offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) i stället för första stycket.

Ansvar enligt 20 kap. 3 § brottsbalken ska inte följa för den som bryter mot förbudet i första stycket.

I 5 a § kreditupplysningslagen (1973:1173) finns bestämmelser om att det som gäller om tystnadsplikt enligt första stycket inte hindrar att uppgifter i vissa fall utväxlas för kreditupplysningsändamål.

Vissa särskilda bestämmelser för verksamhet med bostadskrediter

Oberoende kreditförmedling

13 § En kreditförmedlare av bostadskrediter får utge sig för att vara oberoende endast om kreditförmedlaren i sin förmedlingsverksamhet utgår från ett tillräckligt stort antal kreditavtal från kreditgivarna på marknaden.

Den som utger sig för att vara en oberoende kreditförmedlare får inte ta emot ersättning i samband med kreditförmedlingen från någon annan än konsumenten.

Riktlinjer för utlåning

14 § En kreditgivare av bostadskrediter ska fastställa och tillämpa riktlinjer för sin utlåning, inbegripet vilken typ av egendom som accepteras som säkerhet för en bostadskredit. Riktlinjerna ska bevaras hos kreditgivaren.

Värdering av säkerheten för krediten

15 § Vid en värdering av en konsuments bostad som ställs som säkerhet för en bostadskredit ska kreditgivaren se till att i förväg fastställda riktlinjer tillämpas. Av riktlinjerna ska framgå vilka tillförlitliga standarder som ska användas vid värderingen.

Den som utför en värdering ska vara tillräckligt oberoende i förhållande till kreditriskbedömningen och ha den kunskap och kompetens som krävs för att fastställa ett tillförlitligt värde.

Dokumentation av värderingen ska bevaras hos kreditgivaren.

Amorteringskrav

16 § Kreditgivare som till konsumenter lämnar krediter som är förenade med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt, eller som är förenade med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet, ska tillämpa återbetalningsvillkor som är förenliga med en sund amorteringskultur och motverkar alltför hög skuldsättning hos hushållen.

17 § En kreditgivare av bostadskrediters verksamhet ska, utöver vad som i övrigt följer av denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten, drivas på ett sådant sätt att företaget inte bidrar till finansiella obalanser på kreditmarknaden.

Erkännande av utländska krav

18 § Krav som ställs upp i en offentlig reglering i ett annat land inom EES och som motsvarar kravet i 16 eller 17 § får erkännas i Sverige. När ett sådant krav har erkänts gäller det för den verksamhet som en svensk kreditgivare av bostadskrediter driver i det landet.

5 kap.

1 §

Finansinspektionen ska föra ett register över kreditgivare och kreditförmedlare som har tillstånd att driva verksamhet enligt denna lag och över utländska kreditförmedlare från ett land inom EES som driver verksamhet här i landet.

Finansinspektionen ska föra ett register över kreditgivare och kreditförmedlare som har tillstånd att driva verksamhet enligt denna lag och över utländska kreditförmedlare *av bostadskrediter* från ett land inom EES som driver verksamhet här i landet.

4 a §³

Finansinspektionen får förelägga var och en att lämna upplysningar och tillhandahålla de handlingar som behövs i ett ärende om tillämpningen av 1 kap. 5 § eller 4 kap. 7, 8, 9, 10, 11 eller 14 §.

Finansinspektionen får förelägga var och en att lämna upplysningar och tillhandahålla de handlingar som behövs i ett ärende om tillämpningen av 1 kap. 5 § eller 4 kap. 7, 8, 9, 11, 13 eller 14 §.

7 §

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter i den utsträckning som följer av *bolånedirektivet*. Finansinspektionen får begära Europeiska bankmyndighetens bistånd i de fall som anges i artiklarna 34 och 37 i bolånedirektivet.

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter *och Europeiska centralbanken* i den utsträckning som följer av *Sveriges medlemskap i Europeiska unionen*. Finansinspektionen får begära Europeiska bankmyndighetens bistånd i de fall som anges i artiklarna 34 och 37 i bolånedirektivet.

9 §

Efter underrättelse till Finansinspektionen kan en behörig myndighet genomföra en undersökning

Efter underrättelse till Finansinspektionen kan en behörig myndighet genomföra en undersökning

hos en i Sverige inrättad filial till en utländsk kreditförmedlare från ett land inom EES.

hos en i Sverige inrättad filial till en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES.

Prop. 2025/26:223
Bilaga 3

6 kap.

Ingripande mot kreditgivare, svenska kreditförmedlare och kreditförmedlare från ett land utanför EES

Ingripande mot andra än utländska kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES

1 §

Om en kreditgivare, en svensk kreditförmedlare eller en kreditförmedlare från ett land utanför EES åsidosätter sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, bolagsordning, stadgar eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar verksamheten, ska Finansinspektionen ingripa.

Om en kreditgivare eller en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES åsidosätter sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, bolagsordning, stadgar eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar verksamheten, ska Finansinspektionen ingripa.

Finansinspektionen ska då utfärda ett föreläggande för företaget att inom viss tid vidta en åtgärd för att komma till rätta med situationen, ett förbud att verkställa beslut eller en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig, ska kreditgivarens eller kreditförmedlarens tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

Finansinspektionen får avstå från ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om kreditgivaren eller kreditförmedlaren gör rättelse eller om någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot kreditgivaren eller kreditförmedlaren och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

1 a §

Finansinspektionen ska ingripa mot någon som ingår i företagets styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, om företaget har befunnits ansvarigt för överträdelse av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen.

Ett ingripande enligt första stycket får ske endast om överträdelsen är allvarlig, upprepad eller systematisk och personen i fråga uppsåtligt eller av grov oaksamhet orsakat överträdelsen.

Ingripande sker genom

1. beslut att personen i fråga under en viss tid, lägst tre och högst tio år, inte får upprätthålla en funktion som avses i första stycket hos ett företag, eller

2. beslut om sanktionsavgift.

1 b §

Vid valet av ingripande ska Finansinspektionen ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till skador som har uppstått och graden av ansvar.

Finansinspektionen får avstå från ingripande om

1. en överträdelse är ringa eller ursäktlig,

2. företaget gör rättelse eller om den fysiska personen verkat för att företaget gör rättelse, eller

3. någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot företaget eller den fysiska personen och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

1 c §

I försvårande riktning ska det beaktas om företaget tidigare har begått en överträdelse eller om den fysiska personen tidigare orsakat en sådan överträdelse.

I förmildrande riktning ska det beaktas om

1. företaget eller den fysiska personen i väsentlig utsträckning genom ett aktivt samarbete har underlättat Finansinspektionens utredning, och

2. företaget snabbt har upphört med överträdelsen, eller den fysiska personen snabbt verkat för att överträdelsen ska upphöra, sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen.

2 §

Finansinspektionen ska återkalla tillståndet för en kreditgivare, *en svensk kreditförmedlare eller en kreditförmedlare från ett land utanför EES*, om kreditgivaren eller kreditförmedlaren

Finansinspektionen ska återkalla tillståndet för en kreditgivare eller *en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES*, om kreditgivaren eller kreditförmedlaren

1. har fått tillståndet genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt,

2. under en sammanhängande tid av sex månader inte har drivit sådan verksamhet som tillståndet avser,

3. inte uppfyller villkoren för tillstånd i 3 kap. 2 § första stycket 5 eller 6,

4. har förklarat sig avstå från tillståndet,

5. har överlåtit hela sin verksamhet, eller

6. har försatts i konkurs eller om beslut har fattats om att företaget ska gå i tvångslikvidation.

I fall som avses i första stycket 1–3 får i stället varning meddelas, om det är tillräckligt.

3 §

Om någon som ingår i styrelsen eller är verkställande direktör för en kreditgivare, *en svensk kreditförmedlare eller en kreditförmedlare från ett land utanför EES* inte uppfyller de krav som anges i 2 kap. 2 § första stycket 4 respektive 3 kap. 2 § första stycket 4, ska Finansinspektionen återkalla företagets tillstånd. Det får dock bara ske om inspektionen först beslutat att anmärka på att personen ingår i styrelsen eller är verkställande direktör och om han eller hon, sedan en av inspektionen bestämd tid om högst tre månader har gått, fortfarande finns kvar i styrelsen eller är verkställande direktör.

Om någon som ingår i styrelsen eller är verkställande direktör för en kreditgivare eller *en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES*, inte uppfyller de krav som anges i 2 kap. 2 § första stycket 4, 3 kap. 2 § första stycket 4 respektive *3 a kap. 3 § första stycket 4*, ska Finansinspektionen återkalla företagets tillstånd. Det får dock bara ske om inspektionen först beslutat att anmärka på att personen ingår i styrelsen eller är verkställande direktör och om han eller hon, sedan en av inspektionen bestämd tid om högst tre månader har gått, fortfarande finns kvar i styrelsen eller är verkställande direktör.

I stället för att återkalla tillståndet får Finansinspektionen besluta att en styrelseledamot eller verkställande direktör inte längre får vara det. Inspektionen får då förordna en ersättare. Ersättarens uppdrag gäller till dess företaget har utsett en ny styrelseledamot eller verkställande direktör.

Det som sägs i första och andra styckena om verkställande direktör ska tillämpas även på en ställföreträdare eller ersättare för verkställande direktör.

4 §

Om en behörig myndighet i ett annat land inom EES underrättar Finansinspektionen om att en svensk kreditförmedlare har överträtt föreskrifter för förmedlarens verksamhet som gäller i det land där den behöriga myndigheten finns, ska inspektionen vidta åtgärd enligt 1–3 §§, om det föreligger någon omständighet som avses där.

Inspektionen ska underrätta den behöriga myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

Om en behörig myndighet i ett annat land inom EES underrättar Finansinspektionen om att en svensk kreditförmedlare av *bostadskrediter* har överträtt föreskrifter för förmedlarens verksamhet som gäller i det land där den behöriga myndigheten finns, ska inspektionen vidta åtgärd enligt 1–3 §§, om det föreligger någon omständighet som avses där.

behöriga myndigheten om vilka

6 §

Om en kreditgivare, *en svensk kreditförmedlare eller en kreditförmedlare från ett land utanför EES* har fått en anmärkning eller varning enligt 1 § andra stycket, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en sanktionsavgift.

Avgiften tillfaller staten.

Om en kreditgivare eller *en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES* har fått en anmärkning eller varning enligt 1 § andra stycket, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en sanktionsavgift.

7 § Sanktionsavgiften ska uppgå till lägst 5 000 kronor och högst 50 miljoner kronor. Avgiften får inte överstiga tio procent av kreditgivarens eller kreditförmedlarens omsättning det närmast föregående räkenskapsåret.

Om överträdelsen har skett under företagets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

För ett företag som även driver annan verksamhet än den tillståndspliktiga enligt denna lag ska omsättningen avse endast verksamheten med *bostadskrediter*.

För ett företag som även driver annan verksamhet än den tillståndspliktiga enligt denna lag ska omsättningen avse endast verksamheten med *konsumentkrediter*.

7 a §

När det är fråga om en överträdelse av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen gäller i stället för 7 § att sanktionsavgiften ska uppgå till lägst 5 000 kronor och som högst fastställas till det högsta av

1. tio procent av företagets omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall,

motsvarande omsättning på koncernnivå,

2. två gånger den vinst som företaget gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller

3. ett belopp i kronor motsvarande fem miljoner euro.

7 b §

En sanktionsavgift för en fysisk person ska som högst fastställas till det högsta av

1. två gånger den vinst som den fysiska personen gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa,

2. ett belopp som per den 25 juni 2015 i kronor motsvarade fem miljoner euro.

Avgiften tillfaller staten.

8 §

När sanktionsavgiftens storlek beslutas ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig den överträdelse är som har föranlett anmärkningen eller varningen och hur länge överträdelsen har pågått.

När sanktionsavgiftens storlek beslutas, ska hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 1 b § första stycket och 1 c § och företagets eller den fysiska personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som gjorts till följd av regelöverträdelsen.

Sanktionsföreläggande

8 a §

Frågor om ingripanden mot fysiska personer för överträdelser enligt 1 a § tas upp av Finansinspektionen genom sanktionsföreläggande.

Finansinspektionen ska då tillämpa bestämmelserna om sanktionsföreläggande i 15 kap. 9 a–9 d §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

9 §⁴

Om en kreditgivare, en svensk kreditförmedlare eller en kreditförmedlare från ett land utanför

Om en kreditgivare eller en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostads-

⁴ Senaste lydelse 2017:1343.

EES inte i tid lämnar de upplysningar som kreditgivaren eller kreditförmedlaren är skyldig att lämna enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 7 kap. 1 § 15, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en förseningsavgift på högst 100 000 kronor.

krediter från ett land inom EES inte i tid lämnar de upplysningar som kreditgivaren eller kreditförmedlaren är skyldig att lämna enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 7 kap. 1 § 15, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en förseningsavgift på högst 100 000 kronor.

Avgiften tillfaller staten.

13 a §⁵

Om en näringsidkare genom sitt agerande på internet bryter mot 1 kap. 5 § andra stycket eller 4 kap. 7, 8, 9, 10, 11 eller 14 § och inga andra effektiva medel är tillgängliga, får Finansinspektionen förelägga näringsidkaren, en värdtjänstleverantör eller en internetleverantör att upprätta ett varningsmeddelande som tydligt visas i samband med besök på webbplatsen.

Om en näringsidkare genom sitt agerande på internet bryter mot 1 kap. 5 § andra stycket eller 4 kap. 7, 8, 9, 11, 13 eller 14 § och inga andra effektiva medel är tillgängliga, får Finansinspektionen förelägga näringsidkaren, en värdtjänstleverantör eller en internetleverantör att upprätta ett varningsmeddelande som tydligt visas i samband med besök på webbplatsen.

Ett föreläggande som avses i första stycket får bara meddelas om

1. överträdelsens allvar motiverar det, och
2. webbplatsen inte omfattas av tryckfrihetsförordningens eller yttrandefrihetsgrundlagens skydd.

Varningsmeddelandet ska ange i vilket avseende agerandet bryter mot någon av bestämmelserna som anges i första stycket och i övrigt vara utformat på ändamålsenligt sätt.

16 §

Om någon driver verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling eller rådgivning i fråga om *bostadskrediter* utan att ha rätt till det, ska Finansinspektionen förelägga den som driver verksamheten att upphöra med den. Inspektionen får besluta hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

Om någon driver verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling eller rådgivning i fråga om *konsumentkrediter* utan att ha rätt till det, ska Finansinspektionen förelägga den som driver verksamheten att upphöra med den. Inspektionen får besluta hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

Om det är osäkert om lagen är tillämplig på en viss verksamhet, får inspektionen förelägga den som driver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som inspektionen behöver för att bedöma om så är fallet.

Ett föreläggande enligt denna paragraf som avser ett utländskt företag får riktas mot såväl företaget som den som i Sverige är verksam för företagets räkning.

Prop. 2025/26:223
Bilaga 3

7 kap.

1 §⁶

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilket innehåll en ansökan om tillstånd enligt denna lag ska ha,
2. de krav på insikt och erfarenhet som ska gälla för deltagande i ledningen av en kreditförmedlare enligt 3 kap. 2 § första stycket 4,
3. sådan försäkring för skadeståndsskyldighet som avses i 3 kap. 2 § första stycket 6,
4. vilka uppgifter som ska ingå i en anmälan enligt 3 kap. 4 §,
5. vad en kreditgivare eller kreditförmedlare ska iaktta för att uppfylla skyldigheterna i 4 kap. 1 §,
6. vilka krav som ska gälla avseende kunskap och kompetens enligt 4 kap. 2 §,
7. en kreditgivares eller kreditförmedlares ersättningssystem enligt 4 kap. 3–6 §§,

8. vilka uppgifter som ska ingå i en anmälan enligt 4 kap. 10 § och vad en kreditgivare eller kreditförmedlare i övrigt ska iaktta när det gäller uppdragsavtal,

9. vad som ska ingå i dokumentation enligt 4 kap. 11 §,

8. riktlinjer för utlåning enligt 4 kap. 11 §,

9. riktlinjer för värdering av säkerhet enligt 4 kap. 12 § och vad som ska iaktas när det gäller dokumentation av värderingen,

10. vad en kreditgivare ska iaktta för att uppfylla skyldigheterna i 4 kap. 12 a §,

11. vad en kreditgivare ska iaktta för att uppfylla skyldigheterna i 4 kap. 12 b §,

12. erkännande av utländska krav enligt 4 kap. 12 c §,

13. vilka uppgifter som ska ingå i en anmälan enligt 4 kap. 13 § och vad en kreditgivare eller kreditförmedlare i övrigt ska iaktta när det gäller uppdragsavtal,

14. vad som ska ingå i dokumentation enligt 4 kap. 14 §, och

10. riktlinjer för utlåning enligt 4 kap. 14 §,

11. riktlinjer för värdering av säkerhet enligt 4 kap. 15 § och vad som ska iaktas när det gäller dokumentation av värderingen,

12. vad en kreditgivare ska iaktta för att uppfylla skyldigheterna i 4 kap. 16 §,

13. vad en kreditgivare ska iaktta för att uppfylla skyldigheterna i 4 kap. 17 §,

14. erkännande av utländska krav enligt 4 kap. 18 §, och

⁶ Senaste lydelse 2017:1343.

15. vilka upplysningar ett företag ska lämna till Finansinspektionen för dess tillsynsverksamhet enligt 5 kap. 3 och 5 §§.

8 kap.

1 §⁷

Finansinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Finansinspektionens beslut enligt 6 kap. 16 § andra stycket får dock inte överklagas.

Finansinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Finansinspektionens beslut enligt 6 kap. 16 § andra stycket *och beslut om sanktionsföreläggande* får dock inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse ska gälla omedelbart.

1. Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

2. Tillstånd som vid lagens ikraftträdande gäller för ett företag att driva verksamhet enligt lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter ska fortsätta gälla som tillstånd att driva verksamhet enligt 3 a kap. denna lag.

3. En kreditgivare eller en kreditförmedlare som vid tidpunkten för lagens ikraftträdande driver och har rätt att driva verksamhet med kreditgivning eller kreditförmedling av andra konsumentkrediter än bostadskrediter får driva verksamheten utan tillstånd enligt denna lag fram till den 20 november 2027.

14. Förslag till lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Prop. 2025/26:223
Bilaga 3

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 §, 2 kap. 6 och 7 §§, 3 kap. 5, 6, 18, 22, 25 och 32 §§, 4 kap. 9 §, 5 kap. 9 §, 7 kap. 1 § och 8 kap. 1 § i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §¹

Denna lag gäller för fysiska och juridiska personer som driver

1. bank- eller finansieringsrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

2. livförsäkringsrörelse, dock inte

a) sådan som drivs av försäkringsföreningar som har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 d § försäkringsrörelselagen (2010:2043), eller

b) tjänstepensionsverksamhet enligt lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag,

3. värdepappersrörelse enligt 2 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

4. verksamhet som kräver ansökan hos Finansinspektionen enligt lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet,

5. försäkringsdistribution enligt lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution, i fråga om sådan verksamhet rörande livförsäkring, bedriven av sådana försäkringsförmedlare som har tillstånd enligt 2 kap. 1 § den lagen eller bedriver verksamhet enligt 3 kap. 1 § andra stycket 2 eller 3 § den lagen,

6. verksamhet för utgivning av elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

7. fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

8. verksamhet med att som betalningsinstitut tillhandahålla betaltjänster enligt lagen (2010:751) om betaltjänster,

9. verksamhet med att tillhandahålla betaltjänster enligt lagen om betaltjänster utan att vara betalningsinstitut, dock inte om verksamheten uteslutande avser kontoinformationstjänster,

10. verksamhet som förvaltare av alternativa investeringsfonder enligt lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

11. verksamhet med konsumentkrediter enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter,

12. verksamhet med bostadskrediter enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter,

11. verksamhet med konsumentkrediter enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter,

¹ Senaste lydelse 2021:903.

13. verksamhet som leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/1503 av den 7 oktober 2020 om europeiska leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster för företag och om ändring av förordning (EU) 2017/1129 och direktiv (EU) 2019/1937, om företaget är en juridisk person som är etablerad i Sverige,

14. verksamhet som fastighetsmäklare eller fastighetsmäklar-företag med särskild registrering för hyresförmedling eller fullständig registrering enligt fastighetsmäklarlagen (2021:516),

15. spelverksamhet som bedrivs med licens eller registrering enligt spellagen (2018:1138),

16. yrkesmässig handel med varor, om det kan antas att det i verksamheten eller i en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att ett utbetalt eller mottaget belopp i kontanter uppgår till motsvarande 5 000 euro eller mer,

17. verksamhet enligt pantbankslagen (1995:1000),

18. verksamhet som auktoriserad eller godkänd revisor eller registrerat revisionsbolag,

19. yrkesmässig verksamhet som avser bokföringstjänster eller revisionstjänster som inte omfattas av 18,

20. yrkesmässig rådgivning avseende skatter och avgifter (skatterådgivare),

21. verksamhet som advokat eller advokatbolag, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § första stycket,

22. yrkesmässig verksamhet som annan oberoende jurist än den som avses i 21, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § första stycket,

12. verksamhet som leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/1503 av den 7 oktober 2020 om europeiska leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster för företag och om ändring av förordning (EU) 2017/1129 och direktiv (EU) 2019/1937, om företaget är en juridisk person som är etablerad i Sverige,

13. verksamhet som fastighetsmäklare eller fastighetsmäklar-företag med särskild registrering för hyresförmedling eller fullständig registrering enligt fastighetsmäklarlagen (2021:516),

14. spelverksamhet som bedrivs med licens eller registrering enligt spellagen (2018:1138),

15. yrkesmässig handel med varor, om det kan antas att det i verksamheten eller i en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att ett utbetalt eller mottaget belopp i kontanter uppgår till motsvarande 5 000 euro eller mer,

16. verksamhet enligt pantbankslagen (1995:1000),

17. verksamhet som auktoriserad eller godkänd revisor eller registrerat revisionsbolag,

18. yrkesmässig verksamhet som avser bokföringstjänster eller revisionstjänster som inte omfattas av 17,

19. yrkesmässig rådgivning avseende skatter och avgifter (skatterådgivare),

20. verksamhet som advokat eller advokatbolag, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § första stycket,

21. yrkesmässig verksamhet som annan oberoende jurist än den som avses i 20, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § första stycket,

23. yrkesmässig verksamhet till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § andra stycket och verksamhetsutövaren inte är en sådan person som avses i 18–22, eller

24. yrkesmässig verksamhet som avser förmedling, förvaring eller handel med konstverk, om det kan antas att det i verksamheten eller i en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att ett utbetalt eller mottaget belopp uppgår till motsvarande 10 000 euro eller mer.

22. yrkesmässig verksamhet till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § andra stycket och verksamhetsutövaren inte är en sådan person som avses i 17–21, eller

23. yrkesmässig verksamhet som avser förmedling, förvaring eller handel med konstverk, om det kan antas att det i verksamheten eller i en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att ett utbetalt eller mottaget belopp uppgår till motsvarande 10 000 euro eller mer.

2 kap.

6 §²

En verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–13 får inte tillhandahålla anonyma konton, motböcker eller värdefack.

En verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 får inte tillhandahålla anonyma konton, motböcker eller värdefack.

7 §³

En verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–13 får inte etablera eller upprätthålla korrespondentförbindelser med brevlådebanks och ska se till att sådana förbindelser inte heller etableras eller upprätthålls med institut som tillåter att deras konton används av sådana banker.

En verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 får inte etablera eller upprätthålla korrespondentförbindelser med brevlådebanks och ska se till att sådana förbindelser inte heller etableras eller upprätthålls med institut som tillåter att deras konton används av sådana banker.

3 kap.

5 §⁴

En verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 15 ska, utöver vad som följer av 4 § första stycket, vidta åtgärder för kundkännedom

En verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 14 ska, utöver vad som följer av 4 § första stycket, vidta åtgärder för kundkännedom

1. vid enstaka transaktioner som avser utbetalning av vinster eller betalning av insatser som uppgår till ett belopp motsvarande 2 000 euro eller mer, och

² Senaste lydelse 2021:903.

³ Senaste lydelse 2021:903.

⁴ Senaste lydelse 2021:903.

2. vid transaktioner som understiger ett belopp motsvarande 2 000 euro och som verksamhetsutövaren inser eller borde inse har samband med en eller flera andra transaktioner som tillsammans uppgår till minst detta belopp.

6 §⁵

En verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 16 ska, i stället för vad som följer av 4 §, vidta åtgärder för kundkännedom

En verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 15 ska, i stället för vad som följer av 4 §, vidta åtgärder för kundkännedom

1. vid etableringen av en affärsförbindelse, om det när förbindelsen ingås är sannolikt eller under förbindelsens gång står klart att utbetalt eller mottaget belopp i kontanter inom ramen för affärsförbindelsen uppgår till motsvarande 5 000 euro eller mer,

2. vid enstaka transaktioner där utbetalt eller mottaget belopp i kontanter uppgår till ett belopp motsvarande 5 000 euro eller mer, och

3. vid transaktioner där utbetalt eller mottaget belopp i kontanter understiger ett belopp motsvarande 5 000 euro och som verksamhetsutövaren inser eller borde inse har samband med en eller flera andra transaktioner i kontanter som tillsammans uppgår till minst detta belopp.

18 §⁶

När en korrespondentförbindelse som innefattar betalning etableras mellan en verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–13 och ett kreditinstitut eller finansiellt institut från ett land utanför EES, ska verksamhetsutövaren utöver åtgärder enligt 7, 8 och 10–13 §§ åtminstone

När en korrespondentförbindelse som innefattar betalning etableras mellan en verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 och ett kreditinstitut eller finansiellt institut från ett land utanför EES, ska verksamhetsutövaren utöver åtgärder enligt 7, 8 och 10–13 §§ åtminstone

1. inhämta tillräckligt med information om motparten för att kunna förstå verksamheten och utifrån offentligt tillgänglig information bedöma motpartens anseende och tillsynens kvalitet,

2. bedöma motpartens kontroller för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism,

3. dokumentera respektive instituts ansvar att vidta kontrollåtgärder och de åtgärder som det vidtar,

4. inhämta godkännande från en behörig beslutsfattare innan korrespondentförbindelsen ingås, och

5. förvissa sig om att motparten har kontrollerat identiteten på kunder som har direkt tillgång till konton hos kreditinstitutet eller det finansiella institutet och fortlöpande följer upp dessa kunder samt på begäran kan lämna relevanta kunduppgifter.

⁵ Senaste lydelse 2021:903.

⁶ Senaste lydelse 2021:903.

Med utomstående enligt 21 § avses

1. fysiska eller juridiska personer med verksamhet som anges i 1 kap. 2 § första stycket 1–3, 5–8 och 10–15 eller motsvarande verksamhet, auktoriserade eller godkända revisorer och advokater som är etablerade inom EES, och

2. fysiska eller juridiska personer med verksamhet som anges i 1 kap. 2 § första stycket 1–3, 5–8 och 10–15 eller motsvarande verksamhet, auktoriserade eller godkända revisorer och advokater som är etablerade utanför EES, om de

- a) tillämpar bestämmelser om kundkännedom och bevarande av handlingar som motsvarar kraven i denna lag, och
- b) står under tillsyn över att dessa bestämmelser följs.

1. fysiska eller juridiska personer med verksamhet som anges i 1 kap. 2 § första stycket 1–3, 5–8 och 10–14 eller motsvarande verksamhet, auktoriserade eller godkända revisorer och advokater som är etablerade inom EES, och

2. fysiska eller juridiska personer med verksamhet som anges i 1 kap. 2 § första stycket 1–3, 5–8 och 10–14 eller motsvarande verksamhet, auktoriserade eller godkända revisorer och advokater som är etablerade utanför EES, om de

25 §⁸

En verksamhetsutövare som tillhandahåller konto som kunden innehar i syfte att förvalta medel som tillhör kundens verkliga huvudman behöver inte vidta de åtgärder för kundkännedom som avses i 8 § i fråga om den verkliga huvudmannen, om kunden

1. är en fysisk eller juridisk person med verksamhet som anges i 1 kap. 2 § första stycket 1–3, 5–8 och 10–15 eller motsvarande verksamhet, auktoriserad eller godkänd revisor, advokat eller advokatbolag med hemvist inom EES,

2. är en fysisk eller juridisk person med verksamhet som anges i 1 kap. 2 § första stycket 1–3, 5–8 och 10–15 eller motsvarande verksamhet, auktoriserad eller godkänd revisor, advokat eller advokatbolag med hemvist utanför EES, och

- a) tillämpar bestämmelser om kundkännedom och bevarande av handlingar som motsvarar kraven i denna lag, och
- b) står under tillsyn över att dessa bestämmelser följs, eller

3. till följd av föreskrift i lag eller annan författning är skyldig att hålla medel som förvaltas för någon annans räkning avskilda från egna tillgångar och medel.

1. är en fysisk eller juridisk person med verksamhet som anges i 1 kap. 2 § första stycket 1–3, 5–8 och 10–14 eller motsvarande verksamhet, auktoriserad eller godkänd revisor, advokat eller advokatbolag med hemvist inom EES,

2. är en fysisk eller juridisk person med verksamhet som anges i 1 kap. 2 § första stycket 1–3, 5–8 och 10–14 eller motsvarande verksamhet, auktoriserad eller godkänd revisor, advokat eller advokatbolag med hemvist utanför EES, och

⁷ Senaste lydelse 2021:903.

⁸ Senaste lydelse 2021:903.

Första stycket får tillämpas endast om den risk som kan förknippas med kunden enligt 2 kap. 3 § bedöms som låg och om verksamhetsutövaren utan dröjsmål på begäran kan få del av uppgift om identiteten hos den för vars räkning kunden förvaltar medlen och den dokumentation som ligger till grund för uppgifterna.

32 §⁹

Verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–13 får ta emot betalning med ett anonymt betalningsinstrument som getts ut i ett land utanför EES bara om instrumentet uppfyller kraven i 31 §.	Verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 får ta emot betalning med ett anonymt betalningsinstrument som getts ut i ett land utanför EES bara om instrumentet uppfyller kraven i 31 §.
--	--

4 kap.

9 §¹⁰

En verksamhetsutövare eller den som är verksam hos verksamhetsutövaren får inte för en kund eller någon utomstående obehörigen röja att en bedömning enligt 2 § utförs, har utförts eller kommer att utföras eller att uppgifter har lämnats enligt 3 eller 6 §.

Som obehörigt röjande avses inte att

1. uppgifter lämnas till en tillsynsmyndighet eller en brottsbekämpande myndighet,

2. uppgifter lämnas mellan verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–13 med hemvist i EES och som ingår i samma koncern eller mellan sådana verksamhetsutövare och deras filialer och dotterföretag belägna i ett land utanför EES, förutsatt att filialerna och dotterföretagen utanför EES tillämpar gemensamma rutiner som fastställts enligt 2 kap. 8 eller 9 § eller motsvarande krav enligt lagstiftningen i det land där filialen finns eller dotterföretaget har hemvist,	2. uppgifter lämnas mellan verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 med hemvist i EES och som ingår i samma koncern eller mellan sådana verksamhetsutövare och deras filialer och dotterföretag belägna i ett land utanför EES, förutsatt att filialerna och dotterföretagen utanför EES tillämpar gemensamma rutiner som fastställts enligt 2 kap. 8 eller 9 § eller motsvarande krav enligt lagstiftningen i det land där filialen finns eller dotterföretaget har hemvist,
--	--

3. uppgifter lämnas mellan advokater, andra oberoende jurister, revisorer, tillhandahållare av bokföringstjänster, skatterådgivare och fastighetsmäklare som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849, i den ursprungliga lydelsen, eller likvärdiga bestämmelser i ett land utanför EES och som är anställda eller på annat sätt verksamma inom samma juridiska person eller olika juridiska personer med gemensamt ägande, gemensam ledning eller gemensam efterlevnadskontroll,

⁹ Senaste lydelse 2021:903.

¹⁰ Senaste lydelse 2022:1537.

4. uppgifter som rör samma kund och samma transaktion och som omfattar fler än en verksamhetsutövare lämnas mellan sådana juridiska och fysiska personer som anges i 1 kap. 2 § första stycket 1–13 och 18–22, förutsatt att de tillhör samma verksamhets- eller yrkeskategori och omfattas av skyldigheter i fråga om tystnadsplikt och skydd för personuppgifter som följer av denna lag,

5. en kund får kännedom om att åtgärder enligt första stycket vidtas eller kan komma att vidtas, när ett röjande inte kan undvikas till följd av verksamhetsutövarens skyldighet att avstå från en transaktion, att avstå från att inleda en affärsförbindelse eller att avsluta en affärsförbindelse enligt 3 kap. 1–3 §§, och

6. uppgifter lämnas i samverkan enligt 4 a kap.

Bestämmelser om ansvar för den som bryter mot tystnadsplikten enligt första stycket finns i 20 kap. 3 § brottsbalken.

5 kap.

9 §¹¹

Förbudet i 8 § gäller inte samkörning av register med en filial till en verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–13 som är etablerad i ett land utanför EES, om kraven enligt 2 kap. 10 och 11 §§ är uppfyllda i fråga om filialen.

Förbudet i 8 § gäller inte heller samkörning av register som sker mellan verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–13 och som ingår i samma koncern, om verksamhetsutövarna har hemvist i Sverige eller inom EES.

Om en verksamhetsutövare som avses i andra stycket har hemvist i ett land utanför EES gäller andra stycket om kraven enligt 2 kap. 10 och 11 §§ är uppfyllda i fråga om den verksamhetsutövaren.

Förbudet i 8 § gäller inte samkörning av register med en filial till en verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 som är etablerad i ett land utanför EES, om kraven enligt 2 kap. 10 och 11 §§ är uppfyllda i fråga om filialen.

Förbudet i 8 § gäller inte heller samkörning av register som sker mellan verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 och som ingår i samma koncern, om verksamhetsutövarna har hemvist i Sverige eller inom EES.

7 kap.

1 §¹²

Detta kapitel tillämpas i fråga om tillsyn över och ingripanden mot verksamhet som avses i 1 kap. 2 § första stycket 16, 19, 20 och 22–24.

Detta kapitel tillämpas i fråga om tillsyn över och ingripanden mot verksamhet som avses i 1 kap. 2 § första stycket 15, 18, 19 och 21–23.

¹¹ Senaste lydelse 2021:903.

¹² Senaste lydelse 2021:903.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om vilka myndigheter som utövar tillsyn enligt detta kapitel.

Bestämmelser om tillsyn över och ingripanden mot verksamhet som avses i 1 kap. 2 § första stycket 21 finns i 8 kap. rättsgångsbalken och i 7 a kap. denna lag.

Bestämmelser om tillsyn över och ingripanden mot annan verksamhet som avses i 1 kap. 2 § första stycket finns i de lagar som reglerar dessa verksamhetsutövare.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om vilka myndigheter som utövar tillsyn enligt detta kapitel.

Bestämmelser om tillsyn över och ingripanden mot verksamhet som avses i 1 kap. 2 § första stycket 20 finns i 8 kap. rättsgångsbalken och i 7 a kap. denna lag.

8 kap.

1 §¹³

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. undantag för vissa speltjänster från tillämpning av lagen eller bestämmelser i den,

2. innehållet i och omfattningen av den allmänna riskbedömningen enligt 2 kap. 1 § och om faktorer som kan tyda på låg eller hög risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism,

3. undantag från kravet på dokumenterade riskbedömningar enligt 2 kap. 2 §,

4. riskklassificering av kunder enligt 2 kap. 3 §, inbegripet faktorer som kan tyda på låg eller hög risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism,

5. innehållet i och omfattningen av interna och gemensamma rutiner enligt 2 kap. 8 och 9 §§,

6. innehållet i rutiner för lämplighetsprövning enligt 2 kap. 13 §,

7. dokumentation av genomförda utbildningar och vilken information och utbildning som ska tillhandahållas anställda enligt 2 kap. 14 §,

8. nödvändiga åtgärder och rutiner enligt 2 kap. 15 § och 6 kap. 4 a §,

9. åtgärder för identitetskontroll enligt 3 kap. 7 och 8 §§,

10. vad som avses med förenklade åtgärder för kundkännedom och i vilka situationer som förenklade åtgärder är tillåtna enligt 3 kap. 15 §,

11. vad som avses med skärpta åtgärder för kundkännedom och i vilka situationer som skärpta åtgärder ska vidtas enligt 3 kap. 16 och 17 §§,

12. hur rapportering till Polismyndigheten ska göras enligt 4 kap. 3 §,

13. hur uppgifter ska lämnas enligt 4 kap. 6 §,

14. system för uppgiftslämning enligt 4 kap. 7 §,

15. bevarande av handlingar och uppgifter enligt 5 kap. 3 §,

16. förutsättningarna för förlängt bevarande av handlingar och uppgifter enligt 5 kap. 4 §,

17. innehållet i och omfattningen av rutiner för intern kontroll och modellriskhantering enligt 6 kap. 1 §,

18. kriterierna för när funktioner som avses i 6 kap. 2 § första stycket ska inrättas samt de krav som ska gälla i fråga om funktionernas organisation, befogenheter och oberoende,

Prop. 2025/26:223

Bilaga 3

19. organisation, kompetens, befogenheter, funktion och oberoende för den centrala kontaktpunkten enligt 6 kap. 3 §,

20. det särskilda rapporteringssystemet enligt 6 kap. 4 §, och

21. skyldighet för verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–13, 16, 17, 19, 20 och 22–24 att periodiskt eller på begäran lämna uppgifter om sin verksamhet, sina kunder och andra förhållanden som är nödvändiga för att tillsynsmyndigheter ska kunna bedöma den risk som kan förknippas med de verksamhetsutövare som står under tillsyn.

21. skyldighet för verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12, 15, 16, 18, 19 och 21–23 att periodiskt eller på begäran lämna uppgifter om sin verksamhet, sina kunder och andra förhållanden som är nödvändiga för att tillsynsmyndigheter ska kunna bedöma den risk som kan förknippas med de verksamhetsutövare som står under tillsyn.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

15. Förslag till lag om ändring i lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 33 § i lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

33 §¹

Den som tillhandahåller ett elektroniskt kommunikationsnät eller en elektronisk kommunikationstjänst som inte är en nummeroberoende interpersonell kommunikationstjänst och som har fått del av eller tillgång till en uppgift som avses i 31 § första stycket ska på begäran lämna

1. en uppgift som avses i 31 § första stycket 1 till

a) en myndighet som i ett särskilt fall behöver en sådan uppgift för delgivning enligt delgivningslagen (2010:1932), om myndigheten bedömer att det kan antas att den som söks för delgivning håller sig undan eller att det annars finns synnerliga skäl,

b) Finansinspektionen, om inspektionen bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse för utredningen av en misstänkt överträdelse av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG och kommissionens direktiv 2003/124/EG, 2003/125/EG och 2004/72/EG,

c) Finansinspektionen, om inspektionen bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn när det gäller någon av bestämmelserna i 4 a kap. 1–8 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster eller 1 kap. 5 § eller 4 kap. 7, 8, 9, 10, 11 eller 14 § lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter,

c) Finansinspektionen, om inspektionen bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn när det gäller någon av bestämmelserna i 4 a kap. 1–8 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster eller 1 kap. 5 § eller 4 kap. 7, 8, 9, 11, 13 eller 14 § lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter,

d) Konsumentombudsmannen, om ombudsmannen bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn enligt lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden eller marknadsföringslagen (2008:486), när det är fråga om en misstänkt överträdelse av unionslagstiftning som skyddar konsumenternas intressen enligt bilagan till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 av den 12 december 2017 om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen och om upphävande av förordning (EG) nr 2006/2004,

e) Konsumentverket, om verket bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn enligt lagen (2019:59) med kompletterande bestämmelser till EU:s geoblockeringsförordning,

f) Kronofogdemyndigheten, om myndigheten behöver uppgiften i exekutiv verksamhet och myndigheten bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse för handläggningen av ett ärende,

g) Läkemedelsverket, om verket bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn när det gäller bestämmelserna om marknadsföring i 12 kap. läkemedelslagen (2015:315),

h) Polismyndigheten, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i samband med underrättelse, efterforskning eller identifiering vid olyckor eller dödsfall eller för att myndigheten ska kunna fullgöra en uppgift som avses i 12 § polislagen (1984:387),

i) Polismyndigheten, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i ett särskilt fall för att myndigheten ska kunna lokalisera en person som är dömd till fängelse, rättspsykiatrisk vård eller slutet ungdomsvård i syfte att möjliggöra verkställighet av påföljden,

j) Polismyndigheten eller en åklagarmyndighet, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i ett särskilt fall för att myndigheten ska kunna fullgöra en underrättelseskyldighet enligt 33 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare,

k) Skatteverket, om verket bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse för handläggningen av ett ärende som avser kontroll av skatt eller avgift eller rätt folkbokföringsort enligt folkbokföringslagen (1991:481), och

l) Säkerhetspolisen, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i ett särskilt fall för att myndigheten ska kunna lokalisera en utlänning som inte har fullgjort sin anmälningsskyldighet enligt lagen (2022:700) om särskild kontroll av vissa utlänningar,

2. en uppgift som avses i 31 § första stycket 1 och som gäller brottslig verksamhet eller misstanke om brott till Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket, Åklagarmyndigheten eller någon annan myndighet som ska ingripa mot brottet eller den brottsliga verksamheten,

3. en uppgift som avses i 31 § första stycket 1 eller 3 till en regional alarmeringscentral som avses i lagen (1981:1104) om verksamheten hos vissa regionala alarmeringscentraler,

4. en uppgift som avses i 31 § första stycket 1 eller 3 samt uppgift om i vilket geografiskt område en viss elektronisk kommunikationsutrustning finns eller har funnits till Polismyndigheten, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i samband med efterforskning av personer som har försvunnit under sådana omständigheter att det kan antas att det då fanns eller fortfarande finns fara för deras liv eller allvarlig risk för deras hälsa, och

5. en uppgift som avses i 31 § första stycket 3 om vilka övriga tillhandahållare av elektroniska kommunikationsnät eller elektroniska kommunikationstjänster som har deltagit vid överföringen av ett meddelande som omfattas av ett föreläggande enligt 27 kap. 16 § rättegångsbalken att bevara en viss lagrad uppgift till den myndighet som meddelat föreläggandet.

Ersättning för att lämna ut andra uppgifter enligt första stycket 3 än lokaliseringsuppgifter ska vara skälig med hänsyn till kostnaderna för utlämnandet.

16. Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (2023:200)

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 15 § i mervärdesskattelagen (2023:200) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

15 §

Om en vara återtas med stöd av förbehåll om återtaganderätt enligt konsumentkreditlagen (2010:1846) eller lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl., får leverantören minska beskattningsunderlaget med vad denne vid avräkning med förvärvaren tillgodoräknar förvärvaren för den återtagna varans värde. Denna rätt gäller bara om leverantören kan visa att den ingående skatt som hänför sig till förvärvet av varan inte till någon del varit avdragsgill för förvärvaren.

Om en vara återtas med stöd av förbehåll om återtaganderätt enligt konsumentkreditlagen (2025:000) eller lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl., får leverantören minska beskattningsunderlaget med vad denne vid avräkning med förvärvaren tillgodoräknar förvärvaren för den återtagna varans värde. Denna rätt gäller bara om leverantören kan visa att den ingående skatt som hänför sig till förvärvet av varan inte till någon del varit avdragsgill för förvärvaren.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

17. Förslag till lag om ändring i lagen (2023:254) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet¹

Prop. 2025/26:223
Bilaga 3

Härigenom föreskrivs att 2 § i lagen (2023:254) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

I denna lag avses med

audiovisuella medietjänster: beställ-tv och tv-sändningar enligt 3 kap. 1 § 6 och 22 radio- och tv-lagen (2010:696),

banktjänster för konsumenter: tillhandahållande för konsumenter av följande banktjänster och finansiella tjänster:

– kreditavtal som omfattas av konsumentkreditlagen (2010:1846),
– kreditavtal som omfattas av konsumentkreditlagen (2025:000),

– tjänster som anges i 2 kap. 1 § 1, 2, 4 och 5 samt 2 § 1, 2, 4 och 5 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

– betaltjänster enligt 1 kap. 2 § lagen (2010:751) om betaltjänster,

– tjänster med anknytning till öppnande, användning och avslutande av ett betalkonto, däribland betaltjänster och betalningstransaktioner som omfattas av 1 kap. 7 § 1 lagen om betaltjänster samt kontokrediter och tjänster som tillåter överskridande av behållningen på ett bankkonto, och

– elektroniska pengar enligt 1 kap. 2 § 2 lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

betalningsterminal: anordning vars huvudsyfte är att göra det möjligt att genomföra betalningar med användning av betalningsinstrument enligt 1 kap. 4 § lagen om betaltjänster vid ett fysiskt försäljningsställe men inte i en virtuell miljö,

distributör: fysisk eller juridisk person i leveranskedjan, förutom tillverkaren eller importören, som tillhandahåller en produkt på marknaden,

e-bok: tjänst som innefattar ett tillhandahållande av digitala filer som innehåller en elektronisk version av en bok som mestadels finns som text eller i grafisk form,

e-handelstjänster: tjänster som tillhandahålls på distans, genom webbplatser och tjänster för mobila enheter, på elektronisk väg och på individuell begäran av en konsument i syfte att ingå ett konsumentavtal,

ekonomisk aktör: tillverkare, representant, importör, distributör eller tjänsteleverantör,

elektroniska biljetter: system i vilka resebevis, i form av en eller flera resebiljetter, reseabonnemang eller resekredit, lagras elektroniskt på ett fysiskt transportkort eller en annan enhet i stället för att skrivas ut som pappersbiljett,

elektroniska biljettförsäljningstjänster: system i vilka biljetter för persontrafik köps, inbegripet onlineköp med hjälp av en enhet med interaktiv datorkapacitet, för leverans till köparen i elektronisk form för att

¹ Denna lag träder i kraft den 28 juni 2025.

möjliggöra att de kan skrivas ut i pappersform eller visas upp på en mobil enhet med interaktiv datorkapacitet,

elektronisk kommunikationstjänst: detsamma som i 1 kap. 7 § lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation,

harmoniserad standard: harmoniserad standard enligt artikel 2.1 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 av den 25 oktober 2012 om europeisk standardisering och om ändring av rådets direktiv 89/686/EEG och 93/15/EEG samt av Europaparlamentets och rådets direktiv 94/9/EG, 94/25/EG, 95/16/EG, 97/23/EG, 98/34/EG, 2004/22/EG, 2007/23/EG, 2009/23/EG och 2009/105/EG samt om upphävande av rådets beslut 87/95/EEG och Europaparlamentets och rådets beslut 1673/2006/EG,

importör: fysisk eller juridisk person som är etablerad inom unionen och som släpper ut en produkt från ett tredjeland på unionsmarknaden,

interaktiv datorkapacitet: funktion till stöd för interaktion mellan människa och utrustning som möjliggör behandling och överföring av data, tal eller video, eller en kombination därav,

konsument: fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

läsplatta: särskild utrustning, inklusive både maskinvara och programvara, som används för att disponera, navigera i, läsa och använda e-bokfiler,

mikroföretag: företag med färre än tio anställda och som har en årsomsättning eller en årlig balansomslutning som inte överstiger 2 miljoner euro,

operativsystem: programvara som bland annat hanterar gränssnittet till yttre maskinvara, schemalägger uppgifter, tilldelar lagring och presenterar ett standardgränssnitt för användaren när inget tillämpningsprogram körs, inklusive ett grafiskt användargränssnitt, oavsett om sådan programvara är inbyggd i datormaskinvara med generella användningsområden som är avsedd för konsumenter eller utgör fristående programvara som är avsedd att köras på datormaskinvara med generella användningsområden som är avsedd för konsumenter, men exklusive operativsystemladdare, bios (basic input-output system) eller andra fasta program som behövs vid start av en dator eller när operativsystemet installeras,

passagerartransporttjänster med buss: tjänster som anges i artikel 2.1 och 2.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 181/2011 av den 16 februari 2011 om passagerares rättigheter vid busstransport och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004,

passagerartransporttjänster med fartyg: persontrafiktjänster enligt artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1177/2010 av den 24 november 2010 om passagerares rättigheter vid resor till sjöss och på inre vattenvägar och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004, med undantag för de tjänster som avses i artikel 2.2 i den förordningen,

passagerartransporttjänster med luftfartyg: kommersiella luftfartstjänster för passagerare enligt artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2006 av den 5 juli 2006 om rättigheter i samband med flygresor för personer med funktionshinder och personer med nedsatt rörlighet i samband med avfärd från, transitering genom eller ankomst till en flygplats, när flygplatsen är belägen inom en medlemsstats territorium, inbegripet flygningar som avgår från en flygplats som är belägen i ett

tredjeland till en flygplats som är belägen inom en medlemsstats territorium, om tjänsterna tillhandahålls av ett unionslufttrafikföretag

Prop. 2025/26:223

Bilaga 3

passagerartransporttjänster med tåg: persontrafik på järnväg enligt artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/782 av den 29 april 2021 om rättigheter och skyldigheter för tågresenärer,

produkt: ämne, preparat eller annan vara framställd genom en tillverkningsprocess, dock inte livsmedel, foder, levande växter eller djur, produkter av mänskligt ursprung samt produkter av växter eller djur med direkt koppling till deras framtida fortplantning,

regionaltransporter: regional trafik enligt artikel 3.7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/34/EU av den 21 november 2012 om inrättande av ett gemensamt europeiskt järnvägsområde, i den ursprungliga lydelsen, dock endast avseende järnväg, buss, tunnelbana, spårväg och trådbuss,

representant: fysisk eller juridisk person som är etablerad inom unionen och som enligt en skriftlig fullmakt från tillverkaren har rätt att i dennes ställe utföra särskilda uppgifter,

släppa ut på marknaden: det första tillhandahållandet av en produkt på unionsmarknaden,

stads- och förortstransporter: stads- och förortstrafik enligt artikel 3.6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/34/EU, i den ursprungliga lydelsen, dock endast avseende järnväg, buss, tunnelbana, spårväg och trådbuss,

tekniska specifikationer: tekniska specifikationer enligt artikel 2.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 som ger förutsättningar för att uppfylla de tillgänglighetskrav som gäller för en produkt eller tjänst,

tillhandahållande på marknaden: leverans av en produkt för distribution, förbrukning eller användning på unionsmarknaden i samband med kommersiell verksamhet, mot betalning eller kostnadsfritt,

tillverkare: fysisk eller juridisk person som tillverkar eller låter konstruera eller tillverka en produkt och saluför den produkten, i eget namn eller under eget varumärke,

tjänst: tjänst enligt 4 § lagen (2009:1079) om tjänster på den inre marknaden,

tjänsteleverantör: fysisk eller juridisk person som tillhandahåller en tjänst på unionsmarknaden eller som erbjuder sig att tillhandahålla en sådan tjänst till konsumenter i unionen,

tjänster som ger åtkomst till audiovisuella medietjänster: tjänster som överförs via ett elektroniskt kommunikationsnät som används för att identifiera, välja, ta emot information om samt använda sådana audiovisuella medietjänster och eventuella tillhandahållna funktioner (såsom undertexter för döva eller hörselskadade personer, syntolkning, talad textning eller teckenspråkstolkning) som följer av att tjänsterna tillgängliggörs i enlighet med 5 kap. 12 § radio- och tv-lagen.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

18. Förslag till lag om ändring i lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 3 och 8 §§ i lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

3 §

I denna lag avses med

1. bostadskreditinstitut: ett institut som inte är ett kreditinstitut och som står under tillsyn av Finansinspektionen enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter eller av en behörig myndighet i ett annat land inom EES i enlighet med artikel 35 i direktiv 2014/17/EU när det bedriver verksamhet i det landet,

1. bostadskreditinstitut: ett institut som *bedriver verksamhet med bostadskrediter och* som inte är ett kreditinstitut och som står under tillsyn av Finansinspektionen enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter *och vissa andra konsumentkrediter* eller av en behörig myndighet i ett annat land inom EES i enlighet med artikel 35 i direktiv 2014/17/EU när det bedriver verksamhet i det landet,

2. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

3. *hemland*: det land där en kreditförvaltare, en kreditförvärvare, en representant eller en låntagare har hemvist eller registrerat säte eller, om aktören enligt sin nationella rätt inte har något registrerat säte, huvudkontor,

4. konsumentkreditinstitut: ett institut som inte är ett kreditinstitut och som står under tillsyn av Finansinspektionen enligt *lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter* eller av en behörig myndighet i ett annat land inom EES i enlighet med artikel 20 i direktiv 2008/48/EG när det bedriver verksamhet i det landet,

4. konsumentkreditinstitut: ett institut som inte är ett kreditinstitut *eller ett bostadskreditinstitut och* som står under tillsyn av Finansinspektionen enligt *lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter* eller av en behörig myndighet i ett annat land inom EES i enlighet med *artikel 37 i direktiv (EU) 2023/2225* när det bedriver verksamhet i det landet,

5. *kreditförvaltare*: en juridisk person med tillstånd att inom ramen för sin näringsverksamhet inom EES bedriva kreditförvaltning för en kreditförvärvares räkning av ett nödlidande kreditavtal,

6. *kreditförvaltning*: att vidta en eller flera av följande åtgärder när det gäller ett nödlidande kreditavtal:

a) indrivning av betalning från en låntagare för en kreditförvärvares räkning,

b) omförhandling av villkor med en låntagare enligt en kreditförvärvares instruktioner,

c) hantering av en låntagares klagomål, och

d) hantering av information till en låntagare om den fordran som är förfallen till betalning, om avgifter eller om förändring av ränta,

7. *kreditförvärvare*: en fysisk eller juridisk person som inte är ett kreditinstitut och som inom ramen för sin näringsverksamhet förvärvat ett nödlidande kreditavtal,

8. *kreditinstitut*: detsamma som kreditinstitut och utländskt kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

9. *kvalificerat innehav*: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet, beräknat på det sätt som anges i 1 kap. 5 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse, representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

10. *mindre företag*: ett företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro, eller vars balansomsättning inte överstiger 43 miljoner euro per år,

11. *nödlidande kreditavtal*: ett kreditavtal som har ingåtts av ett kreditinstitut, eller en kreditgivares rättigheter enligt ett sådant kreditavtal, som klassificeras som en nödlidande exponering enligt artikel 47a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012,

12. *representant*: en fysisk eller juridisk person som företräder en kreditförvärvare från ett land utanför EES och som har hemvist eller registrerat säte, eller, om representanten enligt nationell rätt inte har något registrerat säte, huvudkontor, inom EES,

13. *tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster*: en fysisk eller juridisk person som för en kreditförvaltares räkning utför kreditförvaltningsverksamhet, och

14. *värdland*: ett annat land inom EES än hemlandet där en kreditförvaltare har etablerat en filial eller utför kreditförvaltning.

8 §

Bestämmelser om inkassoverksamhet finns i inkassolagen (1974:182).

Ytterligare bestämmelser som gäller för krediter som har lämnats till en konsument finns i konsumentkreditlagen (2010:1846).	Ytterligare bestämmelser som gäller för krediter som har lämnats till en konsument finns i konsumentkreditlagen (2025:000).
--	---

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

Förteckning över remissinstanserna

Remissyttranden över delbetänkandet Ett nytt konsumentkreditdirektiv (SOU 2024:69) har lämnats av Allmänna reklamationsnämnden, Credit-safe i Sverige AB, Domstolsverket, Finansbolagens Förening, Finansinspektionen, Fondbolagens förening, Företagarna, Förvaltningsrätten i Karlstad, Förvaltningsrätten i Stockholm, Göteborgs tingsrätt, Integritetsskyddsmyndigheten, Justitiekanslern, Kammarrätten i Göteborg, Kammarrätten i Stockholm, Kommerskollegium, Konkurrentverket, Konsumentverket, Konsumentvägledarnas förening, Kronofogdemyndigheten, Lunds universitet, Regelrådet, Skatteverket, Sparbankernas Riksförbund, Stockholms tingsrätt (Patent- och marknadsdomstolen), Stockholms universitet, Svea hovrätt (Patent- och marknadsöverdomstolen), Svensk Försäkring, Svensk Handel, Svensk Inkasso, Svenska Bankföreningen, Svenska Pantbanksföreningen, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Annonörer, Sveriges Konsumenter, Sveriges riksbank, Swedish FinTech Association, Tidningsutgivarna, UC AB, Uppsala universitet, Yrkesföreningen för budget- och skuldrådgivare i kommunal tjänst.

Yttranden har också inkommit från Riverty Sweden AB, Lånekoll (Consector AB), Sambla Group AB, Lendo, Enklare Ekonomi Sverige AB, Zalando, American Express Europe (Sweden branch) S.A., Klarna Bank AB och Dun & Bradstreet Credit AB.

Centrala studiestödsnämnden, Föreningen Sveriges Kronofogdar, Konsumenternas Bank- och finansbyrå, Konsumenternas Försäkringsbyrå, Motorbranschens Riksförbund, Näringslivets Regelnämnd, Reklamombudsmannen, Svensk Värdepappersmarknad, Svenskt Näringsliv och Sveriges Marknadsförbund har avstått från att yttra sig.

En sammanställning av bestämmelser i 2023 års direktiv och motsvarande eller närmast motsvarande bestämmelser i föreslagen svensk lagstiftning. Om ingen annan lag anges avses den föreslagna nya konsumentkreditlagen.

2023 års direktiv	Svensk rätt
Artikel 1	1 kap. 1 §
Artikel 2.1	1 kap. 1 och 4 §§
Artikel 2.2	1 kap. 3, 5 och 6 §§, 2 kap. 9 §, 3 kap. 19 §, 4 kap. 21 §, 5 kap. 7 §, 6 kap. 13 §
Artikel 2.3–8	Ingen motsvarighet ¹
Artikel 3.1	1 kap. 3 §
Artikel 3.2	1 kap. 3 §
Artikel 3.3	1 kap. 3 §
Artikel 3.4	Ingen motsvarighet
Artikel 3.5	1 kap. 3 §
Artikel 3.6	1 kap. 3 §
Artikel 3.7	1 kap. 3 §
Artikel 3.8	1 kap. 3 §
Artikel 3.9	Ingen motsvarighet
Artikel 3.10	Ingen motsvarighet
Artikel 3.11	Ingen motsvarighet
Artikel 3.12	1 kap. 3 §
Artikel 3.13	Ingen motsvarighet
Artikel 3.14	Ingen motsvarighet
Artikel 3.15 och 3.16	Ingen motsvarighet (jfr dock 3 kap. 17 §)
Artikel 3.17	1 kap. 3 §
Artikel 3.18	1 kap. 3 §
Artikel 3.19	Ingen motsvarighet
Artikel 3.20	1 kap. 3 §
Artikel 3.21	Ingen motsvarighet
Artikel 3.22	Ingen motsvarighet
Artikel 4	Ingen motsvarighet
Artikel 5	1 kap. 10 §
Artikel 6	1 kap. 2 § regeringsformen samt diskrimineringslagen (2008:567)
Artikel 7	2 kap. 3 §
Artikel 8.1	2 kap. 6 §
Artikel 8.2–6	2 kap. 4 och 5 §§

¹ I det fall det antecknas ”Ingen motsvarighet” i högerspalten är bedömningen att ingen genomförandeåtgärd i form av lagstiftning behövs.

2023 års direktiv

Artikel 8.7
Artikel 8.8
Artikel 9
Artikel 10.1

Artikel 10.2
Artikel 10.3
Artikel 10.4
Artikel 10.5
Artikel 10.6 första stycket
Artikel 10.7
Artikel 10.8
Artikel 10.9
Artikel 10.10
Artikel 11
Artikel 12
Artikel 13
Artikel 14.1 och 2
Artikel 14.3
Artikel 14.4
Artikel 14.5
Artikel 15
Artikel 16.1
Artikel 16.2
Artikel 16.3 a och b

Artikel 16.3 c och d

Artikel 16.3 e
Artikel 16.4

Artikel 16.5
Artikel 16.6

Artikel 17

Artikel 18.1
Artikel 18.2
Artikel 18.3

Svensk rätt

2 kap. 3 §
Ingen motsvarighet
2 kap. 1 och 2 §§
3 kap. 1 § och 2 § första stycket samt
3 § andra stycket
3 kap. 3 § första stycket och 4 §
3 kap. 1 och 3 §§
3 kap. 3 §
3 kap. 1 och 3 §§
3 kap. 3 §
3 kap. 5 §
1 kap. 10 § och 3 kap. 9 §
3 kap. 1 § 8
3 kap. 19 § tredje stycket
Ingen motsvarighet
1 kap. 10 och 3 kap. 12 §
2 kap. 7 §
3 kap. 17 §
Ingen motsvarighet
3 kap. 18 §
Ingen motsvarighet
4 kap. 1 §
3 kap. 6 §
3 kap. 7 § första och andra styckena
4 kap. 7 § lagen om verksamhet med
bostadskrediter och vissa andra
konsumentkrediter
4 kap. 8 § lagen om verksamhet med
bostadskrediter och vissa andra
konsumentkrediter
3 kap. 8 §
4 kap. 9 § lagen om verksamhet med
bostadskrediter och vissa andra
konsumentkrediter
3 kap. 7 § tredje stycket
1 kap. 5 § lagen om verksamhet med
bostadskrediter och vissa andra
konsumentkrediter
4 kap. 1 §, lagen (1915:218) om avtal
och andra rättshandlingar på
förmögenhetsrättens område
3 kap. 13 § första stycket
3 kap. 11 §
3 kap. 14 § och 6 § kreditupplysnings-
lagen (1973:1173)

2023 års direktiv

Artikel 18.4

Artikel 18.5

Artikel 18.6

Artikel 18.7

Artikel 18.8

Artikel 18.9

Artikel 18.10

Artikel 18.11

Artikel 19.1 och 3

Artikel 19.2

Artikel 19.4

Artikel 19.5

Artikel 19.6

Artikel 19.7

Artikel 19.8

Artikel 20

Artikel 21.1

Artikel 21.2

Artikel 21.3

Artikel 22

Artikel 23

Artikel 24.1

Artikel 24.2

Artikel 24.3

Artikel 24.4

Artikel 24.5

Artikel 25.1

Artikel 25.2

Artikel 25.3

Artikel 25.4

Artikel 25.5

Svensk rätt

4 kap. 11 § lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter

3 kap. 13 § andra stycket

3 kap. 13 § första stycket

Lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område,

3 kap. 15 §

3 kap. 16 §

3 kap. 13 § tredje stycket

Ingen motsvarighet

Kreditupplysningslagen (1973:1173)

3 § förordningen (2018:219) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och 6 kap. 1 och 2 §§ lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning

7 § kreditupplysningslagen (1973:1173)

3 kap. 14 § och 6 § kreditupplysningslagen (1973:1173)

1 kap. 10 §, 3 kap. 16 §

10 a och 12 §§ kreditupplysningslagen (1973:1173)

12 § kreditupplysningslagen (1973:1173)

4 kap. 2 §

4 kap. 2 och 3 §§

1 kap. 10 § och 4 kap. 10 §

4 kap. 2 §

4 kap. 11 §

4 kap. 14 §

4 kap. 16 och 18 §§

4 kap. 14 §, 17 § första stycket och 18 §

6 kap. 9 § första stycket

6 kap. 10 §

Ingen motsvarighet

4 kap. 2 och 16–18 §§

1 kap. 10 §, 4 kap. 17 § tredje stycket och 18 §

Ingen motsvarighet

6 kap. 9 § första stycket

6 kap. 10 §

Prop. 2025/26:223

Bilaga 5

2023 års direktiv

Svensk rätt

Artikel 25.6	Ingen motsvarighet
Artikel 26.1 första stycket	5 kap. 1 § första stycket
Artikel 26.1 andra stycket	5 kap. 2 § första stycket
Artikel 26.1 tredje stycket	5 kap. 3 §
Artikel 26.2	5 kap. 2 § andra stycket
Artikel 26.3	5 kap. 1 § andra stycket
Artikel 26.4	Ingen motsvarighet
Artikel 26.5	4 kap. 3 § och 5 kap. 3, 4 och 5 §§
Artikel 26.6	5 kap. 6 §
Artikel 26.7	3 kap. 13 § lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler ²
Artikel 26.8 och 9	Ingen motsvarighet
Artikel 27.1	2 kap. 16 § och 3 kap. 12 § ³ lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler
Artikel 27.2 och 3	4 kap. 20 §
Artikel 28	6 kap. 8 §
Artikel 29.1	6 kap. 1 och 5 §§
Artikel 29.2, 3 och 5	6 kap. 6 och 7 §§
Artikel 29.4	Ingen motsvarighet
Artikel 30	förordningen (2010:1855) om beräkning av effektiv ränta vid konsumentkrediter
Artikel 31	4 kap. 4–6, 13 och 15 §§ samt lagen (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m.
Artikel 32.1	4 kap. 1 § lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter
Artikel 32.2	4 kap. 3 och 6 §§ lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter
Artikel 32.3	4 kap. 4 och 6 §§ lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter
Artikel 32.4	4 kap. 5 och 6 §§ lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter
Artikel 32.5	Ingen motsvarighet

² Se 3 kap. 16 § lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler enligt SFS 2026:246.

³ Se 3 kap. 21 § lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler enligt SFS 2026:246.

2023 års direktiv

Artikel 33.1 och 2

Artikel 33.3

Artikel 34

Artikel 35.1 och 2

Artikel 35.3

Artikel 35.4

Artikel 35.5

Artikel 36.1

Artikel 36.2 och 3

Artikel 37.1

Artikel 37.2

Artikel 37.3

Artikel 38 a)

Artikel 38 b–d)

Artikel 39

Artikel 40

Artikel 41.1

Artikel 41.2

Artikel 41.3

Svensk rätt

4 kap. 2 § lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter samt föreskrifter

9 kap. 1 och 2 §§ nya konsumentkreditlagen samt 5 kap. 2 och 2 a §§ lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter

Ingen motsvarighet

6 kap. 12 §

Lagen (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m.

4 kap. 4 och 5 §§ och 9 § andra stycket och lagen (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m.

Ingen motsvarighet

13 kap. 2 § socialtjänstlagen (2025:400)

6 kap. 11 §

9 kap. 1 § nya konsumentkreditlagen samt, 3 a kap. och 5 kap. 1–2 a §§ lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter

1 kap. 2 a § första stycket lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter

1 kap. 2 a § andra stycket lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter

2 kap. 8 §

3 kap. 10 §

4 kap. 19 §

Verksamhet vid Allmänna reklamationsnämnden

9 kap. 1 och 2 §§ nya konsumentkreditlagen samt 5 kap. 2–6 §§ och 6 kap. 1, 2, 3, 5–7, 8–13 b, 16 och 18 §§ lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter (Konsumentverket och Finansinspektionen)

Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Konsumentverket och Finansinspektionen är behöriga myndigheter enligt förordning (EU) nr 1093/2010

Prop. 2025/26:223

Bilaga 5

2023 års direktiv

Artikel 41.4

Artikel 41.5

Artikel 41.6

Artikel 41.7

Artikel 41.8

Artikel 41.9

Artikel 42

Artikel 43

Artikel 44

Artikel 47 andra och
tredje stycket (samt artikel
2.2 l)

Svensk rätt

3 § 7 förordningen (2009:607) med
instruktion för Konsumentverket och
4 § 3 förordningen (2023:910) med
instruktion för Finansinspektionen

Ingen motsvarighet

Konsumentverket: 9 kap. 2–8 §§ nya
konsumentkreditlagen jämte marknads-
föringslagen (2008:486) samt 5 kap.
2 a § lagen om verksamhet med
bostadskrediter och vissa andra
konsumentkrediter.

Finansinspektionen: 13 kap. och 15
kap. lagen (2004:297) om bank- och
finansieringsrörelse, 8 kap. lagen
(2010:751) om betaltjänster, 5 kap.
lagen (2011:755) om elektroniska
pengar, 5 och 5 kap. 2 § och 6 kap.
lagen om verksamhet med
bostadskrediter och vissa andra
konsumentkrediter.

6 § första stycket 2 och andra stycket
förordningen (2009:607) med
instruktion för Konsumentverket, 15 §
förordningen (2023:910) med
instruktion för Finansinspektionen och
5 § förordningen (2016:1033) om
verksamhet med bostadskrediter och
vissa andra konsumentkrediter

Ingen motsvarighet

15 kap. 1 § lagen om bank- och
finansieringsrörelse, 8 kap. 8 § lagen
om betaltjänster, 5 kap. 8 §
lagen om elektroniska pengar samt 6
kap. 1 § lagen om verksamhet
med bostadskrediter och vissa andra
konsumentkrediter

Ingen motsvarighet

1 kap. 8 §

9 kap. 3, 4, 7 och 8 §§ nya
konsumentkreditlagen samt 6 kap. 1, 2,
3, 5–7, 8–13 b, 16 och 18 §§ lagen om
verksamhet med bostadskrediter och
vissa andra konsumentkrediter

Övergångsbestämmelserna

2023 års direktiv

Artikel 48

Svensk rätt

Övergångsbestämmelserna i såväl den nya konsumentkreditlagen som i lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter

Prop. 2025/26:223

Bilaga 5

Jämförelsetabell: Den nuvarande och den nya konsumentkreditlagen

En sammanställning av bestämmelser i den föreslagna nya konsumentkreditlagen och helt eller delvis motsvarande bestämmelse i 2010 års konsumentkreditlag.

Nya konsumentkreditlagen	2010 års konsumentkreditlag
1 kap. 1 §	-
1 kap. 2 §	-
1 kap. 3 §	2 §, 38 § första stycket och delvis 48 § första stycket (samt 1 kap. 7 § 8 lagen om verksamhet med bostadskrediter)
1 kap. 4 §	1 § första stycket
1 kap. 5 §	-
1 kap. 6 §	3 §
1 kap. 7 §	-
1 kap. 8 §	5 §
1 kap. 9 §	6 §
1 kap. 10 §	5 a och delvis 14 och 16 §§
2 kap. 1 §	6 b § första och andra styckena
2 kap. 2 §	6 b § tredje stycket
2 kap. 3 §	6 a § första stycket
2 kap. 4 §	7 § första–tredje styckena
2 kap. 5 §	7 § fjärde stycket
2 kap. 6 §	7 b §
2 kap. 7 §	-
2 kap. 8 §	48 § första stycket
2 kap. 9 §	Delvis 4 §
3 kap. 1 §	8 § första och tredje styckena
3 kap. 2 §	8 § första stycket
3 kap. 3 §	8 § andra stycket
3 kap. 4 §	8 § andra stycket
-	9 §
3 kap. 5 §	8 § andra stycket och 10 §
3 kap. 6 §	51 §
3 kap. 7 §	52 §
3 kap. 8 §	54 §
3 kap. 9 §	8 § fjärde stycket
3 kap. 10 §	48 § andra stycket
3 kap. 11 §	50 §
3 kap. 12 §	Delvis 6 §
3 kap. 13 §	12 §
3 kap. 14 §	12 §

Nya konsumentkreditlagen**2010 års konsumentkreditlag**

Prop. 2025/26:223

Bilaga 6

3 kap. 15 §	13 §
3 kap. 16 §	13 §
3 kap. 17 §	13 c § första och andra styckena
3 kap. 18 §	-
3 kap. 19 §	Delvis 4 §
4 kap. 1 §	-
4 kap. 2 §	14 §
-	15 §
4 kap. 3 §	-
4 kap. 4 §	19 a §
4 kap. 5 §	19 b §
4 kap. 6 §	19 c §
4 kap. 7 §	26 §
4 kap. 8 §	30 §
4 kap. 9 §	31 §
4 kap. 10 §	16 §
4 kap. 11 §	16 a §
4 kap. 12 §	17 §
4 kap. 13 §	18 §
4 kap. 14 §	19 §
4 kap. 15 §	36 a §
4 kap. 16 §	20 § första stycket
4 kap. 17 §	20 § andra och tredje styckena
4 kap. 18 §	20 § fjärde stycket
4 kap. 19 §	28 §
4 kap. 20 §	29 §
4 kap. 21 §	Delvis 4 §
5 kap. 1 §	21 §
5 kap. 2 §	22 §
5 kap. 3 §	23 §
5 kap. 4 §	24 § första stycket
5 kap. 5 §	24 § andra stycket
5 kap. 6 §	25 §
5 kap. 7 §	Delvis 4 §
6 kap. 1 §	32 §
6 kap. 2 §	33 § första och andra styckena
6 kap. 3 §	35 §
6 kap. 4 §	34 §
6 kap. 5 §	36 § första stycket
6 kap. 6 §	36 § andra stycket
6 kap. 7 §	36 § fjärde-sjätte styckena
6 kap. 8 §	37 §
6 kap. 9 §	-
6 kap. 10 §	-

Nya konsumentkreditlagen

6 kap. 11 §
6 kap. 12 §
6 kap. 13 §
7 kap. 1 §
7 kap. 2 §
7 kap. 3 §
7 kap. 4 §
7 kap. 5 §
7 kap. 6 §
7 kap. 7 §
7 kap. 8 §
7 kap. 9 §
-
8 kap. 1 §
8 kap. 2 §
8 kap. 3 §
8 kap. 4 §
8 kap. 5 §
8 kap. 6 §
8 kap. 7 §
8 kap. 8 §

8 kap. 9 §
8 kap. 10 §
8 kap. 11 §
8 kap. 12 §
8 kap. 13 §
8 kap. 14 §
8 kap. 15 §
8 kap. 16 §
8 kap. 17 §
8 kap. 18 §
8 kap. 19 §
8 kap. 20 §
8 kap. 21 §
8 kap. 22 §
8 kap. 23 §
8 kap. 24 §
8 kap. 25 §
8 kap. 26 §
8 kap. 27 §
8 kap. 28 §
8 kap. 29 §
8 kap. 30 §

2010 års konsumentkreditlag

-
20 d §
Delvis 4 §
38 § andra och tredje styckena
39 §
40 §
41 §
42 §
43 §
44 §
45 §
46 §
47 §
6 b § första och andra styckena
6 b § tredje stycket
6 a §
7 § och 7 a § första stycket
48 § första stycket
9 a § första och andra styckena
10 a § första stycket
9 a § tredje stycket och 10 a § andra stycket
51 och 52 §§
49 § första och andra styckena
48 § andra stycket
Delvis 6 § och 13 b § tredje stycket
12 och 50 §§
12 a §
13 c §
13 a §
13 b § första och andra styckena
13 d §
14 och 16 a §§
17–19 §§
20 §
20 a §
20 b §
20 c §
28 §
31 §
32 §
33 och 34 §§
36 § första stycket
36 § andra och tredje styckena

Nya konsumentkreditlagen

8 kap. 31 §

9 kap. 1 §

9 kap. 2 §

9 kap. 3 §

9 kap. 4 §

9 kap. 5 §

9 kap. 6 §

9 kap. 7 §

9 kap. 8 §

9 kap. 9 §

2010 års konsumentkreditlag

20 d §

55 § första stycket

56 § första stycket

11 §, 48 § tredje stycket, 49 § tredje stycket och 53 §

6 a § andra stycket,

27 §

57 §

58 §

59 §

60 §

Prop. 2025/26:223

Bilaga 6

Lagrådsremissens lagförslag (En ny konsumentkreditlag)

1.1 Förslag till konsumentkreditlag

Härigenom föreskrivs¹ följande.

1 kap. Grundläggande bestämmelser

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om skydd för konsumenter i förhållande till näringsidkare när det gäller krediter.

2 § Lagen är indelad i följande kapitel.

- Grundläggande bestämmelser (1 kap.)
- Allmän information och marknadsföring (2 kap.)
- Näringsidkarens skyldigheter innan ett avtal ingås (3 kap.)
- Kreditavtalet (4 kap.)
- Konsumentens ångerrätt (5 kap.)
- Betalning av krediten och uppsägning (6 kap.)
- Återtaganderätt vid kreditköp av vara (7 kap.)
- Bostadskrediter (8 kap.)
- Tillsyn och överklagande (9 kap.)

Uttryck i lagen

3 § I lagen avses med

bostadskredit:

– en kredit som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet, eller

– en kredit som tas i syfte att förvärva eller behålla äganderätt till sådan egendom, om det inte är fråga om en tillfällig finansieringslösning under övergången till ett annat finansiellt arrangemang och krediten har en obestämd löptid eller ska återbetalas inom 12 månader,

bostadskredit i utländsk valuta: en bostadskredit i en annan valuta än

– valutan i det land inom EES där konsumenten är bosatt,

– valutan som konsumenten får sin inkomst i, eller

– valutan som konsumenten har de tillgångar i som ska användas som betalning av krediten,

effektiv ränta: kreditkostnaden angiven som en årlig ränta beräknad på kreditbeloppet, i förekommande fall med hänsyn tagen till att delbetalningar ska göras under den löpande kredittiden,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2225 av den 18 oktober 2023 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG, i den ursprungliga lydelsen.

förbehåll om återtaganderätt: ett avtalsvillkor som ger kreditgivaren möjlighet att återta en vara, om köparen inte fullgör sin del av kreditköpsavtalet,

konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

kontantpris: det pris till vilket en vara eller tjänst vanligen erbjuds konsumenter mot kontant betalning,

kontokredit: ett kreditavtal som innebär en fortlöpande rätt att utnyttja ett kreditutrymme,

kreditavtal: ett avtal om lån, kontokredit, betalningsanstånd eller liknande,

kreditfordran: summan av kreditbeloppet och kreditkostnaden,

kreditförmedlare: en näringsidkare som, utan att vara kreditgivare och mot ersättning, erbjuder ett kreditavtal, bistår en konsument innan ett kreditavtal ingås eller ingår ett kreditavtal som ombud för kreditgivaren,

kreditgivare: den som lämnar krediten eller övertar den ursprungliga kreditgivarens fordran,

kreditkostnad: det sammanlagda beloppet av räntor, avgifter och andra kostnader som konsumenten ska betala med anledning av krediten, inklusive nödvändiga kostnader för värdering, dock med undantag för notariatsavgifter,

kreditköp: ett köp av en vara eller tjänst som finansieras genom en kredit som lämnas av

– säljaren, eller

– annan kreditgivare, om det görs på grund av en överenskommelse mellan denne och säljaren eller om varan eller tjänsten anges i kreditavtalet,

kreditränta: räntekostnaden per år för den vid varje tid obetalda delen av krediten angiven som en ränta,

mindre företag: ett företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro, eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år,

näringsidkare: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten,

referensvärde: det värde som anges i artikel 3.1.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1011 av den 8 juni 2016 om index som används som referensvärden för finansiella instrument och finansiella avtal eller för att mäta investeringsfonders resultat, och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU och förordning (EU) nr 596/2014,

rådgivning: personliga rekommendationer till en konsument om kreditavtal,

särskild fakturakredit: ett kreditköp som finansieras genom en kredit som lämnas av säljaren, inte medför några kreditkostnader och ska betalas tillbaka inom 50 dagar från den dag då varan eller tjänsten levererades; om avtalet är ett distansavtal som ingås online och säljaren inte är ett mindre företag ska dock krediten betalas tillbaka inom 14 dagar och fordran inte säljas under kreditens löptid,

värdepapperskredit: en kredit som lämnas av ett kreditinstitut eller värdepappersbolag för finansiering av ett köp av finansiella instrument från institutet eller bolaget.

Lagens tillämpningsområde

4 § Denna lag gäller för krediter som en näringsidkare lämnar eller erbjuder en konsument. Lagen gäller också för krediter som någon annan än en näringsidkare lämnar eller erbjuder en konsument, om en kreditförmedlare agerar som ombud för kreditgivaren.

5 § Vad som i denna lag sägs om kreditavtal ska också gälla för hyres- och leasingavtal, om konsumenten enligt avtalet har en möjlighet eller skyldighet att förvärva objektet.

6 § Lagen gäller inte författningsreglerade lån som lämnas av offentliga medel och inte heller lån som lämnas i pantbanksverksamhet enligt pantbankslagen (1995:1000).

7 § Bestämmelserna i 2–7 kap. gäller för bostadskrediter i den utsträckning det framgår av 8 kap.

Lagens bestämmelser gäller inte för särskilda fakturakrediter eller värdepapperskrediter när det är särskilt angivet.

Avtalsvillkor som avviker från lagen

8 § Ett avtalsvillkor som i jämförelse med bestämmelserna i denna lag är till nackdel för konsumenten är utan verkan mot denne, om inte något annat anges i lagen.

God kreditgivningssed

9 § Näringsidkaren ska i sitt förhållande till konsumenten agera på ett sätt som stämmer överens med god kreditgivningssed. Näringsidkaren ska då ta till vara konsumentens intressen med tillbörlig omsorg.

Kostnadsfri information

10 § Den information, den dokumentation och de förklaringar som näringsidkaren ska lämna enligt denna lag ska vara kostnadsfri för konsumenten.

2 kap. Allmän information och marknadsföring

Allmän information

1 § Näringsidkaren ska tillhandahålla allmän information om krediter som näringsidkaren erbjuder konsumenter.

Informationen ska innehålla uppgifter om

1. näringsidkarens namn, organisationsnummer, adress, telefonnummer och e-postadress,
2. de ändamål som krediten får användas för,
3. kreditavtalets löptid,
4. vilket slags kreditränta som kan erbjudas, inklusive huruvida räntan är rörlig eller bunden och vilka räntebindningstider som erbjuds, och en kort beskrivning av vad som kännetecknar olika räntor och vad de innebär för konsumenten,

5. vilket referensvärde som kreditavtalet i förekommande fall hänvisar till och vem som kontrollerar tillhandahållandet av referensvärdet samt en beskrivning av vad det innebär för konsumenten att referensvärdet används,

6. kreditbeloppet, kreditkostnaden, kreditfordran och den effektiva räntan genom att använda representativa exempel,

7. eventuella andra kostnader som ska betalas i samband med ett kreditavtal,

8. olika alternativ för återbetalning av krediten med angivande av amorteringarnas antal, regelbundenhet och belopp,

9. villkoren för återbetalning i förtid,

10. en beskrivning av ångerrätten enligt 5 kap,

11. konsekvenserna av att kreditavtalet inte följs,

12. huruvida det krävs att konsumenten öppnar ett konto som möjliggör betalning av amorteringar och kostnader, och

13. huruvida konsumenten förutsätts köpa andra tjänster för att kunna få krediten på de marknadsförda villkoren och, i så fall, om dessa även kan köpas av någon annan.

Hur allmän information ska tillhandahållas

2 § Informationen i 1 § ska tillhandahållas på ett klart och begripligt sätt i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och som konsumenten får välja.

Om informationen tillhandahålls i näringsidkarens lokaler ska den finnas tillgänglig i en handling.

Måttfull marknadsföring

3 § Vid marknadsföring av krediter ska måttfullhet iakttas.

4 § Marknadsföring av krediter får inte innehålla formuleringar som

1. hos en konsument kan skapa oriktiga förväntningar på krediters tillgänglighet, kostnader eller det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten,

2. anger att skulder och betalningsförsummelser har liten eller ingen betydelse för kreditprövningen, eller

3. antyder att krediter ersätter besparingar, leder till förbättrade ekonomiska förutsättningar eller ökad levnadsstandard.

Otillbörlig marknadsföring

5 § Marknadsföring som strider mot 3 eller 4 § ska vid tillämpningen av 5, 23 och 26 §§ marknadsföringslagen (2008:486) anses som otillbörlig mot konsumenter.

Information vid marknadsföring

6 § Näringsidkaren ska vid marknadsföring av kreditavtal lämna information om den effektiva räntan för krediten med angivande av ett representativt exempel.

Om någon annan räntesats eller sifferuppgift utöver den effektiva räntan anges i marknadsföringen, ska näringsidkaren dessutom, med angivande av ett representativt exempel, lämna information om

1. krediträntan, med angivande av om den är bunden eller rörlig,
2. avgifter och andra kostnader som utgör en del av kreditkostnaden,
3. kreditbeloppet,
4. kreditavtalets löptid,
5. det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten och antalet avbetalningar och storleken på dessa, och
6. kontantpriset och den kontantinsats som krävs vid kreditköp.

Om konsumenten är skyldig att ingå ett avtal om en kompletterande tjänst till kreditavtalet, ska skyldigheten anges i marknadsföringen i anslutning till informationen om den effektiva räntan.

Hur information vid marknadsföring ska lämnas

7 § Informationen enligt 6 § ska lämnas på ett klart, kortfattat och framträdande sätt. Den effektiva räntan ska anges i marknadsföringen på ett minst lika framträdande sätt som andra förekommande räntesatser.

Informationen ska i tillämpliga fall lämnas på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används. Om informationen lämnas i elektronisk form ska information enligt 6 § andra stycket 1–4 vara omedelbart synlig för konsumenten. Om informationen inte kan lämnas i läsbar form får informationen enligt 6 § andra stycket 5 och 6 utelämnas.

Särskild upplysning vid marknadsföring

8 § Näringsidkaren ska vid marknadsföring av kreditavtal även lämna en särskild upplysning med information om att en kredit medför kostnader för konsumenten. Upplysningen ska också innehålla information om riskerna med skuldsättning och om vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i upplysningen och om hur den ska lämnas i marknadsföringen.

9 § Om ett personligt anpassat erbjudande om en kredit helt grundar sig på en automatiserad behandling av personuppgifter ska konsumenten på ett klart och begripligt sätt upplysas om detta.

Särskild information vid marknadsföring av kreditförmedling

10 § En kreditförmedlare ska vid marknadsföring lämna information om huruvida förmedlingen sker i samarbete med någon viss kreditgivare eller är oberoende.

Påföljd vid utebliven information

11 § Om näringsidkaren inte lämnar information i enlighet med 1, 2 och 6–10 §§ ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas. Sådan information ska anses vara väsentlig vid tillämpning av 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

12 § För en särskild fakturakredit gäller inte kraven på information och marknadsföring i 1, 2 och 6–10 §§.

För en värdepapperskredit gäller inte kraven på information i 1 och 2 §§ och kravet på särskild upplysning i 9 §.

3 kap. Näringsidkarens skyldigheter innan ett avtal ingås

Information innan ett kreditavtal ingås

1 § Innan ett kreditavtal ingås ska näringsidkaren lämna information till konsumenten om

1. kreditgivarens och kreditförmedlarens namn, organisationsnummer, adress, telefonnummer och e-postadress,
2. kreditbeloppet,
3. kreditavtalets löptid,
4. krediträntan,
5. den effektiva räntan och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten,
6. varan eller tjänsten och dess kontantpris vid kreditköp,
7. dröjsmålsräntan och villkoren för ändring av den samt avgifter som ska betalas när avtalsförpliktelser inte fullgörs,
8. avbetalningarnas storlek, antal och förfallotidpunkter samt den ordning enligt vilken betalningarna ska fördelas på krediter med olika krediträntor; om en betalning inte avräknas utan sparas eller investeras för konsumentens räkning, ska det anges,
9. påföljder vid dröjsmål med betalning,
10. förekomst eller avsaknad av ångerrätt och ångerfristens längd,
11. konsumentens rätt till förtidsbetalning samt kreditgivarens rätt till ränteskillnadsersättning,
12. vilket slags kredit det rör sig om,
13. villkoren för utnyttjandet av krediten,
14. villkoren för krediträntan med angivande av referensindex eller referensräntor samt tidpunkter, förfaranden och andra villkor för ändring av krediträntan,
15. ett representativt exempel som visar den effektiva räntan och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten,
16. avgifter med anledning av kreditavtalet och villkoren för ändring av avgifterna,
17. notariatsavgifter,
18. skyldighet att ingå ett avtal om en kompletterande tjänst till kreditavtalet,
19. begärda säkerheter,
20. hur ränteskillnadsersättningen ska beräknas,
21. konsumentens rätt att få information om att en kredit inte beviljats,
22. konsumentens rätt att få ett utkast till ett kreditavtal enligt 9 §,
23. personanpassning av priset på grund av automatiserad behandling av uppgifter,
24. den tid under vilken erbjudandet gäller,
25. vilka möjligheter som finns att få en tvist med näringsidkaren prövad utanför domstol och hur konsumenten i så fall ska gå till väga,

26. påföljder vid konsumentens avtalsbrott samt en förklaring till dessa, och

27. en betalningsplan som visar när kapital, ränta och avgifter under kreditavtalets löptid ska betalas; om olika krediträntor tillämpas under olika omständigheter ska betalningar och återbetalningar baseras på rimliga höjningar av krediträntan.

Om kreditavtalet hänvisar till ett referensvärde, ska näringsidkaren även ge konsumenten information om vilket referensvärde som används och vem som kontrollerar tillhandahållandet av referensvärdet samt en beskrivning av vad det innebär för konsumenten att referensvärdet används.

2 § Informationen enligt 1 § ska lämnas i rimlig tid innan ett kreditavtal ingås.

Om informationen lämnas senare än en dag innan kreditavtalet ingås, ska näringsidkaren inom sju dagar efter avtalets ingående på nytt ge en konsument som har ångerrätt information enligt 1 § första stycket 10 och om hur ångerrätten utövas. Informationen ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 4 kap. 3 §.

Hur information ska lämnas innan ett kreditavtal ingås

3 § Informationen enligt 1 § första stycket ska lämnas i enlighet med formuläret ”Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation”. Informationen i formuläret ska begränsas till det som anges i 1 § första stycket. All information ska vara lika framträdande.

Informationen ska lämnas klart och begripligt och i tillämpliga fall på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används.

4 § Informationen enligt 1 § ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och som konsumenten får välja.

Information vid telefonförsäljning

5 § Vid sådan telefonförsäljning av en kredit som avses i 3 kap. 11 § första stycket lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler tillämpas det stycket och 3 kap. 9 § samma lag i stället för 1 § första stycket. Den beskrivning av den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper som ska ges enligt den lagen ska innehålla information i enlighet med 1 § första stycket 1–11.

Snarast efter det att avtalet har ingåtts ska näringsidkaren ge konsumenten all den information som avses i 1 § första stycket enligt 3 § i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Information och dokumentation vid rådgivning

6 § Konsumenten ska upplysas om huruvida näringsidkaren erbjuder rådgivning om krediter. En sådan upplysning ska lämnas senast när

7 § Om näringsidkaren erbjuder en konsument rådgivning om krediter, ska konsumenten få information om

1. vilket produktsortiment som rådgivningen utgår från,
2. hur stor avgift konsumenten ska betala för rådgivningen, eller, om beloppet inte kan fastställas, metoden för att beräkna avgiften, och
3. huruvida rådgivningen är oberoende.

Informationen ska ges i rimlig tid innan ett avtal om rådgivning ingås eller, om ett sådant avtal inte ska ingås, innan några råd lämnas. Informationen ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och som konsumenten får välja.

Näringsidkaren ska varna konsumenten om en kredit kan medföra en särskild risk med hänsyn till dennes ekonomiska situation.

8 § Näringsidkaren ska dokumentera vilka råd om krediter som har getts till konsumenten och vad som i övrigt förekommit vid rådgivningstillfället. Dokumentation ska lämnas till konsumenten i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och som konsumenten får välja.

Konsumentens rätt till ett utkast till kreditavtalet

9 § Om konsumenten begär det ska näringsidkaren ge honom eller henne ett utkast till kreditavtal. Utkastet ska ges i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Vissa skyldigheter för kreditförmedlare

10 § En kreditförmedlare ska informera konsumenten om avgifter som konsumenten ska betala till kreditförmedlaren för dennes tjänster. Sådana avgifter får tas ut endast om informationen har lämnats samt kreditförmedlaren och konsumenten innan kreditavtalet ingås har avtalat om det i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Kreditförmedlaren ska också informera kreditgivaren om avgifterna.

11 § En kreditförmedlare ska till kreditgivaren vidarebefordra de uppgifter som konsumenten har lämnat om förhållanden som är av betydelse för kreditprövningen.

Påföljd vid utebliven information

12 § Om näringsidkaren inte lämnar information i enlighet med 1–11 §§ ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas. Sådan information ska anses vara väsentlig vid tillämpning av 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

Näringsidkarens förklaringskyldighet

13 § Näringsidkaren ska på konsumentens begäran ge de förklaringar som konsumenten behöver för att avgöra om avtalet och kompletterande tjänster som erbjuds är anpassade till hans eller hennes behov och ekonomiska situation.

Förklaringarna ska omfatta avtalets viktigaste egenskaper, de verkningar som avtalet kan medföra och information enligt 1, 5 och 10 §§, 19 § andra stycket och 2 kap. 10 §.

14 § Om näringsidkaren handlar i strid med 13 § ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas. Sådant handlande ska vid tillämpningen av 5, 23 och 26 §§ marknadsföringslagen anses som otillbörligt mot konsumenterna.

Kreditprövning

15 § Näringsidkaren ska pröva om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra vad han eller hon åtar sig enligt kreditavtalet. Kreditprövningen ska vara grundlig och göras i konsumentens intresse. Krediten får beviljas endast om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra sitt åtagande.

Om kreditavtalet innebär ett gemensamt åtagande för flera konsumenter ska kreditprövningen göras utifrån konsumenternas gemensamma förutsättningar.

Vid en väsentlig ökning av krediten ska en ny kreditprövning göras.

16 § Kreditprövningen ska grundas på uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden.

Uppgifterna ska avse

1. konsumentens inkomster, utgifter och skulder, och
2. de andra ekonomiska förhållanden som är nödvändiga och proportionerliga med hänsyn till vilket slags kredit det rör sig om, kreditavtalets löptid och belopp samt riskerna för konsumenten.

Näringsidkaren ska på ett lämpligt sätt kontrollera uppgifterna.

17 § Om kreditprövningen innefattar automatiserad behandling av personuppgifter ska näringsidkaren på konsumentens begäran och genom mänsklig medverkan

1. granska kreditprövningen,
2. ge en förklaring av kreditprövningen och vilken betydelse den automatiserade behandlingen av personuppgifter haft för beslutet, och
3. informera om riskerna med den automatiserade behandlingen.

Näringsidkaren ska i samband med kreditprövningen informera konsumenten om möjligheterna enligt första stycket.

18 § Beviljas inte krediten, ska näringsidkaren snarast underrätta konsumenten om orsaken till det. Beror det på uppgifter som härrör från en extern databas, ska konsumenten underrättas om uppgifterna och vilken databas som använts. Näringsidkaren ska om det finns anledning lämna information om vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor.

19 § En näringsidkare får inte ställa upp som villkor för att bevilja en kredit att konsumenten också köper andra finansiella produkter eller tjänster. Näringsidkaren får dock ställa upp som villkor att konsumenten öppnar ett konto.

En näringsidkare som tillsammans med en kredit erbjuder andra finansiella produkter eller tjänster än ett konto eller en annan tjänst som möjliggör betalningar av krediten, utan att det utgör ett villkor för att bevilja krediten, ska förklara för konsumenten vilken ränta som tillämpas om bara ett kreditavtal ingås. Näringsidkaren ska också förklara vilka avgifter och andra kostnader som var och en av de andra produkterna eller tjänsterna medför samt om avtal om dessa kan ingås separat. Förklaringarna ska ges till konsumenten innan ett kreditavtal ingås.

20 § Att en konsument har haft cancer får inte beaktas vid en kreditgivares erbjudande av försäkring för en kredit, om det har gått 15 år sedan den medicinska behandlingen avslutades.

Undantag från näringsidkarens skyldigheter innan avtal ingås

21 § För en särskild fakturakredit gäller inte kraven på information enligt 1–9 §§, reglerna om kreditprövning i 15–18 §§ eller kraven på en kreditgivares erbjudande om försäkring i 20 §.

För en värdepapperskredit gäller inte kraven på information i 1–9 §§ eller reglerna om förbud mot villkor om kompletterande tjänster i 19 och 20 §§.

För en kredit som förmedlas av en säljare av varor eller en tjänsteleverantör vid sidan om den huvudsakliga verksamheten gäller inte kraven på förhandsinformation i 1 §.

4 kap. Kreditavtalet

Uttryckligt samtycke

1 § En konsument är bunden av ett kreditavtal eller ett avtal om en kompletterande tjänst till kreditavtalet, endast om konsumenten uttryckligen samtyckt till att ingå avtalet.

Dokumentation av kreditavtalet

2 § Näringsidkaren ska dokumentera kreditavtalet genom att nedteckna avtalet i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Detsamma gäller ändringar av kreditavtalet.

Dokumentationen av kreditavtalet ska, förutom avtalsvillkoren, innehålla de uppgifter som anges i 3 kap. 1 § första stycket 1–14, 16, 17, 19, 20 och 25. Dokumentationen ska därutöver innehålla uppgifter om

1. konsumentens namn, personnummer, adress, telefonnummer och e-postadress,

2. den effektiva räntan med de antaganden som ligger till grund för beräkningen av räntan samt det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten,

3. konsumentens rätt att få en betalningsplan,
4. avseende en kontokredit, förekomsten av en möjlighet för konsumenten att enligt avtalet överskrida en kreditgräns,
5. begärda försäkringar,
6. villkor för utövande av ångerrätten, inbegripet den form som konsumenten enligt 3 § valt att lämna ett meddelande om frånträde i, skyldigheten att betala kapital och ränta, samt räntebeloppet per dag,
7. konsumentens rätt att framställa invändningar enligt 19 § vid kreditköp,
8. hur kreditavtalet sägs upp,
9. tillsynsmyndigheten med angivande av adress,
10. den form som konsumenten enligt 3 § valt att ta emot information i, och
11. vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor samt en rekommendation till konsumenten att vid dröjsmål med betalning vända sig dit.

Uppgifterna ska dokumenteras på ett klart och begripligt sätt.

Konsumenten ska få en kopia av dokumentationen som i tillämpliga fall ska ges på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används.

3 § Konsumenten ska ges möjlighet att välja i vilken läsbar och varaktig form han eller hon vill ta emot information enligt 5 § första stycket, 8 och 15 §§, 3 kap. 2 § andra stycket och 6 kap. 10 §, om informationen inte lämnas i en handling. Detsamma gäller ett meddelande som konsumenten ska lämna enligt 5 kap. 3 §.

Betalningsplan

4 § Konsumenten har rätt att få en betalningsplan som visar när kapital, ränta och avgifter ska betalas. Om räntan inte är bunden eller om avgifter kan ändras, ska betalningsplanen innehålla en upplysning om att den gäller till dess att räntan eller avgifterna ändras.

Information vid ändringar i kreditavtalet

5 § Kreditgivaren ska informera konsumenten om en ändring i kreditavtalet i rimlig tid innan den börjar gälla. Informationen ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 3 §. Informationen ska innehålla uppgifter om

1. ändringen och att konsumentens samtycke till ändringen krävs,
2. när ändringen börjar gälla eller föreslås börja gälla, och
3. möjligheterna att lämna klagomål till tillsynsmyndigheten.

Särskilda bestämmelser om ändring av ränta och avgifter finns i 6–8 §§ och om kontokrediter i 6 kap. 5 §.

Ränta och avgifter

6 § Räntesatsen får ändras endast om det har avtalats.

Räntesatsen får ändras till konsumentens nackdel endast i den utsträckning som det motiveras av kreditpolitiska beslut, ökade

upplåningskostnader för kreditgivaren eller andra kostnadsökningar som kreditgivaren inte skäligen kunde förutse när avtalet ingicks.

Trots andra stycket får räntesatsen ändras på visst sätt i anslutning till ändringar i en referensränta som kreditgivaren inte har något betydande inflytande över. En sådan referensränta ska vara tydlig och tillgänglig för konsumenten. Ett avtalsvillkor om detta får förenas med ett undantag om att räntesatsen under särskilda förutsättningar ska ändras mer eller mindre än vad som följer av anknytningen till referensräntan. Undantaget ska bestämmas så att det inte blir mindre förmånligt för konsumenten än för kreditgivaren. Det ska uppfylla kraven i andra stycket.

Kreditgivaren är skyldig att tillämpa ett avtalsvillkor om ränteändringar på samma sätt till konsumentens förmån som till hans eller hennes nackdel.

7 § Konsumenten är skyldig att, utöver eller i stället för ränta, betala andra kreditkostnader endast om det har avtalats och om sådan ersättning avser kostnader som kreditgivaren har för krediten. Om kostnaderna kan särskiljas, får avgift tas ut särskilt för varje sådan kostnad.

Avgifter för krediten får ändras till konsumentens nackdel endast om det har avtalats och i den utsträckning som det motiveras av öknings av de kostnader som ska täckas av avgifterna.

8 § Kreditgivaren ska underrätta konsumenten om en ränteändring i rimlig tid innan den börjar gälla. Underrättelsen ska innehålla en upplysning om hur konsumentens betalningar med anledning av krediten påverkas av ränteändringen. Underrättelsen ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 3 §.

Beror en ränteändring enbart på en ändring i en referensränta som kreditgivaren inte har något bestämmande inflytande över, får konsumenten i stället informeras periodvis, under förutsättning att parterna har avtalat om det och den nya referensräntan har offentliggjorts och är tillgänglig hos kreditgivaren.

Räntetak och kostnadstak

9 § Krediträntan eller dröjsmålsräntan per år får inte överstiga den vid varje tid gällande referensräntan enligt 9 § räntelagen (1975:635) med ett tillägg av 20 procentenheter.

En konsument som är i dröjsmål med betalning av en kredit är inte skyldig att betala någon annan form av ersättning med anledning av dröjsmålet än dröjsmålsränta.

10 § Kostnaderna för en kredit får inte överstiga ett belopp som motsvarar kreditbeloppet eller, i fråga om en kontokredit, varje enskilt utnyttjande av kreditbeloppet som konsumenten har gjort.

Med kostnader i första stycket avses

1. kreditkostnader,
2. dröjsmålsränta, och
3. kostnader enligt lagen (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m.

Om kreditgivaren, eller någon annan som kreditgivaren har nära förbindelser med i den mening som avses i 1 kap. 6 § lagen (2004:297) om

bank- och finansieringsrörelse, lämnar konsumenten en ny kredit som helt eller delvis finansierar återbetalning av den befintliga krediten, avses med kostnader i första stycket för den nya krediten även sådana kostnader som är hänförliga till den befintliga krediten.

Första–tredje styckena gäller inte för en kontokredit som huvudsakligen avser kreditköp eller för en kredit som avser kreditköp där kreditbeloppet inte överstiger två procent av det prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken som gällde när kreditavtalet ingicks.

11 § Kreditkostnaden får i den del som avser avgift för uppläggning av en kredit inte överstiga en procent av det prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken som gällde när kreditavtalet ingicks.

Förlängning av löptiden

12 § Löptiden för en kredit får inte förlängas mer än en gång.

Trots första stycket får löptiden förlängas, om

1. förlängningen inte medför en kostnad för konsumenten, eller
2. konsumenten beviljas en skälig avbetalningsplan för att kunna betala sin skuld.

Om kreditgivaren, eller någon annan som kreditgivaren har nära förbindelser med i den mening som avses i 1 kap. 6 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, lämnar konsumenten en ny kredit som helt eller delvis finansierar återbetalning av den befintliga krediten, ska den nya krediten vid tillämpning av första stycket anses vara en förlängning av löptiden för den befintliga krediten.

Kontoutdrag och underrättelse vid kontokrediter

13 § För kontokrediter ska kreditgivaren regelbundet, åtminstone en gång i månaden, tillhandahålla konsumenten kontoutdrag. Ett kontoutdrag ska innehålla uppgift om

1. vilken period det avser,
2. föregående kontoutdrags utgående datum och saldo,
3. uttag och datum för uttagen,
4. betalningar och datum för betalningarna,
5. det nya saldot,
6. den kreditränta och de avgifter som tillämpats för perioden, och
7. det belopp som konsumenten är skyldig att betala.

14 § För kontokrediter ska kreditgivaren underrätta konsumenten om en avgiftshöjning i rimlig tid innan den börjar gälla.

Om det enligt avtalet är möjligt för konsumenten att överskrida en kreditgräns, ska kreditgivaren regelbundet underrätta konsumenten om krediträntan och villkoren för krediträntan med angivande av referensindex eller referensräntor samt avgifter och villkoren för ändring av avgifterna. Har överskridandet varat i en månad, ska kreditgivaren snarast underrätta konsumenten om den överskjutande skulden och krediträntan på den skulden, om avgift eller dröjsmålsränta på grund av överskridandet, samt om skuldens förfallodag.

Om det enligt avtalet är möjligt för konsumenten att överskrida en kreditgräns och konsumenten regelbundet överskrider kreditgränsen ska kreditgivaren informera konsumenten om vart denne kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor samt, i de fall rådgivning tillhandahålls av kreditgivaren, erbjuda konsumenten det.

15 § Ett kontoutdrag enligt 13 § och en underrättelse enligt 14 § första och tredje styckena ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 3 §.

Kontantinsats vid kreditköp

16 § Vid kreditköp av en vara ska säljaren ta ut en kontantinsats av köparen i enlighet med god kreditgivningssed. Kontantinsatsen ska motsvara minst 20 procent av varans kontantpris, om inte särskilda förhållanden ger anledning till något annat.

Som kontantinsats anses inte betalning med medel som köparen får låna av säljaren eller av någon annan kreditgivare på grund av en överenskommelse mellan denne och säljaren.

17 § Om en näringsidkare för sin egen eller någon annans räkning säljer en vara utan att följa 16 §, ska det anses utgöra en åtgärd i strid med 5 § marknadsföringslagen (2008:486).

Konsumentens rättigheter vid överlåtelse av fordran

18 § Om kreditgivaren har överlåtit sina rättigheter enligt kreditavtalet, får konsumenten mot den nye kreditgivaren göra samma invändningar som han eller hon vid överlåtelsen kunde göra mot överlåtaren. Detsamma gäller när kreditgivaren har pantsatt sina rättigheter enligt kreditavtalet.

Överlåtaren ska informera konsumenten om överlåtelsen.

Konsumentens rätt att framställa invändningar vid kreditköp

19 § Vid kreditköp får konsumenten mot kreditgivarens krav på betalning framställa samma invändningar på grund av köpet som han eller hon kan göra mot säljaren. Konsumenten får också invända att han eller hon har betalat till säljaren eller har en överenskommelse med denne. Detta gäller dock inte om konsumenten visste att säljaren saknade rätt att ta emot betalningen eller ingå överenskommelsen och inte heller om konsumenten uppsåtligt eller av grov oaktsamhet underlät att skaffa sig kunskap om detta.

Om konsumenten på grund av köpet har anspråk på återbetalning, skadestånd eller annan penningprestation, svarar kreditgivaren lika med säljaren för att anspråket fullgörs. Kreditgivaren är dock inte skyldig att betala mer än vad konsumenten har tagit emot med anledning av krediten.

Förbud mot löpande fordringshandling vid kreditköp

20 § Vid kreditköp får kreditgivaren inte ta emot en av konsumenten ingången växelförbindelse som avser en fordran på grund av kreditköpet. Kreditgivaren får inte heller till bevis för sin fordran ta emot ett av

konsumenten utfärdat löpande skuldebrev eller någon annan av denne ingången skuldförbindelse som är av ett sådant slag att konsumentens rätt att framställa invändningar på grund av köpet inskränks om skuldförbindelsen överläts eller pantsätts till en borgenär som är i god tro.

Första stycket första meningen gäller inte egna växlar som är utställda av banker.

Den som uppsåtligt bryter mot förbud enligt denna paragraf döms till böter.

Förbud mot avräkning

21 § Ett belopp som konsumenten betalat för avräkning på en viss fordran på grund av krediten får kreditgivaren inte först räkna av på någon annan fordran.

Undantag från bestämmelserna om avtalet

22 § För en särskild fakturakredit gäller inte kraven på dokumentation i 2 §.

För en värdepapperskredit gäller inte kraven på dokumentation i 2 § andra–fjärde styckena.

5 kap. Konsumentens ångerrätt

Ångerrätt och ångerfrist

1 § Konsumenten har rätt att frånträda kreditavtalet (ångerrätt) genom att till kreditgivaren lämna eller sända ett meddelande om detta inom 14 dagar från den dag som anges i 2 § (ångerfrist).

Om det vid kreditköp av en vara har avtalats om öppet köp och den tidsfrist som gäller enligt köpeavtalet är längre än tiden i första stycket, ska ångerfristen för kreditavtalet motsvara tidsfristen för köpet.

2 § Ångerfristen börjar löpa den dag då kreditavtalet ingås. Ångerfristen börjar dock löpa tidigast den dag då information och avtalsvillkor i enlighet med 4 kap. 2 § kommer konsumenten till handa.

Om information enligt 4 kap. 2 § andra stycket 6 har lämnats börjar ångerfristen trots första stycket aldrig löpa senare än den dag som infaller ett år efter kreditavtalets ingående.

3 § Om konsumenten i rätt tid och i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 4 kap. 3 § har lämnat eller sänt ett meddelande om att han eller hon frånträder kreditavtalet, får meddelandet återopas även om det försenas, förvanskas eller inte kommer fram.

Verkan av att konsumenten utövar sin ångerrätt

4 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt, ska konsumenten snarast och senast inom 30 dagar betala tillbaka vad kreditgivaren betalat till konsumenten. Tiden ska räknas från den dag då konsumenten lämnade eller sände sitt meddelande om att avtalet frånträds.

Konsumenten ska även betala ränta på det belopp som ska återbetalas enligt första stycket från och med den dag då konsumenten fick tillgång till krediten till och med den dag då den återbetalas.

Prop. 2025/26:223
Bilaga 7

Om kreditgivaren med anledning av kreditavtalet har betalat en avgift till det allmänna som inte återbetalas, är konsumenten skyldig att ersätta kreditgivaren för denna.

5 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt, ska kreditgivaren snarast och senast inom 30 dagar betala tillbaka de avgifter som konsumenten har betalat med anledning av krediten. Tiden ska räknas från den dag då kreditgivaren tog emot konsumentens meddelande om att kreditavtalet frånträds.

Anknytande avtal

6 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt och det med anledning av kreditavtalet har ingåtts ett anknytande avtal om tjänster som tillhandahålls av kreditgivaren eller av någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och kreditgivaren, ska det anknytande avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta.

Undantag från bestämmelserna om ångerrätt

7 § För en särskild fakturakredit gäller inte bestämmelserna om ångerrätt i detta kapitel.

6 kap. Betalning av krediten och uppsägning

Konsumentens rätt att betala krediten i förtid

1 § Konsumenten har rätt att betala krediten till kreditgivaren före den avtalade förfallotiden. Om krediten betalas i förtid, har kreditgivaren rätt till ersättning i den omfattning som anges i 7–9 §§.

Kreditgivaren ska på begäran snarast ge konsumenten information om vad en betalning av krediten i förtid innebär. Om en sådan betalning medför kostnader för konsumenten, ska informationen innehålla en uppskattning av kostnaderna och en förklaring av de antaganden som uppskattningen bygger på. Informationen ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Kreditgivarens rätt att få betalning i förtid

2 § Kreditgivaren har rätt att få betalning i förtid endast om det har gjorts förbehåll om detta i avtalet och

1. konsumenten sedan mer än en månad är i dröjsmål med betalning av ett belopp som överstiger tio procent av kreditfordran,

2. konsumenten sedan mer än en månad är i dröjsmål med betalning av ett belopp som överstiger fem procent av kreditfordran och dröjsmålet avser två eller flera poster som förfallit vid olika tidpunkter,

3. konsumenten på något annat sätt är i väsentligt dröjsmål med betalning,

4. säkerhet som ställts för krediten har avsevärt försämrats, eller

5. det står klart att konsumenten genom att avvika, skaffa undan egendom eller förfara på något annat sätt undandrar sig att betala sin skuld.

Om säkerhet som ställts för krediten utgörs av förbehåll om återtaganderätt, har kreditgivaren rätt till betalning i förtid på grund av försämrad säkerhet endast om konsumenten uppsåtligt eller genom grov vårdslöshet har orsakat att säkerheten avsevärt försämrats.

3 § Om det i annan lag finns bestämmelser om kreditgivarens rätt till betalning i förtid på grund av att en säkerhet som ställts för krediten har försämrats, får kreditgivaren åberopa dem i stället för 2 § första stycket 4.

4 § Om kreditgivaren vill få betalt i förtid enligt 2 § första stycket 1–3, gäller en uppsägningstid av minst 30 dagar räknat från den tidpunkt då kreditgivaren sänder ett meddelande om uppsägningen i rekommenderat brev till konsumenten under dennes vanliga adress eller uppsägningen utan en sådan åtgärd kommer konsumenten till handa.

Om kreditgivaren har krävt betalning i förtid enligt 2 § första stycket 1–3, är konsumenten ändå inte skyldig att betala i förtid, om han eller hon före utgången av uppsägningstiden betalar det belopp som förfallit jämte dröjsmålsränta. Detsamma gäller om konsumenten vid uppsägning enligt 2 § första stycket 4 eller 5 eller enligt andra stycket i samma paragraf genast efter uppsägningen eller inom medgiven uppsägningstid ställer godtagbar säkerhet för fordran.

Om konsumenten tidigare med stöd av andra stycket har befriats från skyldigheten att betala krediten i förtid, gäller inte det stycket.

5 § Om kreditgivaren vill säga upp en kontokredit eller ändra avtalsvillkoren för en sådan kredit på så sätt att kreditutrymmet minskar ska konsumenten informeras på ett överenskommet sätt minst 30 dagar innan uppsägningen eller ändringen av avtalsvillkoren får verkan.

Första stycket gäller inte om kreditgivaren med stöd av 10 § andra stycket säger upp en kontokredit att upphöra omedelbart.

6 § Om kreditgivaren säger upp en kontokredit eller ändrar avtalsvillkoren för en sådan kredit på så sätt att kreditutrymmet minskar ska kreditgivaren erbjuda konsumenten en möjlighet att återbetala den överskjutande skulden genom tolv lika stora månadsbetalningar jämte kreditränta. Erbjudandet ska lämnas innan verkställighetsåtgärder vidtas.

Hur fordran ska beräknas vid betalning av skulden i förtid

7 § Vid förtidsbetalning enligt 1–4 §§ ska konsumenten betala ränta för krediten för tiden fram till förtidsbetalningen men inte för tiden därefter. De avgifter och andra kostnader som konsumenten ska betala med anledning av krediten ska sättas ned i förhållande till avtalets återstående löptid. När fordran beräknas ska de grunder som överensstämmer med god kreditgivningssed tillämpas.

8 § Kreditgivaren får inte tillgodoräkna sig någon ersättning för att krediten betalas i förtid. Om krediträntan är bunden när förtidsbetalningen

görs, har kreditgivaren dock rätt att ta ut ränteskillnadsersättning av konsumenten enligt 9 § för den tid som återstår, om förbehåll har gjorts om detta och i den utsträckning som det överensstämmer med god kreditgivningssed.

Prop. 2025/26:223
Bilaga 7

9 § Ränteskillnadsersättningen får högst motsvara en procent av det förtidsbetalade beloppet eller, om det vid tidpunkten för förtidsbetalningen är kortare tid än ett år kvar av kreditavtalets löptid, en halv procent av det förtidsbetalade beloppet. Ersättningen får dock inte vara större än det belopp som konsumenten skulle ha betalat i ränta under den återstående löptiden enligt kreditavtalet.

Ränteskillnadsersättning får inte tas ut för den del av räntan som motsvaras av en kreditgarantiavgift, när statlig kreditgaranti har lämnats och avgift tas ut för garantin. Ersättning får inte heller tas ut vid en betalning av en kontokredit eller vid en betalning från en försäkring som garanterar återbetalning av krediten.

Om kreditgivaren utnyttjar en rätt att återta varan enligt 7 kap. 1 §, tillämpas 7 kap. 3 och 4 §§ vid den uppgörelse som då ska ske mellan parterna.

Uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid

10 § Konsumenten får när som helst säga upp ett kreditavtal med obestämd löptid. Om någon uppsägningstid inte har avtalats, upphör avtalet att gälla omedelbart. Om en uppsägningstid har avtalats, upphör avtalet att gälla den dag då uppsägningstiden löper ut. Uppsägningstiden får inte vara längre än en månad.

Kreditgivaren får säga upp ett kreditavtal med obestämd löptid endast om det har avtalats. Uppsägningstiden ska vara minst två månader. Har konsumenten inte utnyttjat krediten, får kreditgivaren säga upp kreditavtalet att upphöra omedelbart, om det har avtalats och är skäligt. Konsumenten ska innan han eller hon förlorar rätten till krediten informeras om uppsägningen och om skälen för den. Om det finns särskilda skäl, får information i stället lämnas omedelbart därefter.

En uppsägning eller en underrättelse enligt andra stycket ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 4 kap. 3 §.

Kreditgivarens skyldigheter vid betalningssvårigheter hos konsumenten

11 § En kreditgivare ska ha rutiner och riktlinjer för att tidigt upptäcka om konsumenten har ekonomiska svårigheter.

Om kreditgivaren upptäcker att konsumenten har ekonomiska svårigheter ska kreditgivaren informera konsumenten om vart han eller hon kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor.

12 § Om konsumenten är i dröjsmål med en betalning enligt kreditavtalet ska kreditgivaren, när det är lämpligt, erbjuda konsumenten alternativ till verkställighetsåtgärder som innefattar en ändring av kreditavtalet. Vid bedömningen av om det är lämpligt med ett erbjudande

Undantag från bestämmelserna om betalning av krediten och uppsägning

13 § För en särskild fakturakredit gäller inte bestämmelserna om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid enligt 10 §.

För en värdepapperskredit gäller inte bestämmelserna om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid enligt 10 § eller kreditgivarens skyldigheter vid betalningssvårigheter hos konsumenten enligt 11 och 12 §§.

7 kap. Återtaganderätt vid kreditköp av vara

Förutsättningar för återtaganderätt

1 § Ett förbehåll om återtaganderätt får göras gällande endast om

1. säljaren har gjort förbehållet i samband med köpet för att trygga sin rätt till betalning, och

2. den tidpunkt har inträtt då konsumenten enligt 6 kap. 2 och 3 §§ ska fullgöra sin skyldighet att betala i förtid.

Om köparen, innan varan återtas, betalar vad som har förfallit till betalning jämte dröjsmålsränta och kostnader enligt de grunder som anges i 3 § tredje–femte styckena, får kreditgivaren inte återta varan på grund av dröjsmål med betalningen. Grundas återtaganderätten på att säkerhet för krediten har försämrats eller att köparen undandrar sig att betala sin skuld, får kreditgivaren inte återta varan om köparen innan varan återtas ställer godtagbar säkerhet för fordran.

2 § Om näringsidkaren använder ett förbehåll om återtagande vid försäljning av en vara som med hänsyn till sin beskaffenhet eller sitt värde eller på grund av förhållandena på marknaden inte är lämpad som kreditsäkerhet, kan näringsidkaren förbjudas att i framtiden i liknande fall använda sådana förbehåll. I fråga om förbud gäller i övrigt lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden.

Uppgörelse när en vara återtas

3 § Om kreditgivaren vill utnyttja en rätt att återta varan, ska avräkning göras mellan kreditgivaren och köparen.

Vid avräkningen ska köparen tillgodoräknas varans värde vid återtagandet. Värdet beräknas efter vad kreditgivaren kan antas få ut genom att på lämpligt sätt sälja varan.

Kreditgivaren får tillgodoräkna sig den obetalda delen av kreditfordran efter avräkning enligt 6 kap. 7–9 §§ samt i förekommande fall dröjsmålsränta, dock inte enligt högre räntesats än som anges i 6 § räntelagen (1975:635).

Kreditgivaren får dessutom tillgodoräkna sig ersättning för utsökningssavgift, skälig kostnad för transport av varan samt utgift för inställelse vid förrättning för återtagande, om kreditgivaren har behövt

inställa sig för att tillvarata sin rätt. När ersättning bestäms för utgift för inställelse tillämpas bestämmelserna om beräkning av ersättning av allmänna medel till vittne.

Prop. 2025/26:223
Bilaga 7

I mål om handräckning för återtagande får kreditgivaren tillgodoräkna sig även skälig ersättning för eget arbete med anledning av målet samt arvode till ombud eller biträde.

4 § Om köparen vid avräkningen tillgodoräknas ett större belopp än kreditgivaren, får varan återtas endast om kreditgivaren betalar mellanskillnaden till köparen eller, när varan värderats av Kronofogdemyndigheten, nedsätter mellanskillnaden hos myndigheten.

Om kreditgivaren för att kunna återta varan har varit tvungen att betala en skuld som köparen har, får kreditgivaren när första stycket tillämpas räkna av sådan betalning mot mellanskillnad till köparens förmån. Detsamma gäller om kreditgivaren för att varan efter återtagande ska kunna användas på avsett sätt har varit tvungen att betala en sådan skuld.

Tillgodoräknas kreditgivaren ett större belopp än köparen, får kreditgivaren inte kräva ut mellanskillnaden (restskulden) i annat fall än då varan har minskat väsentligt i värde genom att köparen vanvårdat varan.

Återlösande av en vara som återtagits

5 § Köparen får inom 14 dagar återlösa en vara som har återtagits. Om köparen vill återlösa varan, ska han eller hon betala kreditgivaren varans värde vid återtagandet samt den restskuld som kan finnas enligt avräkningen.

Handräckning av en vara som återtagits

6 § Kreditgivaren får hos Kronofogdemyndigheten ansöka om handräckning för att återta varan under förutsättning att det för kreditköpet i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för köparen har dokumenterats uppgifter om förbehållet om återtaganderätt, kontantpriset, kreditbeloppet, kreditavtalets löptid, kreditfordran och tidpunkterna för betalning. Dokumentet ska ha undertecknats av köparen eller skrivits under av denne med en sådan avancerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen.

En ansökan om handräckning ska göras skriftligen. Det ska anges i ansökan hur stor del av kreditfordran som är obetald. Om kreditgivaren gör anspråk på dröjsmålsränta, ska det också uppges i ansökan vad kreditgivaren fordrar i den delen. En styrkt kopia av det dokument som anges i första stycket ska bifogas ansökan.

7 § Handräckning får beviljas endast om det är uppenbart att de förutsättningar för återtagande som anges i 1 § föreligger.

Om ett förbehåll om återtaganderätt har använts i strid med förbud enligt 2 §, får handräckning inte beviljas.

Handräckning eller verkställighet av dom, varigenom köparen har förpliktats att lämna tillbaka en vara som har sålts med förbehåll om återtaganderätt, får inte beviljas i fråga om sådana varor som enligt 5 kap. 1–3 §§ utsökningsbalken ska undantas från utmätning.

8 § I fråga om handräckning och verkställighet av dom, som anges i 7 § tredje stycket, tillämpas i övrigt 12 § andra och tredje styckena samt 15–18 §§ lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. varvid hänvisningen i 16 § tredje stycket till 10 § första stycket ska avse 4 § första stycket denna lag.

Förbud mot utmätning

9 § En vara som har sålts med förbehåll om återtaganderätt får inte utmätas för en fordran som grundar sig på kreditköpet.

8 kap. Bostadskrediter

Allmän information

1 § Näringsidkaren ska tillhandahålla allmän information om bostadskrediter som näringsidkaren erbjuder konsumenterna. Informationen ska innehålla de uppgifter som avses i 2 kap. 1 § andra stycket, samt uppgifter om

1. säkerheter som kan komma att krävas för ingående av kreditavtalet,
2. vilken valuta som bostadskrediten kan erbjudas i och, i förekommande fall, en förklaring av vad det innebär för konsumenten att ta en bostadskredit i utländsk valuta,
3. att iakttagande av kreditvillkoren i förekommande fall inte garanterar att hela kreditbeloppet är återbetalt vid kredittidens slut,
4. vilka krav på värdering av en säkerhet som ställs, vem som är ansvarig för att värderingen utförs och huruvida kostnader för värderingen kommer att uppstå för konsumenten, och
5. huruvida det krävs att konsumenten, i stället för att öppna ett konto, ansluter sig till en tjänst som möjliggör betalning av amorteringar och kostnader.

Informationen enligt första stycket behöver inte tillhandahållas av en kreditförmedlare som inte uppträder som ombud för en kreditgivare.

Hur allmän information ska tillhandahållas

2 § Informationen enligt 1 § ska tillhandahållas på ett klart och begripligt sätt i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten eller i någon annan elektronisk form.

Marknadsföring

3 § För marknadsföring av bostadskrediter gäller 2 kap. 3–5 §§ om måttfull och otillbörlig marknadsföring.

4 § Näringsidkaren ska vid marknadsföring av avtal om bostadskrediter lämna information enligt 2 kap. 6 § och 7 § första stycket. I de fall som

avses i 2 kap. 6 § andra stycket ska näringsidkaren även lämna information om

Prop. 2025/26:223

Bilaga 7

1. näringsidkarens namn, organisationsnummer och adress,

2. huruvida kreditavtalet förutsätter att krediten ska vara förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller vara förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet, och

3. huruvida valutakursförändringar kan komma att påverka de belopp som ska betalas av konsumenten.

5 § En kreditförmedlare ska vid marknadsföring av bostadskrediter lämna information om huruvida förmedlingen sker i samarbete med någon viss kreditgivare eller är oberoende.

Information innan avtal om en bostadskredit ingås

6 § Innan ett avtal om en bostadskredit ingås ska näringsidkaren lämna information till konsumenten i enlighet med det standardiserade EU-faktabladet, som ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Faktabladet ska lämnas i rimlig tid innan ett kreditavtal ingås och utan onödigt dröjsmål efter det att konsumenten lämnat uppgifter om sina önskemål och behov samt de uppgifter som behövs för en kreditprövning.

Om faktabladet har lämnats före ett bindande erbjudande enligt 18 § och villkoren i erbjudandet skiljer sig från uppgifterna i faktabladet, ska ett nytt faktablad lämnas tillsammans med erbjudandet.

7 § Vid sådan telefonförsäljning av en bostadskredit som avses i 3 kap.

11 § första stycket lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler tillämpas det stycket och 3 kap. 9 § samma lag i stället för 6 §. Den beskrivning av den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper som ska ges enligt den lagen ska åtminstone innehålla de uppgifter som avses i det i 6 § angivna standardiserade EU-faktabladets del A, avsnitten 3–6.

8 § För en bostadskredit där kreditfordran ska betalas tillbaka först i samband med att den egendom som utgör säkerhet överläts med anledning av att låntagaren uppnår en viss ålder eller på grund av låntagarens sviktande hälsa eller död gäller 3 kap. 1 eller 5 § i stället för 6 eller 7 §.

Information och dokumentation vid rådgivning

9 § För rådgivning om bostadskrediter gäller kraven på information och dokumentation i 3 kap. 6–8 §§.

Informationen och dokumentationen ska i stället för vad som anges i 3 kap. 7 och 8 §§ lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Vissa skyldigheter för kreditförmedlare

10 § En kreditförmedlare av bostadskrediter ska i rimlig tid innan kreditförmedling inleds, i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten, informera konsumenten om

1. kreditförmedlarens namn, organisationsnummer och adress,
2. det register där kreditförmedlaren är upptagen som kreditförmedlare och hur detta kan kontrolleras,
3. i tillämpliga fall, att kreditförmedlaren förmedlar kreditavtal uteslutande från en eller vissa kreditgivare och vilka dessa är,
4. huruvida kreditförmedlaren kan erbjuda rådgivning,
5. möjligheterna att framställa klagomål mot kreditförmedlaren eller få en tvist prövad utanför domstol,
6. de avgifter som konsumenten ska betala till kreditförmedlaren för dennes tjänster eller, om avgifterna inte kan fastställas i förväg, metoden för att beräkna avgifterna, och
7. den ersättning som kreditförmedlaren får för förmedlingen från någon annan än konsumenten.

Om ersättningen enligt första stycket 7 inte går att fastställa till beloppet när informationen lämnas, ska kreditförmedlaren informera konsumenten om att ersättningsbeloppet kommer att anges i det standardiserade EU-faktabladet. Om ersättningen skiljer sig åt beroende på vilken kreditgivare som konsumenten ingår ett kreditavtal med, ska kreditförmedlaren dessutom informera konsumenten om detta och, om konsumenten begär det, på vilket sätt ersättningen skiljer sig åt. Om kreditförmedlaren får ersättning från konsumenten för samma förmedling, ska kreditförmedlaren även informera konsumenten om huruvida den ersättning som någon annan än konsumenten betalar kommer att räknas av mot den ersättning som konsumenten betalar.

11 § En kreditförmedlare av bostadskrediter får ta ut avgifter för sina tjänster endast om information om avgifterna har lämnats samt kreditförmedlaren och konsumenten innan kreditavtalet ingås har avtalat om det i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Kreditförmedlaren ska också informera kreditgivaren om avgifterna.

Påföljd vid utebliven information

12 § Om näringsidkaren inte lämnar information i enlighet med 1, 2 och 4–11 §§ ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas. Sådan information ska anses vara väsentlig vid tillämpning av 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

Näringsidkarens förklaringskyldighet

13 § Näringsidkaren ska ge konsumenten förklaringar i anledning av bostadskrediter enligt 3 kap. 13 § första stycket. Förklaringarna ska omfatta avtalets viktigaste egenskaper, de verkningar som avtalet kan medföra och information enligt 6 och 7 §§. För en kreditförmedlare av bostadskrediter ska förklaringarna även omfatta information enligt 10 §.

14 § Om näringsidkaren handlar i strid med 13 § ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas. Vid tillämpningen av 5, 23 och 26 §§ marknadsföringslagen ska handlandet anses som otillbörligt mot konsumenter.

Prop. 2025/26:223
Bilaga 7

Kreditprövning

15 § Näringsidkaren ska enligt 3 kap. 15 och 16 §§ pröva om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra vad han eller hon åtar sig enligt ett avtal om en bostadskredit. Näringsidkaren ska vid sin kreditprövning av en bostadskredit även tillämpa 3 kap. 17 och 18 §§.

En kreditförmedlare av bostadskrediter ska till kreditgivaren vidarebefordra de uppgifter som konsumenten har lämnat om förhållanden som är av betydelse för kreditprövningen.

16 § För en kreditprövning som avser en bostadskredit ska näringsidkaren även på ett klart och begripligt sätt informera konsumenten om vilka handlingar och uppgifter i övrigt som konsumenten behöver lämna för kreditprövningen och om att brister i detta avseende kan leda till att bostadskrediten inte beviljas.

Om kreditprövningen innebär att uppgifter kommer att inhämtas från en extern databas, ska konsumenten upplysas om detta.

Kreditprövningen får inte till övervägande del grunda sig på att den avsedda säkerhetens värde överstiger kreditbeloppet eller att säkerheten antas komma att stiga i värde. Detta gäller inte för en bostadskredit där kreditfordran ska betalas först i samband med att den egendom som utgör säkerhet överläts med anledning av att låntagaren uppnår en viss ålder eller på grund av låntagarens sviktande hälsa eller död.

Förbud mot villkor om kompletterande tjänster

17 § En näringsidkare får inte ställa upp som villkor för att bevilja en bostadskredit att konsumenten också köper andra finansiella produkter eller tjänster. Näringsidkaren får dock ställa upp som villkor att konsumenten öppnar ett konto eller ansluter sig till en annan tjänst som möjliggör betalningar av krediten.

En näringsidkare som tillsammans med en bostadskredit erbjuder andra finansiella produkter eller tjänster än ett konto eller en annan tjänst som möjliggör betalningar av krediten, utan att det utgör ett villkor för att bevilja krediten, ska förklara för konsumenten vilken ränta som tillämpas om bara ett avtal om en bostadskredit ingås. Näringsidkaren ska också förklara vilka avgifter och andra kostnader som var och en av de andra produkterna eller tjänsterna medför samt om avtal om dessa kan ingås separat. Förklaringarna ska ges till konsumenten tillsammans med och i samma form som ett erbjudande enligt 18 §.

Om konsumenten begär att få förklaringar under kreditavtalets löptid, ska kreditgivaren snarast ge konsumenten sådana.

Erbjudande om bostadskrediter

18 § En näringsidkare som vill ingå ett avtal om en bostadskredit med en konsument ska lämna konsumenten ett bindande erbjudande i en

handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Erbjudandet ska innehålla samtliga kreditvillkor.

Näringsidkaren får inte i erbjudandet ge konsumenten en kortare betänketid än sju dagar för att överväga erbjudandet.

19 § I fråga om en bostadskredit som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet ska näringsidkaren förklara vilka faktorer som har påverkat den erbjudna räntan. Förklaringen ska ges till konsumenten tillsammans med och i samma form som ett erbjudande enligt 18 §.

Förklaringen ska innehålla information om

1. den genomsnittliga räntan för motsvarande bostadskrediter som allmänheten erbjuds och som kreditgivaren avtalat om under de närmast föregående tolv månaderna med samma räntebindningstid som den konsumenten erbjuds, redovisad per månad,

2. kreditgivarens finansieringskostnad för motsvarande bostadskrediter med samma räntebindningstid som den som konsumenten erbjuds, och

3. vilka faktorer hänförliga till konsumenten, krediten och säkerheten som näringsidkaren har tagit hänsyn till vid bestämmandet av räntan.

Om konsumenten begär att få en förklaring under avtalets löptid, ska kreditgivaren snarast ge konsumenten en sådan.

20 § Näringsidkaren ska senast när ett erbjudande enligt 18 § lämnas föra en diskussion med konsumenten om amortering och lägga fram ett förslag till en individuellt anpassad amorteringsplan som ligger i konsumentens långsiktiga intresse. Amorteringsplanen ska tillhandahållas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Konsumenten har under kreditavtalets löptid rätt till ett nytt förslag till amorteringsplan, om hans eller hennes förhållanden har ändrats på ett sätt som har betydelse för amorteringsvillkoren eller om det annars finns skäl för det.

Kreditavtalet

21 § För en bostadskredit gäller kraven på uttryckligt samtycke i 4 kap. 1 §, dokumentation av kreditavtalet i 4 kap. 2 § och information vid ändringar i kreditavtalet i 4 kap. 5 §.

I stället för vad som anges i 4 kap. 5 § ska informationen lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Ränta och avgifter

22 § För en bostadskredit gäller 4 kap. 6–8 §§ om ränta och avgifter.

För en bostadskredit med en ränta som är bunden under viss del av avtalstiden, minst tre månader, har kreditgivaren, utöver vad som anges i 4 kap. 6 § andra stycket, rätt att vid utgången av en sådan del av avtalstiden ändra räntan så att den motsvarar den ränta som kreditgivaren vid den tidpunkten allmänt tillämpar för nya krediter av motsvarande slag. Det

gäller dock endast om det finns förbehåll om det i avtalet och det gäller en bostadskredit med en sammanlagd löptid om minst tio år.

Prop. 2025/26:223
Bilaga 7

För en bostadskredit ska en underrättelse enligt 4 kap. 8 § första stycket, i stället för vad som anges i det stycket, lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Kreditgivaren får underrätta konsumenten om en ränteändring även genom annonsering i dagspress. Sker underrättelsen genom annonsering, ska konsumenten underrättas personligen senast i samband med nästa avisering eller kontoutdrag.

I fråga om en bostadskredit ska konsumenten, utöver vad som framgår i 4 kap. 8 § andra stycket, också underrättas personligen om den nya referensräntan senast i samband med nästa avisering eller kontoutdrag.

Kontokrediter

23 § Om en bostadskredit ges i form av en kontokredit gäller 4 kap. 13–15 §§ och 6 kap. 5 och 6 §§. I stället för vad som anges i 4 kap. 15 § ska kontoutdraget och underrättelsen lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Bostadskrediter i utländsk valuta

24 § En kreditgivare som beviljar en bostadskredit i utländsk valuta ska, om det finns risk för att valutakursförändringar försämrar konsumentens förmåga att betala kreditfordran, tillhandahålla konsumenten ett arrangemang som begränsar risken.

25 § Kreditgivaren ska varna en konsument som har beviljats en bostadskredit i utländsk valuta när beloppet som den återstående krediten eller de regelbundna amorteringarna uppgår till, på grund av valutakursförändringar tar 20 procent mer i anspråk av konsumentens betalningsutrymme än vad beloppet hade gjort när kreditavtalet ingicks.

Varningar ska lämnas regelbundet under den tid de angivna förhållandena består. Varningarna ska tillhandahållas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och ska, i förekommande fall, upplysa konsumenten om arrangemanget enligt 24 §.

26 § Dokumentationen av ett kreditavtal avseende en bostadskredit i utländsk valuta ska innehålla uppgifter om hur konsumenten skyddas mot valutakursförändringar som har inverkan på konsumentens betalningsförmåga.

Konsumentens rättigheter vid överlåtelse av fordran

27 § Om kreditgivaren har överlåtit sina rättigheter enligt ett avtal om bostadskrediter gäller 4 kap. 18 §.

Förbud mot avräkning

28 § För en bostadskredit gäller 4 kap. 21 § om förbud mot viss avräkning.

Konsumentens rätt att betala krediten i förtid

29 § Konsumenten har rätt att betala en bostadskredit till kreditgivaren före den avtalade förfallotiden. Om krediten betalas i förtid, har kreditgivaren rätt till ersättning i den omfattning som anges i 31–33 §§.

Kreditgivaren ska på begäran snarast ge konsumenten information enligt 6 kap. 1 § andra stycket.

Kreditgivarens rätt att få betalning i förtid

30 § Kreditgivaren har rätt att få betalning i förtid för en bostadskredit under de förutsättningar som anges i 6 kap. 2–4 §§.

Kreditgivaren har rätt till betalning i förtid på grund av försämrad säkerhet endast om säkerheten har avsevärt försämrats till följd av någon annan orsak än en allmän prisnedgång på den relevanta marknaden.

I fråga om en bostadskredit som har bunden ränta för hela eller en del av avtalstiden, dock minst tre månader, har kreditgivaren trots vad som sägs i andra stycket och 6 kap. 2 § rätt att få betalning i förtid på den dag då den tid för vilken räntan är bunden löper ut. Detta gäller dock endast om det har gjorts förbehåll om det i avtalet och det finns synnerliga skäl.

Om kreditgivaren vill få betalt i förtid enligt tredje stycket gäller en uppsägningstid av minst 30 dagar räknat från den tidpunkt då kreditgivaren sänder ett meddelande om uppsägningen i rekommenderat brev till konsumenten under dennes vanliga adress eller uppsägningen utan en sådan åtgärd kommer konsumenten till handa.

Om kreditgivaren har krävt betalning i förtid vid uppsägning enligt andra stycket är konsumenten ändå inte skyldig att betala i förtid, om han eller hon genast efter uppsägningen eller inom medgiven uppsägningstid ställer godtagbar säkerhet för fordran. Det gäller dock inte om konsumenten tidigare med stöd av detta stycke har befriats från skyldigheten att betala skulden i förtid.

Hur fordran ska beräknas vid betalning av skulden i förtid

31 § Vid förtidsbetalning enligt 29 eller 30 § ska konsumenten betala ränta, avgifter och andra kostnader i den mån det framgår av 6 kap. 7 §.

32 § Kreditgivaren får inte tillgodoräkna sig någon ersättning för att konsumenten betalat bostadskrediten i förtid utom om förutsättningarna att ta ut ränteskillnadsersättning i 6 kap. 8 § är uppfyllda. Har näringsidkaren rätt att ta ut ränteskillnadsersättning för en bostadskredit, ska dock 33 § tillämpas i stället för 6 kap. 9 § för att fastställa vad ränteskillnadsersättningen högst får uppgå till.

33 § Ränteskillnadsersättningen för en bostadskredit får högst uppgå till ett belopp som beräknas utifrån den genomsnittliga marknadsräntan för avtal om byte av räntebetalningar under 20 handelsdagar och som motsvarar skillnaden mellan

- marknadsräntan närmast före det att räntebindningstiden inleddes, med en löptid motsvarande räntebindningstiden, och

- marknadsräntan närmast före det att förtidsbetalningen gjordes, med en löptid motsvarande den återstående räntebindningstiden.

34 § Om konsumenten är i dröjsmål med en betalning enligt ett avtal om en bostadskredit gäller 6 kap. 12 §.

9 Kap. Tillsyn och överklagande

Tillsynsmyndighet

1 § Konsumentverket utövar tillsyn över att denna lag följs. Verkets tillsyn omfattar dock inte Sveriges riksbank, verksamhet som står under tillsyn av Finansinspektionen eller verksamhet hos Kronofogdemyndigheten.

Upplysningar och inspektioner

2 § En näringsidkare som bedriver varuförsäljning eller som i sin yrkesmässiga verksamhet lämnar, förmedlar eller övertar krediter som avses i denna lag ska lämna de upplysningar om verksamheten som Konsumentverket begär för tillsynen.

Konsumentverket, eller den som verket förordnar, har rätt att för tillsynen göra inspektioner hos näringsidkaren och ta del av de handlingar som behövs.

Om näringsidkaren inte lämnar upplysningarna eller inte tillhandahåller handlingarna, får Konsumentverket förelägga näringsidkaren att fullgöra sin skyldighet. Ett sådant föreläggande får förenas med vite.

Konsumentverkets ingripanden

3 § Om näringsidkaren inte följer 3 kap. 15, 16, 17 eller 18 § eller 8 kap. 15 § första stycket första meningen, får Konsumentverket meddela näringsidkaren en varning. En varning ska förenas med en sanktionsavgift, om överträdelsen inte är ringa. Avgiften tillfaller staten.

Om näringsidkaren tidigare har meddelats en varning eller om överträdelsen är särskilt allvarlig, får Konsumentverket förbjuda näringsidkaren att lämna krediter. Ett beslut om förbud får förenas med vite.

Vid bedömningen av om en överträdelse är särskilt allvarlig ska särskild hänsyn tas till om näringsidkaren vid upprepade tillfällen har brustit i sin skyldighet enligt 3 kap. 15, 16, 17 eller 18 § eller 8 kap. 15 § första stycket första meningen och om bristerna är systematiska.

Ett beslut om förbud gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet.

4 § Sanktionsavgiften ska bestämmas till lägst femtusen kronor och högst tio miljoner kronor.

Avgiften får inte överstiga tio procent av näringsidkarens omsättning närmast föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett under näringsidkarens första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

När avgiftens storlek bestäms ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig den överträdelse är som föranlett varningen.

Avgiften får efterges helt eller delvis, om det finns särskilda skäl.

5 § Sanktionsavgiften ska betalas till Konsumentverket inom 30 dagar från det att beslutet fått laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

Om avgiften inte betalas inom den tid som anges i första stycket ska Konsumentverket lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Avgiften faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet har fått laga kraft.

Överklagande

6 § Konsumentverkets beslut enligt 2 § tredje stycket, 3 och 4 §§ får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut av Konsumentverket enligt 2 § får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

-
1. Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.
 2. Genom lagen upphävs konsumentkreditlagen (2010:1846).
 3. Den upphävda lagen gäller fortfarande för kreditavtal som har ingåtts före ikraftträdandet. För kreditavtal med obestämd löptid gäller dock 4 kap. 8, 13–15 och 18 §§, 6 kap. 5 § första stycket, 6 och 10 §§ från ikraftträdandet.
 4. Den upphävda lagen gäller fortfarande för marknadsföring som har skett före ikraftträdandet.

1.2 Förslag till lag om ändring i utsökningsbalken

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 10 § utsökningsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

10 §¹

Har utmätning skett av egendom som gäldenären har förvärvat på kredit under förbehåll om återtaganderätt för kreditgivaren, får egendomen säljas endast om köpeskillingen *försår* till betalning av kreditgivarens fordran eller försäljningen med kreditgivarens samtycke i målet sker med förbehåll för hans eller hennes rätt enligt avtalet.

Kreditgivarens fordran bestäms enligt 36 § konsumentkreditlagen (2010:1846) eller enligt 5 § lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. Är inte någon av dessa lagar tillämplig på avtalet, bestäms fordringen likväl enligt sistnämnda paragraf, varvid jämkning får ske efter vad som är skäligt.

Sker försäljningen med förbehåll för kreditgivarens rätt, svarar därefter den som förvärvar egendomen i stället för gäldenären för dennes skyldigheter enligt avtalet.

Har utmätning skett av egendom som gäldenären har förvärvat på kredit under förbehåll om återtaganderätt för kreditgivaren, får egendomen säljas endast om köpeskillingen *räcker* till betalning av kreditgivarens fordran eller försäljningen med kreditgivarens samtycke i målet sker med förbehåll för hans eller hennes rätt enligt avtalet.

Kreditgivarens fordran bestäms enligt 6 kap. 7–9 §§ och 8 kap. 31–33 §§ konsumentkreditlagen (2026:000) eller enligt 5 § lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. Är inte någon av dessa lagar tillämplig på avtalet, bestäms fordringen likväl enligt sistnämnda paragraf, varvid jämkning får ske efter vad som är skäligt.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

¹ Senaste lydelse 2010:1848.

1.3 Förslag till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om kreditupplysningslagen (1973:1173)²
dels att 5 a § ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas en ny paragraf, 10 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 a §³

Vad som gäller om tystnadsplikt i verksamheten hos svenska kreditinstitut, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, värdepappersbolag och företag som med tillstånd driver verksamhet enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter, hindrar inte att uppgifter om lämnade krediter, betalningsförsummelser och kreditmissbruk utväxlas för kreditupplysningsändamål inom en krets som utgörs av dessa företag samt sådana företag som har tillstånd av Integritetsskyddsmyndigheten enligt 3 § första stycket.

I den krets som anges i första stycket ingår även utländska kreditinstitut som avses i 4 kap. 1, 2, 4 och 6 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, utländska företag som avses i 3 kap. 26 och 27 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster, utländska företag som avses i 3 kap. 26–28 §§ lagen (2011:755) om elektroniska pengar, utländska företag som avses i 4 kap. 1 och 4 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och utländska företag som avses i 1 kap. 3 § lagen om verksamhet med bostadskrediter.

Vad som gäller om tystnadsplikt i verksamheten hos svenska kreditinstitut, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, värdepappersbolag och företag som med tillstånd driver verksamhet enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter *och vissa andra konsumentkrediter*, hindrar inte att uppgifter om lämnade krediter, betalningsförsummelser och kreditmissbruk utväxlas för kreditupplysningsändamål inom en krets som utgörs av dessa företag samt sådana företag som har tillstånd av Integritetsskyddsmyndigheten enligt 3 § första stycket.

I den krets som anges i första stycket ingår även utländska kreditinstitut som avses i 4 kap. 1, 2, 4 och 6 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, utländska företag som avses i 3 kap. 26 och 27 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster, utländska företag som avses i 3 kap. 26–28 §§ lagen (2011:755) om elektroniska pengar, utländska företag som avses i 4 kap. 1 och 4 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och utländska företag som avses i 1 kap. 3 § lagen om verksamhet med bostadskrediter *och vissa andra konsumentkrediter*.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2225 av den 18 oktober 2023 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG, i den ursprungliga lydelsen.

² Lagen omtryckt 1981:737.

³ Senaste lydelse 2025:597.

10 a §

När en uppgift om betalningsförsummelse eller kreditmissbruk i anledning av ett kreditavtal registreras och uppgiften gäller en fysisk person som inte är näringsidkare, ska han eller hon informeras om registreringen inom 30 dagar från att registreringen sker. Informationen ska även omfatta personens rättigheter enligt 11 och 12 §§ samt EU:s dataskyddsförordning.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

1.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl.

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Denna lag gäller avbetalningsköp som sluts mellan näringsidkare i deras yrkesmässiga verksamhet eller som annars faller utanför konsumentkreditlagen (2010:1846).

Denna lag gäller avbetalningsköp som sluts mellan näringsidkare i deras yrkesmässiga verksamhet eller som annars faller utanför konsumentkreditlagen (2026:000).

Med avbetalningsköp avses avtal om köp av vara, om

1. betalningen ska erläggas i särskilda poster, varav minst en sedan varan har lämnats ut till köparen, och

2. avtalet innehåller villkor som ger säljaren möjlighet att återta varan om köparen inte fullgör sin del av avtalet (förbehåll om återtaganderätt).

Har avtalet betecknats som uthyrning eller betalningen som vederlag för varans nyttjande föreligger ändå avbetalningsköp, om det är avsett att den till vilken varan utlämnas ska bli ägare av denna.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

1.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:567) om ändrade betalningsvillkor för vissa statliga bostadslån m.m.

Prop. 2025/26:223
Bilaga 7

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1989:567) om ändrade betalningsvillkor för vissa statliga bostadslån m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Om en låntagare säger upp ett sådant bostadslån som anges i 1 a eller 1 b § till omedelbar betalning eller gör inbetalning utöver föreskriven amortering, har långivaren rätt att av låntagaren ta ut ersättning för sin förlust, beräknad med utgångspunkt i skillnaden mellan räntan på lånet och långivarens återplaceringsränta. I fråga om lån som lämnats huvudsakligen för enskilt bruk har dock långivaren rätt till ersättning endast i den utsträckning det följer av en tillämpning av 36 § konsumentkreditlagen (2010:1846).

Om en låntagare säger upp ett sådant bostadslån som anges i 1 a eller 1 b § till omedelbar betalning eller gör inbetalning utöver föreskriven amortering, har långivaren rätt att av låntagaren ta ut ersättning för sin förlust, beräknad med utgångspunkt i skillnaden mellan räntan på lånet och långivarens återplaceringsränta. I fråga om lån som lämnats huvudsakligen för enskilt bruk har dock långivaren rätt till ersättning endast i den utsträckning det följer av en tillämpning av 8 kap. 31–33 §§ konsumentkreditlagen (2026:000).

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

¹ Senaste lydelse 2010:1849.

1.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Om rätt för vissa utländska företag att driva verksamhet i Sverige finns särskilda bestämmelser, nämligen

1. för kreditinstitut 4 kap. 1, 2 och 4–6 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

2. för värdepappersföretag 4 kap. 1 och 4 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

3. för finansiella institut 4 kap. 3 § lagen om bank- och finansieringsrörelse,

4. för utländska försäkringsgivare lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige,

5. för börser 12 kap. 9 § lagen om värdepappersmarknaden,

6. för förvaltningsbolag och fondföretag 1 kap. 6–7, 10 och 11 §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

7. för utgivare av elektroniska pengar 3 kap. 26–28 §§ lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

8. för utländska försäkringsförmedlare 3 kap. lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution,

9. för företag som tillhandahåller betaltjänster 3 kap. 26 och 27 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster,

10. för utländska AIF-förvaltare 5 kap. lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

11. för företag som bedriver verksamhet med *bostadskrediter* 2 kap. 7 § och 3 kap. 6 och 7 §§ lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter,

11. för företag som bedriver verksamhet med *konsumentkrediter* 2 kap. 7 §, 3 kap. 6 och 7 §§ och 3 a kap. 5 § lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter,

12. för kreditförvaltare 5 kap. 5 och 6 §§ lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal, och

13. för clearingbolag, 1 kap. 2 § lagen (2024:114) om clearing och avveckling av betalningar.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

1.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1179) om ändrade förutsättningar för vissa statligt reglerade bostadslån m.m.

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1996:1179) om ändrade förutsättningar för vissa statligt reglerade bostadslån m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Vid tillämpningen av avtalsvillkoren ska låneförvaltaren ta till vara låntagarens intressen med tillbörlig omsorg och även i övrigt iaktta god kreditgivningssed.

Konsumentkreditlagen
(2010:1846) gäller inte i fråga om
sådana lån eller lånedelar som av-
ses i 1 §.

Konsumentkreditlagen
(2026:000) gäller inte i fråga om
sådana lån eller lånedelar som av-
ses i 1 §.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

¹ Senaste lydelse 2010:1851.

1.8 Förslag till lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 16 § och 3 kap. 7 § lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

16 §²

Om konsumenten utövar sin ångerrätt och med anledning av avtalet har ingått ett anknytande avtal med näringsidkaren eller med någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren, ska det anknytande avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta. Detsamma ska gälla om konsumenten utövar ångerrätten och det är fråga om ett sådant kreditköp som avses i konsumentkreditlagen (2010:1846).

Om konsumenten utövar sin ångerrätt och med anledning av avtalet har ingått ett anknytande avtal med näringsidkaren eller med någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren, ska det anknytande avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta. Detsamma ska gälla om konsumenten utövar ångerrätten och det är fråga om ett sådant kreditköp som avses i konsumentkreditlagen (2026:000).

Lydelse enligt prop. 2025/26:84

Föreslagen lydelse

3 kap.

7 §

Bestämmelserna i 4, 5, 8, 9 och 11 §§ gäller inte om förhandsinformation ska ges enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, lagen (2010:751) om betaltjänster, konsumentkreditlagen (2010:1846), lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution eller en EU-förordning, om inte annat föreskrivs där.

Bestämmelserna i 4, 5, 8, 9 och 11 §§ gäller inte om förhandsinformation ska ges enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, lagen (2010:751) om betaltjänster, lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution, konsumentkreditlagen (2026:000) eller en EU-förordning, om inte annat föreskrivs där.

Trots första stycket ska information enligt 4 § första stycket 8 ges till en konsument som har ångerrätt enligt 13 §.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2014:14.

² Senaste lydelse 2014:14.

1.9 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Prop. 2025/26:223
Bilaga 7

Härigenom föreskrivs att 30 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 kap.

5 §¹

Sekretess gäller för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i ett ärende hos en statlig myndighet om innehav av

1. aktier i bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag, värdepappersbolag, fondbolag, försäkringsaktiebolag eller tjänstepensionsaktiebolag,

2. andelar i medlemsbank eller kreditmarknadsförening, eller

3. aktier eller andelar i börs, central motpart, clearingbolag, svensk värdepapperscentral, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, kreditförvaltare eller företag som driver verksamhet enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.

3. aktier eller andelar i börs, central motpart, clearingbolag, svensk värdepapperscentral, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, kreditförvaltare eller företag som driver verksamhet enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter *och vissa andra konsumentkrediter.*

Sekretessen gäller inte beslut av myndigheten och inte heller för uppgift från en annan myndighet om uppgiften inte är sekretessreglerad där.

För uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

¹ Senaste lydelse 2025:600.

1.10 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 4 § lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

4 §

Bestämmelserna i 28–30 §§ konsumentkreditlagen (2010:1846) ska tillämpas då näringsidkaren har lämnat konsumenten anstånd med betalningen eller då någon del ska betalas med ett belopp som konsumenten har lånat av näringsidkaren eller någon annan kreditgivare på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren.

Bestämmelserna i 4 kap. 18–20 §§ konsumentkreditlagen (2026:000) ska tillämpas då näringsidkaren har lämnat konsumenten anstånd med betalningen eller då någon del ska betalas med ett belopp som konsumenten har lånat av näringsidkaren eller någon annan kreditgivare på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

1.11 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter

Prop. 2025/26:223
Bilaga 7

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter

dels att 4 kap. ska upphöra att gälla,

dels att rubriken till lagen samt 1 kap. 1–3 och 5–7 §§, 2 kap. 1 och 4–7 §§, 3 kap. 1, 3, 5 och 7 §§, 5 kap. 1, 2, 4 a, 7 och 9 §§, 6 kap. 1–4, 6–9, 13 a och 16 §§, 7 kap. 1 § och 8 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast efter rubriken till 6 kap. ska lyda ”Ingripanden mot andra än utländska kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES”,

dels att rubriken närmast före 6 kap. 14 § ska lyda ”Ingripanden mot utländska kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES”,

dels att det ska införas två nya kapitel, 3 a och 4 kap., åtta nya paragrafer, 1 kap. 2 a §, 5 kap. 2 a §, 6 kap. 1 a–1 c, 7 a, 7 b och 8 a §§, och närmast före 6 kap. 8 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Lag om verksamhet med bostadskrediter

Lag om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter

*Lydelse enligt lagrådsremissen
Utveckling av
makrotillsynsområdet*

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

Denna lag gäller yrkesmässig verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning i fråga om bostadskrediter och överbrygningskrediter till konsumenter.

Bestämmelser om bostadskrediter finns också i konsumentkreditlagen (2010:1846) och lagen (2026:000) om begränsning av bostadskrediter.

Denna lag gäller näringsidkares verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning i fråga om konsumentkrediter och överbrygningskrediter till konsumenter.

Bestämmelser om konsumentkrediter finns också i lagen (2026:000) om begränsning av bostadskrediter och konsumentkreditlagen (2026:000).

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

För verksamhet som drivs av ett kreditinstitut enligt lagen

För verksamhet med bostadskrediter som drivs av ett kredit-

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2023/2225 av den 18 oktober 2023 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG, i den ursprungliga lydelsen.

(2004:297) om bank- och finansieringsrörelse gäller denna lag endast såvitt avser

1. 4 kap. 1–12 §§ samt 7 kap. 1 § 5–9, om institutet är svenskt, och

2. 4 kap. 1, 2 och 7–10 §§ samt 7 kap. 1 § 5 och 6, om institutet är utländskt.

institut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse gäller denna lag endast såvitt avser

1. 4 kap. 1–9 och 13–15 §§ samt 7 kap. 1 § 5–9, om institutet är svenskt, och

2. 4 kap. 1, 2, 7–9 och 13 §§ samt 7 kap. 1 § 5 och 6, om institutet är utländskt.

2 a §

För verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter som drivs av ett kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, ett betalningsinstitut enligt lagen (2010:751) om betaltjänster eller ett institut för elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar gäller denna lag endast såvitt avser 4 kap. 1–9 och 11 §§ samt 7 kap. 1 § 5–7 och 9.

För verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter som drivs av ett mindre företag och som avser en kredit som lämnas av företaget för att finansiera ett köp av företagets vara eller tjänst om krediten är räntefri och inte förbunden med andra avgifter än lagstadgade dröjsmålsavgifter, eller förmedling av en kredit, gäller denna lag endast såvitt avser 4 kap. 1–9 och 11 §§, 5 kap. 2 a § samt 7 kap. 1 § 5–7 och 9.

3 §

För utländska kreditgivares och kreditförmedlares verksamhet i Sverige gäller denna lag i tillämpliga delar. Beträffande 4 kap. gäller för utländska kreditförmedlare från ett land inom EES endast 1, 2 och 7–10 §§.

Bestämmelser som gäller för filialer till utländska kreditgivare och kreditförmedlare finns också i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

För utländska kreditgivares och kreditförmedlares verksamhet i Sverige gäller denna lag i tillämpliga delar. Beträffande 4 kap. gäller för utländska kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES endast 1, 2, 7–9 och 13 §§.

5 §

Kreditgivare och kreditförmedlare som driver verksamhet enligt denna lag får tillhandahålla rådgivning om *bostadskrediter till konsumenter*.

Andra än de som anges i första stycket får tillhandahålla rådgivning om *bostadskrediter till konsumenter* endast om det sker vid enstaka tillfällen i samband med annan yrkesmässig verksamhet som regleras av bestämmelser i lag eller annan författning eller av etiska regler som avser yrkesverksamheten i fråga.

Kreditgivare och kreditförmedlare som driver verksamhet enligt denna lag får tillhandahålla rådgivning om *konsumentkrediter*.

Andra än de som anges i första stycket får tillhandahålla rådgivning om *konsumentkrediter* endast om det sker vid enstaka tillfällen i samband med annan yrkesmässig verksamhet som regleras av bestämmelser i lag eller annan författning eller av etiska regler som avser yrkesverksamheten i fråga.

Prop. 2025/26:223
Bilaga 7

6 §

Med kreditförmedlare, konsument och bostadskredit avses detsamma som i konsumentkreditlagen (2010:1846).

Med kreditförmedlare, konsument, bostadskredit, *näringsidkare, rådgivning* och *mindre företag* avses detsamma som i konsumentkreditlagen (2026:000).

7 §²

I denna lag avses med

1. *behörig myndighet*: en utländsk myndighet eller ett annat utländskt organ som har utsetts av ett annat land enligt bolånedirektivet,

2. *bolånedirektivet*: Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU av den 4 februari 2014 om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010, i den ursprungliga lydelsen,

3. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

4. *filial*: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även en utländsk kreditgivares eller kreditförmedlares etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

5. *hemland*: det land där en kreditförmedlare är upptagen i ett register över kreditförmedlare enligt bolånedirektivet,

6. *konsumentkredit*: en kredit som omfattas av konsumentkreditlagens (2026:000) tillämpningsområde, med undantag för värdepapperskrediter och särskilda fakturakrediter enligt 1 kap. 3 § i den lagen,

6. *kreditgivare*: den som lämnar bostadskredit,

7. *kreditgivare*: den som lämnar konsumentkredit,

² Senaste lydelse 2025:601.

7. kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet, beräknat på det sätt som anges i 1 kap. 5 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, representerar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

8. rådgivning: personliga rekommendationer till en konsument om bostadskreditavtal,

9. utländsk kreditförmedlare från ett land inom EES: en fysisk eller juridisk person som är upptagen i ett register över kreditförmedlare i ett annat land inom EES enligt bolånedirektivet, och

8. kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet, beräknat på det sätt som anges i 1 kap. 5 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, representerar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

9. utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES: en fysisk eller juridisk person som är upptagen i ett register över kreditförmedlare i ett annat land inom EES enligt bolånedirektivet, och

10. överbrygningskredit: en kredit som har en obestämd löptid eller ska återbetalas inom 12 månader och som tas av en konsument som en tillfällig finansieringslösning under övergången till ett annat finansiellt arrangemang, i syfte att förvärva eller behålla äganderätt till fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet.

2 kap.

1 §

Ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening eller ett svenskt försäkringsföretag kan få tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet med kreditgivning enligt denna lag.

Ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening eller ett svenskt försäkringsföretag kan få tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet med kreditgivning av bostadskrediter enligt denna lag.

4 §

En svensk kreditgivares bolagsordning eller stadgar ska godkännas av Finansinspektionen i samband med att kreditgivaren får tillstånd att driva verksamhet enligt denna lag.

En svensk kreditgivares bolagsordning eller stadgar ska godkännas av Finansinspektionen i samband med att kreditgivaren får tillstånd att driva verksamhet med bostadskrediter enligt denna lag.

Om kreditgivaren har beslutat att ändra sin bolagsordning eller sina stadgar, ska kreditgivaren ansöka om godkännande av ändringen hos Finansinspektionen. Ändringen ska godkännas om bolagsordningen eller stadgarna inte strider mot denna lag eller mot andra författningar av betydelse för verksamheten och i övrigt innehåller de särskilda bestämmelser som behövs med hänsyn till omfattningen och arten av verksamheten.

5 §

Bestämmelserna om prövning av ägarförändringar i kreditinstitut i 14 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska tillämpas även beträffande en svensk kreditgivare som driver verksamhet enligt denna lag. Bestämmelsen i 14 kap. 2 a § ska dock inte tillämpas.

Bestämmelserna om prövning av ägarförändringar i kreditinstitut i 14 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska tillämpas även beträffande en svensk kreditgivare som driver verksamhet *med bostadskrediter* enligt denna lag. Bestämmelsen i 14 kap. 2 a § ska dock inte tillämpas.

Första stycket gäller inte företag som omfattas av motsvarande bestämmelser om ägarprövning enligt annan lag.

6 §

En svensk kreditgivare som driver verksamhet enligt denna lag får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett annat land. Ett sådant tillstånd ska ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar kreditgivarens verksamhet.

En svensk kreditgivare som driver verksamhet *med bostadskrediter* enligt denna lag får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett annat land. Ett sådant tillstånd ska ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar kreditgivarens verksamhet.

7 §

En utländsk kreditgivare får ges tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet i Sverige enligt denna lag från en filial här i landet. Tillstånd ska ges om

En utländsk kreditgivare får ges tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet *med bostadskrediter* i Sverige enligt denna lag från en filial här i landet. Tillstånd ska ges om

1. företaget driver motsvarande verksamhet i det land där det har sitt säte,

2. företaget står under betryggande tillsyn av en myndighet i det land där det har sitt säte och har tillåtelse att etablera sig i Sverige, och

3. det finns skäl att anta att verksamheten här i landet kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten.

3 kap.

1 §

Ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening eller ett svenskt försäkringsföretag kan få tillstånd av Finansinspektionen att driva verk-

Ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening eller ett svenskt försäkringsföretag kan få tillstånd av Finansinspektionen att driva verk-

samhet med kreditförmedling enligt denna lag. samhet med kreditförmedling av *bostadskrediter* enligt denna lag.

Tillstånd behövs inte för sådan kreditförmedling som sker vid enstaka tillfällen i samband med annan yrkesmässig verksamhet som regleras av bestämmelser i lag eller annan författning eller av etiska regler som avser yrkesverksamheten i fråga.

3 §

Bestämmelserna i 2 kap. 4 och 5 §§ gäller även för svenska kreditförmedlare. Bestämmelserna i 2 kap. 4 och 5 §§ gäller även för svenska kreditförmedlare av *bostadskrediter*.

5 §

En svensk kreditförmedlare som driver verksamhet enligt denna lag får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett land utanför EES. Ett sådant tillstånd ska ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar kreditförmedlarens verksamhet. En svensk kreditförmedlare som driver verksamhet *med bostadskrediter* enligt denna lag får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett land utanför EES. Ett sådant tillstånd ska ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar kreditförmedlarens verksamhet.

7 §

En kreditförmedlare från ett land utanför EES får ges tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet i Sverige enligt denna lag från en filial här i landet. En kreditförmedlare av *bostadskrediter* från ett land utanför EES får ges tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet i Sverige enligt denna lag från en filial här i landet.

Tillstånd ska ges om företaget uppfyller kraven i 2 kap. 7 § 1–3 och 3 kap. 2 § första stycket 4 och 6.

3 a kap. Förutsättningar för kreditgivare och kreditförmedlare att driva verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter

Svenska kreditgivare och kreditförmedlare

Tillståndsplikt

1 § Ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening kan få tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet med kreditgivning eller kreditförmedling av andra konsumentkrediter än bostadskrediter enligt denna lag.

Tillstånd enligt första stycket får inte ges till ett företag som driver sådan verksamhet som kräver tillstånd enligt 1 kap. 7 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

2 § Tillstånd enligt 1 § ska ges om

1. bolagsordningen eller stadgarna inte strider mot denna lag eller någon annan författning,

2. det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet,

3. den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget bedöms som lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen i företaget, och

4. den som ska ingå i företagets styrelse eller vara verkställande direktör, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift.

Om företaget har eller kan förväntas komma att få en nära förbindelse med någon annan, får dock tillstånd ges bara om förbindelsen inte hindrar en effektiv tillsyn av företaget.

Bedömningen enligt första stycket 3 av om en innehavare är lämplig ska göras i enlighet med 2 kap. 3 §.

Första stycket 3 och 4 gäller inte för verksamhet som avser endast kreditförmedling.

3 § Bestämmelserna i 2 kap. 4 § gäller även för svenska kreditgivare och kreditförmedlare av andra konsumentkrediter än bostadskrediter. För sådana svenska kreditgivare gäller även 2 kap. 5 §.

Verksamhet som drivs utomlands genom filial

4 § En svensk kreditgivare eller kreditförmedlare som driver verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett annat land. Ett sådant tillstånd ska ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar kreditgivarens och kreditförmedlarens verksamhet.

Utländska kreditgivare och kreditförmedlare

5 § En utländsk kreditgivare eller kreditförmedlare får ges tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet i Sverige med andra konsumentkrediter än bostadskrediter från en filial här i landet. Tillstånd ska ges om

1. företaget driver motsvarande verksamhet i det land där det har sitt säte,

2. företaget står under betryggande tillsyn av en myndighet i det land där det har sitt säte och har tillåtelse att etablera sig i Sverige, och

3. det finns skäl att anta att verksamheten här i landet kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten.

Tillstånd enligt första stycket får inte ges till ett företag som driver sådan verksamhet som kräver tillstånd enligt 1 kap. 7 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

4 kap. Bestämmelser om verksamhet med konsumentkrediter

Allmänna bestämmelser

Övergripande krav

1 § Kreditgivare och kreditförmedlare ska handla hederligt, rättvist, transparent och professionellt, med beaktande av konsumentens rättigheter och intressen. Verksamheten ska grunda sig på information om konsumentens förhållanden och särskilda krav samt rimliga antaganden om de risker för konsumenten som kan komma att uppstå under kreditavtalets löptid.

Kunskap och kompetens

2 § Kreditgivare och kreditförmedlare ska ha personal, inklusive dem som direkt leder eller ansvarar för arbetet med konsumentkrediter, som har tillräcklig kunskap och kompetens för att sätta samman, erbjuda, bevilja eller förmedla konsumentkreditavtal eller ge råd om konsumentkrediter. Personalen ska även ha tillräcklig kunskap och kompetens om kompletterande tjänster som tillhandahålls tillsammans med en konsumentkredit samt om konsumenters rättigheter.

Ersättningssystem

3 § Kreditgivares och kreditförmedlares system för ersättning till personal som sätter samman, erbjuder, beviljar eller förmedlar konsumentkreditavtal eller ger råd om konsumentkrediter, inklusive dem som direkt leder eller ansvarar för detta arbete, ska vara uppbyggt på ett sätt som inte negativt påverkar skyldigheterna enligt 1 §. Detsamma ska gälla för ersättningar från en kreditgivare till en kreditförmedlare.

I 9 och 13 §§ finns särskilda bestämmelser om ersättning till oberoende rådgivare och kreditförmedlare.

4 § En kreditgivares system för ersättning till den som utför kreditprövning av konsumenten, och till den som direkt leder eller ansvarar för detta arbete, ska vara uppbyggt så att det

1. främjar en sund och effektiv riskhantering,
2. motverkar ett överdrivet risktagande,
3. överensstämmer med kreditgivarens affärsstrategi, mål, värderingar och långsiktiga intressen, och
4. undviker intressekonflikter.

Ersättningen får inte vara beroende av antalet eller andelen beviljade låne-ansökningar.

5 § Kreditgivares och kreditförmedlares system för ersättning till personal som tillhandahåller rådgivning om konsumentkrediter, inklusive dem som direkt leder eller ansvarar för detta arbete, ska vara uppbyggt så att personalens förmåga att agera i konsumentens bästa intresse inte påverkas negativt. Ersättningssystemen får inte heller vara beroende av försäljningsmål.

6 § En kreditgivares eller kreditförmedlares ersättningssystem enligt 3–5 §§ ska vara utformat på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till företagets storlek och interna organisation samt verksamhetens art, omfattning och komplexitet.

Prop. 2025/26:223
Bilaga 7

Rådgivning

7 § Rådgivning om konsumentkrediter ska ske med utgångspunkt i aktuella upplysningar som har inhämtats om konsumentens ekonomiska och personliga förhållanden samt önskemål och särskilda krav.

8 § Rådgivning ska grundas på en bedömning av ett tillräckligt stort antal konsumentkreditavtal.

De konsumentkreditavtal som rekommenderas ska vara lämpliga för konsumenten med beaktande av hans eller hennes behov, ekonomiska situation och personliga förhållanden. Rådgivaren ska ta rimlig hänsyn till risker för konsumenten som kan uppstå under kreditavtalets löptid.

9 § En kreditgivare får inte utge sig för att vara en oberoende rådgivare. Detsamma gäller en kreditförmedlare som verkar som ombud för eller har en nära förbindelse med en kreditgivare.

Den som utger sig för att vara en oberoende rådgivare får inte ta emot ersättning i samband med rådgivningen från någon annan än konsumenten.

Uppdragsavtal

10 § Kreditgivare och kreditförmedlare som driver verksamhet enligt denna lag får uppdra åt någon annan att utföra ett visst arbete eller vissa operativa funktioner som ingår i verksamheten. En kreditförmedlare av bostadskrediter får dock ge ett sådant uppdrag endast till en annan kreditförmedlare som har rätt att förmedla bostadskrediter. Uppdragsgivaren ska anmäla detta till Finansinspektionen.

Uppdrag åt någon annan att utföra sådant som är av väsentlig betydelse för verksamheten får ges bara om uppdragsgivaren ansvarar för att

1. verksamheten drivs av uppdragstagaren under kontrollerade och säkerhetsmässigt betryggande former, och

2. uppdraget inte väsentligt försämrar kvaliteten på verksamhetens internkontroll och Finansinspektionens möjligheter att övervaka att uppdragsgivaren följer de regler som gäller för den.

Dokumentation

11 § En kreditgivares kreditbeslut ska dokumenteras så att beslutsunderlaget redovisas och att kreditärendets hantering även i övrigt kan följas.

En kreditförmedlare av bostadskrediter ska dokumentera ett förmedlings-ärendes hantering.

Tystnadsplikt

12 § Enskildas förhållanden till ett företag som driver verksamhet enligt denna lag får inte obehörigen röjas.

I det allmännas verksamhet tillämpas offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) i stället för första stycket.

Ansvar enligt 20 kap. 3 § brottsbalken ska inte följa för den som bryter mot förbudet i första stycket.

I 5 a § kreditupplysningslagen (1973:1173) finns bestämmelser om att det som gäller om tystnadsplikt enligt första stycket inte hindrar att uppgifter i vissa fall utväxlas för kreditupplysningsändamål.

Vissa särskilda bestämmelser för verksamhet med bostadskrediter

Oberoende kreditförmedling

13 § En kreditförmedlare av bostadskrediter får utge sig för att vara oberoende endast om kreditförmedlaren i sin förmedlingsverksamhet utgår från ett tillräckligt stort antal kreditavtal från kreditgivarna på marknaden.

Den som utger sig för att vara en oberoende kreditförmedlare får inte ta emot ersättning i samband med kreditförmedlingen från någon annan än konsumenten.

Riktlinjer för utlåning

14 § En kreditgivare av bostadskrediter ska fastställa och tillämpa riktlinjer för sin utlåning, inbegripet vilken typ av egendom som accepteras som säkerhet för en bostadskredit. Riktlinjerna ska bevaras hos kreditgivaren.

Värdering av säkerheten för krediten

15 § Vid en värdering av en konsuments bostad som ställs som säkerhet för en bostadskredit ska kreditgivaren se till att i förväg fastställda riktlinjer tillämpas. Av riktlinjerna ska framgå vilka tillförlitliga standarder som ska användas vid värderingen.

Den som utför en värdering ska vara tillräckligt oberoende i förhållande till kreditriskbedömningen och ha den kunskap och kompetens som krävs för att fastställa ett tillförlitligt värde.

Dokumentation av värderingen ska bevaras hos kreditgivaren.

5 kap.

1 §

Finansinspektionen ska föra ett register över kreditgivare och kreditförmedlare som har tillstånd att driva verksamhet enligt denna lag och över utländska kreditförmedlare från ett land inom EES som driver verksamhet här i landet.

Finansinspektionen ska föra ett register över kreditgivare och kreditförmedlare som har tillstånd att driva verksamhet enligt denna lag och över utländska kreditförmedlare *av bostadskrediter* från ett land inom EES som driver verksamhet här i landet.

2 §

Finansinspektionen har tillsyn över kreditgivare och kreditförmedlare. Tillsynen omfattar att verksamheten drivs enligt

Finansinspektionen har tillsyn över kreditgivare och kreditförmedlare. *Finansinspektionens tillsyn omfattar dock inte verksamhet*

1. denna lag,
2. andra författningar som reglerar verksamheten,
3. företagets bolagsordning eller stadgar, och
4. interna instruktioner som har sin grund i författningar som reglerar företagets verksamhet.

För utländska kreditgivare och kreditförmedlare omfattar tillsynen dock inte företagets bolagsordning eller stadgar.

2 a §

Konsumentverket har tillsyn över verksamhet enligt 1 kap. 2 a § andra stycket. Tillsynen omfattar att verksamheten drivs enligt 4 kap. 1–9 och 11 §§.

För Konsumentverkets tillsyn enligt denna lag tillämpas 9 kap. 2–6 §§ konsumentkreditlagen (2026:000). Hänvisningen i 9 kap. 3 § första stycket till 3 kap. 15, 16, 17 eller 18 § och 8 kap. 15 § första stycket första meningen i den lagen ska avse 4 kap. 1–9 och 11 §§ i denna lag. Det som sägs i den paragrafen om att Konsumentverket får förbjuda näringsidkaren att lämna krediter ska även gälla förbud att förmedla krediter.

4 a §³

Finansinspektionen får förelägga var och en att lämna upplysningar och tillhandahålla de handlingar som behövs i ett ärende om tillämpningen av 1 kap. 5 § eller 4 kap. 7, 8, 9, 10, 11 eller 14 §.

Finansinspektionen får förelägga var och en att lämna upplysningar och tillhandahålla de handlingar som behövs i ett ärende om tillämpningen av 1 kap. 5 § eller 4 kap. 7, 8, 9, 11, 13 eller 14 §.

7 §

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter i den utsträckning som följer av *bolånedirektivet*. Finansinspektionen får begära Europeiska bankmyndighetens

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet över verksamhet med bostadskrediter samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter och Europeiska centralbanken i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen. Finansinspek-

³ Senaste lydelse 2020:343.

bistånd i de fall som anges i artiklarna 34 och 37 i bolånedirektivet.

tionen får begära Europeiska bankmyndighetens bistånd i de fall som anges i artiklarna 34 och 37 i bolånedirektivet.

9 §

Efter underrättelse till Finansinspektionen kan en behörig myndighet genomföra en undersökning hos en i Sverige inrättad filial till en utländsk kreditförmedlare från ett land inom EES.

Efter underrättelse till Finansinspektionen kan en behörig myndighet genomföra en undersökning hos en i Sverige inrättad filial till en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES.

6 kap.

1 §

Om en kreditgivare, en svensk kreditförmedlare eller en kreditförmedlare från ett land utanför EES åsidosätter sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, bolagsordning, stadgar eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar verksamheten, ska Finansinspektionen ingripa.

Om en kreditgivare eller en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES åsidosätter sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, bolagsordning, stadgar eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar verksamheten, ska Finansinspektionen ingripa.

Finansinspektionen ska då utfärda ett föreläggande för företaget att inom viss tid vidta en åtgärd för att komma till rätta med situationen, ett förbud att verkställa beslut eller en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig, ska kreditgivarens eller kreditförmedlarens tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

Finansinspektionen får avstå från ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om kreditgivaren eller kreditförmedlaren gör rättelse eller om någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot kreditgivaren eller kreditförmedlaren och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

1 a §

Finansinspektionen ska ingripa mot någon som ingår i företagets styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, om företaget har befunnits ansvarigt för överträdelse av lagen (2017:630) om åtgärder mot pen-

ningtvätt och finansiering av terrorism eller föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen.

Prop. 2025/26:223
Bilaga 7

Ett ingripande enligt första stycket får ske endast om överträdelsen är allvarlig, upprepad eller systematisk och personen i fråga uppsåtligen eller av grov oaktsamhet orsakat överträdelsen.

Ingripande sker genom

1. beslut att personen i fråga under en viss tid, lägst tre och högst tio år, inte får upprätthålla en funktion som avses i första stycket hos ett företag, eller

2. beslut om sanktionsavgift.

1 b §

Vid valet av ingripande ska Finansinspektionen ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till skador som har uppstått och graden av ansvar.

Finansinspektionen får avstå från ingripande om

1. en överträdelse är ringa eller ursäktlig,

2. företaget gör rättelse eller om den fysiska personen verkat för att företaget gör rättelse, eller

3. någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot företaget eller den fysiska personen och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

1 c §

I försvårande riktning ska det beaktas om företaget tidigare har begått en överträdelse eller om den fysiska personen tidigare orsakat en sådan överträdelse.

I förmildrande riktning ska det beaktas om

1. företaget eller den fysiska personen i väsentlig utsträckning genom ett aktivt samarbete har underlättat Finansinspektionens utredning, och

2. företaget snabbt har upphört med överträdelsen, eller den fysiska

personen snabbt verkat för att överträdelsen ska upphöra, sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen.

2 §

Finansinspektionen ska återkalla tillståndet för en kreditgivare, *en svensk kreditförmedlare eller en kreditförmedlare från ett land utanför* EES, om kreditgivaren eller kreditförmedlaren

Finansinspektionen ska återkalla tillståndet för en kreditgivare *eller en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom* EES, om kreditgivaren eller kreditförmedlaren

1. har fått tillståndet genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt,
2. under en sammanhängande tid av sex månader inte har drivit sådan verksamhet som tillståndet avser,
3. inte uppfyller villkoren för tillstånd i 3 kap. 2 § första stycket 5 eller 6,
4. har förklarat sig avstå från tillståndet,
5. har överlätit hela sin verksamhet, eller
6. har försatts i konkurs eller om beslut har fattats om att företaget ska gå i tvångslikvidation.

I fall som avses i första stycket 1–3 får i stället varning meddelas, om det är tillräckligt.

3 §

Om någon som ingår i styrelsen eller är verkställande direktör för en kreditgivare, *en svensk kreditförmedlare eller en kreditförmedlare från ett land utanför* EES inte uppfyller de krav som anges i 2 kap. 2 § första stycket 4 respektive 3 kap. 2 § första stycket 4, ska Finansinspektionen återkalla företagets tillstånd. Det får dock bara ske om inspektionen först beslutat att anmärka på att personen ingår i styrelsen eller är verkställande direktör och om han eller hon, sedan en av inspektionen bestämd tid om högst tre månader har gått, fortfarande finns kvar i styrelsen eller är verkställande direktör.

Om någon som ingår i styrelsen eller är verkställande direktör för en kreditgivare *eller en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom* EES, inte uppfyller de krav som anges i 2 kap. 2 § första stycket 4, 3 kap. 2 § första stycket 4, respektive *3 a kap. 2 § första stycket 4*, ska Finansinspektionen återkalla företagets tillstånd. Det får dock bara ske om inspektionen först beslutat att anmärka på att personen ingår i styrelsen eller är verkställande direktör och om han eller hon, sedan en av inspektionen bestämd tid om högst tre månader har gått, fortfarande finns kvar i styrelsen eller är verkställande direktör.

I stället för att återkalla tillståndet får Finansinspektionen besluta att en styrelseledamot eller verkställande direktör inte längre får vara det. Inspektionen får då förordna en ersättare. Ersättarens uppdrag gäller till dess företaget har utsett en ny styrelseledamot eller verkställande direktör.

Det som sägs i första och andra styckena om verkställande direktör ska tillämpas även på en ställföreträdare eller ersättare för verkställande direktör.

Prop. 2025/26:223
Bilaga 7

4 §

Om en behörig myndighet i ett annat land inom EES underrättar Finansinspektionen om att en svensk kreditförmedlare har överträtt föreskrifter för förmedlarens verksamhet som gäller i det land där den behöriga myndigheten finns, ska inspektionen vidta åtgärd enligt 1–3 §§, om det föreligger någon omständighet som avses där.

Inspektionen ska underrätta den behöriga myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

Om en behörig myndighet i ett annat land inom EES underrättar Finansinspektionen om att en svensk kreditförmedlare av *bostadskrediter* har överträtt föreskrifter för förmedlarens verksamhet som gäller i det land där den behöriga myndigheten finns, ska inspektionen vidta åtgärd enligt 1–3 §§, om det föreligger någon omständighet som avses där.

6 §

Om en kreditgivare, *en svensk kreditförmedlare eller en kreditförmedlare från ett land utanför* EES har fått en anmärkning eller varning enligt 1 § andra stycket, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en sanktionsavgift.

Avgiften tillfaller staten.

Om en kreditgivare *eller en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom* EES har fått en anmärkning eller varning enligt 1 § andra stycket, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en sanktionsavgift.

7 §

Sanktionsavgiften ska uppgå till lägst 5 000 kronor och högst 50 miljoner kronor. Avgiften får inte överstiga tio procent av kreditgivarens eller kreditförmedlarens omsättning det närmast föregående räkenskapsåret.

Om överträdelsen har skett under företagets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

För ett företag som även driver annan verksamhet än den tillståndspliktiga enligt denna lag ska omsättningen avse endast verksamheten med *bostadskrediter*.

För ett företag som även driver annan verksamhet än den tillståndspliktiga enligt denna lag ska omsättningen avse endast verksamheten med *konsumentkrediter*.

7 a §

När det är fråga om en överträdelse av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen gäller i stället för 7 § att sanktionsavgiften ska uppgå till lägst

5 000 kronor och som högst fastställas till det högsta av

1. tio procent av företagets omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå,

2. två gånger den vinst som företaget gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller

3. ett belopp i kronor motsvarande fem miljoner euro.

7 b §

En sanktionsavgift för en fysisk person enligt 1 a § ska som högst fastställas till det högsta av

1. två gånger den vinst som den fysiska personen gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller

2. ett belopp som per den 25 juni 2015 i kronor motsvarade fem miljoner euro.

Avgiften tillfaller staten.

8 §

När sanktionsavgiftens storlek beslutas ska *särskild* hänsyn tas till hur allvarlig den överträdelse är som har föranlett anmärkningen eller varningen och hur länge överträdelsen har pågått.

När sanktionsavgiftens storlek beslutas ska hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 1 b § första stycket och 1 c § och företagets eller den fysiska personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som gjorts till följd av regelöverträdelsen.

Sanktionsföreläggande

8 a §

Frågor om ingripanden mot fysiska personer för överträdelser enligt 1 a § tas upp av Finansinspektionen genom sanktionsföreläggande.

Finansinspektionen ska då tillämpa bestämmelserna om sanktionsföreläggande i 15 kap. 9 a–9 d §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

9 §

Om en kreditgivare, en svensk kreditförmedlare eller en kreditförmedlare från ett land utanför EES inte i tid lämnar de upplysningar som kreditgivaren eller kreditförmedlaren är skyldig att lämna enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 7 kap. 1 § 12, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en förseningsavgift på högst 100 000 kronor.

Avgiften tillfaller staten.

Om en kreditgivare eller en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES inte i tid lämnar de upplysningar som kreditgivaren eller kreditförmedlaren är skyldig att lämna enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 7 kap. 1 § 12, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en förseningsavgift på högst 100 000 kronor.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 a §⁴

Om en näringsidkare genom sitt agerande på internet bryter mot 1 kap. 5 § andra stycket eller 4 kap. 7, 8, 9, 10, 11 eller 14 § och inga andra effektiva medel är tillgängliga, får Finansinspektionen förelägga näringsidkaren, en värdtjänstleverantör eller en internetleverantör att upprätta ett varningsmeddelande som tydligt visas i samband med besök på webbplatsen.

Ett föreläggande som avses i första stycket får bara meddelas om

1. överträdelsens allvar motiverar det, och
2. webbplatsen inte omfattas av tryckfrihetsförordningens eller yttrandefrihetsgrundlagens skydd.

Varningsmeddelandet ska ange i vilket avseende agerandet bryter mot någon av bestämmelserna som anges i första stycket och i övrigt vara utformat på ändamålsenligt sätt.

16 §

Om någon driver verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling eller rådgivning i fråga om bostadskrediter utan att ha rätt till det, ska Finansinspektionen före-

Om någon driver verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling eller rådgivning i fråga om konsumentkrediter utan att ha rätt till det, ska Finansinspektionen förelägga den

⁴ Senaste lydelse 2020:343.

lägga den som driver verksamheten att upphöra med den. Inspektionen får besluta hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

som driver verksamheten att upphöra med den. Inspektionen får besluta hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

Om det är osäkert om lagen är tillämplig på en viss verksamhet, får inspektionen förelägga den som driver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som inspektionen behöver för att bedöma om så är fallet.

Ett föreläggande enligt denna paragraf som avser ett utländskt företag får riktas mot såväl företaget som den som i Sverige är verksam för företagets räkning.

[illegible]

7 kap.

1 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilket innehåll en ansökan om tillstånd enligt denna lag ska ha,
2. de krav på insikt och erfarenhet som ska gälla för deltagande i ledningen av en kreditförmedlare enligt 3 kap. 2 § första stycket 4,
3. sådan försäkring för skadeståndsskyldighet som avses i 3 kap. 2 § första stycket 6,
4. vilka uppgifter som ska ingå i en anmälan enligt 3 kap. 4 §,
5. vad en kreditgivare eller kreditförmedlare ska iaktta för att uppfylla skyldigheterna i 4 kap. 1 §,
6. vilka krav som ska gälla avseende kunskap och kompetens enligt 4 kap. 2 §,
7. en kreditgivares eller kreditförmedlares ersättningssystem enligt 4 kap. 3–6 §§,
8. vilka uppgifter som ska ingå i en anmälan enligt 4 kap. 10 § och vad en kreditgivare eller kreditförmedlare i övrigt ska iaktta när det gäller uppdragsavtal,
9. vad som ska ingå i dokumentation enligt 4 kap. 11 §,
10. riktlinjer för utlåning enligt 4 kap. 14 §,
11. riktlinjer för värdering av säkerhet enligt 4 kap. 15 § och vad som ska iaktas när det gäller dokumentation av värderingen, och
12. riktlinjer för utlåning av kreditföretag enligt 4 kap. 16 §.

11. vad som ska ingå i dokumentation enligt 4 kap. 14 §, och

Prop. 2025/26:223

Bilaga 7

12. vilka upplysningar ett företag ska lämna till Finansinspektionen för dess tillsynsverksamhet enligt 5 kap. 3 och 5 §§.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

1 §⁵

Finansinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Finansinspektionens beslut enligt 6 kap. 16 § andra stycket får dock inte överklagas.

Finansinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Finansinspektionens beslut enligt 6 kap. 16 § andra stycket *och beslut om sanktionsföreläggande* får dock inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse ska gälla omedelbart.

1. Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

2. En kreditgivare eller en kreditförmedlare som vid ikraftträdandet driver och har rätt att driva verksamhet med kreditgivning eller kreditförmedling av andra konsumentkrediter än bostadskrediter får driva verksamheten utan tillstånd enligt denna lag fram till den 20 november 2027 eller, om ansökan om tillstånd till Finansinspektionen har kommit in inom denna tid, till dess att ansökan har prövats slutligt.

3. En sanktionsavgift enligt 6 kap. 1 a eller 6 § får beslutas endast för överträdelser som skett efter ikraftträdandet.

⁵ Senaste lydelse 2018:858.

1.12 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §¹

Denna lag gäller för fysiska och juridiska personer som driver

1. bank- eller finansieringsrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

2. livförsäkringsrörelse, dock inte

a) sådan som drivs av försäkringsföreningar som har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 d § försäkringsrörelselagen (2010:2043), eller

b) tjänstepensionsverksamhet enligt lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag,

3. värdepappersrörelse enligt 2 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

4. verksamhet enligt lagen (1996:1006) om viss finansiell verksamhet,

5. försäkringsdistribution enligt lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution, i fråga om sådan verksamhet rörande livförsäkring, bedriven av sådana försäkringsförmedlare som har tillstånd enligt 2 kap. 1 § den lagen eller bedriver verksamhet enligt 3 kap. 1 § andra stycket 2 eller 3 § den lagen,

6. verksamhet enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

7. fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

8. verksamhet som betalningsinstitut enligt lagen (2010:751) om betal-tjänster,

9. verksamhet som registrerad betaltjänstleverantör enligt lagen om betaltjänster,

10. verksamhet som förvaltare av alternativa investeringsfonder enligt lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

11. verksamhet enligt lagen om verksamhet med bostadskrediter (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter,

och vissa andra konsumentkrediter,

12. verksamhet som leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/1503 av den 7 oktober 2020 om europeiska leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster för företag och om ändring av förordning (EU) 2017/1129 och direktiv (EU) 2019/1937, om företaget är en juridisk person som är etablerad i Sverige,

13. verksamhet som leverantör av kryptotillgångstjänster enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1114 av den 31 maj 2023

om marknader för kryptotillgångar och om ändring av förordningarna (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 1095/2010 samt direktiven 2013/36/EU och (EU) 2019/1937,

Prop. 2025/26:223
Bilaga 7

14. verksamhet som fastighetsmäklare eller fastighetsmäklarföretag med särskild registrering för hyresförmedling eller fullständig registrering enligt fastighetsmäklarlagen (2021:516),

15. spelverksamhet som bedrivs med licens eller registrering enligt spellagen (2018:1138),

16. yrkesmässig handel med varor, om det kan antas att det i verksamheten eller i en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att ett utbetalt eller mottaget belopp i kontanter uppgår till motsvarande 5 000 euro eller mer,

17. verksamhet enligt pantbankslagen (1995:1000),

18. verksamhet som auktoriserad eller godkänd revisor eller registrerat revisionsbolag,

19. yrkesmässig verksamhet som avser bokföringstjänster eller revisionstjänster som inte omfattas av 18,

20. yrkesmässig rådgivning avseende skatter och avgifter (skatterådgivare),

21. verksamhet som advokat eller advokatbolag, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § första stycket,

22. yrkesmässig verksamhet som annan oberoende jurist än den som avses i 21, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § första stycket,

23. yrkesmässig verksamhet till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § andra stycket och verksamhetsutövaren inte är en sådan person som avses i 18–22, eller

24. yrkesmässig verksamhet som avser förmedling, förvaring eller handel med konstverk, om det kan antas att det i verksamheten eller i en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att ett utbetalt eller mottaget belopp uppgår till motsvarande 10 000 euro eller mer.

Vissa speltjänster får undantas från tillämpning av lagen eller bestämmelser i den enligt föreskrifter som meddelas med stöd av 8 kap. 1 § 1.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

1.13 Förslag till lag om ändring i lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 33 § lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

33 §¹

Den som tillhandahåller ett elektroniskt kommunikationsnät eller en elektronisk kommunikationstjänst som inte är en nummeroberoende interpersonell kommunikationstjänst och som har fått del av eller tillgång till en uppgift som avses i 31 § första stycket ska på begäran lämna

1. en uppgift som avses i 31 § första stycket 1 till

a) en myndighet som i ett särskilt fall behöver en sådan uppgift för delgivning enligt delgivningslagen (2010:1932), om myndigheten bedömer att det kan antas att den som söks för delgivning håller sig undan eller att det annars finns synnerliga skäl,

b) Finansinspektionen, om inspektionen bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse för utredningen av en misstänkt överträdelse av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG och kommissionens direktiv 2003/124/EG, 2003/125/EG och 2004/72/EG,

c) Finansinspektionen, om inspektionen bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn när det gäller någon av bestämmelserna i 4 a kap. 1–8 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster eller 1 kap. 5 § eller 4 kap. 7, 8, 9, 10, 11 eller 14 § lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter,

c) Finansinspektionen, om inspektionen bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn när det gäller någon av bestämmelserna i 4 a kap. 1–8 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster eller 1 kap. 5 § eller 4 kap. 7, 8, 9, 11, 13 eller 14 § lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter,

d) Konsumentombudsmannen, om ombudsmannen bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn enligt lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden eller marknadsföringslagen (2008:486), när det är fråga om en misstänkt överträdelse av unionslagstiftning som skyddar konsumenternas intressen enligt bilagan till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 av den 12 december 2017 om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen och om upphävande av förordning (EG) nr 2006/2004,

e) Konsumentverket, om verket bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn enligt lagen (2019:59) med kompletterande bestämmelser till EU:s geoblockeringsförordning,

f) Kronofogdemyndigheten, om myndigheten behöver uppgiften i exekutiv verksamhet och myndigheten bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse för handläggningen av ett ärende,

g) Läkemedelsverket, om verket bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn när det gäller bestämmelserna om marknadsföring i 12 kap. läkemedelslagen (2015:315),

h) Polismyndigheten, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i samband med underrättelse, efterforskning eller identifiering vid olyckor eller dödsfall eller för att myndigheten ska kunna fullgöra en uppgift som avses i 12 § polislagen (1984:387),

i) Polismyndigheten, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i ett särskilt fall för att myndigheten ska kunna lokalisera en person som är dömd till fängelse, rättspsykiatrisk vård eller slutet ungdomsvård i syfte att möjliggöra verkställighet av påföljden,

j) Polismyndigheten eller en åklagarmyndighet, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i ett särskilt fall för att myndigheten ska kunna fullgöra en underrättelseskyldighet enligt 33 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare,

k) Skatteverket, om verket bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse för handläggningen av ett ärende som avser kontroll av skatt eller avgift eller rätt folkbokföringsort enligt folkbokföringslagen (1991:481), och

l) Säkerhetspolisen, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i ett särskilt fall för att myndigheten ska kunna lokalisera en utlänning som inte har fullgjort sin anmälningsskyldighet enligt lagen (2022:700) om särskild kontroll av vissa utlänningar,

2. en uppgift som avses i 31 § första stycket 1 och som gäller brottslig verksamhet eller misstanke om brott till Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket, Åklagarmyndigheten eller någon annan myndighet som ska ingripa mot brottet eller den brottsliga verksamheten,

3. en uppgift som avses i 31 § första stycket 1 eller 3 till en regional alarmeringscentral som avses i lagen (1981:1104) om verksamheten hos vissa regionala alarmeringscentraler,

4. en uppgift som avses i 31 § första stycket 1 eller 3 samt uppgift om i vilket geografiskt område en viss elektronisk kommunikationsutrustning finns eller har funnits till Polismyndigheten, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i samband med efterforskning av personer som har försvunnit under sådana omständigheter att det kan antas att det då fanns eller fortfarande finns fara för deras liv eller allvarlig risk för deras hälsa, och

5. en uppgift som avses i 31 § första stycket 3 om vilka övriga tillhandahållare av elektroniska kommunikationsnät eller elektroniska kommunikationstjänster som har deltagit vid överföringen av ett meddelande som omfattas av ett föreläggande enligt 27 kap. 16 § rättegångsbalken att bevara en viss lagrad uppgift till den myndighet som meddelat föreläggandet.

Ersättning för att lämna ut andra uppgifter enligt första stycket 3 än lokaliseringssuppgifter ska vara skälig med hänsyn till kostnaderna för utlämnandet.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

1.14 Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (2023:200)

Prop. 2025/26:223
Bilaga 7

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 15 § mervärdesskattelagen (2023:200) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

15 §

Om en vara återtas med stöd av förbehåll om återtaganderätt enligt konsumentkreditlagen (2010:1846) eller lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl., får leverantören minska beskattningsunderlaget med vad denne vid avräkning med förvärvaren tillgodoräknar förvärvaren för den återtagna varans värde. Denna rätt gäller bara om leverantören kan visa att den ingående skatt som hänför sig till förvärvet av varan inte till någon del varit avdragsgill för förvärvaren.

Om en vara återtas med stöd av förbehåll om återtaganderätt enligt konsumentkreditlagen (2026:000) eller lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl., får leverantören minska beskattningsunderlaget med vad denne vid avräkning med förvärvaren tillgodoräknar förvärvaren för den återtagna varans värde. Denna rätt gäller bara om leverantören kan visa att den ingående skatt som hänför sig till förvärvet av varan inte till någon del varit avdragsgill för förvärvaren.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

1.15 Förslag till lag om ändring i lagen (2023:254) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (2023:254) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

I denna lag avses med

audiovisuella medietjänster: beställ-tv och tv-sändningar enligt 3 kap. 1 § 6 och 22 radio- och tv-lagen (2010:696),

banktjänster för konsument: tillhandahållande för konsument av följande banktjänster och finansiella tjänster:

- kreditavtal som omfattas av konsumentkreditlagen (2010:1846),
- kreditavtal som omfattas av konsumentkreditlagen (2026:000),
- tjänster som anges i 2 kap. 1 § 1, 2, 4 och 5 samt 2 § 1, 2, 4 och 5 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

- betaltjänster enligt 1 kap. 2 § lagen (2010:751) om betaltjänster,
- tjänster med anknytning till öppnande, användning och avslutande av ett betalkonto, däribland betaltjänster och betalningstransaktioner som omfattas av 1 kap. 7 § 1 lagen om betaltjänster samt kontokrediter och tjänster som tillåter överskridande av behållningen på ett bankkonto, och

- elektroniska pengar enligt 1 kap. 2 § 2 lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

betalningsterminal: anordning vars huvudsyfte är att göra det möjligt att genomföra betalningar med användning av betalningsinstrument enligt 1 kap. 4 § lagen om betaltjänster vid ett fysiskt försäljningsställe men inte i en virtuell miljö,

distributör: fysisk eller juridisk person i leveranskedjan, förutom tillverkaren eller importören, som tillhandahåller en produkt på marknaden,

e-bok: tjänst som innefattar ett tillhandahållande av digitala filer som innehåller en elektronisk version av en bok som mestadels finns som text eller i grafisk form,

e-handeltjänster: tjänster som tillhandahålls på distans, genom webbplatser och tjänster för mobila enheter, på elektronisk väg och på individuell begäran av en konsument i syfte att ingå ett konsumentavtal,

ekonomisk aktör: tillverkare, representant, importör, distributör eller tjänsteleverantör,

elektroniska biljetter: system i vilka resebevis, i form av en eller flera resebiljetter, reseabonnemang eller resekredit, lagras elektroniskt på ett fysiskt transportkort eller en annan enhet i stället för att skrivas ut som pappersbiljett,

elektroniska biljettförsäljningstjänster: system i vilka biljetter för persontrafik köps, inbegripet onlineköp med hjälp av en enhet med interaktiv datorkapacitet, för leverans till köparen i elektronisk form för att möjliggöra att de kan skrivas ut i pappersform eller visas upp på en mobil enhet med interaktiv datorkapacitet,

elektronisk kommunikationstjänst: detsamma som i 1 kap. 7 § lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation,

harmoniserad standard: harmoniserad standard enligt artikel 2.1 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 av den 25 oktober 2012 om europeisk standardisering och om ändring av rådets direktiv 89/686/EEG och 93/15/EEG samt av Europaparlamentets och rådets direktiv 94/9/EG, 94/25/EG, 95/16/EG, 97/23/EG, 98/34/EG, 2004/22/EG, 2007/23/EG, 2009/23/EG och 2009/105/EG samt om upphävande av rådets beslut 87/95/EEG och Europaparlamentets och rådets beslut 1673/2006/EG,

importör: fysisk eller juridisk person som är etablerad inom unionen och som släpper ut en produkt från ett tredjeland på unionsmarknaden,

interaktiv datorkapacitet: funktion till stöd för interaktion mellan människa och utrustning som möjliggör behandling och överföring av data, tal eller video, eller en kombination därav,

konsument: fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

läsplatta: särskild utrustning, inklusive både maskinvara och programvara, som används för att disponera, navigera i, läsa och använda e-bokfiler,

mikroföretag: företag med färre än tio anställda och som har en årsomsättning eller en årlig balansomslutning som inte överstiger 2 miljoner euro,

operativsystem: programvara som bland annat hanterar gränssnittet till yttre maskinvara, schemalägger uppgifter, tilldelar lagring och presenterar ett standardgränssnitt för användaren när inget tillämpningsprogram körs, inklusive ett grafiskt användargränssnitt, oavsett om sådan programvara är inbyggd i datormaskinvara med generella användningsområden som är avsedd för konsumenter eller utgör fristående programvara som är avsedd att köras på datormaskinvara med generella användningsområden som är avsedd för konsumenter, men exklusive operativsystemladdare, bios (basic input-output system) eller andra fasta program som behövs vid start av en dator eller när operativsystemet installeras,

passagerartransporttjänster med buss: tjänster som anges i artikel 2.1 och 2.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 181/2011 av den 16 februari 2011 om passagerares rättigheter vid busstransport och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004,

passagerartransporttjänster med fartyg: persontrafiktjänster enligt artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1177/2010 av den 24 november 2010 om passagerares rättigheter vid resor till sjöss och på inre vattenvägar och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004, med undantag för de tjänster som avses i artikel 2.2 i den förordningen,

passagerartransporttjänster med luftfartyg: kommersiella luftfartstjänster för passagerare enligt artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2006 av den 5 juli 2006 om rättigheter i samband med flygresor för personer med funktionshinder och personer med nedsatt rörlighet i samband med avfärd från, transitering genom eller ankomst till en flygplats, när flygplatsen är belägen inom en medlemsstats territorium, inbegripet flygningar som avgår från en flygplats som är belägen i ett tredjeland till en flygplats som är belägen inom en medlemsstats territorium, om tjänsterna tillhandahålls av ett unionslufttrafikföretag,

passagerartransporttjänster med tåg: persontrafik på järnväg enligt artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/782 av den 29 april 2021 om rättigheter och skyldigheter för tågresenärer,

produkt: ämne, preparat eller annan vara framställd genom en tillverkningsprocess, dock inte livsmedel, foder, levande växter eller djur, produkter av mänskligt ursprung samt produkter av växter eller djur med direkt koppling till deras framtida fortplantning,

regionaltransporter: regional trafik enligt artikel 3.7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/34/EU av den 21 november 2012 om inrättande av ett gemensamt europeiskt järnvägsområde, i den ursprungliga lydelsen, dock endast avseende järnväg, buss, tunnelbana, spårväg och trådbuss,

representant: fysisk eller juridisk person som är etablerad inom unionen och som enligt en skriftlig fullmakt från tillverkaren har rätt att i dennes ställe utföra särskilda uppgifter,

släppa ut på marknaden: det första tillhandahållandet av en produkt på unionsmarknaden,

stads- och förortstransporter: stads- och förortstrafik enligt artikel 3.6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/34/EU, i den ursprungliga lydelsen, dock endast avseende järnväg, buss, tunnelbana, spårväg och trådbuss,

tekniska specifikationer: tekniska specifikationer enligt artikel 2.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 som ger förfaranderegler för att uppfylla de tillgänglighetskrav som gäller för en produkt eller tjänst,

tillhandahållande på marknaden: leverans av en produkt för distribution, förbrukning eller användning på unionsmarknaden i samband med kommersiell verksamhet, mot betalning eller kostnadsfritt,

tillverkare: fysisk eller juridisk person som tillverkar eller låter konstruera eller tillverka en produkt och saluför den produkten, i eget namn eller under eget varumärke,

tjänst: tjänst enligt 4 § lagen (2009:1079) om tjänster på den inre marknaden,

tjänsteleverantör: fysisk eller juridisk person som tillhandahåller en tjänst på unionsmarknaden eller som erbjuder sig att tillhandahålla en sådan tjänst till konsumenter i unionen,

tjänster som ger åtkomst till audiovisuella medietjänster: tjänster som överförs via ett elektroniskt kommunikationsnät som används för att identifiera, välja, ta emot information om samt använda sådana audiovisuella medietjänster och eventuella tillhandahållna funktioner (såsom undertexter för döva eller hörselskadade personer, syntolkning, talad textning eller teckenspråkstolkning) som följer av att tjänsterna tillgängliggörs i enlighet med 5 kap. 12 § radio- och tv-lagen.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

1.16 Förslag till lag om ändring i lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal

Prop. 2025/26:223
Bilaga 7

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 3 och 8 §§ lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

3 §¹

I denna lag avses med

1. *bostadskreditinstitut*: ett institut som inte är ett kreditinstitut och som står under tillsyn av Finansinspektionen enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter eller av en behörig myndighet i ett annat land inom EES i enlighet med artikel 35 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU av den 4 februari 2014 om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010 när det bedriver verksamhet i det landet,

1. *bostadskreditinstitut*: ett institut som *bedriver verksamhet med bostadskrediter och* som inte är ett kreditinstitut och som står under tillsyn av Finansinspektionen enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter *och vissa andra konsumentkrediter* eller av en behörig myndighet i ett annat land inom EES i enlighet med artikel 35 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU av den 4 februari 2014 om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010 när det bedriver verksamhet i det landet,

2. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

3. *hemland*: det land där en kreditförvaltare, en kreditförvärvare, en representant eller en låntagare har hemvist eller registrerat säte eller, om aktören enligt sin nationella rätt inte har något registrerat säte, huvudkontor,

4. *kreditförvaltare*: en juridisk person med tillstånd att inom ramen för sin näringsverksamhet inom EES bedriva kreditförvaltning för en kreditförvärvars räkning av ett nödlidande kreditavtal,

5. *kreditförvaltning*: att vidta en eller flera av följande åtgärder när det gäller ett nödlidande kreditavtal:

a) indrivning av betalning från en låntagare för en kreditförvärvars räkning,

b) omförhandling av villkor med en låntagare enligt en kreditförvärvars instruktioner,

c) hantering av en låntagares klagomål, och

d) hantering av information till en låntagare om den fordran som är förfallen till betalning, om avgifter eller om förändring av ränta,

¹ Senaste lydelse 2025:602.

6. *kreditförvärvare*: en fysisk eller juridisk person som inte är ett kreditinstitut och som inom ramen för sin näringsverksamhet förvärvat ett nödlidande kreditavtal,

7. *kreditinstitut*: detsamma som kreditinstitut och utländskt kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

8. *kvalificerat innehav*: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet, beräknat på det sätt som anges i 1 kap. 5 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse, representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

9. *mindre företag*: ett företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro, eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år,

10. *nödlidande kreditavtal*: ett kreditavtal som har ingåtts av ett kreditinstitut, eller en kreditgivares rättigheter enligt ett sådant kreditavtal, som klassificeras som en nödlidande exponering enligt artikel 47a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012,

11. *representant*: en fysisk eller juridisk person som företräder en kreditförvärvare från ett land utanför EES och som har hemvist eller registrerat säte, eller, om representanten enligt nationell rätt inte har något registrerat säte, huvudkontor, inom EES,

12. *tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster*: en fysisk eller juridisk person som för en kreditförvaltares räkning utför kreditförvaltningsverksamhet,

13. *utländskt konsumentkreditinstitut*: ett institut som inte är ett kreditinstitut och som står under tillsyn av en behörig myndighet i ett annat land inom EES i enlighet med artikel 20 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG när det bedriver verksamhet i det landet, och

14. *värmland*: ett annat land inom EES än hemlandet där en kreditförvaltare har etablerat en filial eller utför kreditförvaltning.

8 §

Bestämmelser om inkassoverksamhet finns i inkassolagen (1974:182).

Ytterligare bestämmelser som gäller för krediter som har lämnats till en konsument finns i konsumentkreditlagen (2010:1846).

Ytterligare bestämmelser som gäller för krediter som har lämnats till en konsument finns i konsumentkreditlagen (2026:000).

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

1.17 Förslag till lag om ändring i lagen (2026:000) om begränsning av bostadskrediter

Prop. 2025/26:223
Bilaga 7

Härigenom föreskrivs att 2 och 12 §§ lagen (2026:000) om begränsningar av bostadskrediter ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt lagrådsremissen Föreslagen lydelse
Utveckling av makrotillsynsområdet

2 §

I denna lag betyder

belåningsgrad: det aktuella totala kreditbeloppet i förhållande till bostadens marknadsvärde,

bostadskredit: en kredit som lämnas för en bostad i Sverige och som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt, eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet,

kreditgivare: ett svenskt eller utländskt kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse eller en svensk eller utländsk kreditgivare enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter, och

kreditgivare: ett svenskt eller utländskt kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse eller en svensk eller utländsk kreditgivare enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter, och

marknadsvärde: det pris som skulle uppnås vid en marknadsmässig försäljning av bostaden.

12 §

Kreditgivaren får medge att kredittagaren inte amorterar en sådan kredit som avses i 4 § fjärde stycket andra meningen konsumentkreditlagen (2010:1846).

Kreditgivaren får medge att kredittagaren inte amorterar en sådan kredit som avses i 8 kap. 8 § konsumentkreditlagen (2026:000).

Lagrådets yttrande

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2026-01-21

Närvarande: F.d. justitieråden Eskil Nord och Stefan Lindskog samt justitierådet Magnus Medin

En ny konsumentkreditlag

Enligt en lagrådsremiss den 18 december 2025 har regeringen (Justitiedepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. konsumentkreditlag,
2. lag om ändring i utsökningsbalken,
3. lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173),
4. lag om ändring i lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl.,
5. lag om ändring i lagen (1989:567) om ändrade betalningsvillkor för vissa statliga bostadslån m.m.,
6. lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.,
7. lag om ändring i lagen (1996:1179) om ändrade förutsättningar för vissa statligt reglerade bostadslån m.m.,
8. lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler,
9. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
10. lag om ändring i lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt,
11. lag om ändring i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter,
12. lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism,
13. lag om ändring i lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation,
14. lag om ändring i mervärdesskattelagen (2023:200),
15. lag om ändring i lagen (2023:254) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet,
16. lag om ändring i lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal,
17. lag om ändring i lagen (2026:000) om begränsning av bostadskrediter.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Ida Vilhelmsson och rättssakkunniga Maria Hemmingsson Edwards.

Förslagen föranleder följande yttrande.

Inledning

Allmänt

Lagrådet instämmer överlag i regeringens överväganden, såväl när det gäller vad lagen bör omfatta som i övrigt. Det finns dock enligt Lagrådets mening en del förbättringsmöjligheter och några onöjaktigheter. De flesta av dessa kommenteras i samband med den följande paragrafgenomgången, men några frågor är av sådan övergripande, genomgripande eller allmän karaktär att det framstår som ändamålsenligt att behandla dem redan inledningsvis.

Kapitelindelningen

Lagens omfattning nödvändiggör att den delas in i kapitel. Kapitelindelningen är också på det hela taget invändningsfri. Men om det nu finns ett kapitel som rör näringsidkarens skyldigheter innan ett avtal ingås, nämligen det tredje, så faller det sig naturligt att den kronologiska dispositionsordningen fortsätts. Detta sker också genom att det fjärde kapitlet är rubricerat Kreditavtalet och att de första paragraferna i kapitlet (1–3 §§) handlar om avtalets ingående. Men därefter synes kronologin brista. Vissa bestämmelser i det fjärde kapitlet tar sikte på avtalets innehåll (9–11, 16, 17 och 20–22 §§) och hör naturligt hemma i det kapitlet, medan andra bestämmelser avser vad som gäller under avtalstiden (4–8, 12–15, 18 och 19 §§) och borde skiljas ut till ett följande kapitel. Till det sagda kommer att det femte kapitlet handlar om konsumentens ångerrätt, en reglering som hör nära samman med avtalets ingående.

Det kan visserligen i något fall vara tveksamt hur man ska se på kronologin, men enligt Lagrådets mening skulle lagen kunna bli något mer tillgänglig om strukturen så långt möjligt följde en logisk kronologi.

Lagrådet förordar att paragraferna i 4 och 5 kap. omdisponeras så att i det förra kapitlet upptas bestämmelser om avtalets ingående och i det senare bestämmelser om vad som gäller under avtalstiden. Därefter fungerar kronologin med det sjätte kapitlet som rör kreditavtalets avslutande.

Det fjärde kapitlet kan förslagsvis rubriceras just Kreditavtalets ingående och innehåll medan det är svårare att finna en bra rubrik för det femte kapitlet, eftersom det skulle handla om mer än kreditgivarens skyldigheter under avtalstiden. En möjlig rubrik är dock Kreditavtalet under avtalstiden.

Det bör även övervägas om vissa bestämmelser i andra kapitel bör flyttas, då närmast till kapitlet om kreditavtalet under avtalstiden (ett exempel är 6 kap. 11 och 12 §§, där i varje fall den förra paragrafen bör flyttas till det tilltänkta femte kapitlet).

Påföljdsregleringen

De styrande EU-direktiven anvisar regler av såväl civilrättslig som marknads- och näringsrättslig natur. Att alla tre regelslagen införs i en och samma lag är ett val som regeringen har gjort (se övervägandena avsnitt 5.3). Mot det valet kan inte riktas någon invändning. Men det är då viktigt att regelslagen hålls isär. Huruvida en regel är av det ena eller andra slaget

är nämligen avgörande för vad som gäller om näringsidkaren åsidosätter regeln. Ifall det rör sig om en marknads- eller näringsrättslig regel handlar det troligen närmast om en tillsynsfråga, medan en civilrättslig regel grundar materiella rättigheter för konsumenten.

En redaktionell möjlighet att hålla isär regelslagen är att gruppera reglerna åtskilt med särskilda rubriker. I det remitterade förslaget har en annan linje valts. Det handlar om en ordning som närmast kan beskrivas som ett slags sammanvävning.

Det problem som Lagrådet här har sett är att den rättsliga karaktären av vissa bestämmelser som föreskriver skyldigheter för näringsidkaren inte alltid framgår. Det framgår alltså inte alltid om bestämmelserna är av civilrättslig eller av marknads- eller näringsrättslig karaktär. Lagrådet anser att denna fråga är av sådan betydelse ur tillämpningssynvinkel att Lagrådet förordar att frågan uppmärksammas i det fortsatta lagstiftningsarbetet genom att den rättsliga karaktären av bestämmelserna klargörs på lämpligt sätt, förslagsvis i författningskommentaren till respektive bestämmelse. Lagrådet har i sina kommentarer till de enskilda paragraferna enstaka gånger påpekat behovet av ett klargörande, men behovet gäller åtskilliga paragrafer.

Lagrådet förordar vidare att de bestämmelser som innehåller hänvisningar till marknadsföringslagens sanktionssystem samlas i 9 kap., som då bör rubriceras *Tillsyn, påföljder och överklagande*.

Endast näringsidkare bör vara kreditgivare i lagens mening

Som kreditgivare definieras i 1 kap. 3 § ”den som lämnar krediten eller övertar den ursprungliga kreditgivarens fordran”. Att den som lämnar krediten ska vara näringsidkare framgår bl.a. av 1 kap. 4 § och den förtlöpande regleringen i de följande kapitlen. Något krav på att den nya kreditgivaren ska vara näringsidkare ställs emellertid inte.

Ordningen att en kreditgivare inte behöver vara näringsidkare kommer också till uttryck i 1 kap. 4 § andra meningen. Enligt den bestämmelsen gäller lagen för även krediter som någon annan än en näringsidkare lämnar eller erbjuder en konsument, om en kreditförmedlare agerar som ombud för kreditgivaren.

Att en kreditgivare inte behöver vara näringsidkare stämmer inte med 1 kap. 1 §, där det sägs att lagen ”innehåller bestämmelser om skydd för konsumenter i förhållande till näringsidkare när det gäller krediter”. Bestämmelsen är alltså inte förenlig med vare sig definitionen av kreditgivare i 1 kap. 3 § eller med bestämmelsen i 1 kap. 4 § andra meningen.

Vidare framstår det enligt Lagrådets mening som svårt att förena med lagens skyddssyfte att någon annan än en näringsidkare skulle ha att iakttä de skyldigheter som enligt lagen ligger på en kreditgivare. Särskilt så eftersom arten och omfattningen av dessa skyldigheter är sådana att ett efterkommande i praktiken förutsätter att fråga är om en näringsidkare med en inte obetydlig organisation, personellt och kompetensmässigt.

Lagrådet förordar att endast näringsidkare ska kunna vara kreditgivare i lagens mening. En ordning som innebär detta skulle kunna åstadkommas genom ändringar av definitionen av kreditgivare i 1 kap. 3 § och av bestämmelsen i 1 kap. 4 § andra meningen, vilket Lagrådet i det följande

också föreslår. Men det väcker frågan hur man ska se på det fallet att den som eljest skulle ha varit kreditgivare men inte är det i avsaknad av ställning som näringsidkare. Enligt Lagrådets mening är det svårt att se någon annan ordning än att den som överlåter en kredit till någon som inte är näringsidkare själv får ansvara för de marknads- och näringsrättsliga skyldigheter som för kreditgivare föreskrivs i lagen. Detsamma gäller för en kreditförmedlare som förmedlar en kredit som ombud för en kreditgivare som inte är näringsidkare. Detta är i linje med att skyldigheter inte kan överlåtas och att ett ombud får svara om inte huvudmannen blir bunden. Hur en sådan ordning skulle kunna konkretiseras i form av lagtext återkommer Lagrådet till under 1 kap. 4 § och 4 kap. 18 §.

Gamla lagbestämmelser i ny lag

Lagstiftningsprocessen har varit begränsad till en direktivimplementering. Det remitterade lagförslaget innebär därför i betydande utsträckning att nu gällande lagbestämmelser oförändrade förs över till den nya lagen. Oftast sker det utan några andra överväganden än en hänvisning till tidigare förarbeten. Men när det rör sig om ett så omfattande EU-direktiv som i det förevarande fallet blir så att säga regelmiljön ny. Det kan då ibland bli svårt att få den nya och direktivstyrda regleringen att samspela med den från tidigare lag övertagna regleringen utan att denna blir föremål för åtminstone någon översyn och anpassning. Till det kommer betydelsen av att samhällslivet förändras och ny praxis kan ha tillkommit.

Fastän lagstiftningsprocessen har varit på det angivna sättet kringskuren har Lagrådet inte begränsat sig på motsvarande sätt. När en ny lag föreslås i en lagrådsremiss är det Lagrådets uppgift att granska lagen i dess helhet. Det synsättet har legat till grund för Lagrådets granskning. En annan sak är att skillnaden mellan lagstiftningsprocessens inriktning och Lagrådets granskning någon gång kan föranleda att vad som borde genomföras eller ändras av beredningsskäl inte låter sig göras i detta lagstiftningsärende. Rent praktiska skäl – direktivet ska vara genomfört senast den 20 november 2026 – kan också tänkas föranleda att regeringen ser sig förhindrad att följa Lagrådets förslag. I en sådan situation kan förslaget aktualiseras i ett annat sammanhang, t.ex. i samband med en framtida översyn.

När det gäller de materiella bestämmelserna – främst 4 kap. 18–21 §§ – ser dock Lagrådet ett behov av en snar översyn. Det handlar där inte bara om att regleringen i vissa hänseenden kan göras enklare och tydligare och att några bestämmelser kan undvaras såsom numera mindre relevanta; konsumentskyddet behöver i vissa fall förstärkas eller i varje fall göras tydligare. Det fordrar ett omtag av regleringen som inte bör låta vänta på sig.

Kommentarer till enskilda paragrafer

Vad gäller de enskilda paragraferna m.m. har Lagrådet följande kommentarer och förslag.

Enligt paragrafen innehåller lagen bestämmelser om skydd för konsumenter i förhållande till näringsidkare när det gäller krediter. Bortsett från att detta – som har framhållits i inledningen – inte är förenligt med vare sig definitionen av kreditgivare i 3 § eller vad som föreskrivs i 4 § andra meningen är paragrafen enligt Lagrådets mening överflödigt. Det räcker med en bestämning av lagens tillämpningsområde. En sådan ges i 4 §. Enligt Lagrådets mening bör då 4 § omformuleras i enlighet med Lagrådets förslag nedan.

1 kap. 3 §

Som har påpekats i det föregående definieras begreppet *kreditgivare* som den som lämnar krediten eller övertar den ursprungliga kreditgivarens fordran. Formuleringen innebär att den som övertar krediten blir kreditgivare utan att behöva vara näringsidkare (jfr övervägandena i avsnitt 6.2 under rubriken *Allmänt om definitionerna* med hänvisning till prop. 2009/10:242 s. 43).

Med utgångspunkten att en kreditgivare i lagens mening ska vara näringsidkare föreslår Lagrådet att definitionen omformuleras så, att med kreditgivare menas näringsidkare som lämnar krediten eller övertar den ursprungliga kreditgivarens fordran.

1 kap. 4 §

Paragrafen anger lagens tillämpningsområde. I första meningen anges att lagen gäller för krediter som en näringsidkare lämnar eller erbjuder en konsument, vilket är den typsituation som lagen utgår från.

I andra meningen sägs att lagen också gäller för krediter som någon annan än en näringsidkare lämnar eller erbjuder en konsument, om en kreditförmedlare agerar som ombud för kreditgivaren. Som har framhållits i inledningen är innebörden att en kreditgivare inte behöver vara näringsidkare när krediten har förmedlats av en kreditförmedlare (som enligt definitionen i 3 § alltid är näringsidkare).

Med Lagrådets utgångspunkt att en kreditgivare i lagens mening ska vara näringsidkare bör meningen omformuleras så att den i stället klagör att lagen gäller för även kreditförmedlare som agerar som ombud för en kreditgivare. Paragrafen skulle då kunna formuleras enligt följande.

4 § Denna lag gäller för krediter som en näringsidkare lämnar eller erbjuder en konsument. Lagen gäller också för förmedling av krediter av en kreditförmedlare.

Lagen innehåller bestämmelser som ålägger ”näringsidkaren” vissa skyldigheter. I fråga om förmedlade krediter finns det emellertid två näringsidkare, kreditförmedlaren och kreditgivaren. Under antagande att endast kreditgivaren avses i sådana fall (jfr övervägandena i avsnitt 6.6 under rubriken *Informationen ska innehålla flera uppgifter*) – utom vad beträffar 9 §, som alltid måste gälla för även kreditförmedlaren – är det enligt Lagrådets mening motiverat med en förklarande bestämmelse i frågan.

Det kan tänkas att en kreditförmedlare förmedlar en kredit som ombud för någon som inte är näringsidkare, dvs. en sådan situation som i det remitterade förslaget av den aktuella paragrafen avses i andra meningen. Då bör ordningen vara att bestämmelserna i lagen om en näringsidkares respektive kreditgivares skyldigheter gäller för kreditförmedlaren.

Mot bakgrund av det anförda förordar Lagrådet att det efter 4 § införs en ny paragraf med följande lydelse.

0 § Om en kreditförmedlare har förmedlat en kredit som ombud för en kreditgivare gäller bestämmelserna i lagen om en näringsidkares skyldigheter endast kreditgivaren. Vad som föreskrivs i 9 § gäller dock för även kreditförmedlaren.

Om en kreditförmedlare har förmedlat en kredit som ombud för någon som inte är näringsidkare gäller bestämmelserna i lagen om näringsidkares och kreditgivares skyldigheter för kreditförmedlaren.

1 kap. 5 §

I paragrafen anges att vissa hyres- och leasingavtal omfattas av lagen. Bland annat för att undvika missförstånd och tolkningsfrågor i rättstillämpningen bör det enligt Lagrådets mening övervägas att i stället använda uttrycket ”avtal om nyttjanderätt till lös sak”.

1 kap. 9 §

Enligt paragrafen ska vid sådan kreditgivning som omfattas av lagen näringsidkaren iaktta god kreditgivningssed och ta till vara konsumentens intressen med tillbörlig omsorg.

Skyldigheten att iaktta god kreditgivningssed är en grundläggande princip som i åtskilliga paragrafer preciseras och utvecklas i olika hänseenden.

Som har framhållits i inledningen är den rättsliga karaktären av flera bestämmelser om skyldigheter för näringsidkaren oklar. När det gäller sådana grundläggande skyldigheter som kommer till uttryck i förevarande paragraf kan god kreditgivningssed ha betydelse också i civilrättsligt avseende. Ett mer påtagligt åsidosättande av konsumentens intressen kan exempelvis motivera jämkning enligt 36 § avtalslagen (se prop. 1991/92:83 s. 108).

Förevarande paragraf bör likväl inte ses som civilrättslig. En annan sak är att ett förhållande som träffas av bestämmelsen kan inverka på rättsförhållandet mellan kreditgivaren och konsumenten enligt också andra civilrättsliga regler än 36 § avtalslagen.

Med god sed torde i förevarande sammanhang förstås ett slags skälighetsstandard vars närmare innehåll bestäms av den berörda tillsynsmyndigheten genom föreskrifter och normativa ställningstaganden vid prövningen. Men god kreditgivningssed har genom konkret reglering i några fall också anvisats som standard för att bestämma det materiella rättsförhållandet mellan näringsidkare och konsument (se 4 kap. 16 § samt 6 kap. 7 och 8 §§). Det kan då röra sig om en på annat sätt bestämd standard.

Lagrådet anser att det är angeläget att författningskommentaren tillförs ett resonemang om innebörden av begreppet ”God kreditgivningssed”, eftersom en konkretisering av begreppet skulle underlätta både förståelsen

och tillämpningen av paragrafen. Det skulle vara önskvärt att det i en kommande proposition förs ett resonemang i frågan.

2 kap. 1 §

Paragrafen innehåller i flera punkter bestämmelser om allmän information som en näringsidkare ska tillhandahålla. I punkt 6 anges att denne ska tillhandahålla information om "kreditbeloppet, kreditkostnaden, kreditfordran" m.m. Dock definieras kreditfordran i 1 kap. 3 § som summan av kreditbeloppet och kreditkostnaden. Det förefaller alltså som om kravet på information leder till en dubbel information. Lagrådet sätter därför i fråga om det kan räcka att ange endast kreditfordran i denna bestämmelse. Om avsikten dock är att med kreditfordran avses en specificering av denna fordran till både beloppet och kostnaden bör ordet kreditfordran inleda bestämmelsen.

Beträffande författningskommentaren anser Lagrådet att det kan sättas i fråga om det behövs någon kommentar utöver det första stycket i kommentaren.

Rubriken till 2 kap. 2 §

Rubriken är enligt Lagrådets mening överflödig och kan strykas.

2 kap. 3–5 §§

Dessa paragrafer handlar om det krav på måttfullhet som ska gälla vid marknadsföring av krediter. Såvitt Lagrådet kan bedöma skulle det vara en fördel om bestämmelserna i 3 och 4 §§ samlas i endast en paragraf. Lagrådet föreslår att 3 § blir första stycket i den sammanslagna paragrafen och att 4 § blir andra stycket.

Bestämmelsen i 5 § rör påföljd och bör som Lagrådet har framhållit inledningsvis flyttas till 9 kap. med den ändring som följer ifall Lagrådets förslag genomförs. Rubriken närmast före 5 § bör under alla förhållanden utgå.

I 4 § anges att vissa formuleringar inte får förekomma. Det gäller bl.a. formuleringar avseende kostnader eller det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten. Lagrådet har ingen erinran mot detta, men ställer sig frågande till att de skilda faktorerna behöver preciseras när det är möjligt att i stället hänvisa till tillämpliga delar av listan på definitioner i 1 kap. 3 §.

I författningskommentaren anges att 5 § innehåller bestämmelser om otillbörlig marknadsföring på konsumentområdet. En bättre överensstämmelse med lagtexten vore att det i kommentaren i stället anges att paragrafen innehåller bestämmelser om att marknadsföring som inte är måttfull ska anses otillbörlig.

Rubrikerna till 2 kap. 6–8 och 10 §§

Rubriken till 6 § lyder *Information vid marknadsföring* och rubrikerna till 7 och 8 §§ lyder *Hur information vid marknadsföring ska lämnas* respektive *Särskild upplysning vid marknadsföring*. Rubriken till 10 § lyder *Särskild information vid marknadsföring av kreditförmedling*. Enligt Lagrådets mening hänger de fyra paragraferna så tydligt ihop att det räcker

med rubriken före 6 §. Lagrådet föreslår därför att de övriga rubrikerna utgår.

Prop. 2025/26:223
Bilaga 8

2 kap. 8 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om information till konsumenten vid marknadsföring. Tillämpligheten skulle förbättras om paragrafens första stycke formuleras på ett enklare sätt. Lagrådet föreslår att första stycket får följande lydelse.

8 § Näringsidkaren ska vid marknadsföring av kreditavtal informera konsumenten om att en kredit medför kostnader, riskerna med skuldsättning och vart konsumenten ska vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor.

2 kap. 12 § och rubriken till den paragrafen

I paragrafen undantas vissa slags krediter från ett antal av kapitlets bestämmelser. För att göra det tydligt att paragrafen syftar till att undanta vissa slags krediter från bestämmelserna och inte till att göra undantag i bestämmelserna föreslår Lagrådet rubriken *Undantag för vissa slags krediter*.

Paragrafen finns i anslutning till de bestämmelser som undantas. Det finns därför knappast något behov av att i paragrafen redogöra för innehållet i de bestämmelser som undantas. Lagrådet föreslår därför att paragrafen får följande lydelse.

12 § För en särskild fakturakredit gäller inte 1, 2 och 6–10 §§. För en värdepapperskredit gäller inte 1, 2 och 9 §§.

3 kap. 6 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om information som ska lämnas till en konsument om möjligheten till rådgivning. Den gäller endast om näringsidkaren erbjuder sådan rådgivning. Detta skulle framgå tydligare om paragrafen ges följande lydelse.

6 § Om näringsidkaren erbjuder rådgivning om krediter ska konsumenten upplysas om det. En sådan upplysning ska lämnas senast när näringsidkaren inhämtat upplysningar om konsumentens ekonomiska och personliga förhållanden samt om konsumentens önskemål och särskilda krav.

3 kap. 10 och 11 §§

10 § behandlar en kreditförmedlares skyldigheter vad gäller information till konsumenten. I sista meningen anges att kreditförmedlaren också ska ge viss information till kreditgivaren. 11 § innebär åligganden för kreditförmedlaren att lämna uppgifter till kreditgivaren. Det sagda leder till bedömningen att sista meningen i 10 § ska flyttas till 11 § med den omformulering som det föranleder.

3 kap. 13 §

I paragrafen regleras näringsidkarens skyldighet att ge förklaringar i anledning av de avtal som erbjuds konsumenten. I författnings-

kommentaren anges att denna skyldighet ”syftar i första hand till att ge konsumenten ett tillräckligt underlag för att *innan avtalets ingående* kunna avgöra om krediten passar hans eller hennes behov” (kurs. här). Kommentaren avslutas därefter på följande sätt: ”Paragrafen är dock tillämplig under hela avtalstiden.” Lagrådet ifrågasätter att denna sista mening är förenlig med lagtexten och föreslår att den utgår ur författningskommentaren. Annars bör lagtexten justeras.

3 kap. 15 §

Paragrafen handlar om kreditprövning. I tredje stycket föreskrivs: ”Vid en väsentlig ökning av krediten ska en ny kreditprövning göras.” Det framstår som något inkonsekvent att en ny kreditprövning ska göras ”vid” en väsentlig ökning. Det mest naturliga skulle vara att den nya kreditprövningen görs ”inför” en sådan ökning. Lagrådet föreslår en sådan ändring i tredje stycket.

Det framgår av avsnitt 6.10 i övervägandena (in fine under rubriken *Uppgifter till grund för kreditprövning*) att avsaknaden av en civilrättslig sanktionsregel vid bristande kreditprövning är ett medvetet val. När det gäller den näringsrättsliga regleringens civilrättsliga betydelse är emellertid praxis inte alldeles klar (se NJA 1993 s. 163, NJA 1997 s. 524 och NJA 1999 s. 408 men också NJA 2012 s. 725 p. 15). Det är därför av särskilt värde att det i författningskommentaren klargörs att bestämmelsen inte är avsedd att ha någon civilrättslig verkan, lämpligen med en anmärkning av 2012 års avgörande.

3 kap. 17 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om näringsidkarens skyldigheter gentemot konsumenten vid en kreditprövning som innefattar automatiserad personuppgiftsbehandling. Då ska denne på konsumentens begäran och genom ”mänsklig medverkan” vidta några angivna åtgärder. Uttrycket ”mänsklig medverkan” är både olämpligt och oklart. Med att en medverkan är mänsklig menas att den är human. Och en medverkan kan vara av olika grader.

Av kommentaren framgår att det som avses är att konsumenten ska kunna kommunicera med en människa. Lagrådet anser att den avsikten framträder tydligare om uttrycket ”mänsklig medverkan” ersätts av att näringsidkaren på konsumentens begäran ska genom ”en fysisk person” eller ”en människa” granska etc.

Vidare anges i paragrafen att näringsidkaren ska ge en förklaring av kreditprövningen och vilken betydelse den automatiserade behandlingen av personuppgifter ”haft för beslutet”. Detta är otydligt och svårtillämpat. Vad som avses är sannolikt att en förklaring ska avse betydelsen innan något beslut fattas. Dessutom är det mindre klart vad som menas med beslut i detta sammanhang. Lagrådet föreslår att de angivna otydligheterna undanröjs genom att de nyss citerade orden ersätts av ”har för ställningstagandet till kreditansökan”.

3 kap. 19 § och rubriken före den paragrafen

Rubriken lyder *Förbud mot villkor om kompletterande tjänster*. Det är bara bestämmelsen i första stycket som innehåller ett förbud. I andra stycket

finns i stället bestämmelser om förklaringar som ska lämnas om en näringsidkare tillsammans med en kredit erbjuder andra finansiella tjänster eller produkter. Bestämmelsen i 3 kap. 20 §, som också omfattas av rubriken, innehåller inte heller något förbud. Lagrådet föreslår mot denna bakgrund att rubriken ändras till *Villkor om kompletterande tjänster*.

Av första stycket andra meningen framgår att näringsidkaren, för att bevilja en kredit, får ställa upp som villkor att konsumenten öppnar ett konto. Med konto torde avses ett konto som möjliggör betalning av amorteringar och kostnader (se 2 kap. 1 § andra stycket 12). Det framgår dock inte av lagtexten att det är ett sådant konto som avses. Lagrådet anser att lagtexten bör innehålla ett sådant förtydligande.

Av andra stycket framgår vidare att en näringsidkare som tillsammans med en kredit erbjuder, utan att det utgör ett villkor för att bevilja krediten, andra finansiella tjänster eller produkter "än ett konto eller en annan tjänst som möjliggör betalningar av krediten" ska lämna vissa förklaringar. Lagrådet förordar att orden "betalningar av krediten" ersätts med "betalning av amorteringar och kostnader". Vidare ifrågasätter Lagrådet om orden "eller en annan tjänst" bör finnas i lagtexten. Den EU-rättsliga regleringen torde tillåta ett villkor om en sådan kompletterande tjänst endast vid bostadskrediter.

Andra stycket första meningen är dessutom svårläst. Det skulle underlättas om inskottet "utan att det utgör ett villkor för att bevilja krediten" kom tidigare i meningen.

Lagrrådet föreslår att paragrafen får följande lydelse.

19 § En näringsidkare får inte ställa upp som villkor för att bevilja en kredit att konsumenten också köper andra finansiella produkter eller tjänster. Näringsidkaren får dock ställa upp som villkor att konsumenten öppnar ett konto som möjliggör betalning av amorteringar och kostnader.

En näringsidkare som tillsammans med en kredit erbjuder, utan att det utgör ett villkor för att bevilja krediten, andra finansiella tjänster eller produkter än ett konto som möjliggör betalning av amorteringar och kostnader ska förklara för konsumenten vilken ränta som tillämpas om bara ett kreditavtal ingås. Näringsidkaren ska också förklara vilka avgifter och andra kostnader som var och en av de andra produkterna eller tjänsterna medför samt om avtal om dessa kan ingås separat. Förklaringarna ska ges till konsumenten innan ett kreditavtal ingås.

Lagrrådet ifrågasätter dock om förutsättningarna "utan att det utgör ett villkor för att bevilja krediten" och "konto som möjliggör betalning av amorteringar och kostnader" i andra stycket alls är motiverade. Den första förutsättningen klargörs ju i första stycket. Och om näringsidkaren erbjuder "ett konto som möjliggör betalning av amorteringar och kostnader" utan att det är ett villkor för krediten, så kan det rimligen inte vara en börda för näringsidkaren eller någon nackdel för konsumenten att en upplysningsskyldighet finns också för det fallet. En enklare formulering enligt följande av andra stycket första meningen bör därför övervägas.

En näringsidkare som tillsammans med en kredit erbjuder andra finansiella tjänster eller produkter ska förklara för konsumenten vilken ränta som tillämpas om bara ett kreditavtal ingås.

Paragrafen har i det remitterade förslaget följande lydelse.

20 § Att en konsument har haft cancer får inte beaktas vid en kreditgivares erbjudande av försäkring för en kredit, om det har gått 15 år sedan den medicinska behandlingen avslutades.

Motsvarighet saknas i Konsumentkreditutredningens förslag. Regeringen har emellertid gjort bedömningen att det av artikel 14.4 i direktivet följer ett krav på införande av en bestämmelse svarande mot den föreslagna (se övervägandena i avsnitt 6.9). Som Lagrådet ser det bör det dock vara tillräckligt med en reglering som får till följd åtminstone det som avses förhindrat med direktiven. Det leder Lagrådet till följande överväganden.

Rent redaktionellt bör en lagbestämmelse vid inringningen av tillämpningssituationen gå från det generella mot det specifika. Att det rör sig om en försäkring bör således komma först och konsumentens cancersjukdom sedan. Den föreslagna bestämmelsen är konstruerad tvärtom.

När det så gäller försäkringsfrågan ger bestämmelsen intrycket av att den avsedda tillämpningssituationen är att det rör sig om ett konkret erbjudande. Men utgångspunkten måste rimligen vara det mer generella, nämligen att försäkring för en tilltänkt kredit ingår som en möjlighet i näringsidkarens utbud. Vem som sedan för frågan om försäkring på tal saknar betydelse. Det bör framgå av bestämmelsen.

Men framför allt anser Lagrådet att bestämmelsen är alldeles för inriktad på en viss av många tänkbara men inte godtagbara skäl för att vägra en försäkring. Det går att i lagen åstadkomma ett generellt angreppssätt, som sedan i kommentaren kan följas upp med den aktuella situationen som ett konkret exempel på ett ohållbart skäl för en försäkringsvägran. I anslutning till 3 kap. 1 § försäkringsavtalslagen kan således övervägas att paragrafen formuleras enligt följande.

20 § Om en kreditgivare normalt tillhandahåller försäkring för beviljade krediter, får konsumenten vägras en sådan försäkring endast om det finns särskilda skäl för det.

Enligt Lagrådets bedömning uppfylls direktivkraven med en denna bestämmelse. Alternativt kan en hänvisning göras till 3 kap. 1 § försäkringsavtalslagen, som innebär detsamma som den föreslagna bestämmelsen.

Skulle emellertid regeringen anse att Lagrådets förslag till en mer generell bestämmelse om kontraheringsplikt inte är tillräckligt i förhållande till direktivkraven kan en konkretisering beträffande cancerfallet tillföras texten. Paragrafen skulle då kunna utformas enligt följande.

20 § Om en kreditgivare normalt tillhandahåller försäkring för beviljade krediter, får konsumenten vägras en sådan försäkring endast om det finns särskilda skäl för det. Att en konsument har haft cancer utgör aldrig ett särskilt skäl för en sådan vägran, om det har gått 15 år sedan den medicinska behandlingen avslutades.

Vidare bör frågan om påföljd för det fall att näringsidkaren åsidosätter bestämmelsen klargöras, t.ex. i författningskommentaren.

I paragrafen anges undantag från ett antal av kapitlets bestämmelser. Paragrafen, och rubriken före paragrafen, bör utformas på samma sätt som Lagrådet föreslår beträffande 2 kap. 12 §.

4 kap. 1 §

I paragrafen föreskrivs att för bundenhet av ett kreditavtal eller ett avtal om en kompletterande tjänst till kreditavtalet krävs att konsumenten uttryckligen har samtyckt till att ingå avtalet. Av författningskommentaren framgår att uttrycklighetskravet gäller även avtalsändringar.

Beträffande innebörden av kravet uttalas i författningskommentaren att ”samtycket ska uttryckas genom en entydig och tydligt bekräftande *handling*” (kurs. här). Som exempel nämns bland annat att konsumenten godkänner avtalsvillkoren genom att på fråga acceptera avtalsvillkoren.

Exemplet visar att det citerade uttalandet inte ska förstås så att det är fråga om något skriftlighetskrav. Vad det rör sig om är att konsumentens vilja att avtalsbinda sig ska ha kommit till ett särskilt evident uttryck. Citatet bör därför omformuleras till att ”samtycket ska ha kommit till ett entydigt och tydligt uttryck” eller något liknande. Det krävs helt enkelt mer för att en viljeförklaring ska anses föreligga än vad som följer av allmänna avtalsrättsliga principer.

I fråga om ändringar i avtalet till konsumentens nackdel tillkommer den aspekten att eftersom ett kreditavtal har en varaktighet uppkommer frågan om betydelsen av en fortvarig avtalstillämpning som avviker från det ursprungliga kreditavtalet. Också här gäller uttrycklighetskravet, men frågan är hur det närmare bestämt ska tillämpas. Om avvikelsen uppenbarligen måste ha insetts av konsumenten men avtalet utan någon invändning under en längre tid har tillämpats såsom ändrat, så bör en erforderligt tydlig konkludent accept beroende på omständigheterna i övrigt kunna anses föreligga. Men här föreligger det en viss skillnad mellan bundenhet avseende förfluten tid och bundenhet för framtiden. Någon klar princip för alla fall låter sig under alla förhållanden inte ställas upp. Det viktiga är att uttrycklighetskravet inte stänger för en allsidig bedömning, om än med ett högt ställt krav på tydlighet för den normativa slutsatsen att konsumenten ska anses ha samtyckt till att avtalsbinda sig. Det vore en fördel för tillämpningen om denna fråga diskuterades i författningskommentaren.

4 kap. 4 §

Enligt paragrafen har konsumenten rätt att få en betalningsplan m.m. Det framgår emellertid inte vare sig av lagtext eller kommentar när denna rätt tillkommer konsumenten. Det ligger dock i sakens natur att konsumenten har rätt att när som helst få en betalningsplan m.m.

Lagrrådet föreslår att detta uttryckligen anges i lagtexten.

4 kap. 7 §

Bestämmelserna i 7 § motsvaras av 18 § i den nu gällande konsumentkreditlagen. Enligt den paragrafen är kredittagaren skyldig att, utöver eller

i stället för ränta, betala ”särskild ersättning för krediten [avgift]” endast om sådan ersättning avser kostnader som kreditgivaren har för krediten.

I den föreslagna paragrafen har uttrycket ”särskild ersättning för krediten [avgift]” ersatts med ”andra kreditkostnader”. I övrigt är ordalydelsen i allt väsentligt oförändrad i förhållande till den nu gällande bestämmelsen. Bland annat talas det i paragrafen om ”sådan ersättning” och om ”avgifter”, dvs. ord och uttryck som passar bättre i en bestämmelse som enligt sin ordalydelse reglerar just kredittagarens skyldighet att betala ”särskild ersättning för krediten [avgift]”.

Det är vidare svårt att se att ”andra kreditkostnader” skulle kunna vara något annat än ”kostnader som kreditgivaren har för krediten”.

Lagrådet föreslår därför att paragrafen utformas i nära överensstämmelse med den nu gällande bestämmelsen.

4 kap. 16 §

I paragrafen föreskrivs att säljaren vid kreditköp ska i enlighet med god kreditgivningssed ta ut en kontantinsats av köparen. Hur den relevanta goda kreditgivningsseden ska bestämmas framgår inte.

God sed kan bestämmas på skilda sätt. Den goda kreditgivningssed som påbjuds i 1 kap. 9 § utgör ett slags skälighetsstandard som får sitt innehåll genom normativa ställningstaganden av den tillämpande myndigheten (se kommentaren till 1 kap. 9 §). Vad som gäller i förevarande fall (liksom beträffande 6 kap. 7 och 8 §§) bör belysas i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

4 kap. 18 §

Paragrafen behandlar konsumentens ställning vid kreditgivarens överlåtelse av sina rättigheter enligt kreditavtalet. Första stycket tar sikte på vad som gäller materiellt, medan det i andra stycket föreskrivs att den överlåtande kreditgivaren ska informera konsumenten om överlåtelsen.

En grundläggande invändning mot det remitterade förslaget är att den nu gällande regleringen föreslås upptagen i den nya lagen utan att det uppmärksammas vad det innebär i fråga om de skyldigheter av marknads- eller näringsrättslig karaktär som åligger en kreditgivare.

Till att börja med bör klargöras att om en ny kreditgivare ersätter den ursprungliga, så övergår ansvaret för de skyldigheter som en kreditgivare har på den nya kreditgivaren. Det förutsätter emellertid, efter vad Lagrådet föreslår, att den till vilken överlåtelsen sker är näringsidkare. Om så inte är fallet synes konsekvensen inte kunna bli någon annan än att den överlåtande kreditgivaren förblir kreditgivare med bestående ansvar för de ifrågavarande skyldigheterna.

Mot bakgrund av det anförda förordar Lagrådet att det under den ändrade rubriken *Överlåtelse av krediten* införs en ny paragraf som reglerar vad som gäller i fråga om andra skyldigheter än materiella. Ett förslag är följande.

00 § Om en kreditgivare överlåter sina rättigheter enligt kreditavtalet till en annan näringsidkare blir förvärvaren ny kreditgivare. Konsumenten ska informeras om överlåtelsen av den ursprungliga kreditgivaren. Efter överlåtelsen ansvarar den nya kreditgivaren i stället för den ursprungliga för de skyldigheter som en kreditgivare har enligt lagen.

Om en kreditgivare överlåter sina rättigheter enligt kreditavtalet till någon som inte är näringsidkare upphör inte med det ansvaret för de skyldigheter som en kreditgivare har enligt lagen.

Prop. 2025/26:223
Bilaga 8

Det kan noteras att en kreditgivare som överlåter sina rättigheter enligt kreditavtalet till någon som inte är näringsidkare får enligt Lagrådets förslag ställning som om det hade varit fråga om en pantförskrivning.

Med Lagrådets förslag blir föreskriften om informationsskyldighet i andra stycket i remissens förslag överflödigt. Det bör i sammanhanget noteras att inte i något av förslagen föreskrivs informationsskyldighet för det fall att kreditfordran pantförskrivs. Huruvida informationsskyldighet bör finnas också i det fallet, liksom när fråga är om överlåtelse till någon som inte är näringsidkare, bör övervägas i det fortsatta beredningsarbetet.

För konsumentens materiella rätt efter en överlåtelse av kreditfordran saknar det betydelse om förvärvaren är näringsidkare eller inte. Här gäller de allmänna civilrättsliga principer som avses komma till uttryck i den från äldre lagar övertagna bestämmelsen i första stycket. Enligt lagtexten ställs dock konsumenten i två hänseenden sämre än vad som följer av dessa principer.

I 27 § skuldebrevslagen föreskrivs att förvärvaren inte har ”bättre rätt” än överlåtaren. Den formuleringen täcker mer än ”invändningar som [konsumenten] vid överlåtelsen kunde göra mot överlåtaren”, dels på sätt att det kan finnas borgenärskyldigheter som konsumenten vill göra gällande, dels genom begränsningen till en viss tidpunkt.

Även när det gäller kvittning mot förvärvaren med motfordran hos överlåtaren ställs enligt bestämmelsens ordalag konsumenten sämre än andra gäldenärer. Enligt 28 § skuldebrevslagen gäller som förutsättning för kvittningsrätt att gäldenären antingen ska ha förvärvat motfordran innan han eller hon fick anledning till ”förmodan” om överlåtelsen eller att kvittningsrätt vid överlåtelsen säkert har kunnat förutses genom att motfordran förfaller före huvudfordran. Men den remitterade bestämmelsens ordalag utesluter kvittning i det senare fallet och begränsar rätten till kvittning i det förra (enligt bestämmelsen får konsumenten inte kvitta med motfordran som förvärvats efter överlåtelsen, medan andra gäldenärer får kvitta med motfordran som har förvärvats efter överlåtelsen men före ”förmodan” om denna).

Om tanken är att konsumenten ska stå lika starkt som han eller hon skulle ha gjort enligt 27 och 28 §§ skuldebrevslagen förtjänar den föreslagna och från äldre lagar övertagna bestämmelsen en sådan översyn som Lagrådet förordar.

Avslutningsvis en terminologifråga. I såväl 28 § i den nu gällande konsumentkreditlagen som i förevarande paragraf används begreppet pantsättning i stället för pantförskrivning. Det senare begreppet används regelmässigt i betydelsen av den rättsliga dispositionen (avtalet), medan begreppet pantsättning främst brukas för att beskriva det sakrättsliga fullbordandet av säkerhetsrätten. Om full korrespondens ska föreligga med överlåtelsebegreppet, som är ingången till regleringen i paragrafen, så är pantförskrivning att föredra framför pantsättning. Pantförskrivningstidpunkten inträffar dessutom tidigare än pantsättningstidpunkten, och till det kommer att en avtalstidpunkt är typiskt sett lättare att fastställa än när

förskrivningen blir sakrättsligt fullgången. Vid en översyn av regleringen kan lämpligen frågan om terminologi övervägas.

4 kap. 19 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om konsumentens rättigheter mot kreditgivaren vid ett kreditköp. Fråga är om ett särskilt konsumenträttsligt skydd som inte bygger på allmänna fordringsrättsliga principer.

Beträffande första stycket andra meningen kan det inte råda någon tvekan om att med betalning likställs genomförd kvittning. En fordran hos säljaren som saknar samband med kreditköpet torde dock inte få kvittas mot kreditgivarens krav enligt kreditavtalet.

I andra stycket andra meningen föreskrivs att det återkrav som konsumenten enligt första stycket kan vara berättigad att ställa mot kreditgivaren är begränsat till vad konsumenten har tagit emot med anledning av krediten. Här som så ofta när det gäller begränsningar till ett visst takbelopp uppkommer frågan vad det innebär beträffande ränta (amorteringar måste rimligen reducera vad konsumenten ska anses ha tagit emot). Svaret är inte självklart.

Det kan i sammanhanget också påpekas att det som avses uppnått med andra stycket kan åstadkommas både enklare och tydligare genom en bestämmelse av innebörd att konsumenten mot kreditfordran får kvitta med konnex motfordran på säljaren (dvs. anspråk på återbetalning, skadestånd eller annan penningprestation på grund av köpet).

Även denna paragraf förtjänar en översyn.

4 kap. 20 §

I paragrafen, som har en lång historia, föreskrivs ett förbud mot löpande fordringshandlingar vid kreditköp. Förbudet är straffsanktionerat men inverkar vid åsidosättande inte på den löpande fordringshandlingens giltighet.

I samband med tillkomsten av 1992 års konsumentkreditlag övervägdes om förbjudna fordringshandlingar borde vara ogiltiga. Ogiltighet ansågs emellertid komma i konflikt med de principer i skuldebrevslagen som skyddar en godtroende förvärvare av löpande skuldebrev. Se prop. 1991/92:83 s. 83 f. Frågan är dock om det numera finns anledning att låta löpande fordringshandlingar utställda av konsumenter vara förenade med den negotiabilitet som gäller när handlingarna förekommer i affärlivet. Rättsfallet ”Den överlåtna fordringsstocken” NJA 2010 s. 467 indikerar snarare motsatsen. Under alla förhållanden bör inte en rättighetsförvärvare som är i oaktsam ond tro om kreditgivarens lagöverträdelse ha fördelen av fordringshandlingens negotiabilitet när det gäller konsumentens invändningar på grund av kreditköpet.

Undantaget i andra stycket för egna växlar som är utställda av banker har förmodligen sin egen historia och är möjligen numera obsolet.

Även straffbestämmelsen i tredje stycket kan sättas i fråga. Det finns beträffande bestämmelsen också anledning att erinra om att kriminaliseringen enligt ne bis in idem-principen verkar begränsande på möjligheten att lägga ett åsidosättande till grund för andra påföljder.

Det anförda ger vid handen att paragrafen bör omfattas av den snara översyn som Lagrådet förordar av de materiella bestämmelserna i lagen.

Då bör övervägas om inte lagtexten kan formuleras så enkelt som att förbudet gäller löpande fordringshandlingar generellt, alltså utan att något slags specifikt fordringsinstrument nämns.

Prop. 2025/26:223

Bilaga 8

4 kap. 21 §

Paragrafen föreskriver att ett belopp som konsumenten har betalat för avräkning på en fordran enligt kreditavtalet får kreditgivaren inte först räkna av på någon annan fordran.

Bestämmelsen har sin motsvarighet i 31 § i den nu gällande konsumentkreditlagen. Syftet är att förbjuda avräkning med stöd av s.k. avräkningsförbehåll i kreditavtalet, dvs. ett avtalsvillkor som ger näringsidkaren rätt att räkna av en mottagen betalning på någon annan fordran än den kreditfordran som konsumenten har anvisat.

Avräkningsordningen som sådan regleras i 9 kap. 5 § handelsbalken. Av den regleringen följer att en gäldenär har rätt att välja vilken av flera skulder en betalning till borgenären ska räknas av mot, dock ska frigörelsetiden ha inträtt och ränta räknas av före kapital. Regleringen är generell och gäller alltså även i fråga om betalning som har destinerats till en kreditfordran. Den förevarande paragrafen gör i det reglerade hänseendet avräkningsordningen tvingande på så sätt, att valrätten inte genom avtal kan föras över från konsumenten till kreditgivaren.

Paragrafens formulering ger emellertid det felaktiga intrycket att fråga är om en avräkningsregel. Att det handlar om ett förbud nämns bara i rubriken. Det kan skymma sikten för att konsumentens avräkningsrätt inte är begränsad till betalning som har destinerats till en kreditfordran.

Det finns goda skäl för att i stället för ett förbud mot avräkningsförbehåll omformulera paragrafen så att den avräkningsrätt som tillkommer en gäldenär enligt 9 kap. 5 § handelsbalken blir tvingande. I linje med rättsfallet NJA 2013 s. 1190 borde vidare den situationen att konsumenten inte uppmärksammade sin avräkningsrätt regleras på ett tvingande och för konsumenten fördelaktigt sätt. En möjlighet är en sådan regel om avräkningsförfrågan som förordas i det särskilda yttrandet i rättsfallet. Alternativt skulle regeln kunna innebära att kreditgivaren ska räkna av betalningen efter vad som är fördelaktigast för konsumenten. Det är en enklare och rakare ordning, men den har den nackdelen jämfört med en förfrågningsmodell att konsumenten inte blir upplyst om sin valrätt och därmed inte får möjligheten att göra ett informerat ställningstagande.

Avräkningsordningen när en konsument är gäldenär bör dock vara densamma för olika slags konsumentförhållanden. Till det kommer att det under föredragningen har upplysts att det pågår ett lagstiftningsärende om avräkningsordningen i en närliggande situation. Det får förutsättas att den viktiga frågan om en för konsumenter fördelaktig och tvingande avräkningsordning – också när betalningen är odestinerad – blir föremål för lagstiftning i annan ordning. Om inte annat bör frågan uppmärksammas i samband med den översyn som Lagrådet förordar av de materiella bestämmelserna i lagen.

Det sagda hindrar inte att den nuvarande något kryptiskt formulerade bestämmelsen bör kunna skrivas tydligare och bredare, så att avräkningsförbehåll blir generellt överksamma. Ett förslag är följande.

21 § I kreditavtalet får inte föreskrivas att kreditgivaren får räkna av ett belopp som konsumenten har betalat på någon annan fordran än den som konsumenten har anvisat.

En skillnad i förhållande till den gällande regleringen är att det tydliggörs att fråga är om giltigheten av en avtalsföreskrift i form av ett avräkningsförhåll. Den skillnaden är endast redaktionell. En annan och åtminstone till synes materiell skillnad är att förbudet gäller generellt och inte bara när konsumenten har anvisat avräkning mot en skuld enligt kreditavtalet. Det innebär i praktiken att avräkningsrätten i 9 kap. 5 § blir på så sätt tvingande till konsumentens förmån att valrätten inte avtalsvis kan läggas i kreditgivarens hand. Det kan dock sättas i fråga om ett sådant förbud mot avräkningsförbehåll innebär någon egentlig ändring av rättsläget. Det är således knappast förenligt med god kreditgivningssed – i mening av att näringsidkaren ska ta till vara konsumentens intressen med tillbörlig omsorg – att ens med avtalsstöd räkna av en mottagen betalning i strid med konsumentens avräkningsanvisning. Ur den synvinkeln rör det sig mer om ett klarläggande än en materiell förändring.

4 kap. 22 § och rubriken till den paragrafen

I paragrafen anges undantag från ett antal av kapitlets bestämmelser. Paragrafen, och rubriken före paragrafen, bör utformas på samma sätt som Lagrådet föreslår beträffande 2 kap. 12 §.

5 kap. 7 § och rubriken till den paragrafen

I paragrafen anges undantag från ett antal av kapitlets bestämmelser. Paragrafen, och rubriken före paragrafen, bör utformas på samma sätt som Lagrådet föreslår beträffande 2 kap. 12 §.

Rubriken till 6 kap.

Det föreslås i remissen att kapitlets rubrik ska lyda *Betalning av krediten och uppsägning*. Lagrådet förordar att rubriken justeras så att den bättre återspeglar innehållet i kapitlet. En möjlig rubrik skulle kunna vara *Förtidsbetalning av krediten och uppsägning av kontokrediter*.

6 kap. 5 §

Paragrafen innehåller en informationsskyldighet för en kreditgivare som vill säga upp en kontokredit.

Även 10 § innehåller en informationsskyldighet som tar sikte på uppsägning av kontokrediter. Den informationsskyldigheten träffar inte alla kontokrediter utan bara sådana som har en obestämd löptid. Informationsskyldigheten enligt 5 § träffar däremot uppsägning av kontokrediter oavsett om avtalet har en obestämd löptid eller om löptiden är avtalad. För kontokrediter med en obestämd löptid finns det alltså, enligt ordalydelsen av bestämmelserna, två bestämmelser om informations-skyldighet i en uppsägningssituation. Skyldigheterna är utformade på olika sätt i de två bestämmelserna.

Av övervägandena i lagrådsremissen framgår att avsikten är att informationsskyldigheten enligt 5 § ska vara subsidiär i förhållande till

informationsskyldigheten enligt 10 §. Det bör övervägas om inte detta bör komma till tydligare uttryck i lagen.

Prop. 2025/26:223
Bilaga 8

Lagrådet förordar en lösning som innebär att det i 5 § uttryckligen anges att paragrafen bara är tillämplig på kontokrediter med en avtalad löptid. Då blir andra stycket i paragrafen överflödigt och kan tas bort. Lagrådet föreslår sålunda att 5 § får följande lydelse.

5 § Om kreditgivaren vill säga upp en kontokredit med en avtalad löptid eller vill ändra avtalsvillkoren för en kontokredit på så sätt att kreditutrymmet minskar ska konsumenten informeras på ett överenskommet sätt minst 30 dagar innan uppsägningen eller ändringen av avtalsvillkoren får verkan.

Under alla förhållanden är paragrafen placerad under en rubrik – *Kreditgivarens rätt att få betalning i förtid* – som inte har någonting att göra med innehållet i paragrafen. Lagrådet föreslår att bestämmelsen tas in i en paragraf som placeras omedelbart efter 6 kap. 10 §.

6 kap. 6 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om återbetalning av en kontokredit när kreditgivaren säger upp krediten eller ändrar avtalsvillkoren på så sätt att kreditutrymmet minskar.

Regleringen hänger samman med 5 §, och även bestämmelsen i 6 § föreslås flyttad till en ny paragraf som placeras efter 10 §. Vidare föreslår Lagrådet att de nya paragraferna föregås av en rubrik som tar sikte på just de paragraferna.

I lagtexten används begreppet ”den överskjutande skulden” för det belopp som ska återbetalas på grund av ett utnyttjat kreditutrymme. Det kan emellertid sättas i fråga att begreppet ”överskjutande” verkligen är alldeles träffande. Den delen av skulden som ska återbetalas är knappast ”överskjutande” utan snarare förfallen. Uttrycket ”den överskjutande skulden” framstår vidare som mindre träffande för den situationen att kreditgivaren har sagt upp kontokrediten i sin helhet och inte bara ändrat avtalsvillkoren.

Enligt Lagrådets mening borde det anges tydligare i lagtexten vad som avses. Lagrådet föreslår att uttrycket ”den överskjutande skulden” ersätts med ”det förfallna beloppet”.

6 kap. 11 §

I paragrafen ställs krav på rutiner och riktlinjer för att ge kreditgivaren möjligheter att upptäcka om konsumenten har ekonomiska svårigheter. Lagtexten har emellertid utformats så att detta krav gäller ekonomiska svårigheter över huvud taget. Detta kan knappast vara avsikten, eftersom svårigheterna rimligen måste vara kopplade till också kreditgivarens intresse, dvs. intresse av att konsumenten kan fullgöra sina åtaganden enligt kreditavtalet.

Lagrådet föreslår att första stycket får följande lydelse.

11 § En kreditgivare ska ha rutiner och riktlinjer för att tidigt upptäcka om konsumenten har ekonomiska svårigheter att fullgöra kreditavtalet.

Att paragrafens placering i 6 kap. kan ifrågasättas har påpekats i inledningen.

6 kap. 13 § och rubriken till den paragrafen

I paragrafen anges undantag från ett antal av kapitlets bestämmelser. Paragrafen, och rubriken före paragrafen, bör utformas på samma sätt som Lagrådet föreslår beträffande 2 kap. 12 §.

Rubriken före 7 kap. 3 §

Rubriken är *Uppgörelse när en vara återtas*. Det är en olycklig formulering eftersom det knappast kan vara fråga om en uppgörelse när en återtaganderätt utnyttjas. Lagrådet föreslår att rubriken ändras till *Genomförande av återtaganderätt*.

8 kap. Bostadskrediter

Det framgår redan av kapitelrubriken att kapitlet handlar om bostadskrediter. Det leder till att det kan finnas anledning att i de följande paragrafer där detta begrepp används frekvent i stället ersätta begreppet med endast krediter eller ibland låta det utgå. Sådana förenklingar kan göras i bl.a. 3, 4 och 6 §§. Eventuellt kan kapitlet inledas med en första paragraf som anger att kapitlet handlar om bostadskrediter.

Rubriken före 8 kap. 2 §

Rubriken är enligt Lagrådets mening överflödig och kan strykas.

8 kap. 3 §

Lagtexten bör justeras så att orden ”och otillbörlig” stryks. Jfr Lagrådets synpunkter under 2 kap. 3–5 §§.

8 kap. 10 §

Paragrafen handlar om viss information som en kreditförmedlare ska lämna till konsumenten. I första stycket 3 anges att konsumenten ska informeras om att han eller hon förmedlar ”kreditavtal från” en eller vissa kreditgivare. Men det bör vara ”krediter från” eller ”kreditavtal för”. Lagrådet föreslår att lagtexten justeras.

8 kap. 17 § och rubriken före den paragrafen

Lagrrådet föreslår, i linje med vad Lagrådet uttalat beträffande rubriken före 3 kap. 19 §, att rubriken före 8 kap. 17 §, ändras till *Villkor om kompletterande tjänster*.

Enligt 8 kap. 1 § första stycket 5 ska den allmänna informationen om bostadskrediter innehålla en uppgift om huruvida det krävs att konsumenten öppnar ett konto eller ansluter sig till en tjänst som möjliggör ”betalning av amorteringar och kostnader”. Bestämmelsen i 8 kap. 17 § första stycket andra meningen bör justeras för att överensstämja med lydelsen av 8 kap. 1 § första stycket 5. Lagrådet föreslår sålunda att orden ”betalningar av krediten” ersätts med ”betalning av amorteringar och kostnader”. Samma ändring bör göras i 8 kap. 17 § andra stycket.

Lagrådet föreslår att 8 kap. 17 § andra stycket första meningen får följande lydelse.

Prop. 2025/26:223
Bilaga 8

En näringsidkare som tillsammans med en bostadskredit erbjuder, utan att det utgör ett villkor för att bevilja krediten, andra finansiella produkter eller tjänster än ett konto eller en annan tjänst som möjliggör betalning av amorteringar och kostnader ska förklara för konsumenten vilken ränta som tillämpas om bara ett avtal om en bostadskredit ingås.

Men även en förenkling av lagtexten bör övervägas. Se Lagrådets synpunkter under 3 kap. 19 §.

8 kap. 27 §

I paragrafen anges att 4 kap. 18 § gäller om kreditgivaren har överlåtit sina rättigheter enligt ett kreditavtal. Det framgår dock av författningskommentaren att också pantförskrivning avses. Lagtexten ska alltså justeras i enlighet med författningskommentaren.

8 kap. 32 och 33 §§

Bestämmelsen i första meningen i 32 § reglerar en kreditgivares möjligheter att få tillgodogöra sig ersättning när en konsument betalar en bostadskredit i förtid. Kreditgivaren får enligt bestämmelsen tillgodogöra sig ersättning endast om förutsättningarna för att ta ut ränteskillnadsersättning i 6 kap. 8 § är uppfyllda.

I 33 § regleras vad ränteskillnadsersättningen för en bostadskredit som högst får uppgå till. Frågan berörs också i andra meningen av 32 § på så sätt att det där föreskrivs att 33 § ”dock” ska gälla i stället för 6 kap. 9 §. Hänvisningen till 6 kap. 8 § tar emellertid inte som 6 kap. 9 § sikte på storleken av ränteskillnadsersättningen utan endast på förutsättningarna för att ta ut sådan ersättning. Den motsättning som andra meningen synes utgå från genom ordet ”dock” finns alltså inte. Redan av det skälet behövs inte bestämmelsen i 32 § andra meningen. Men också den följande regleringen i 33 § gör meningen överflödig. Meningen kan alltså utgå.

Vidare bör, liksom i den nu gällande konsumentkreditlagen, den återstående bestämmelsen i 32 § och bestämmelsen i 33 § finnas i samma paragraf.

Lagrådet föreslår att den paragrafen får följande lydelse.

32 § En kreditgivare får inte tillgodogöra sig någon ersättning för att krediten betalas i förtid. Om förutsättningarna i 6 kap. 8 § för att ta ut ränteskillnadsersättning är uppfyllda får dock kreditgivaren ta ut sådan ersättning för den tid som återstår.

Ränteskillnadsersättningen får högst uppgå till ett belopp som beräknas utifrån den genomsnittliga marknadsräntan för avtal om byte av räntebetalningar under 20 handelsdagar och som motsvarar skillnaden mellan

- marknadsräntan närmast före det att räntebindningstiden inleddes, med en löptid motsvarande räntebindningstiden, och
- marknadsräntan närmast före det att förtidsbetalningen gjordes, med en löptid motsvarande den återstående räntebindningstiden.

Av paragrafen följer att en kreditgivare, när det är lämpligt, ska erbjuda konsumenten alternativ till verkställighetsåtgärder när konsumenten är i dröjsmål med en betalning enligt ett avtal om en bostadskredit.

I 6 kap. 12 § finns en motsvarande bestämmelse som gäller andra krediter än bostadskrediter.

I 6 kap. 11 §, som också reglerar andra krediter än bostadskrediter, finns vidare bestämmelser om att en kreditgivare ska ha rutiner och riktlinjer för att tidigt upptäcka om en konsument har ekonomiska svårigheter att fullgöra kreditavtalet samt att näringsidkaren kan behöva informera konsumenten om vart denne kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor. Motsvarande bestämmelser finns inte för bostadskrediter.

Det finns goda skäl för att sträva efter en enhetlig reglering, och bolånedirektivet torde knappast lägga hinder i vägen för att införa sådana bestämmelser även för bostadskrediter. Lagrådet föreslår därför att det införs sådana bestämmelser även för bostadskrediter. Paragrafen bör föregås av en rubrik motsvarande den som föreslås införas före 6 kap. 11 §. Om Lagrådets förslag inte följs bör det under alla förhållanden införas en rubrik före 34 § så att paragrafen inte, som i förslaget, täcks av rubriken *Hur kreditfordran ska beräknas vid betalning av skulden i förtid*.

Kapitelrubriken till 9 kap. m.m.

I kapitlet regleras bl.a. påföljder och rubriken bör därför vara *Tillsyn, påföljder och överklagande*.

Som har framhållits inledningsvis bör ett antal bestämmelser som rör marknadsföringslagens bestämmelser flyttas hit. Men även så är det svårt att av bestämmelserna i kapitlet få någon klar helhetsuppfattning om vad som gäller i fråga om tillsyn och påföljder. Det hänger bl.a. samman med att regleringen finns i annan lagstiftning. Enligt Lagrådets uppfattning skulle det vara av värde att detta framgick av bestämmelserna i 9 kap. Vid det fortsatta beredningsarbetet bör därför övervägas om det kan göras genom en upplysningsbestämmelse eller på något annat sätt.

9 kap. 3 §

I paragrafen behandlas Konsumentverkets befogenheter när en kreditgivare inte gör en tillräcklig kreditprovning.

Såvitt gäller andra krediter än bostadskrediter hänvisas i första och tredje styckena till 3 kap. 17 och 18 §§. När det gäller bostadskrediter görs inte motsvarande hänvisning. Detta torde vara ett misstag som bör justeras genom att orden ”första meningen” i första och tredje styckena stryks.

Förslaget till lag om ändring i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter

1 kap. 7 §

I paragrafen definieras kreditgivare annorlunda än i förslaget till konsumentkreditlag på så sätt att vid överlåtelse omfattas inte ny kreditgivare av definitionen. Det betyder att om en kreditgivare förvärvar

en fordringsstock av en annan kreditgivare, så kommer olika regler att gälla för kreditavtalen beroende på vem som gav krediten. Om detta är avsett bör det anges i författningskommentaren för att undvika oklarheter i rättstillämpningen.

Prop. 2025/26:223
Bilaga 8

5 kap. 2 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om vilken myndighet som ansvarar för tillsynen över att lagens bestämmelser följs. I andra meningen införs ett undantag som innebär att viss angiven verksamhet undantas från Finansinspektionens tillsyn.

Enligt Lagrådets mening bör detta undantag inte infogas i befintlig lagtext. I stället bör undantaget tillföras paragrafen som ett självständigt tredje stycke.

6 kap. 7 a §

I paragrafen behandlas ramarna för sanktionsavgiftens storlek vid överträdelse av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

En begränsning av avgiften är bestämd i euro utan uppgift om dag för valutaomräkning i vare sig paragrafen eller kommentaren till denna. Under föredragningen har uppgetts att den relevanta tidpunkten är dagen för beslutet av sanktionsavgiften. Det bör framgå av åtminstone kommentaren.

Föreskrift om att avgiften tillfaller staten saknas i paragrafen. Lagrådet föreslår att det i en ny paragraf föreskrivs att avgifter enligt denna och andra paragrafer i kapitlet tillfaller staten och att de berörda paragraferna ändras i enlighet med det.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Lagrådsremissens lagförslag i relevanta delar (Ersättningsregler med brottsoffret i fokus)

Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter

Härigenom föreskrivs att det i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter ska införas en ny paragraf, 1 kap. 1 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 a §

Ett tillstånd att driva verksamhet med bostadskrediter enligt denna lag omfattar även motsvarande verksamhet med överbrygningskrediter. Det som föreskrivs om bostadskrediter ska då gälla även för överbrygningskrediter.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

Förslag till lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter

Prop. 2025/26:223

Bilaga 9

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 1 § lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter i stället för lydelsen enligt lagen (2026:000) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt lagrådsremissen En Föreslagen lydelse
ny konsumentkreditlag

1 kap.

1 §

Denna lag gäller näringsidkares verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning i fråga om *konsumentkrediter* och överbrygningskrediter till konsumenter.

Denna lag gäller näringsidkares verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning i fråga om *bostadskrediter*, överbrygningskrediter och *andra konsumentkrediter* till konsumenter.

Bestämmelser om konsumentkrediter finns också i lagen (2026:000) om begränsning av bostadskrediter och konsumentkreditlagen (2026:000).

Lagrådets yttrande

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2026-03-12

Närvarande: F.d. justitieråden Gudmund Toijer och Mats Anderson samt justitierådet Marie Jönsson

Ersättningsregler med brottsoffret i fokus

Enligt en lagrådsremiss den 5 mars 2026 har regeringen (Justitiedepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i rättegångsbalken,
2. lag om ändring i föräldrabalken,
3. lag om ändring i utsökningsbalken,
4. lag om ändring i skadeståndslagen (1972:207),
5. lag om ändring i trafikskadelagen (1975:1410),
6. lag om ändring i lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder,
7. lag om ändring i försäkringsavtalslagen (2005:104),
8. lag om ändring i brottsskadelagen (2014:322),
9. lag om ändring i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter,
10. lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Louise Berkelius, John Gustafsson och Maria Hemmingsson Edwards.

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 26 mars 2026

Närvarande: statsrådet Busch, ordförande, och statsråden Svantesson, Edholm, Waltersson Grönvall, Jonson, Strömmer, Forssmed, Tenje, Forssell, Slottner, Wykman, Kullgren, Liljestränd, Bohlin, Carlson, Rosencrantz, Larsson, Britz, Mohamsson, Lann

Föredragande: statsrådet Strömmer

Regeringen beslutar proposition 2025/26:223 En ny konsumentkreditlag